

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक प्रतिवेदन

२०८१ कात्तिक

नेपाल राष्ट्र बैंक

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक प्रतिवेदन

नेपाल राष्ट्र बैंक

प्रकाशक

नेपाल राष्ट्र बैंक

आर्थिक अनुसन्धान विभाग

विषय सूची

कार्यकारी सारांश

i

भाग १

समष्टिगत आर्थिक स्थिति तथा वित्तीय अवस्था

विश्व आर्थिक स्थिति तथा परिदृश्य	१
नेपालको समष्टिगत आर्थिक तथा वित्तीय स्थिति	१
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन	१
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको क्षेत्रगत संरचना	२
कृषि	२
उद्योग	२
सेवा	३
बचत तथा कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आय	३
मुद्रास्फीति र तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क	४
उपभोक्ता मुद्रास्फीति	४
थोक मुद्रास्फीति	४
राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क	५
वाह्य क्षेत्र	५
वैदेशिक व्यापार	५
चालु खाता तथा शोधनान्तर स्थिति	७
विदेशी विनिमय सञ्चिति	७
सञ्चिति पर्याप्तता सूचक	७
वैदेशिक सम्पत्ति तथा दायित्व स्थिति	८
विनिमय दर प्रवृत्ति	८
निर्यात-आयात मूल्य सूचकाङ्क	८
सरकारी वित्त स्थिति	८
सरकारी राजस्व	८
सरकारी खर्च	९
प्रदेशको वित्त स्थिति	११
राजस्वसम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था	११
करका दरहरू	११
सार्वजनिक संस्थानहरूको स्थिति	१२
मौद्रिक तथा वित्तीय स्थिति	१३
मौद्रिक स्थिति	१३
अन्तर-बैंक कारोबार र स्थायी तरलता सुविधा उपयोगको स्थिति	१४
तरलता व्यवस्थापन	१४
विदेशी विनिमय कारोबार	१४
ब्याजदर स्थिति	१५
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको साधन स्रोत तथा उपयोगको स्थिति	१६
वाणिज्य बैंक	१६
विकास बैंक	१६
वित्त कम्पनी	१७
लघुवित्त वित्तीय संस्था	१७

पूर्वाधार विकास बैंक	१७
बीमा कम्पनी	१७
कर्मचारी सञ्चय कोष	१७
नागरिक लगानी कोष	१८
सामाजिक सुरक्षा कोष	१८
निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष	१८
कर्जा सूचना केन्द्र लिमिटेड	१८
वित्तीय संरचना	१८
वित्तीय विस्तार	१९
वित्तीय पहुँच	२०

धितोपत्र बजार

२०

तालिका सूची

तालिका १.१	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्राथमिक, द्वितीय र तृतीय क्षेत्रको अंश (प्रचलित मूल्यमा)	२
तालिका १.२	कुल खर्चयोग्य आय (प्रचलित मूल्यमा)	३
तालिका १.३	सञ्चित पर्याप्तता परिसूचकहरू	७
तालिका १.४	विनिमय दर प्रवृत्ति	८
तालिका १.५	सरकारी खर्च तथा राजस्व	९
तालिका १.६	सरकारी वित्त परिसूचकहरू	१०
तालिका १.७	सरकारी ऋणको स्थिति	१०
तालिका १.८	करका दरहरू	१२
तालिका १.९	सार्वजनिक संस्थानहरूको अवस्था	१३
तालिका १.१०	अन्तर-बैंक कारोबार र स्थायी तरलता सुविधा उपयोग	१४
तालिका १.११	विदेशी विनिमय कारोबार स्थिति	१५
तालिका १.१२	भारित औसत व्याजदर	१५
तालिका १.१३	निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषको कारोबार विवरण	१८
तालिका १.१४	बैंक तथा गैरबैंक वित्तीय संस्थाहरूको संख्या	१९

चार्ट सूची

चार्ट १.१	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर (आधारभूत मूल्यमा)	१
चार्ट १.२	क्षेत्रगत आर्थिक वृद्धिदर	२
चार्ट १.३	वार्षिक औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति	४
चार्ट १.४	निर्यात आयात मूल्य सूचकाङ्क	८
चार्ट १.५	आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को राजस्व परिचालनको संरचना	९
चार्ट १.६	सरकारी खर्चको संरचना (आर्थिक वर्ष २०८०/८१)	१०
चार्ट १.७	नेपालको वित्तीय प्रणालीको संरचना	१९
चार्ट १.८	नेप्से सूचकाङ्क	२०

भाग १ तालिकाहरू

तालिका १	विश्वको आर्थिक वृद्धि, मूल्य तथा व्यापार	२१
तालिका २	समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरू	२२
तालिका ३	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको क्षेत्रगत वृद्धिदर (२०६७/६८ को मूल्यमा)	२३
तालिका ४	प्रदेशगत आर्थिक वृद्धि दर र अंश	२३
तालिका ५	राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क	२४
तालिका ६	राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क	२५

तालिका ७	राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क	२६
तालिका ८	नेपाल र भारतको उपभोक्ता मुद्रास्फीति	२७
तालिका ९	वैदेशिक व्यापार स्थिति	२८
तालिका १०	भारततर्फ निर्यात गरिएका प्रमुख वस्तुहरू	२९
तालिका ११	भारतबाट आयात गरिएका प्रमुख वस्तुहरू	३०
तालिका १२	चीनतर्फ निर्यात गरिएका प्रमुख वस्तुहरू	३१
तालिका १३	चीनबाट आयात गरिएका प्रमुख वस्तुहरू	३२
तालिका १४	अन्य मुलुकतर्फ निर्यात गरिएका प्रमुख वस्तुहरू	३३
तालिका १५	अन्य मुलुकबाट आयात गरिएका प्रमुख वस्तुहरू	३४
तालिका १६	शोधनान्तर स्थिति	३६
तालिका १७	विदेशी विनिमय सञ्चिति	३८
तालिका १८	वैदेशिक सम्पत्ति र दायित्वको विवरण	३८
तालिका १९	सरकारको वित्त स्थिति	३९
तालिका २०	नेपाल सरकारको राजस्व संकलन	४०
तालिका २१	नेपाल सरकारको कुल आन्तरिक ऋण	४०
तालिका २२	मौद्रिक सर्वेक्षण	४१
तालिका २३	केन्द्रीय बैंक सर्वेक्षण	४२
तालिका २४	बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको सम्पत्ति र दायित्वको विवरण	४३
तालिका २५	वाणिज्य बैंकहरूको सम्पत्ति तथा दायित्वको विवरण	४४
तालिका २६	विकास बैंकहरूको सम्पत्ति र दायित्वको विवरण	४५
तालिका २७	वित्त कम्पनीहरूको सम्पत्ति र दायित्वको विवरण	४६
तालिका २८	वाणिज्य बैंकहरूको लगानीमा रहेको कर्जाको क्षेत्रगत विवरण	४७
तालिका २९	बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई नेपाल राष्ट्र बैंकबाट उपलब्ध गराइएको पुनरकर्जाको बक्यौता विवरण	४७
तालिका ३०	लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको साधनको स्रोत तथा उपयोगको विवरण	४८
तालिका ३१	बीमा कम्पनीहरूको साधनको स्रोत तथा उपयोगको विवरण	४८
तालिका ३२	कर्मचारी संचयकोषको साधनको स्रोत तथा उपयोगको विवरण	४९
तालिका ३३	नागरिक लगानी कोषको साधनको स्रोत तथा उपयोगको विवरण	४९
तालिका ३४	नेपालको वित्तीय प्रणालीको संरचना	५०
तालिका ३५	शेयर बजार परिसूचक	५०
तालिका ३६	नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लिमिटेडमा सूचीकृत भएका धितोपत्रहरू	५१
तालिका ३७	सूचीकृत कम्पनीहरू र बजार पूँजीकरणको स्थिति	५१

भाग १ अनुसूची

अनुसूची १.१ : वित्तीय कारोबार गर्न स्वीकृत प्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको नामावली	५२
---	----

भाग २
नेपाल राष्ट्र बैंकको कामकारबाही

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीति	५६
उद्देश्य तथा लक्ष्यहरू	५६
मौद्रिक नीतिको अन्तरिम तथा संचालन लक्ष्य	५७
मौद्रिक नीतिका उपकरणहरू	५७
मौद्रिक व्यवस्थापन	५९
निष्काशन तथा व्यवस्थापन	५९
नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वामित्वमा रहेका सरकारी ऋणपत्र	५९
तरलता व्यवस्थापन	५९
नियमन, वित्तीय क्षेत्र सुधार तथा वित्तीय पहुँच बिस्तार	६०
नियमन तथा वित्तीय क्षेत्र सुधार	६०
नियामकीय व्यवस्थाहरू	६०
वित्तीय स्थायित्व प्रतिवेदन तथा तथ्याङ्क प्रकाशन	६२
वित्तीय पहुँच अभिवृद्धि	६२
गाभने/गाभिने तथा प्राप्ति	६३
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेका खाताहरू रोक्का, फुकुवा तथा विवरण माग	६४
सहुलियतपूर्ण कर्जा तथा विपन्न वर्ग कर्जा	६४
मार्जिन कारोबारका लागि कर्जा प्रदान गर्न स्वीकृति प्रदान	६४
सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंककारी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी व्यवस्था	६४
बैंक तथा वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण	६४
बैंक सुपरिवेक्षण	६४
वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण	६६
लघुवित्त वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण	६८
गैर बैंक वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण	६८
विदेशी विनिमय व्यवस्थापन	६९
विदेशी विनिमय नियमन	६९
वैदेशिक लगानी तथा ऋण	७२
वस्तु तथा सेवा आयात/निर्यात	७३
विदेशी विनिमय सञ्चिति तथा लगानी	७३
भुक्तानी प्रणाली	७४
सूचना प्रविधि	७६
मुद्रा व्यवस्थापन	७७
मानव संसाधन व्यवस्थापन	७९
विविध	८०
बजेट व्यवस्थापन, संस्थागत जोखिम न्यूनीकरण तथा रणनीतिक योजना	८०
बजेट व्यवस्थापन	८०
जोखिम व्यवस्थापन	८०
रणनीतिक योजना कार्यान्वयन	८०
वार्षिक कार्ययोजना कार्यान्वयन	८१
सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणसम्बन्धी कार्य	८१

कानून तथा वहस/पैरवी	८२
आन्तरिक लेखापरीक्षण	८२
सम्पत्ति तथा सेवा व्यवस्थापन	८३
बैंकिङ्ग कारोबार	८४
टक्सारसम्बन्धी कार्य	८५
संचालक समितिको बैठक	८६
वैदेशिक सहायता समन्वय	८६
तालिम, गोष्ठी, सेमिनार, भ्रमण तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम	८७
वित्तीय समावेशिता	८७
वित्तीय साक्षरता	८७
बजार आचरण सुपरिवेक्षण / वित्तीय ग्राहक संरक्षण/गुनासो व्यवस्थापन	८८
अध्ययन अनुसन्धान तथा प्रकाशनसम्बन्धी कार्य	८९
प्रदेशस्थित कार्यालयहरूका प्रमुख गतिविधिहरू	९०

तालिका सूची

तालिका २.१	मुद्रास्फीति तथा शोधनान्तर बचत	५६
तालिका २.२	मुद्राप्रदाय तथा आन्तरिक कर्जा	५७
तालिका २.३	बैंक तथा वित्तीय संस्थाले कायम गर्नुपर्ने अनिवार्य नगद अनुपात र वैधानिक तरलता अनुपात	५८
तालिका २.४	नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वामित्वमा रहेका सरकारी ऋणपत्रको विवरण	५९
तालिका २.५	तरलता प्रशोचन	५९
तालिका २.६	स्थानीय तहमा वाणिज्य बैंकका शाखा	६३
तालिका २.७	वाणिज्य बैंकहरूका प्रमुख परिसूचकहरू	६६
तालिका २.८	विकास बैंक तथा वित्त कम्पनीहरूका प्रमुख परिसूचकहरू (अपरिष्कृत)	६७
तालिका २.९	भुक्तानी प्रणालीसम्बन्धी सूचकहरू	७४
तालिका २.१०	आरटीजीएस प्रणालीमार्फत् भएको कारोबारको विवरण	७५
तालिका २.११	नोट स्टक मौज्जात विवरण	७७
तालिका २.१२	आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा नोट स्टकबाट चलनचल्लीमा निष्काशित नोटको विवरण	७७
तालिका २.१३	चलनचल्लीमा रहेको नोटको विवरण (२०८१ असार मसान्तसम्म)	७८
तालिका २.१४	आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा चलनचल्लीमा पठाउन अयोग्य नोटहरू धुल्यान गरेको विवरण	७८
तालिका २.१५	पारस्परिक मूल्याङ्कनकर्ताहरूले काठमाडौंमा सञ्चालन गरेका बैठकहरू	८१
तालिका २.१६	आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा प्राप्त शंकास्पद कारोबारसम्बन्धी विवरण	८१
तालिका २.१७	मुद्दाहरूको विवरण	८२
तालिका २.१८	भा.रु. कोष सीमा तथा बीमाङ्क	८५
तालिका २.१९	गुनासाहरूको विवरण	८९

चार्ट सूची

चार्ट २.१	कुल कर्जाको संरचना	६३
-----------	--------------------	----

भाग २ तालिकाहरू

तालिका १	चलनचल्लीमा रहेका विभिन्न दरका नोटहरू	९२
तालिका २	नोटको सुरक्षण	९२
तालिका ३	बैंकर्स प्रशिक्षण केन्द्रबाट सञ्चालित तालिमहरू	९३
तालिका ४	वैदेशिक तालिम, सेमिनार, बैठक तथा गोष्ठीहरू	९६
तालिका ५	काठमाडौं उपत्यका बाहिरका कार्यालयहरूबाट आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भएको तोडा चलान एवम् विदेशी मुद्रा खरिद-बिक्री कारोबारको विवरण	९९
तालिका ६	आ.व. २०८०/८१ मा बिक्री तथा वितरण गरिएका चलनचल्लीका सिक्का, सुन तथा चाँदीका स्मारिका सिक्काहरू, मेडालियनहरू तथा पदकहरूको विवरण	१००

भाग २ अनुसूची

अनुसूची २.१	“क”, “ख” र “ग” वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरिएका निर्देशनहरू	१०१
अनुसूची २.२	समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण गरिएका वाणिज्य बैंकहरू	१०१
अनुसूची २.३	समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण गरिएका वित्तीय संस्थाहरू	१०२
अनुसूची २.४	समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण गरिएका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू	१०३
अनुसूची २.५	बजार निर्माताको इजाजतप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू	१०५
अनुसूची २.६	वैदेशिक रोजगार बचतपत्रको विक्री एजेण्टको कार्य गर्न इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाहरू	१०५
अनुसूची २.७	ट्रेजरी बिलको नयाँ निष्काशन (२०८०/८१)	१०६
अनुसूची २.८	विकास ऋणपत्र निष्काशन (२०८०/८१)	१०६
अनुसूची २.९	पाँच वर्षको जनशक्ति तथा कार्यरत जनशक्ति सम्बन्धी विवरण	१०७
अनुसूची २.१०	आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भएको पदपूर्ति सम्बन्धी विवरण	१०८
अनुसूची २.११	पाँच वर्षको पदपूर्ति सम्बन्धी विवरण	१०८
अनुसूची २.१२	सञ्चालक समिति	१०९
अनुसूची २.१३	विशिष्ट श्रेणी र प्रथम श्रेणी अधिकृतहरूको नामावली	१०९

भाग ३

नेपाल राष्ट्र बैंकको वित्तीय अवस्थाको विवरण

सम्पत्ति तथा दायित्व	१११
आय विवरण	११२
वित्तीय अवस्थाको विवरण	११३

कार्यकारी सारांश

१. विश्व आर्थिक वृद्धिदर सन् २०२४ र २०२५ मा ३.२ प्रतिशत रहने प्रक्षेपण छ । अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष (IMF) द्वारा २०२४ अक्टोबरमा प्रकाशित World Economic Outlook अनुसार सन् २०२२ मा विश्वको आर्थिक वृद्धिदर ३.६ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०२३ मा ३.३ प्रतिशत रहेको छ । सन् २०२४ मा विकसित देशहरूमा उपभोक्ता मुद्रास्फीति २.६ प्रतिशत र उदीयमान तथा विकासोन्मुख देशहरूमा ७.९ प्रतिशत रहने अनुमान छ । सन् २०२३ मा उपभोक्ता मुद्रास्फीति विकसित देशहरूमा ४.६ प्रतिशत र उदीयमान तथा विकासोन्मुख देशहरूमा ८.९ प्रतिशत रहेको थियो ।
२. राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका अनुसार आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा नेपालको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन आधारभूत मूल्यमा ३.५४ प्रतिशतले बढेको प्रारम्भिक अनुमान छ । समीक्षा वर्षमा आधारभूत मूल्यमा कृषि क्षेत्रको उत्पादन ३.०५ प्रतिशतले र गैर-कृषि क्षेत्रको उत्पादन ३.७५ प्रतिशतले बढेको अनुमान छ ।
३. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीति २०८० साउन ७ गते सार्वजनिक गरिएको थियो । वार्षिक औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ६.५ प्रतिशतभित्र कायम राख्ने मौद्रिक नीतिको लक्ष्य रहेको थियो । साथै न्यूनतम ७ महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पर्याप्त हुने विदेशी विनिमय सञ्चिति कायम गर्ने मौद्रिक नीतिको लक्ष्य रहेको थियो ।
४. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ५.४४ प्रतिशत रहेको छ । अघिल्लो वर्ष वार्षिक औसत मुद्रास्फीति ७.७४ प्रतिशत रहेको थियो ।
५. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा कुल वस्तु निर्यातमा ३.० प्रतिशतले कमी आई रु.१५२ अर्ब ३८ करोड र कुल वस्तु आयातमा १.२ प्रतिशतले कमी आई रु.१५९२ अर्ब ९९ करोड रहेको छ । समीक्षा वर्षमा कुल वस्तु व्यापार घाटा १.० प्रतिशतले घटेर रु.१४४० अर्ब ६० करोड रहेको छ । यो कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २५.३ प्रतिशत हो ।
६. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा चालु खाता रु.२२१ अर्ब ३४ करोडले र शोधनान्तर स्थिति रु.५०२ अर्ब ४९ करोडले बचतमा रहेको छ । २०८१ असार मसान्तमा कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति रु.२०४१ अर्ब १० करोड बराबर कायम भएको छ । अमेरिकी डलरमा विदेशी विनिमय सञ्चिति १५ अर्ब २७ करोड रहेको छ । २०८१ असार मसान्तमा कायम रहेको विदेशी विनिमय सञ्चितिले १५.६ महिनाको वस्तु आयात र १३.० महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पुग्ने देखिन्छ ।
७. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा नेपाल सरकारको अन्य प्राप्त समेत गरी रु.१० खर्ब ८२ अर्ब ७५ करोड राजस्व संकलन भएको छ । कुल सरकारी खर्च रु.१४ खर्ब ८ अर्ब २ करोड रहेको छ ।
८. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा विस्तृत मुद्राप्रदाय १३.० प्रतिशतले बढेको र संकुचित मुद्राप्रदाय १.३ प्रतिशतले घटेको छ । त्यसैगरी, कुल आन्तरिक कर्जा ६.१ प्रतिशतले तथा मौद्रिक क्षेत्रको निजी क्षेत्रमाथिको दावी ६.१ प्रतिशतले बढेको छ । बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको निक्षेप १३.० प्रतिशतले र निजी क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा ५.८ प्रतिशतले बढेको छ ।
९. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा खुला बजार कारोबारका विभिन्न उपकरणहरूमार्फत कुल रु.४६ खर्ब ७३ अर्ब ६० करोड तरलता प्रशोचन गरिएको छ भने कुल रु.८ खर्ब ४ अर्ब ७६ करोड तरलता प्रवाह गरिएको छ । समीक्षा वर्षमा रु.१ अर्ब २० करोड स्थायी तरलता सुविधा उपयोग भएको छ ।
१०. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको भारित औसत अन्तरबैंक दर ३.६२ प्रतिशत रहेको छ ।

११. यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको संख्या २०८१ असारमा १०७ रहेको छ। यसमध्ये २० वाणिज्य बैंक, १७ विकास बैंक, १७ वित्त कम्पनी, ५२ लघुवित्त संस्था र १ पूर्वाधार विकास बैंक रहेका छन्। २०८१ असार मसान्तमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको शाखा संख्या ११,५३० रहेको छ।
१२. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा वाणिज्य बैंकहरूको कुल सम्पत्ति/दायित्व १२.९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.७२ खर्ब २७ अर्ब ६० करोड, विकास बैंकहरूको ७.९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.७ खर्ब १७ अर्ब र वित्त कम्पनीहरूको ११.२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१ खर्ब ६९ अर्ब ७२ करोड कायम भएको छ। त्यसैगरी, लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको कुल सम्पत्ति/दायित्व १.३ प्रतिशतले घटेर रु.५ खर्ब ५३ अर्ब ७३ करोड कायम भएको छ।
१३. निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषले २०८१ असार मसान्तसम्म रु.२ खर्ब ५७ अर्ब ७२ करोड कर्जा र रु.१४ खर्ब ३० अर्ब ४६ करोड निक्षेप सुरक्षण गरेको छ।
१४. कर्जा सूचना केन्द्रबाट आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा २० वाणिज्य बैंक, १७ विकास बैंक, १७ वित्त कम्पनी र ५७ लघुवित्त वित्तीय संस्थाले जम्मा ५८ लाख १५ हजार ८ सय ३५ कर्जाको सूचना माग गरेका थिए। उक्त केन्द्रमा कालो सूचीमा सूचीकृत ऋणीहरूको संख्या ९४ हजार ४ सय ७७ रहेको छ।
१५. २०८१ असार मसान्तमा नेप्से सूचकाङ्क २२४०.४ विन्दु रहेको छ। बजार पुँजीकरण रु.३५ खर्ब ५३ अर्ब ६८ करोड कायम भएको छ। बजार पुँजीकरणको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात ६२.२९ प्रतिशत रहेको छ।
१६. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीतिमा उल्लिखित सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणसँग सम्बन्धित व्यवस्था, लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको मर्जर र प्राप्तलाई प्रोत्साहनसम्बन्धी व्यवस्था, राष्ट्रिय स्तरका विकास बैंकहरूले Capital Adequacy Framework, 2015 अनुसार पुँजीकोष कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था, बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट हुने लगानीसम्बन्धी व्यवस्था, तोकिएका क्षेत्रमा कर्जा लगानी गर्नुपर्ने सम्बन्धी व्यवस्था र बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट निश्चित सीमाभन्दा बढी कर्जा/सुविधा उपयोग गर्ने ऋणीहरूले अनिवार्य रूपमा स्थायी लेखा नम्बर लिनुपर्ने व्यवस्था कार्यान्वयनमा आएका छन्।
१७. यस बैंक र वाणिज्य बैंक, विकास बैंक तथा वित्त कम्पनीहरूको वासलातको आधारमा मौद्रिक सर्वेक्षण तयार गरी प्रकाशन गरिँदै आएकोमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ बाट बीमा कम्पनीहरू, कर्मचारी सञ्चय कोष, नागरिक लगानी कोष, लघुवित्त वित्तीय संस्था, हाइड्रोइलेक्ट्रीसिटी इन्भेष्टमेन्ट एण्ड डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड र नेपाल पूर्वाधार बैंकसमेतलाई समेटि "वित्तीय क्षेत्र सर्वेक्षण" प्रकाशन गर्न शुरु गरिएको छ।
१८. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा रु.७३ अर्ब ९९ करोड ९० लाख बराबरका विभिन्न दरका ३५ करोड ३७ लाख ५० हजार थान नयाँ नोटहरू चलनचल्तीको लागि निष्काशन गरिएका थिए। २०८१ असार मसान्तसम्ममा कुल रु.६ खर्ब ९० अर्ब १५ करोड बराबरका विभिन्न दरका नोटहरू चलनचल्तीमा रहेका छन्।
१९. २०८१ असार मसान्तमा बैंकमा प्रशासनतर्फ १०७६ र प्राविधिकतर्फ ६२ गरी कुल ११३८ जना कर्मचारीहरू कार्यरत रहेका छन्। कार्यरत कुल मानव संसाधनमध्ये तहगत रूपमा हेर्दा अधिकृततर्फ ६३१, सहायकतर्फ ४३८ र श्रेणीविहीन कार्यालय सहयोगीतर्फ ६९ जना रहेका छन्।
२०. यस बैंकको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने सन्दर्भमा निर्माण व्यवसायी CICO-Samanantar JV सँग भएको सम्झौता बमोजिम बालुवाटारस्थित केन्द्रीय कार्यालय भवन निर्माण भई मिति २०८१/०३/२८ मा हस्तान्तरण भईसकेको छ। यसैगरी, निर्माण व्यवसायी BILIL-Contech JV Naxal Kathmandu सँग भएको सम्झौताअनुसार निर्माण भइरहेको थापाथलीस्थित भवनको समेत निर्माण कार्य सम्पन्न भई मिति २०८१ असोज ५ मा हस्तान्तरण भईसकेको छ।

२१. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा RTGS System बाट कुल ८,२८,९७८ कारोबारमार्फत रु.३८३ खर्ब ६३ अर्ब ९५ करोड बराबरको नेपाली मुद्रा कारोबारको फछ्यौट तथा राफसाफ भएको छ ।
२२. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा रु.१० अर्ब २९ करोड बराबरको विदेशी लगानी र रु.५८ अर्ब ९६ करोड बराबरको विदेशी ऋणको लेखाङ्कन भएको छ ।
२३. वाणिज्य बैंकहरूबाट Supervisory Information System (SIS) मार्फत प्राप्त हुने तथ्याङ्क तथा विवरणहरूको अनुगमन गर्ने गरिएको तथा Supervisory Information System (SIS) को Onsite Inspection Module लागु गरी समानान्तर रुपमा निरीक्षण प्रतिवेदन SIS मार्फत नै गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
२४. २०८१ असार मसान्तको वित्तीय अवस्थाको विवरणअनुसार यस बैंकको सम्पत्ति तथा दायित्व २०८० असार मसान्तको तुलनामा ३०.१५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२० खर्ब ६७ अर्ब २ करोड ४३ लाख ७८ हजार कायम भएको छ ।
२५. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को विदेशी विनिमय तथा अन्य सम्पत्ति पुनर्मूल्याङ्कन लाभ/हानि समायोजन अधिको खुद आय अधिल्लो वर्षको तुलनामा २१.९६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.७३ अर्ब ७६ करोड २३ लाख २१ हजार कायम भएको छ । मिति २०८१ कात्तिक २९ गते बैंकको सञ्चालक समितिको बैठकले बैंकको खुद मुनाफाबाट विभिन्न आवश्यक कोषहरूमा छुट्टयाउनु पर्ने रकम विनियोजन गरी बाँकी बचत रकम रु.३७ अर्ब २२ करोड ३८ लाख २१ हजार नेपाल सरकारलाई उपलब्ध गराउने निर्णय गरेको छ ।

भाग

१

समष्टिगत आर्थिक तथा वित्तीय अवस्था

विश्व आर्थिक स्थिति तथा परिदृश्य	१
नेपालको समष्टिगत आर्थिक तथा वित्तीय स्थिति	१
• कुल गार्हस्थ्य उत्पादन	१
• मुद्रास्फीति र तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क	४
• बाह्य क्षेत्र	५
• सरकारी वित्त स्थिति	८
• मौद्रिक तथा वित्तीय स्थिति	१३
• धितोपत्र बजार	२०
तालिकाहरू	२१
अनुसूचीहरू	५२

समष्टिगत आर्थिक तथा वित्तीय अवस्था

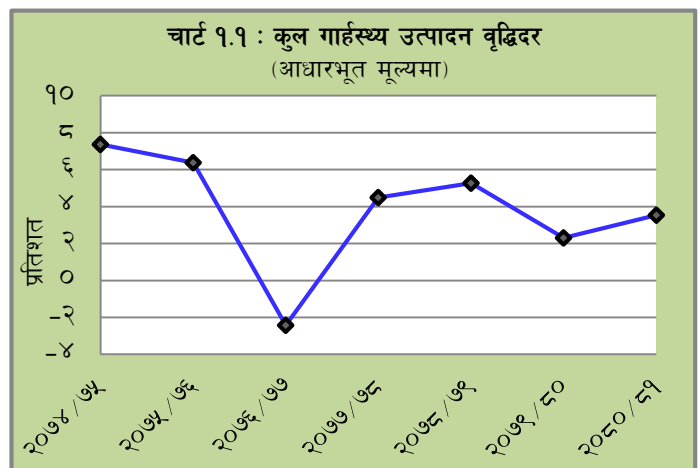
विश्व आर्थिक स्थिति तथा परिदृश्य

- १.१ अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोष (IMF) द्वारा सन् २०२४ अक्टोबरमा प्रकाशित World Economic Outlook (WEO) अनुसार सन् २०२२ मा विश्वको आर्थिक वृद्धिदर ३.६ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०२३ मा ३.३ प्रतिशत रहेको छ। सन् २०२४ र सन् २०२५ मा यस्तो वृद्धिदर ३.२ प्रतिशत रहने मुद्राकोषको प्रक्षेपण रहेको छ।
- १.२ विकसित अर्थतन्त्रहरूको समग्र आर्थिक वृद्धिदर सन् २०२३ मा १.७ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०२४ मा १.८ प्रतिशत हुने मुद्राकोषको प्रक्षेपण छ। उदीयमान र विकासोन्मुख अर्थतन्त्रहरूको आर्थिक वृद्धिदर सन् २०२३ मा ४.४ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०२४ मा ४.२ प्रतिशत आर्थिक वृद्धि कायम रहने प्रक्षेपण छ। उदीयमान तथा विकासोन्मुख एशियाली अर्थतन्त्रहरूको आर्थिक वृद्धिदर सन् २०२३ मा ५.७ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०२४ मा ५.३ प्रतिशत हुने प्रक्षेपण छ। सन् २०२३ मा भारतको आर्थिक वृद्धिदर ८.२ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०२४ मा ७.० प्रतिशत रहने प्रक्षेपण छ। त्यसैगरी, चीनको आर्थिक वृद्धिदर सन् २०२३ मा ५.२ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०२४ मा ४.८ प्रतिशत हुने मुद्राकोषको प्रक्षेपण छ। सन् २०२३ मा ०.८ प्रतिशतले वृद्धि भएको वस्तु तथा सेवाको विश्व व्यापार सन् २०२४ मा ३.१ प्रतिशतले विस्तार हुने मुद्राकोषको प्रक्षेपण छ।
- १.३ विश्व अर्थतन्त्रको मुद्रास्फीतिमा क्रमिक सुधार हुँदै गएको छ। विश्व अर्थतन्त्रको मुद्रास्फीति सन् २०२३ मा ६.७ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०२४ मा ५.८ प्रतिशत रहने मुद्राकोषको प्रक्षेपण रहेको छ। सन् २०२३ मा उपभोक्ता मुद्रास्फीति दर विकसित अर्थतन्त्रहरूमा ४.६ प्रतिशत र उदीयमान तथा विकासोन्मुख अर्थतन्त्रहरूमा ८.१ प्रतिशत कायम रहेको छ। सन् २०२४ मा मुद्रास्फीति दर विकसित अर्थतन्त्रहरूमा २.६ प्रतिशत र उदीयमान तथा विकासोन्मुख अर्थतन्त्रहरूमा ७.९ प्रतिशत रहने मुद्राकोषको प्रक्षेपण छ।

नेपालको समष्टिगत आर्थिक तथा वित्तीय स्थिति

कुल गार्हस्थ्य उत्पादन

- १.४ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा देशको यथार्थ कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर आधारभूत मूल्यमा ३.५४ प्रतिशत तथा उपभोक्ताको मूल्यमा ३.८७ प्रतिशतले वृद्धि हुने राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको प्रारम्भिक अनुमान छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो वृद्धिदर आधारभूत मूल्यमा २.३१ प्रतिशत र उपभोक्ताको मूल्यमा १.९५ प्रतिशत रहेको थियो।

- १.५ समीक्षा वर्षमा कृषि क्षेत्रको उत्पादन ३.०५ प्रतिशत र गैर-कृषि क्षेत्रको उत्पादन ३.७५ प्रतिशतले वृद्धि भएको अनुमान छ। अघिल्लो वर्ष कृषि क्षेत्रको उत्पादन २.७६ प्रतिशत तथा गैर-कृषि क्षेत्रको उत्पादन २.१३ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा गैर-कृषि क्षेत्रअन्तर्गत उद्योग क्षेत्रको उत्पादन १.२५ प्रतिशत र सेवा क्षेत्रको उत्पादन ४.५० प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ। अघिल्लो वर्ष उद्योग क्षेत्रको वृद्धिदर १.३८ प्रतिशत थियो भने सेवा क्षेत्रको वृद्धिदर २.३६ प्रतिशत रहेको थियो।

कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको क्षेत्रगत संरचना

- १.६ समीक्षा वर्षमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि, उद्योग तथा सेवा क्षेत्रको अंश क्रमशः २४.०९ प्रतिशत, १३.०० प्रतिशत र ६२.९० प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्ष कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा यी क्षेत्रहरूको अंश क्रमशः २३.९२ प्रतिशत, १३.६० प्रतिशत र ६२.४८ प्रतिशत रहेको थियो। प्रदेशगत तुलना गर्दा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा मुलुकको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सबैभन्दा धेरै हिस्सा बागमती प्रदेशको ३६.३६ प्रतिशत र सबैभन्दा कमी कर्णाली प्रदेशको ४.२८ प्रतिशत रहेको अनुमान छ।
- १.७ बृहत औद्योगिक वर्गीकरणको आधारमा समीक्षा वर्षमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्राथमिक क्षेत्र, द्वितीय क्षेत्र तथा तृतीय क्षेत्रको अंश क्रमशः २४.५६ प्रतिशत, १२.५३ प्रतिशत र ६२.९० प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्ष कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा यी क्षेत्रहरूको अंश क्रमशः २४.४२ प्रतिशत, १३.१० प्रतिशत र ६२.४८ प्रतिशत रहेको थियो।

तालिका १.१ : कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्राथमिक, द्वितीय र तृतीय क्षेत्रको अंश
(प्रचलित मूल्यमा)

(प्रतिशतमा)

क्षेत्र	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा अंश				
	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८० ^{सं.}	२०८०/८१ ^{प्रा.}
प्राथमिक क्षेत्र*	२५.७५	२६.३५	२५.००	२४.४२	२४.५६
द्वितीय क्षेत्र**	१३.०७	१३.२७	१३.७०	१३.१०	१२.५३
तृतीय क्षेत्र***	६१.१८	६०.३८	६१.३०	६२.४८	६२.९०

* कृषि, वन, तथा मत्स्यपालन र खानी तथा उत्खनन

** उत्पादनमूलक उद्योग, विद्युत, ग्याँस तथा पानी र निर्माण

*** सेवा क्षेत्र

प्रा. प्रारम्भिक अनुमान

सं. संशोधित अनुमान

स्रोत : राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

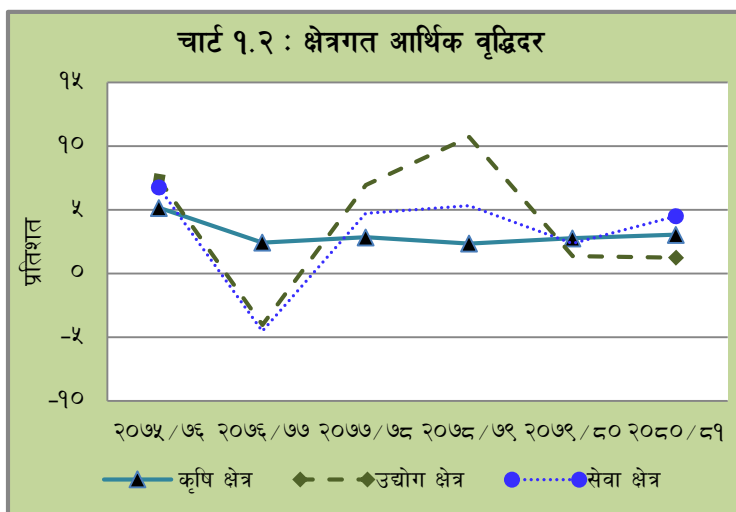
कृषि

- १.८ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा कृषि उत्पादन ३.०५ प्रतिशतले वृद्धि भएको अनुमान छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो उत्पादन २.७६ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो।

उद्योग

- १.९ समीक्षा वर्षमा उद्योग क्षेत्रको वृद्धिदर १.२५ प्रतिशत हुने अनुमान रहेको छ। अघिल्लो वर्ष उद्योग क्षेत्रको वृद्धिदर १.३८ प्रतिशत रहेको थियो।

- १.१० समीक्षा वर्षमा उद्योग क्षेत्रअन्तर्गत विद्युत, ग्याँस, स्टीम तथा एयर कन्डिस्निड क्षेत्र, पानी आपूर्ति, ढल निकास, फोहोर व्यवस्थापन तथा उपचार गतिविधि क्षेत्रहरू र खानी तथा उत्खनन क्षेत्रको उत्पादन क्रमशः १७.४४ प्रतिशत, २.८० प्रतिशत र २.३१ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ भने निर्माण क्षेत्र र उत्पादनमूलक उद्योग क्षेत्रको उत्पादन क्रमशः २.०७ प्रतिशत र १.६० प्रतिशतले कमी हुने अनुमान छ।

सेवा

- १.११ समीक्षा वर्षमा सेवा क्षेत्र ४.५० प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान रहेको छ । अघिल्लो वर्ष यस क्षेत्रको वृद्धिदर २.३६ प्रतिशत रहेको थियो ।
- १.१२ चालु आर्थिक वर्षमा सेवा क्षेत्रअन्तर्गत आवास तथा खाद्य सेवा क्षेत्र २१.८४ प्रतिशतले, वित्तीय तथा बीमा क्षेत्र ७.८० प्रतिशतले, मानव स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य क्षेत्र ५.५२ प्रतिशतले, सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा तथा अनिवार्य सामाजिक सुरक्षा क्षेत्र ४.४९ प्रतिशतले र कला तथा मनोरञ्जन, अन्य सेवा गतिविधि क्षेत्र ४.१७ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ । यसैगरी प्रशासनिक र समर्थन सेवा क्षेत्र ४.०४ प्रतिशतले, व्यावसायिक, वैज्ञानिक र प्राविधिक क्षेत्र ४.१५ प्रतिशतले र सूचना तथा सञ्चार क्षेत्र ४.९१ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ । त्यस्तै शिक्षा क्षेत्र २.७१ प्रतिशतले, रियल स्टेट क्षेत्र २.९८ प्रतिशतले, यातायात तथा भण्डारण क्षेत्र ११.८९ प्रतिशतले र मोटर तथा मोटरसाइकल र थोक तथा खुद्रा व्यापारको मर्मत क्षेत्र ०.१६ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ ।

बचत तथा कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आय

- १.१३ आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कुल उपभोगको अंश ९२.५९ प्रतिशत रहेकोमा समीक्षा वर्षमा ९२.३८ प्रतिशत रहेको अनुमान छ ।
- १.१४ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आय (Gross National Disposable Income) ८.४८ प्रतिशतले बढेको छ । अघिल्लो वर्ष यस्तो आय १०.३९ प्रतिशतले बढेको थियो । समीक्षा वर्षमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आयको अनुपात १२८.५४ प्रतिशत रहेको छ । अघिल्लो वर्ष यस्तो अनुपात १२६.३८ प्रतिशत रहेको थियो ।

तालिका १.२ : कुल खर्चयोग्य आय
(प्रचलित मूल्यमा)

विवरण	रु.अर्बमा			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७८/७९	२०७९/८०*	२०८०/८१**	२०७९/८०	२०८०/८१
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उपभोक्ताको मूल्यमा) [@]	४९७६.६	५३४८.५	५७०४.८	७.५	६.७
खुद प्राथमिक आय [#]	२८.८	६२.४	८७.४	११६.३	४०.२
खुद चालु हस्तान्तरण [#]	१११७.९	१३४८.५	१५४०.६	२०.६	१४.२
कुल खर्चयोग्य आय [@]	६१२३.३	६७५९.४	७३३२.८	१०.४	८.५

* संशोधित अनुमान

** प्रारम्भिक अनुमान

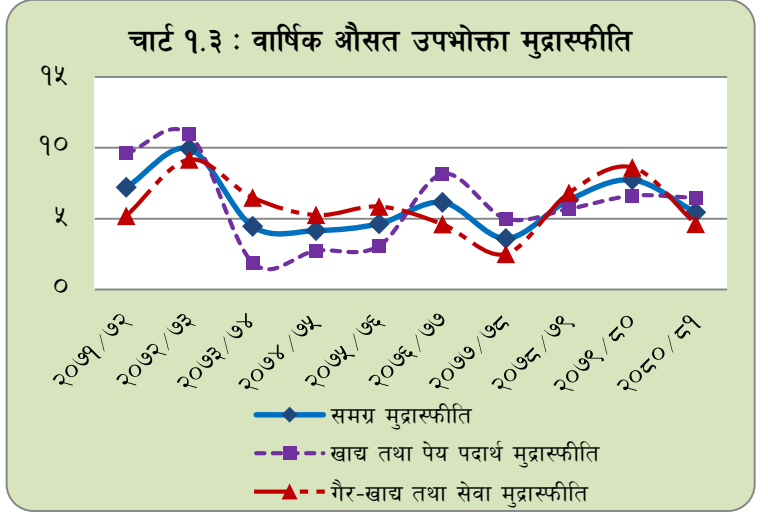
स्रोत : @ राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

नेपाल राष्ट्र बैंक

मुद्रास्फीति र तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क

उपभोक्ता मुद्रास्फीति

१.१५ समीक्षा वर्षको वार्षिक औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति लक्षित ६.५ प्रतिशत भित्र नै रहेको छ। दोस्रो त्रयमासदेखि मुद्रास्फीतिमा चाप कम हुँदै गएकोले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा वार्षिक औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ५.४४ प्रतिशतमा सीमित रह्यो। अघिल्लो वर्ष यस्तो मुद्रास्फीति ७.७४ प्रतिशत रहेको थियो। विश्वका अधिकांश अर्थतन्त्रहरू एवम् भारतको मुद्रास्फीतिमा आएको उल्लेख्य सुधार तथा मुद्रास्फीति नियन्त्रण गर्न लिइएका आन्तरिक

नीतिहरूका कारण मुद्रास्फीति नियन्त्रण गर्न सहयोग पुगेको हो। साथै, अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा कच्चा तेलको मूल्यमा कमी आएअनुरूप नेपाल आयल निगमले पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य समायोजन गर्दै लगेको, आयात मूल्य सूचकाङ्क, तलब तथा ज्यालादर र थोक मूल्य सूचकाङ्कको वृद्धिदरमा समेत कमी आएको तथा आन्तरिक माग समेत कमजोर रहेकोले उपभोक्ता मुद्रास्फीतिमा तुलनात्मक रूपमा कम दबाव पर्न गएको हो।

१.१६ समीक्षा वर्षमा खाद्य तथा पेय पदार्थ समूह र गैर-खाद्य तथा सेवा समूहको वार्षिक औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति क्रमशः ६.४८ प्रतिशत र ४.६५ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्ष यी समूहहरूको वार्षिक औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति क्रमशः ६.६३ प्रतिशत र ८.६२ प्रतिशत रहेको थियो।

१.१७ समीक्षा वर्षमा खाद्य तथा पेय पदार्थ समूह अन्तर्गत मरमसाला र गैर-खाद्य तथा सेवा समूह अन्तर्गत विविध वस्तु तथा सेवाहरू र मनोरञ्जन तथा संस्कृति उपसमूहको मुद्रास्फीति अघिल्लो वर्षको तुलनामा उल्लेख्य रूपमा बढ्न गएको छ। त्यसैगरी, खाद्य तथा पेय पदार्थ समूह अन्तर्गत घ्यू तथा तेल र गैर-खाद्य तथा सेवा समूह अन्तर्गत यातायात उपसमूहको मुद्रास्फीति अघिल्लो वर्षको तुलनामा घट्न गएको छ।

१.१८ समीक्षा वर्षमा वार्षिक औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति काठमाडौं उपत्यकामा ५.९९ प्रतिशत, तराईमा ४.८२ प्रतिशत, पहाडमा ५.७८ प्रतिशत र हिमालमा ६.८६ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्ष यस्तो मुद्रास्फीति काठमाडौं उपत्यकामा ७.५५ प्रतिशत, तराईमा ८.०० प्रतिशत, पहाडमा ७.५६ प्रतिशत र हिमालमा ७.९२ प्रतिशत रहेको थियो।

नेपाल र भारतबीचको उपभोक्ता मुद्रास्फीति अन्तर

१.१९ समीक्षा वर्षमा नेपालको वार्षिक औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ५.४४ प्रतिशत र भारतको ५.९९ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्ष नेपाल र भारतमा यस्तो मुद्रास्फीति क्रमशः ७.७४ प्रतिशत र ६.०६ प्रतिशत रहेको थियो।

थोक मुद्रास्फीति

१.२० समीक्षा वर्षमा वार्षिक औसत थोक मुद्रास्फीति ३.९२ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो मुद्रास्फीति ८.४७ प्रतिशत रहेको थियो। समीक्षा वर्षमा थोक मूल्यअन्तर्गत प्राथमिक वस्तुहरूको वार्षिक औसत मुद्रास्फीति ७.९८ प्रतिशत, इन्धन तथा उर्जाको -४.४५ प्रतिशत र उत्पादित वस्तुहरूको ३.५० प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्ष यी समूहहरूको वार्षिक औसत मुद्रास्फीति क्रमशः ५.४२ प्रतिशत, २२.८० प्रतिशत र ८.०४ प्रतिशत रहेको थियो।

१.२१ वृहत आर्थिक वर्गीकरणको आधारमा हेर्दा समीक्षा वर्षमा उपभोग्य वस्तु, मध्यवर्ती वस्तु तथा पुँजीगत वस्तुको वार्षिक औसत थोक मुद्रास्फीति क्रमशः ६.६२ प्रतिशत, २.७० प्रतिशत र २.१९ प्रतिशत रहेको छ ।

राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क

१.२२ समीक्षा वर्षमा राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क ५.०९ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ । अधिल्लो वर्ष उक्त सूचकाङ्क ९.९० प्रतिशतले बढेको थियो । समीक्षा वर्षमा तलब सूचकाङ्क र ज्यालादर सूचकाङ्कको वार्षिक औसत वृद्धिदर क्रमशः १.०५ प्रतिशत र ६.३१ प्रतिशत रहेको छ । अधिल्लो वर्ष उक्त सूचकाङ्कहरूको औसत वृद्धिदर क्रमशः १२.३९ प्रतिशत र ९.१७ प्रतिशत रहेको थियो । समीक्षा वर्षमा ज्यालादर सूचकाङ्कअन्तर्गत कृषि मजदूर, औद्योगिक मजदूर र निर्माण मजदुरको ज्यालादर सूचकाङ्कको वार्षिक औसत वृद्धिदर क्रमशः ४.४९ प्रतिशत, १०.९३ प्रतिशत र २.८५ प्रतिशत रहेको छ ।

बाह्य क्षेत्र

१.२३ वैदेशिक व्यापार अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा वस्तु आयात १.२ प्रतिशतले र निर्यात ३.० प्रतिशतले कमी आएको कारण कुल वस्तु व्यापार घाटा १.० प्रतिशतले कमी आई रु.१४४० अर्ब ६० करोड कायम भएको छ । आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा व्यापार घाटा १५.५ प्रतिशतले कम भएको थियो । समीक्षा वर्षमा सेवा निर्यात तथा विप्रेषण आप्रवाहमा भएको वृद्धि एवम् आयातमा भएको ह्रास लगायतका कारण शोधनान्तर बचत उल्लेख्य बढेको छ ।

वैदेशिक व्यापार

१.२४ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा कुल वस्तु निर्यात ३.० प्रतिशतले कमी आई रु.१५२ अर्ब ३८ करोड पुगेको छ । अधिल्लो वर्ष यस्तो निर्यात २१.४ प्रतिशतले घटेको थियो । कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कुल वस्तु निर्यातको अनुपात अधिल्लो वर्ष २.९ प्रतिशत रहेकोमा समीक्षा वर्षमा २.७ प्रतिशत रहेको छ ।

१.२५ कुल वस्तु निर्यातमध्ये भारत तर्फको निर्यात अधिल्लो वर्ष ३१.३ प्रतिशतले घटेकोमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ३.३ प्रतिशतले कमी आई रु.१०३ अर्ब १८ करोड पुगेको छ । वस्तुगत आधारमा समीक्षा वर्षमा भारततर्फ मुख्यतया पाम तेल, सोयाविन तेल, ब्रान, जुटका सामान लगायतका वस्तुहरूको निर्यात घटेको छ ।

१.२६ चीनतर्फको निर्यात अधिल्लो वर्ष ११८.३ प्रतिशतले बढेकोमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ४६.६ प्रतिशतले बढेर रु.२ अर्ब ५९ करोड कायम भएको छ । समीक्षा वर्षमा चीनतर्फ मुख्यतया ऊनी गलैचा, हस्तकलाका समानहरू, पश्मिना लगायतका वस्तुहरूको निर्यात बढेको छ ।

१.२७ अन्य मुलुकतर्फको निर्यात अधिल्लो वर्ष १०.७ प्रतिशतले बढेकोमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ४.३ प्रतिशतले कमी आई रु.४६ अर्ब ६१ करोड कायम भएको छ । समीक्षा वर्षमा अन्य मुलुकतर्फ मुख्यतया ऊनी गलैचा, सुन चाँदीका सामान तथा गरगहना, हस्तकलाका समानहरू, पश्मिना लगायतका वस्तुहरूको निर्यात घटेको छ ।

१.२८ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा कुल वस्तु आयात १.२ प्रतिशतले कमी आई रु.१५९२ अर्ब ९९ करोड पुगेको छ । अधिल्लो वर्ष यस्तो आयात १६.१ प्रतिशतले घटेको थियो । कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कुल वस्तु आयातको अनुपात अधिल्लो वर्ष ३०.१ प्रतिशत रहेकोमा समीक्षा वर्षमा २७.९ प्रतिशत रहेको छ ।

१.२९ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भारतबाट भएको वस्तु आयात ३.० प्रतिशतले कमी आई रु.९९६ अर्ब ६८ करोड पुगेको छ । अधिल्लो वर्ष यस्तो आयात १४.४ प्रतिशतले घटेको थियो । समीक्षा वर्षमा भारतबाट हट रोल्ड शिट इन क्वाइल, धान तथा चामल, पेट्रोलियम पदार्थ, एम. एस. बिलेट लगायतका वस्तुको आयात घटेको छ ।

१.३० चीनबाट भएको वस्तु आयात अधिल्लो वर्ष १५.९ प्रतिशतले घटेकोमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ३४.२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२९८ अर्ब ७७ करोड पुगेको छ । समीक्षा वर्षमा चीनबाट तयारी कपडा, अन्य मेशिनरी तथा पार्टपूजा, लत्ताकपडा, विद्युतीय उपकरण, स्याउ लगायतका वस्तुहरूको आयात बढेको छ ।

- १.३१ अन्य मुलुकबाट भएको वस्तु आयात अघिल्लो वर्ष २०.७ प्रतिशतले घटेकोमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा १७.६ प्रतिशतले कमी आई रु.२९७ अर्ब ५३ करोड पुगेको छ। समीक्षा वर्षमा अन्य मुलुकबाट कच्चा सोयाबिन तेल, सुन, कच्चा पाम तेल, औषधी, कोइला लगायतका वस्तुहरूको आयात घटेको छ।
- १.३२ अघिल्लो वर्ष कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कुल व्यापार घाटाको अनुपात २७.२ प्रतिशत रहेकोमा समीक्षा वर्षमा २५.३ प्रतिशत रहेको छ। समीक्षा वर्षमा कुल वस्तु व्यापार घाटामध्ये भारतसँगको व्यापार घाटा ३.० प्रतिशतले कमी आई रु.८९३ अर्ब ५१ करोड, चीनसँगको व्यापार घाटा ३४.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२९६ अर्ब १९ करोड र अन्य मुलुकसँगको व्यापार घाटा १९.७ प्रतिशतले कमी आई रु.२५० अर्ब ९१ करोड पुगेको छ।
- १.३३ कुल वस्तु व्यापार अघिल्लो वर्ष १६.६ प्रतिशतले घटेकोमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा १.३ प्रतिशतले कमी भई रु.१७४५ अर्ब ३७ करोड पुगेको छ। अघिल्लो वर्ष कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कुल व्यापारको अनुपात ३३.१ प्रतिशत रहेकोमा समीक्षा वर्षमा ३०.६ प्रतिशत रहेको छ। कुल व्यापारमा भारतसँगको व्यापार अघिल्लो वर्ष १६.३ प्रतिशतले घटेकोमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ३.१ प्रतिशतले संकुचन भई रु.१०९९ अर्ब ८६ करोड पुगेको छ। चीनसँगको कुल व्यापार अघिल्लो वर्ष १५.५ प्रतिशतले घटेकोमा समीक्षा वर्षमा ३४.२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.३०१ अर्ब ३६ करोड पुगेको छ। त्यसैगरी, अन्य मुलुकसँगको कुल व्यापार अघिल्लो वर्ष १७.९ प्रतिशतले घटेकोमा समीक्षा वर्षमा १६.० प्रतिशतले संकुचन भई रु.३४४ अर्ब १४ करोड पुगेको छ।
- १.३४ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा निर्यात-आयात अनुपात ९.६ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो अनुपात ९.७ प्रतिशत रहेको थियो। समीक्षा वर्षमा कुल निर्यात, कुल आयात, कुल वस्तु व्यापार घाटा र कुल व्यापारमा भारतसँगको अंश क्रमशः ६७.७ प्रतिशत, ६२.६ प्रतिशत, ६२.० प्रतिशत र ६३.० प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्ष भारतसँगको यी अंशहरू क्रमशः ६७.९ प्रतिशत, ६३.८ प्रतिशत, ६३.३ प्रतिशत र ६४.१ प्रतिशत रहेका थिए।

सेवा खाता

- १.३५ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सेवा खाता रु.५५ अर्ब ८६ करोडले ऋणात्मक रहेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो खाता रु.७९ अर्ब ८९ करोडले ऋणात्मक रहेको थियो।
- १.३६ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सेवा क्षेत्रतर्फको आय ३१.४ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२५२ अर्ब ७७ करोड पुगेको छ। अघिल्लो वर्ष सेवा आय ५७.६ प्रतिशतले बढेको थियो। समीक्षा वर्षमा सेवा खाता अन्तर्गत भ्रमण आय ३२.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.८२ अर्ब ३३ करोड पुगेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो आय ९२.० प्रतिशतले बढेको थियो।
- १.३७ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा कुल सेवा भुक्तानी १३.४ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.३०८ अर्ब ६३ करोड कायम भएको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो भुक्तानी १८.३ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो। सेवा भुक्तानीतर्फ भ्रमण खर्च ३१.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१८९ अर्ब ४३ करोड कायम भएको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो खर्च ४८.५ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो।

ट्रान्सफर

- १.३८ समीक्षा वर्षमा ट्रान्सफर आय १४.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१५७७ अर्ब ९४ करोड पुगेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो आय २२.४ प्रतिशतले बढेको थियो। त्यसैगरी, समीक्षा वर्षमा ट्रान्सफर भुक्तानी १४.० प्रतिशतले कमी आई रु.६ अर्ब ७० करोड कायम भएको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो भुक्तानी ०.८ प्रतिशतले बढेको थियो।
- १.३९ समीक्षा वर्षमा विप्रेषण आप्रवाह १६.५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१४४५ अर्ब ३२ करोड पुगेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो आप्रवाह २३.२ प्रतिशतले बढेको थियो। अघिल्लो वर्षमा विप्रेषण आप्रवाहको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात २३.२ प्रतिशत रहेकोमा समीक्षा वर्षमा २५.३ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा खुद ट्रान्सफर आय १४.७ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१५७१ अर्ब २४ करोड पुगेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो आय २२.५ प्रतिशतले बढेको थियो।

१.४० समीक्षा वर्षमा पेन्सन आयमा ८.९ प्रतिशतले कमी आई रु.६८ अर्ब ५८ करोड पुगेको छ । अधिल्लो वर्ष यस्तो आय २१.५ प्रतिशतले बढेको थियो ।

चालु खाता तथा शोधनान्तर स्थिति

१.४१ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा चालु खाता रु.२२१ अर्ब ३४ करोडले बचतमा रहेको छ । अधिल्लो वर्ष चालु खाता रु.४६ अर्ब ५७ करोडले घाटामा रहेको थियो । समीक्षा वर्षमा चालु खाता बचतको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात ३.९ प्रतिशत रहेको छ । अधिल्लो वर्ष चालु खाता घाटाको यस्तो अनुपात ०.९ प्रतिशत रहेको थियो ।

१.४२ समीक्षा वर्षमा शोधनान्तर स्थिति रु.५०२ अर्ब ४९ करोडले बचतमा रहेको छ । अधिल्लो वर्ष शोधनान्तर स्थिति रु.२८५ अर्ब ८२ करोडले बचतमा रहेको थियो ।

१.४३ समीक्षा वर्षमा पुँजी खातातर्फको ट्रान्सफर २२.९ प्रतिशतले कमी आई रु.५ अर्ब ८१ करोड पुगेको छ । वित्तीय खाता अन्तर्गत खुद प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी अधिल्लो वर्ष रु.६ अर्ब १७ करोड रहेकोमा समीक्षा वर्षमा ३६.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.८ अर्ब ४० करोड प्राप्त भएको छ ।

१.४४ समीक्षा वर्षमा सरकारी क्षेत्रको वैदेशिक ऋण प्राप्ति ३.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१२३ अर्ब ६१ करोड कायम भएको छ । अधिल्लो वर्ष यस्तो ऋण प्राप्ति १.८ प्रतिशतले घटेको थियो । त्यसैगरी, सरकारी सावाँ भुक्तानी अधिल्लो वर्ष १७.० प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा समीक्षा वर्षमा १३.९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.३९ अर्ब १८ करोड कायम भएको छ ।

विदेशी विनिमय सञ्चिति

१.४५ २०८१ असार मसान्तमा कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति २०८० असार मसान्तको तुलनामा ३२.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२०४१ अर्ब १० करोड कायम भएको छ । अधिल्लो वर्ष यस्तो सञ्चिति २६.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१५३९ अर्ब ३६ करोड कायम भएको थियो । अमेरिकी डलरमा कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति ३०.४ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१५ अर्ब २७ करोड डलर कायम भएको छ । अधिल्लो वर्ष यस्तो सञ्चिति २३.१ प्रतिशतले बढेको थियो ।

१.४६ नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको विदेशी विनिमय सञ्चिति २०८० असार मसान्तको रु.१३४५ अर्ब ७८ करोडको तुलनामा २०८१ असार मसान्तमा ३७.४ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१८४८ अर्ब ५५ करोड कायम भएको छ । कुल विदेशी विनिमय सञ्चितिमा नेपाल राष्ट्र बैंकसँग रहेको सञ्चितिको अंश ९०.६ प्रतिशत रहेको छ । त्यसैगरी, कुल विदेशी विनिमय सञ्चितिमा भारतीय मुद्रा सञ्चितिको अंश २२.५ प्रतिशत रहेको छ ।

सञ्चिति पर्याप्तता सूचक

१.४७ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को कुल आयातलाई आधार मान्दा २०८१ असार मसान्तमा कायम रहेको विदेशी विनिमय सञ्चितिले १५.६ महिनाको वस्तु आयात र १३.० महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न सक्ने देखिन्छ ।

१.४८ समीक्षा वर्षमा विदेशी विनिमय सञ्चितिको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन, कुल आयात, विस्तृत मुद्राप्रदाय र सञ्चित मुद्रासँगको अनुपातहरू क्रमशः ३५.८ प्रतिशत, १०८.६

तालिका १.३ : सञ्चिति पर्याप्तता परिसूचकहरू

विवरण	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
१) विदेशी विनिमय सञ्चितिले आयात खाम्ने स्थिति (महिनामा)			
क) वस्तु	७.८	११.७	१५.६
ख) वस्तु तथा सेवा	६.९	१०.०	१३.०
२) कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति / कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रतिशतमा)	२४.४	२८.८	३५.८
३) कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति / आयात * (प्रतिशतमा)	५७.८	८३.०	१०८.६
४) कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति / विस्तृत मुद्रा प्रदाय (प्रतिशतमा)	२१.९	२५.०	२९.३
५) कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति / सञ्चित मुद्रा (प्रतिशतमा)	१४७.२	१६८.९	२०६.७

* वस्तु तथा सेवा आयात

प्रतिशत, २९.३ प्रतिशत र २०६.७ प्रतिशत रहेका छन् । अधिल्लो वर्ष यस्ता अनुपातहरू क्रमशः २८.८ प्रतिशत, ८३.० प्रतिशत र २५.० प्रतिशत र १६८.९ प्रतिशत रहेका थिए (तालिका १.३) ।

वैदेशिक सम्पत्ति तथा दायित्व स्थिति

१.४९ २०८१ असार मसान्तमा मुलुकको वैदेशिक सम्पत्ति रु.२१७६ अर्ब ९८ करोड तथा दायित्व रु.१८९० अर्ब ६० करोड रहेको छ। फलस्वरूप, २०८१ असार मसान्तमा खुद वैदेशिक सम्पत्ति र दायित्वको स्थिति (IIP) रु.२८६ अर्ब ३८ करोडले धनात्मक रहेको छ। २०८० असार मसान्तमा खुद वैदेशिक सम्पत्ति र दायित्वको स्थिति रु.१७७ अर्ब २ करोडले ऋणात्मक थियो।

विनिमय दर प्रवृत्ति

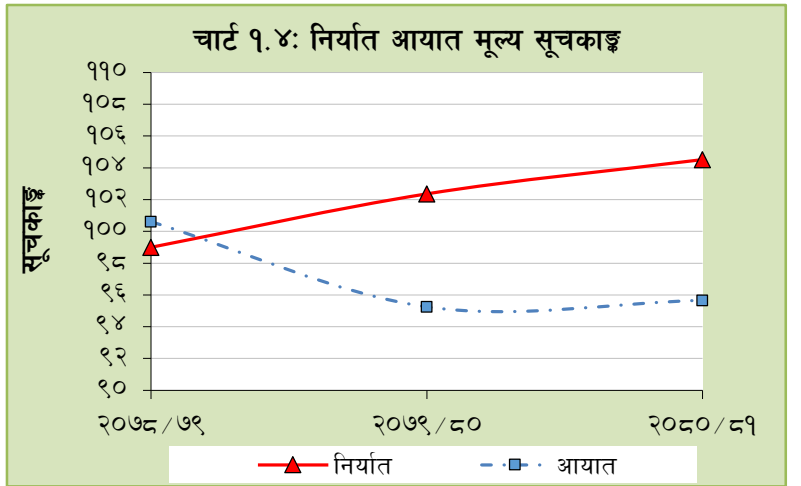
१.५० आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा पनि नेपाली रुपैयाँको भारतीय रुपैयाँसँगको विनिमय दर स्थिर राखिएको छ। २०८० असार मसान्तको तुलनामा २०८१ असार मसान्तमा नेपाली रुपैयाँ अमेरिकी डलरसँग १.६४ प्रतिशत तथा पाउण्ड स्टर्लिंगसँग ०.७७ प्रतिशतले अवमूल्यन भएको छ भने युरोसँग १.१९ प्रतिशत तथा जापानी येनसँग ११.८३ प्रतिशतले अधिमूल्यन भएको छ (तालिका १.४)।

तालिका १.४ : विनिमय दर प्रवृत्ति

विदेशी मुद्रा	खरिद दर (नेपाली रुपैयाँमा)			अधिमूल्यन(+)/ अवमूल्यन(-) (प्रतिशतमा)	
	असार मसान्त			२०८०	२०८१
	२०७९	२०८०	२०८१		
१ अमेरिकी डलर	१२७.५१	१३१.१७	१३३.३६	-२.७९	-१.६४
१ पाउण्ड स्टर्लिंग	१५०.८६	१७१.९५	१७३.२९	-१२.२७	-०.७७
१ युरो	१२८.१९	१४७.१९	१४५.४६	-१२.९१	+१.१९
१० जापानी येन	९.१९	९.४५	८.४५	-२.७५	+११.८३

निर्यात आयात मूल्य सूचकाङ्क

१.५१ वार्षिक विन्दुगत आधारमा २०८१ असार महिनामा भन्सार तथ्याङ्कमा आधारित निर्यात र आयातको एकाइ मूल्य सूचकाङ्क (Unit Value Index) क्रमशः २.१ प्रतिशत र ०.४ प्रतिशतले बढेको छ। २०८० असार महिनामा वार्षिक विन्दुगत आधारमा ९.२ प्रतिशतले बढेको व्यापारको शर्त (Terms of Trade) २०८१ असार महिनामा १.७ प्रतिशतले बढेको छ (चार्ट १.४)।

सरकारी वित्त स्थिति

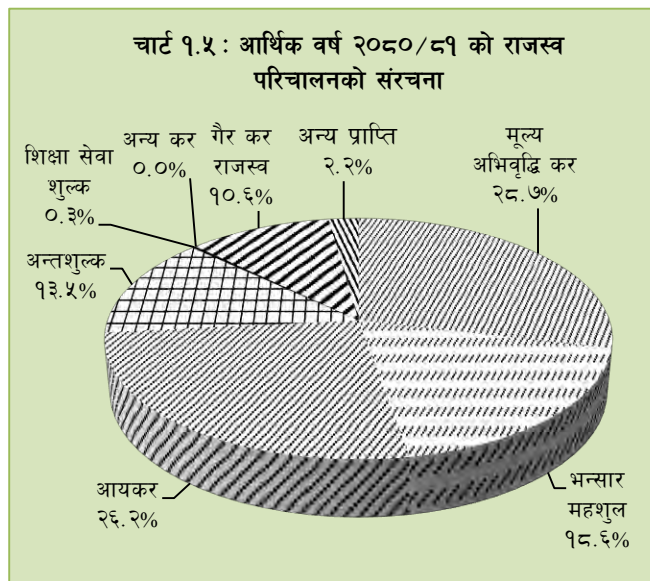
सरकारी राजस्व

- १.५२ नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय (महालेखा नियन्त्रक कार्यालय) का अनुसार आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा नेपाल सरकारको राजस्व परिचालनमा (प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहमा बाँडफाँट हुने रकम र अन्य प्राप्त समेत) ७.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१०८२ अर्ब ७५ करोड कायम भएको छ। अधिल्लो वर्ष सरकारको राजस्व परिचालन ९.३ प्रतिशतले कमी आई रु.१०१० अर्ब ६५ करोड रहेको थियो। समीक्षा वर्षमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग राजस्वको अनुपात १९.० प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा यस्तो अनुपात १८.९ प्रतिशत रहेको थियो।
- १.५३ समीक्षा वर्षमा मूल्य अभिवृद्धि कर ८.३ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.३१० अर्ब ४५ करोड कायम भएको छ। अधिल्लो वर्ष सो करमा ८.८ प्रतिशतले कमी आई रु.२८६ अर्ब ६३ करोड पुगेको थियो।
- १.५४ समीक्षा वर्षमा आयकर १२.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२८३ अर्ब ४६ करोड कायम भएको छ। अधिल्लो वर्ष यस्तो करमा ३.१ प्रतिशतले कमी आई रु.२५१ अर्ब ८१ करोड पुगेको थियो।

१.५५ समीक्षा वर्षमा भन्सार महसुलबाट प्राप्त हुने राजस्वमा १०.४ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२०१ अर्ब २ करोड कायम भएको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो राजस्व २४.८ प्रतिशतले कमी आई रु.१८२ अर्ब १२ करोड पुगेको थियो।

१.५६ समीक्षा वर्षमा अन्तःशुल्कबाट प्राप्त राजस्वमा २.३ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१४६ अर्ब ३५ करोड कायम भएको छ। अघिल्लो वर्ष अन्तःशुल्क राजस्व १४.२ प्रतिशतले कमी आई रु.१४३ अर्ब ७ करोड पुगेको थियो।

१.५७ समीक्षा वर्षमा कुल राजस्व परिचालन (अन्य प्राप्त समेत) मा मूल्य अभिवृद्धि करको अंश २८.७ प्रतिशत, आयकरको २६.२ प्रतिशत, भन्सार महसुलको १८.६ प्रतिशत र अन्तःशुल्कको १३.५ प्रतिशत रहेको छ (चार्ट १.५)। अघिल्लो वर्ष यी अनुपातहरू क्रमशः २८.४ प्रतिशत, २४.९ प्रतिशत, १८.० प्रतिशत र १४.२ प्रतिशत रहेका थिए।

१.५८ समीक्षा वर्षमा गैर-कर राजस्व परिचालन २४.७ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.११४ अर्ब ३४ करोड पुगेको छ। अघिल्लो वर्ष गैर-कर राजस्व १३.२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.९१ अर्ब ७२ करोड कायम भएको थियो।

१.५९ समीक्षा वर्षमा कुल राजस्वमा कर राजस्वको अंश ८७.२ प्रतिशत, गैर-कर राजस्वको अंश १०.६ प्रतिशत र अन्य प्राप्तिको अंश २.२ रहेको छ। त्यसैगरी, कर राजस्वमा प्रत्यक्ष कर राजस्वको अंश ३०.४ प्रतिशत र अप्रत्यक्ष कर राजस्वको अंश ६९.६ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्ष कुल राजस्वमा कर राजस्वको अंश ८५.७ प्रतिशत, गैर-कर राजस्वको अंश ९.१ प्रतिशत, र अन्य प्राप्तिको अंश ५.३ प्रतिशत रहेको थियो भने कर राजस्वमा प्रत्यक्ष कर राजस्वको अंश २९.३ प्रतिशत र अप्रत्यक्ष कर राजस्वको अंश ७०.७ प्रतिशत रहेको थियो।

सरकारी खर्च

१.६० नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय (महालेखा नियन्त्रक कार्यालय) का अनुसार आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा कुल सरकारी खर्च ०.९ प्रतिशतले कमी आई रु.१४०८ अर्ब २ करोड पुगेको छ। अघिल्लो वर्षमा कुल सरकारी खर्च रु.१४२१ अर्ब ३३ करोड रहेको थियो।

तालिका १.५ : सरकारी खर्च तथा राजस्व (वार्षिक विवरण)

विवरण	रकम (रु.अर्बमा)			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०७९/८०	२०८०/८१
कुल खर्च	१३१०.००	१४२१.३३	१४०८.०२	८.५	-०.९
चालु खर्च	९५४.३२	९९१.५१	९५१.६४	३.९	-४.०
पुँजीगत खर्च	२१६.२१	२३४.६२	१९१.७५	८.५	-१८.३
वित्तीय व्यवस्था	१३९.४७	१९५.२०	२६४.६३	४०.०	३५.६
राजस्व परिचालन	१०६५.३४	९५७.३४	१०५८.९०	-१०.१	१०.६
कर राजस्व	९८४.३३	८६५.६२	९४४.५५	-१२.१	९.१
गैर-कर राजस्व	८१.०१	९१.७२	११४.३४	१३.२	२४.७
अन्य प्राप्त	४८.५०	५३.३०	२३.८५	९.९	-५५.२
कुल प्राप्त	१११३.८५	१०१०.६४	१०८२.७५	-९.३	७.१

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय

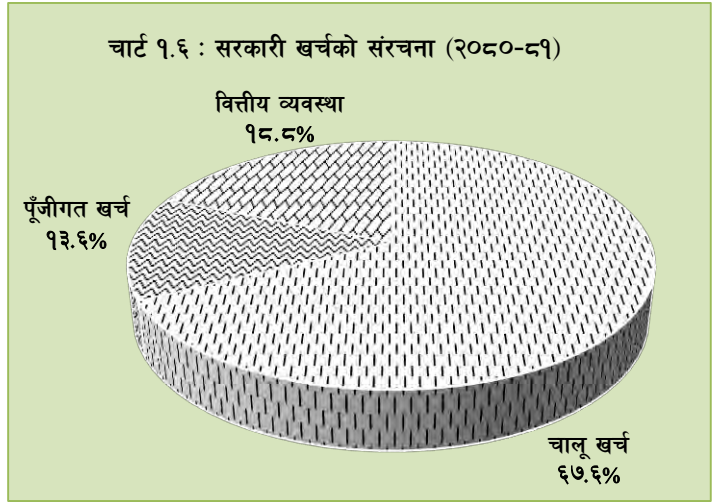
१.६१ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा चालु खर्च ४.० प्रतिशतले कमी आई रु.९५१ अर्ब ६४ करोड पुगेको छ। अधिल्लो आर्थिक वर्षमा चालु खर्च रु.९९१ अर्ब ५१ करोड रहेको थियो।

१.६२ समीक्षा वर्षमा पूँजीगत खर्च १८.३ प्रतिशतले कमी आई रु.१९१ अर्ब ७५ करोड पुगेको छ। अधिल्लो वर्ष यस्तो पूँजीगत खर्च रु.२३४ अर्ब ६२ करोड रहेको थियो।

१.६३ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा वित्तीय व्यवस्था अन्तर्गतको खर्च ३५.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२६४ अर्ब ६३ करोड कायम भएको छ। अधिल्लो वर्ष यस्तो खर्च रु.१९५ अर्ब २० करोड रहेको थियो।

१.६४ कुल सरकारी खर्चमा पूँजीगत खर्चको अंश १३.६ प्रतिशत, चालु खर्चको अंश ६७.६ प्रतिशत र वित्तीय व्यवस्था खर्चको अंश १८.८ प्रतिशत रहेको छ (चार्ट १.६)।

१.६५ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा चालु, पूँजीगत र वित्तीय व्यवस्था अन्तर्गतका खर्चहरूको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात क्रमशः १६.७ प्रतिशत, ३.४ प्रतिशत र ४.६ प्रतिशत रहेको छ (तालिका १.६)। अधिल्लो वर्ष यी अनुपातहरू क्रमशः १८.५ प्रतिशत, ४.४ प्रतिशत र ३.६ प्रतिशत रहेका थिए।

बजेट घाटा पूर्तिका स्रोतहरू

१.६६ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा रु.२३४ अर्ब ४२ करोड कुल आन्तरिक ऋण र रु.५१ अर्ब ८० करोड खुद आन्तरिक ऋण परिचालन भएको छ। कुल आन्तरिक ऋण र खुद आन्तरिक ऋणको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात क्रमशः ४.१ प्रतिशत र ०.९ प्रतिशत रहेको छ। अधिल्लो वर्ष रु.२५६ अर्ब बराबरको कुल आन्तरिक ऋण र रु.१४० अर्ब ९० करोडको खुद आन्तरिक ऋण परिचालन भएको थियो। समीक्षा वर्षमा रु.१८२ अर्ब ६२ करोड आन्तरिक ऋणको भुक्तानी भएको छ।

नगद मौज्जात

१.६७ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को अन्त्यमा नेपाल सरकारको नेपाल राष्ट्र बैंकसँग रु.९१ अर्ब ७८ करोड (प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहको खातामा रहेको रकमसमेत) नगद मौज्जात रहेको छ। अधिल्लो आर्थिक वर्षको अन्त्यमा यस्तो मौज्जात रु.५८ अर्ब २३ करोड रहेको थियो।

सरकारी ऋण

१.६८ २०८१ असार मसान्तमा नेपाल सरकारको कुल तिर्न बाँकी वाह्य ऋण रु.१२५२ अर्ब ३४ करोड र आन्तरिक ऋण रु.११८० अर्ब ९० करोड गरी कुल तिर्न बाँकी सरकारी ऋण रु.२४३३ अर्ब २४ करोड रहेको छ। अधिल्लो वर्षको असार मसान्तमा कुल तिर्न बाँकी सरकारी ऋण रु.२२९९ अर्ब ३५ करोड रहेको

तालिका १.६ : सरकारी वित्तका परिसूचकहरू
(कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात)

विवरण	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
कुल खर्च	२६.३	२६.६	२४.७
चालु खर्च	१९.२	१८.५	१६.७
पूँजीगत खर्च	४.३	४.४	३.४
वित्तीय व्यवस्था	२.८	३.६	४.६
राजस्व	२२.४	१८.९	१९.०
कर राजस्व	१९.८	१६.२	१६.६

तालिका १.७ : सरकारी ऋणको स्थिति

क्र.स.	सरकारी ऋण परिसूचकहरू	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
१.	कुल ऋण/कुल गार्हस्थ्य उत्पादन	४०.४	४३.०	४२.७
२.	वाह्य ऋण/कुल गार्हस्थ्य उत्पादन	२०.६	२१.९	२२.०
३.	आन्तरिक ऋण/कुल गार्हस्थ्य उत्पादन	१९.८	२१.१	२०.७
४.	वाह्य ऋण/निर्यात	५१२.८	७४४.७	८२१.८
५.	वाह्य ऋण भुक्तानी/निर्यात	१४.७	२२.०	२६.५
६.	आन्तरिक ऋण भुक्तानी/राजस्व	४.२	११.४	१६.९
७.	कुल ऋण भुक्तानी/राजस्व	६.९	१४.८	२०.६
८.	वाह्य ऋण भुक्तानी/राजस्व	२.६	३.४	३.७

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय र नेपाल राष्ट्र बैंक।

थियो । सरकारी कुल ऋणको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात ४२.७ प्रतिशत रहेको छ । अघिल्लो वर्ष यस्तो अनुपात ४३.० प्रतिशत रहेको थियो । सरकारी ऋणसम्बन्धी अन्य परिसूचकहरू तालिका १.७ मा दिइएको छ ।

प्रदेशको वित्त स्थिति

१.६९ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा प्रदेश सरकारको बैकिङ कारोबारमा आधारित कुल खर्च रु.१८४ अर्ब २ करोड रहेको छ । समीक्षा अवधिमा प्रदेश सरकारको स्रोत प्राप्ति रु.१९२ अर्ब ९५ करोड रहेको छ । यसमध्ये संघीय सरकारले प्रदेश सरकारलाई अनुदान र विभाज्य कोषबाट बाँडफाँट हुने राजस्वसमेत गरी रु.१४५ अर्ब ९ करोड हस्तान्तरण गरेको छ । यसैगरी, यस अवधिमा प्रदेश सरकारहरूले राजस्व र अन्य स्रोतबाट रु.४७ अर्ब ८६ करोड परिचालन गरेका छन् ।

राजस्वसम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था

- १.७० नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को बजेटमा देहाय बमोजिमको राजस्व नीति अवलम्बन गरेको छ ।
- पैठारीमा आधारित राजस्व संरचनाको रूपान्तरण गरी प्रत्यक्ष कर र आन्तरिक उत्पादनमा आधारित राजस्व संरचना बनाउँदै जाने,
 - राजस्व नीतिको माध्यमबाट उच्चमशीलता अभिवृद्धि गर्ने, आन्तरिक तथा बाह्य लगानी आकर्षित गर्ने तथा स्वदेशी उद्योगको संरक्षण एवम् प्रवर्द्धन गर्ने,
 - कर नीतिको सैद्धान्तिक स्थायित्व सुनिश्चित गरी मुलुकको औद्योगिक एवम् व्यावसायिक वातावरणमा सुधार गर्दै जाने,
 - कराधारको संरक्षण गर्नुको साथै नीतिगत छिद्रको दुरुपयोग र सबै किसिमका अनौपचारिक एवम् अवैध आर्थिक कारोबारलाई निरुत्साहित गर्दै सबै करयोग्य कृयाकलापलाई करको दायरामा ल्याई कराधार विस्तार गर्ने,
 - राजस्व प्रणालीलाई प्रविधिमैत्री, स्वचालित, पारदर्शी र करदातामैत्री बनाई स्वेच्छिक कर सहभागिता एवम् कर परिपालना अभिवृद्धि गर्ने, र
 - राजस्व चुहावट नियन्त्रणका लागि आवश्यक कानूनी सुधार गर्दै जिम्मेवार निकायबीच प्रभावकारी समन्वय कायम गरी सबै प्रकारका ठगी, छली एवम् चुहावट नियन्त्रण अभियानलाई सशक्त बनाउने ।

करका दरहरू

१.७१ विदेशबाट नेपालभित्र पैठारी हुने मालवस्तुमा (आयात महसुलतर्फ) आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा दश वटा दरहरू कायम रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ५, १०, १५, २०, ३०, ४०, ६०, ७० र ८० प्रतिशत गरी नौ वटा दरहरू कायम गरिएको थियो । त्यस्तै, नेपालबाट विदेशमा निकासी हुने महसुलमा १० र २०० प्रतिशत गरी दुईवटा दरहरू कायम गरिएको छ । अन्तःशुल्कतर्फ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ५, ७, १०, १५, २०, २५, ३०, ३५, ४०, ४५, ५०, ५५, ६०, ६५, ७५, ८०, ८५, ९०, ९५, १०० र १०५ प्रतिशत गरी २१ वटा दरहरू रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा प्राकृतिक व्यक्तिको आय कर नलाग्ने सीमामा परिवर्तन गरिएको छैन भने रु.५० लाखभन्दा माथिको करयोग्य आयमा ३९ प्रतिशतको दरले आयकर लाग्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

तालिका १.८ : करका दरहरू

शीर्षक	२०७९/८०	२०८०/८१
१. पैठारी महसुल (प्रतिशतमा)	१,५,१०,१५,२०,३०,४०, ४५, ६०, ८०	१०, ३०, १५, ४०, २०, ५, ६०, ८०, ७०
२. निकासी महसुल (प्रतिशतमा)	२००	२००, १०
३. अन्तःशुल्क (प्रतिशतमा)	२.५, ५, ७, १०, १५, २०, ३०, ३५, ४०, ४५, ५०, ५५, ६०, ६५, ७५, ८०, ८५, ९०, ९५, १००, १०५	५, १५, १०, २०, २५, ७, ८०, ३०, ३५, ५५, ६०, ४०, ६५, ७५, ८५, ९५, १०५, ९०, ४५, ५०, १००
४. मूल्यअभिवृद्धि कर (प्रतिशतमा)	१३	१३
५. आयकर प्राकृतिक व्यक्तिको हकमा (क) आयकर नलाग्ने हद (१) व्यक्तिको लागि (२) दम्पति वा परिवारको लागि (ख) आयकरको दर- एकल (प्रतिशतमा) आयकर नलाग्ने हदभन्दा माथिको संस्थागत कर (क) कर्पोरेट खुद आयमा समदरले (१) बैंक, वित्त कम्पनीलगायत वित्तीय संस्थाहरू (२) दूरसंचार तथा इन्टरनेट सेवाप्रदायक, रेमिट्यान्स सेवाप्रदायक, धितोपत्र व्यवसाय, मर्चेन्ट बैंकिंग व्यवसाय र कर्पोरेटि दलाल व्यवसाय (३) चुरोट, विडी, सिगार, खाने सूर्ति, खैनी, मदिरा र वियरको कारोवार गर्ने (४) अन्य (ख) साभेदारी फर्म घरजग्गाबहाल कर मिटिङ्ग भत्ता कमिसन चिट्ठा, उपहार, पुरस्कार ब्याज कर संचयकोष तथा पेन्सन सरकारी ऋणपत्र लाभांश कर सुनको हकमा पहिलो ५० ग्रामसम्म प्रति १० ग्राम ५०-१०० ग्रामको हकमा प्रति १० ग्राम १०० ग्रामभन्दा माथिको हकमा प्रति १० ग्राम	रु.५,००,०००।- रु.६,००,०००।- - पहिलो रु.२००,०००।- मा १० प्रतिशत - थप रु.३००,०००।- मा २० प्रतिशत - त्यसपछि बाँकी रकममा ३० प्रतिशत, र - रु.२० लाखभन्दा बढी करयोग्य आयमा ३६ प्रतिशत - पहिलो रु.२००,०००।- मा १० प्रतिशत - थप रु.३००,०००।- मा २० प्रतिशत - त्यसपछि बाँकी रकममा ३० प्रतिशत, र - रु.२० लाखभन्दा माथि रु.५० लाखसम्म करयोग्य आयमा ३६ प्रतिशत - रु.५० लाखभन्दा माथि जतिसुकै करयोग्य आयमा ३९ प्रतिशत ३० प्रतिशत ३० प्रतिशत ३० प्रतिशत २५ प्रतिशत २५ प्रतिशत १० प्रतिशत १५ प्रतिशत १५ प्रतिशत २५ प्रतिशत ५ प्रतिशत ५ प्रतिशत ५ प्रतिशत ५ प्रतिशत रु.९,५००। रु.१०,५००। जफत गरिने।	रु.५,००,०००।- रु.६,००,०००।- - पहिलो रु.२००,०००।- मा १० प्रतिशत - थप रु.३००,०००।- मा २० प्रतिशत - त्यसपछि बाँकी रकममा ३० प्रतिशत, र - रु.२० लाखभन्दा माथि रु.५० लाखसम्म करयोग्य आयमा ३६ प्रतिशत - रु.५० लाखभन्दा माथि जतिसुकै करयोग्य आयमा ३९ प्रतिशत ३० प्रतिशत ३० प्रतिशत ३० प्रतिशत २५ प्रतिशत २५ प्रतिशत १० प्रतिशत १५ प्रतिशत १५ प्रतिशत २५ प्रतिशत ५ प्रतिशत ५ प्रतिशत ५ प्रतिशत ५ प्रतिशत रु.९,५००। रु.१०,५०० महसुल अतिरिक्त थप तीन प्रतिशत जफत गरिने।

स्रोत : आर्थिक विधेयक, २०८०/८१, आन्तरिक राजस्व विभाग।

सार्वजनिक संस्थानहरूको स्थिति

१.७२ २०८० असार मसान्तसम्ममा नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्वमा ४४ वटा सार्वजनिक संस्थानहरू अस्तित्वमा रहेका छन्। जसमध्ये १० वटा औद्योगिक क्षेत्र, ५ वटा जनपयोगी क्षेत्र, ४ वटा व्यापारिक क्षेत्र, ९ वटा वित्तीय क्षेत्र, ५ वटा सामाजिक क्षेत्र र ११ वटा सेवा क्षेत्रतर्फ रहेका छन्। अस्तित्वमा रहेका संस्थानहरूको वित्तीय स्थिति विश्लेषण गर्दा आर्थिक वर्ष २०७९/८० सम्ममा २६ वटा संस्थानहरू नाफामा छन् र १५ संस्थानहरू नोक्सानीमा रहेका छन्। तीनवटा संस्थानको कारोबार शून्य रहेको छ। नाफामा सञ्चालित २६ संस्थानहरूको खुद नाफा ९८१.४० प्रतिशतले बढेको छ भने नोक्सानीमा सञ्चालित १५ संस्थानको खुद नोक्सानी २.८१ प्रतिशतले बढेको छ।

१.७३ आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा संस्थानहरूको खुद नाफा रु.१ अर्ब ५४ करोड रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा उक्त नाफा ३०४६.२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.४८ अर्ब ५१ करोड कायम भएको छ (तालिका १.९)। नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लि. (रु.७ अर्ब ९२ करोड), नेपाल विद्युत प्राधिकरण (रु.९ अर्ब ४१ करोड), कृषि विकास बैंक लि. (रु.१ अर्ब ३२ करोड), राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लि. (रु.३ अर्ब ६० करोड), नेपाल बैंक लि. (रु.३ अर्ब ४४ करोड), नागरिक लगानीकोष (रु.३ अर्ब ८६ करोड), नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण (रु.२ अर्ब ६४ करोड) लगायत अन्य केही संस्थानहरू खुद नाफामा रहेका छन्।

तालिका १.९ : सार्वजनिक संस्थानहरूको अवस्था

	रु. करोडमा			वृद्धिदर (प्रतिशत)	
	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०७८/७९	२०७९/८०
सरकारको लगानी	५६७२८.९	६१८१६.५	६६११०.७	९.०	६.९
शेयर लगानी	३१४६५.१	३२८९२.८	३७९७२.२	४.५	१५.४
ऋण लगानी	२५२६३.८	२८९२३.७	२८१३८.६	१४.५	-२.७
शेयर धनी कोष	७५५७२.९	७६१३३.३	९८२१३.२	०.७	२९.०
कोषमा व्यवस्था नभएको दायित्व	५९३९.२	४७३६.०	५२८७.०	-२०.३	११.६
संचालन आय	४२२४४.२	५७५४३.६	६६१०१.३	३६.२	१४.९
खुद नाफा/नोक्सान	२६३५.९	१५४.२	४८५१.८	-९४.१	३०४६.२
संचित नाफा/नोक्सान	९१७७.९	५२४०.८	६११५	-४२.९	१६.७

स्रोत : सार्वजनिक संस्थानहरूको वार्षिक स्थिति समीक्षा (२०८१), अर्थमन्त्रालय, नेपाल सरकार।

- १.७४ आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा सार्वजनिक संस्थानहरूको कुल शेयरधनी कोष वृद्धि हुनुका साथै नेपाल सरकारको शेयर तथा ऋण लगानी समेत वृद्धि भएको छ। सरकारको शेयर तथा ऋण लगानी अघिल्लो वर्षको तुलनामा ६.९ प्रतिशतले बढेको छ।
- १.७५ सार्वजनिक संस्थानहरूबाट आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सरकारलाई रु.६ अर्ब १६ करोड लाभांश प्राप्त भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा रु.१० अर्ब लाभांश प्राप्त भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा सार्वजनिक संस्थानहरूबाट प्राप्त लाभांश कूल शेयर लगानीको २.६३ प्रतिशत रहेको छ। समीक्षा वर्षमा नेपाल दूर सञ्चार कम्पनी लि.बाट रु.६ अर्ब ५९ करोड, कृषि विकास बैंकबाट रु.३८ करोड ५० लाख, राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकबाट रु.१ अर्ब ५ करोड, नेपाल बैंक लि.बाट रु.७३ करोड ४७ लाख, नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लि.बाट रु.५८ करोड ६६ लाख नेपाल सरकारलाई लाभांश प्राप्त भएको छ।
- १.७६ आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा सार्वजनिक संस्थानहरूको खुद संचित नाफा १६.६८ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.६१ अर्ब १५ करोड भएको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो नाफा रु.५२ अर्ब ४१ करोड रहेको थियो।
- १.७७ सार्वजनिक संस्थानमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई सेवा निवृत्त भएपछि उपदान, निवृत्तभरण, औषधी उपचार, बीमा, विदाको रकम जस्ता विभिन्न शीर्षकहरूबाट दिइने सुविधाको कारण हरेक संस्थानको कोषमा व्यवस्था नगरिएको दायित्वको अंश आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा ११.६३ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.५२ अर्ब ८७ करोड रहेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो दायित्व रु.४७ अर्ब ३६ करोड रहेको थियो।

मौद्रिक तथा वित्तीय स्थिति

मौद्रिक स्थिति

- १.७८ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा विस्तृत मुद्राप्रदाय १२.९ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो मुद्राप्रदाय ११.४ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो। समीक्षा वर्षमा संकुचित मुद्राप्रदाय १.७ प्रतिशतले घटेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो मुद्राप्रदाय १.२ प्रतिशतले बढेको थियो।
- १.७९ समीक्षा वर्षमा चलनचल्तीमा रहेको मुद्रा १० प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो मुद्रा ४.५ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो। अघिल्लो वर्ष २.६ प्रतिशतले घटेको चल्ती निक्षेप समीक्षा वर्षमा १५.९ प्रतिशतले घटेको छ।
- १.८० आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा खुद वैदेशिक सम्पत्ति (विदेशी विनिमय मूल्याङ्कन नाफा/नोक्सान समायोजितसमेत) रु.५०२ अर्ब ४९ करोड (३४.५ प्रतिशत) ले बढेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो सम्पत्ति रु.२८५ अर्ब ८२ करोड (२४.८ प्रतिशत) ले बढेको थियो।
- १.८१ समीक्षा वर्षमा कुल आन्तरिक कर्जा ६.१ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो कर्जा ८.९ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो।

- १.८२ समीक्षा वर्षमा मौद्रिक क्षेत्रको नेपाल सरकारमाथिको खुद दाबी ४.० प्रतिशत (रु.४० अर्ब ५५ करोड) ले वृद्धि भएको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो दाबी ३६.४ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो। समीक्षा वर्षको अन्त्यमा नेपाल राष्ट्र बैंकमा नेपाल सरकारको रु.९१ अर्ब ७८ करोड नगद मौज्जात रहेको छ।
- १.८३ समीक्षा वर्षमा मौद्रिक क्षेत्रको निजी क्षेत्रमाथिको दाबी ६.१ प्रतिशत (रु.२९९ अर्ब १५ करोड) ले बढेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो दाबी ४.६ प्रतिशतले बढेको थियो।
- १.८४ समीक्षा वर्षमा सञ्चित मुद्रा ७.७ प्रतिशतले बढेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो मुद्रा १२.१ प्रतिशतले बढेको थियो।
- १.८५ समीक्षा वर्षमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको निक्षेप १३.० प्रतिशतले बढेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो निक्षेप १२.३ प्रतिशतले बढेको थियो। त्यसैगरी, समीक्षा वर्षमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट निजी क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा ५.८ प्रतिशतले बढेको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो कर्जा ३.८ प्रतिशतले बढेको थियो।

अन्तर-बैंक कारोबार, स्थायी तरलता सुविधा र स्थायी निक्षेप सुविधाको उपयोग

- १.८६ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा वाणिज्य बैंकहरूबीच रु.३,८६३ अर्ब ४८ करोड र बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबीच (वाणिज्य बैंकहरूबीच बाहेक) रु.३६२ अर्ब ९९ करोडको अन्तर-बैंक कारोबार भएको छ (तालिका १.१०)। अघिल्लो वर्ष यस्तो कारोबार क्रमशः रु.३,९४२ अर्ब १५ करोड र रु.३५२ अर्ब ७ करोड भएको थियो।

तालिका १.१० : अन्तर-बैंक कारोबार र स्थायी तरलता सुविधा उपयोग

विवरण	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
वाणिज्य बैंकहरूको अन्तर-बैंक कारोबार (रु.अर्बमा)	२७८४.१०	३९४२.१५	३८६३.४८
वाणिज्य बैंकहरूको अन्तर-बैंक कारोबारको ब्याजदर (प्रतिशतमा)*	६.९९	२.९८	२.९९
अन्य वित्तीय संस्थाहरू (वाणिज्य बैंकहरूबीच बाहेक) को अन्तर-बैंक कारोबार (रु. अर्बमा)	३१६.२५	३५२.०७	३६२.९९
अन्य वित्तीय संस्थाहरूको अन्तर-बैंक कारोबारको ब्याजदर (प्रतिशतमा)*	७.२०	४.७०	२.९९
स्थायी तरलता सुविधा (रु. अर्बमा)	९१७०.११	२७२७.११	१.२
स्थायी निक्षेप सुविधा (रु. अर्बमा)	-	-	३५२२.३५

* असार महिनाको भारत औसत ब्याजदर।

तरलता व्यवस्थापन

- १.८७ नेपाल राष्ट्र बैंक खुला बजार कारोबार विनियमावली २०७८ (पाँचौं संशोधन, २०८१) को अधिनमा रही खुला बजार कारोबार संचालन समिति तथा मौद्रिक व्यवस्थापन विभागले मौद्रिक नीतिका उद्देश्यहरू हासिल गर्न अल्पकालिन एवम् संरचनात्मक प्रकृतिको तरलता व्यवस्थापनका लागि खुला बजार कारोबार संचालन गर्दै आएको छ। आर्थिक अनुसन्धान विभागले तयार गर्ने तरलता अनुगमन तथा प्रक्षेपण संरचनासम्बन्धी प्रतिवेदन, बैंकिङ प्रणालीमा विद्यमान तरलताको स्थिति, निक्षेप एवम् कर्जाको परिवर्तन, अन्तरबैंक व्याजदर, चालु खाता तथा भुक्तानी सन्तुलनको स्थिति, सरकारी राजश्व खर्चको स्थिती लगायत अन्य आर्थिक तथा वित्तीय सूचकका आधारमा नियमित खुला बजार कारोबार र संरचनात्मक खुला बजार कारोबार संचालन गर्ने गरिएको छ। नियमित खुला बजार अन्तर्गत रिपो/रिभर्स रिपो बोलकबोल र निक्षेप संकलन उपकरण पर्दछ भने संरचनात्मक खुला बजार कारोबार अन्तर्गत सोभै खरिद/बिक्री बोलकबोल, दीर्घकालीन रिपो/रिभर्स रिपो बोलकबोल, दीर्घकालीन निक्षेप संकलन बोलकबोल र नेपाल राष्ट्र बैंक ऋणपत्र पर्दछ।
- १.८८ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा निक्षेप संकलन बोलकबोलमार्फत रु.१,१५१ अर्ब २५ करोड र स्थायी निक्षेप सुविधामार्फत रु.३,५२२ अर्ब ३५ करोड गरी कुल रु.४,६७३ अर्ब ६० करोड तरलता प्रशोचन गरिएको छ। सो अवधिमा स्थायी तरलता सुविधामार्फत रु.१ अर्ब २० करोड र ओभरनाइट तरलता सुविधामार्फत रु.८०३ अर्ब ५६ करोड गरी कुल रु.८०४ अर्ब ७६ करोड तरलता प्रवाह गरिएको छ।

विदेशी विनिमय कारोबार

- १.८९ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस बैंकले विदेशी विनिमय बजार (वाणिज्य बैंकहरू) बाट अमेरिकी डलर ५ अर्ब ८९ करोड खुद खरिद गरी रु.७८३ अर्ब ४७ करोड बराबरको खुद तरलता प्रवाह गरेको छ। अघिल्लो वर्ष विदेशी विनिमय बजारबाट अमेरिकी डलर ५ अर्ब ४५ करोड खुद खरिद गरी रु.७१२ अर्ब ५० करोड बराबरको खुद

तरलता प्रवाह भएको थियो (तालिका १.११) । समीक्षा वर्षमा अमेरिकी डलर ४ अर्ब २ करोड बिक्री गरी रु.५३५ अर्ब ७ करोड बराबरको भारतीय रूपैयाँ खरिद भएको छ । अघिल्लो वर्ष अमेरिकी डलर ४ अर्ब ५६ करोड बिक्री गरी रु.५९६ अर्ब ३७ करोड बराबरको भारतीय रूपैयाँ खरिद भएको थियो ।

तालिका १.११ : विदेशी विनिमय कारोबारको स्थिति

(रु. करोडमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष		
	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
१. अमेरिकी डलर खरिद	३६९९४.४५	७१२५०.०३	७८३४७.४४
२. अमेरिकी डलर बिक्री	१४३७.६६	-	-
३. खुद तरलता प्रवाह (१-२)	३५५५६.७९	७१२५०.०३	७८३४७.४४
४. अमेरिकी डलर बिक्री गरी भा.रु. खरिद	५९५२२.६७	५९६३६.९२	५३५०७.२७

ब्याजदर स्थिति

१.९० २०८० असारको तुलनामा २०८१ असारमा अल्पकालीन ब्याजदरहरू घटेका छन् । २०८० असारमा ९१-दिने ट्रेजरी बिलको भारत औसत ब्याजदर ६.३५ प्रतिशत रहेकोमा २०८१ असारमा ३.०० प्रतिशत कायम भएको छ । मौद्रिक नीतिको संचालन लक्ष्यको रूपमा रहेको वाणिज्य बैंक, विकास बैंक र वित्त कम्पनीहरूबीचको वार्षिक भारत औसत अन्तरबैंक दर ३.६२ प्रतिशत रहेको छ । २०८१ असारमा यो दर २.९९ प्रतिशत रहेको छ ।

तालिका १.१२ : भारत औसत ब्याजदर (प्रतिशत)

शीर्षक	२०७९ असार	२०८० असार	२०८१ असार
९१-दिने ट्रेजरी बिल	१०.६६	६.३५	३.००
अन्तर बैंक दर (बैंक तथा वित्तीय संस्था)	७.०१	३.१४	२.९९
औसत आधार दर			
वाणिज्य बैंक	९.५४	१०.०३	८.००
विकास बैंक	-	१२.१५	९.७१
वित्त कम्पनी	-	१३.४१	११.२१
निक्षेपको ब्याजदर			
वाणिज्य बैंक	७.४१	७.८६	५.७७
विकास बैंक	-	९.१४	६.६३
वित्त कम्पनी	-	९.७९	७.९३
कर्जाको ब्याजदर			
वाणिज्य बैंक	११.६२	१२.३०	९.९३
विकास बैंक	-	१४.१०	११.३४
वित्त कम्पनी	-	१४.८२	१२.५५

१.९१ २०८१ असारमा वाणिज्य बैंकहरूको औसत आधार दर ८.०० प्रतिशत, विकास बैंकहरूको ९.७१ प्रतिशत र वित्त कम्पनीहरूको ११.२१ प्रतिशत रहेको छ । २०८० असारमा औसत आधार दरहरू वाणिज्य बैंकहरूको १०.०३ प्रतिशत, विकास बैंकहरूको १२.१५ प्रतिशत र वित्त कम्पनीहरूको १३.४१ प्रतिशत रहेका थिए । २०८१ असारमा निक्षेपको भारत औसत ब्याजदर वाणिज्य बैंकहरूको ५.७७ प्रतिशत, विकास बैंकहरूको ६.६३ प्रतिशत र वित्त कम्पनीहरूको ७.९३ प्रतिशत रहेको छ । २०८० असारमा निक्षेपको भारत औसत ब्याजदर वाणिज्य बैंकहरूको ७.८६ प्रतिशत, विकास बैंकहरूको ९.१४ प्रतिशत र वित्त कम्पनीहरूको ९.७९ प्रतिशत रहेका थिए । २०८१ असारमा कर्जाको भारत औसत ब्याजदर वाणिज्य बैंकहरूको ९.९३ प्रतिशत, विकास बैंकहरूको ११.३४ प्रतिशत र वित्त कम्पनीहरूको १२.५५ प्रतिशत कायम भएको छ । २०८० असारमा वाणिज्य बैंकहरूको कर्जाको भारत औसत ब्याजदर १२.३० प्रतिशत, विकास बैंकहरूको १४.१० प्रतिशत र वित्त कम्पनीहरूको १४.८२ प्रतिशत रहेका थिए (तालिका १.१२)।

बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको साधन स्रोत तथा उपयोगको स्थिति

वाणिज्य बैंक

- १.९२ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा वाणिज्य बैंकहरूको कुल सम्पत्ति/दायित्व १२.९ प्रतिशत (रु.८ खर्ब २४ अर्ब २९ करोड) ले वृद्धि भई रु.७२ खर्ब २७ अर्ब ६० करोड पुगेको छ। अधिल्लो वर्ष यस्तो सम्पत्ति/दायित्व ७.५ प्रतिशत (रु.४ खर्ब ४७ अर्ब २३ करोड) ले बढेको थियो।
- १.९३ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा वाणिज्य बैंकहरूको कुल निक्षेप परिचालन १३.३ प्रतिशत (रु.६ खर्ब ७४ अर्ब ७७ करोड) ले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.५७ खर्ब ४६ अर्ब ९९ करोड पुगेको छ। अधिल्लो वर्ष वाणिज्य बैंकहरूको कुल निक्षेप परिचालन १२.१ प्रतिशत (रु.५ खर्ब ४६ अर्ब ६१ करोड) ले बढेको थियो। समीक्षा वर्षमा वाणिज्य बैंकहरूको चल्ती निक्षेप १६.० प्रतिशतले घटेको छ भने बचत तथा मुद्दती निक्षेप क्रमशः २८.२ प्रतिशत र ९.७ प्रतिशतले बढेको छ। अधिल्लो वर्ष चल्ती निक्षेप २.६ प्रतिशतले घटेको थियो भने बचत र मुद्दती निक्षेप क्रमशः ८.३ र १९.१ प्रतिशतले बढेको थियो।
- १.९४ वाणिज्य बैंकहरूको कर्जा तथा लगानी समीक्षा वर्षमा ७.७ प्रतिशत (रु.४ खर्ब १९ अर्ब ७७ करोड) ले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.५८ खर्ब ७१ अर्ब ३ करोड पुगेको छ। अधिल्लो वर्ष वाणिज्य बैंकहरूको कर्जा तथा लगानी ५.० प्रतिशत (रु.२ खर्ब ५९ अर्ब ५२ करोड) ले वृद्धि भएको थियो। समीक्षा वर्षमा वाणिज्य बैंकहरूबाट निजी क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा ५.८ प्रतिशत (रु.२ खर्ब ४६ अर्ब ९५ करोड) ले वृद्धि भएको छ। अधिल्लो वर्ष यस्तो कर्जा ३.५ प्रतिशत (रु.१ खर्ब ४२ अर्ब ८० करोड) ले वृद्धि भएको थियो। २०८१ असार मसान्तमा वाणिज्य बैंकहरूबाट निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाहित कर्जा र कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपात ७८.८१ प्रतिशत कायम भएको छ।
- १.९५ २०८१ असार मसान्तमा वाणिज्य बैंकहरूबाट तोकिएका प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा कुल कर्जाको २९.९५ प्रतिशत (रु.१३ खर्ब ४६ अर्ब ६३ करोड) पुगेको छ। यसअन्तर्गत कृषि क्षेत्रतर्फ १३.१२ प्रतिशत र गैर-कृषि क्षेत्रमा २१.२५ प्रतिशत कर्जा प्रवाहित भएको छ।
- १.९६ समीक्षा वर्षमा वाणिज्य बैंकहरूले सरकारी ऋणपत्रमा गरेको लगानी १४.० प्रतिशत (रु.१२४ अर्ब ७८ करोड) ले बढेर २०८१ असार मसान्तमा रु.१० खर्ब १६ अर्ब २८ करोड कायम भएको छ। अधिल्लो वर्ष उक्त लगानी रु.६२ अर्ब ६८ करोडले बढेको थियो।
- १.९७ २०८१ असार मसान्तमा वाणिज्य बैंकहरूको तरल सम्पत्ति (सरकारी ऋणपत्रमा गरिएको लगानीसहित) रु.१५ खर्ब ७३ अर्ब १८ करोड रहेको छ। यस्तो सम्पत्ति कुल निक्षेपको २७.४ प्रतिशत हुन आउँछ। अधिल्लो वर्ष उक्त अनुपात २८.३ प्रतिशत रहेको थियो। तरल सम्पत्तिका अंशहरूमध्ये समीक्षा अवधिमा तरल कोष २.५ प्रतिशतले बढेको छ। वाणिज्य बैंकहरूको विदेशी बैंक मौज्जात ०.८ प्रतिशत (रु.१ अर्ब ४४ करोड) ले घटेर २०८१ असार मसान्तमा रु.१ खर्ब ८९ अर्ब २४ करोड कायम भएको छ भने नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्जात ४.८ प्रतिशत (रु.१२ अर्ब ६० करोड) ले बढेर रु.२ खर्ब ७२ अर्ब ३० करोड कायम भएको छ।

विकास बैंक

- १.९८ समीक्षा वर्षमा विकास बैंकहरूको कुल सम्पत्ति/दायित्व ७.९ प्रतिशत (रु.५२ अर्ब २९ करोड) ले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.७ खर्ब १७ अर्ब कायम भएको छ। अधिल्लो वर्ष यस्तो सम्पत्ति/दायित्वमा १०.९ प्रतिशत (रु.६५ अर्ब ४९ करोड) ले बढेको थियो।
- १.९९ साधन परिचालनको प्रमुख स्रोतको रूपमा रहेको कुल निक्षेप समीक्षा वर्षमा ७.४ प्रतिशत (रु.४२ अर्ब ८ करोड) ले वृद्धि भई रु.६ खर्ब ८ अर्ब २५ करोड भएको छ। २०८१ असार मसान्तमा विकास बैंकहरूको तरल सम्पत्ति (सरकारी ऋणपत्रमा गरिएको लगानीसहित) रु.१ खर्ब २२ अर्ब ८२ करोड रहेको छ। यस्तो सम्पत्ति कुल निक्षेपको २०.२ प्रतिशत हुन आउँछ। अधिल्लो वर्ष उक्त अनुपात २१ प्रतिशत रहेको थियो। यद्यपि, तरल सम्पत्तिमध्ये समीक्षा वर्षमा तरल कोष १०.८ प्रतिशतले बढेर रु.३० अर्ब ५८ करोड भएको छ।
- १.१०० समीक्षा वर्षमा विकास बैंकहरूको कर्जा तथा लगानी ३.७ प्रतिशत (रु.२२ अर्ब ९६ करोड) ले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.६ खर्ब ३७ अर्ब ४८ करोड कायम भएको छ। अधिल्लो वर्ष यस्तो कर्जा तथा लगानी ९.४ प्रतिशत (रु.५२ अर्ब ८२ करोड)ले बढेको थियो। कर्जा तथा लगानीका अंशहरूमध्ये निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाहित कर्जा

५.० प्रतिशतले वृद्धि आई २०८१ असार मसान्तमा रु.४ खर्ब ८१ अर्ब ८१ करोड भएको छ, जुन कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ८.४५ प्रतिशत हुन आउँछ।

१.१०१ २०८१ असार मसान्तमा विकास बैंकहरूबाट कृषि, लघु, घरेलु, तथा साना उद्यम/व्यवसाय, ऊर्जा र पर्यटन क्षेत्रमा कुल कर्जाको २५.६ प्रतिशत (रु १ खर्ब २६ अर्ब ३९ करोड) लगानीमा रहेको छ।

वित्त कम्पनी

१.१०२ समीक्षा वर्षमा वित्त कम्पनीहरूको कुल सम्पत्ति/दायित्व ११.२ प्रतिशत (रु.१७ अर्ब १२ करोड) ले बढेर २०८१ असार मसान्तमा रु.१ खर्ब ६९ अर्ब ७२ करोड भएको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो सम्पत्ति/दायित्व ०.५ प्रतिशतले बढेर रु.१ खर्ब ५२ अर्ब ६० करोड भएको थियो। साधन परिचालनको प्रमुख स्रोतको रूपमा रहेको निक्षेप परिचालन १३.८ प्रतिशत (रु.१५ अर्ब ३८ करोड) ले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.१ खर्ब २६ अर्ब ५४ करोड भएको छ। अघिल्लो वर्ष यस्तो निक्षेप परिचालनमा ८.१ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो।

१.१०३ २०८१ असार मसान्तमा वित्त कम्पनीहरूको तरल सम्पत्ति (सरकारी ऋणपत्रमा गरिएको लगानी सहित) रु.२९ अर्ब ५१ करोड रहेको छ। यस्तो सम्पत्ति कुल निक्षेपको २३.३ प्रतिशत हुन आउँछ। अघिल्लो वर्ष उक्त अनुपात २४.२ प्रतिशत रहेको थियो। तरल सम्पत्तिमध्ये तरल कोष २.६ प्रतिशतले बढेर २०८१ असार मसान्तमा रु.७ अर्ब २ करोड कायम भएको छ।

१.१०४ समीक्षा वर्षमा वित्त कम्पनीहरूको कर्जा तथा लगानी ६.८ प्रतिशत (रु.९ अर्ब ४५ करोड) ले बढेर २०८१ असार मसान्तमा रु.१ खर्ब ४७ अर्ब ६४ करोड कायम भएको छ। अघिल्लो वर्ष यी कम्पनीहरूको कर्जा तथा लगानी १ प्रतिशतले घटेको थियो। कर्जा तथा लगानीका अंशहरूमध्ये निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाहित कर्जामा ७.७ प्रतिशतले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.९५ अर्ब ९९ करोड पुगेको छ, जुन कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको १.७ प्रतिशत हुन आउँछ।

१.१०५ २०८१ असार मसान्तमा वित्त कम्पनीहरूबाट कृषि, लघु, घरेलु, तथा साना उद्यम/व्यवसाय, ऊर्जा र पर्यटन क्षेत्रमा कुल कर्जाको २०.१७ प्रतिशत (रु १९ अर्ब १ करोड) लगानीमा रहेको छ।

लघुवित्त वित्तीय संस्था

१.१०६ लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको कुल सम्पत्ति/दायित्व १.३ प्रतिशतले बढेर २०८१ असार मसान्तमा रु.५ खर्ब ५३ अर्ब ७३ करोड पुगेको छ। त्यसैगरी, यी संस्थाहरूको कुल निक्षेप र सापटी क्रमशः रु.१ खर्ब ७६ अर्ब ६६ करोड र रु.२ खर्ब ३० अर्ब ७५ करोड पुगेको छ भने कुल कर्जा र लगानी क्रमशः रु.४ खर्ब ५५ अर्ब ८५ करोड र रु.१० अर्ब १९ करोड पुगेको छ।

पूर्वाधार विकास बैंक

१.१०७ समीक्षा वर्षमा नेपाल पूर्वाधार बैंक लि.को सम्पत्ति/दायित्व १.२ प्रतिशतले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.२९ अर्ब ५० करोड पुगेको छ। २०८१ असार मसान्तमा संस्थाको चुक्ता पुँजी रु.२१ अर्ब ६० करोड कायम भएको छ भने कर्जा तथा लगानी रु.२१ अर्ब १४ करोड रहेको छ।

बीमा कम्पनी

१.१०८ २०८१ असार मसान्तमा १४ जीवन, १४ निर्जीवन, २ पुनरबीमा र ७ लघुबीमा कम्पनी गरी कुल ३७ बीमा कम्पनी संचालनमा रहेका छन्। बीमा समितिबाट प्राप्त तथ्याङ्कअनुसार बीमा कम्पनीहरूको कुल सम्पत्ति/दायित्व २०८० असार मसान्तमा रु.६ खर्ब ८० अर्ब ९० करोड रहेकोमा उक्त सम्पत्ति/दायित्व ३८ प्रतिशतले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.९ खर्ब ३९ अर्ब २३ करोड पुगेको छ।

कर्मचारी सञ्चय कोष

१.१०९ कर्मचारी सञ्चय कोषबाट प्राप्त तथ्याङ्कअनुसार उक्त कोषको सम्पत्ति/दायित्व समीक्षा वर्षमा ११.६ प्रतिशतले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.५ खर्ब ७१ अर्ब ३२ करोड कायम भएको छ। अघिल्लो वर्ष उक्त रकम ११.५ प्रतिशतले वृद्धि भई २०८० असार मसान्तमा रु.५ खर्ब १२ अर्ब ४ करोड रहेको थियो। सञ्चयकर्ताहरूको सञ्चित रकम २०८० असार मसान्तमा रु.४ खर्ब ६१ अर्ब ७८ करोड रहेकोमा २०८१ असार मसान्तमा १२.३ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.५ खर्ब १८ अर्ब ४७ करोड पुगेको छ।

नागरिक लगानी कोष

१.११० नागरिक लगानी कोषबाट प्राप्त तथ्याङ्कअनुसार उक्त कोषको सम्पत्ति/दायित्व १४.३ प्रतिशतले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.३ खर्ब ३ अर्ब ४१ करोड पुगेको छ। अधिल्लो वर्ष यस्तो सम्पत्ति/दायित्व रु.२ खर्ब ६५ अर्ब ५६ करोड रहेको थियो। यस कोषको दायित्ववर्तक उल्लेख्य अंश ओगट्ने कोष संकलन अधिल्लो वर्ष रु.२ खर्ब ४ अर्ब १४ करोड रहेकोमा २०८१ असार मसान्तमा १३.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२ खर्ब ३० अर्ब ९३ करोड पुगेको छ। कर्जा तथा सापटी अधिल्लो वर्ष रु.७३ अर्ब ८३ करोड रहेकोमा २०८१ असार मसान्तमा ७ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.७९ अर्ब ६ करोड कायम भएको छ।

सामाजिक सुरक्षा कोष

१.१११ सामाजिक सुरक्षा कोषको तथ्याङ्कअनुसार कोषको सम्पत्ति/दायित्व समीक्षा वर्षमा ३१ प्रतिशतले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.९८ अर्ब ३३ करोड कायम भएको छ। अधिल्लो वर्ष उक्त रकम ३७ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.७४ अर्ब ९७ करोड रहेको थियो। २०८१ असार मसान्तसम्म कोषमा वैदेशिक रोजगारीमा गएका मध्ये ९,७५,४१२ जना, अनौपचारिक क्षेत्रका २९५ जना, स्वरोजगारका रूपमा १८५ जना र बाँकी औपचारिक क्षेत्रका श्रमिक १९ हजार २ सय १० वटा रोजगारदाता फर्म/कम्पनीका जम्मा श्रमिक १४ लाख ९१ हजार ५ सय ३७ जना दर्ता भएका छन्। यसमध्ये ५ हजार ४ सय ३९ वटा रोजगारदाता कम्पनीमा आवद्ध १३ लाख ३० हजार ६ सय ६८ योगदानकर्ता (वैदेशिक तथा अनौपचारिक र स्वरोजगारसमेत गरी) बाट रु.६२ अर्ब ४१ करोड योगदान रकम संकलन भएको छ। सो अवधिमा सुरक्षा योजनाको दाबी भुक्तानी अन्तर्गत औषधी उपचार मातृत्व सुरक्षा र दुर्घटना तथा अशक्तता सुरक्षा योजनाको बीमा दाबीमा ७४ हजार ९ सय ७० जनालाई रु.१ अर्ब ३६ करोड ७५ लाख रकम भुक्तानी भएको छ। आश्रित परिवार सुरक्षा योजना अन्तर्गत ५४१ जना योगदानकर्ताको परिवारलाई मासिक पेन्सन र शैक्षिक वृत्ति वापत रु.१५ करोड ८१ लाख भुक्तानी भएको छ। त्यस्तै अवकास सुरक्षा योजना अन्तर्गत ८२,३४८ जनालाई रु.८ अर्ब ३१ करोड ६२ लाख भुक्तानी भएको छ।

निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष

१.११२ निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषले प्राथमिकता-प्राप्त क्षेत्रलगायत पशुधन तथा तरकारी बाली सुरक्षण, सहूलियतपूर्ण कर्जा, वैदेशिक रोजगार कर्जा, लघु तथा विपन्न वर्ग कर्जा र साना तथा मझौला उद्यम कर्जाको सुरक्षण गर्दै आएको छ। यस कोषले २०८१ असार मसान्तसम्ममा रु.२ खर्ब ५७ अर्ब ७२ करोड कर्जा र रु.१४ खर्ब ३० अर्ब ४६ करोड निक्षेप सुरक्षण गरेको छ (तालिका १.१३)।

तालिका १.१३ : निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषको कारोबार विवरण (रु. करोडमा)

विवरण	२०७९ असार	२०८० असार	२०८१ असार	प्रतिशत परिवर्तन	
				२०७९/८०	२०८०/८१
कुल निक्षेप सुरक्षण रकम	८७,९९२	१,२३,२९५	१,४३,०४६	४०.२३	१६.०२
कर्जा सुरक्षण रकम	१९,७६४	२१,६४४	२५,७७२	९.५१	१९.०७

स्रोत : निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष।

कर्जा सूचना केन्द्र लिमिटेड

१.११३ कर्जा सूचना केन्द्रबाट प्राप्त तथ्याङ्कअनुसार उक्त केन्द्रबाट आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा २० वाणिज्य बैंक, १७ विकास बैंक, १७ वित्त कम्पनी र ५२ लघुवित्त वित्तीय संस्थाले जम्मा ५८ लाख १५ हजार ८ सय ३५ कर्जाको सूचना माग गरेका थिए। उक्त केन्द्रमा २०८० असार मसान्तसम्ममा कालोसूचीमा सूचीकृत ऋणीहरूको संख्या ५६ हजार ५ सय ९८ रहेकोमा २०८१ असार मसान्तसम्ममा यस्तो संख्या ९४ हजार ४ सय ७७ पुगेको छ।

वित्तीय संरचना

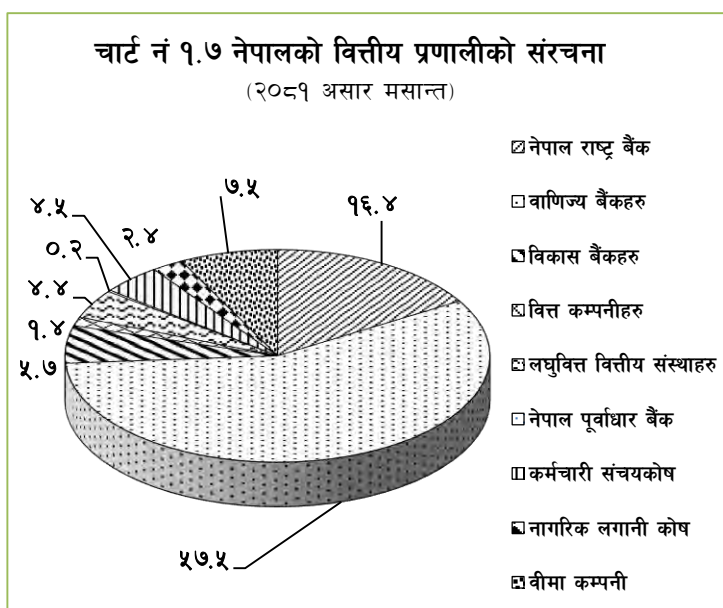
१.११४ २०८१ असार मसान्तमा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त १०७ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू र सीमित बैंकिङ कारोबार गर्न इजाजत दिइएका १५ वटा अन्य संस्था गरी कुल १२२ वटा संस्थाहरू, ३७ बीमा कम्पनीहरू, कर्मचारी सञ्चयकोष र नागरिक लगानी कोषसमेत गरी कुल १६१ बैंक तथा गैरबैंक वित्तीय संस्थाहरू संचालनमा रहेका छन् (तालिका १.१४)। अधिल्लो वर्ष १६४ वटा यस्ता संस्थाहरू संचालनमा रहेका थिए।

तालिका १.१४ : बैंक तथा गैरबैंक वित्तीय संस्थाहरूको संख्या

बैंक तथा गैरबैंक वित्तीय संस्थाहरू	२०७८ असार मसान्त	२०७९ असार मसान्त	२०८० असार मसान्त	२०८१ असार मसान्त
नेपाल राष्ट्र बैंकबाट बैकिङ्ग कारोबार गर्न इजाजतपत्र-प्राप्त संस्थाहरू	१३३	१२६	११२	१०७
वाणिज्य बैंक	२७	२६	२०	२०
विकास बैंक	१८	१७	१७	१७
वित्त कम्पनी	१७	१७	१७	१७
लघुवित्त वित्तीय संस्था	७०	६५	५७	५२
पूर्वाधार विकास बैंक	१	१	१	१
नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सीमित बैकिङ्ग कारोबार गर्न इजाजतपत्र-प्राप्त संस्थाहरू	१५	१५	१५	१५
बीमा कम्पनी	४१	४०	३४	३७
कर्मचारी सञ्चय कोष	१	१	१	१
नागरिक लगानी कोष	१	१	१	१
हुलाक बचत बैंक	१	१	१	#
जम्मा	१९२	१८४	१६४	१६१

हुलाक बचत बैंकको निक्षेप तथा कर्जा कारोबार मिति २०८० साउन १ बाट राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लि.मा हस्तान्तरण भएको ।

१.११५ २०८१ असार मसान्तमा वित्तीय प्रणालीको कुल सम्पत्ति/दायित्व संरचनामा नेपाल राष्ट्र बैंकको अंश १६.४ प्रतिशत रहेको छ। त्यसैगरी, कुल सम्पत्ति/दायित्वमा वाणिज्य बैंकहरूको अंश ५७.५ प्रतिशत, विकास बैंकहरूको ५.७ प्रतिशत, वित्त कम्पनीहरूको १.४ प्रतिशत, लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको ४.४ प्रतिशत, पूर्वाधार विकास बैंकको ०.२ प्रतिशत, कर्मचारी सञ्चय कोषको ४.५ प्रतिशत, नागरिक लगानी कोषको २.४ प्रतिशत र बीमा कम्पनीहरूको अंश ७.५ प्रतिशत छ (चार्ट १.७)। २०८१ असार मसान्तमा बैकिङ्ग क्षेत्रको कुल सम्पत्ति/दायित्वको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात २२०.३ प्रतिशत रहेको छ।

वित्तीय बिस्तार

१.११६ नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको संख्या २०८० असार मसान्तमा ११२ रहेकोमा २०८१ असार मसान्तमा १०७ कायम भएको छ। २०८१ असार मसान्तमा वाणिज्य बैंकहरूको संख्या २०, विकास बैंकहरूको १७, वित्त कम्पनीहरूको १७, लघुवित्त वित्तीय संस्था ५२ र पूर्वाधार विकास बैंकको संख्या एक रहेको छ।

१.११७ २०८० असार मसान्तमा वाणिज्य बैंक, विकास बैंक तथा वित्त कम्पनीहरूको निक्षेप खाता संख्या करीब ५ करोड ११ लाख ७८ हजार र ऋण खाता संख्या करीब १८ लाख ३५ हजार रहेकोमा २०८१ असार मसान्तमा कुल निक्षेप खाता संख्या करीब ५ करोड ५८ लाख ९६ हजार र ऋण खाता संख्या करीब १८ लाख ९३ हजार पुगेको छ। त्यसैगरी, २०८० असार मसान्तमा लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूमा करीब ६० लाख १६ हजार सदस्य र २९ लाख ८४ हजार ऋण खाता संख्या रहेकामा २०८१ असार मसान्तसम्ममा करीब ५९ लाख ९५ हजार सदस्य र २६ लाख ६३ हजार ऋण खाता रहेका छन्। यी लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको सेवा देशका ७७ वटै जिल्लामा पुगेको छ।

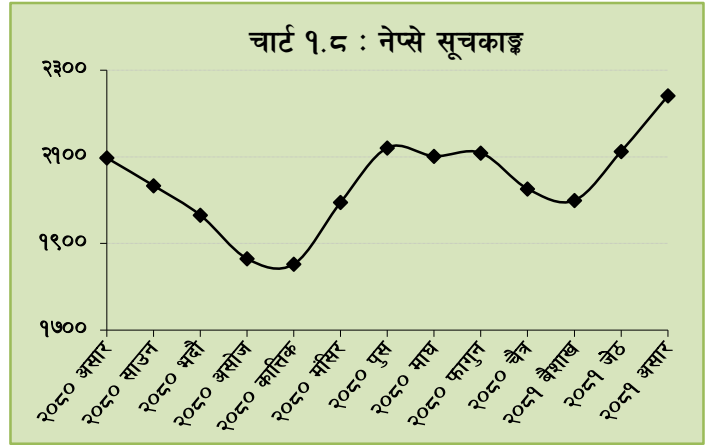
१.११८ २०८१ असार मसान्तमा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त सीमित बैकिङ्ग कारोबार गर्ने इजाजत प्राप्त संस्थाको सङ्ख्या १५ रहेको छ।

वित्तीय पहुँच

- १.११९ २०८० असार मसान्तमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू (लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूसमेत) को शाखा संख्या ११,५८९ रहेकोमा २०८१ असार मसान्तमा ११,५३० रहेको छ ।
- १.१२० २०८० असार मसान्तमा प्रतिशाखा जनसंख्या २५१७ रहेकोमा २०८१ असार मसान्तमा २५२९ कायम भएको छ ।
- १.१२१ प्रदेशगत तुलना गर्दा २०८१ असार मसान्तमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको शाखा सबैभन्दा बढी बागमती प्रदेशमा ३,०३८ रहेको छ भने सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा ४७५ रहेको छ । २०८० असार मसान्तमा यस्तो संख्या बागमती प्रदेशमा ३,०२५ र कर्णाली प्रदेशमा ४६६ रहेको थियो ।
- १.१२२ २०८१ असार मसान्तमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको मोबाइल बैंकिङ प्रयोगकर्ता ग्राहकको संख्या २ करोड ४६ लाख पुगेको छ । २०८० असार मसान्तमा २ करोड १४ लाख मोबाइल बैंकिङ प्रयोगकर्ता रहेका थिए । त्यसैगरी, २०८१ असार मसान्तमा क, ख र ग वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको डेबिट कार्ड प्रयोगकर्ताको संख्या करिब १ करोड २९ लाख पुगेको छ, जुन २०८० असार मसान्तमा १ करोड २२ लाख रहेको थियो ।

धितोपत्र बजार

- १.१२३ नेप्से सूचकाङ्क वार्षिक विन्दुगत आधारमा ६.८ प्रतिशतले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा २२४०.४ कायम भएको छ । उक्त सूचकाङ्क २०८० असार मसान्तमा ४.४ प्रतिशतले बढेर २०९७.१ पुगेको थियो ।
- १.१२४ २०८० असार मसान्तमा ३९४.२ रहेको नेप्से सेन्सेटिभ सूचकाङ्क ०.८ प्रतिशतले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा ३९७.२ रहेको छ । त्यसैगरी, नेप्से फ्लोट सूचकाङ्क उक्त अवधिमा १४५.० बाट ५.३ प्रतिशतले वृद्धि भई १५२.६ कायम भएको छ ।

- १.१२५ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा धितोपत्र बजार कारोबार रकम अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा ५७.२८ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.७३४ अर्ब ६८ करोड पुगेको छ । अघिल्लो आर्थिक वर्ष यस्तो कारोबार रकम रु.४६७ अर्ब ३ करोड रहेको थियो ।
- १.१२६ धितोपत्रबजार पुँजीकरण वार्षिक विन्दुगत आधारमा १५.३ प्रतिशतले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.३५५३ अर्ब ६८ करोड कायम भएको छ । २०८१ असार मसान्तमा बजार पुँजीकरणको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात ६२.२९ प्रतिशत रहेको छ, जुन २०८० असार मसान्तमा ५७.३ प्रतिशत रहेको थियो । बजार पुँजीकरणमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू (बीमा कम्पनी समेत) को अंश ५८.६ प्रतिशत, जलविद्युत क्षेत्रको १५.१ प्रतिशत, लगानी कम्पनीको ७.३ प्रतिशत, उत्पादन तथा प्रशोधन क्षेत्रको ६.४ प्रतिशत, होटलको २.८ प्रतिशत, व्यापारिक संस्थाको ०.५ प्रतिशत र अन्यको ९.२ प्रतिशत रहेको छ ।
- १.१२७ नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडमा सूचीकृत शेयरको चुक्ता मूल्य अघिल्लो वर्षको तुलनामा १३.२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.८२५ अर्ब ५ करोड पुगेको छ । समीक्षा वर्षमा रु.८६ अर्ब ८१ करोड बराबरको साधारण शेयर, रु.२१ अर्ब ६५ करोड बराबरको बोनस शेयर, रु.२१ अर्ब ९८ करोड बराबरको हकप्रद शेयर र रु.३ करोड बराबरको FPO गरी कुल रु.१३० अर्ब ४७ करोड बराबरको थप धितोपत्र सूचीकृत भएका छन् ।
- १.१२८ नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडमा सूचीकृत कम्पनीहरूको संख्या २०८१ असार मसान्तसम्ममा २७० पुगेको छ । २०८० असार मसान्तमा यस्तो संख्या २५४ रहेको थियो । सूचीकृत कम्पनीहरूमध्ये १३२ बैंक तथा वित्तीय संस्था (बीमा कम्पनीसमेत) रहेका छन् भने ९१ जलविद्युत् कम्पनी, २२ उत्पादन तथा प्रशोधन उद्योग, ७ होटल, ७ लगानी कम्पनी, ४ व्यापारिक संस्था र ७ अन्य समूहका रहेका छन् ।

तालिका १ : विश्वको आर्थिक वृद्धि, मूल्य तथा व्यापार
(वार्षिक प्रतिशत परिवर्तन)

	२०२२	२०२३	प्रक्षेपण	
			२०२४	२०२५
विश्व उत्पादन	३.६	३.३	३.२	३.२
विकसित अर्थतन्त्र	२.९	१.७	१.८	१.८
अमेरिका	२.५	२.९	२.८	२.२
यूरो क्षेत्र	३.३	०.४	०.८	१.२
जापान	१.२	१.७	०.३	१.१
उदीयमान तथा विकासोन्मुख अर्थतन्त्र	४.०	४.४	४.२	४.२
उदीयमान तथा विकासोन्मुख एशिया	४.४	५.७	५.३	५.०
चीन	३.०	५.२	४.८	४.५
भारत	७.०	८.२	७.०	६.५
वस्तुको मूल्य				
आयल (Oil)	३९.२	-१६.४	०.९	-१०.४
गैर-इन्धन (Non-fuel)	७.९	-५.७	२.९	-०.२
विश्व उपभोक्ता मूल्य	८.७	६.७	५.८	४.३
विकसित अर्थतन्त्र	७.३	४.६	२.६	२.०
उदीयमान तथा विकासोन्मुख अर्थतन्त्र	९.६	८.१	७.९	५.९
विश्व व्यापार (वस्तु तथा सेवा)	५.७	०.८	३.१	३.४

स्रोत : अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोष, अक्टोबर, २०२४

तालिका २ : समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरू

सि.नं.	विवरण	परिवर्तन (प्रतिशतमा)		
		२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
१.	उपभोक्ताको मूल्यमा			
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (२०६७/६८ को मूल्यमा)	५.६३	१.९५	३.८७
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा)	१४.३४	७.४७	६.६६
२.	आधारभूत मूल्यमा			
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (२०६७/६८ को मूल्यमा)	५.२८	२.३१	३.५४
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा)	१४.५६	११.३५	६.५७
	• कुल राष्ट्रिय उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा)	१४.३९	८.१०	७.०५
	• कुल उपभोग (प्रचलित मूल्यमा)	१४.०८	६.५३	६.४२
	• कुल गार्हस्थ्य बचत (प्रचलित मूल्यमा)	१८.१२	२०.९२	९.६६
	• कुल राष्ट्रिय बचत (प्रचलित मूल्यमा)	७.४६	२२.५७	१४.१३
	• कुल लगानी (प्रचलित मूल्यमा)	२२.४०	-९.६१	२.८५
	• कुल स्थिर पूँजी निर्माण (प्रचलित मूल्यमा)	१२.९५	-७.००	४.००
३.	कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आय (प्रचलित मूल्यमा)	१२.४१	१०.३९	८.४८
४.	मुद्रा प्रदाय (M1)	-९.३०	-०.३१	-१.२८
५.	विस्तृत मुद्रा प्रदाय (M2)	६.८१	११.१९	१२.९६
६.	कुल आन्तरिक कर्जा	१४.५२	८.८२	६.११
७.	आवधिक निक्षेप	९.०१	१२.३४	१३.००
८.	कुल निर्यात	४१.७	-२१.४	-३.०
९.	कुल आयात	२४.७	-१६.१	-१.२
१०.	कुल विदेशी विनिमय संचिति	-१३.१	२६.६	३२.६
११.	सरकारी राजस्व	१४.१	-९.३	७.१
१२.	सरकारी खर्च	९.५	८.५	-०.९
१३.	वार्षिक औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति	६.३२	७.७४	५.४४
१४.	वार्षिक औसत थोक मुद्रास्फीति	९.५१	८.४७	३.९२
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात				
१.	कुल उपभोग	९३.४२	९२.५९	९२.३८
२.	कुल गार्हस्थ्य बचत	६.५८	७.४१	७.६२
३.	कुल राष्ट्रिय बचत	२९.६३	३३.७९	३६.१५
४.	कुल लगानी (प्रचलित मूल्यमा)	३७.६४	३१.६६	३०.५३
५.	कुल स्थिर पूँजी निर्माण	२८.९८	२५.०८	२४.४५
६.	कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आय	१२३.०४	१२६.३८	१२८.५४
७.	मुद्रा प्रदाय (M1)	१९.१७	१७.७८	१६.४५
८.	विस्तृत मुद्रा प्रदाय (M2)	१११.४१	११५.२६	१२२.०७
९.	कुल आन्तरिक कर्जा	११४.०३	११५.४६	११४.८६
१०.	आवधिक निक्षेप	१०२.१३	१०६.७६	११३.१०
११.	कुल निर्यात	४.०	२.९	२.७
१२.	कुल आयात	३८.६	३०.१	२७.९
१३.	विदेशी विनिमय संचिति	२४.४	२८.८	३५.८
१४.	सरकारी राजस्व	२२.४	१८.९	१९.०
१५.	सरकारी खर्च	२६.३	२६.६	२४.७
१६.	व्यापार सन्तुलन (-घाटा)	-३४.६	-२७.२	-२५.३
१७.	चालु खाता सन्तुलन (-घाटा)	-१२.५	-०.९	३.९
१८.	भुक्तानी गर्न बाँकी कुल बाह्य ऋण	२०.६०	२१.९०	२१.९५
१९.	भुक्तानी गर्न बाँकी कुल आन्तरिक ऋण	१९.८०	२१.१०	२०.७०

स्रोत : आर्थिक सर्वेक्षण, २०८०/८१ तथा महालेखा नियन्त्रकको कार्यालय

तालिका ३ : कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको क्षेत्रगत वृद्धिदर

(२०६७/६८ को मूल्यमा)

शीर्षक	वृद्धिदर (प्रतिशतमा)		
	२०७८/७९	२०७९/८० ^{सं.}	२०८०/८१ ^{प्रा.}
१. कृषि क्षेत्र	२.३५	२.७६	३.०५
कृषि वन तथा मत्स्यपालन	२.३५	२.७६	३.०५
२. गैर-कृषि क्षेत्र	६.५४	२.९३	३.७५
क. उद्योग क्षेत्र	१०.७०	१.३८	१.२५
खानी तथा उत्खनन्	८.८४	०.९८	२.३९
उत्पादनमूलक उद्योग	६.७०	-१.९८	-१.६०
विद्युत्, ग्याँस स्टीम तथा एयर कन्डिसिन्डको उत्पादन	५२.६८	१९.८९	१७.४४
पानी आपूर्ति, ढल निकास, फोहोर व्यवस्थापन तथा उपचार गतिविधिहरूको उत्पादन	३.०८	३.२५	२.८०
निर्माण	६.९३	-१.१०	-२.०७
ख. सेवा क्षेत्र	५.३२	२.३६	४.५०
थोक तथा खुद्रा व्यापार र मोटर तथा मोटरसाइकलको मर्मत	७.४२	-३.०२	०.९६
यातायात तथा भण्डारण	४.६०	१.४५	११.८९
आवास तथा खाद्य सेवा गतिविधि	१२.५६	१८.०३	२१.८४
सूचना तथा सञ्चार	४.१९	४.१५	४.९१
वित्तिय तथा बीमा	६.९१	७.२७	७.८०
रियल स्टेट	१.७२	२.१८	२.९८
व्यावसायिक, वैज्ञानिक र प्राविधिक	३.५०	३.९३	४.१५
प्रशासनिक र समर्थन सेवा	१.५८	५.०३	४.०४
सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा; अनिवार्य सामाजिक सुरक्षा	४.०८	५.७५	४.४९
शिक्षा	४.६६	३.९३	२.७१
मानव स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य	६.९९	६.५७	५.५२
कला तथा मनोरन्जन; अन्य सेवा गतिविधि र रोजगारदाताका रूपमा घरेलु गतिविधि; अविकसित वस्तु तथा आफ्नै प्रयोगको लागि घरेलु सेवा उत्पादन गतिविधि	४.४८	५.११	४.१७

सं : संशोधित अनुमान

प्रा : प्रारम्भिक अनुमान

स्रोत : राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय ।

तालिका ४ : प्रदेशगत आर्थिक वृद्धिदर र अंश

प्रदेश	२०७९/८०*		२०८०/८१**	
	वृद्धि दर	अंश	वृद्धि दर	अंश
कोशी	२.९३	१५.८८	३.५१	१५.८४
मधेस	१.५०	१३.१४	३.७८	१३.१२
बागमती	१.७७	३६.२२	३.९६	३६.३६
गण्डकी	३.३०	९.०६	४.५५	९.०६
लुम्बिनी	१.९९	१४.२९	४.०५	१४.२६
कर्णाली	१.९६	४.२८	३.३९	४.२८
सुदूर-पश्चिम	१.५२	७.१३	३.४१	७.०९
राष्ट्रिय	१.९५	१००.००	३.८७	१००.००

*संशोधित अनुमान ** प्रारम्भिक अनुमान

स्रोत : राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय ।

तालिका ५ : राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क

वार्षिक औसत

(आधार वर्ष २०७१/७२ = १००)

समूह/उप-समूहहरू	भार %	आर्थिक वर्ष			प्रतिशत परिवर्तन	
		२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०७९/८०	२०८०/८१
कुल सूचकाङ्क	१००	१४६.३२	१५७.६४	१६६.२२	७.७४	५.४४
खाद्य तथा पेय पदार्थ	४३.९१	१४३.७	१५३.२२	१६३.१३	६.६२	६.४७
खाद्य तथा खाद्यजन्य पदार्थ	११.३३	१३१.३५	१४५.४	१५९.७२	१०.७	९.८५
दलहन तथा गोडागुडी	१.८४	११९.३४	१२४.७२	१३७.१४	४.५१	९.९६
तरकारी	५.५२	१४७.८४	१४६.४८	१५८.६३	-०.९२	८.२९
मासु तथा माछा	६.७५	१४६.२९	१५०.८३	१५३.९६	३.१	२.०८
दुग्धजन्य पदार्थ तथा अन्डा	५.२४	१४३.४६	१५६.७	१६८.४४	९.२३	७.४९
घ्यू तथा तेल	२.९५	१८९.०३	१८९.०९	१६८.३	०.०३	-१०.९९
फलफूल	२.०८	१५६.०७	१६७.५४	१७७.९६	७.३५	६.२२
चिनी तथा चिनीजन्य पदार्थ	१.७४	१३७.९७	१४६.४५	१६०.९	६.१५	९.८७
मसला	१.२१	१२९.६४	१४५.८५	१८४.३५	१२.५	२६.४
अल्कोहलरहित हल्का पेय पदार्थ	१.२४	१३९.४	१४८.९९	१५८.९२	६.८८	६.६६
मदिराजन्य पेय पदार्थ	०.६८	१८८.५९	२०४.७६	२१५.६१	८.५७	५.३
सूर्तिजन्य पदार्थ	०.४१	१७२.५	१८९.५४	१९३.९५	९.८८	२.३३
रेष्टुराँ तथा होटल	२.९२	१४८.०७	१६९.४२	१८१.४८	१४.४२	७.१२
गैर-खाद्य वस्तु तथा सेवा	५६.०९	१४८.४१	१६१.२	१६८.६८	८.६२	४.६४
लताकपडा तथा जुत्ता	७.१९	१६१.२९	१७२.३८	१८०.२४	६.८८	४.५६
घरायसी सामान तथा सेवा	२०.३	१५६.६४	१७०.१९	१७७.१७	८.६५	४.१
फर्निचिङ्ग तथा घरायसी उपकरण	४.३	१४३.७४	१५६.०९	१६३.५१	८.४९	४.७५
स्वास्थ्य	३.४७	१२५.६६	१३८.२४	१४३.४९	१०.०१	३.८
यातायात	५.३४	१३६.८१	१५५.२८	१५४.०१	१३.५	-०.८२
संचार	२.८२	१११.८	११३.३१	११३.८	१.३५	०.४३
मनोरञ्जन तथा संस्कृति	२.४६	१३२	१४५.४४	१६१.३८	१०.१८	१०.९६
शिक्षा	७.४१	१५६.२१	१६९.९४	१८३.०८	८.७९	७.७३
विविध वस्तु तथा सेवाहरू	२.८१	१५७.०४	१६९.५३	१८८.८३	७.९५	११.३८
उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क - काठमाडौं उपत्यका						
कुल सूचकाङ्क	१००	१४५.५	१५६.४८	१६५.८५	७.५५	५.९९
खाद्य तथा पेय पदार्थ	३९.७७	१४७.१४	१५५.५	१६६.८४	५.६८	७.२९
गैर-खाद्य वस्तु तथा सेवा	६०.२३	१४४.४३	१५७.१३	१६५.२	८.७९	५.१४
उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क - तराई						
कुल सूचकाङ्क	१००	१४४.६९	१५६.२७	१६३.८	८	४.८२
खाद्य तथा पेय पदार्थ	४४.१४	१४०.९२	१५०.९६	१५९.९७	७.१२	५.९७
गैर-खाद्य वस्तु तथा सेवा	५५.८६	१४७.७४	१६०.५९	१६६.८९	८.७	३.९२
उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क - पहाड						
कुल सूचकाङ्क	१००	१५०.४८	१६१.८५	१७१.२	७.५६	५.७८
खाद्य तथा पेय पदार्थ	४६.८८	१४५.३६	१५५.०३	१६४.९५	६.६५	६.४
गैर-खाद्य वस्तु तथा सेवा	५३.१२	१५५.१४	१६८.१३	१७६.९	८.३७	५.२२
उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क - हिमाल						
कुल सूचकाङ्क	१००	१४३.९१	१५४.१५	१६४.७२	७.१२	६.८६
खाद्य तथा पेय पदार्थ	५९.५३	१४०.८३	१५१.१५	१६१.९७	७.३३	७.१६
गैर-खाद्य वस्तु तथा सेवा	४०.४७	१४८.५५	१५८.६७	१६८.८६	६.८१	६.४२

तालिका ६ : राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क
वार्षिक औसत
(आधार वर्ष २०७४/७५ = १००)

समूह/उप-समूहहरू	भार %	आर्थिक वर्ष			प्रतिशत परिवर्तन	
		२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०७९/८०	२०८०/८१
१. कुल सूचकाङ्क	१००	१३३.७८	१४५.११	१५०.७९	८.४७	३.९२
१.१ प्राथमिक वस्तुहरू	३३.६	१३६.४७	१४३.८७	१५४.२०	५.४२	७.१८
खाद्य वस्तुहरू	८.७६	१३६.५४	१४३.५५	१५४.८०	५.१४	७.८३
गैर खाद्य वस्तुहरू	५७.६५	१३५.५६	१४८.१८	१४६.०७	९.३१	-१.४२
१.२ इन्धन तथा उर्जा	३१.३	१३६.९६	१६८.१९	१६०.७०	२२.८०	-४.४५
पेट्रोलियम पदार्थ	२.३१	१५७.२१	२०५.५५	१९३.९७	३०.७५	-५.६३
विद्युत	५.६६	१००.००	१००.००	१००.००	०.००	०.००
१.३ औद्योगिक उत्पादन	३१.१	१३१.७४	१४२.३२	१४७.३०	८.०४	३.५०
खाद्य, पेयपदार्थ तथा सुतीजन्य पदार्थ	१५.१६	१४२.७०	१५४.७२	१६३.७८	८.४२	५.८५
टेक्सटाइल	१.०१	१४०.९८	१५२.८८	१७०.३४	८.४४	११.४२
छाला तथा छालाजन्य पदार्थ	०.२९	११७.७६	१२७.९९	१३८.७२	८.६८	८.३९
काठ तथा काठबाट बनेका सामान	२.०७	१३८.९०	१५८.३०	१६३.१९	१३.९७	३.०९
कागज तथा कागजजन्य उत्पादन	१.०८	१२४.४९	१४३.६८	१६३.३६	१५.४१	१३.६९
रसायन तथा रासायनिक पदार्थ	६.५५	१३६.०४	१४७.६६	१५३.१५	८.५४	३.७२
रबर तथा प्लाष्टिकजन्य पदार्थ	१.९२	११६.१४	१२२.१२	१२१.८०	५.१४	-०.२६
नन् मेटालिक मिनरल प्रडक्ट	४.५	१०५.०५	११८.७४	१०९.६०	१३.०३	-७.६९
बेसिक मेटल्स	१२.५५	१४०.४०	१४९.६७	१५४.५९	६.६०	३.२९
विद्युत तथा विद्युतीय पदार्थ	४.४५	१००.२७	१०२.६२	१०४.४१	२.३४	१.७४
मेशिनरी तथा सामान	३.१७	१२२.६८	१३१.४९	१३६.४०	७.१८	३.७३
यातायात, इक्वीपमेण्ट तथा पार्टस्	३.८	१३५.०७	१४४.०५	१४७.१५	६.६५	२.१५
अन्य वस्तुहरू	१.०८	१२३.२०	१३६.२३	१४१.९२	१०.५७	४.१८
वृहत आर्थिक वर्गीकरण	१००	१३३.७८	१४५.११	१५०.७९	८.४७	३.९२
उपभोग्य वस्तुहरू	३२.९	१३५.५३	१४१.८७	१५१.२७	४.६८	६.६२
मध्यवर्ती वस्तुहरू	५६.३	१३५.९७	१५१.२४	१५५.३२	११.२३	२.७०
पूँजीगत वस्तुहरू	१०.८	११७.०४	१२३.०३	१२५.७३	५.१२	२.१९
निर्माण सामग्री	१४	१२८.६३	१४१.१७	१३७.४१	९.७५	-२.६७

तालिका ७ : राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क
वार्षिक औसत
(आधार वर्ष २०६१/६२ = १००)

समूह तथा उप-समूह		भार %	आर्थिक वर्ष			प्रतिशत परिवर्तन	
			२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०७९/८०	२०८०/८१
कुल सूचकाङ्क		१००	५८२.३२	६३९.९९	६७२.५७	९.९०	५.०९
१	तलब सूचकाङ्क	२६.९७	४८८.५७	५४९.१२	५५४.८९	१२.३९	१.०५
१.१	अधिकृतस्तर	९.८	४५३.७८	४९५.७९	५००.३२	९.२६	०.९१
	सहायकस्तर	१७.१७	५०८.४०	५७९.५४	५८६.०२	१३.९९	१.१२
१.१	निजामती सेवा	२.८२	५८०.०७	६६१.३८	६६१.३८	१४.०२	०.००
	अधिकृतस्तर	०.३१	४३७.६५	५००.८७	५००.८७	१४.४५	०.००
१.२	सहायकस्तर	२.५१	५९७.३६	६८०.८६	६८०.८६	१३.९८	०.००
	सार्वजनिक संस्थानहरू	१.१४	४८६.७०	५८३.३२	५९०.२३	१९.८५	१.१८
१.२	अधिकृतस्तर	०.१९	४२८.५३	४७४.९०	४८७.४५	१०.८२	२.६४
	सहायकस्तर	०.९५	४९८.३४	६०५.००	६१०.७९	२१.४०	०.९६
१.३	बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू	०.५५	८५१.३५	१,०६४.५४	१,१५६.३०	२५.०४	८.६२
	अधिकृतस्तर	०.१	६०४.६३	७७७.२७	८३२.७७	२८.५५	७.१४
१.३	सहायकस्तर	०.४५	९०७.८३	१,१३०.३०	१,२३०.३६	२४.५१	८.८५
	१.४	सैनिक तथा प्रहरी सेवाहरू	४.०१	५६१.७२	६५८.८६	६५८.८६	१७.२९
१.४	अधिकृतस्तर	०.१७	४२०.०८	४८३.१०	४८३.१०	१५.००	०.००
	सहायकस्तर	३.८४	५६८.०८	६६६.७५	६६६.७५	१७.३७	०.००
१.५	शिक्षा	१०.५५	५०९.९५	५६७.६४	५७१.८३	११.३१	०.७४
	अधिकृतस्तर	६.८	४८६.८१	५३०.१९	५३२.०४	८.९१	०.३५
१.५	सहायकस्तर	३.७५	५५१.८९	६३५.४२	६४३.९४	१५.१५	१.३२
	१.६	निजी संगठनहरू	७.९	३६५.२२	३८७.८१	३९४.५४	६.१९
१.६	अधिकृतस्तर	२.२४	३५२.९०	३७९.८५	३९०.५१	७.६४	२.८१
	सहायकस्तर	५.६६	३७०.०८	३९०.९५	३९६.१३	५.६४	१.३२
२	ज्यालादर सूचकाङ्क	७३.०३	६१६.९४	६७३.५४	७१६.०२	९.१७	६.३१
२.१	कृषि मजदुर	३९.४९	६९७.५२	७४२.२१	७७५.५४	६.४१	४.४९
	पुरुष	२०.४९	६६१.०७	६९७.६६	७२७.९१	५.५३	४.३४
२.१	महिला	१९	७३६.८५	७९०.२९	८२६.९४	७.२५	४.६४
	२.२	औद्योगिक मजदुर	२५.२५	५१८.७३	५९८.१४	६६३.५०	१५.३१
२.२	उच्च दक्ष	६.३१	४९०.८०	५७६.५३	६३५.३४	१७.४७	१०.२०
	दक्ष	६.३१	४९३.९२	५७०.५३	६४६.१५	१५.५१	१३.२५
२.२	अर्धदक्ष	६.३१	५०५.१२	५७८.५०	६४०.५८	१४.५३	१०.७३
	अदक्ष	६.३२	५८५.०१	६६६.९३	७३१.८५	१४.००	९.७३
२.३	निर्माण मजदुर	८.२९	५३२.१३	५७५.९९	५९२.४२	८.२४	२.८५
	उकमी	२.७६	४८९.४८	५२५.२५	५३७.५८	७.३१	२.३५
२.३	दक्ष	१.३८	४७७.८८	५१०.१७	५२२.५६	६.७६	२.४३
	अदक्ष	१.३८	५०१.०७	५४०.३२	५५२.६०	७.८३	२.२७
२.३	सिकमी	२.७६	४७४.५३	५१०.६२	५२३.८८	७.६१	२.६०
	दक्ष	१.३८	४५४.७१	४८८.२५	५०१.२९	७.३८	२.६७
२.३	अदक्ष	१.३८	४९४.३५	५३३.००	५४६.४७	७.८२	२.५३
	ज्यामी	२.७७	६३२.११	६९१.७८	७१५.४८	९.४४	३.४३
२.३	पुरुष	१.३८	६२५.६२	६६८.९६	६९३.२७	६.९३	३.६३
	महिला	१.३९	६३८.५७	७१४.४८	७३७.५८	११.८९	३.२३

तालिका ८ : नेपाल र भारतको उपभोक्ता मुद्रास्फीति दर
(प्रतिशत परिवर्तन)

आर्थिक वर्ष	२०७८/७९			२०७९/८०			२०८०/८१		
	नेपाल	भारत	फरक	नेपाल	भारत	फरक	नेपाल	भारत	फरक
साउन	४.३५	५.३	-०.९५	८.२६	७	१.२६	७.५२	६.८३	०.६९
भदौ	३.४९	४.३५	-०.८६	८.६४	७.४१	१.२३	८.१९	५.०२	३.१७
असोज	४.२४	४.४८	-०.२४	८.५	६.७७	१.७३	७.५	४.८७	२.६३
कात्तिक	६.०४	४.९१	१.१३	८.०८	५.८८	२.२	५.३८	५.५५	-०.१७
मंसिर	७.११	५.६६	१.४५	७.३८	५.७२	१.६६	४.९५	५.६९	-०.७४
पुस	५.६५	६.०१	-०.३६	७.२६	६.५२	०.७४	५.२६	५.१	०.१६
माघ	६.२४	६.०७	०.१७	७.८८	६.४४	१.४४	५.०१	५.०९	-०.०८
फागुन	७.१४	६.९५	०.१९	७.४४	५.६६	१.७८	४.८२	४.८५	-०.०३
चैत	७.२८	७.७९	-०.५१	७.७६	४.७	३.०६	४.६१	४.८३	-०.२२
वैशाख	७.८७	७.०४	०.८३	७.४१	४.३१	३.१	४.४	४.८	-०.४
जेठ	८.५६	७.०१	१.५५	६.८३	४.८१	२.०२	४.१७	५.०८	-०.९१
असार	८.०८	६.७१	१.३७	७.४४	७.४४	०	३.५७	३.६	-०.०३
वार्षिक औसत	६.३२	६.०२	०.३१	७.७४	६.०६	१.६८	५.४४	५.११	०.३४

तालिका ९ : वैदेशिक व्यापार स्थिति*

(रु. करोडमा)

विवरण	२०७८/७९ ^{सं}	२०७९/८० ^{सं}	२०८०/८१ ^अ	प्रतिशत परिवर्तन	
				२०७८/७९	२०७९/८०
कुल निर्यात	२०००३.१	१५७१४.१	१५२३८.१	-२१.४	-३.०
भारत	१५५२२.२	१०६६८.६	१०३१७.७	-३१.३	-३.३
चीन	८०.९	१७६.६	२५८.९	११८.३	४६.६
अन्य मुलुक	४४००.०	४८६८.९	४६६१.५	१०.७	-४.३
कुल आयात	१९२०४४.८	१६११७३.२	१५९२९८.६	-१६.१	-१.२
भारत	१२००१५.३	१०२७८४.८	९९६६८.२	-१४.४	-३.०
चीन	२६४७८.४	२२२७१.६	२९८७७.५	-१५.९	३४.२
अन्य मुलुक	४५५५१.२	३६११६.८	२९७५२.९	-२०.७	-१७.६
व्यापार सन्तुलन	-१७२०४१.७	-१४५४५९.१	-१४४०६०.५	-१५.५	-१.०
भारत	-१०४४९३.०	-९२११६.१	-८९३५०.५	-११.८	-३.०
चीन	-२६३९७.५	-२२०९५.०	-२९६१८.६	-१६.३	३४.१
अन्य मुलुक	-४११५१.२	-३१२४८.०	-२५०९१.४	-२४.१	-१९.७
कुल व्यापार	२१२०४७.९	१७६८८७.२	१७४५३६.६	-१६.६	-१.३
भारत	१३५५३७.५	११३४५३.४	१०९९८५.९	-१६.३	-३.१
चीन	२६५५९.२	२२४४८.२	३०१३६.३	-१५.५	३४.२
अन्य मुलुक	४९९५१.२	४०९८५.७	३४४१४.४	-१७.९	-१६.०

(प्रतिशतमा)

१. निर्यात/ आयातको अनुपात	१०.४	९.७	९.६
भारत	१२.९	१०.४	१०.४
चीन	०.३	०.८	०.९
अन्य मुलुक	९.७	१३.५	१५.७
२. कुल निर्यातमा अंश			
भारत	७७.६	६७.९	६७.७
चीन	०.४	१.१	१.७
अन्य मुलुक	२२.०	३१.०	३०.६
३. कुल आयातमा अंश			
भारत	६२.५	६३.८	६२.६
चीन	१३.८	१३.८	१८.८
अन्य मुलुक	२३.७	२२.४	१८.७
४. व्यापार सन्तुलनमा अंश			
भारत	६०.७	६३.३	६२.०
चीन	१५.३	१५.२	२०.६
अन्य मुलुक	२३.९	२१.५	१७.४
५. कुल व्यापारमा अंश			
भारत	६३.९	६४.१	६३.०
चीन	१२.५	१२.७	१७.३
अन्य मुलुक	२३.६	२३.२	१९.७
६. निर्यात तथा आयातको कुल व्यापारमा			
निर्यात	९.४	८.९	८.७
आयात	९०.६	९१.१	९१.३

* भन्सार तथ्याङ्कमा आधारित

अ : अपरिष्कृत, सं : संशोधित

तालिका १० : भारततर्फ निर्यात गरिएका प्रमुख वस्तुहरू *

(रु. करोडमा)

	वस्तुको नाम	आर्थिक वर्ष			प्रतिशत परिवर्तन	
		२०७८/७९ ^स	२०७९/८० ^स	२०८०/८१ ^अ	२०७९/८०	२०८०/८१
क)	प्रमुख वस्तुहरू	१४०६९.८	९३२८.७	८२०६.१	-३३.७	-१२.०
१	ब्रान्स	६१.०	१०१.६	४२.७	६६.४	-५७.९
२	अलैची	४७७.९	८२५.६	७९३.७	७२.८	-३.९
३	चोकर	२५.१	८.२	०.०	-६७.४	-९९.९
४	दालचिनी	१५.२	१९.८	२०.१	३०.३	१.४
५	तामाको तार	४३.६	४६.३	९१.३	६.१	९७.३
६	फलफूल	१.३	०.६	१.७	-५२.३	१७५.०
७	जी.आई.पाइप	६.६	३७.५	७९.४	४६८.४	१११.९
८	अदुवा	४६.५	१०७.२	११२.७	१३०.४	५.१
९	हस्तकलाका सामान	३.२	३.९	२.७	१९.९	-३०.९
१०	जडीबुटी	९७.२	११०.१	१३४.३	१३.३	२१.९
११	जुस	६०७.५	६६३.०	८६५.९	९.१	३०.६
१२	जुटका सामान	७४९.७	७२४.१	६७५.६	-३.४	-६.७
	जुटको बट्टा	३८.३	३७२.४	४०४.१	८७३.३	८.५
	जुटको बौरा	७११.४	३५१.७	२७१.५	-५०.६	-२२.८
१३	मार्बल स्ल्याब	१.०	२.४	१.२	१३१.९	-४८.५
१४	औषधी (आयुर्वेदिक)	१२७.९	१२८.८	१५४.४	०.७	१९.९
१५	तोरी तथा सस्यु	०.७	०.०	०.०	-१००.०	-
१६	चाउचाउ	१३४.८	१०५.५	९२.४	-२१.७	-१२.४
१७	पिना	३४९.२	२३०.२	२९५.६	-३४.१	२८.४
१८	पाम तेल	४१०६.५	२०५०.९	६३३.६	-५०.१	-६९.१
१९	कागज	६.०	७.७	३.१	२८.४	-६०.१
२०	पार्टिकल बोर्ड	३५.२	४७०.४	७४१.५	१२३६.३	५७.६
२१	पश्मिना	३.८	१०.३	१०.८	१७१.९	५.६
२२	प्लाष्टिकका सामान	४.३	०.९	३.९	-८०.१	३५४.०
२३	पोलिष्टर धागो	७५२.४	८९२.५	९३८.३	१८.६	५.१
२४	तयारी पोशाक	१७.२	२२.७	२०.०	३२.६	-१२.२
२५	खोटो	१८५.४	१६५.२	१४७.९	-१०.९	-१०.५
२६	जुत्ता तथा चप्पल	१०५.५	१०१.७	१२७.८	-३.६	२५.६
२७	छाला	३५.१	७.७	९.७	-७८.२	२६.८
२८	सोयाविन तेल	४८१२.०	८४७.६	९०.२	-८२.४	-८९.४
२९	चिया	३००.६	३४३.७	३०९.३	१४.४	-१०.०
३०	लत्ताकपडा**	३२७.८	२३७.८	२५४.२	-२७.५	६.९
३१	धागो	१९९.२	१६२.५	१८२.८	-१८.४	१२.५
३२	मञ्जन	८४.५	५४.४	७८.२	-३५.६	४३.७
३३	टर्पेन्टाइन	२५.५	२६.४	२३.५	३.५	-११.०
३४	तरकारी	१५.१	१८.६	१८.२	२३.१	-२.३
३५	तार	२१.०	२२.२	६३.६	५.८	१८७.१
३६	जिंक शिट	२८४.२	७७०.६	११८५.८	१७१.२	५३.९
ख)	अन्य	१४५२.४	१३३९.९	२१११.६	-७.७	५७.६
	कुल जम्मा	१५५२२.२	१०६६८.६	१०३१७.७	-३१.३	-३.३

*भन्सार तथ्याङ्कमा आधारित

** पी.पी. फेब्रिकसहित

अ : अपरिष्कृत, सं : संशोधित

तालिका ११ : भारतबाट आयात गरिएका प्रमुख वस्तुहरू *

(रु. करोडमा)

	वस्तुको नाम	आर्थिक वर्ष			प्रतिशत परिवर्तन	
		२०७८/७९ ^स	२०७९/८० ^स	२०८०/८१ ^अ	२०७९/८०	२०८०/८१
क)	प्रमुख वस्तुहरू	९७३३६.९	८१७३६.४	७८४१४.८	-१६.०	-४.१
१	कृषि उपकरण तथा पार्टपुर्जा	६८५.६	५२०.१	५२७.४	-२४.१	१.४
२	अलुमिनियम लाप्सा, डण्डी, प्रोफाइल, पातलो पाता, आदि	७५.८	८६४.२	८३७.६	२०.७	-३.१
३	शिशु आहार तथा दुग्ध उत्पादन	७३५.६	७५९.३	७०४.३	३.२	-७.२
४	अलकत्रा	६२५.२	७८१.२	९०१.१	२५.०	१५.३
५	किताब तथा पत्रिका	९.५	११२.७	११२.६	१४.४	-०.१
६	सिमेन्ट	६८.९	२९.४	२९.८	-५७.३	१.४
७	रासायनिक मल	१८२.६	१३७.३	४७.१	-२४.८	-६५.७
८	रासायनिक पदार्थ	११९७.९	११२८.७	११६२.३	-५.८	३.०
९	कोइला	१६५१.२	२०९०.२	१९५७.४	२६.६	-६.४
१०	कोल्ड रोल्ड शिट इन क्वाइल	३८५.३	७५.३	१३.१	-८०.५	-८२.६
११	खाना पकाउने चुलो	९०.३	५९.०	६४.९	-३४.७	९.९
१२	सौन्दर्यका सामान	३५१.३	३६१.४	३९६.९	२.९	९.८
१३	जिरा तथा मरिच	२१०.४	२०३.७	२६१.३	-३.२	२८.३
१४	झाड सेल ब्याट्री	३७८.१	३३३.५	३७६.१	-११.८	१२.८
१५	विद्युत्तीय उपकरण	३३६७.१	३१८२.१	३८६७.७	-५.५	२१.५
१६	इनामेल तथा अन्य पेन्ट्स	७०४.८	५२४.१	५३३.७	-२५.६	१.८
१७	स्पंज आइरन	२३९८.२	४३६०.२	३९०२.७	८१.८	-१०.५
१८	फलफूल	१०९३.३	१०४७.५	१०८८.०	-४.२	३.९
१९	ग्लास सिट तथा ग्लास वेयर्स	७५२.१	६९३.१	६२३.३	-७.८	-१०.१
२०	हट रोल्ड शिट इन क्वाइल	३७२५.०	३७०६.५	२०७१.२	-०.५	-४४.१
२१	अगरबत्ती	१२४.८	१२२.८	१२३.१	-१.६	०.३
२२	इन्सेक्टिसाइड्स	४४१.८	३५९.०	४२५.८	-१८.७	१८.६
२३	जीवित जनावर	४५.५	०.५	२.७	-९९.९	५१६४.२
२४	एम.एस.विलेट	५१३३.०	२११३.६	१३८५.२	-५८.८	-३४.५
२५	एम.एस. तार, छड, बार, क्वाइल	१८४३.१	९५१.२	९९३.९	-४८.४	४.५
२६	औषधी	३५६८.४	३२५१.८	३५३२.८	-८.९	८.६
२७	मोलासिस सुगर	२१.९	२१.६	४२.६	-१.४	९७.३
२८	अन्य मेशिनरी तथा पार्टपुर्जा	५५४५.२	४२४२.०	४४२५.८	-२३.५	४.३
२९	अन्य स्टेशनरी सामान	१२५.२	१५३.७	१५४.५	२२.८	०.५
३०	कागज	८६९.७	१०२१.५	९९८.७	१७.५	-२.२
३१	पेट्रोलियम पदार्थ	३३०७०.५	३०७०७.८	२९७६३.८	-७.१	-३.१
३२	पाइप तथा पाइप फिटिंग	७३६.९	५७०.०	५१९.६	-२२.७	-८.८
३३	प्लाष्टिकका भाँडाकुडा	५८३.५	५०६.८	४८१.८	-१३.१	-४.९
३४	पोलिप्रोपाईलिन ग्रान्युअल्स	७२०.२	४६२.५	५९५.४	-३५.८	२८.७
३५	रेडियो, टिभी, डेक तथा पार्टपुर्जा	१७२.८	१९९.०	१२८.२	१५.२	-३५.६
३६	कच्चा कपास	१८.२	२०.०	१६.२	९.८	-१८.७
३७	तयारी पोशाक	९५७.५	६८८.७	९३९.२	-२८.१	३६.४
३८	धान तथा चामल	४७३५.६	३६४०.४	२२०९.८	-२३.१	-३९.३
३९	नुन	१८३.६	२४४.७	२५०.८	३३.३	२.५
४०	सेनीटरी वेयर्स	३७१.३	३४५.८	३२४.२	-६.९	-६.२
४१	जुता तथा चप्पल	११३.६	११९.७	१०५.०	५.४	-१२.२
४२	स्टिल शिट	१०९९.६	१५१.५	२७.८	-८६.२	-८१.७
४३	चिया	६.५	९.९	२.८	५१.६	-७१.७
४४	दूरसंचार उपकरण तथा पार्ट्स	१४१८.८	८३८.५	९७५.६	-४०.९	१६.४
४५	लत्ताकपडा	११८८.५	९५८.७	१०८९.८	-१९.३	१३.७
४६	घागो	१७५२.१	१६८४.२	१२८८.२	-३.९	-२३.५
४७	सुती	२९८.४	२९७.६	३५९.५	-०.३	२०.८
४८	टायर, ट्युब्स तथा फ्लेप्स	११०४.४	११२.३	१११२.८	-१७.४	२२.०
४९	तरकारी	१६९६.१	१६८८.१	११२६.८	-०.५	-३३.२
५०	सवारी साधन तथा स्पेयर पार्टपुर्जा	९४२९.९	४०२३.१	५१९०.५	-५७.३	२९.०
५१	तारका सामान	५४३.५	४६०.२	३४३.२	-१५.३	-२५.४
ख)	अन्य	२२६७८.४	२१०४८.४	२१२५३.४	-७.२	१.०
	कुल जम्मा	१२००१५.३	१०२७८४.८	९९६६८.२	-१४.४	-३.०

* भन्सार तथाइमा आधारित, अ : अपरिष्कृत, सं : संशोधित

तालिका १२ : चीनतर्फ निर्यात गरिएका प्रमुख वस्तुहरू*

(रु. करोडमा)

	वस्तुको नाम	आर्थिक वर्ष			प्रतिशत परिवर्तन	
		२०७८/७९ ^{सं}	२०७९/८० ^{सं}	२०८०/८१ ^अ	२०७९/८०	२०८०/८१
क)	प्रमुख वस्तुहरू	५७.९	१०८.४	१११.४	८७.१	२.८
१	अगरबत्ती	०.४	०.८	२.०	११३.७	१५५.१
२	हस्तकलाका सामान (धातु तथा काठ)	९.०	१०.३	२६.५	१४.१	१५८.६
३	चाउचाउ	०.८	५१.४	१५.०	६०११.६	-७०.९
४	अन्य हस्तकलाका सामानहरू	८.८	५.४	३.६	-३८.१	-३३.०
५	पश्मिना	२.४	१.३	३.५	-४४.२	१६९.८
६	तयारी पोशाक	९.२	१६.८	१६.०	८३.१	-४.६
७	तयारी छालाका सामानहरू	०.०	०.०	१.५	३२४४.६	३५५३.७
८	रुद्राक्षका दानाहरू	१.२	२.२	२.७	८०.२	२१.९
९	प्रशोधित छाला	२.७	०.०	१.२	-१००.०	-
१०	चिया	०.०	०.१	०.१	३७८.१	-२१.२
११	गहुँको पिठो	०.००	०.००	०.००	-	-
१२	ऊनी गलैचा	२३.५	२०.०	३९.२	-१४.९	९५.९
	अन्य	२३.०	६८.२	१४७.५	१९७.१	११६.२
	कुल जम्मा	८०.९	१७६.६	२५८.९	११८.३	४६.६

*भन्सार तथ्याङ्कमा आधारित

अ : अपरिष्कृत

सं : संशोधित

तालिका १३ : चीनबाट आयात गरिएका प्रमुख वस्तुहरू*

(रु. करोडमा)

क)	वस्तुको नाम	आर्थिक वर्ष			प्रतिशत परिवर्तन	
		२०७८/७९ ^स	२०७९/८० ^स	२०८०/८१ ^अ	२०७९/८०	२०८०/८१
क)	प्रमुख वस्तुहरू	२१३१३.४	१७११०.९	१९७२८.५	-१९.७	१५.३
१	अलुमिनियम स्क्राफ, फ्लेक, फोइल, बार्स र रड	१२६.१	५५.३	६.४	-५६.१	-८८.४
२	स्याऊ	५९९.०	५१५.६	७५७.५	-१३.९	४६.९
३	भोला	१२५.७	१४०.९	१९२.३	१२.१	३६.५
४	क्यामेरा	२३३.०	१०६.३	१२५.२	-५४.४	१७.८
५	सेरामिक प्रोडक्ट्स	१२३.५	१०५.४	९९.०	-१४.७	-६.१
६	रासायनिक पदार्थ	३५८.२	३१८.०	२६२.०	-११.२	-१७.६
७	रासायनिक मल	७०१.०	१२५.८	११८३.७	७९.५	-५.९
८	कम्प्युटर तथा पार्टपुर्जा	१६०६.०	९९५.७	१०८८.४	-३८.०	९.३
९	सौन्दर्यका सामान	९८.०	१०१.२	१८६.७	३.२	८४.५
१०	ड्राइ सेल ब्याट्री	१४.२	८.६	१२.७	-३९.७	४७.८
११	विद्युतीय उपकरण	१८३५.३	१५९२.६	१८३५.३	-१३.२	१५.२
१२	फस्नर	३७.५	३२.७	४४.२	-१२.९	३५.२
१३	लसुन	१०४.३	११०.५	२२२.४	५.९	१०१.३
१४	ग्लासवेयर्स	१८८.०	२३७.४	१९०.८	२६.२	-१९.६
१५	मेडिकलका सामान तथा पार्टपुर्जा	५१८.६	४८९.७	२९४.१	-५.६	-४०.०
१६	औषधी	८४७.०	१०५.९	१३५.६	-८७.५	२८.०
१७	धातु तथा काठका सामान	१४२.४	९४.३	१६१.३	-३३.८	७१.१
१८	अफिसका सामान तथा स्टेशनरी	१७६.२	१२६.९	१०१.२	-२८.०	-२०.२
१९	अन्य मेशिनरी तथा पार्ट्स	२५७०.९	१९१४.३	२४४५.९	-२५.५	२७.८
२०	अन्य स्टेशनरी सामान	९४.१	१११.८	१२३.१	१८.८	१०.१
२१	पि.भि.सि.कम्पाउण्ड	७४.४	३८.३	६५.५	-४८.५	७०.८
२२	प्याराफिन वाक्स	०.३	०.७	१.०	२०३७.२	३९.२
२३	पाइप तथा पाइप फिटिंग	८०.९	१११.७	६०.९	३८.१	-४५.५
२४	प्लाईवुड तथा पार्टिकल बोर्ड	४९.५	४६.५	१३.२	-६.१	-७१.७
२५	पोलिइथाइलिन टेरेफ्थालेट	८९.६	१०२.०	८५.८	१३.८	-१५.९
२६	पोलिथिन ग्रान्युअल्स	४६.३	२१.९	२२.०	-५२.७	०.२
२७	कच्चा रेसम	२७४.६	२७४.८	२६९.७	०.१	-१.९
२८	कच्चा ऊन	४०.७	३५.०	३२.४	-१४.१	-७.४
२९	तयारी पोशाक	२०३३.७	१६६७.४	२३०८.५	-१८.०	३८.४
३०	चाउचाउका लागि पाउडर	२५.६	२६.५	६०.६	३.२	१२९.१
३१	जूता तथा चप्पल	७०७.८	६१३.२	८२७.७	-१३.४	३५.०
३२	चाँदी	२०२.७	८.५	१.६	-९५.८	-८१.३
३३	स्मार्ट कार्ड	३८.०	१३६.७	३२.१	२५९.७	-७६.६
३४	सोलार प्यानेल	१५०.१	१२३.२	९२.३	-१८.०	-२५.०
३५	स्टिल रड तथा सिट	४९.८	३०.८	२०.२	-३८.२	-३४.३
३६	स्टोरेज ब्याट्री	४०.३	४४.३	५७.०	१०.०	२८.५
३७	दूरसञ्चारका उपकरण तथा पार्ट्स	३६०२.७	२५११.०	२५९९.८	-३०.३	३.५
३८	लत्ताकपडा	१५९१.३	१५६८.९	१९७४.१	-१.४	२५.८
३९	धागो	४७.३	९१.४	१९१.८	९३.५	१०९.७
४०	खेलौना	१५१.२	१४८.६	२४६.३	-१.८	६५.८
४१	यातायातका साधन तथा पार्टपुर्जा	६९२.५	४९१.६	६५४.०	-२९.०	३३.०
४२	टायर, टयुब तथा फ्लेप	३९.२	३१.०	४८.१	-२१.१	५५.३
४३	भिडियो टेलिभिजन तथा पार्ट्स	५६३.३	३७.६	३२२.८	-३४.०	-१३.१
४४	वैल्डिङ रड	१०२.१	६०.९	४५.९	-४०.४	-२४.५
४५	गहुँको पिठो	३५.३	३१.२	३५.३	-११.७	१३.२
४६	लेख्ने तथा छापने कागज	८५.१	१०१.६	१९२.३	१९.४	८९.२
ख)	अन्य	५१६५.०	५१६०.७	१०१४९.०	-०.१	९६.७
	कुल जम्मा	२६४७८.४	२२२७१.६	२९८७७.५	-१५.९	३४.२

* भन्सार तथाइमा आधारित, अ : अपरिष्कृत, स : संशोधित

तालिका १४ : अन्य मुलुकतर्फ निर्यात गरिएका प्रमुख वस्तुहरू*

(रु. करोडमा)

	वस्तुको नाम	आर्थिक वर्ष			प्रतिशत परिवर्तन	
		२०७८/७९ ^{सं}	२०७९/८० ^{सं}	२०८१/८१ ^{सं}	२०७९/८० ^{सं}	२०८०/८१ ^{सं}
क)	प्रमुख वस्तुहरू	२२७६.३	२६३७.४	२४७१.४	१५.९	-६.३
१	हस्तकलाका सामान (काष्ठ तथा धातु)	३८.३	४६.३	३२.८	२१.०	-२९.२
२	जडीबुटी	६५.७	७४.३	५७.९	१३.०	-२२.१
३	संगीत बाद्ययन्त्रहरू वा तिनका पाटर्स वा एक्सेसरीज	९३.९	९१.९	८६.४	-२.१	-६.०
४	नेपाली कागज तथा त्यसबाट निर्मित वस्तु	५६.२	६८.४	६४.१	२१.७	-६.३
५	चाउचाउ	४७.७	७२.७	८९.२	५२.२	२२.८
६	अन्य हस्तकलाका सामानहरू	५२.८	६७.७	४६.१	२८.२	-३१.९
७	पश्मिना	२६९.७	३०७.८	२८८.०	१४.१	-६.४
८	दाल	५६.९	४९.२	३५.९	-१३.७	-२७.१
९	तयारी पोशाक	४६१.९	५४४.४	५९३.५	१७.९	९.०
१०	छालाका तयारी वस्तु	२८.८	३३.१	३७.५	१५.१	१३.४
११	सुन चाँदीका सामान तथा गरगहना	११५.७	६४.४	४१.८	-४४.४	-३५.१
१२	प्रशोधित छाला	१३.५	३७.८	२८.६	१७९.५	-२४.२
१३	चिया	४२.१	४९.२	५१.७	१६.८	५.१
१४	ऊनी गलैचा	९३३.०	११३०.४	१०१७.९	२१.२	-९.९
ख)	अन्य	२१२३.७	२२३१.४	२१९०.१	५.१	-१.९
	कुल जम्मा	४४००.०	४८६८.९	४६६१.५	१०.७	-४.३

* भन्सार तथ्याङ्कमा आधारित

अ : अपरिष्कृत

सं : संशोधित

तालिका १५ : अन्य मुलुकबाट आयात गरिएका प्रमुख वस्तुहरू*

(रु. करोडमा)

	वस्तुको नाम	आर्थिक वर्ष			प्रतिशत परिवर्तन	
		२०७८/७९ [#]	२०७९/८० [#]	२०८०/८१ [#]	२०७९/८० [#]	२०८०/८१ [#]
क)	प्रमुख वस्तुहरू	३७२९३.९	२९०६६.१	२२८९१.९	-२२.१	-२१.२
१	हवाईजहाजका स्पेयर पार्टपुर्जा	६०२.९	५६९.७	१३४०.६	-५.५	१३५.३
२	भोला	४.१	६.७	६.९	६०.३	३.०
३	सुपारी	३९४.८	१४९.४	६८.९	-६२.१	-५३.९
४	क्यामेरा	७९.७	७३.४	८७.७	-८.०	१९.६
५	रासायनिक पदार्थ	२३४.२	१६२.७	१४५.९	-३०.५	-१०.४
६	रासायनिक मल	१२५२.७	२६७३.३	२४१२.४	११३.४	-९.८
७	चुरोट कागज	५.७	७.६	१६.२	३२.५	११२.८
८	क्लोभ	६.१	७.२	२८.६	१९.५	२९५.६
९	कोइला	२३०४.७	१०२७.९	५९६.३	-५५.४	-४२.०
१०	नरिवलको तेल	१.८	५.७	२.१	२१२.१	-६२.९
११	कम्प्युटर तथा पार्टपुर्जा	२८६.८	१८३.२	१८४.७	-३६.१	०.९
१२	तामाको तार, रड, स्क्र्याप्स तथा शिट	६७०.४	४०९.४	४१८.०	-३८.९	२.१
१३	सौन्दर्यका सामान	१९९.६	१६४.४	१९६.७	-१७.६	१९.७
१४	कच्चा पाम तेल	३९३१.१	२५९१.५	१०५९.८	-३४.१	-
१५	कच्चा भटमासको तेल	५६२५.७	३५६७.१	१३४४.५	-३६.६	-६२.३
१६	ढोकाको ताल्वा	०.४	१.३	१.०	२६३.२	-२५.४
१७	झाइसेल बेट्टी	१.४	२.१	२.४	४२.३	१६.२
१८	खाने तेल	१८८८.२	१८७१.२	१८२३.९	-०.९	-२.५
१९	विद्युतीय सामानहरू	२६१.७	२३४.८	२८३.०	-१०.३	२०.५
२०	फ्यास लाइट	२.६	४.१	३.४	५६.८	-१६.७
२१	ग्लासवेयर्स	१११.७	७४.८	११६.६	-३३.१	५६.०
२२	सुन	४२६९.१	४३८८.६	२५९३.५	२.८	-४०.९
२३	इन्सेक्टिसाइड	२३.०	१६.१	१५.२	-३०.१	-५.९
२४	औषधि उपकरण तथा औजार	१०५४.५	८४५.४	१०४८.४	-१९.८	२४.०
२५	औषधी	३१९३.६	१४०८.२	९२२.०	-५५.९	-
२६	कार्यालय उपकरण तथा स्टेशनरी	१३३.४	१२४.४	१००.६	-६.७	-१९.२
२७	तेलहन	१२१५.८	९३१.८	१०७५.१	-२३.४	१५.४
२८	अन्य मेशिनरी तथा पार्ट्स	१०४१.०	११३८.४	१०१३.५	९.४	-११.०
२९	अन्य स्टेशनरी	२११.०	३५९.०	४१५.९	७०.१	१५.९
३०	पि.भि.सि.कम्पाउण्ड	५२८.१	२९८.७	२६५.०	-४३.५	-११.३
३१	पाम आयल	१७५.२	२७२.०	२१७.६	५५.२	-२०.०
३२	केराउ	७०९.८	२६६.६	३६८.३	-६२.४	३८.२
३३	पेट्रोलियम पदार्थ	३६४.१	२७९.९	३०१.३	-२३.१	७.६
३४	पाइप तथा पाइप फिटिंग्स	१२.९	१२.८	२४.८	-०.६	९४.१
३५	पोलिथिन ग्रान्युअल्स	११९६.६	११७७.७	७६५.५	-१.६	-३५.०
३६	पाउडर दूध	१६.९	१७.३	१८.०	२.२	४.०
३७	जीवजन्तुको आहारको रूपमा प्रयोग हुने तयारी वस्तु	१०६.९	७५.९	१०८.२	-२८.९	४२.५
३८	दाल	६०५.०	६८२.२	५२७.३	१२.८	-२२.७
३९	कच्चा ऊन	१३७.४	११३.९	१६२.४	-१७.२	४२.६
४०	तयारी पोशाक	९९.८	९१.९	७८.७	-७.९	-१४.४
४१	जुता तथा चप्पल	४२.६	४५.५	५५.१	६.६	२१.२
४२	चाँदी	१३९२.१	२६४.५	३२६.९	-८१.०	२३.६
४३	साना अलैची	४६.४	१३५.८	१४२.०	१९२.७	४.५
४४	स्टिल रड तथा शिट	२.८	२.८	२.३	०.०	-१६.६
४५	स्टोरेज बेट्टी	५५.०	३९.१	३९.९	-२९.०	-१८.३
४६	सिन्थेटिक तथा प्राकृतिक रबर	२९.९	२६.२	२२.५	-१२.२	-१४.१

समष्टिगत आर्थिक तथा वित्तीय अवस्था

	वस्तुको नाम	आर्थिक वर्ष			प्रतिशत परिवर्तन	
		२०७८/७९ [#]	२०७९/८० [#]	२०८०/८१ [#]	२०७९/८० [#]	२०८०/८१ [#]
४७	सिन्थेटिक कार्पेट	३३.६	७.२	१.८	-७८.६	-७४.५
४८	दूरसंचार उपकरण तथा पार्ट्स	३५०.३	२९०.७	१३८.३	-१७.०	-५२.४
४९	बोसो	११.७	५.३	१.६	-५५.१	-६९.६
५०	लत्ताकपडा डाइ	१७.६	१७.०	१९.४	-३.४	१४.३
५१	लत्ताकपडा	९३.३	७२.७	२८.५	-२२.१	-६०.८
५२	धागो	५१५.९	५१७.८	५३५.०	०.४	३.३
५३	खेलौना	२४.०	३०.७	३६.८	२७.८	१९.८
५४	यातायात उपकरण तथा पार्टपुर्जा	१०६२.१	६६९.०	७३८.१	-३७.०	१०.३
५५	टायर, ट्युब तथा फ्लेप्स	६३.५	५३.१	५७.६	-१६.४	८.४
५६	भिडियो, टेलिभिजन तथा पार्टपुर्जा	२७७.४	२४१.२	१७५.८	-१३.१	-२७.१
५७	घडी तथा ब्याण्डस्	६४.७	९२.२	९३.२	४२.६	१.१
५८	लेख्ने तथा छापने कागज	१६५.१	१९१.४	२३३.२	१५.९	२१.९
५९	एक्सरे फिल्म	६१.७	५१.५	५२.१	-१६.६	१.२
६०	जिंक इन्गट	२३.४	२४.३	३८.८	३.४	५९.८
ख)	अन्य	८२५७.३	७०५०.८	६८६१.०	-१४.६	-२.७
	कुल जम्मा	४५५५१.२	३६११६.८	२९७५२.९	-२०.७	-१७.६

* भन्सार तथ्याङ्कमा आधारित

अ : अपरिष्कृत

सं : संशोधित

तालिका १६ : शोधनान्तर स्थिति

(रु. करोडमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७८/७९ [*]	२०७९/८० [*]	२०८०/८१ [*]	२०७९/८०	२०८०/८१
(क) चालु खाता	-६२,३३७.७	-४,६५६.६	२२,९३३.९	-९२.५	-
निर्यात, एफ.ओ.बी.	२९,९४६.५	९८,३६३.९	९८,२३६.७	-९३.२	-०.७
तेल	८०६.९	९,६०२.०	९,३२४.५	९८.५	-९७.३
अन्य	२०,३३९.६	९६,७६१.९	९६,९१२.२	-९७.६	०.९
आयात, एफ.ओ.बी.	-९८७,३४४.०	-९५८,२७९.३	-९५७,०९९.४	-९५.५	-०.८
तेल	-३२,७०७.४	-३०,५५७.३	-२८,८७४.८	-६.६	-५.५
अन्य	-९५४,६३६.७	-९२७,७२२.९	-९२८,२२६.६	-९७.४	०.३
व्यापार सन्तुलन	-९६६,९९७.५	-९३९,९१६.३	-९३८,७७४.७	-९५.८	-०.८
खुद सेवा आय	-९०,८९९.७	-७,९८८.६	-५,५८५.७	-२६.९	-३०.९
सेवा आय	९२,२०८.४	९९,२३७.९	२५,२७७.५	५७.६	३९.४
भ्रमण	३,२४४.७	६,२३०.९	८,२३२.७	९२.०	३२.९
अन्यत्र नपरेको सरकारी आय	९५२.६	९,९४८.४	२,३७४.३	२०.६	९०६.७
अन्य	८,०९९.०	९९,८५९.४	९४,६७०.५	४८.०	२३.७
सेवा भुक्तानी	-२३,०२०.९	-२७,२२६.५	-३०,८६३.९	९८.३	९३.४
यातायात	-९,२२३.०	-८,९८८.०	-७,३४४.०	-९९.२	-९०.३
भ्रमण	-९,७३२.३	-९४,४५९.७	-९८,९४३.४	४८.५	३९.९
जसमध्ये शिक्षा	-६,७७०.२	-९०,०४२.३	-९२,५९३.२	४८.३	२४.६
सरकारी सेवा खर्च	-९७५.५	-९८७.६	-९६२.२	६.९	-९३.६
अन्य	-३,८८९.३	-४,३९९.२	-४,४९३.५	९३.९	०.३
व्यापार तथा सेवा क्षेत्रको सन्तुलन	-९७७,००९.३	-९४७,९०४.८	-९४४,३६०.४	-९६.४	-२.४
खुद आय	२,८८४.०	६,२८५.८	९,३६९.९	९९.०	४९.९
आय प्राप्ती	५,७४९.४	९,६६६.२	९३,९४७.०	६८.९	३६.०
आय भुक्तानी	-२,८६५.४	-३,३८०.३	-३,७७७.९	९८.०	९९.७
व्यापार, सेवा तथा आय सन्तुलन	-९७४,९२५.३	-९४९,६१९.०	-९३४,९९०.५	-९८.७	-४.७
खुद ट्रान्सफर	९९९,७८७.७	९३६,९६२.४	९५७,९२४.४	२२.५	९४.७
ट्रान्सफर आय	९९२,५५९.५	९३७,७४०.८	९५७,७९४.९	२२.४	९४.६
अनुदान	५,४७०.७	६,०३४.७	६,९६३.३	९०.३	२.९
निजी क्षेत्रको विप्रेषण	९००,७३०.७	९२४,०६८.६	९४४,५३९.५	२३.२	९६.५
पेन्सन	६,९९६.२	७,५२५.८	६,८५८.०	२९.५	-८.९
अन्य	९९९.९	९९९.६	२४९.३	-३९.९	९९६.२
ट्रान्सफर भुक्तानी	-७७९.९	-७७८.४	-६६९.७	०.८	-९४.०
(ख) पुँजी खाता (पुँजी ट्रान्सफर)	९९९.२	७५४.२	५८९.२	-२४.५	-२२.९
जम्मा (क+ख)	-६९,३३८.४	-३,९०२.५	२२,७९५.९	-९३.६	-
(ग) वित्तीय खाता (समूह ड बाहेक)	३२,८९४.२	२६,०८४.६	९६,०८८.२	-२०.५	-३८.३
प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी आप्रवाह	९,८५६.०	६९७.९	८४०.९	-६६.८	३६.९
प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी	९,९२९.९	७९७.८	८४७.५	-५८.५	६.२
वैदेशिक लगानी फिर्ता (रिप्याट्रिएशन)	-६५.९	-९८०.७	-७.४	९७४.४	-९५.९
पोर्टफोलियो लगानी	०.०	०.०	०.०	-	-
अन्य लगानी सम्पत्ति	-९,४०६.३	-६६९.६	-९,२९६.९	-५३.०	८३.९
व्यापारिक साख	-९,४२५.६	-६९९.४	-९,२९५.९	-५९.५	७५.७
अन्य	९९.३	२९.८	-९.८	५४.४	-
अन्य लगानी दायित्व	३२,३६४.५	२६,९२९.२	९६,४६५.०	-९९.३	-३७.०

समष्टिगत आर्थिक तथा वित्तीय अवस्था

विवरण	आर्थिक वर्ष			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७८/७९*	२०७९/८०*	२०८०/८१*	२०७९/८०	२०८०/८१
व्यापारिक साख	११,८४८.३	१२,८०७.०	८,८७३.०	८.१	-३०.७
ऋण	१३,४०१.०	१०,९८०.१	९,११२.७	-१८.१	-१७.०
सरकार	९,२६०.२	८,५४५.२	८,४४३.२	-७.७	-१.२
ऋण प्राप्ती	१२,२०१.८	११,९८६.०	१२,३६०.८	-१.८	३.१
साँवा भुक्तानी	-२,९४९.६	-३,४४०.८	-३,९१७.६	१७.०	१३.९
अन्य क्षेत्र	४,१४०.८	२,४३४.९	६६९.५	-४१.२	-७२.५
मुद्रा तथा निक्षेप	३,४५९.१	२,१०७.५	-१,५०५.९	-३९.१	-
नेपाल राष्ट्र बैंक	-४.४	४.६	-२.७	-	-
वाणिज्य बैंकहरू	३,४६३.५	२,१०२.९	-१,५०३.२	-३९.३	-
अन्य दायित्व	३,६५६.१	२३४.६	-१४.८	-९३.६	-
जम्मा (क+ख+ग)	-२८,५२४.२	२२,१८२.२	३८,८०३.३	-	७४.९
(घ) विविध पुँजी तथा भुलचुक	१०,४०३.१	८,७४२.२	९,९२५.२	-१६.०	१३.५
जम्मा (क+ख+ग+घ)	-१८,१२१.१	३०,९२४.४	४८,७२८.५	-	५७.६
(ङ) जगेडा तथा सम्बन्धित शिर्षक	१८,१२१.१	-३०,९२४.४	-४८,७२८.५	-	५७.६
जगेडा सम्पत्ति	१८,१२१.१	-३०,९२४.४	-४८,७२८.५	-	५७.६
नेपाल राष्ट्र बैंक	१८,६०४.३	-२७,५२९.६	-४८,८३५.७	-	७७.४
वाणिज्य बैंकहरू	-४८३.२	-३,३९४.८	१०७.२	-	-
आई.एम.एफ. कर्जा उपयोग	०.०	०.०	०.०	-	-
खुद वैदेशिक सम्पत्तिमा परिवर्तन (-वृद्धि)	२५,२३६.३	-२८,५८२.३	-५०,२४९.१	-	७५.८

सं : सशोधित
अ : अपरिष्कृत

तालिका १७ : विदेशी विनिमय सञ्चिति

(असार मसान्त)

ज	रु. करोडमा			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७९ ^{सं}	२०८० ^{सं}	२०८१ ^{सं}	२०७९/८०	२०८०/८१
नेपाल राष्ट्र बैंक	१०५,६३९.४६	१३४,५७७.६४	१८४,८५५.४९	२७.४	३७.४
परिवर्त्य	७८,३८१.९६	१०१,३०८.७८	१४०,०९७.५१	२९.३	३८.३
अपरिवर्त्य	२७,२५७.५०	३३,२६८.८६	४४,७५७.९८	२२.१	३४.५
वाणिज्य बैंक	१५,९४०.७५	१९,३५८.६०	१९,२५४.७८	२१.४	-०.५
परिवर्त्य	१४,४५६.३९	१७,९५७.३०	१८,०६१.७०	२४.२	०.६
अपरिवर्त्य	१,४८४.३६	१,४०१.३०	१,१९३.०८	-५.६	-१४.९
कुल सञ्चिति	१२१,५८०.२२	१५३,९३६.२४	२०४,११०.२७	२६.६	३२.६
परिवर्त्य	९२,८३८.३५	११९,२६६.०८	१५८,१५९.२१	२८.५	३२.६
अपरिवर्त्य	२८,७४१.८७	३४,६७०.१६	४५,९५१.०७	२०.६	३२.५
	करोड अमेरिकी डलरमा			प्रतिशत परिवर्तन	
नेपाल राष्ट्र बैंक	८२६.५	१,०२३.६	१,३८३.०	२.४	३.५
परिवर्त्य	६१३.३	७७०.६	१,०४८.२	२.६	३.६
अपरिवर्त्य	२१३.३	२५३.१	३३४.९	१.९	३.२
वाणिज्य बैंक	१२४.७	१४७.२	१४४.१	१.८	-०.२
परिवर्त्य	११३.१	१३६.६	१३५.१	२.१	-०.१
अपरिवर्त्य	११.६	१०.७	८.९	-०.८	-१.६
कुल सञ्चिति	९५१.३	१,१७०.९	१,५२७.१	२.३	३.०
परिवर्त्य	७२६.४	९०७.२	१,१८३.३	२.५	३.०
अपरिवर्त्य	२२४.९	२६३.७	३४३.८	१.७	३.०

सं : सशोधित

अ : अपरिष्कृत

तालिका १८ : वैदेशिक सम्पत्ति र दायित्वको विवरण

क्र.सं.	विवरण	असार मसान्त (रु. करोडमा)		
		२०७९ ^{सं}	२०८० ^{सं}	२०८१ ^{सं}
(क)	सम्पत्ति	१३३,०६५.४	१६५,४४९.७	२१७,६९८.०
१	प्रत्यक्ष लगानी	-	-	-
२	पोर्टफोलियो लगानी	-	-	-
३	अन्य लगानी	१८,५९७.५	२१,४३५.४	२१,९२८.३
	अन्य इक्विटी	१,२८०.९	१,२४९.६	१,३४०.९
	मुद्रा तथा सञ्चिति	८,६१३.२	६,८०२.२	६,१२३.७
	ऋण	१०२.४	१५६.८	२८७.३
	व्यापारिक साख र अग्रिम भुक्तानी	१,४२५.६	७७०.४	१,२१५.१
	अन्य खाता प्राप्त	७,१७५.४	१२,४५६.३	१२,९६१.३
४	अन्य अफिसियल रिजर्व	११४,४६७.९	१४४,०१४.३	१९५,७६९.६
(ख)	दायित्व	१६०,१९९.२	१८३,१५१.२	१८९,०६०.१
१	प्रत्यक्ष लगानी	२६,४३३.०	२९,५४९.७	३०,३६९.७
२	पोर्टफोलियो लगानी	-	-	-
३	अन्य लगानी	१३३,७६६.२	१५३,६०१.६	१५८,६७०.४
	अन्य इक्विटी	-	-	-
	मुद्रा तथा निक्षेप	५,८२१.७	७,२८५.९	७,३८६.०
	ऋण	११२,४३४.८	१२९,५३४.६	१३८,४२०.५
	व्यापारिक साख र अग्रिम भुक्तानी	११,८४८.३	१२,७९९.९	८,८७३.०
	अन्य खाता दायित्व	५.४	९०.५	११५.०
	स्पेसल ड्रइड राइट्स	३,६५६.१	३,८९०.७	३,८७५.९
	खुद वैदेशिक सम्पत्ति तथा दायित्व	-२७,१३३.७	-१७,७०१.६	२८,६३७.९

सं : सशोधित

अ : अपरिष्कृत

तालिका १९ : सरकारको वित्त स्थिति⁺

(बैंकिङ कारोबारमा आधारित)

(असार मसान्तको तथ्याङ्कमा आधारित)

(रु. करोडमा)

शीर्षक	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१ ^अ	प्रतिशत परिवर्तन	
				२०७९/८०	२०८०/८१
कुल खर्च	१२६२३५.०	१३७९२०.०	१३५१९०.०	९.३	-२.०
चालु खर्च	९३,७६८.४०	९८,७३२.५५	-	५.२९	-
क. आन्तरिक साधन	८९,६२३.६२	९४,८९२.५७	-	-	-
ख. वैदेशिक ऋण	२,९१९.४५	२,७३६.६१	-	-	-
ग. वैदेशिक अनुदान	१,२२५.३३	१,१०३.३७	-	-	-
पूँजीगत खर्च	२०,६२६.८६	२२,४२९.०४	-	८.७४	-
क. आन्तरिक साधन	१४,४०९.९३	१६,०३६.७७	-	-	-
ख. वैदेशिक ऋण	५,५५७.४९	५,८३८.३२	-	-	-
ग. वैदेशिक अनुदान	६५९.४४	५५३.९५	-	-	-
वित्तीय व्यवस्था	११,८३९.७७	१६,७५८.३९	-	४१.५४	-
क. आन्तरिक साधन	११,१४८.३६	१६,५१७.९७	-	-	-
ख. वैदेशिक ऋण	३९९.३६	-	-	-	-
ग. वैदेशिक अनुदान	२९२.०५	२४०.४२	-	-	-
कुल साधन र स्रोत	९९८६८.४	८८७७७.६	९६९४६.४	-११.१	९.२
राजस्व तथा वैदेशिक अनुदान	९५०१७.९	८३४४७.३	९४५६९.०	-१२.२	१३.३
राजस्व	१०६६३४.७	९५४१७.५	१०५८८९.६	-१०.५	११.०
संघीय सरकार	९३८२७.९	८३४०६.०	९३२०२.६	-११.१	११.७
प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण	१२८०६.८	१२०११.५	१२६८७.०	-६.२	५.६
वैदेशिक अनुदान	११९०.१	४१.४	१३५.४	-९६.५	३९८४.०
अन्य प्राप्त	४८५०.५	५३३०.३	२३८५.३	९.९	-५५.२
घाटा (-), बचत (+)	-२६३६६.६	-४९१४२.४	-३८२४३.७	८६.४	-२२.२
घाटा व्यहोरिने स्रोतहरू	३१२८५.८	३४५६७.५	३३९२४.०	१०.५	-१.९
आन्तरिक ऋण	२१९६२.१	२४८७३.८	२४५६९.३	१३.३	-१.२
आन्तरिक ऋण (अधिविकर्ष र अन्य बाहेक)	२३१३०.३	२५५९९.८	२३४४२.१	१०.७	-८.४
क. ट्रेजरी बिल	१०३९१.७	१५३६९.०	५५००.०	४७.८	-६४.२
ख. विकास ऋणपत्र	१२४५०.०	१००००.०	१७९००.०	-१९.७	७९.०
ग. राष्ट्रिय बचतपत्र	०.०	०.०	०.०	-	-
घ. नागरिक बचतपत्र	२८३.०	२३६.१	३७०	-१६.६	-८४.३
ङ. वैदेशिक रोजगार बचतपत्र	५.७	२.६	५.२	-४३.४	९५.५
अधिविकर्ष	-	-	-	-	-
अन्य [@]	-११६८.३	-७२५.९	११२७.१	-३७.९	-२५५.३
वित्तीय व्यवस्था	२९३.९	११८१.४	६१०.१	३०२.०	-४८.४
वैदेशिक ऋण	९०२९.९	८५१२.३	८७४४.६	-५.७	२.७
संघीय सरकारसँग उपलब्ध स्रोत	४९१९.२	-१४५७४.९	-४३९९.७	-३९६.३	-७०.४
प्रदेश सरकारको खर्च	१८५६२.९	२०४६३.२	१८४०२.४	१०.२	-१०.१
प्रदेश सरकारको राजस्व	२०१३१.८	१९१९३.९	१९३९०.०	-४.७	१.०
१. संघीय सरकारबाट प्राप्त अनुदान र राजस्व हस्तान्तरण	१५३३५.९	१४८८५.७	१४५०९.१	-२.९	-२.५
२. राजस्व र वेरजु	४७९५.९	४३०८.२	४८८१.०	-१०.२	१३.३
२.१ प्रदेश राजस्व र वेरजु	४७०९.५	४२०९.२	४७८५.७	-१०.८	१३.९
२.२ धरौटी (निक्षेप)	८६.४	१०७.०	९५.३	२३.८	-१०.९
प्रदेश सरकारको घाटा (-), बचत (+)	१५६८.९	-१२६९.३	९८७.६	-	-१७७.८
स्थानीय निकायको मौजदात परिवर्तन	-५१७२.०	-४५९.०	६७२९.०	-९१.१	-१५६६.०
सरकारी कोष खाता मौजदात परिवर्तन	६८६.४	-३१५.८	-४१.२	-१४६.०	-८६.९
मू. अ. क. कोष खाता	-१४.१	०.६	४५.६	-१०४.०	७८९४.७
भन्सार कोष खाता	२६२.४३	(२७०.८६)	५६.२४	(२०३.२१)	(१२०.७६)
पुनर्निर्माण कोष खाता	०.०	०.०	०.०	-	-
अन्य आय	४३८.१	-४५.५	-१४३.०	-११०.४	२१४.२
चालु मौजदात	२००२.५	-१६६१.९	३३५५.७	-९२९.९	-१२०.२
गत वर्षको सरकारी कोषमा रहेको नगद मौजदात	१९८७६.१	२२४४१.७	५८२२.८	१२.९	-७४.१
समायोजन	५६३.१	०.०	०.०	-	-
सरकारी कोषमा रहेको नगद मौजदात	२२४४१.७	५८२२.७६५	९१७८.४५७	-७४.१	५७.६

+ नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंकिङ विभाग, सरकारी कारोबार संचालन गर्ने वाणिज्य बैंकहरू तथा ८१ वटा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय र भुक्तानी केन्द्रहरूबाट प्राप्त तथ्याङ्कमा आधारित ।

@ नेपाल सरकारको ऋणपत्र कारोबारबाट आर्जित अन्य रकम ।

अ : अपरिष्कृत

तालिका २० : नेपाल सरकारको राजस्व संकलन

(रु. करोडमा)

शीर्षक	रकम			प्रतिशत परिवर्तन		संरचना	
	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१*	२०७९/८०	२०८०/८१	२०७९/८०	२०८०/८१
मूल्य अभिवृद्धि कर	३१४२७.९	२८६६३.२	३१०४५.०	-८.८	८.३	२८.४	२८.७
भन्सार	२४२०३.०	१८२११.६	२०१०२.४	-२४.८	१०.४	१८.०	१८.६
आयकर	२५९९९.०	२५१८०.९	२८३४६.५	-३.१	१२.६	२४.९	२६.२
अन्तःशुल्क	१६६७९.०	१४३०६.८	१४६३५.२	-१४.२	२.३	१४.२	१३.५
शिक्षा सेवा शुल्क	१२४.१	२००.३	३२६.४	६१.४	६२.९	०.२	०.३
गैर कर राजस्व	८१०१.०	९१७२.०	११४३४.२	१३.२	२४.७	९.१	१०.६
कुल राजस्व	१०६५३४.०	९५७३४.९	१०५८८९.६	-१०.१	१०.६	९४.७	९७.८
अन्य प्राप्ति	४८५०.०	५३३०.३	२३३५.३	९.९	-५५.२	५.३	२.२
कुल राजस्व/प्राप्ति	१११३८४.०	१०१०६५.१	१०८२२४.९	-९.३	७.१	१००.०	१००.०

अ: अपरिष्कृत

तालिका २१ : नेपाल सरकारको कुल आन्तरिक ऋण

(रु. करोडमा)

सि.नं.	ऋणपत्रहरू तथा स्वामित्व	रकम			रकम परिवर्तन		प्रतिशत परिवर्तन	
		२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१*	२०७९/८०	२०८०/८१	२०७९/८०	२०८०/८१
१	ट्रेजरी बिल्लस	३५४५०.८	४५७८१.६	४०३६९.२	१०३३०.८	-५४१२.३	२९.१	-११.८
	अ. नेपाल राष्ट्र बैंक	१५१२.८	४५३५.३	०.०	३०२२.४	-४५३५.३	१९९.८	-१००.०
	आ. वाणिज्य बैंकहरू	३२३९८.८	३५३९८.५	३७३२२.५	२९१९.७	२०७४.०	९.०	५.९
	इ. विकास बैंकहरू	१०७६.०	२५०२.७	१४७०.८	१४२६.७	-१०३१.९	१३२.६	-४१.२
	ई. वित्त कम्पनीहरू	४१३.२	२०६.०	५५०.९	-२०७.२	३४४.९	-५०.१	१६७.४
	उ. अन्य	५०.०	३२९१.१	९५५.०	३१६९.१	-२२६४.१	६३३८.२	-७०.३
२	विकास ऋणपत्र	६२०४४.७	६५६४४.७	७६१९४.७	३६००.०	१०५५०.०	५.८	१६.१
	अ. नेपाल राष्ट्र बैंक	३३४५.७	२४९४.९	१६४८.४	-८५०.८	-८४६.५	-२५.४	-३३.९
	आ. वाणिज्य बैंकहरू	५०४८४.२	५३८३२.२	६४२३५.८	३३४८.०	१०४०३.६	६.६	१९.३
	इ. विकास बैंकहरू	५८२२.५	६६५२.१	७७५३.४	८२९.५	११०१.४	१४.२	१६.६
	ई. वित्त कम्पनीहरू	१८०५.०	१७९६.९	१६९७.१	-८.२	-९९.८	-०.५	-५.६
	उ. अन्य	५८७.२	८६८.७	८६०.०	२८१.५	-८.७	४७.९	-१.०
३	नागरिक बचतपत्र	९१४.०	१०७५.०	१११२.०	१६१.०	३७.०	१७.६	३.४
	अ. ने.रा.बैंक (दोस्रो बजार)	३००.१	३९०.१	३९०.६	९०.०	०.५	३०.०	०.१
	आ. वाणिज्य बैंकहरू	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	-	-
	इ. विकास बैंकहरू	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	-	-
	ई. वित्त कम्पनीहरू	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	-	-
	उ. अन्य	६१३.९	६८४.९	७२१.४	७१.०	३६.५	११.६	५.३
४	वैदेशिक रोजगार बचतपत्र	१९.०	१७.५	२२.७	-१.५	५.२	-७.८	२९.४
	अ. नेपाल राष्ट्र बैंक	०.३	०.७	०.७	०.४	०.०	११६.७	०.०
	आ. अन्य	१८.७	१६.९	२२.०	-१.८	५.२	-९.८	३०.६
५	कुल आन्तरिक ऋण	९८४२८.५	११२५१८.८	११७६९८.६	१४०९०.३	५१७९.८	१४.३	४.६
	अ. नेपाल राष्ट्र बैंक	५१५९.०	७४२०.९	२०३९.७	२२६२.०	-५३८१.३	४३.८	-७२.५
	आ. वाणिज्य बैंकहरू	८२८८३.०	८९१५०.७	१०१६२८.३	६२६७.७	१२४७७.६	७.६	१४.०
	इ. विकास बैंकहरू	६८९८.५	९१५४.८	९२२४.२	२२५६.२	६९.५	३२.७	०.८
	ई. वित्त कम्पनीहरू	२२१८.२	२००२.९	२२४८.०	-२१५.४	२४५.१	-९.७	१२.२
	उ. अन्य	१२६९.७	४७८९.५	२५५८.४	३५१९.८	-२२३१.२	२७७.२	-४६.६
६	नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्जात	२२४४१.७	५८२२.८	९९२७.४	-१६६१८.९	४१०४.७	-७४.१	७०.५

तालिका २२ : मौद्रिक सर्वेक्षण

(रु. करोडमा)

मौद्रिक योगाङ्क	२०७९ असार	२०८० असार	२०८१ असार ^अ	वार्षिक परिवर्तन			
				२०७९/८०		२०८०/८१	
				रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१. खुद वैदेशिक सम्पत्ति	११५१३३.५५	१४५७५५.७२	१९८९२७.८५	२८५८२.३२ ^{१/}	२४.८	५०,२४९.११ ^{२/}	३४.५
१.१. वैदेशिक सम्पत्ति	१३०४०८.६८	१६३३७२.९१	२१५०२४.४३	३२९६४.२३	२५.३	५१,६५१.५१	३९.६
१.२. वैदेशिक दायित्व	१५२७५.१३	१७६१७.१९	१६०९६.५७	२३४२.०६	१५.३	-१,५२०.६२	-८.६
(क) विदेशी मुद्रा निक्षेप	५८१२.८७	७२७२.४०	७३७५.१५	१४५९.५३	२५.१	१०२.७४	१.४
(ख) अन्य वैदेशिक दायित्व	९४६२.२६	१०३४४.७९	८७२१.४३	८८२.५३	९.३	-१,६२३.३६	-१५.७
२. खुद आन्तरिक सम्पत्ति	४३९३३०.७२	४७२१४९.८१	४९८४७८.५३	३४८८५.९३ ^{१/}	७.९	२९,२५१.७५ ^{२/}	६.२
२.१. कुल आन्तरिक कर्जा	५६७४९५.४३	६१८२६५.६६	६५६०२०.९१	५०७७०.२४	८.९	३७,७५५.२५	६.१
क. सरकारलाई गएको खुद कर्जा	७४७१७.०७	१०१९०६.५१	१०५९६१.७८	२७१८९.४५	३६.४	४,०५५.२७	४.०
अ. सरकारमाथिको दावी	९७५८.७८	१०७७२९.२८	११५१४०.२४	१०५७०.५०	१०.९	७,४१०.९६	६.९
आ. सरकारी निक्षेप	२२४४१.७१	५८२२.७६	९१७८.४६	-१६६१८.९४	-७४.१	३,३५५.६९	५७.६
ख. गैर-वित्तीय सरकारी संस्थानहरूलाई गएको कर्जा	३७८.३९	३६४.७९	५९२.०६	-१३.६०	-३.६	२२७.२७	६२.३
ग. अन्य वित्तीय संस्थाहरूलाई गएको कर्जा	२३५००.०७	२५६५९.४८	२९२१७.५९	२१५९.४०	९.२	३,५५८.१२	१३.९
अ. सरकारी	१५६.४५	१०४.५५	१२६.२१	-५१.९०	-३३.२	२१.६७	२०.७
आ. गैर-सरकारी	२३३४३.६३	२५५५४.९३	२९०९१.३८	२२११.३०	९.५	३,५३६.४५	१३.८
घ. निजी क्षेत्रलाई गएको कर्जा	४६८८९९.८९	४९०३३४.८८	५२०२४९.४७	२१४३४.९९	४.६	२९,९१४.५९	६.१
२.२. खुद अमौद्रिक दायित्व	१२८१९१.७१	१४६११५.८५	१५७५४२.३८	१५८८४.३०	१२.४	८,५०३.५०	५.८
३. विस्तृत मुद्राप्रदाय (एम२)	५५४४३७.२७	६१७९०५.५३	६९७४०६.३९	६३४६८.२६	११.४	७९,५००.८५	१२.९
३.१. मुद्राप्रदाय (एम _१ ⁺)	२६७४२९.२५	२८०३३६.५४	३३११४८.३५	१२९०७.३०	४.८	५०८११.८०	१८.१
क. मुद्राप्रदाय (एम _१)	९५३८५.३९	९६५१६.२४	९४८८०.७३	११३०.८५	१.२	-१६३५.५२	-१.७
अ. मुद्रा	५०५९०.२९	५२८६९.५७	५८१७२.९१	२२७९.२९	४.५	५३०३.३३	१०.०
आ. चल्ती निक्षेप	४४७९५.१०	४३६४६.६७	३६७०७.८२	-११४८.४४	-२.६	-६९३८.८५	-१५.९
ख. बचत तथा कल निक्षेप	१७२०४३.८५	१८३८२०.३०	२३६२६७.६२	११७७६.४५	६.८	५२४४७.३२	२८.५
३.२. आवधिक निक्षेप	२८७००८.०३	३३७५६८.९९	३६६२५८.०४	५०५६०.९६	१७.६	२८६८९.०५	८.५
४. विस्तृत मौद्रिक तरलता (एम२)	५६०२५०.१५	६२५१७७.९४	७०४७८१.५३	६४९२७.७९	११.६	७९,६०३.६०	१२.७

अ - अपरिष्कृत ।

१/ विदेशी विनिमय दर मूल्याङ्कन नाफा रु.२० अर्ब ३९ करोड ८४ लाख समायोजन गरिएको ।

२/ विदेशी विनिमय दर मूल्याङ्कन नाफा रु.२९ अर्ब २३ करोड २ लाख समायोजन गरिएको ।

तालिका २३ : केन्द्रीय बैंक सर्वेक्षण

(रु. करोडमा)

विवरण	२०७९ असार	२०८० असार	२०८१ असार ^{भा}	वार्षिक परिवर्तन			
				२०७९/८०		२०८०/८१	
				रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१. वैदेशिक सम्पत्ति	११४४६७.९३	१४४०१४.३२	१९५७६९.६५	२९५४६.३९	२५.८	५१,७५५.३३	३५.९
१.१. सुन लगानी	६००४.२२	६५८१.२७	८२४३.१३	५७७.०५	९.६	१,६६१.८६	२५.३
१.२. एस.डि.आर. होल्डिङ	२५५६.८३	२५७०.८०	२३८७.२०	१३.९६	०.५	-१८३.५९	-७.१
१.३. आई.एम.एफ. रिजर्व पोजिसन	२६७.४१	२८४.६०	२८३.८२	१७.१९	६.४	-०.७९	-०.३
१.४. विदेशी विनिमय	१०५६३९.४६	१३४५७७.६४	१८४८५५.४९	२८९३८.१८	२७.४	५०,२७७.८५	३७.४
२. सरकारमाथिको दाबी	५१५८.९७	७४२०.९४	२०३९.६९	२२६१.९७	४३.८	-५,३८१.२५	-७२.५
२.१. ट्रेजरी बिल	१५१२.८३	४५३५.२७	०.००	३०२२.४४	१९९.८	-४,५३५.२७	-१००.०
२.२. विकास ऋणपत्र	३३४५.७०	२४९४.९०	१६४८.४०	-८५०.८१	-२५.४	-८४६.५०	-३३.९
२.३. अन्य सरकारी ऋणपत्र	३००.४४	३९०.७७	३९१.२९	९०.३४	३०.१	०.५२	०.१
२.४. कर्जा तथा लगानी	०.००	०.००	०.००	०.००	-	०.००	-
३. गैर-वित्तीय सरकारी संस्थानहरूलाई गएको कर्जा	३.३६	३.३६	३.३६	०.००	०.०	०.००	०.०
४. गैर-वित्तीय संस्थाहरूलाई गएको कर्जा	६४.३७	६४.३७	६४.३७	०.००	०.०	०.००	०.०
४.१. सरकारी	६४.३७	६४.३७	६४.३७	०.००	०.०	०.००	०.०
४.२. गैर-सरकारी	०.००	०.००	०.००	०.००	-	०.००	-
५. बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई गएको कर्जा	२७००६.३७	१४९.७८	०.००	-२६८५६.५९	-९९.४	-१४९.७८	-१००.०
५.१. पुनर्कर्जा	१११९६.१२	१४९.७८	०.००	-११०४६.३४	-९.८	-१४९.७८	-१००.०
५.२. रिपो लगानी तथा स्थायी तरलता सुविधा	१५८१०.२५	०.००	०.००	-१५८१०.२५	-१००.०	०.००	-
६. निजी क्षेत्रलाई गएको कर्जा	६५५.८१	६५३.२९	८९३.७५	-२.५२	-०.४	२४०.४६	३६.८
७. अन्य सम्पत्ति	६१६०.०२	६१४२.९९	७१०९.०३	-१७.०३	-०.३	९६६.०४	१५.७
सम्पत्ति = दायित्व	१५३५१६.८४	१५८४४९.०६	२०५८७९.८५	४९३२.२१	३.२	४७४३०.७९	२९.९
८. कुल संचित मुद्रा	८२५६९.५९	९२५९२.०६	९९७४०.३८	१००२२.४७	१२.१	७१४८.३१	७.७
८.१. सर्वसाधारणसँग रहेको मुद्रा	५०५९०.२९	५२८६९.५७	५८१७२.९१	२२७९.२९	४.५	५३०३.३३	१०.०
८.२. बैंक तथा वित्तीय संस्थासँग रहेको मुद्रा	१०८२५.०	९९२८.००	१००५७.८३	-८९७.०२	-८.३	१२९.८३	१.३
८.३. वाणिज्य बैंकहरूको निक्षेप	१८०७२.०७	२५९७२.८४	२७२२९.७७	७९००.७७	४३.७	१,२५६.९३	४.८
८.४. विकास बैंकहरूको निक्षेप	१३५६.४९	२००२.१४	२३५५.०८	६४५.६४	४७.६	३५२.९४	१७.६
८.५. वित्त कम्पनीहरूको निक्षेप	३४२.७९	५१२.७३	५५४.८१	१६९.९५	४९.६	४२.०७	८.२
८.६. अन्य निक्षेप	१३८२.९३	१३०६.७७	१३६९.९८	-७६.१६	-५.५	६३.२१	४.८
९. सरकारी निक्षेप	२२४४१.७१	५८२२.७६	९१७८.४६	-१६६१.९४	-७४.१	३,३५५.७	५७.६
१०. निक्षेप बोलकबोल	०.००	२०००.००	३५५४५.००	२०००.००	-	३३,५४५.०	१,६७७.३
११. रिभर्स रिपो	०.००	४०००.००	०.००	४०००.००	-	-४,०००.०	-१००.०
१२. नेपाल राष्ट्र बैंक बोण्ड	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०	०.००
१३. विदेशी दायित्व*	३६६४.९६	३९०४.१४	३८८६.७०	२३९.१८	६.५	-१७.४	-०.४
१४. पूँजी तथा कोष	३९०६५.६९	४१७४१.३४	४८३७५.३८	२६७५.६५	६.८	६,६३४.०	१५.९
१५. अन्य दायित्व	५७७४.९०	८३८८.७६	९१५३.९४	२६१३.८६	४५.३	७६५.२	९.१

भा - प्रारम्भिक

* आइएमएफ एमएफएस म्यानुअल २०१६ अनुसार एसडीआर एलोकेशनलाई २०७८ भदौबाट विदेशी दायित्व अन्तर्गत राखिएको ।

तालिका २४ : बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको सम्पत्ति र दायित्वको विवरण

(रु. करोडमा)

विवरण	२०७९ असार	२०८० असार	२०८१ असार ^{मा}	वार्षिक परिवर्तन			
				२०७९/८०		२०८०/८१	
				रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१. कुल निक्षेप	५०८२७६.९३	५७१००१.५९	६४५२३८.६४	६२७२४.६६	१२.३	७४२३७.०५	१३.०
१.१ चल्ती निक्षेप	४५११५.१३	४४१९८.३६	३७४६७.२२	-९१६.७७	-२.०	-६७३१.१४	-१५.२
(क) आवासीय	४३४१२.१८	४२३३९.९०	३५३३७.८४	-१०७२.२८	-२.५	-७००२.०६	-१६.५
(ख) गैर-आवासीय	१७०२.९५	१८५८.४६	२१२९.३८	१५५.५१	९.१	२७०.९२	१४.६
१.२ बचत निक्षेप	१४०२१७.५९	१५१८८५.७२	१९५४३८.९०	११६६८.१४	८.३	४३५५३.१८	२८.७
(क) आवासीय	१३८७४४.७३	१५०१७५.३८	१९३४१५.३७	११४३०.६५	८.२	४३२३९.९९	२८.८
(ख) गैर-आवासीय	१४७२.८६	१७१०.३४	२०२३.५३	२३७.४९	१६.१	३१६.१९	१८.३
१.३ मुद्रति निक्षेप	२८३२२९.९५	३३५८५५.२६	३६४२२६.०७	५२५८५.३२	१८.६	२८४१०.८०	८.५
(क) आवासीय	२८१२२८.२६	३३३१९४.२३	३६२२६३.६१	५१९६५.९८	१८.५	२९०६९.३८	८.७
(ख) गैर-आवासीय	२००१.६९	२६२१.०३	१९६२.४६	६१९.३४	३०.९	-६८५.५७	-२५.१
१.४ कल निक्षेप	३३९१४.८९	३४७२६.९१	४४१११.५९	८१२.०१	२.४	९३८४.६९	२७.०
(क) आवासीय	३३२९९.१२	३३६४४.९२	४२८५२.२५	३४५.७९	१.०	९२०७.३३	२७.४
(ख) गैर-आवासीय	६१५.७७	१०८१.९९	१२५९.३४	४६६.२२	७५.७	१७७.३५	१६.४
१.५ मार्जिन निक्षेप	५७९९.३८	४३७५.३४	३९९४.८६	-१४२४.०४	-२४.६	-३८०.४८	-८.७
(क) आवासीय	५७७९.७७	४३७४.७५	३९९४.४३	-१४०५.०१	-२४.३	-३८०.३३	-८.७
(ख) गैर-आवासीय	१९.६१	०.५८	०.४४	-१९.०२	-९७.०	-०.१५	-२५.५
२. नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सापटी	२७००६.३७	१४९.७८	०.००	-२६८५६.५९	-९९.४	-१४९.७८	-१००.०
३. वैदेशिक दायित्व	५७७७.३०	६४४०.६५	४८३४.७२	६४३.३६	११.१	-१६०५.९३	-२४.९
४. अन्य दायित्व	१२४४१६.९९	१४००५१.९८	१५७९०९.४४	१५६३४.९९	१२.६	१७८५७.४६	१२.८
४.१ पूँजी कोष	४०७८३.७६	४२४९३.६०	४३६४५.६३	१७०९.८४	४.२	११५२.०३	२.७
४.२ जगेडा कोषहरू	३१५५४.०८	४०७७४.१८	५१८३३.२९	९२२०.०९	२९.२	११०५९.११	२७.१
४.२ डिबेन्चर	१३६८३.९१	१६३४१.९९	१७७५५.४०	२६५८.०८	१९.४	१३७३.४१	८.४
४.३ अन्य दायित्व	३८३९५.२४	४०४४२.२१	४४७९५.१३	२०४६.९७	५.३	४२७२.९१	१०.६
सम्पत्ति = दायित्व	६६५४९६.५९	७१७६४४.०१	८०७९८२.८१	५२१४६.४१	७.८	९०३३८.८०	१२.६
५. तरल कोषहरू	४६५३६.१०	५७७७३.१०	५९४५०.९४	११२३७.००	२४.१	१६७७.८४	२.९
५.१ नगद मौज्जात	१०८२५.०२	९९२८.००	१००५७.८३	-८९७.०२	-८.३	१२९.८३	१.३
५.२ नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्जात	१९७७१.३६	२८४८७.७२	३०१३९.६६	८७६.३६	४.४	१६५१.९४	५.८
५.३ विदेशी मुद्रा मौज्जात	३३९.०२	२८७.२४	३२७.६८	-५१.७८	-१५.३	४०.४४	१४.१
५.४ विदेशमा रहेको मौज्जात	१५५९९.५२	१९०६८.७१	१८९२४.३५	३४६९.१९	२२.२	-१४४.३६	-०.८
५.५ मार्गस्थ रकम	१.१९	१.४३	१.४३	०.२४	२०.३	-०.०१	-०.४
६. कर्जा तथा लगानी	५८४०५६.८३	६१५९४९.११	६६२२००.९४	३१८९२.२८	५.५	४६२५१.८४	७.५
६.१ सरकारमाथिको दावी	९१९९९.८०	१००३०८.३४	११३१००.५५	८३०८.५३	९.०	१२७९२.२२	१२.८
६.२ गैर-वित्तीय सरकारी संस्थानमाथिको दावी	३७५.०३	३६९.४३	५८८.७०	-१३.६०	-३.६	२२७.२७	६२.९
६.३ अन्य वित्तीय संस्थामाथिको दावी	२३४३५.७०	२५५९५.११	२९१५३.२३	२१५९.४०	९.२	३५५८.१२	१३.९
(क) सरकारी	९२.०८	४०.१८	६१.८४	-५१.९०	-५६.४	२१.६७	५३.९
(ख) गैर-सरकारी	२३३४३.६३	२५५५४.९३	२९०९१.३८	२२११.३०	९.५	३५३६.४५	१३.८
६.४ निजी क्षेत्रमाथिको दावी	४६८२४४.०८	४८९६८१.५९	५१९३५५.७२	२१४३७.५१	४.६	२९६७४.१३	६.१
(क) साँवा	४६२१०९.५७	४७९७०३.०७	५०७३९६.८६	१७५९३.५१	३.८	२७६९३.७९	५.८
अ. गैर-वित्तीय संस्थाहरू	२९२६८०.२२	३००९५७.९६	३२९०५९.८६	८२७७.७५	२.८	२०१०१.८९	६.७
आ. ग्राहस्थ (हाउस होल्ड)	१६९४२९.३५	१७८७४५.११	१८६३९७.००	९३१५.७६	५.५	७५९१.८९	४.२
(ख) व्याज	६१३४.५१	९९७८.५१	११९५८.८६	३८४४.००	६२.७	१९८०.३४	१९.८
६.५ खरिद र डिस्काउण्ट गरेको विदेशी विल	२.२१	२.६५	२.७५	०.४४	१९.७	०.१०	४.०
७. नेपाल राष्ट्र बैंक ऋणपत्र	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
८. अन्य सम्पत्ति	३४९०४.६६	४३९२१.८०	८६३३०.९२	९०१७.१४	२५.८	४२४०९.१२	९६.६

प्रा - प्रारम्भिक

तालिका २५ : वाणिज्य बैंकहरूको सम्पत्ति र दायित्वको विवरण

(रु. करोडमा)

विवरण	२०७९ असार	२०८० असार	२०८१ असार ^{भा}	वार्षिक परिवर्तन			
				२०७९/८०		२०८०/८१	
				रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१. कुल निक्षेप	४५२५६१.९६	५०७२२३.३८	५७४६९९.९७	५४६६१.४२	१२.१	६७४७६.५९	१३.३
१.१ चल्ती निक्षेप	४४२५०.१५	४३१०५.९८	३६२०१.३०	-११४४.१८	-२.६	-६९०४.६८	-१६.०
(क) आवासीय	४२५४९.७६	४१२६५.०४	३४०७५.२१	-१२८४.७२	-३.०	-७१८९.८३	-१७.४
(ख) गैर-आवासीय	१७००.४०	१८४०.९३	२१२६.०९	१४०.५४	८.३	२८५.१६	१५.५
१.२ बचत निक्षेप	१२६१७.४२	१३६६४७.६२	१७५२१४.२७	१०४७६.१९	८.३	३८५६६.६५	२८.२
(क) आवासीय	१२४७०४.८२	१३४९४२.८४	१७३१९६.५७	१०२३८.०२	८.२	३८२५३.७३	२८.३
(ख) गैर-आवासीय	१४६६.६०	१७०४.७८	२०१७.७०	२३८.१८	१६.२	३१२.९३	१८.४
१.३ मुद्दति निक्षेप	२४३३९०.९३	२८९७६०.९२	३१७७७२.९९	४६३६९.९९	१९.१	२८०१२.०७	९.७
(क) आवासीय	२४१६१५.१४	२८७२७८.५४	३१५८९७.६४	४५६६३.४०	१८.९	२८६१९.१०	१०.०
(ख) गैर-आवासीय	१७७५.७९	२४८२.३८	१८७५.३५	७०६.५८	३९.८	-६०७.०३	-२४.५
१.४ कल निक्षेप	३२९७२.७९	३३३६१.५९	४१५४४.३९	३८८.६०	१.२	८१८२.७९	२४.५
(क) आवासीय	३२३८२.९८	३२४२६.७४	४०४४३.२०	४३.७६	०.१	८०१६.४६	२४.७
(ख) गैर-आवासीय	५८९.८१	९३४.८६	११०१.१९	३४५.०४	५.८	१६६.३३	१७.८
१.५ मार्जिन निक्षेप	५७७६.६६	४३४७.२८	३९६७.०३	-१४२९.३८	-२४.७	-३८०.२५	-८.७
(क) आवासीय	५७७६.०५	४३४६.६९	३९६६.५९	-१४१०.३६	-२४.५	-३८०.१०	-८.७
(ख) गैर-आवासीय	१९.६१	०.५८	०.४४	-१९.०२	-९.७	-०.१५	-२५.५
२. नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सापटी	२४००१.१५	११४.९३	०.००	-२३८८६.२२	-९९.५	-११४.९३	-१००.०
३. वैदेशिक दायित्व	५७७७.३०	६४४०.६५	४८३४.७२	६४३.३६	११.१	-१६०५.९३	-२४.९
४. अन्य दायित्व	११३२४७.३२	१२६५५१.८७	१४३२२५.२५	१३३०४.५५	११.७	१६६७३.३८	१३.२
४.१ पूँजी कोष	३५६०९.५४	३६९८५.७३	३७९०२.०५	१३७६.१९	३.९	९१६.३१	२.५
४.२ जगेडा कोषहरू	२८७०२.५३	३७०३०.०६	४७२१३.४०	८३२७.५३	२९.०	१०१८३.३४	२७.५
४.२ डिबेन्चर	१३०३९.२२	१५४९८.१८	१६८७१.७९	२४५८.९६	१८.९	१३७३.६१	८.९
४.३ अन्य दायित्व	३५८९६.०३	३७०३७.९०	४१२३८.०१	११४१.८८	३.२	४२००.११	११.३
सम्पत्ति = दायित्व	५९५६०७.७३	६४०३३०.८३	७२२७५९.९४	४४७२३.१०	७.५	८२४२९.११	१२.९
५. तरल कोषहरू	४३९२६.९५	५४३२७.८४	५५६९०.१५	१०४००.८९	२३.७	१३६२.३१	२.५
५.१ नगद मौज्जात	९९२७.९४	९०२१.५०	९२३०.९०	-९०६.४४	-९.१	२०९.४१	२.३
५.२ नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्जात	१८०७२.०७	२५९७२.८४	२७२२९.७७	७९००.७७	४३.७	१२५६.९३	४.८
५.३ विदेशी मुद्रा मौज्जात	३२६.७२	२६३.८५	३०४.२९	-६२.८७	-१९.२	४०.४५	१५.३
५.४ विदेशमा रहेको मौज्जात	१५५९९.०८	१९०६८.२६	१८९२३.८०	३४६९.१९	२२.२	-१४४.४६	-०.८
५.५ मार्गस्थ रकम	१.१४	१.३८	१.३८	०.२४	२१.२	-०.०१	-०.४
६. कर्जा तथा लगानी	५१९१७३.६४	५४५१२५.९८	५८७१०३.४६	२५९५२.३४	५.०	४१९७७.४८	७.७
६.१ सरकारमाथिको दावी	८२८८३.०२	८९१५०.७१	१०१६२८.३१	६२६७.६९	७.६	१२४७७.६०	१४.०
६.२ गैर-वित्तीय सरकारी संस्थानमाथिको दावी	३६३.६६	३५१.९२	५८०.८६	-११.७४	-३.२	२२८.९४	६५.१
६.३ अन्य वित्तीय संस्थामाथिको दावी	२०४०४.४४	२२३४७.१२	२५२६६.६८	१९४२.६८	९.५	२९१९.५६	१३.१
(क) सरकारी	९२.०८	४०.१८	६१.८४	-५१.९०	-५६.४	२१.६७	५३.९
(ख) गैर-सरकारी	२०३१२.३६	२२३०६.९४	२५२०४.८४	१९९४.५८	९.८	२८९७.९०	१३.०
६.४ निजी क्षेत्रमाथिको दावी	४१५५२०.३१	४३३२७३.५८	४५९६२४.८५	१७७५३.२७	४.३	२६३५१.२७	६.१
(क) साँवा	४१०६४१.४५	४२४९२१.१२	४४९६१६.३३	१४२७९.६८	३.५	२४६९५.२१	५.८
अ. गैर-वित्तीय संस्थाहरू	२७८४८५.०४	२८२७३६.५८	२९९८८१.०१	४२५१.५४	१.५	१७१४४.४३	६.१
आ. ग्राहस्थ (हाउस होल्ड)	१३२१५६.४०	१४२१८५.५४	१४९७३५.३३	१००२८.१४	७.६	७५५०.७९	५.३
(ख) ब्याज	४८७८.८६	८३५२.४६	१०००८.५१	३४७३.६०	७.२	१६५६.०६	१९.८
६.५ खरिद र डिस्काउण्ट गरेको विदेशी बिल	२.२१	२.६५	२.७५	०.४४	१९.७	०.१०	४.०
७. नेपाल राष्ट्र बैंक ऋणपत्र	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
८. अन्य सम्पत्ति	३२५०७.१४	४०८७७.०२	७९९६६.३४	८३६९.८८	२५.७	३९०८९.३२	९५.६

प्रा - प्रारम्भिक

तालिका २६ : विकास बैंकहरूको सम्पत्ति र दायित्वको विवरण

(रु. करोडमा)

विवरण	२०७९ असार	२०८० असार	२०८१ असार ^ग	वार्षिक परिवर्तन			
				२०७९/८०		२०८०/८१	
				रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१. कुल निक्षेप	४९५९७.३०	५६६१७.१०	६०८२५.१५	७०१९.८१	१४.२	४२०८.०५	७.४
१.१ चल्ती निक्षेप	९४५.६१	१०६१.१०	११४८.८९	११५.४९	१२.२	८७.७९	८.३
(क) आवासीय	९४३.०६	१०४३.५७	११४५.६४	१००.५१	१०.७	१०२.०६	९.८
(ख) गैर-आवासीय	२.५५	१७.५२	३.२५	१४.९७	५८६.३	-१४.२७	-८१.५
१.२ बचत निक्षेप	१२०६०.८५	१३२८४.२९	१७६७६.९५	१२२३.४५	१०.१	४३९२.६६	३३.१
(क) आवासीय	१२०५५.२८	१३२७९.१४	१७६७२.४३	१२२३.८६	१०.२	४३९३.२८	३३.१
(ख) गैर-आवासीय	५.५७	५.१५	४.५३	-०.४२	-७.५	-०.६२	-१२.१
१.३ मुद्रित निक्षेप	३२७१२.४९	३८०५७.८७	३७४४०.५४	५३४५.३८	१६.३	-६१७.३३	-१.६
(क) आवासीय	३२४८९.२७	३७९२१.७६	३७३५८.६६	५४३२.४९	१६.७	-५६३.१०	-१.५
(ख) गैर-आवासीय	२२३.२२	१३६.११	८५.८८	-८७.११	-३९.०	-५४.२३	-३९.८
१.४ कल निक्षेप	३८५७.७२	४१८८.६१	४५३४.२२	३३०.९०	८.६	३४५.६१	८.३
(क) आवासीय	३८३१.७७	४०४१.४८	४३७६.०७	२०९.७२	५.५	३३४.५८	८.३
(ख) गैर-आवासीय	२५.९५	१४७.१३	१५८.१६	१२१.१८	४६७.०	११.०२	७.५
१.५ मार्जिन निक्षेप	२०.६३	२५.२३	२४.५५	४.६०	२२.३	-०.६८	-२.७
(क) आवासीय	२०.६३	२५.२३	२४.५५	४.६०	२२.३	-०.६८	-२.७
(ख) गैर-आवासीय	०.००	०.००	०.००	०.००	-	०.००	-
२. नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सापटी	२००९.११	३०.००	०.००	-१९७९.११	-९८.५	-३०.००	-१००.०
३. वैदेशिक दायित्व	०.००	०.००	०.००	०.००		०.००	
४. अन्य दायित्व	८३४५.९१	९८५३.८९	१०९०४.३५	१५०७.९८	१८.१	१०५०.४७	१०.७
४.१ पूँजी कोष	३६९९.३६	४०२०.६९	४२१७.०७	३२१.३४	८.७	१९६.३८	४.९
४.२ जगेडा कोषहरू	१९७९.४३	२६८२.६०	३४१८.५१	७०३.१८	३५.५	७३५.९१	२७.४
४.२ डिबेन्चर	५५०.००	७४९.०७	७४८.८२	१९९.०७	३६.२	-०.२५	०.०
४.३ अन्य दायित्व	२११७.१३	२४०१.५२	२५१९.९५	२८४.३९	१३.४	११८.४३	४.९
सम्पत्ति = दायित्व	५९९५२.३२	६६५००.९९	७१७२९.५१	६५४८.६७	१०.९	५२२८.५२	७.९
५. तरल कोषहरू	२१०७.४९	२७६०.००	३०५७.८०	६५२.५२	३१.०	२९७.८०	१०.८
५.१ नगद मौज्जात	७३८.२५	७३४.०३	६७८.७९	-४.२२	-०.६	-५५.२४	-७.५
५.२ नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्जात	१३५६.४९	२००२.१४	२३५५.०८	६४५.६४	४७.६	३५२.९४	१७.६
५.३ विदेशी मुद्रा मौज्जात	१२.२९	२३.३८	२३.३८	११.०९	९०.२	०.००	०.०
५.४ विदेशमा रहेको मौज्जात	०.४५	०.४५	०.५४	०.००	०.०	०.१०	२१.५
५.५ मार्गस्थ रकम	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०	०.००	०.०
६. कर्जा तथा लगानी	५६९६९.९९	६१४५२.१४	६३७४७.६३	५२८२.१४	९.४	२२९५.५०	३.७
६.१ सरकारमाथिको दावी	६८९८.५४	९१५४.७६	९२२४.२३	२२५६.२१	३२.७	६९.४७	०.८
६.२ गैर-वित्तीय सरकारी संस्थानमाथिको दावी	०.०६	०.०६	०.०६	०.००	०.७	०.००	-१.३
६.३ अन्य वित्तीय संस्थामाथिको दावी	६३१७.०६	५८२८.०६	५५४३.५८	-४८८.९९	-७.७	-२८४.४९	-४.९
(क) सरकारी	०.००	०.००	०.००	०.००	-	०.००	-
(ख) गैर-सरकारी	६३१७.०६	५८२८.०६	५५४३.५८	-४८८.९९	-७.७	-२८४.४९	-४.९
६.४ निजी क्षेत्रमाथिको दावी	४२९५४.३३	४६४६९.९६	४८९७९.७६	३५१४.९३	८.२	२५१०.५१	५.४
(क) साँवा	४२६०७.४८	४५८६५.९२	४८१८०.९७	३२५८.४३	७.६	२३१५.०५	५.०
अ. गैर-वित्तीय संस्थाहरू	११८६८.३७	१४९००.९७	१७८१४.३१	३०३२.६०	२५.६	२९१३.३४	१९.६
आ. ग्राहस्थ (हाउस होल्ड)	३०७३९.११	३०९६४.९५	३०३६६.६६	२२५.८४	०.७	-५९८.२९	-१.९
(ख) ब्याज	३४६.८४	६०३.३४	७९८.८०	२५६.४९	७४.०	१९५.४६	३२.४
६.५ खरिद र डिस्काउण्ट गरेको विदेशी बिल	०.००	०.००	०.००	०.००	-	०.००	-
७. नेपाल राष्ट्र बैंक ऋणपत्र	०.००	०.००	०.००	०.००	-	०.००	-
८. अन्य सम्पत्ति	१६७४.८४	२२८८.८५	४९२४.०७	६१४.०१	३६.७	२६३५.२२	११५.१

ग्रा - प्रारम्भिक

तालिका २७ : वित्त कम्पनीहरूको सम्पत्ति र दायित्वको विवरण

(रु. करोडमा)

विवरण	२०७९ असार	२०८० असार	२०८१ असार ^{भा}	वार्षिक परिवर्तन			
				२०७९/८०		२०८०/८१	
				रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१. कूल निक्षेप	१०२८३.७४	११११५.५९	१२६५३.८९	८३१.८५	८.१	१५३८.३०	१३.८
१.१ चल्ती निक्षेप	३१७.९४	२७२.८५	२५९.७०	-४५.०९	-१४.२	-१३.१५	-४.८
(क) आवासीय	३१७.९४	२७२.८५	२५९.६६	-४५.०९	-१४.२	-१३.१९	-४.८
(ख) गैर-आवासीय	०.००	०.००	०.०४	०.००	-१००.०	०.०४	-
१.२ बचत निक्षेप	१९८५.३३	१९५३.८१	२५४७.६८	-३१.५१	-१.६	५९३.८६	३०.४
(क) आवासीय	१९८४.६४	१९५३.४०	२५४६.३८	-३१.२४	-१.६	५९२.९७	३०.४
(ख) गैर-आवासीय	०.६८	०.४१	१.३०	-०.२७	-३९.९	०.८९	२१६.५
१.३ मुद्रति निक्षेप	७१७४.५३	८०१३.०१	९०२९.२९	८३८.४९	११.७	१०१६.२८	१२.७
(क) आवासीय	७१७१.८५	८०१०.४७	९०२४.०६	८३८.६२	११.७	१०१३.६०	१२.७
(ख) गैर-आवासीय	२.६८	२.५५	५.२३	-०.१३	-४.९	२.६८	१०५.१
१.४ कल निक्षेप	८०३.८६	८७३.०८	८१३.९४	६९.२२	८.६	-५९.१४	-६.८
(क) आवासीय	८०३.८६	८७३.०८	८१३.९४	६९.२२	८.६	-५९.१४	-६.८
(ख) गैर-आवासीय	०.०१	०.००	०.००	-०.०१	-१००.०	०.००	-
१.५ मार्जिन निक्षेप	२.०९	२.८३	३.२९	०.७५	३५.८	०.४५	१६.०
(क) आवासीय	२.०९	२.८३	३.२९	०.७५	३५.८	०.४५	१६.०
(ख) गैर-आवासीय	०.००	०.००	०.००	०.००	-	०.००	-
२. नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सापटी	९९६.११	४.८५	०.००	-९९१.२५	-९९.५	-४.८५	-१००.०
३. वैदेशिक दायित्व	०.००	०.००	०.००	०.००		०.००	
४. अन्य दायित्व	३८९९.१२	४१३९.४९	४३१८.३२	२४०.३७	६.२	१७८.८२	४.३
४.१ पूँजी कोष	१४७४.८६	१४८७.१७	१५२६.५१	१२.३१	०.८	३९.३३	२.६
४.२ जगेडा कोषहरू	८७२.१३	१०६१.५१	१२०१.३८	१८९.३८	२१.७	१३९.८७	१३.२
४.२ डिबेन्चर	९४.६९	९४.७५	९४.७९	०.०६	०.१	०.०५	०.०
४.३ अन्य दायित्व	१४५७.४५	१४९६.०६	१४९५.६४	३८.६२	२.६	-०.४२	०.०
सम्पत्ति = दायित्व	१५१७८.९७	१५२५९.९४	१६९७२.२१	८०.९७	०.५	१७१२.२८	११.२
५. तरल कोषहरू	५०१.६७	६८५.२६	७०२.९९	१८३.५९	३६.६	१७.७३	२.६
५.१ नगद मौज्जात	१५८.८३	१७२.४७	१४८.१४	१३.६४	८.६	-२४.३३	-१४.१
५.२ नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्जात	३४२.७९	५१२.७३	५५४.८१	१६९.९५	४९.६	४२.०७	८.२
५.३ विदेशी मुद्रा मौज्जात	०.०१	०.०१	०.००	०.०१	११५.४	-०.०१	-७३.१
५.४ विदेशमा रहेको मौज्जात	०.००	०.००	०.००	०.००	-	०.००	-
५.५ मार्गस्थ रकम	०.०४	०.०४	०.०४	०.००	०.०	०.००	०.०
६. कर्जा तथा लगानी	१३९५४.६२	१३८१८.७५	१४७६३.८६	-१३५.८७	-१.०	९४५.११	६.८
६.१ सरकारमाथिको दावी	२२१८.२४	२००२.८७	२२४८.०१	-२१५.३७	-९.७	२४५.१४	१२.२
६.२ गैर-वित्तीय सरकारी संस्थानमाथिको दावी	११.३१	९.४४	७.७७	-१.८६	-१६.५	-१.६७	-१७.७
६.३ अन्य वित्तीय संस्थामाथिको दावी	१९५५.६३	१८६७.६८	१७५६.९७	-८७.९५	-४.५	-११०.७१	-५.९
(क) सरकारी	०.००	०.००	०.००	-	-	०.००	-
(ख) गैर-सरकारी	१९५५.६३	१८६७.६८	१७५६.९७	-८७.९५	-४.५	-११०.७१	-५.९
६.४ निजी क्षेत्रमाथिको दावी	९७६९.४५	९९३८.७५	१०७५१.११	१६९.३१	१.७	८१२.३५	८.२
(क) साँवा	८८६०.६४	८९१६.०४	९५९९.५६	५५.४०	०.६	६८३.५२	७.७
अ. गैर-वित्तीय संस्थाहरू	२३२६.८०	३३२०.४१	३३६४.५४	९९३.६१	४२.७	४४.१३	१.३
आ. ग्राहस्थ (हाउस होल्ड)	६५३३.८४	५५९५.६२	६२३५.०२	-९३८.२१	-१४.४	६३९.३९	११.४
(ख) ब्याज	९०८.८१	१०२२.७२	११५१.५५	११३.९१	१२.५	१२८.८३	१२.६
६.५ खरिद र डिस्काउण्ट गरेको विदेशी विल	०.००	०.००	०.००	०.००	-	०.००	-
७. नेपाल राष्ट्र बैंक ऋणपत्र	०.००	०.००	०.००	०.००		०.००	
८. अन्य सम्पत्ति	७२२.६८	७५५.९३	१५०५.३६	३३.२५	४.६	७४९.४३	९.९

प्रा - प्रारम्भिक

तालिका २८ : वाणिज्य बैंकहरूको लगानीमा रहेको कर्जाको क्षेत्रगत विवरण

(रु. करोडमा)

विवरण	२०७९ असार	२०८० असार	२०८१ असार ^{प्रा}	वार्षिक परिवर्तन			
				२०७९/८०		२०८०/८१	
				रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१. कृषि	३८८२२.७	४१४६६.१	४१८५९.८	२६४३.४	६.८	३९३.७	०.९
२. खानी	८७८.९	११७७.६	११८९.८	२९८.७	३४.०	१२.२	१.०
३. उत्पादन क्षेत्र	६९५००.७	७५२८१.४	८१९२३.६	५७८०.७	८.३	६६४२.२	८.८
४. निर्माण	१९०१७.४	२०२९६.३	२०७९९.७	१२७८.९	६.७	५०३.४	२.५
५. धातु उत्पादन, मेसिनरी र विद्युतीय उपकरण तथा जडान	७२६४.१	७०२७.५	७०२८.७	-२३६.६	-३.३	१.३	०.०
६. यातायात, उपकरण उत्पादन तथा जडान	५५९१.२	५१९०.१	५२०३.५	-४०१.१	-७.२	१३.४	०.३
७. संचार र सार्वजनिक सेवा	२९२१२.३	३५३५६.०	४१२५३.३	६१४३.७	२१.०	५८९७.४	१६.७
८. थोक तथा खुद्रा विक्रेता	९४८३५.६	९८४४३.१	९९९५४.५	३६०७.५	३.८	१५११.५	१.५
९. वित्त, बीमा र स्थिर सम्पत्ति	३७५५३.२	३६५६३.१	३९६०७.०	-९९०.१	-२.६	३०४३.९	८.३
१०. सेवा उद्योग	३९३४०.४	४०७९६.०	४३३१४.६	१४५५.६	३.७	२५१८.७	६.२
११. उपभोग्य कर्जा	८६६०७.१	९२६३९.६	१०१३६३.८	६०३२.५	७.०	८७२४.२	९.४
१२. स्थानीय सरकार	११२.५	११२.७	१२१.८	०.१	०.१	९.२	८.१
१३. अन्य	४२१७६.९	३३५७८.५	३३०९६.९	-८५९.४	-२.०	-४८१.५	-१.४
जम्मा	४७०९१३.०	४८७९२७.९	५१६७१७.३	१७०१४.९	३.६	२८७८९.४	५.९

प्रा - प्रारम्भिक

तालिका २९ : बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई नेपाल राष्ट्र बैंकबाट उपलब्ध गराइएको पुनर्कर्जाको बक्यौता (Outstanding) विवरण

(रु. करोडमा)

क्र.सं	संस्था	आर्थिक वर्ष		
		२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
१.	वाणिज्य बैंकहरू	९,६५४.१६	८४.६९	-
२.	विकास बैंकहरू	९०५.११	३०.००	-
३.	वित्त कम्पनीहरू	९९.८६	४.८५	-
४.	लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू	५३६.९९	३०.२३	-
जम्मा		११,१९६.१२	१४९.७८	-

तालिका ३० : लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको साधनको स्रोत तथा उपयोगको विवरण

(रु. करोडमा)

विवरण	असार मसान्त			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७९	२०८०	२०८१ ^अ	२०७९/८०	२०८०/८१
साधन					
पुँजी कोष	५०३३.४०	५९४७.९९	६३०१.५४	१८.२	५.९
निक्षेप	१५९०२.२८	१६७०९.२७	१७६६६.०८	५.१	५.७
सापटी	२३३५८.१५	२१४२३.८१	२३०७४.५९	-८.३	७.७
अन्य	६४३३.५०	६१७७.९९	७६४७.२२	-४.०	२३.८
नाफा नोक्सान हिसाब	१२३७.७८	५१९.११	६८३.६६	-५८.१	३१.७
साधन = उपयोग	५१९६५.११	५०७७८.१७	५५३७३.०९	-२.३	९.०
उपयोग					
तरल कोष	२०३१.९६	२६९६.३३	३४५९.१६	३२.७	२८.३
लगानी	६०९.५५	९३४.२४	१०१९.१०	५३.३	९.१
कर्जा तथा सापटी	४४९६८.५८	४३२२३.७४	४५५८५.२६	-३.९	५.५
अन्य	४३३९.०३	३८१८.४९	५२६३.४५	-१२.०	३७.८
नाफा नोक्सान हिसाब	१६.००	१०५.३६	४६.१३	५५८.७	-५६.२

अ : अपरिष्कृत

तालिका ३१ : बीमा कम्पनीहरूको साधनको स्रोत तथा उपयोगको विवरण

(रु. करोडमा)

विवरण	असार मसान्त			परिवर्तन			
	२०७९	२०८०	२०८१ ^अ	२०७९/८०		२०८०/८१	
				रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
साधन							
चुक्तापूजी	६६६९.५	७८०५.९	८७८८.०	११३६.४	१७.०	९८२.१	१२.६
जगेडा कोष	४८५४३.३	५३४६४.१	८२८४.७	४९२०.८	१०.१	-४५१७९.४	-८४.५
अन्य दायित्व	७१९९.७	६८२०.४	७६८५०.७	-३७९.३	-५.३	७००३०.३	१०२६.८
साधन = उपयोग	६२४१२.६	६८०९०.४	९३९२३.४	५६७७.८	९.१	२५८३२.९	३७.९
उपयोग							
वैक तथा नगद मौज्जात	७९७.५	८१५.९	२२९०.५	१८.४	२.३	१४७४.६	१८०.७
लगानी	५५१३१.०	६०२६६.७	८२५५९.९	५१३५.७	९.३	२२२९३.१	३७.०
स्थिर सम्पत्ति	५५२.४	५११.०	११८७.७	-४१.४	-७.५	६७६.७	१३२.४
अन्य सम्पत्ति	५९३१.६	६४९६.८	७८८५.३	५६५.२	९.५	१३८८.५	२१.४
जम्मा उपयोग	६२४१२.६	६८०९०.४	९३९२३.४	५६७७.९	९.१	२५८३२.९	३७.९

अ : अपरिष्कृत

स्रोत: बीमा समिति ।

तालिका ३२ : कर्मचारी सञ्चयकोषको साधनको स्रोत तथा उपयोगको विवरण

(रु. करोडमा)

विवरण	असार मसान्त			परिवर्तन			
	२०७९	२०८०	२०८१ ^अ	२०७९/८०		२०८०/८१	
				रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
साधन							
संचयकोष	४९६३६.९	४६९७८.३	५९८४७.५	४५४२.२	९०.९	५६६९.२	९२.३
अन्य कोष तथा व्यवस्था	४३०६.४	५०२५.७	५२८५.२	७९९.३	१६.७	२५९.६	५.२
साधन = उपयोग	४५९४२.५	५१२०४.०	५५१३२.८	५२६९.५	११.५	५९२८.८	११.६
उपयोग							
वैक तथा नगद मौज्जात	६४८.८	३८४.९	९४९३.४	-२६४.७	-४०.८	९१०९.३	२८८.८
लगानी	९४९६०.९	९७७५२.८	९९९७७.५	२७९९.९	९८.७	२२२४.७	९२.५
वैक मुद्दती निक्षेप	९२९४९.९	९४५५४.२	९६७९०.३	२४९३.९	९९.९	२२३६.९	९५.४
सरकारी ऋणपत्र	३२.०	९०५.५	९०८.४	७३.५	२२९.६	२.९	२.७
शेयर तथा डिबेन्चरमा लगानी	२७८७.८	३०९३.९	३०७८.८	३०५.३	९९.०	-९४.३	-०.५
कर्जा तथा सापटी	३००६०.२	३२७८५.६	३५३९७.७	२७२५.४	९.९	२५३२.२	७.७
परियोजना कर्जा	७५९८.०	८९८४.०	९०३७.३	५८६.९	७.७	८५३.२	९०.४
संचयकर्ता सापटी	२२४६२.२	२४६०९.५	२६२८०.५	२९३९.४	९.५	९६७८.९	६.८
स्थिर सम्पत्ति	९४७.८	९५५.२	९८९.७	७.५	५.९	२६.५	९७.०
अन्य सम्पत्ति	९२४.९	९२६.३	९६२.४	९.४	९.९	३६.२	२८.६

सं = संशोधित

अ = अपरिष्कृत

स्रोत: कर्मचारी संचयकोष।

तालिका ३३ : नागरिक लगानी कोषको साधनको स्रोत तथा उपयोगको विवरण

(रु. करोडमा)

विवरण	असार मसान्त			परिवर्तन			
	२०७९	२०८०	२०८१ ^अ	२०७९/८०		२०८०/८१	
				रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
साधन							
१. चुक्ता पूँजी	३२७.०	५३९.४	५३९.४	२०४.४	६२.५	०.०	०.०
२. जगेडा कोष	३९९४.२	२२३६.९	९८९५.४	-८७७.२	-२८.२	-४२९.६	-९.८
३. कोष संकलन	९८७४४.६	२०४९३.९	२३०९३.०	९६६९.३	८.९	२६७९.९	९३.९
४. अन्य दायित्व	२५६५.८	३३७३.९	४९०९.४	८०८.९	३९.५	९५२७.५	४५.३
साधन = उपयोग	२४७५९.५	२६५५६.९	३०३४९.२	९८०४.६	७.३	३७८५.९	९४.३
उपयोग							
१. तरल सम्पत्ति	४३०.२	३८२.९	९९५७.०	-४८.९	-९९.२	७७४.९	२०२.८
२. लगानी	९३०२८.७	९४७२०.४	९६४६५.५	९६९९.७	९३.०	९७४५.२	९९.९
३. कर्जा तथा सापटी	६४६३.७	७३८३.९	७९०६.७	९९९.४	९४.२	५२३.६	७.९
४. अन्य सम्पत्ति	४८२९.०	४०७०.५	४८९२.०	-७५८.४	-९.७	७४९.४	९.८

अ = अपरिष्कृत

स्रोत: नागरिक लगानी कोष।

तालिका ३४ : नेपालको वित्तीय प्रणालीको संरचना

(रु. करोडमा)

विवरण	२०७८/७९			२०७९/८०			२०८०/८१		
	रकम	प्रतिशत		रकम	प्रतिशत		रकम	प्रतिशत	
	कुल सम्पत्ति/ दायित्व	अंश	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात	कुल सम्पत्ति/ दायित्व	अंश	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात	कुल सम्पत्ति/ दायित्व	अंश	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात
वित्तीय संस्थाहरू	८७८८०३.४	८६.८	१७६.६	९३४२३३.५	८६.५	१७४.७	१०७५६६४.६	८५.६	१८८.६
नेपाल राष्ट्र बैंक	१५३५१६.८	१५.२	३०.८	१५८४४९.१	१४.७	२९.६	२०५८७९.९	१६.४	३६.१
वाणिज्य बैंकहरू	५९५६०७.७	५.९	११९.७	६४०३३०.८	५९.३	११९.७	७२२७५९.९	५७.५	१२६.७
विकास बैंकहरू	५९९५२.३	५.९	१२.०	६६५०१.०	६.२	१२.४	७१७२९.५	५.७	१२.६
वित्त कम्पनीहरू	१५१७९.०	१.५	३.१	१५२५९.९	१.४	२.९	१६९७२.२	१.४	३.०
लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू [#]	५१९६५.१	५.१	१०.४	५०७७८.२	४.७	९.५	५५३७३.१	४.४	९.७
नेपाल पूर्वाधार बैंक [#]	२९८२.४	०.३	०.५	२९१४.५	०.३	०.५	२९५०.०	०.२	०.५
सम्भौतीत बचत संस्थाहरू	१३३१०६.६	१३.२	२६.७	१४५८५०.५	१३.५	२७.३	१८१३९७.३	१४.४	३१.८
कर्मचारी संचयकोष	४५९४२.५	४.५	९.२	५१२०४.०	४.७	९.६	५७१३२.८	४.५	१०.०
नागरिक लगानी कोष	२४७५१.५	२.४	५.०	२६५५६.१	२.५	५.०	३०३४१.२	२.४	५.३
बीमा कम्पनी	६२४१२.६	६.२	१२.५	६८०९०.४	६.३	१२.७	९३९२३.४	७.५	१६.५
हलाक बचत बैंक		०.०	०.०		०.०	०.०		०.०	०.०
जम्मा	१०११९१०.०	१००.०	२०३.३	१०८००८४.०	१००.०	२०१.९	१२५७०६१.९	१००.०	२२०.३
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (रु.करोडमा)			४९७६५५.८			५३४८५२.८			५७०४८४.४
धितोपत्र बजार पूँजीकरण (रु.करोडमा)			२८६९३४.४			३०८२५२.०			३५५३६७.७
बजार पूँजीकरणको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात (प्रतिशतमा)			५७.७			५७.६			६२.३

अ = अपरिष्कृत

*नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ईजाजतपत्र प्राप्त ।

नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभागको मासिक तथ्याङ्कका आधारमा

तालिका ३५ : शेयर बजार परिसूचक

विवरण	असार मसान्त			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७९	२०८०	२०८१ [#]	२०७९/८०	२०८०/८१
१ सूचीकृत कम्पनीको संख्या	२३४	२५४	२७०	८.५	६.३
२ सूचीकृत कम्पनीको चुक्ता मूल्य (रु.करोडमा)	६६७७५.४	७२८९५.३	८२५०४.९	९.२	१३.२
३ कुल बजार पूँजीकरण (रु.करोडमा)	२८६९३४.४	३०८२५२.०	३५५३६७.७	७.४	१५.३
४ वार्षिक कारोबार रकम (रु.करोडमा)	१२०२१०.१	४६७१२.७	७३४६८.४५	-६१.१	५७.३
५ कारोबार भएको दिन	२३९	२३६	२२९	-१.३	-३.०
६ कारोबार भएको कम्पनी संख्या	३६२	४०४	४३३	११.६	७.२
७ कारोबार संख्या	१४७१२४८३	८६४४७१५	१४७९५६४५	-४१.२	७१.२
८ सूचीकृत शेयर संख्या (हजारमा)	६७७१२२७	७३८७००६	८३२२५१०	९.१	१२.७
९ कारोबार भएको शेयरसंख्या (हजारमा)	२४९२०११	१२७७१११	२०५२१५१	-४८.८	६०.७
१० चुक्ता पूँजी/कुल गार्हस्थ्य उत्पादन अनुपात (प्रतिशत)	१३.४	१३.६	१४.५	१.६	६.१
११ कारोबार रकम / चुक्ता पूँजी अनुपात (प्रतिशत)	१८०.०	६४.१	८९.०	-६४.४	३९.०
१२ कारोबार रकम / बजार पूँजीकरण अनुपात (प्रतिशत)	४१.९	१५.२	२०.७	-६३.८	३६.४
१३ बजार पूँजीकरण/गार्हस्थ्य उत्पादन अनुपात (प्रतिशत)	५७.७	५७.६	६२.३	०.०	८.१
१४ नेप्से परिसूचक (कारोबार बन्द हुँदा)	२००९.५	२०९७.१	२२४०.४	४.४	६.८
१५ नेप्से सेन्सेटिभ परिसूचक (कारोबार बन्द हुँदा)	३८५.९	३९४.२	३९७.२	२.१	०.८
१६ नेप्से फ्लोट परिसूचक (कारोबारबन्द हुँदा)	१३९.४	१४५.०	१५२.६	४.०	५.३

स्रोत: नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लिमिटेड ।

तालिका ३६ : नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लिमिटेडमा सूचीकृत भएका धितोपत्रहरू

विवरण	२०७९/८०			२०८०/८१		
	शेयर संख्या (हजारमा)	रकम (रु. करोडमा)	अंश (प्रतिशतमा)	शेयर संख्या (हजारमा)	रकम (रु. करोडमा)	अंश (प्रतिशतमा)
संस्थागत आधारमा						
वाणिज्य बैंक	२३७५१०५.४	२००७४.८	५३.९	६४११३७.२	३७६५.५	२८.९
विकास बैंक	३४९८०.८	३४९.८	०.९	२१६३७.९	३९६.४	३.०
बीमा कम्पनी	१४५६८४.७	१४५६.८	३.९	३२९५६४.८	३२९५.६	२५.३
वित्त कम्पनी	६२८५.५	६२.९	०.२	२३०६.७	२३.१	०.२
लघुवित्त वित्तीय संस्था	५१३६७.४	५१३.७	१.४	१७११३.८	१७१.१	१.३
उत्पादन तथा प्रशोधन कम्पनी	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
होटल	२६९५३.५	२६९.५	०.७	०.०	०.०	०.०
व्यापारिक संस्थाहरू	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
जलविद्युत्	३५४२२३.९	३५४२.२	९.५	३४१३६८.९	३४१३.७	२६.२
अन्य	१५१८०८.१	१०९६८.१	२९.५	१९८१२२.४	१९८१.२	१५.२
कुल	३१४६४०९.३	३७२३७.९	१००.०	१५५१२५१.६	१३०४६.६	१००.०
धितोपत्रको आधारमा						
साधारण शेयर	१८४३८१३.१	१७९८८.१	४८.३	१११४६६०.२	८६८०.७	६६.५
हकप्रद शेयर	४१३३०.१	४१३.३	१.१	२१९७६७.०	२१९७.७	१६.८
बोनस शेयर	४०५९२०.४	४०५९.२	१०.९	२१६५२२.१	२१६५.२	१६.६
सरकारी ऋणपत्र	१०५०००.०	१०५००.०	२८.२	०.०	०.०	०.०
कनभर्टिबल प्रेफरेन्स शेयर	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
बैंकहरूले जारी गरेको ऋणपत्र	३५५९०.७	३५५.९	९.६	०.०	०.०	०.०
म्युचुअल फण्ड	७१४३७५.५	७१४.४	१.९	०.०	०.०	०.०
थप सार्वजनिक प्रस्ताव	३७९.४	३.८	०.०	३०२.३	३.०	०.०
अन्य	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
कुल	३१४६४०९.३	३७२३७.९	१००.०	१५५१२५१.६	१३०४६.६	१००.०

स्रोत : नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लिमिटेड

तालिका ३७ : सूचीकृत कम्पनीहरू र बजार पुँजीकरणको स्थिति

विवरण	सूचीकृत कम्पनीको संख्या			बजार पुँजीकरण (रकम रु. करोडमा)						बजार पुँजीकरणको प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७९	२०८०	२०८१	२०७९ असार		२०८० असार		२०८१ असार		२०७९/८०	२०८०/८१
				रकम	शेयर अंश	रकम	शेयर अंश	रकम	शेयर अंश		
वित्तीय संस्थाहरू	१४६	१३६	१३२	१९३२२४.०	६७.३	१९४११२.७	६३.०	२०८४०४.९	५८.६	०.५	७.४
वाणिज्य बैंक	२६	२०	१९	१०५३९५.६	३६.७	९५३४९.५	३०.९	९४३४०.३	२६.५	-९.५	-१.१
विकास बैंक	१६	१६	१६	१२८४२.०	४.५	१४३३७.५	४.७	१६३१०.४	४.६	११.६	१३.८
वित्त कम्पनी	२०	२०	२०	५०८२.५	१.८	६२०१.४	२.०	८४०९.९	२.४	२२.०	३५.६
लघु वित्त वित्तीय संस्था	५४	५९	५३	३३२४७.४	११.६	३०६१०.१	९.९	३६०३६.२	१०.१	-७.९	१७.७
बीमा कम्पनी	३०	२१	२४	३६६५६.५	१२.८	४७६१४.१	१५.४	५३३०८.१	१५.०	२९.९	१२.०
उत्पादन तथा प्रशोधन	१९	१९	२२	१२३५०.३	४.३	१३६७६.१	४.४	२२८२५.४	६.४	१०.७	६६.९
होटल	५	७	७	४५८८.६	१.६	१०४७८.३	३.४	१००४८.५	२.८	१२८.४	-४.१
व्यापार	४	४	४	११७९.०	०.४	१५३५.५	०.५	१७७४.६	०.५	३०.२	१५.६
लगानी कम्पनी	६	६	७	१९७८४.६	६.९	२१९०२.६	७.१	२६०१९.३	७.३	१०.७	१८.८
जलविद्युत्	५१	७९	९१	३१४२३.२	११.०	४०७३८.९	१३.२	५३६६९.०	१५.१	२९.६	३१.७
अन्य	३	३	७	२४३८४.६	८.५	२५८०७.९	८.४	३२६२५.९	९.२	५.८	२६.४
कुल	२३४	२५४	२७०	२८६९३४	१००	३०८२५२	१००	३५५३६८	१००	७.४	१५.३

स्रोत: नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लिमिटेड।

अनुसूची १.१ : वित्तीय कारोबार गर्न स्वीकृत प्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको नामावली
(२०८१ असार मसान्त)

(१) वाणिज्य बैंकहरू

क्र. सं.	नाम	केन्द्रीय कार्यालय	संचालन मिति	चुक्ता पुँजी (रु. करोडमा)	कार्य क्षेत्र
१	नेपाल बैंक लि.	धर्मपथ, काठमाडौं	१९९४-०७-३०	१४६९.४०	राष्ट्रियस्तर
२	कृषि विकास बैंक लि.	रामशाहपथ, काठमाडौं	२०२४-१०-०७	१८८८.४४	राष्ट्रियस्तर
३	नवल बैंक लि.	तीनधारा, काठमाडौं	२०७९-०३-२७*	२७०५.७०	राष्ट्रियस्तर
४	नेपाल इन्भेष्टमेण्ट मेगा बैंक लि.	दरबारमार्ग, काठमाडौं	२०७९-०९-२७*	३४१२.८६	राष्ट्रियस्तर
५	स्टाण्डर्ड चार्टर्ड बैंक नेपाल लि.	नयाँबानेश्वर, काठमाडौं	२०४३-१०-१६	९४२.९५	राष्ट्रियस्तर
६	हिमालयन बैंक लि.	कमलादी, काठमाडौं	२०७९-११-१२*	२१६५.६६	राष्ट्रियस्तर
७	नेपाल एस.वि.आई. बैंक लि.	केशरमहल, काठमाडौं	२०५०-०३-२३	१०५०.०२	राष्ट्रियस्तर
८	एभरेष्ट बैंक लि.	लाजिम्पाट, काठमाडौं	२०५१-०७-०१	११७६.७९	राष्ट्रियस्तर
९	कुमारी बैंक लि.	टंगाल, काठमाडौं	२०७९-०९-१७*	२६२२.५९	राष्ट्रियस्तर
१०	लक्ष्मी सनराइज बैंक लि.	हात्तीसार, काठमाडौं	२०५८-१२-२१	२३१८.७२	राष्ट्रियस्तर
११	सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल लि.	नारायाहिटीपथ, काठमाडौं	२०६४-०१-०७	१४२०.१०	राष्ट्रियस्तर
१२	प्राइम कमर्सियल बैंक लि.	कमलपोखरी, काठमाडौं	२०६४-०६-०७	१९४०.२६	राष्ट्रियस्तर
१३	सानिमा बैंक लि.	अल्कापुरी, नक्साल, काठमाडौं	२०६८-११-०३	१३५८.१५	राष्ट्रियस्तर
१४	माछापुच्छ्रे बैंक लि.	लाजिम्पाट, काठमाडौं	२०६९-०३-२५*	११६२.१४	राष्ट्रियस्तर
१५	एन आई सी एशिया बैंक लि.	थापाथली, काठमाडौं	२०७०-०३-१६*	१४९१.७६	राष्ट्रियस्तर
१६	ग्लोबल आईएमई बैंक लि.	कमलादी, काठमाडौं	२०७९-०९-२५*	३६१२.८८	राष्ट्रियस्तर
१७	एनएमबी बैंक लि.	बबरमहल, काठमाडौं	२०७६-०६-११*	१८३६.६७	राष्ट्रियस्तर
१८	प्रभु बैंक लि.	बबरमहल, काठमाडौं	२०७९-०९-२६*	२३५४.२५	राष्ट्रियस्तर
१९	सिद्धार्थ बैंक लि.	हात्तीसार, काठमाडौं	२०७३-०३-०७*	१४०९.००	राष्ट्रियस्तर
२०	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लि.	सिंहदरवारप्लाजा, काठमाडौं	२०७५-०१-१९*	१५६३.७४	राष्ट्रियस्तर

* मर्जर/प्राप्त पश्चात प्रदान गरिएको इजाजतपत्रानुसारको संचालन मिति ।

(२) विकास बैंकहरू

क्र. सं.	नाम	केन्द्रीय कार्यालय	संचालन मिति	चुक्ता पुँजी (रु. करोडमा)	कार्य क्षेत्र
१	नारायणी डेभलपमेन्ट बैंक लि.	रत्ननगर, चितवन	२०५८-०७-०१	२६.२५	१-३ जिल्ला (नवलपरासी, चितवन, मकवानपुर)
२	कर्णाली डेभलपमेन्ट बैंक लि.	नेपालगञ्ज, बाँके	२०६०-११-०६	५०.२८	१-५ जिल्ला (बाँके, बर्दिया, दाङ्ग, प्युठान, रोल्पा)
३	एम्सेल डेभलपमेन्ट बैंक लि.	वित्तमोड, भापा	२०६२-०४-०६	१२४.९७	१-५ जिल्ला (इलाम, भापा, मोरङ्ग, सुनसरी र पाँचथर)
४	मितेरी डेभलपमेन्ट बैंक लि.	धरान, सुनसरी	२०६३-०६-२७	१११.१४	१-५ जिल्ला (भापा, मोरङ्ग, सुनसरी, धनकुटा, उदयपुर)
५	मुक्तिनाथ विकास बैंक लि.	कमलादी, काठमाडौं	२०६३-०९-१९	७०४.६९	राष्ट्रियस्तर
६	कपोरेट डेभलपमेन्ट बैंक लि.	वीरगञ्ज, पर्सा	२०६४-०७-२१	५२.५०	१-५ जिल्ला (पर्सा, बारा, रौतहट, सर्लाही, महोत्तरी)
७	सिन्धु विकास बैंक लि.	वाह्रविसे, सिन्धुपाल्चोक	२०६७-०५-२४	५५.७५	१-५ जिल्ला (सिन्धुपाल्चोक, काभ्रेपलाञ्चोक, दोलखा, मकवानपुर, चितवन)
८	सालपा विकास बैंक लि.	दिक्तेल, खोटाङ	२०६९-०४-०१	३५.००	१ जिल्ला (खोटाङ्ग)
९	ग्रीन डेभलपमेन्ट बैंक लि.	पोखरा, कास्की	२०७०-०५-०९	५१.९०	१-५ जिल्ला (म्याग्दी, बागलुङ र कास्की, तनहुँ, नवलपरासी पूर्व)
१०	सांग्रिला डेभलपमेन्ट बैंक लि.	बालुवाटार, काठमाडौं	२०७१-०३-२९*	३४३.१०	राष्ट्रियस्तर
११	साइन रेसुङ्गा डेभलपमेन्ट बैंक लि.	बुटवल, रुपन्देही	२०७६-०६-२७*	४७३.३७	राष्ट्रियस्तर
१२	ज्योति विकास बैंक लि.	कमलादी, काठमाडौं	२०७५-१२-१५*	४३९.५८	राष्ट्रियस्तर
१३	गरिमा विकास बैंक लि.	लाजिम्पाट, काठमाडौं	२०७८-०७-२८*	५६८.०५	राष्ट्रियस्तर
१४	महालक्ष्मी विकास बैंक लि.	दरबारमार्ग, काठमाडौं	२०७४-०३-१८*	४१७.१३	राष्ट्रियस्तर
१५	लुम्बिनी विकास बैंक लि.	डिल्लीबजार, काठमाडौं	२०७४-०३-२५*	३५१.८१	राष्ट्रियस्तर
१६	कामना सेवा विकास बैंक लि.	ज्ञानेश्वर, काठमाडौं	२०७४-०४-२०*	३२८.१२	राष्ट्रियस्तर
१७	सप्तकोशी डेभलपमेन्ट बैंक लि.	धनकुटाबजार, धनकुटा	२०७६-०३-२२*	८३.४३	१-७ जिल्ला (मोरङ, ईलाम, पाँचथर, भापा, सुनसरी, धनकुटा, तेह्रथुम)

* मर्जर /प्राप्त पश्चात प्रदान गरिएको इजाजतपत्रानुसारको संचालन मिति ।

(३) वित्त कम्पनीहरू

क्र.सं	नाम	केन्द्रीय कार्यालय	संचालन मिति	चुक्ता पुँजी (रु.करोडमा)	कार्य क्षेत्र
१	नेपाल फाइनेन्स लि.	कमलादी, काठमाडौं	२०७८-०३-२७*	७२.९९	राष्ट्रियस्तर
२	नेपाल शेयर मार्केट्स एण्ड फाइनेन्स लि.	रामशाहपथ, काठमाडौं	२०५०-०७-०३	२३.३३	राष्ट्रियस्तर
३	गुडविल फाइनेन्स लि.	हात्तीसार, काठमाडौं	२०५२-०२-०१	९४.६१	राष्ट्रियस्तर
४	प्रोग्रेसिभ फाइनेन्स लि.	तिनकुने, काठमाडौं	२०५२-११-१४	८४.८१	राष्ट्रियस्तर
५	जानकी फाइनेन्स कम्पनी लि.	जनकपुरधाम, धनुषा	२०५३-११-२४	६९.०५	प्रदेशस्तर (मधेश प्रदेश)
६	पोखरा फाइनेन्स लि.	पोखरा, कास्की	२०५३-१२-०३	१०८.२६	राष्ट्रियस्तर
७	मल्टीपर्पस फाइनेन्स लि.	राजविराज, सप्तरी	२०५५-०१-०२	६९.०२	१-५ जिल्ला (सप्तरी, सिरहा, धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही)
८	समृद्धि फाइनेन्स कम्पनी लि.	हेटौंडा, मकवानपुर	२०५८-०४-२६	८१.८९	राष्ट्रियस्तर
९	क्यापिटल मर्चेण्ट बैकिङ एण्ड फाइनेन्स लि.	वत्तिसपुतली, काठमाडौं	२०५८-१०-१९	९३.५१	राष्ट्रियस्तर
१०	गुहेश्वरी मर्चेण्ट बैकिङ एण्ड फाइनेन्स लि.	पुल्चोक, ललितपुर	२०५९-०२-३०	१०१.२२	राष्ट्रियस्तर
११	आइ.सि.एफ.सि. फाइनेन्स लि.	टंगाल, काठमाडौं	२०६१-०३-३१	११८.३५	राष्ट्रियस्तर
१२	मञ्जुश्री फाइनेन्स लि.	नयाँबानेश्वर, काठमाडौं	२०६४-०६-३०	१३५.१६	राष्ट्रियस्तर
१३	रिलायन्स फाइनेन्स लि.	प्रदर्शनीमार्ग, काठमाडौं	२०७१-०१-२५*	११२.१५	राष्ट्रियस्तर
१४	गोर्खाज फाइनेन्स लि.	डिल्लीबजार, काठमाडौं	२०७२-१२-२८*	८६.८०	राष्ट्रियस्तर
१५	श्री इन्भेष्टमेण्ट एण्ड फाइनेन्स कम्पनी लि.	डिल्लीबजार, काठमाडौं	२०७३-१०-१९*	९८.१७	राष्ट्रियस्तर
१६	सेन्ट्रल फाइनेन्स लि.	कुपण्डोल, ललितपुर	२०७३-१२-१०*	९४.८९	राष्ट्रियस्तर
१७	वेष्ट फाइनेन्स लि.	चावहिल, काठमाडौं	२०७५-०४-१७*	८५.४८	राष्ट्रियस्तर

* मर्जर / प्राप्ति पश्चात प्रदान गरिएको इजाजतपत्रानुसारको संचालन मिति ।

(४) लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू

क्र.सं	नाम	केन्द्रीय कार्यालय	संचालन मिति	चुक्ता पुँजी (रु.करोडमा)	कार्य क्षेत्र
सर्वसाधारणबाट निक्षेप संकलन गर्ने लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू :-					
१	निर्धन उत्थान लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	नक्साल, काठमाडौं	२०५६-०४-०१	२६१.२१	राष्ट्रियस्तर
२	छिमेक लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	पुरानो बानेश्वर, काठमाडौं	२०५८-०८-१२	२९७.७२	राष्ट्रियस्तर
थोक कर्जाको मात्र कारोवार गर्ने लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू :-					
३	साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बबरमहल, काठमाडौं	२०५८-११-०२	३८०.६४	राष्ट्रियस्तर
४	फर्स्ट माइक्रोफाइनेन्स लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	ज्ञानेश्वर, काठमाडौं	२०६६-०९-१३	१२३.३८	राष्ट्रियस्तर
५	आरएसडिसी लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बुटवल, रुपन्देही	२०७०-०५-२६	९४.४४	राष्ट्रियस्तर
खुद्रा कर्जाको कारोवार गर्ने लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू :-					
६	डिप्रोक्स लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	भरतपुर, चितवन	२०५८-०३-१९	१७०.६२	राष्ट्रियस्तर
७	स्वावलम्बन लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	कमलपोखरी, काठमाडौं	२०५८-१०-०१	१४५.००	राष्ट्रियस्तर
८	नेरुड मिमिरे लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	विराटनगर, मोरङ	२०६४-०३-०१	१३९.७८	राष्ट्रियस्तर
९	मिथिला लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	ढल्केवर, धनुषा	२०६६-०१-१६	१९.६०	प्रदेशस्तर (मधेश प्रदेश)
१०	स्वरोजगार लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	वनेपा, काभ्रे	२०६६-०९-०१	६७.११	राष्ट्रियस्तर
११	कालिका लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	पोखरा, कास्की	२०७६-०९-२३*	३७.२३	राष्ट्रियस्तर
१२	जनउत्थान सामुदायिक लघुवित्त वित्तीय संस्था लि	बुटवल, रुपन्देही	२०६७-०७-२३	१७.०१	१९ जिल्ला (कैलाली, कञ्चनपुर, बाँके, बर्दिया, दाङ, कपिलवस्तु, रुपन्देही,

क्र.सं	नाम	केन्द्रीय कार्यालय	संचालन मिति	चुका पुँजी (रु.करोडमा)	कार्य क्षेत्र
					नवलपरासी पुर्व, नवलपरासी पश्चिम, चितवन, पर्सा, सुर्खेत, डडेलधुरा, गुमी, पाल्पा, तनहुँ, अर्घाखाँची, प्युठान र सल्यान
१३	सूर्योदय बोमी लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक	२०७८-१२-२९*	९९.०८	राष्ट्रियस्तर
१४	लक्ष्मी लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	महाराजगंज, काठमाडौं	२०६९-०२-२२	४४.१७	राष्ट्रियस्तर
१५	हिमालयन लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	चूच्चेपाटी, काठमाडौं	२०६९-०३-२९	३९.९८	राष्ट्रियस्तर
१६	विजय लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	गैडाकोट, नवलपरासी	२०६९-१२-१५	७४.५०	राष्ट्रियस्तर
१७	एनएमवि लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	पोखरा-हेम्जा, कास्की	२०६९-१२-१८	७२.१४	राष्ट्रियस्तर
१८	फरवार्ड माइक्रोफाइनेन्स लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	दुहवी-भलुवा, सुनसरी	२०७०-०२-०३	१०५.५६	राष्ट्रियस्तर
१९	ग्लोबल आइ.एम.ई. लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	पोखरा, कास्की	२०७०-०२-०५	६९.८९	राष्ट्रियस्तर
२०	महली लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बगधुवा, सप्तरी	२०७७-०८-०८*	३२.२४	राष्ट्रियस्तर
२१	मेरो माइक्रोफाइनेन्स लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बट्टार, नुवाकोट	२०७०-०४-०३	१३२.००	राष्ट्रियस्तर
२२	समता घरेलु लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक	२०७८-०१-०२*	५६.४०	राष्ट्रियस्तर
२३	सामुदायिक लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक	२०७१-०३-०१	१७.०८	४-१० जिल्ला (सिन्धुपाल्चोक, काभ्रेपलाञ्चोक, दोलखा, रामेछाप, सोलुखुम्बु, ओखलढुङ्गा, नुवाकोट, खोटाङ्ग, भोजपुर र संखुवासभा)
२४	नेशनल माइक्रोफाइनेन्स लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	निलकण्ठ, धादिङ	२०७८-०३-३०*	११६.५५	राष्ट्रियस्तर
२५	ग्रामीण विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बुटवल, रुपन्देही	२०७१-०४-३०*	९८.२५	राष्ट्रियस्तर
२६	वीन नेपाल लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक	२०७८-०७-१५*	७.९२	प्रदेशस्तर (बागमती प्रदेश)
२७	उन्नती सहकार्य लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	सिद्धार्थनगर, रुपन्देही	२०७७-०३-२६*	२४.६९	राष्ट्रियस्तर
२८	नाडेप लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	राजुरी, धादिङ	२०७२-०२-०१	४८.५८	राष्ट्रियस्तर
२९	सपोर्ट लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	हाँसपोसा, इटहरी	२०७२-०३-२७	१०.७६	प्रदेशस्तर (कोशी प्रदेश)
३०	आरम्भ चौतारी लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक	२०७८-०७-३०*	३६.७१	राष्ट्रियस्तर
३१	आशा लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	मदनपुर, नुवाकोट	२०७३-०५-१३	६४.१६	राष्ट्रियस्तर
३२	गुराँस लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	धनकुटाबजार, धनकुटा	२०७३-०८-०१	१०.१४	प्रदेशस्तर (कोशी प्रदेश)
३३	गणपति लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	दुलेगौडा (शुक्लगण्डकी), तनहुँ	२०७३-०८-२४	१५.१६	राष्ट्रियस्तर
३४	इन्फिनिटी लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	गैडाकोट, नवलपरासी	२०७८-०५-०४*	४९.७४	राष्ट्रियस्तर
३५	स्वाभिमान लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	तिलोत्तमा, रुपन्देही	२०७४-०२-०८	१४.६९	प्रदेशस्तर (लुम्बिनी प्रदेश)
३६	सम्पदा लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बन्दीपुर, तनहुँ	२०८१-०३-३०*	७०.०९	राष्ट्रियस्तर
३७	एनआईसी एसिया लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक	२०७७-१२-०८*	१७३.९४	राष्ट्रियस्तर
३८	समाज लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	मलंगवा, सर्लाही	२०७५-०१-०२	२.२९	१-३ जिल्ला (धनुषा, सर्लाही र महोत्तरी)
३९	महिला लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक	२०७५-०७-०१	२१.७६	राष्ट्रियस्तर
४०	मानुषि लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक	२०७५-०८-०१	१०.९४	राष्ट्रियस्तर
४१	युनिक नेपाल लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	कोहलपुर, बाँके	२०७८-०९-३०*	१४.८६	४-१० जिल्ला (बाँके, वर्दिया, कैलाली, कञ्चनपुर, दाङ, कपिलवस्तु, रुपन्देही, नवलपरासी, सुर्खेत र डडेलधुरा)
४२	उपकार लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	कोहलपुर, बाँके	२०७५-१२-११	१०.६१	प्रदेशस्तर (लुम्बिनी प्रदेश)
४३	धौलागिरी लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	बागलुङ्ग-२, बागलुङ्ग	२०७५-११-०७	१३.३१	राष्ट्रियस्तर
४४	सिवाइसि नेपाल लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	पोखरा, कास्की	२०७९-११-३०*	२६.६४	राष्ट्रियस्तर
४५	नेष्ट्रो समृद्ध लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	कुस्मा, पर्वत	२०७५-११-२१	२५.५०	राष्ट्रियस्तर
४६	स्वस्तिक लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	लाहान, सिराहा	२०७५-१२-१२	१.२०	प्रदेशस्तर (मधेश प्रदेश)
४७	श्रृजनशिल लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.	गोलबजार, सिराहा	२०७५-१२-०१	१०.९४	राष्ट्रियस्तर

समष्टिगत आर्थिक तथा वित्तीय अवस्था

क्र.सं	नाम	केन्द्रीय कार्यालय	संचालन मिति	चुक्ता पुँजी (रु.करोडमा)	कार्य क्षेत्र
४८	मातृभूमी लघुवित्त वित्तीय संस्था लि	धनगढी, कैलाली (कपोरेट मण्डिकाटार)	२०७७-०३-२९*	६२.८४	राष्ट्रियस्तर
४९	जीवन विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि	कटहरी, मोरङ	२०७७-०५-२२*	१३४.७५	राष्ट्रियस्तर
५०	आत्मनिर्भर लघुवित्त वित्तीय संस्था लि	घोराही, दाङ	२०७६-०९-०२	६.८६	प्रदेशस्तर (लुम्बिनी प्रदेश)
५१	सुपर लघुवित्त वित्तीय संस्था लि	तुलसीपुर, दाङ	२०७६-१०-०१	१.९५	प्रदेशस्तर (लुम्बिनी प्रदेश)
५२	अभियान लघुवित्त वित्तीय संस्था लि	पनौती, काभ्रेपलाञ्चोक	२०७६-०९-०१	२५.००	राष्ट्रियस्तर

* मर्जर / प्राप्ति पश्चात प्रदान गरिएको इजाजतपत्रानुसारको संचालन मिति ।

(५) पूर्वाधार विकास बैंक

क्र.सं	नाम	केन्द्रीय कार्यालय	संचालन मिति	चुक्ता पुँजी (रु.करोडमा)	कार्य क्षेत्र
१	नेपाल पूर्वाधार बैंक लि.	नयाँवानेश्वर, काठमाडौं	२०७५-११-२२	२१६०.००	राष्ट्रियस्तर

(६) अन्य संस्था

(६.१) सहकारी संस्था

क्र.सं	संस्थाको नाम	कार्यालय	सम्पर्क कार्यालय	स्वीकृति प्रदान भएको मिति
१	राष्ट्रिय सहकारी बैंक लि.	पुल्चोक, ललितपुर	वानेश्वर, काठमाडौं	२०६७-०४-०४

(६.२) हायर पर्चेज

क्र.सं	संस्थाको नाम	कार्यालय	सम्पर्क कार्यालय	स्वीकृति प्रदान भएको मिति
१	ओम्नी हायर पर्चेज प्रा.लि.	आदर्शनगर, बीरगंज	आदर्शनगर, बीरगंज	२०७१-०९-२४
२	हुलास फिनसर्भ हायर पर्चेज लि.	टेकु, काठमाडौं	टेकु, काठमाडौं	२०७१-०४-१८
३	सिप्रदी हायर पर्चेज प्रा.लि.	गैरिधारा, काठमाडौं	थापाथली, काठमाडौं	२०७१-०७-२०
४	एम.ए.डब्लु. हायर पर्चेज प्रा.लि.	विराटनगर, मोरङ	टेकु, काठमाडौं	२०७१-०९-३०
५	बतास हायर पर्चेज प्रा.लि.	पोखरा, कास्की	गैरिधारा, काठमाडौं	२०७१-१०-२१
६	स्याकार हायर पर्चेज प्रा.लि.	कान्तिपथ, काठमाडौं	कान्तिपथ, काठमाडौं	२०७३-०३-१०
७	जगद्रम्बा हायर पर्चेज प्रा.लि.	नक्साल, काठमाडौं	नक्साल, काठमाडौं	२०७३-०९-१७
८	भेन्चर हायर पर्चेज प्रा.लि.	पानीपोखरी, काठमाडौं	पानीपोखरी, काठमाडौं	२०७६-०८-०३
९	मनोकामना हायर पर्चेज प्रा.लि.	पानीपोखरी, काठमाडौं	कान्तिपथ, काठमाडौं	२०७६-०९-२७
१०	अग्नी हायर पर्चेज प्रा.लि.	पानीपोखरी, काठमाडौं	पानीपोखरी, काठमाडौं	२०७७-०७-१३

(६.३) प्रतिनिधि कार्यालय

क्र.सं	संस्थाको नाम	कार्यालय	सम्पर्क कार्यालय	स्वीकृति प्रदान भएको मिति
१	श्री मशरेक बैंक पि एस सी	दुबई, युएई	नयाँ वानेश्वर, काठमाडौं	२०६७-०६-२६
२	दोहा बैंक	दोहा, कतार	थापाथली, काठमाडौं	२०७४-०९-११
३	आईसी आईसी आई बैंक लि.	मुम्बई, भारत	थापाथली, काठमाडौं	२०७६-१०-२१

(६.४) जलविद्युत लगानी तथा विकास कम्पनी

क्र.सं	संस्थाको नाम	कार्यालय	सम्पर्क कार्यालय	स्वीकृति प्रदान भएको मिति
१	जलविद्युत लगानी तथा विकास कम्पनी लि.	बबरमहल, काठमाडौं	बबरमहल, काठमाडौं	२०६९-०३-२६

भाग

२

नेपाल राष्ट्र बैंकको कामकारबाही

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीति	५६
मौद्रिक व्यवस्थापन	५९
नियमन, वित्तीय क्षेत्र सुधार तथा वित्तीय पहुँच बिस्तार	६०
बैंक तथा वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण	६४
गैरबैंक वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण	६८
विदेशी विनिमय व्यवस्थापन	६९
भुक्तानी प्रणाली	७४
सूचना प्रविधि	७६
मुद्रा व्यवस्थापन	७७
मानव संसाधन व्यवस्थापन	७९
विविध	८०
प्रदेशस्थित कार्यालयहरूका प्रमुख गतिविधिहरू	९०
तालिकाहरू	९२
अनुसूचीहरू	१०१

नेपाल राष्ट्र बैंकको कामकारवाही

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीति

२.१ नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ ले निर्दिष्ट गरेबमोजिम आर्थिक स्थायित्व र अर्थतन्त्रको दिगो विकासको निमित्त मूल्य र शोधनान्तर स्थिरता कायम गर्ने मुख्य उद्देश्यका साथ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीति तर्जुमा गरिएको थियो । बाह्य क्षेत्र तथा मूल्य स्थितिमा सुधार आएको र सरकारी वित्त स्थिति दबावमा रहेको परिप्रेक्ष्यमा समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व कायम गर्दै नेपाल सरकारको बजेटमा लक्षित आर्थिक वृद्धि एवम् नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई सहयोग पुऱ्याउने गरी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीति २०८० साउन ७ गते सार्वजनिक गरिएको थियो । मौद्रिक नीतिको पहिलो त्रैमासिक समीक्षा २०८० मंसिर २२ गते, अर्द्धवार्षिक समीक्षा २०८० माघ २९ गते र तेस्रो त्रैमासिक समीक्षा २०८१ जेठ ४ गते सार्वजनिक गरिएको थियो ।

उद्देश्य तथा लक्ष्यहरू

- २.२ मूल्य र बाह्य क्षेत्र स्थायित्व कायम राख्दै अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउने, वित्तीय स्रोतलाई उत्पादनशील क्षेत्रमा प्रवाह गराई आन्तरिक उत्पादन क्षमता अभिवृद्धिमाफत आर्थिक वृद्धिलाई सहयोग पुऱ्याउने, कर्जालाई उत्पादनशील क्षेत्रमा प्रवाह गराउने, ठूला कर्जाहरूको अनुगमन, नियमन तथा सुपरिवेक्षणलाई प्रभावकारी बनाउने, कर्जाको अधिकेन्द्रीकरणलाई कम गर्दै लैजाने, साना तथा मझौला उत्पादनशील कर्जालाई प्राथमिकता दिने, कर्जाको गुणस्तर तथा पहुँच अभिवृद्धि गरी वित्तीय स्थायित्व प्रवर्द्धन गर्ने, वित्तीय क्षेत्र स्थायित्वको लागि अन्तर्राष्ट्रिय असल अभ्यासहरूलाई ग्रहण गर्दै तीनको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने, भुक्तानी तथा वित्तीय कारोबारलाई अभिवृद्धि गर्दै वित्तीय साक्षरता र वित्तीय समावेशता प्रवर्द्धन गर्ने मौद्रिक नीतिको प्राथमिकता रहेको थियो ।
- २.३ मौद्रिक नीतिले भारतीय रूपैयाँसँग नेपाली रूपैयाँको स्थिर विनिमयदरलाई मौद्रिक नीतिको अंकुशको रूपमा यथावत् राखेको थियो । व्याजदरलाई मौद्रिक नीतिको प्रसार माध्यमको रूपमा सुदृढ गर्दै संचालन लक्ष्यको रूपमा कार्यान्वयनमा रहेको बैंक तथा वित्तीय संस्थाबीचको भारित औसत अन्तरबैंक दरलाई निरन्तरता दिइएको थियो । नेपाल सरकारको बजेट वक्तव्यअनुरूप आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा मुद्रास्फीति ६.५ प्रतिशतभित्र कायम राख्ने मौद्रिक नीतिको लक्ष्य रहेको थियो । यसका अतिरिक्त न्यूनतम ७ महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न सक्ने विदेशी विनिमय सञ्चिति कायम गर्ने र माग पक्षबाट मूल्यमा चाप नपर्ने गरी लक्षित आर्थिक वृद्धि हासिल गर्न सहयोग पुऱ्याउने मौद्रिक नीतिको लक्ष्य रहेको थियो ।

तालिका २.१ : मुद्रास्फीति तथा शोधनान्तर बचत

	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	
			लक्ष्य	यथार्थ
वार्षिक औसत मुद्रास्फीति (प्रतिशतमा)	६.३२	७.७४	६.५०	५.४४
शोधनान्तर स्थिति (रु. अर्बमा) (+बचत/-घाटा)	-२५२.४	२८५.८	२०.००	५०२.५

२.४ राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका अनुसार आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा आर्थिक वृद्धि आधारभूत मूल्यमा ३.५ प्रतिशत र उत्पादकको मूल्यमा ३.९ प्रतिशत रहेको अनुमान छ । आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा खासगरी आवास तथा खाद्य सेवा, विद्युत तथा ग्यास र यातायात तथा भण्डारण उपक्षेत्रको विस्तारले आर्थिक वृद्धिमा सकारात्मक प्रभाव पारेको अनुमान गरिएको छ । निर्माण र उत्पादनमूलक क्षेत्रको वृद्धिदर भने ऋणात्मक नै रहेको अनुमान छ । आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को पहिलो त्रयमाससम्म मूल्यमा चाप परेको भएतापनि दोस्रो त्रयमासदेखि क्रमिक रूपमा सुधार हुँदै

२०८१ असारमा औसत मुद्रास्फीति लक्षित सीमाभन्दा केही कम (५.४४ प्रतिशत) कायम भएको छ। यस अवधिमा खाद्य तथा पेय पदार्थ समूहको मुद्रास्फीतिको तुलनामा गैरखाद्य तथा सेवा समूहको मुद्रास्फीतिमा बढी सुधार देखिएको छ। भारतमा थोक तथा उपभोक्ता मुद्रास्फीति स्थिर रहेको, आयात मूल्य सूचकाङ्क र तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्कको वृद्धिदरमा कमी आएको र आन्तरिक मागसमेत कमजोर रहेका कारण उपभोक्ता मुद्रास्फीति कम रहन गएको छ। समीक्षा वर्षमा समष्टिगत मागमा आएको संकुचन, बाह्य क्षेत्र व्यवस्थापन गर्न अवलम्बन गरिएका नीतिगत व्यवस्थाहरूको कारण आयातमा आएको कमी र विप्रेषण तथा पर्यटन आयमा भएको वृद्धिका कारण शोधनान्तर स्थिति रु.५०२ अर्ब ४९ करोडले बचतमा रहेको छ (तालिका २.१)। २०८१ असार मसान्तमा बैकिङ क्षेत्रसँग रहेको विदेशी विनिमय सञ्चिति १३ महिनाको वस्तु तथा सेवाको आयात धान्न पर्याप्त रहेको छ।

मौद्रिक नीतिको अन्तरिम तथा संचालन लक्ष्य

- २.५ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीतिमा मूल्य स्थिरतालाई प्राथमिक लक्ष्यको रूपमा निरन्तरता दिनुका साथै आन्तरिक र अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक परिदृश्यलाई मध्यनजर राखी मौद्रिक नीतिका अन्य लक्ष्य तथा प्राथमिकताहरू निर्धारण गरिएको थियो। मौद्रिक नीतिले लिएका लक्ष्य प्राप्तिका लागि ब्याजदरलाई मौद्रिक नीतिको प्रसार माध्यमको रूपमा सुदृढ गर्दै संचालन लक्ष्यको रूपमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाबीचको भारत औसत अन्तरबैंक दरलाई निरन्तरता दिइएको थियो। मौद्रिक नीतिको नीतिगत दर तय गर्दा वार्षिक लक्षित मुद्रास्फीति र विदेशी विनिमय सञ्चितिले आयात धान्ने क्षमतालाई प्रमुख आधारको रूपमा लिने व्यवस्थालाई यथावत राखिएको थियो।
- २.६ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा विस्तृत मुद्राप्रदायको वार्षिक वृद्धिदर १२.५ प्रतिशत हुने प्रक्षेपण रहेकोमा १३.० प्रतिशत कायम भएको थियो। त्यसैगरी, मौद्रिक क्षेत्रबाट प्रवाह हुने निजी क्षेत्रतर्फको कर्जाको वृद्धिदर ११.५ प्रतिशत हुने प्रक्षेपण रहेकोमा ६.१ प्रतिशत कायम भएको थियो (तालिका २.२)। पुँजीगत खर्च समयमा नै अपेक्षित रूपले हुन नसक्नु, आर्थिक वृद्धिदर न्यून रहनु, आर्थिक गतिविधिहरू अपेक्षित रूपमा सुधार नहुनु र निजीक्षेत्र पहिले नै अधिक ऋणभारमा रहनु जस्ता कारणले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा कर्जा विस्तार सुस्त रहन गएको थियो।

तालिका २.२ : मुद्राप्रदाय तथा आन्तरिक कर्जा

	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	
			लक्ष्य	यथार्थ
विस्तृत मुद्राप्रदायको वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	६.८	११.२	१२.५	१३.०
संकुचित मुद्राप्रदायको वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	-९.३	-०.३	९.०	-१.३
आन्तरिक कर्जाको वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	१४.५	८.७	१३.२	६.१
निजी क्षेत्रतर्फको कर्जाको वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	१३.३	४.६	११.५	६.१

मौद्रिक नीतिका उपकरणहरू

- २.७ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीतिले सजगतापूर्वक लचिलो कार्यदिशा लिएअनुरूप मौद्रिक नीतिका संचालन लक्ष्य तथा उपकरणहरू चयन गरिएका थिए। आन्तरिक तथा बाह्य आर्थिक परिदृश्यलाई दृष्टिगत गरी समष्टिगत आर्थिक स्थायित्वको लागि नीतिगत दरलाई ५० आधार विन्दुले घटाई ६.५ प्रतिशत कायम गरिएको थियो। बैंकदरलाई ७.५ प्रतिशतमा यथावत राखी निक्षेप संकलन दरलाई ५.५ प्रतिशतबाट घटाएर ४.५ प्रतिशत कायम गरिएको थियो। ठूला कर्जाहरूको अनुगमन, नियमन तथा सुपरिवेक्षणलाई प्रभावकारी बनाउने, कर्जाको अधिकेन्द्रीकरण कम गर्दै लैजाने, साना तथा मझौला उत्पादनशील कर्जालाई प्राथमिकता दिने र कर्जाको गुणस्तर तथा पहुँच अभिवृद्धि गरी वित्तीय स्थायित्व प्रवर्द्धन गर्नेतर्फ सहयोग पुग्ने गरी गरिएका नियामकीय व्यवस्थाहरू कार्यान्वयनमा ल्याइएका थिए।

- २.८ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीतिमा उल्लिखित सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणसँग सम्बन्धित व्यवस्था, लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको मर्जर र प्राप्तिलाई प्रोत्साहनसम्बन्धी व्यवस्था, राष्ट्रिय स्तरका विकास बैंकहरूले Capital Adequacy Framework, 2015 अनुसार पुँजीकोष कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था, बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट हुने लगानीसम्बन्धी व्यवस्था, तोकिएका क्षेत्रमा कर्जा लगानी गर्नुपर्ने सम्बन्धी व्यवस्था र बैंक तथा वित्तीय

संस्थाबाट निश्चित सीमाभन्दा बढी कर्जा/सुविधा उपयोग गर्ने ऋणीहरूले अनिवार्य रूपमा स्थायी लेखा नम्बर लिनुपर्ने व्यवस्था कार्यान्वयनमा आएका थिए ।

- २.९ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा खुला बजार कारोबारमार्फत तरलता व्यवस्थापन गर्दै ब्याजदर करिडोर प्रभावकारी बनाउन नेपाल राष्ट्र बैंक खुला बजार कारोबारसम्बन्धी विनियमावली तथा कार्यविधिमा संशोधन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको थियो । ब्याजदर करिडोरलाई प्रभावकारी बनाउने रणनीतिबमोजिम करिडोरको तल्लो सीमामा स्थायी निक्षेप सुविधा उपलब्ध गराउने व्यवस्था कार्यान्वयनमा आएको थियो । यस अवधिमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाले यस बैंकमा पटक पटक गरी कुल रु.३५ खर्ब २२ अर्ब ३५ करोड निक्षेप राखेका थिए । यस व्यवस्थाको कारण बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबीचको भारित औसत अन्तरबैंक दर ब्याजदर करिडोर नजिक रहेको छ । साथै बचत निक्षेपको ब्याजदर न्यूनतम ३.० प्रतिशत कायम भएको थियो ।

तालिका २.३ : बैंक तथा वित्तीय संस्थाले कायम गर्नुपर्ने अनिवार्य नगद अनुपात र वैधानिक तरलता अनुपात (प्रतिशतमा)

शीर्षक	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
अनिवार्य नगद अनुपात			
वाणिज्य बैंक	३.०	४.०	४.०
विकास बैंक	३.०	४.०	४.०
वित्त कम्पनी	३.०	४.०	४.०
वैधानिक तरलता अनुपात			
वाणिज्य बैंक	१०.०	१२.०	१२.०
विकास बैंक	८.०	१०.०	१०.०
वित्त कम्पनी	७.०	१०.०	१०.०

- २.१० बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले कायम गर्नुपर्ने अनिवार्य नगद अनुपात ४ प्रतिशत यथावत राखिएको थियो । त्यसैगरी, वैधानिक तरलता अनुपातलाई वाणिज्य बैंकहरूले १२ प्रतिशत र विकास बैंक तथा वित्त कम्पनीहरूले १० प्रतिशत कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था पनि यथावत राखिएको थियो (तालिका २.३) ।
- २.११ मौद्रिक नीतिको पहिलो त्रैमासिक समीक्षामार्फत विद्यमान मुद्रास्फीतिलाई प्रभाव पार्ने विभिन्न पक्षहरूको विश्लेषण, शोधनान्तर स्थिति र निजी क्षेत्रतर्फ जाने बैंक कर्जाको वृद्धिदरलाई दृष्टिगत गरी बैंक दरलाई ७.५ प्रतिशतबाट घटाई ७ प्रतिशत, नीतिगत दरलाई ६.५ प्रतिशतबाट घटाई ५.५ प्रतिशत र निक्षेप संकलन बोलकबोल दरलाई ४.५ प्रतिशतबाट घटाई ३.० प्रतिशत कायम गरिएको थियो । त्यसैगरी, वार्षिक मौद्रिक नीति र पहिलो त्रैमासिक समीक्षामार्फत लिइएको सजगतापूर्वक लचिलो कार्यदिशालाई अर्द्धवार्षिक समीक्षा र तेस्रो त्रैमासिक समीक्षामा पनि निरन्तरता दिइएको थियो ।
- २.१२ यस बैंक र वाणिज्य बैंक, विकास बैंक तथा वित्त कम्पनीहरूको वासलातको आधारमा मौद्रिक सर्वेक्षण तयार गरी प्रकाशन गरिँदै आएकोमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ बाट बीमा कम्पनीहरू, कर्मचारी सञ्चय कोष, नागरिक लगानी कोष, लघुवित्त वित्तीय संस्था, हाइड्रोइलेक्ट्रीसिटी इन्भेष्टमेन्ट एण्ड डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड र नेपाल पूर्वाधार बैंकसमेतलाई समेटेरी “वित्तीय क्षेत्र सर्वेक्षण” प्रकाशन गर्न शुरू गरिएको थियो । बीमा कम्पनीहरू, कर्मचारी सञ्चय कोष, नागरिक लगानी कोष, लघुवित्त वित्तीय संस्था, हाइड्रोइलेक्ट्रीसिटी इन्भेष्टमेन्ट एण्ड डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड र नेपाल पूर्वाधार बैंकको वासलातका आधारमा गैर-बैंकड वित्तीय क्षेत्रको छुट्टै “अन्य वित्तीय संस्था सर्वेक्षण” समेत प्रकाशन गर्न शुरू गरिएको थियो ।
- २.१३ मौद्रिक नीतिको अर्द्धवार्षिक समीक्षामार्फत ब्याजदर करिडोरलाई प्रभावकारी बनाउन २०८० फागुनदेखि स्थायी निक्षेप सुविधालाई कार्यान्वयनमा ल्याइएको थियो । साथै, तेस्रो त्रैमासिक समीक्षामार्फत ब्याजदर करिडोरलाई थप प्रभावकारी बनाउन स्थायी निक्षेप सुविधा प्रदान गर्ने व्यवस्थामा आवश्यक पुनरावलोकन गरिएको थियो ।

मौद्रिक व्यवस्थापन

निष्काशन तथा व्यवस्थापन

२.१४ नेपाल राष्ट्र बैंकले मौद्रिक नीति कार्यान्वयन गर्ने क्रममा आवश्यकता अनुसार विभिन्न मौद्रिक उपकरणहरू प्रयोग गरी बैंकिङ क्षेत्रको तरलता व्यवस्थापन गर्ने र नेपाल सरकारको तर्फबाट आन्तरिक ऋण उठाउने र सोको व्यवस्थापन गर्ने कार्य गर्दै आएको थियो। तर सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन ऐन, २०७९ र सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन नियमावली, २०८० कार्यान्वयनमा आएपश्चात् नेपाल सरकार, सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालयबाट २०८० चैत १५ गतेदेखि आन्तरिक ऋण निष्काशन र २०८१ असार १ देखि सरकारी ऋणपत्रहरूको दोस्रो बजार कारोबार, भुक्तानी र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य प्रारम्भ भएको छ।

नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वामित्वमा रहेका सरकारी ऋणपत्र

२.१५ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को अन्त्यमा नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वामित्वमा रहेका सरकारी ऋणपत्र रु.२० अर्ब ३९ करोड ६९ लाख रहेको छ।

तालिका २.४: नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वामित्वमा रहेका सरकारी ऋणपत्रको विवरण

सि. नं.	ऋणपत्रको किसिम	रकम (रु.करोडमा)			प्रतिशत परिवर्तन	
		२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०७९/८०	२०८०/८१
१.	ट्रेजरी बिल्स	१५१२.८३	४५३५.३		१९९.७९	-
२.	विकास ऋणपत्र	३३४५.७०	२४९४.९	१६४८.४०	-२५.४३	-३३.९२
३.	नागरिक बचतपत्र	३००.१४	३९०.१२	३९०.६४	२९.९८	-०.१३
४.	वैदेशिक रोजगार बचतपत्र	०.३	०.६५	०.६५	११६.६७	-
	जम्मा	५६५८.७	५१५८.९७	२०३९.६९	-९.१५	-६०.४६

तरलता व्यवस्थापन

२.१६ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा बजारमा देखिएको तरलताको उतार चढावलाई सम्बोधन गर्नका लागि खुला बजार कारोबार तथा ब्याजदर करिडोरका विभिन्न उपकरणहरू प्रयोगमा ल्याइएको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीति तथा सोको आवधिक समीक्षामार्फत् परिवर्तन भएका मौद्रिक उपायहरू अन्तर्गतका व्यवस्थाहरूलाई सम्बोधन गर्नेगरी “नेपाल राष्ट्र बैंक खुला बजार विनियमावली, २०७८” मा चौथो तथा “नेपाल राष्ट्र बैंक खुला बजार कारोबारसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८” मा पाँचौं संशोधन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

२.१७ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीतिमा भएको व्यवस्था बमोजिम भारत औषत अन्तरबैंक दरलाई ब्याजदर करिडोरको सीमाभित्र राख्न २०८० फागुन १ गतेदेखि लागू हुने गरी स्थायी निक्षेप सुविधा प्रयोगमा ल्याइएको छ। यस सुविधामार्फत् २०८१ असार मसान्तसम्म रु.३५ खर्ब २२ अर्ब ३५ करोड तरलता प्रशोचन गरिएको छ।

२.१८ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा निक्षेप संकलनमार्फत् रु.११ खर्ब ५१ अर्ब २५ करोड तरलता प्रशोचन गरिएको छ।

तालिका २.५ : तरलता प्रशोचन

क्र.सं.	उपकरण	पटक	रकम (रु. करोडमा)
१	निक्षेप संकलन	५०	१,१५,१२५.००
२	स्थायी निक्षेप सुविधा	४७	३,५२,२३५.००
	जम्मा		४,६७,३६०.००

२.१९ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सरकारी ऋणपत्र (ट्रेजरी बिल र विकास ऋणपत्र) को धितोमा बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई बैंकदरमा १ पटक रु १२० करोड स्थायी तरलता सुविधा प्रदान भएको छ।

नियमन, वित्तीय क्षेत्र सुधार तथा वित्तीय पहुँच बिस्तार

नियमन तथा वित्तीय क्षेत्र सुधार

नियामकीय व्यवस्थाहरू

२.२० बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको नियमन गर्न आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा विभिन्न निर्देशन, मार्गदर्शन तथा सूचनाहरू जारी भएका छन् । अर्थतन्त्रलाई चलायमान राख्ने र बैकिङ क्षेत्र सुदृढीकरण गर्ने उद्देश्यका साथ कर्जाको पुनरसंरचना, पुनरतालिकीकरण गर्ने लगायतका व्यवस्थाहरू कार्यान्वयनमा ल्याइएका छन् ।

क) पुँजीसम्बन्धी व्यवस्था :

- चक्रीय प्रणालीगत जोखिम बढ्दै गएको अवस्थामा बैंकमा सञ्चित पुँजीमार्फत बैंक तथा वित्तीय संस्थाको लचकता वृद्धि गर्ने उद्देश्यले वाणिज्य बैंकहरूले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ देखि Countercyclical Buffer कायम गर्नु पर्ने र २०८०/८१ को अन्त्यसम्ममा यस्तो Buffer ०.५ प्रतिशत कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ । साथै “ख” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त राष्ट्रिय स्तरका विकास बैंकहरूलाई Capital Adequacy Framework 2015 बमोजिम न्यूनतम प्राथमिक पुँजी तथा पुँजीकोष कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
- प्राथमिक पुँजीको पाँच प्रतिशतभन्दा बढी सञ्चित नोक्सानी बाँकी नरहेका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले आफ्नो प्राथमिक पुँजीको बढीमा शत प्रतिशतसम्मको डिबेञ्चर/अन्य ऋण उपकरण जारी गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ । इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले तोकिएका शर्तहरूको अधीनमा रही अविमोच्य असञ्चित सेयर (Perpetual Non-Cumulative Preference Share) जारी गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

ख) जोखिम भार सम्बन्धी व्यवस्थाको पुनरावलोकन :

शेयर धितो कर्जा, रियल स्टेट कर्जा तथा हायरपचेज कर्जाका विद्यमान जोखिम भार पुनरावलोकन गर्नुका साथै नेपाल सरकारबाट जग्गा विकास तथा भवन निर्माणको लागि स्वीकृति प्राप्त संस्थाहरूलाई प्रदान गरिने कर्जाका लागि अन्य रियलस्टेट भन्दा कम जोखिम भारको व्यवस्था गरिएको छ ।

ग) Loan to Value तथा Debt to Income Ratio मा गरिएको संशोधन :

घर जग्गा खरिद/निर्माण प्रयोजनमा प्रवाहित कर्जामा ऋण भुक्तानी आम्दानी अनुपात (DTI) अधिकतम ७० प्रतिशत हुन सक्ने व्यवस्था गरिएको छ । निश्चित प्रयोजन नखुलेका व्यक्तिगत प्रयोजनका कर्जाहरूको Loan to Value Ratio ४० प्रतिशत रहेकोमा ५० प्रतिशत कायम गरिएको छ ।

घ) कर्जाको सीमा सम्बन्धी व्यवस्थामा संशोधन :

पहिलोपटक घर खरिद वा निर्माण गर्ने व्यक्तिलाई प्रदान गरिने कर्जाको सीमा रु.१ करोड ५० लाखबाट वृद्धि गरी रु.२ करोड कायम गरिएको छ । मार्जिन प्रकृतिको कर्जाको अधिकतम एकल ग्राहक कर्जा सीमा कुल रु.१२ करोड र संस्थागत लगानीकर्ताहरूका लागि रु.२० करोड कायम गरिएको छ । एउटै व्यक्तिलाई रु.५० लाख वा सोभन्दा बढी कर्जा प्रवाह गर्दा अनिवार्य रूपमा स्थायी लेखा नम्बर (PAN) लिनुपर्ने व्यवस्थामा कर्जा सीमा रु.२५ लाख वा सो भन्दा बढी हुनेगरि परिमार्जन गरिएको छ ।

ङ) ब्याजदर सम्बन्धी व्यवस्था :

नेपाल सरकारको आफ्नो कार्यक्रम अन्तर्गत वा दातृ निकायबाट प्राप्त सहूलियतदरको रकम बैंक तथा वित्तीय संस्थामार्फत तोकिएको क्षेत्र एवं वर्गमा ऋण परिचालन गर्दा औसत आधारदरभन्दा कम ब्याजदरमा समेत प्रवाह गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ । बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ब्याजदरमा थप पारदर्शिताका लागि एउटै प्रकृतिका कर्जा तथा सापटको ब्याजदर अन्तर २ प्रतिशत विन्दुभन्दा बढीले फरक पार्न नपाइने

र संस्थागत मुद्दती निक्षेपमा प्रदान गरिने व्याजदर सर्वसाधारणलाई प्रदान गरिने अधिकतम व्याजदरभन्दा कम्तीमा १ प्रतिशत विन्दुले कम हुनुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

च) निक्षेप संकलन तथा सुरक्षण सम्बन्धी व्यवस्थामा संशोधन:

राष्ट्रियस्तरका विकास बैंकलाई निक्षेप संकलनसम्बन्धी कुनै सीमा नलाग्ने व्यवस्था गरिएको छ । इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले आफ्नो संस्थामा रहेको रु.३ लाख रूपैयाँसम्मको व्यक्तिगत बचत तथा मुद्दती निक्षेपको रकम निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषसँग सुरक्षण गराउनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा रु.५ लाख कायम गरिएको छ ।

छ) कालोसूचीसम्बन्धी निर्देशनमा परिमार्जन

कालोसूचीसम्बन्धी व्यवस्थामा देहायबमोजिम परिमार्जन गरिएको छ ।

- जमानतदातालाई कालोसूचीमा समावेश गर्नुपूर्व ऋणीले सुरक्षणस्वरूप राखेको धितो लिलाम गरी असुली गर्नुपर्ने र पर्याप्त नभएको अवस्थामा जमानतदातालाई ९० दिनको समय दिनुपर्ने ।
- जे.भी.मा आवद्ध कुनै फर्म/कम्पनी कालोसूचीमा परेको कारणले मात्र सोही जे.भी.मा आवद्ध अन्य फर्म/कम्पनीहरूलाई कालोसूचीमा राख्न अनिवार्य नहुने ।
- कालोसूचीमा समावेश भएका व्यक्तिले कानूनबमोजिम सामाजिक सुरक्षा भत्ता एवम् पेन्सन रकम प्राप्त गर्ने प्रयोजनको लागि खाता खोल्न सकिने र कानून बमोजिम प्राप्त भएको पारिश्रमिक, सामाजिक सुरक्षा भत्ता, पेन्सन लगायतका रकम निकाल्न सक्ने ।
- कालोसूचीमा नरहेको कुनै फर्म/कम्पनी अर्को कुनै कालोसूचीमा समावेश भएको फर्म/कम्पनीसँग जे.भी.मा रहेको कारणले मात्र उक्त जे.भी.को निक्षेप खाता संचालन गर्न तथा कर्जा कारोबार गर्न बाधा नपुग्ने ।

ज) निर्देशनहरू लागू गर्न थप समयावधि प्रदान

तोकिएका क्षेत्रहरूमा गर्नुपर्ने कर्जा लगानीको लागि न्यूनतम सीमा पुनरावलोकन तथा समयावधि परिमार्जन गरी २०८४ असार मसान्तसम्म समयावधि थप गरिएको छ । बैंक तथा वित्तीय संस्थाको सुभाब समेतमा चालू पूँजी कर्जासम्बन्धी मार्गदर्शन, २०७९ को Variance सम्बन्धी व्यवस्था मार्गदर्शन जारी भएको पहिलो वर्ष अनिवार्य नहुने प्रावधान रहेकोमा दुई वर्षसम्म अनिवार्य नहुनेगरी समय थप गरिएको छ । साथै, चालुपूँजी कर्जासम्बन्धी मार्गदर्शनमा उत्पादनशील क्षेत्रलाई जोड दिने उद्देश्यले उक्त क्षेत्रमा मार्गदर्शन लागू गर्नका लागि तोकिएका सीमाहरू पुनरावलोकन गरिएका छन् ।

झ) प्राकृतिक प्रकोप पिडीतका लागि राहत दिने व्यवस्था

प्राकृतिक प्रकोपका कारणले समस्यामा परेका ऋणीहरूलाई राहत दिने उद्देश्यले केही व्यवस्थाहरू परिमार्जन गरिएका छन् । यसमध्ये २०८० कात्तिकको भूकम्पको कारण क्षतिग्रस्त भएका आवासीय घरको पुनरनिर्माणको लागि प्रदान गरिएको आवासीय कर्जाको LTV ratio मा न्यूनतम १० प्रतिशत थप गरी शत प्रतिशतसम्म कायम गर्न सकिने व्यवस्था, साथै सोही भूकम्पको कारण क्षतिग्रस्त भएका सार्वजनिक विद्यालय, अस्पताल तथा स्वास्थ्य चौकीको पुनरनिर्माणको लागि बैंक तथा वित्तीय संस्थाले सामाजिक उत्तरदायित्व कोषबाट वार्षिक ४० प्रतिशतसम्म खर्च गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

ञ) कर्जा पुनरसंरचना तथा पुनरतालिकीकरणसम्बन्धी व्यवस्था:

देशको अर्थतन्त्रमा देखिएको शिथिलताका कारण ऋणीहरूलाई कर्जा तिर्नमा परेको कठिनाइलाई मध्यनजर गर्दै आवश्यक सहजीकरण गर्न परिस्थितिवश समस्यामा परेका ऋणीहरूको तोकिएको व्यवस्थाको अधीनमा रही व्याजको १० प्रतिशत रकम असुल उपर गरी पुनरतालिकीकरण र पुनरसंरचना गर्न सकिने व्यवस्था

गरिएको छ। त्यस्तै, ५ करोडमाथिका कर्जाको पुनरसंरचना र पुनरतालिकीकरणसम्बन्धी व्यवस्थामा शिक्षा, स्वास्थ्य तथा प्राकृतिक प्रकोपबाट प्रभावित परियोजना थप गरिएको छ।

ट) कर्जा वर्गीकरणसम्बन्धी व्यवस्था:

निष्कृत्य वर्गमा वर्गीकरण भएको कर्जाको स्तरोन्नतिका लागि ६ महिनासम्म किस्ता वा ब्याज नियमित गर्नुपर्ने, कुनै ऋणी संस्थाले एकभन्दा बढी शीर्षकमा कर्जा लिएकोमा कुनै एक कर्जा निष्कृत्य भएमा अन्य कर्जा सूक्ष्म निगरानीमा राख्नुपर्ने, समुहभित्रको कुनै ऋणीले लिएको कर्जा निष्कृत्य वर्गमा वर्गीकरण भएमा प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित हुने ऋणीलाई समेत निष्कृत्य वर्गमा वर्गीकरण गर्नुपर्ने लगायतका कर्जा वर्गीकरणसम्बन्धी व्यवस्था थप गरिएको छ।

ठ) कर्जा नोक्सानी व्यवस्थामा परिमार्जन :

कोभिड १९ महामारीको समयमा असल कर्जाको न्यूनतम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था १ प्रतिशतबाट वृद्धि गरी १.३ प्रतिशत कायम गरिएकोमा उक्त कर्जा नोक्सानी व्यवस्था १.२० प्रतिशत कायम गरिएको छ।

ड) थप गरिएका निर्देशनहरू :

- बैंक खाता रोक्का राख्न तथा रोक्का रहेका बैंक खाता फुकुवा गर्ने सम्बन्धी व्यवस्थालाई थप स्पष्ट, पारदर्शी र व्यवस्थित गर्न तयार गरिएको बैंक खाता रोक्का तथा फुकुवा सम्बन्धी विनियमावली, २०८१ को मस्यौदा तयार गरी सुझावको लागि बैंकको वेबसाइटमा राखिएको छ।
- बैंक तथा वित्तीय संस्थाका लागि आर्थिक वर्ष २०८१/८२ देखि लागु हुनेगरी NFRS-9 को Expected Credit Loss सम्बन्धी मार्गदर्शन जारी गरिएको छ।
- नेपालमा वातावरणमैत्री लगानी (Green Finance) लाई थप सुदृढ गर्न तथा सो अवधारणासम्बन्धमा नीतिगत व्यवस्था गर्न एवं व्यावहारिक रूपमा वातावरणमैत्री लगानीलाई वैज्ञानिक रूपमा परिभाषित गरी बुझाइमा एकरूपता कायम गर्नका लागि मार्गदर्शन आवश्यक देखिएकोले यस बैंकबाट तर्जुमा भएको "Nepal Green Finance Taxonomy (Guidelines for Financial Sector)" को मस्यौदालाई सरोकारवालाहरूको राय/सुझाव संकलन गर्नका लागि सूचना जारी गरिएको छ।
- Large Exposure Framework अनुरूपको विवरण बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट संकलन गर्ने कार्य शुरू गरिएको छ।

वित्तीय स्थायित्व प्रतिवेदन तथा तथ्याङ्क प्रकाशन

- क) यस बैंकले नियमित रूपमा वित्तीय स्थायित्व प्रतिवेदन (Financial Stability Report) प्रकाशन गर्ने गरेको छ। सोही क्रममा २०८० असार महिनाको तथ्यांकमा आधारित पन्ध्रौं वित्तीय स्थायित्व प्रतिवेदन (Financial Stability Report) प्रकाशित गरिएको छ।
- ख) बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूका लागि जारी एकीकृत निर्देशनबमोजिम यस बैंकमा प्राप्त दैनिक, मासिक तथा त्रैमासिक तथ्याङ्कका आधारमा नियमित रूपमा वेबसाइटमार्फत मासिक विवरण तयार गरी प्रकाशन गरिएको छ।

वित्तीय पहुँच अभिवृद्धि

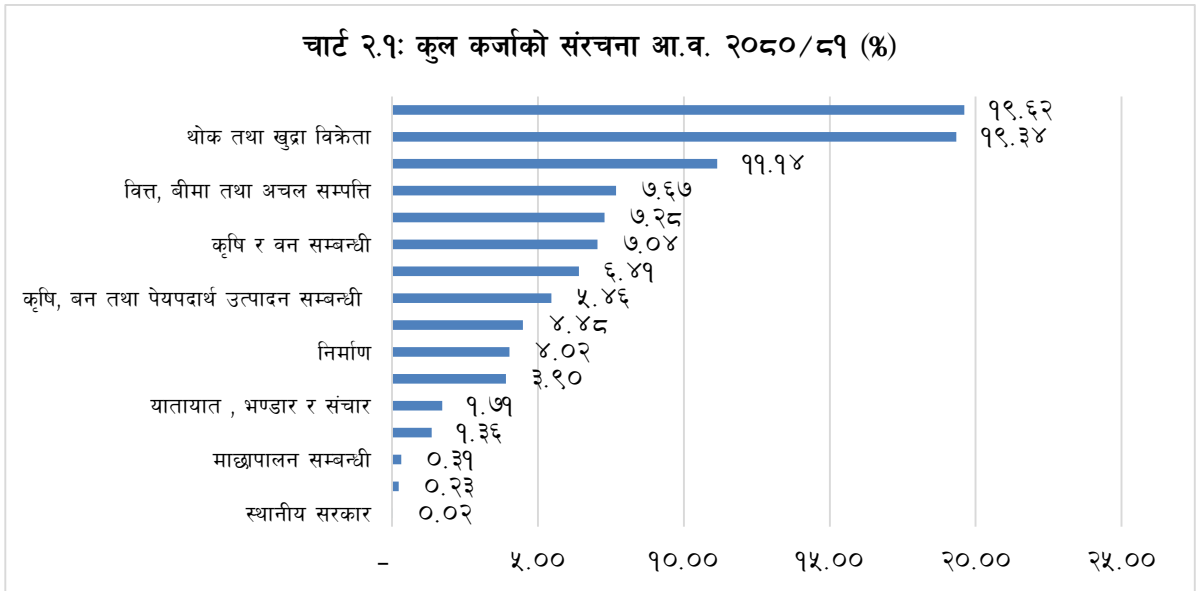
२.२१ वित्तीय संस्थाहरूको सञ्जाल बिस्तारसँगै वित्तीय पहुँच बढ्दै गएको छ। नेपाल सरकारको प्रत्येक स्थानीय तहमा कम्तीमा एउटा वाणिज्य बैंकको शाखा पुऱ्याउने लक्ष्य अनुरूप कुल ७५३ स्थानीय तहमध्ये २०८१ असार मसान्तमा ७५२ स्थानीय तहमा वाणिज्य बैंकको उपस्थिति रहेको छ (तालिका २.७)। अब एक स्थानीय तह (सुदुर पश्चिमप्रदेश अन्तर्गत बझाङ जिल्लाको साइपाल गाउँपालिका) मा मात्र बैंकको पहुँच पुग्न बाँकी रहेको छ।

तालिका २.६ : स्थानीय तहमा वाणिज्य बैंकका शाखा

प्रदेश	स्थानीय तहको संख्या	वाणिज्य बैंकका शाखा पुगेका स्थानीय तह		
		२०७९ असार	२०८० असार	२०८१ असार
कोशी	१३७	१३७	१३७	१३७
मधेश	१३६	१३६	१३६	१३६
बागमती	११९	११९	११९	११९
गण्डकी	८५	८५	८५	८५
लुम्बिनी	१०९	१०९	१०९	१०९
कर्णाली	७९	७९	७९	७९
सुदूर-पश्चिम	८८	८७	८७	८७
जम्मा	७५३	७५२	७५२	७५२

२.२२ २०८१ असार मसान्तसम्ममा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको संख्या अघिल्लो वर्षको तुलनामा ५ ले घटेर १०७ (पूर्वाधार विकास बैंकसहित) कायम भएको छ। यसबाट नेपाल राष्ट्र बैंकले लिँदै आएको वित्तीय क्षेत्रको संस्थाहरूको एकीकरणको अभियानले महत्वपूर्ण उपलब्धी हाँसिल गरी वित्तीय स्थायित्व र सबलिङ्गणमा सघाउ पुगेको छ। २०८१ असार मसान्तमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको शाखा संख्या ५९ वटाले घटेर ११,५३० पुगेको छ। शाखारहित बैंकिङ्ग सेवा प्रदान गर्ने केन्द्रहरूको संख्या २०८१ असार मसान्तसम्म १,१२९ रहेको छ। २०८० असार मसान्तमा प्रति शाखा जनसंख्या २५१७ रहेकोमा २०८१ असार मसान्तमा २५२९ कायम भएको छ।

२.२३ २०८१ असार मसान्तमा संचालनमा रहेका २० वटा वाणिज्य बैंकहरूको जम्मा चुक्ता पुँजी रु.३ खर्ब ७९ अर्ब २ करोड रहेको छ भने विकास बैंकको चुक्ता पुँजी रु.४२ अर्ब १७ करोड र वित्त कम्पनीको चुक्ता पुँजी रु.१५ अर्ब २९ करोड रहेको छ। साथै, समीक्षा वर्षमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको कुल निक्षेप १२.५५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.६४ खर्ब ९५ अर्ब पुगेको छ। त्यसैगरी, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले प्रवाह गरेको कुलकर्जा अघिल्लो वर्षको तुलनामा ५.९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.५१ खर्ब ६९ अर्ब पुगेको छ।

गाभने/गाभिने तथा प्राप्ति

२.२४ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई एक आपसमा गाभने/गाभिने प्रोत्साहित गर्ने यस बैंकको नीतिगत व्यवस्थालाई यस आर्थिक वर्षमा पनि निरन्तरता प्रदान गरिएको छ। “बैंक तथा वित्तीय संस्था एक आपसमा गाभने वा गाभिनेसम्बन्धी विनियमावली, २०७३” कार्यान्वयनमा आएपछि गाभने/गाभिने (मर्जर) तथा प्राप्ति (एक्विजिशन) को कार्यले गति लिएको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा १० वटा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू एक आपसमा

गाभने/गाभिने तथा प्राप्तमा सहभागी भएका छन् । उक्त अवधिमा भएका गाभने/गाभिने तथा प्राप्तिका कुल ५ वटा कार्य मध्ये गाभने/गाभिने (मर्जर) तर्फ ४ र प्राप्त (एक्विजिशन) तर्फ १ वटा कार्य सम्पन्न भएका छन् ।

बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेका खाताहरू रोक्का, फुकुवा तथा विवरण माग

२.२५ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा नेपाल प्रहरीको विभिन्न अपराध अनुसन्धान कार्यालयहरू, आन्तरिक राजस्व विभाग, करदाता सेवा कार्यालयहरू र अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग जस्ता निकायहरूको अनुरोधमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेका खाताहरू रोक्का राख्ने, फुकुवा गर्ने तथा विवरण माग गर्ने कार्यहरू गरिएको छ ।

सहुलियतपूर्ण कर्जा तथा विपन्न वर्ग कर्जा

२.२६ २०८१ असार मसान्तसम्ममा “सहुलियतपूर्ण कर्जाका लागि ब्याज अनुदान सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७५” बमोजिम प्रवाह गरिएको कर्जामध्ये कृषि तथा पशुपंक्षी व्यवसाय कर्जा अन्तर्गत ४६,३५६ जना ऋणीको रु.८६ अर्ब ८९ करोड ८७ लाख कर्जा बक्यौता रहेको छ । नेपाल सरकारले हालसम्म सहुलियतपूर्ण कर्जाका लागि कुल रु.२५ अर्ब ५५ करोड ब्याज अनुदान प्रदान गरेको छ ।

२.२७ आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरूले आफ्नो कुल कर्जाको न्यूनतम ५ प्रतिशत कर्जा विपन्न वर्गमा प्रवाहित गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । २०८१ असार मसान्तसम्म वाणिज्य बैंक, विकास बैंक र वित्त कम्पनीहरूले क्रमशः ६.०३ प्रतिशत, ७.७४ प्रतिशत र ७.२७ प्रतिशत कर्जा विपन्न वर्गमा प्रवाह गरेका छन् ।

मार्जिन कारोबारका लागि कर्जा प्रदान गर्न स्वीकृति प्रदान

२.२८ नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लिमिटेडको सिफारिस बमोजिम नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ७६ बमोजिम ३४ वटा शेयर ब्रोकर संस्थाहरूलाई मार्जिन कारोबारका लागि कर्जा प्रवाह गर्ने अनुमति प्रदान गरिएको छ ।

सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंककारी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी व्यवस्था

२.२९ पारस्परिक मूल्याङ्कनबाट प्राप्त सुझाव समेतका आधारमा सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणसँग सम्बन्धित तपसिल बमोजिमका निर्देशनहरू जारी गरिएको छ ।

क) सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंककारी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी व्यवस्था १/०७६ लाई प्रतिस्थापन गरी कर्मचारी सञ्चय कोष र नागरिक लगानी कोषका लागि सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंककारी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी व्यवस्था ।

ख) अनुमतिपत्रप्राप्त हायर पर्चेज कर्जा दिने कम्पनीहरूका लागि सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंककारी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी व्यवस्था ।

बैंक तथा वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण

बैंक सुपरिवेक्षण

२.३० आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा जोखिममा आधारित सुपरिवेक्षण विधि अवलम्बन गरी कुल १९ वटा वाणिज्य बैंकहरूको समाष्टिगत स्थलगत निरीक्षण (Full Scope Onsite Inspection) तथा एउटा वाणिज्य बैंक र नेपाल इन्फ्रास्ट्रक्चर बैंक लिमिटेडको लक्षित स्थलगत निरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । स्थलगत निरीक्षण गरी सम्बन्धित बैंकमा देखिएका कमी कमजोरीहरूलाई सुधार गराउने तथा प्राप्त विवरणको आधारमा बैंकहरूको मूल्याङ्कन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

२.३१ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ७ वटा वाणिज्य बैंक, ९ वटा विकास बैंक, १३ वटा फाइनान्स कम्पनी र २ वटा भुक्तानी सेवा प्रदायक कम्पनी समेत गरी कुल ३१ वटा संस्थाको AML/CFT मा आधारित लक्षित निरीक्षण

- (Targeted Inspection) सम्पन्न गरिएको छ । साथै, ५ वटा वाणिज्य बैंकहरूको Targeted Financial Sanctions मा आधारित लक्षित निरीक्षण (Targeted Inspection) सम्पन्न गरिएको छ ।
- २.३२ गैर-स्थलगत सुपरिवेक्षण अन्तर्गत सम्पूर्ण वाणिज्य बैंकहरूबाट नियमित रूपमा तथ्याङ्क लिई सो को आधारमा अनिवार्य नगद मौज्दात अनुपात (CRR) को दुई/दुई हप्तामा अनुगमन प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । कर्जा निक्षेप अनुपात (CD Ratio) को दैनिक अनुगमन गरी मासिक प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । वैधानिक तरलता अनुपात (SLR) तथा स्प्रेड दर (Spread Rate) सम्बन्धी विवरण नियमित अनुगमन गरी मासिक प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । विपन्न वर्ग कर्जा (Deprive Sector Lending) को अनुगमन गरी त्रैमासिक प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र कर्जा (Priority Sector Lending) को अनुगमन गरी त्रैमासिक प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । वाणिज्य बैंकहरूको पूँजी पर्याप्तता सम्बन्धमा मासिक अनुगमन गरिएको छ । वाणिज्य बैंक तथा पूर्वाधार विकास बैंकको वित्तीय विश्लेषण तथा ऐन, प्रचलित कानून, नियमन, आदेश तथा निर्देशन पालनाको अनुगमन, CAELS Analysis, Early Warning Signals, Stress Testing Result आदि समेटी त्रैमासिक रूपमा गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । वाणिज्य बैंकहरूको वित्तीय विश्लेषणका आधारमा त्रैमासिक रूपमा Key Financial Indicators तयार गरी बैंकको वेबसाइटमा प्रकाशन गरिएको छ ।
- २.३३ Individual Bank Supervisor (IBS) कार्यविधि तयार गरी लागू गरिएको छ । Internal Credit Risk Grading सम्बन्धी मार्गदर्शन तयार गरिएको छ । Risk Based On-site Supervision Manual अद्यावधिक गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ ।
- २.३४ समष्टिगत स्थलगत र लक्षित निरीक्षणका साथै समीक्षा वर्षमा विभिन्न निकायहरू र व्यक्तिगत रूपमा पेश हुन आएका कुल १२६ वटा उजुरी, गुनासोका आधारमा वाणिज्य बैंकहरूको स्थलगत र गैरस्थलगत विशेष निरीक्षण सम्पन्न गरी उक्त उजुरी तथा गुनासोहरूको सम्बोधन गरिएको छ ।
- २.३५ BASEL Core Principles सम्बन्धमा स्वमूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । Credit Information Company Limited (CICL), Credit Ratings, Secured Transaction Registry बाट प्राप्त परिणामलाई सुपरिवेक्षणमा उपयोग गर्ने सम्बन्धमा प्रारम्भिक अध्ययन गरिएको छ ।
- २.३६ ठूला ऋणीहरूको कर्जा उपयोग स्थितिसम्बन्धी अध्ययनको लागि Large Exposure Framework तयार भई कार्यान्वयन भइरहेको छ । Corporate Governance सम्बन्धी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन ढाँचा तयार गरी लागू गरिएको छ ।
- २.३७ ठूला १० वटा वाणिज्य बैंकहरू छनोट गरी Loan Portfolio Review (LPR) का लागि IMF सँगको समन्वयमा Concept Note तथा Terms of Reference तयार गरी उक्त कार्यका लागि अन्तर्राष्ट्रिय फर्म नियुक्तिको अन्तिम चरणमा रहेको छ ।
- २.३८ आर्थिक अनुसन्धान विभागसँगको समन्वयमा Macro Economic Variable को आधारमा Macro Stress Testing (MST) Framework तयार भई पारित हुने क्रममा रहेको छ । Basel II को Advanced Approaches लागू गर्नका निम्ति आवश्यक तयारीका सम्बन्धमा प्रारम्भिक अध्ययन सम्पन्न भई प्रतिवेदन छलफलको क्रममा रहेको छ ।
- २.३९ बैंकहरूले पेश गरेको ICAAP Report को आधारमा Supervisory Review and Evaluation Process (SREP) गरिएको छ ।
- २.४० वाणिज्य बैंकहरूबाट Supervisory Information System (SIS) मार्फत प्राप्त हुने तथ्याङ्क तथा विवरणहरूको अनुगमन गर्ने गरिएको तथा Supervisory Information System (SIS) को Onsite Inspection Module लागू गरी समानान्तर रूपमा निरीक्षण प्रतिवेदन SIS मार्फत नै तयारी तथा बैंकमा पेश गर्ने गरिएको छ ।
- २.४१ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन मापदण्ड बमोजिमको वित्तीय विवरणको आधारमा २० वटा वाणिज्य बैंकहरू तथा नेपाल इन्फ्रास्ट्रक्चर बैंक लिमिटेड लाई वित्तीय विवरण प्रकाशित गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको छ । वित्तीय विवरण प्रकाशित गर्न स्वीकृति प्रदान गर्दा बैंकहरूमा स्थलगत निरीक्षण तथा गैर-स्थलगत सुपरिवेक्षणका क्रममा देखिएका कैंफियत लगायत वाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका

कैफियतहरू सुधार गर्न तथा त्यस्ता कैफियतहरू पुनः दोहोरिन नदिने व्यवस्था मिलाउनका लागि बैंकहरूलाई निर्देशन दिइएको छ ।

- २.४२ बैंकबाट सम्पन्न गरिएका समष्टिगत, लक्षित, तथा विशेष स्थलगत निरीक्षण तथा नियमित गरिने गैर-स्थलगत सुपरिवेक्षणका आधारमा तयार गरिएका प्रतिवेदनहरूमा उल्लेख गरिएका कैफियतहरू तथा तत् सम्बन्धमा जारी गरिएका निर्देशनहरूको पालना भए/नभएको कार्यको नियमित अनुगमन गर्ने गरिएको छ । सम्पूर्ण वाणिज्य बैंकहरूको अर्धवार्षिक रूपमा अनुगमन प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।
- २.४३ वाणिज्य बैंकहरूको समष्टिगत सुपरिवेक्षण तथा वित्तीय स्थितिको विश्लेषण सहित यस विभागसँग सम्बन्धित समसामयिक विषयवस्तुहरू समेटेर आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वार्षिक बैंक सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन प्रकाशन गरिएको छ । प्रत्येक त्रयमासको समाप्तिमा बैंकहरूबाट प्राप्त हुने कर्जा नोक्सानी व्यवस्था सम्बन्धी विवरणका आधारमा सुपरिवेक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुरूप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरे नगरेको सम्बन्धमा संक्षिप्त प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।
- २.४४ यस बैंकले जारी गरेका विभिन्न निर्देशन पालना नगरेकोले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा २ वटा वाणिज्य बैंक र १ संस्थापक शेयरधनीलाई गरी जम्मा ३ पटक जरिवाना तिराइएको र ११ वटा वाणिज्य बैंकका संचालक समिति र प्रमुख कार्यकारी अधिकृतलाई जम्मा १४ पटक सचेत गराइएको छ । साथै, ४ वटा वाणिज्य बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृतहरूलाई नसिहत दिइएको छ । आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सम्पत्ति शुद्धीकरण (Anti-Money Laundering) सम्बन्धी ऐन र यस बैंकको निर्देशनको उल्लंघन गरेको हुनाले एउटा विकास बैंकलाई जरिवाना तिराइएको तथा २ विकास बैंक, १ जना विकास बैंक संचालक र १ जना वित्त कम्पनीको संचालकलाई सचेत गराइएको छ । साथै १ जना विकास बैंक र १ जना वित्त कम्पनीको प्रमुख कार्यकारी अधिकृतलाई समेत सचेत गराइएको छ ।
- २.४५ वाणिज्य बैंकका मुख्य परिसूचकहरू देहायवमोजिम रहेका छन् (तालिका २.८) ।

तालिका २.७ : वाणिज्य बैंकहरूका प्रमुख परिसूचकहरू

क्र.सं.	परिसूचकहरू	२०८० असार मसान्त	२०८१ असार मसान्त
१	कुल संख्या	२०	२०
२	कुल चुक्ता पुँजी (रु. अर्बमा)	३६४.४३	३७९.०२
३	प्राथमिक पुँजीकोष (रु. अर्बमा)	५५६.९९	५६९.४९
४	कुल पुँजीकोष (रु. अर्बमा)	७०७.३०	७१३.७१
५	कुल निक्षेप (रु. अर्बमा)	५,०८६.२४	५,७५७.७७
६	कुल कर्जा (रु. अर्बमा)	४,३१५.३८	४,५६९.०८
७	प्राथमिक पुँजीकोष अनुपात (प्रतिशत)	१०.५३	१०.१०
८	पुँजीकोष अनुपात (प्रतिशत)	१३.३७	१२.८४
९	कर्जा-स्रोत परिचालन अनुपात (प्रतिशत)	८३.०१	७८.६५
१०	खुद तरलता अनुपात (प्रतिशत)	२९.१०	३२.२१
११	वैधानिक तरलता अनुपात (प्रतिशत)	२४.३५	२८.७३
१२	निष्कृत्य कर्जा अनुपात (प्रतिशत)	२.९८	३.७६
१३	विपन्न वर्ग कर्जा अनुपात (प्रतिशत)	६.२२	६.०३

वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण

- २.४६ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा संचालनमा रहेका १७ विकास बैंकहरू र १७ वित्त कम्पनीहरूको समष्टिगत/लक्षित स्थलगत निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ । सो मध्ये ८ वटा विकास बैंकहरूको जोखिममा आधारित सुपरिवेक्षण सम्पन्न भएको छ । सोहि क्रममा समस्याग्रस्त घोषित दुईवटा वित्त कम्पनीहरूको समेत निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

- २.४७ सेवाग्राहीहरू एवम् विभिन्न माध्यमबाट आएको गुनासोको आधारमा समीक्षा अवधिमा ३ वटा विकास बैंक र ४ वटा फाइनेन्स कम्पनीहरूको विशेष निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
- २.४८ स्थलगत निरीक्षण सम्पन्न भई निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेखित कैफियतहरूको सुधारको लागि निर्देशन कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन गरिएको छ ।
- २.४९ वार्षिक साधारण सभा प्रयोजनको लागि १४ वटा विकास बैंक र १३ वटा वित्त कम्पनीहरूलाई आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वित्तीय विवरण प्रकाशन गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।
- २.५० नियमित रूपमा गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण कार्य गरी विकास बैंक तथा वित्त कम्पनीहरूको पूँजीकोषको पर्याप्तता, अनिवार्य नगद अनुपात (CRR), वैधानिक तरलता अनुपात (SLR), ऋण तथा निक्षेप अनुपात (C/D Ratio), आधार दर, स्प्रेड दर, क्षेत्रगत कर्जा, विपन्नवर्ग कर्जा लगायतका नियमनकारी व्यवस्थाहरूको अनुगमन गरी त्रैमासिक गैर-स्थलगत सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । प्रचलित कानून, यस बैंकद्वारा जारी नियमन व्यवस्था तथा दिइएका निर्देशनको अनुपालना नभएकोले २०८१ असार मसान्तसम्ममा ३ वटा फाइनेन्स कम्पनी र १ वटा विकास बैंकलाई नसिहत दिइएको छ । ७ वटा विकास बैंक र २ वटा फाइनेन्स कम्पनीलाई सचेत गराईएको छ भने ४ वटा विकास बैंकलाई नगद जरिवाना गरिएको छ । २ वटा विकास बैंकहरूलाई शीघ्र सुधारात्मक कारवाही(Prompt Corrective Action) गरिएको छ ।
- २.५१ 'ख' र 'ग' वर्गका वित्तीय संस्थाहरूको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन वेबसाइटमार्फत सार्वजनिक गरिएको छ ।
- २.५२ अपरिष्कृत वित्तीय विवरण अनुसार आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को असार मसान्तमा विकास बैंकहरूको निष्कृत कर्जा अनुपात औषतमा ३.६२ प्रतिशत रहेको छ भने कुल पूँजीकोष अनुपात औषतमा १३.३८ प्रतिशत रहेको छ । सो अनुपात आर्थिक वर्ष २०७९/८० असार मसान्तमा क्रमशः २.४५ र १३.२१ प्रतिशत रहेको थियो । त्यसैगरी, समीक्षा अवधिको असार मसान्तमा वित्त कम्पनीहरूको निष्कृत कर्जा अनुपात औषतमा ७.१३ रहेको छ भने कुल पूँजीकोष अनुपात औषतमा १४.७७ प्रतिशत रहेको छ । उक्त अनुपात आर्थिक वर्ष २०७९/८० को असार मसान्तमा क्रमशः २.४५ प्रतिशत र १३.२१ प्रतिशत रहेको थियो ।
- २.५३ २०८१ असार मसान्तमा कायम रहेको विकास बैंक र वित्त कम्पनीहरूको अपरिष्कृत प्रमुख वित्तीय सूचकहरू देहायबमोजिम रहेका छन् ।

तालिका २.८ : विकास बैंक र वित्त कम्पनीहरूको प्रमुख परिसूचकहरू (अपरिष्कृत)

क्र.सं.	सूचकहरू	विकास बैंक	वित्त कम्पनी
१.	कुल संख्या	१७	१७
	क) राष्ट्रिय स्तर	८	१५
	ख) प्रदेश/जिल्ला स्तर	९	२
२.	कुल चुक्ता पूँजी (रु. अर्बमा)	४२.१७	१४.०५
३.	प्राथमिक पूँजी (रु.अर्बमा)	५३.२६	१३.९३
४.	कुल पूँजी कोष (रु.अर्बमा)	६६.५५	१६.२१
५.	कुल निक्षेप (रु.अर्बमा)	६०९.७६	१२७.९२
६.	कुल ऋण (रु.अर्बमा)	४९८.६१	९६.५१
७.	प्राथमिक पूँजी अनुपात (प्रतिशतमा)	१०.७१	१२.६९
८.	कुल पूँजी अनुपात (प्रतिशतमा)	१३.३८	१४.७७
९.	कुल कर्जा/निक्षेप अनुपात (प्रतिशतमा)	८२.५२	७७.६३
१०.	तरलता अनुपात (प्रतिशतमा)	२६.८२	३४.४०
११.	वैधानिक तरलता अनुपात (प्रतिशतमा)	२४.२८	२७.८५
१२.	निष्कृत कर्जा अनुपात (प्रतिशतमा)	३.६२	७.१३
१३.	विपन्न वर्ग कर्जा अनुपात (प्रतिशतमा)	७.७१	७.४७
१४.	निर्देशित क्षेत्र कर्जा (प्रतिशतमा)	२५.६०	२०.९२

लघुवित्त वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण

- २.५४ यस बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको संख्या २०८० असार मसान्तमा ५७ रहेकोमा २०८१ असार मसान्तमा ५२ रहेको छ। यसमध्ये तीन वटा थोक कर्जा प्रदायक संस्था र ४९ वटा खुद्रा कर्जा प्रवाह गर्ने लघुवित्त संस्थाहरू रहेका छन्। लघुवित्त वित्तीय संस्थाका शाखाका संख्या ५,००९ रहेको छ र संस्थामा कुल १४ लाख १५ हजार समूह, ५९ लाख ९५ हजार सदस्य र २६ लाख ६३ हजार ऋणी आवद्ध रहेका छन्। खुद्रा कर्जाको कारोबार गर्ने ४९ वटा लघुवित्त वित्तीय संस्था मध्ये दुई संस्थाले सर्वसाधारणबाट निक्षेप संकलनको अनुमति पाएका छन्। ५२ वटा संस्थाहरूमध्ये ३९ वटा राष्ट्रियस्तर, ९ वटा प्रदेशस्तर र ४ वटा जिल्लास्तरका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू रहेका छन्।
- २.५५ लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वार्षिक निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन तयार गरी बैंकको वेबसाइटमा प्रकाशन गरिएको छ।
- २.५६ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस बैंकको निर्देशन अनुसार न्यूनतम अनिवार्य नगद अनुपात कायम गर्नुपर्ने व्यवस्थाको पालना नगरेका २ वटा लघुवित्त वित्तीय संस्थालाई कारवाही स्वरूप हर्जाना लगाइएको छ।
- २.५७ यस बैंकबाट पुनरकर्जा, व्यवसायिक कर्जा र सहूलियतपूर्ण कर्जाको सदुपयोगिता अध्ययन गर्न नियुक्त भएको परामर्शदाताले पेश गरेको प्रतिवेदनका आधारमा २ वटा लघुवित्त वित्तीय संस्थालाई कारवाही तथा निर्देशन दिइएको छ। यस बैंकबाट जारी निर्देशन विपरित कार्य गरेबापत ७ वटा लघुवित्त वित्तीय संस्थालाई कारवाही तथा निर्देशन दिइएको छ। साथै, २७ वटा संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृतलाई नसिहत दिइएको छ।
- २.५८ यस बैंकको मिति २०७९/०५/१५ को संचालक समितिको निर्णय अनुसार सुपर लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड, दाङलाई समस्याग्रस्त घोषणा गरिएको र मिति २०७९/१०/०९ को संचालक समितिका निर्णय अनुसार मिति २०७९/१०/२३ देखि यस बैंकले व्यवस्थापन नियन्त्रणमा लिई बैंकबाट नियुक्त अधिकारी (व्यवस्थापन समूह) मार्फत संस्थाको व्यवस्थापन संचालन गर्ने व्यवस्था गरिएकोमा मिति २०८०/०५/१७ देखि २ सदस्यीय बाह्य व्यवस्थापन समिति नियुक्त गरी सो समितिलाई व्यवस्थापन हस्तान्तरण गरिएको छ।
- २.५९ लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूका लागि स्थलगत तथा गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण कार्यविधि (Onsite and Offsite Supervision Manual) स्वीकृति भई लागू भएको छ।
- २.६० लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूका सदस्यहरूको गुनासो सुनुवाई तथा व्यवस्थापनको लागि लघुवित्त संस्था सुपरिवेक्षण विभागमा मिति २०८०/०२/१० देखि टोल फ्री नम्बर सहितको समर्पित (Dedicated) गुनासो सुनुवाइ डेस्कको स्थापना भएको छ।

गैर बैंक वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण

- २.६१ समीक्षा अवधिमा विभागबाट स्थलगत निरीक्षण सम्पन्न भएका कुल १५८ मध्ये १६ वटा विप्रेषण कारोबार गर्ने कम्पनीहरूको समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण, ८ वटा विप्रेषण कारोबार गर्ने कम्पनीहरूको अनुगमन निरीक्षण र ८ वटा बैंकहरू गरी जम्मा ३२ वटा विप्रेषण कारोबार गर्ने बैंक/कम्पनीहरूको निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ।
- २.६२ हाइड्रोइलेक्ट्रीसिटी इन्भेष्टमेण्ट कम्पनी लि. र राष्ट्रिय सहकारी बैंक लिमिटेडको स्थलगत निरीक्षण कार्यसमेत समीक्षा अवधिमा सम्पन्न गरिएको छ।
- २.६३ उपत्यका भित्रका ४० वटा मनिचेन्जर कम्पनी, २८ वटा टुर्स ट्राभल्स तथा ट्रेकिङ कम्पनी, ८ वटा हायरपर्वेज कम्पनी, १२ वटा होटल, ४ वटा कार्गो कम्पनी, ६ वटा एयरलायन्स कम्पनी र अन्यबाट ४ वटा गरी १०२ वटा कम्पनीहरूको स्थलगत निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ।
- २.६४ उपत्यका बाहिरका १० वटा मनिचेन्जर तथा ११ वटा होटल र १ वटा ट्राभल्स तथा टुर्सहरू गरी जम्मा २२ वटा कम्पनीहरूको स्थलगत निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ।

- २.६५ विदेशी विनिमय कारोबार गर्न इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरूका कर्मचारीहरूलाई FXOL System मा Online Reporting गर्ने सम्बन्धमा विराटनगरमा एक दिने अनुशिक्षण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- २.६६ निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नको लागि विभाग तथा प्रदेशस्थित कार्यालयका सम्बन्धित कर्मचारीहरूबीच एकीकृत परिपत्र, निर्देशन, प्रचलित ऐन, नियम तथा सुपरिवेक्षकीय विषयवस्तु सम्बन्धी एक दिने अनुशिक्षण कार्यक्रम काठमाडौंमा सम्पन्न गरिएको छ ।

विदेशी विनिमय व्यवस्थापन

विदेशी विनिमय नियमन

- २.६७ २०८१ असार मसान्तसम्म यस बैंकबाट विदेशी मुद्राको कारोबार गर्न स्वीकृति लिई अद्यावधिक रहेका संस्थामा होटल १४७, ट्राभल एजेन्सी ६२८, ट्रेकिङ्ग १२६३, कार्गो ४३, एयरलाइन्स कम्पनी ४६, मनिचेन्जर ३००, रेमिट्यान्स कम्पनी २४, वाणिज्य बैंक २०, विकास बैंक ८, वित्त कम्पनी ५, नेपाल क्लियरिङ हाउस १ र अन्य ३२ गरी जम्मा २५१७ रहेका छन् । विदेशी मुद्राको कारोबार गर्ने उक्त संस्थाहरूमध्ये काठमाडौं उपत्यकाभित्र २२६१ र उपत्यका बाहिर २५६ रहेका छन् ।
- २.६८ भारतबाहेक अन्य मुलुकहरूको भ्रमणमा जाने नेपाली नागरिकहरूलाई राहदानी बापत प्रति पटक अमेरिकी डलर २,५००/- वा सो बराबरको परिवर्त्य विदेशी मुद्रासम्म सटही सुविधा दिन सकिने व्यवस्था गरिएको छ । यस्तो सटही सुविधा एक वर्षमा २ पटकमा नबढ्ने गरी मात्र प्रदान गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.६९ नेपाल एकीकृत व्यापार रणनीति, २०८० मा उल्लिखित निर्यात संभावना देखिएका वस्तुहरूलाई समेत ब्याक टु ब्याक प्रतीतपत्रको सुविधा उपलब्ध हुने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.७० Documents Against Acceptance (DAA) तथा Documents Against Payment (DAP) को माध्यमबाट एक पटकमा अधिकतम अमेरिकी डलर ६०,०००/- वा सो बराबरको परिवर्त्य विदेशी मुद्रासम्मको मालसामान मात्र आयात गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ । साथै, भारतबाट Documents Against Acceptance (DAA) मार्फत हुने आयातको हकमा त्यस्तो सीमा भारतीय रूपैयाँ तीन करोड कायम गरिएको छ ।
- २.७१ विद्युतीय माध्यमबाट मात्र भन्सार राजस्व लिने व्यवस्था भएका भन्सार कार्यालयहरूमार्फत् हुने आयातको हकमा उद्योगले एक प्रतिशत र व्यापारिक संस्थाले तीन प्रतिशत धरौटी राख्नु पर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.७२ सूचना प्रविधि लगायत सेवा निर्यात गर्ने उद्योग/व्यवसायलाई आफूले आर्जन गरेको विदेशी मुद्राको १० प्रतिशतसम्मको सीमामा रही तोकिएवमोजिमका व्यवस्थाहरू पालना हुने गरी विदेशमा सम्पर्क कार्यालय खोल्ने प्रयोजनको लागि वाणिज्य बैंकबाटै सटही सुविधा प्रदान हुने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.७३ वायुयान सेवा संचालक संस्थालाई अमेरिकी डलर १,००,०००/- वा सो बराबरको अन्य परिवर्त्य विदेशी मुद्रा (भारतमा अमेरिकी डलर १,००,०००/- बराबर हुने भारतीय रूपैयाँ वा परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा भुक्तानी गर्न सकिने) सम्मको सेवा आयातको लागि वाणिज्य बैंकहरूबाट विदेशी मुद्रा सटही सुविधा उपलब्ध गराउन सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.७४ नेपाल बैंकर्स संघको सिफारिसमा “क” वर्गका बैंकहरूले मात्र आयात गर्न सक्ने सुनको दैनिक परिमाण २० (बीस) किलोग्राम कायम गरिएको छ ।
- २.७५ नेपाल राष्ट्र बैंक विदेशी विनिमय कारोबार इजाजतपत्र तथा निरीक्षण विनियमावली, २०७७ मा दोस्रो संशोधन गरिएको छ । संशोधनका प्रमुख विशेषताहरू देहायबमोजिम छन् ।
- क) राष्ट्रियस्तर बाहेकका वित्तीय संस्थालाई नेपाल राष्ट्र बैंक विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभाग वा आफ्नो केन्द्रीय कार्यालय रहेको स्थानको नजिकमा रहेको नेपाल राष्ट्र बैंकको प्रदेशस्थित कार्यालयमा विदेशी विनिमय कारोबारको इजाजतपत्रका लागि निवेदन पेश गर्न र इजाजतपत्र प्राप्त गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।

- ख) विदेशी विनिमय कारोबार गर्ने बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई इजाजतपत्र प्रदान गर्दा म्याद उल्लेख नभएको इजाजतपत्र प्रदान गरिने र त्यस्तो इजाजतपत्र नवीकरण गर्नु नपर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
- ग) क्यासिनोलाई प्रदान हुने विदेशी मुद्रा कारोबारको इजाजतपत्र नेपाल राष्ट्र बैंकको प्रदेशस्थित कार्यालयबाट समेत प्रदान गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।
- घ) इजाजतपत्रको लागि कायम गर्नु पर्ने धरौटी बैंक जमानतको अलावा नगद धरौटी समेत राख्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।
- ङ) फर्म, कम्पनी, संस्थालाई अधिकतम ५ वर्ष सम्मको इजाजतपत्र प्रदान गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।
- च) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको निरीक्षण/सुपरिवेक्षण सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागबाट हुने व्यवस्था गरिएको छ ।
- छ) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले कुनै कारणवश सात दिनसम्म कारोबार बन्द गर्नु परेमा इजाजतपत्र प्रदान गर्ने विभाग वा राष्ट्र बैंकको प्रदेशस्थित कार्यालय र सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागलाई पूर्व जानकारी दिनुपर्ने तथा सात दिनभन्दा बढी अवधिको लागि कारोबार बन्द गर्नु परेमा इजाजतपत्र प्रदान गर्ने विभाग वा राष्ट्र बैंकको प्रदेशस्थित कार्यालयबाट पूर्व स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
- ज) इजाजतपत्र सम्बन्धी कार्यहरू विद्युतीय प्रणालीबाट समेत सम्पादन गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।
- झ) विनियमावली बमोजिमका कार्य सम्पादनको लागि अख्तियारको प्रत्यायोजन र सेवा प्रवाहको अधिकतम समयसीमा समेत व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.७६ सुन बिक्रेता वाणिज्य बैंकमा सुन खरिद गर्ने व्यवसायीको बैंक खाता नभएता पनि अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थामा भएको निजको खाताबाट भुक्तानी हुने भएमा सम्बन्धित वाणिज्य बैंकले सुन बिक्रीको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.७७ नेपाली/विदेशी नागरिक वा नेपालमा दर्ता भएका फर्म/कम्पनी/संस्था/शाखा कार्यालयले बिक्री, कमिशन, शुल्क, पारिश्रमिक लगायत विभिन्न प्रयोजनका लागि फिर्ता (Repatriation) नहुने गरी विदेश (नागरिक वा फर्म/कम्पनी/संस्था) बाट प्राप्त हुने रकम इजाजतपत्रप्राप्त विप्रेषण कम्पनीमार्फत् सम्बन्धित वेनिफिसियरीको खातामा जम्मा गर्ने गरी दैनिक रु.२० लाखसम्म (एकपटक वा पटक पटक) को विप्रेषण रकम ल्याउन सकिने व्यवस्था गरिएको छ । बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट समेत त्यस्तो रकम भित्र्याउन सकिने र सोमा सीमा लागू नहुने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.७८ वैदेशिक रोजगारीमा जापान, दक्षिण कोरिया, युरोप महादेश, संयुक्त राज्य अमेरिका र क्यानाडा जाने नेपाली नागरिकलाई राहदानी बापत अधिकतम अमेरिकी डलर ५००/- सम्मको सटही सुविधा उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.७९ इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले विदेशी विश्वविद्यालयको सम्बन्धनमा नेपाल सरकारको अनुमति लिई खुलेका नेपालस्थित शिक्षण संस्थाहरूलाई सम्बन्धन, परीक्षा लगायतका शुल्कहरूको भुक्तानीको लागि अमेरिकी डलर १२,०००/- (साविकमा अमेरिकी डलर १०,०००/- रहेको) वा सो बराबरको अन्य परिवर्त्य विदेशी मुद्रासम्मको सटही सुविधा उपलब्ध गराउन सक्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.८० नेपाली नागरिकलाई विभिन्न प्रयोजनको लागि अधिकतम अमेरिकी डलर १,५००/- (साविकमा अमेरिकी डलर १,०००/- रहेको) वा सो बराबरको अन्य परिवर्त्य विदेशी मुद्रा (भारत बाहेक) सम्म सटही सुविधा प्रदान गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.८१ परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा लिएको ऋणको साँवा तथा ब्याज कोभिड-१९ को प्रकोपलाई दृष्टिगत गरी नेपाली रूपैयाँमा भुक्तानी गर्न सकिने सम्बन्धी व्यवस्थालाई हटाइएको छ ।
- २.८२ एकीकृत परिपत्र-२०७९ र सो पश्चात् मिति २०८०/०९/१२ सम्म जारी परिपत्र/सूचना समेत समावेश गरी परिमार्जन गरिएको एकीकृत परिपत्र-२०८० जारी गरिएको छ ।

- २.८३ नेपाल राष्ट्र बैंक विदेशी लगानी तथा विदेशी ऋण व्यवस्थापन विनियमावली, २०७८ (तेस्रो संशोधनसहित) जारी गरिएको छ। संशोधनका प्रमुख विशेषताहरू देहायबमोजिम रहेका छन् :
- क) विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण नियमावली बमोजिम तोकिएको अवधिभित्र विदेशी लगानी भित्र्याउन नसकेमा विदेशी लगानी स्वीकृत गर्ने निकायबाट अवधि थप गरिएको स्वीकृति समेत पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था गरिएको छ।
- ख) नेपाली उद्योगमा कायम रहेको कूल नेपाली शेयरधनीहरूको शेयर धारण अनुपात नघट्ने, धितोपत्र बजारमा कम्पनी सूचीकृत हुने र रूग्ण उद्योगमा हुने विदेशी लगानीको हकमा नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति आवश्यक नपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।
- ग) विदेशी लगानीको लेखांकन हुन छुटेकाको हकमा लेखांकन गर्न २०८१ पुस मसान्तसम्मको समयसीमा प्रदान गरिएको छ।
- घ) स्वीकृत विदेशी लगानीको रकमभन्दा बढी रकम भित्रिँदा बढी भित्रिएको रकमलाई खाम्ने गरी विदेशी लगानी स्वीकृत गर्ने निकायबाट विदेशी लगानीको समर्थन-स्वीकृति प्रदान भएमा लेखाङ्कन सम्बन्धी अन्य व्यवस्थाहरू पालना हुने गरी विदेशी लगानीको रूपमा लेखाङ्कन गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ।
- ङ) विदेशी लगानीबाट आर्जित मुनाफालाई सोही उद्योगमा लगानी गरिएको वा विदेशी लगानी खुला नगरिएका उद्योग वा व्यवसाय बाहेक अन्य उद्योगमा लगानी गरिएको हकमा सोही व्यहोरा समेत उल्लेख गरी विदेशी लगानी लेखाङ्कनको प्रमाणपत्र उपलब्ध गराइने व्यवस्था गरिएको छ।
- च) विदेशी लगानी नेपाल भित्र्याउँदा बैंकिङ शुल्कको कारण कम भएमा भित्रिएको खुद रकमको तीन प्रतिशतको सीमाभित्र रहने गरी त्यस्तो शुल्कलाई समेत विदेशी लगानीको रूपमा लेखाङ्कन गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ।
- छ) विदेशी ऋणको लागि तोकिएको ब्याजदरको सीमाभित्र रहने गरी विभिन्न प्रकृतिका Contingent/Non-contingent खर्च समेत समावेश गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ।
- ज) व्यावसायिक कृषि, उत्पादनमूलक उद्योग, पूर्वाधार उद्योग, पर्यटन उद्योग र उर्जामूलक उद्योगमा भित्रिने विदेशी ऋणको हकमा वाणिज्य बैंकको औसत आधारदरमा दुई प्रतिशत विन्दुसम्मले ब्याजदर थप गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ।
- झ) विनियमावलीमा उल्लिखित विभिन्न किसिमका ऋणको लागि तोकिएको बेञ्चमार्क ब्याजदर बाहेकको प्रिमियम दरमा २५ आधार विन्दु थप गरी हुने ब्याजदरभन्दा बढी नहुने गरी स्थिर ब्याजदर कायम हुने ऋणको हकमा दुई वर्षको सीमा लागू नहुने र नेपाली रुपैयाँमा अंकित हुने ऋणको हकमा स्थिर ब्याजदर लागू हुने अवधि एक पटकमा अधिकतम दश वर्षसम्म हुने व्यवस्था गरिएको छ।
- ञ) इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले भित्र्याउने विदेशी ऋणको हकमा ऋण सम्भौतामा नै व्यवस्था हुने गरी विदेशी तेस्रो पक्षलाई कुनै रकम भुक्तानी नहुने गरी समावेश गर्न सकिने र विदेशी ऋणको कानूनी परामर्श सम्बन्धी कार्यको लागि स्वदेशी कानून व्यवसायीलाई ऋणदाताको समेत सहमतिमा तोकिएको ब्याजदरको सीमाभित्र रहने गरी तोकिएको रकम ऋणीले भुक्तानी गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ।
- ट) शुरूमा विदेशी ऋणको रूपमा रकम भित्र्याई ऋण अवधिभित्र वा ऋण अवधि समाप्त भएपश्चात् ऋणीलाई छनौट गर्न सक्ने अधिकार हुने गरी त्यस्तो ऋणको बाँकी साँवाको आंशिक वा पूर्ण रकमलाई विदेशी लगानीको रूपमा परिवर्तन गर्न सकिने प्रकृतिको विदेशी ऋण तोकिएबमोजिमका व्यवस्थाहरू पालना हुने गरी भित्र्याउन सकिने व्यवस्था गरिएको छ।
- ठ) इजाजतपत्रप्राप्त “क” वर्गका वाणिज्य बैंकले स्वदेशमा कर्जा प्रवाह गर्ने वा प्रवाह भइसकेको कर्जा सुरक्षण गर्ने प्रयोजनको लागि विदेशी बैंक तथा वित्तीय संस्थाका साथै नियामक निकायबाट स्वीकृतिप्राप्त विदेशी पेन्सन फण्ड, हेज फण्ड, सरकारी/अन्तर-सरकारी स्वामित्वको Development Finance Institutions (DFIs) लगायतका कर्जा प्रवाह गर्ने संस्थाबाट जारी भएको वित्तीय जमानत स्वीकार गर्न सक्ने तथा यस्तो बैंक जमानत वा वित्तीय जमानतको आधारमा नेपालमा कर्जा प्रवाह गर्दा वा प्रवाह भइसकेको कर्जा सुरक्षण गर्दा सोको अन्य सुरक्षण, विदेशी विनिमय लगायत अन्य जोखिम सम्बन्धित वाणिज्य बैंक आफैँले विश्लेषण गर्नु

पर्ने र कर्जा प्रवाह गर्दा वा प्रवाह भइसकेको कर्जा सुरक्षण गर्दा तोकिएको प्रयोजनका लागि मात्र हुनु पर्ने व्यवस्था गरिएको छ । यस्तो वित्तीय जमानत जफत भई रकम भित्र्याई पुनः विदेशमा रकम फिर्ता गर्नु पर्ने भएमा यस बैंकको स्वीकृति लिनु पर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

- २.८४ नेपालमा कार्यरत भारतीय नागरिकले नेपाली वाणिज्य बैंक तथा राष्ट्रियस्तरका विकास बैंकमा खोलेको बैंक खातामार्फत राष्ट्रिय भुक्तानी स्वीचको माध्यमबाट भारतीय बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खोलिएको व्यक्तिगत खातामा प्रति दिन भा.रु. १५,०००/- र प्रति महिना भा.रु. १,००,०००/- जम्मा हुने गरी पारिश्रमिक बापतको सटही सुविधा उपलब्ध हुने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.८५ भारतबाट नेपालमा विप्रेषण भित्र्याउने प्रयोजनका लागि नेपाल राष्ट्र बैंक र भारतिय रिजर्व बैंकले व्यवस्था गरेको "Indo-Nepal Remittance Facility Scheme" अन्तर्गत नेपाली नागरिकले भारतीय बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खोलेको बैंक खाता आबद्ध विद्युतीय बैंकिङ, अन्तर बैंक भुक्तानी, मोबाइल बैंकिङ, Quick Response Code मार्फत राष्ट्रिय भुक्तानी स्वीचको माध्यमबाट नेपाली वाणिज्य बैंक तथा राष्ट्रियस्तरका विकास बैंकमा खोलेको व्यक्तिगत खातामा प्राप्त हुने गरी विप्रेषण रकम भित्र्याउने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.८६ नेपाली व्यवसायीहरूले वस्तु तथा सेवा बिक्री गरेबापतको परिवर्त्य विदेशी मुद्रा नेपाली वाणिज्य बैंक तथा राष्ट्रियस्तरका विकास बैंकमा खोलेको बैंक खातामा प्राप्त हुने गरी विदेशमा जारी भएको Quick Response Code मार्फत राष्ट्रिय भुक्तानी स्वीचको माध्यमबाट स्वीकार गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ । राहदानी बापतको सटही सुविधा र औपचारिक भ्रमण बापतको सटही सुविधा Quick Response Code मार्फत राष्ट्रिय भुक्तानी स्वीचको माध्यमबाट प्रदान गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.८७ विभिन्न शान्ति मिशनमा खटिने नेपाली सेनाको हकमा त्यस्तो मिशनको लागि आवश्यक पर्ने वस्तु तथा सेवा नेपाल नभित्र्याई सिधै सम्बन्धित शान्ति मिशन रहेको मुलुकमा पठाउने प्रयोजनको लागि प्रतितपत्र खोल्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.८८ भारतीय रूपैयाँको सटही सुविधा QR Code मार्फत समेत Merchant Payment हुने गरी RPS मार्फत प्रदान गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ । विद्युतीय कार्डबाट प्रदान हुने विदेशी मुद्राको सुविधा QR Code को माध्यमबाट RPS मार्फत समेत प्रदान गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.८९ नेपाली व्यवसायीले वस्तु तथा सेवा बिक्री गरेबापतको रकम (Merchant Payments) QR Code मार्फत RPS को माध्यमबाट स्वीकार गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।
- २.९० Quick Response Code लगायतका विद्युतीय माध्यम (कार्ड बाहेक) बाट विदेशमा भुक्तानी हुने सटही सुविधा प्रदान गर्दा राष्ट्रिय भुक्तानी स्वीच (National Payment Switch) पूर्ण रूपमा संचालनमा नआएसम्म सो अन्तर्गतको Retail Payment Switch (RPS) को माध्यमबाट प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

वैदेशिक लगानी तथा ऋण

- २.९१ समीक्षा वर्षमा विदेशी मुद्रा भित्र्याउनुपूर्व यस बैंकलाई दिइने लिखित जानकारी मार्फत रु.७९ अर्ब ६ करोड तथा शेयर स्वामित्व परिवर्तनमार्फत् नेपाली उद्योगमा कायम रहेका कुल नेपाली शेयरधनीहरूको शेयर धारण अनुपात घट्ने गरी भएको विदेशी लगानीको लागि रु.२ अर्ब ६३ करोड गरी कुल रु.८१ अर्ब ६९ करोड बराबरको विदेशी लगानी बापत विदेशी मुद्रा भित्र्याउन अनुमति प्रदान भएको छ । साथै, उक्त अवधिमा यस बैंकबाट अनुमति प्राप्त बैंक/वित्तीय संस्थालाई रु.१६ अर्ब १७ करोड र अन्य उद्योग/कम्पनीलाई रु.३ अर्ब ३० करोड गरी कुल रु. १९ अर्ब ४७ करोड बराबरको वैदेशिक ऋण भित्र्याउन अनुमति प्रदान भएको छ ।
- २.९२ समीक्षा अवधिमा रु.१० अर्ब २९ करोड बराबरको विदेशी लगानी र रु.५८ अर्ब ९६ करोड बराबरको विदेशी ऋणको लेखाङ्कन भएको छ । साथै, उक्त अवधिमा प्रत्यक्ष विदेशी लगानी फिर्ता, ऋणमार्फत भित्रिएको विदेशी लगानीको साँवाब्याज, विदेशी लगानीबाट आर्जित लाभांश, प्रविधि हस्तान्तरण बापतको रोयल्टी तथा विदेशी लगानीसँग सम्बन्धित विभिन्न शुल्कहरू भुक्तानीको लागि जम्मा रु.२३ अर्ब १४ करोड बराबरको विदेशी मुद्रा सटहीको स्वीकृति प्रदान भएको छ ।

वस्तु तथा सेवा आयात/निर्यात

- २.९३ समीक्षा अवधिमा विदेशी फर्म, कम्पनी तथा संस्थासँग नेपालमा दर्ता भएका फर्म, कम्पनी वा संस्थाले सम्झौता गरी सेवा खरिद गरे बापत वाणिज्य बैंकहरूले प्रदान गर्न सक्ने विदेशी मुद्रा सट्टी सुविधाको सीमाका अतिरिक्त यस बैंकमा पेश हुन आएका १,४९९ वटा फाईलहरू मार्फत् रु.६ खर्ब ५ अर्ब ११ करोड ३८ लाख ६० हजार ५४८ र पैसा ७३ मात्र बराबरको विदेशी मुद्राको सट्टी सुविधा प्रदान भएको छ ।
- २.९४ समीक्षा अवधिमा निर्यात व्यापारलाई प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्यले विभिन्न निर्यातकर्ता फर्म, कम्पनी वा संस्थाहरूलाई वाणिज्य बैंकहरूबाट भुक्तानी भएको रु.१ अर्ब ५४ करोड ९७ लाख बराबरको निर्यातमा नगद अनुदान रकमको शोधभर्ना उपलब्ध गराइएको छ ।

विदेशी विनिमय सञ्चिति तथा लगानी

- २.९५ २०८० असार मसान्तमा यस बैंकको विदेशी विनिमय सञ्चिति लगानी अमेरिकी डलरमा ९ अर्ब ८२ करोड रहेकोमा २०८१ असार मसान्तमा यस्तो रकम अमेरिकी डलरमा १३ अर्ब ६२ करोड रहेको छ । विप्रेषण आप्रवाहमा आएको उल्लेखनीय वृद्धि, आयातमा आएको कमी, अन्तर्राष्ट्रिय व्याजदर लगायतका कारण र आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को अन्त्यसम्ममा करिब अमेरिकी डलर ५ अर्ब ८२ करोड बराबरको विदेशी मुद्रा वाणिज्य बैंकहरूसँग खरिद गरिएको कारण विदेशी विनिमय लगानी पोर्टफोलियोमा वृद्धि भएको छ ।
- २.९६ विदेशी विनिमय सञ्चितिको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्न सुरक्षा, तरलता तथा प्रतिफललाई क्रमशः प्राथमिकीकरण गर्दै सञ्चिति लगानीलाई विभिन्न बैंकहरूमा आवधिक निक्षेप, केन्द्रीय बैंकबाट जारी हुने ट्रेजरी बिल तथा नोट्स, चीनियाँ सरकारी बण्ड, बैंक फर इन्टरनेसनल सेटलमेन्टले जारी गरेका FIXBIS र Medium Term Investment (MTI) लगायतका उपकरणहरूमा केन्द्रित गरिएको छ । तर, विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय कारणले सुनको मूल्यमा आएको उतारचढावका कारण सुनमा वाञ्छित सीमा अनुसार लगानी हुन सकेको छैन ।
- २.९७ बैंकले अमेरिकी डलर, युरो, पाउण्ड स्टर्लिङ, चीनियाँ युआन, जापानीज येन, अष्ट्रेलियन डलर, क्यानेडियन डलर र भारतीय रूपैयाँको लगानीयोग्य उपकरणहरूमा लगानी गर्दै आएको छ । २०८१ असार मसान्तमा कुल लगानीमध्ये मुख्य हिस्सा अमेरिकी डलरमा ५९.१८ प्रतिशत लगानी रहेको छ ।
- २.९८ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को शुरुवातदेखि नै उच्च रहेको अमेरिकी फेडरल रिजर्भ बैंकले कायम गरेको ५.२५-५.५० प्रतिशत नीतिगतदर लगायतका अधिकांश केन्द्रीय बैंकहरूको नीतिगतदरहरू उच्च नै रहेकोमा पछिल्लो समयमा युरोपेली केन्द्रीय बैंक (European Central Bank-ECB) ले मात्र २४ जेठ २०८१ (तदानुसार ०६ जुन २०२४) देखि लागू हुने गरी युरो (EURO) मुद्रामा विद्यमान नीतिगतदर ४.५० प्रतिशतबाट घटाई ४.२५ प्रतिशत कायम गरेता पनि विदेशी विनिमयबाट प्राप्त भारित औसत प्रतिफल ४.९६ प्रतिशत रहेको छ ।
- २.९९ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा बैंकले लगानी व्यवस्थापन गर्ने सिलसिलामा DZ Bank AG, Singapore, Saudi National Bank, Singapore तथा भारतीय रिजर्भ बैंकबाट भारतीय बैंकको अफसोर शाखाको रूपमा अनुमति प्रदान भएको Gujarat International Finance Tech-City (GIFT CITY) मा अवस्थित ICICI Bank GIFT City शाखासँग सम्बन्ध स्थापना गरी कारोबार शुरू गरेको छ । साथै, Commerze Bank, Germany; Mashreq Bank, UAE र Banque De France, France, Singapore शाखालाई लगानीयोग्य काउण्टरपार्टीहरूको रूपमा सूचीकृत गर्ने तथा सो बैंकहरूसँग Relationship Management Application (RMA) स्थापना गर्ने प्रक्रियामा रहेको छ ।

भुक्तानी प्रणाली

- २.१०० भुक्तानीसम्बन्धी कार्य गर्ने संस्थालाई प्रदान गरिने अनुमति नीति, २०७९ बमोजिम आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा कुल ६ वटा संस्थालाई भुक्तानी सेवा प्रदायकको रूपमा कार्य गर्न अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ। यस अन्तर्गत विकास बैंक १, लघुवित्त वित्तीय संस्था ४ र भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्था १ रहेका छन्। साथै, भुक्तानी सेवा प्रदायकको रूपमा कार्य गर्नका लागि एउटा संस्थालाई आशयपत्र प्रदान गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस बैंकबाट अनुमतिपत्रप्राप्त विकास बैंक १, वित्त कम्पनी १ र भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्था ४ वटा संस्थाहरूको अनुमतिपत्र नवीकरण गरिएको छ।
- २.१०१ अनुमतिपत्रप्राप्त भुक्तानीसम्बन्धी कार्य गर्ने संस्थाहरूलाई “भुक्तानी प्रणालीसम्बन्धी एकीकृत निर्देशन-२०८०” जारी गरिएको छ। भुक्तानीसम्बन्धी कार्य गर्ने बैंक तथा वित्तीय संस्थाको स्थलगत निरीक्षण गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको छ।
- २.१०२ Quick Response Code लगायतका विद्युतीय माध्यम (कार्डबाहेक) बाट विदेशी मुद्रामा हुने अन्तरदेशीय Retail Payments अन्तर्गतको Merchant Payments (P2M) को Acquiring तथा Issuing कारोबार गर्दा राष्ट्रिय भुक्तानी स्वीच पूर्ण रूपमा संचालनमा नआएसम्म तोकिएको व्यवस्थाहरू पालना गरी सोअन्तर्गतको Retail Payment Switch मार्फत कारोबार गर्न निर्देशन गरिएको छ।
- २.१०३ २०७७ साउनदेखि भुक्तानी प्रणालीको विकाससम्बन्धी सूचकहरू यस बैंकको वेबसाइटमा मासिक रूपमा प्रकाशन गर्ने गरिएको छ। समीक्षा वर्षमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा विद्युतीय भुक्तानीका विभिन्न उपकरणहरूको प्रयोगमा उल्लेख्य वृद्धि भई सर्वसाधारणमा यसको पहुँच अभिवृद्धि भएको छ (तालिका २.१०)।

तालिका २.९ : विद्युतीय भुक्तानीका सूचकहरू

क्र.सं.	सूचकहरू (संख्या)	२०८० असार मसान्त	२०८१ असार मसान्त	प्रतिशत परिवर्तन
१	भुक्तानी प्रणाली संचालक (PSO)	१०	९	-१०%
२	भुक्तानी सेवा प्रदायक (PSP)	२७	२६	-३.७%
३	भुक्तानी सेवा प्रदायकहरू (PSPs) का आधिकारीक एजेन्ट	१४,१२३	१७,५६३	२४.४%
४	वालेट प्रयोगकर्ता	१,८९,४१,७९३	२,३४,६१,१०७	२३.८५%
५	डेबिट कार्ड	१,२२,४५,४८५	१,२८,९३,५२८	५.२९%
६	क्रेडिट कार्ड	२,८३,७७२	२,८९,२३९	१.९३%
७	प्रिपेड कार्ड	१,३९,७७७	१,८१,७२४	३०.०%
८	मेबाईल बैंकिङ प्रयोगकर्ता	२,१३,६३,९८९	२,४६,४८,८४६	१५.३८%
९	ईन्टरनेट बैंकिङ प्रयोगकर्ता	१८,५६,१९५	१९,१९,३२२	३.४%
१०	आरटिजिएसमा सहभागी	४४	४४	-
११	connectIPS का प्रयोगकर्ता	११,०८,४३६	१२,७६,८८६	१५.२%
१२	ECC मा सहभागी	५३	५४	१.८९%

- २.१०४ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस बैंकबाट भुक्तानीसम्बन्धी कार्य गर्न अनुमतिपत्रप्राप्त गरी संचालनमा रहेका विभिन्न १६ वटा संस्थाहरूको स्थलगत निरीक्षण, ६ वटा संस्थाहरूको विशेष निरीक्षण र २७ वटा संस्थाहरूको गैर-स्थलगत सुपरीवेक्षण गरिएको छ। साथै, RTGS प्रणाली संचालन गरेका ६ वटा बैंक तथा वित्तीय संस्थाको अनुगमन गरिएको छ। निरीक्षणको क्रममा देखिएका कौफियतको आधारमा २ वटा संस्थाहरूको अनुमतिपत्र खारेज गरिएको र २ वटा संस्थाहरूलाई सचेत गरिएको छ। साथै, समीक्षा अवधिमा ६ वटा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको RTGS संचालनसम्बन्धी स्थलगत निरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ।

- २.१०५ अनमुतिपत्रप्राप्त संस्थाहरूको गैरस्थलगत निगरानी (Offsite Oversight) गर्न दैनिक e-money र सेटलमेण्ट बैंक खाताको मौज्जात विवरणको अनुगमन गर्ने एवं मासिक रूपमा Payment System Indicators तयार गरी निरन्तर रूपमा सार्वजनिक गरिएको छ ।
- २.१०६ भुक्तानी तथा फस्यौट ऐन, २०७५ को दफा ३ मा भएको व्यवस्थाबमोजिम गठित राष्ट्रिय भुक्तानी बोर्डको ७ वटा बैठक सम्पन्न भएका छन् । भुक्तानी तथा फस्यौटसम्बन्धी Oversight प्रतिवेदन तयार गरी बैंकको वेबसाईटमा प्रकाशन गरिएको छ ।
- २.१०७ भुक्तानीसम्बन्धी कार्य गर्न अनुमतिपत्रप्राप्त संस्थाहरूले अन्तरदेशीय भुक्तानी कारोबार गर्ने सम्बन्धमा नीतिगत व्यवस्था गर्नको लागि “A Study on Cross Border Payments” विषयक अध्ययन प्रतिवेदन व्यवस्थापन समितिमा छलफल गरी कार्यान्वयनका लागि विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभागमा पठाइएको छ ।
- २.१०८ विद्युतीय कारोबारमा आएको व्यापकतासँगै वृद्धि भएको साइबर जोखिमको पहिचान, विश्लेषण र व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि Cyber Resilience Guidelines जारी गरिएको छ ।
- २.१०९ BIS Innovation Hub, Hong Kong Center सँग Non-Disclosure Agreement गरी उक्त केन्द्रको संयोजनमा Digital Currency Institute of People’s Bank of China(DCIPBC), Central Bank of UAE(CBAUE), Hong Kong Monetary Authority (HKMA) / Bank of Thailand (BOT) ले संयुक्त रूपमा संचालन गर्दै आएको सीमापार भुक्तानीमा CBDC को प्रयोग सम्बन्धी परियोजना mBridge को त्रैमासिक रूपमा आयोजना हुने Observer Meeting (OM) मा पर्यवेक्षक सदस्यको हैसियतमा सहभागी भई सीमापार भुक्तानीमा CBDC को सम्भावनाबारे अध्ययन गरिरहेको छ ।
- २.११० BIS Innovation Hub, Hong Kong Center सँग License Agreement गरी उक्त केन्द्र र Hong Kong Monetary Authority ले विकास गरेको Project Aurum को Code Base प्राप्त गरी सोको आधारमा यस बैंकका लागि CBDC विकास गर्ने क्रममा रहेको छ ।
- २.१११ भुक्तानी प्रणाली तथा उपकरणहरूमा नवीन सिर्जनाको विकास तथा प्रवर्द्धनको लागि Innovation Office स्थापना गर्न र भुक्तानी प्रणालीमा भएका नवीन सिर्जनाले देशको समग्र भुक्तानी प्रणालीमा निम्त्याउन सक्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न तिनलाई बजारीकरण गर्नु अगावै सुक्ष्म निगरानी गरी जोखिम कम गर्न Regulatory Sandbox स्थापना गर्ने सम्बन्धमा Feasibility Study on Regulatory Sandbox/Innovation Office सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन तयार भई स्वीकृत भएको छ ।
- २.११२ फोन पे पेमेन्ट सर्भिस लिमिटेडले आफ्नो प्रणालीलाई NPCI International Payment Limited को प्रणालीसँग आबद्ध गराई मित्रराष्ट्र भारतबाट नेपालमा आई QR Code बाट भुक्तानी गर्ने सुविधा (Acquiring) प्रदान गर्नेसम्बन्धी कारोबार अधि बढाउन स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।
- २.११३ २० वाणिज्य बैंक, ११ विकास बैंक, १२ वित्त कम्पनी र नेपाल पूर्वाधार विकास बैंक गरी हाल जम्मा ४४ वटा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू RTGS प्रणालीमा आबद्ध भएका छन् ।
- २.११४ २०८० साउन १ देखि २०८१ असार मसान्तसम्म RTGS प्रणालीमार्फत भएको कारोबार विवरण तालिका २.११ मा दिइएको छ ।

तालिका २.१० : RTGS प्रणाली मार्फत भएको कारोबार विवरण

मुद्रा	कारोबार संख्या	कारोबार रकम सम्बन्धित मुद्रामा (रु.दश लाख)
ने.रु.	८०८३२५	३८,३६३,९५७.०४
अमेरिकी डलर	१७७०८	९९१.८०
यूरो	१७८४	९१.९४
पाउन्ड स्टर्लिङ	६९८	९.१४
जापानी येन	४६३	११,५४३.८२

- २.११५ ई-नेट प्रा.लि. को भुक्तानी उपकरण संचालनमा पूर्ण प्रतिबन्ध लगाई संस्थाको अनुमतिपत्र मिति २०८१ जेठ ३२ गतेदेखि खारेजी गरिएको छ। त्यसैगरी, मोहर डिजिटल प्रा.लि. को अनुमतिपत्र मिति २०८० असोज ८ गतेदेखि खारेज गरिएको छ।
- २.११६ हिमालयन बैंक लि. लाई हाल संचालनमा रहेको Alipay बाट भइरहेको Acquiring को कारोबार Alipay+ मार्फत गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको छ।
- २.११७ नेपाल क्लियरिङ हाउस लि. लाई क्युआर कोड (QR Code) समेतको प्रयोग गरी मोबाइल बैंकिङ, इन्टरनेट बैंकिङ तथा अन्तरबैंक भुक्तानीमार्फत अन्तरदेशीय भुक्तानी कारोबार तथा फस्यौट गर्नका लागि National Payments Interface Cross-Border (NPIX) उपकरण थप गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको छ। साथै, नेपाल क्लियरिङ हाउस लि. लाई नेपाल इलेक्ट्रोनिक पेमेन्ट सिस्टम्स लिमिटेडलाई प्राप्त गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको छ।

सूचना प्रविधि

- २.११८ SWIFT System Customer Security Programme (CSP) Independent Attestation सम्पन्न गरिएको छ।
- २.११९ बैंकको Data Center, DR Site तथा प्रदेशस्थित कार्यालयहरूको नेटवर्क अद्यावधिक गरिएको छ।
- २.१२० सूचना प्रविधि अभिलेख परिवर्तन तथा अपग्रेड गर्न सूचना प्रविधि अभिलेख नीति २०८१ तयार गरि कार्यान्वयन गरिएको छ।
- २.१२१ E-mail Gateway, BGP, WAF खरिद गर्नको लागि आवश्यक Specification तयार गरिएको छ।
- २.१२२ बोडेस्थित स्थानान्तरण भएको बैंकर्स प्रशिक्षण केन्द्र तथा त्रिपुरेश्वरस्थित एकल विन्दु केन्द्रको केन्द्रीय कार्यालयविच आन्तरिक नेटवर्क स्थापना गरिएको छ।
- २.१२३ केन्द्रीय कार्यालय बालुवाटारस्थित नव निर्मित भवनमा Network Configuration सम्बन्धी कार्य गरी Network संचालन कार्य अगाडि बढाइएको छ।
- २.१२४ डाटा सेन्टरमा अवस्थित Power Backup संचालनको लागि ८० थान Battery प्रतिस्थापन गरिएको छ।
- २.१२५ Network Security प्रयोजनको लागि संचालनमा रहेको Firewall System Upgrade गरिएको छ।
- २.१२६ बैंकमा संचालनमा रहेको Network, Virtualization System, Security System लगायतका प्रणालीहरूमा प्रयोग हुने Hardware उपकरणहरूको Firmware Upgrade गर्ने गरिएको छ।
- २.१२७ बैंकमा संचालनमा रहेको विभिन्न Server, Database तथा अन्य उपकरणहरूको Backup गर्ने तथा आवश्यकता अनुरूप Data Recovery गर्ने कार्य गरिएको छ।
- २.१२८ बैंकले खरिद गरेका कम्प्युटर, प्रिन्टर, Network Server लगायत अन्य सामानहरूको स्पेशिफिकेशन बनाउने, बोलपत्रहरूमा उल्लेखित स्पेशिफिकेशनहरूको प्राविधिक परिक्षण गर्ने तथा सप्लाई भएका सामानहरूको प्राविधिक परिक्षण गर्ने कार्य गर्ने गरिएको छ।
- २.१२९ Hardware तथा Network Installation and Trouble Shooting सम्बन्धी कार्यहरू गरिएको छ।
- २.१३० सफ्टवेयर विकास, संचालन सपोर्ट तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, Change Management Policy, Inventory Management System Software, BTC Training Management System Software र Mint Billing System Software विकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएका छन्।
- २.१३१ Olympic Banking System को DR Drill सम्पन्न गरिएको छ। GL System को Full System Backup, Half System Backup र Quarterly Backup कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ।
- २.१३२ Disaster Recovery Plan-2024, Portfolio Analysis & Reporting System को Terms of References (TORS) तयार गरिएको छ।

मुद्रा व्यवस्थापन

- २.१३३ नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ५ को उपदफा (१) (क) मा बैंकको काम, कर्तव्य र अधिकारमध्ये बैंक नोट तथा सिक्का निष्काशन गर्ने कार्य समावेश रहेको छ। बैंक नोटको उपलब्धता तथा सुनिश्चितताका लागि नेपाली नोटको गुणस्तर अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको बनाउने उद्देश्यले बैंक नोटको विशेषताहरूलाई अभै सुरक्षित बनाउँदै लिएको छ। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वार्षिक कार्य योजना बमोजिम नोटको डिजाइन, छपाइ तथा आपूर्तिकर्ताको लागि पूर्व योग्यता सूची तयार गर्ने र रु.५, रु.१०, रु.५०, रु.१००, रु.५००, र रु.१००० दरको बैंक नोटको डिजाइन, छपाइ तथा आपूर्तिको कार्य गर्ने कार्यक्रम रहेको छ।
- २.१३४ आर्थिक वर्ष २०८१ असार मसान्तमा रु.२० दरको करार सम्झौता बमोजिम पहिलो र दोस्रो लट अन्तर्गत क्रमशः ९ करोड र ११ करोड थान बैंकनोट आपूर्ति भई बैंकको ढुकुटीमा दाखिला भएको छ।
- २.१३५ आर्थिक वर्ष २०८१ असार मसान्तमा विभिन्न दरका रु.१ खर्ब ४५ अर्ब ७ करोड ४ लाख ९९ हजार बराबरको नयाँ नोट स्टक मौज्जात रहेको छ। अधिल्लो वर्ष यस्तो मौज्जात रु.२ खर्ब १६ अर्ब ५४ करोड ९२ लाख ४९ हजार रहेको थियो (तालिका २.१२)।

तालिका २.११ : नोट स्टक मौज्जात विवरण

(रु. लाखमा)

दर (रु.)	२०७९ असार	२०८० असार	२०८१ असार	वृद्धि प्रतिशत	
				२०८० असार	२०८१ असार
१	०.५०	०.५०	०.५०	०.००	०.००
२	६३.००	६३.००	६३.००	०.००	०.००
५	५,४५५.००	४,५७५.००	१,७९२.५०	-१६.१३	-६२.५७
१०	९,९१८.९९	१३,६२८.९९	७,२४३.९९	३७.४	-४६.८५
२०	२०,४८०.००	६,७००.००	२०,२९०.००	-६७.२९	२०१.६४
५०	५४,४५०.००	१३,५२५.००	२,८७५.००	-७५.१६	-७८.७४
१००	२११,०००.००	११९,२५०.००	५०,१००.००	-४३.४८	-५७.९९
५००	६१४,५००.००	८२०,७५०.००	६,२२,५००.००	३३.५६	-२४.१५
१०००	१,३५५,०००.००	१,१८७,०००.००	७,४६,०००.००	-१२.४	-३७.१५
कुल रकम*	२,२७०,८६७.४९	२,१६५,४९२.४९	१,४५०,७०४.९९	-४.६४	-३३.०१

*नोट : मुद्रा व्यवस्थापन विभाग तथा प्रदेशस्थित कार्यालयहरूमा रहेको मौज्जातको योग।

- २.१३६ २०८० साउनदेखि २०८१ असार मसान्तसम्मको अवधिमा विभिन्न दरका ७,०७५ बाकस नयाँ नोटहरू देहाय बमोजिम चलनचल्तीको लागि निष्काशन भएको छ (तालिका २.१३)।

तालिका २.१२ : आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा नोट स्टकबाट चलनचल्तीमा निष्काशित नोटको विवरण

दर (रु.)	जम्मा Stock Out बाकसमा (प्रतिबाकस ५० हजार थान बैंकनोट)	रकम रु. (करोडमा)
५	१,१४५	२८.६
१०	१,२७७	६३.९
२०	१,१६९	११६.९
५०	४२६	१०६.५
१००	१,३८३	६९१.५
५००	७९३	१,९८२.५
१०००	८८२	४,४१०.०
जम्मा	७,०७५	७,३९९.९

२.१३७ २०८० असार मसान्तसम्ममा विभिन्न दरका गरी रु.६ खर्ब ४० अर्ब ८ करोड बराबरका नोटहरू चलनचल्तीमा रहेकोमा २०८१ असार मसान्तमा ७.८२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.६ खर्ब ९० अर्ब १५ करोड बराबरका नोटहरू चलनचल्तीमा रहेका छन् (तालिका २.१४) ।

तालिका २.१३ : चलनचल्तीमा रहेको नोटको विवरण (२०८१ असार मसान्तसम्म)

दर (रु.)	चलनचल्तीमा रहेका नोट (थान)	रकम (रु.)
१	१६०,९८६,६०३	१६०,९८६,६०३
२	९२,५५९,०२६	१८५,११८,०५२
५	७४८,२२५,०३७	३,७४१,१२५,१८५
१०	६०३,१२३,९७४	६,०३१,२३९,७४०
२०	४०१,२३०,९५१	८,०२४,६१९,०२०
२५	२,२८१,२९६	५७,०३२,४००
५०	२८१,६४३,८९९	१४,०८२,१९४,९५०
१००	३२५,३११,८६८	३२,५३१,१८६,८००
२५०	३४९,६९१	८७,४२२,७५०
५००	२७३,७९८,८३९	१३६,८९९,४१९,५००
१०००	४८८,३४९,६५५	४८८,३४९,६५५,०००
जम्मा	३,३७७,८६०,८३९	६९०,१५०,०००,०००

*बैंकिङ विभाग र प्रदेशस्थित कार्यालयका बैंकिङ फाँटसँग भएको नोट समेत समावेश भएको ।

२.१३८ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू एवं सर्वसाधारणले यस बैंकमा जम्मा गर्न/सट्टाभर्ना लिन ल्याएका भुत्रा, मैला र च्यातिएका तथा चलनचल्तीमा पठाउन अयोग्य विभिन्न दरका रु.३७ अर्ब ७८ करोड ४० लाख ९७ हजार १ सय ५० बराबरका नोटहरू धुल्याउने कार्य गरिएको छ (तालिका २.१५) ।

तालिका २.१४ : आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा चलनचल्तीमा पठाउन अयोग्य नोटहरू धुल्याने कार्यको विवरण

दर (रु.)	२०७९/८० सम्ममा	२०८०/८१ सम्ममा	आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा धुल्याइएको नोटको संख्या	आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा धुल्याइएको नोट (रकममा)
५	१०३१५२७७२३	१,०६९,३२१,९३१	३७,७९४,२०८	१८८,९७१,०४०
१०	९९४४११५५६	१,०३०,९८४,४९०	३६,५७२,९३४	३६५,७२९,३४०
२०	६८३७९२६००	७९२,८४६,५५१	२९,०५३,९५१	५८१,०७९,०२०
५०	६१७०९८८०२	६४४,६११,०४१	२७,५१२,२३९	१,३७५,६११,९५०
१००	७९९३०९८९४	७४७,९२३,६७२	२८,६१३,७७८	२,८६१,३७७,८००
५००	३२१८४६७८४	३४३,७५९,३८८	२१,९१२,६०४	१०,९५६,३०२,०००
१०००	३९५८६१४९४	४१७,३१६,५२०	२१,४५५,०२६	२१,४५५,०२६,०००
		जम्मा		३७,७८४,०९७,१५०

२.१३९ मुद्रा व्यवस्थापन विभाग, प्रदेशस्थित कार्यालय, राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लिमिटेड र नेपाल बैंक लिमिटेड अन्तर्गतका ७२ वटा नोटकोषहरूमा रहेको दैनिक नोटकोषको विवरणको Real Time Posting and Reporting का लागि Note Chest Transaction System (NCTS) समानान्तर (Parallel Run) रूपमा कार्यान्वयनमा आएको छ ।

२.१४० सफानोट नीति बमोजिम बैंकनोटलाई टिकाउ बनाउनका लागि बैंकनोटलाई सफा तथा सुरक्षित राख्ने र Counterfeit Banknotes को पहिचान गर्ने उद्देश्यले विभिन्न सरोकारवालाहरू, जस्तै बैंक तथा वित्तीय संस्थाका खजाञ्ची, प्रदेशस्थित कार्यालयका कर्मचारी, बैंकनोटको अधिक प्रयोग हुने व्यापारी वर्गलाई समावेश गरी गोष्ठी तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरू आयोजना गरिँदै आएको छ ।

२.१४१ विभागको कार्ययोजना तथा बैंकनोट छपाइ चक्र बमोजिम बैंक नोटको आपूर्ति भइसकेपश्चात् छपाइकर्ता कम्पनीसँगको करार सम्झौतामा रहेको व्यवस्थाबमोजिम नोट छपाइका क्रममा प्रयोग भएको Engravings, Ink, Dye, etc. जस्ता Wastages हरूको Destruction का लागि बैंकका प्रतिनिधिहरूको रोहवरमा सम्बन्धित छपाइकर्ता कम्पनीमा Wastages Destruction को कार्य सम्पन्न गर्ने गरिएको छ ।

- २.१४२ सिक्का टकमरी गर्ने प्रयोजनको लागि बैंकको प्रदेशस्थित कार्यालयहरूसँगको समन्वयमा विभिन्न पुरातात्विक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा ऐतिहासिक महत्वका विषयवस्तु पहिचानको अध्ययनको लागि बागमती प्रदेश र कर्णाली प्रदेशको स्थलगत अध्ययन सम्पन्न भई सोको अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।
- २.१४३ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को स्वीकृत कार्ययोजनामा समावेश भएको नोटको सुरक्षण विशेषताहरू, सफा नोट नीति तथा नोटकोष कारोबार सम्बन्धमा सरोकारवालासँग काठमाडौंमा अन्तरक्रियात्मक गोष्ठी कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।

मानव संसाधन व्यवस्थापन

- २.१४४ २०८१ असार मसान्तमा बैंकमा प्रशासनतर्फ १०७६ र प्राविधिकतर्फ ६२ गरी कुल ११३८ जना कर्मचारीहरू कार्यरत रहेका छन् । कार्यरत कुल मानव संसाधनमध्ये तहगत रूपमा हेर्दा अधिकृततर्फ ६३१, सहायकतर्फ ४३८ र श्रेणीविहीन कार्यालय सहयोगीतर्फ ६९ जना रहेका छन् । आर्थिक वर्षको अन्त्यमा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये अधिकृतस्तरका कर्मचारीसँग सहायक र कार्यालय सहयोगी कर्मचारीको अनुपात १.२४:१ कायम हुन आउँछ जुन अधिल्लो वर्ष १.१९:१ रहेको थियो । सहयोगी सेवामा करारमा नियुक्ति गरिने व्यवस्थाअनुसार २०८१ असार मसान्तमा विभिन्न समूह/पद अन्तर्गत २६० जना करार सेवामा कार्यरत रहेका छन् ।
- २.१४५ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ का लागि आवश्यक कर्मचारी भर्ना गर्ने सम्बन्धमा लोक सेवा आयोगले परीक्षा सम्पन्न गरिसकेको र सोको नतिजा आउन बाँकी रहेकोले उक्त आर्थिक वर्ष नयाँ कर्मचारी नियुक्ति गरिएको छैन । कुल २० जना कर्मचारीहरू बैंक सेवाबाट अलग भएका छन् जसमध्ये १८ जनाको अनिवार्य अवकाश, १ जना बर्खास्त भए तथा १ जनाको मृत्यु भएको छ ।
- २.१४६ मानव संसाधन योजना (२०८०/८१-२०८४/८५) मा उल्लेख भएबमोजिम विभागको नाम जनशक्ति व्यवस्थापन विभागबाट परिवर्तन गरी मानव संसाधन व्यवस्थापन विभाग कायम गरिएको छ ।
- २.१४७ नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ बमोजिम बैंकको उद्देश्य परिपूर्ति गर्न, बैंकको चौथो रणनीतिक योजना (२०२२-२०२६) का लक्ष्यहरू हासिल गर्न, आन्तरिक तथा बाह्य चुनौतीको सामना गर्न आवश्यक दक्ष तथा क्षमतावान मानव संसाधनको आपूर्ति, व्यवस्थापन र क्षमता विकास गर्न मानव संसाधन योजना (२०८०/८१-२०८४/८५) तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।
- २.१४८ नेपाल राष्ट्र बैंक इन्टर्नशीपसम्बन्धी कार्यविधि, २०७७, नेपाल राष्ट्र बैंक अध्ययन, अध्यापन र प्रशिक्षक वा श्रोत व्यक्तिका रूपमा कार्य गर्नेसम्बन्धी कार्यविधि, २०७७, कर्मचारी सापटी सुविधासम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७८, नेपाल राष्ट्र बैंक सहयोगी सेवाका लागि करारमा लिने सम्बन्धी कार्यविधि २०७७ र नेपाल राष्ट्र बैंक आन्तरिक कामकाजसम्बन्धी कार्यविधि, २०७९ लाई संशोधन/ परिमार्जन गरिएको छ ।
- २.१४९ यस बैंकमा करारमा कार्यरत सुरक्षाकर्मीको शारीरिक स्वस्थता परीक्षण (Physical Fitness Test) को लागि सुरक्षाकर्मीको शारीरिक स्वस्थता परीक्षणसम्बन्धी मार्गदर्शन-२०८० जारी गरिएको छ ।
- २.१५० कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनमा आधारित मूल्याङ्कन तथा बहुवा प्रणालीको समीक्षा गरी तयार पारिएको अध्ययन प्रतिवेदन र बैंकको लागि आवश्यक पर्ने स्थायी कर्मचारीहरूको पदपूर्ति तथा भर्ना सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्थाको समीक्षा सहितको अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । उप-निर्देशकस्तरसम्मका सेवा निवृत्त कर्मचारीहरूको प्रोफाइल तयार पारिएको छ ।
- २.१५१ बैंकको ६८ औं वार्षिकोत्सवको उपलक्ष्यमा नेपाल राष्ट्र बैंक कर्मचारी सेवा विनियमावली, २०६८ (तेस्रो संशोधन, २०७४) को विनियम १७२ मा व्यवस्था भएबमोजिम नेपाल राष्ट्र बैंक सर्वोत्कृष्ट सेवा पुरस्कार तथा नेपाल राष्ट्र बैंक उत्कृष्ट सेवा पुरस्कार प्रदान गरिएको छ । यस अन्तर्गत नेपाल राष्ट्र बैंक सर्वोत्कृष्ट सेवा पुरस्कार निर्देशक श्री किरण पण्डित र नेपाल राष्ट्र बैंक उत्कृष्ट सेवा पुरस्कार उप-निर्देशक श्री सुमन आचार्य, सहायक निर्देशक श्री श्याम कुमार श्रेष्ठ, सहायक निर्देशक श्री प्रियंका ठाकुर र प्रधान चालक श्री सुवराती पठानलाई प्रदान गरिएको छ ।

- २.१५२ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा विभिन्न तहमा रिक्त रहेको स्थायी पदहरूमा कार्यक्षमता मूल्याङ्कन बहुवाबाट ३० जना पदपूर्ति गरिएको छ भने, आन्तरिक प्रतियोगिताबाट १८ जना र खुला प्रतियोगिताबाट ६७ जना पूर्ति गर्ने प्रक्रिया जारी रहेको छ ।
- २.१५३ समीक्षा अवधिमा करारका पदहरूमा सुरक्षा समूहतर्फ १२, मेकानिकल इन्जिनियर (अधिकृत) १ जना, मेकानिकल ओभरसियर (सुपरभाईजर) २ जना, जुनियर आस्सेयर (सुपरभाईजर) १ जना, मुर्तिकला एवं चित्रकला सुपरभाईजर १ जना, ईलेक्ट्रिकल एण्ड ईलेक्ट्रोनिक ओभरसियर (सुपरभाईजर) १ जना, मेकानिक (सहायक) ६ जना, प्रयोगशाला सहायक (सहायक) १ जना, फोर्कलिफ्ट हेभि इक्विपमेण्ट अपरेटर (चालक) १ जना तथा सवारी चालक ९ जना नियुक्त गरिएको छ ।
- २.१५४ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भौतिक रूपमा सम्पन्न भएका अन्तर्राष्ट्रिय कार्यक्रम, तालिम, सेमिनार तथा गोष्ठीहरूमा यस बैंकको तर्फबाट ६५९ पटक सहभागिता भएको छ भने स्वदेशी तालिम तथा कार्यक्रमहरूमा ३१७ जना कर्मचारीहरूको सहभागिता भएको छ । त्यसैगरी, Online माध्यमबाट संचालन भएका वैदेशिक तालिम कार्यक्रममा १५२ जना कर्मचारीहरूको सहभागिता भएको छ ।

विविध

बजेट व्यवस्थापन, संस्थागत जोखिम न्यूनीकरण तथा रणनीतिक योजना

बजेट व्यवस्थापन

- २.१५५ नेपाल राष्ट्र बैंक, बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७९ मा भएको व्यवस्था बमोजिम बैंकको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वार्षिक बजेट संचालक समितिको मिति २०८१/०३/२६ मा बसेको बैठकबाट स्वीकृत भएको छ ।
- २.१५६ नेपाल राष्ट्र बैंक, बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन एवम् अनुगमन निर्देशिका, २०७९ मा भएको व्यवस्था बमोजिम प्रत्येक त्रयमासको समाप्ति पश्चात् बजेट केन्द्रहरूबाट प्राप्त प्रतिवेदनका आधारमा बजेट समीक्षा प्रतिवेदन तयार गरी बजेट समीक्षा समितिमा पेश गरिएको र बजेट समीक्षा समितिले उक्त प्रतिवेदनलाई मूल्याङ्कन तथा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गरी संचालक समितिमा पेश गरिएको छ ।

जोखिम व्यवस्थापन

- २.१५७ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा Risk Management Policy, 2023, Risk Management Procedure, 2023, Risk Management Directives, 2023, Business Continuity Policy, 2024 र Waste Management and Physical Intake Policy, 2024 तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।
- २.१५८ २०८० साउन देखि २०८१ असारसम्म आर्थिक वर्ष २०७९/८० को चौथो त्रयमास तथा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को पहिलो, दोस्रो र तेस्रो त्रयमासको जोखिम व्यवस्थापन समीक्षा प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । साथै, विभिन्न विभाग/कार्यालय/महाशाखा/इकाईमा जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धमा निरीक्षण गरी सो सम्बन्धी सुझावहरूलाई कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

रणनीतिक योजना कार्यान्वयन

- २.१५९ नेपाल राष्ट्र बैंक, योजना तर्जुमा एवम् मूल्याङ्कन निर्देशिका, २०७९ लाई प्रतिस्थापन गर्ने गरी नेपाल राष्ट्र बैंक, योजना तर्जुमा एवम् मूल्याङ्कन निर्देशिका, २०८१ कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।
- २.१६० बैंकको कामकारवाहीलाई योजनाबद्ध ढंगमा अधि बढाउन हाल बैंकको चौथो रणनीतिक योजना (२०२२-२०२६) कार्यान्वयनमा रहेको छ । यस रणनीतिमा निरन्तर रूपमा गर्नुपर्ने ३४ वटा सहित रणनीतिक योजना अवधि भित्र सम्पन्न गर्नुपर्ने कार्यहरूको कुल संख्या १७४ वटा रहेका छन् । रणनीतिक योजना कार्यान्वयनको त्रैमासिक समीक्षा गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । २०८१ असार मसान्तसम्म ६८ वटा कार्यहरू सम्पन्न भैसकेको र ९५ वटा कार्यहरू कार्यान्वयनको चरणमा रहेका छन् ।

वार्षिक कार्ययोजना कार्यान्वयन

- २.१६१ विभाग तथा कार्यालयहरूले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा गर्नुपर्ने नियमित एवम् विशेष प्रकारका कार्यहरूलाई समावेश गरी बैंकको वार्षिक कार्ययोजना तर्जुमा गरिएको छ । साथै, त्यस्तो कार्ययोजनाको त्रैमासिक मूल्याङ्कन गर्ने गरिएको छ । आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा स्वीकृत कुल ४५५ वटा कार्यहरू मध्ये ३२३ वटा कार्यहरू पूर्णरूपमा सम्पादन भएका छन् भने १०१ वटा कार्यहरू शुरू गरी आंशिक रूपमा सम्पादन गरिएका छन् ।
- २.१६२ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक कार्ययोजनामा अन्य कार्य अन्तर्गत गोष्ठी, अन्तरक्रिया, अनुशिक्षण लगायतका विविध कार्यहरू गरी जम्मा १६९ वटा कार्यहरू रहेकोमा १६० वटा कार्यहरू सम्पन्न भएका छन् ।

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणसम्बन्धी कार्य

- २.१६३ एशिया प्यासिफिक समूह (Asia Pacific Group - APG) ले सन् २०२२/२३ मा AML/CFT सम्बन्धी नेपालको पास्परिक मूल्याङ्कन तथा त्यस पश्चात्का प्रक्रियाका लागि वित्तीय जानकारी इकाईले प्राथमिक सम्पर्क विन्दुका रूपमा कार्य गरिरहेको तथा आवश्यक समन्वय/सहकार्य समेत गर्दै आएको छ ।
- २.१६४ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा नेपालको पास्परिक मूल्याङ्कन र तत् पश्चात नेपालले गर्नुपर्ने कार्यहरू सम्बन्धी काठमाडौंमा निम्नानुसार बैठकहरू संचालन भएका थिए ।

तालिका २.१५ : पारस्परिक मूल्याङ्कनकर्ताहरूले काठमाडौंमा संचालन गरेका बैठकहरू

SN	Visit	Date	आयोजक	कैफियत
1	Financial Action Task Force (FATF) International Cooperation Review Group (ICRG) Process Training/Meeting	२०८० फागुन १ र २	FATF-ICRG	बैठकहरूमा अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोषका प्रतिनिधिको समेत सहभागिता रहेको ।
2	APG Strategic Implementation Planning (SIP) Visit	२०८० फागुन ३ र ४	APG	

- २.१६५ पारस्परिक मूल्याङ्कन प्रक्रिया सम्बन्धमा APG सचिवालयलाई आवश्यक पर्ने जानकारी, स्पष्टीकरण र कागजातहरू आदानप्रदान गर्ने कार्यमा वित्तीय जानकारी इकाईले समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्दै आएको छ । साथै, इकाईले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४ बमोजिम सूचक संस्थाहरू मार्फत सीमा कारोबार विवरण र शंकास्पद कारोबार/गतिविधि प्रतिवेदनहरू प्राप्त गर्ने गरेको छ । बैंक तथा वित्तीय संस्था, बीमा कम्पनी, विप्रेषण कम्पनी, भुक्तानी सेवा प्रदायक तथा भुक्तानी प्रणाली संचालक, मनी चेन्जर, धितोपत्रसम्बन्धी कम्पनी, सहकारी, हायर पर्चेजसम्बन्धी ऋण प्रवाह गर्ने कम्पनी लगायतका वित्तीय संस्थाहरू तथा क्यासीनो, बहुमुल्य धातु तथा वस्तु व्यवसायी, घरजग्गा खरिद वा बिक्री व्यवसायी लगायतका गैरवित्तीय पेशा वा व्यवसायीहरूलाई सूचक संस्थाको रूपमा goAML System मा आवद्ध गरिएको र प्रतिवेदनहरू प्राप्त गर्ने गरिएको छ ।
- २.१६६ वित्तीय जानकारी इकाईले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा जम्मा १६,९७,७१२* सीमा कारोबार विवरण प्राप्त गरेको छ । इकाईले goAML मार्फत शंकास्पद कारोबार/गतिविधि प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने र सो प्रतिवेदनहरूको विश्लेषण गरी आवश्यकता अनुसार अन्य कुनै सूचना प्राप्त भएमा भविष्यमा पूनः विश्लेषण गर्ने गरी अभिलेखीकरण गर्ने वा अनुसन्धान गर्ने निकायमा निष्कर्ष प्रवाह गर्ने गरेको छ ।

तालिका २.१६ : आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा प्राप्त शंकास्पद कारोबार सम्बन्धी विवरण

शंकास्पद कारोबार प्रतिवेदन प्राप्त गरेको *	७३३८
शंकास्पद कारोबार प्रतिवेदन विश्लेषण गरेको *	१६३५
अभिलेखीकरण गरिएको *	८८९
विश्लेषणको निष्कर्ष प्रवाह गरिएको *	७४६

* अपरिष्कृत तथ्याङ्क

- २.१६७ इकाईले हालसम्म १९ वटा समानान्तर निकाय (FIU) हरूसँग पारस्परिकताका आधारमा समझदारीपत्र (MOU) मा हस्ताक्षर गरेको छ । साथै अन्य देशहरूसँग पनि MOU गर्ने कार्य प्रक्रियामा रहेको छ ।

२.१६८ Egmont Group को Egmont Secure Web (ESW) मार्फत इकाईले समान प्रकृतिको काम गर्ने मुलुकको निकाय (FIU) सँग आवश्यक सूचना माग गर्ने र त्यस्तो निकायको अनुरोधमा सूचना दिने कार्यलाई निरन्तरता दिएको छ । विदेशी FIU हरूसँग गत आर्थिक वर्षमा जम्मा ४६ पटक यस्तो सूचना आदान-प्रदान भएको छ ।

कानून तथा वहस/पैरवी

- २.१६९ नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८, बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३, वित्तीय ग्राहक संरक्षण सम्बन्धी कानूनको संशोधित मस्यौदा नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयमा पठाइएको छ । यसैगरी, बैंकिङ कसुर तथा सजाय ऐन, २०६४ मा पुनरावलोकन गरी संशोधित मस्यौदा र सामाजिक उत्तरदायित्व सम्बन्धी कानूनको मस्यौदा अर्थ मन्त्रालयमा प्रेषित गरिएको छ ।
- २.१७० बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ तथा नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ मा समष्टिगत सुपरिवेक्षण (Consolidated Supervision) लगायतका विषय सम्बन्धी संशोधन मस्यौदा अर्थ मन्त्रालयमा प्रेषित गरिएको छ । यसैगरी, लिज फाईनान्स सम्बन्धी कानूनको मस्यौदा निर्माणको क्रममा रहेको छ भने विदेशी विनिमय (नियमित गर्ने) ऐन, २०१९ मा पुनरावलोकन गर्ने कार्य अघि बढाइएको छ ।
- २.१७१ वित्तीय सम्पत्तिको पुनर्संरचना तथा धितोपत्रीकरण (सेक्युरिटाइजेसन) सम्बन्धी कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्य अघि बढाइएको छ । विनिमय अधिकारपत्र ऐन, २०३४ मा पुनरावलोकन गरी संशोधन मस्यौदा निर्माण कार्य अघि बढाइएको छ ।
- २.१७२ यस बैंकको निर्देशन उल्लंघन गरेको कारण बैंक तथा वित्तीय संस्था र त्यसमा संलग्न पदाधिकारीहरूलाई गरिएको कारबाहीउपर चित्त नबुझी पुनरावेदन गरेका र यस बैंकलाई समेत विपक्षी बनाई विभिन्न अदालतहरूमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ असार मसान्तसम्ममा दायर भएका मुद्दाको विवरण तालिका २.१८ मा दिइएको छ ।

तालिका २.१७ : मुद्दाहरूको विवरण

क्र.सं.	मुद्दा विवरण	संख्या
१.	चालु मुद्दा (जिल्ला स्थित कार्यालयसँग सम्बन्धित समेत गरी)	२०६
२.	आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भएको फैसला	९३
३.	दामासाहीसम्बन्धी मुद्दा	३

- २.१७३ सम्भना फाइनान्स लिमिटेड, हिमालय फाइनान्स लिमिटेड र क्रिप्टल फाइनान्स लिमिटेडको दामासाहीसम्बन्धी कारबाहीप्रक्रियामा उच्च अदालत पाटनमार्फत लिक्विडेसनको प्रक्रियामा रहेका छन् ।
- २.१७४ नेपाल सरकार वादी भई दर्ता भएका बैंकिङ कसुर सम्बन्धी विभिन्न मुद्दामा समेत अदालतको आदेशले विशेषज्ञको रूपमा वहस पैरवी गर्ने कार्य भईरहेको छ । मुद्दा मामिलासम्बन्धी कागजातलाई Litigation Management Software (LMS) मार्फत डिजिटलाईजेसन प्रक्रियामा लैजान हालसम्म १९७ वटा मुद्दा मामिला सम्बन्धी कागजात LMS मा Upload गरिएको छ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षण

- २.१७५ आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लेखापरीक्षण समितिको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी संचालक समितिमा पेश गरिएको छ । साथै, कैफियतहरूको सुधार एवं सुझावलाई कार्यान्वयन गर्न विभाग तथा कार्यालयहरूलाई आवश्यक निर्देशन दिइएको छ ।
- २.१७६ बैंकका विभाग/कार्यालय/महाशाखा/इकाईहरूको Audit Universe हरूको पहिचान सहित Risk Ranking को मुल्याङ्कन गरी तीन वर्षीय जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना तयार गरिएको छ । विशेष आन्तरिक लेखापरीक्षणअन्तर्गत आर्थिक अनुसन्धान विभाग र मुद्दा व्यवस्थापन विभागको निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

- २.१७७ मुद्रा व्यवस्थापन विभाग, बैंकिङ विभाग, विराटनगर कार्यालय, जनकपुर कार्यालय, वीरगञ्ज कार्यालय, पोखरा कार्यालय, सिद्धार्थनगर कार्यालय, नेपालगञ्ज कार्यालय, धनगढी कार्यालय तथा सुर्खेत कार्यालयमा आर्थिक वर्ष २०७९/८० को दोस्रो अर्द्धवार्षिक अवधिको र सम्पूर्ण प्रदेशस्थित कार्यालयहरूको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को प्रथम अर्द्धवार्षिक अवधिको अनुपालनामा आधारित स्थलगत आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ। साथै, त्रैमासिक रूपमा वित्त व्यवस्थापन विभागको जोखिममा आधारित स्थलगत आन्तरिक लेखापरीक्षण गरिएको छ।
- २.१७८ Internal Control Operational Framework तयार गरिएको छ। यसैगरी, Information System Auditor, SAR Advisors Private Limited मार्फत बैंकको VAPT / IS Audit सम्पन्न गरेको छ।
- २.१७९ विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभाग, भुक्तानी प्रणाली विभाग, आर्थिक अनुसन्धान विभाग, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग, बैंक सुपरिवेक्षण विभाग, वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग, सम्पत्ति तथा सेवा व्यवस्थापन विभाग, लघुवित्त संस्था सुपरिवेक्षण विभाग, मौद्रिक व्यवस्थापन विभागको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वार्षिक अवधिको र मुद्रा व्यवस्थापन विभाग तथा बैंकिङ विभागको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को प्रथम अर्द्धवार्षिक अवधिको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ।
- २.१८० प्रदेशस्थित ८ वटै कार्यालयहरू तथा मुद्रा व्यवस्थापन विभाग र बैंकिङ विभागको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को दोस्रो अर्द्धवार्षिक अवधिको र आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को प्रथम अर्द्धवार्षिक अवधिको स्थलगत आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट प्राप्त कैफियतहरूको सम्बन्धमा दिइएका निर्देशनहरूको कार्यान्वयन तथा कैफियत सुधारको स्थितिको अनुगमन सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण समितिमा प्रतिवेदन पेश गरिएको छ।

सम्पत्ति तथा सेवा व्यवस्थापन

- २.१८१ यस बैंकको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने सन्दर्भमा निर्माण व्यवसायी CICO-Samanantar JV, Old Baneshwor सँग भएको सम्झौता बमोजिम बालुवाटारस्थित केन्द्रीय कार्यालय भवन निर्माण भई मिति २०८१/०३/२८ मा हस्तान्तरण भईसकेको छ। यसैगरी, निर्माण व्यवसायी BILIL-Contech JV Naxal Kathmandu सँग भएको सम्झौताअनुसार निर्माण भइरहेको थापाथलीस्थित भवनको समेत निर्माण कार्य सम्पन्न भई मिति २०८१ असोज ५ मा हस्तान्तरण भईसकेको छ।
- २.१८२ बालुवाटार तथा थापाथलीस्थित निर्माणाधीन भवनको दुवैतर्फको भल्ट र सोसँग सम्बन्धित Security System खरिद गर्ने कार्य अन्तर्गत जम्मा चार वटा Lot मध्ये Lot 2 (Supply, Delivery, Installation, Testing, Commissioning & Training of Vault Safe and Storage Cabinets) मा सफल बोलपत्रदाताबाट सम्पूर्ण मालसामानहरूको आपूर्ति भईसकेको छ। Lot 3 (Supply, Delivery, Installation, Testing, Commissioning & Training of Security System at Nepal Rastra Bank, NRB/ASMD /IDD/Goods/NCB/2.3/079/80) मा समेत सफल बोलपत्रदाताबाट उल्लिखित सम्पूर्ण मालसामानहरूको आपूर्ति भईसकेको छ। साथै Heavy Duty Racking System खरिद गर्ने सन्दर्भमा मिति २०८०/१२/०२ मा बोलपत्र आह्वान भई सम्झौता हुने क्रममा रहेको छ।
- २.१८३ बालुवाटार र थापाथलीस्थित नवनिर्मित भवनमा आन्तरिक सजावट, फर्निचर, फिक्स्चर्स लगायतको व्यवस्था गर्न Design/ Drawings, Cost Estimate and Bill of quantities तथा बोलपत्र सम्बन्धी कागजात तयार गर्ने प्रयोजनार्थ परामर्श सेवा खरिद (NRB/RFP/04/079/80) गर्ने सन्दर्भमा सम्झौता भई उक्त परामर्शदाताबाट मिति २०८०/१२/०६ को पत्रमार्फत पेश गरेको Final Report छलफलको प्रक्रिया अगाडी बढेको छ।
- २.१८४ सिद्धार्थनगर कार्यालय परिसरभित्र निर्माणाधीन अतिथि गृह र निर्देशक आवास भवनको निर्माण सम्पन्न भई हस्तान्तरण कार्य सम्पन्न भएको छ।
- २.१८५ सुर्खेत कार्यालयको लागि कार्यालय भवन, अतिथि गृह, आवास गृह लगायत अन्य आवश्यक भौतिक संरचनाहरू निर्माण गर्न Drawing, Design, Cost Estimate सहित मास्टर प्लान तयार गर्ने तथा निर्माण कार्यको सुपरिवेक्षण गर्ने कार्यको लागि यस बैंक र FIDA-FBC JV, Shankhamul, Kathmandu बीच २०८०/०१/२४ मा पाँच

महिनामा Design कार्य सम्पन्न गर्ने गरी तथा Supervision कार्य निर्माण ठेक्काको सम्झौता भएको १८ महिनामा सम्पन्न गर्ने गरी सम्झौता भएको छ ।

२.१८६ पोखरा कार्यालयको अतिथि गृह परिसरमा भवन लगायत अन्य आवश्यक भौतिक संरचना निर्माण गर्न विस्तृत Drawing, Design, Cost Estimate सहित मास्टर प्लान तयार गरी स्वीकृत गर्ने कार्य अन्तर्गत यस बैंक र परामर्शदाता A. Not-VSA-AKA JV बिच मिति २०८०/०७/२२ मा सम्झौता सम्पन्न भएको छ ।

बैंकिङ कारोबार

२.१८७ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सरकारी कारोबार गर्ने विभिन्न वाणिज्य बैंकका उपत्यका बाहिरका २० वटा तथा उपत्यका भित्रका ४ वटा गरी कुल २४ वटा शाखा/केन्द्रीय कार्यालयहरूको सरकारी कारोबारको निरीक्षण गरिएको छ ।

२.१८८ कुल ५ वटा वाणिज्य बैंकका १० वटा शाखालाई र ९ वटा वाणिज्य बैंकका २१ वटा Extension Counter लाई सरकारी कारोबार गर्ने स्वीकृति प्रदान गरिएको छ । १८ वटा वाणिज्य बैंकका शाखालाई नेपाल सरकारका “क” खाताहरू, २ वटा वाणिज्य बैंकका शाखालाई प्रदेश सरकारका “ख” खाताहरू र १० वटा वाणिज्य बैंकका शाखालाई स्थानीय तहका “ग” खाताहरू गरी कुल ३० वटा शाखाहरूमाफत सरकारी कारोबार संचालन गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

२.१८९ समीक्षा अवधिसम्ममा बैंकका ८ वटा प्रदेशस्थित कार्यालयहरूको इलेक्ट्रोनिक चेक क्लियरिङ (ECC) तथा अन्तर बैंक भुक्तानी प्रणाली (IPS) को कार्यान्वयनको अवस्था सम्बन्धमा स्थलगत अनुगमन सम्पन्न गरिएको छ ।

२.१९० समीक्षा अवधिमा इलेक्ट्रोनिक चेक क्लियरिङ (ECC) प्रणालीमाफत Inward तर्फ १३ हजार ९ सय २० वटा कारोबारबाट रु.४७ अर्ब ८१ करोड ९१ लाख ८ हजार ८ सय ३० र Outward तर्फ १ हजार ६ सय १५ वटा कारोबारबाट रु.१८ अर्ब ७५ करोड ७३ लाख ८२ हजार १ सय ८८ बराबरको Clearing कारोबार सम्पन्न भएको छ । त्यस्तै, (ECC) प्रणालीमाफत Outward तर्फ ३११ वटा कारोबारबाट अमेरिकी डलर ७ लाख ९० हजार बराबरको Clearing कारोबार सम्पन्न भएको छ । त्यसैगरी, अन्तर बैंक भुक्तानी प्रणाली (IPS) माफत Inward तर्फ ४ हजार ९ सय ७७ कारोबारबाट रु.४९ अर्ब ८४ करोड ३५ लाख ५४ हजार ६ सय ८८, २० वटा कारोबारबाट अमेरिकी डलर ५ लाख १ हजार ५ सय ४३ बराबरको कारोबार सम्पन्न भएको छ । त्यस्तै, अन्तर बैंक भुक्तानी प्रणाली (IPS) माफत Outward तर्फ ४ लाख ३८ हजार ९२ वटा कारोबारबाट रु.७७ अर्ब २९ करोड ७३ लाख १५ हजार २ सय १६ बराबरको कारोबार सम्पन्न भएको छ ।

२.१९१ नेपाल सरकार अन्तर्गतका निकाय/कार्यालयहरूको अनुरोधमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ५४ वटा प्रतीतपत्र जारी गरिएको मध्ये अमेरिकी डलर ५,८८,४३,०४६।३० को ४१ वटा, युरो १३,८१,५५५।८२ को ५ वटा, भा.रु.३८,४५,००,५७२।२१ को ७ वटा, अस्ट्रेलियन डलर १,१०,०२०।६५ को १ वटा प्रतीतपत्र तथा जापनीज येन ४,९२,२३,२३,००।- को ४ वटा Authorization to Pay (A/P) खोलिएका छन् ।

२.१९२ नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंकिङ विभागमा जम्मा हुन आएका नगद विदेशी मुद्राहरू सटही तथा भुक्तानीका लागि आवश्यक मौज्जात भन्दा बढी भएमा विदेश स्थित एजेन्सी खाताहरूमा जम्मा गर्ने प्रयोजनका लागि यस बैंक र CIMB Bank, Singapore बीच भएको Banknotes Purchase सम्झौता बमोजिम आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा १३ पटक कार्रगी गरी कुल ने.रु.१९,६५,३६,०५,२००।०० (अक्षरेपी उन्नाइस अर्ब पैसङ्गी करोड छत्तिस लाख पाँच हजार दुई सय मात्र) बराबरको विदेशी मुद्राहरू CIMB Bank, Singapore पठाइएको छ ।

२.१९३ स्थानीय तहको नगद कोष स्थिति (Cash Treasury Position) तयार गर्ने सम्बन्धमा अध्ययन गरी सोको ढाँचा वाणिज्य बैंकहरूलाई कार्यान्वयनको लागि उपलब्ध गराइएको छ । त्यसैगरी, प्रदेश सरकारको नगद कोष स्थितिमा

एकरूपता कायम हुने गरी Cash Treasury Position को खाका (Format and Guidelines) समेत तयार गरिएको छ ।

- २.१९४ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा वाणिज्य बैंकहरूबाट भा.रु. ८६,६७,०४,००,०००।०० (अक्षरेपी छयासी अर्ब सतसठ्ठी करोड चार लाख मात्र) खरिद गरिएको छ, भने वाणिज्य बैंकहरूलाई भा.रु. ३,६५,७५,१९,००,०००।०० (अक्षरेपी तीन खर्ब पैसठ्ठी अर्ब पचहत्तर करोड उन्नाइस लाख मात्र) बिक्री गरिएको छ ।
- २.१९५ बैंकिङ विभागअन्तर्गत विद्यमान भा.रु. कोषहरूमा कायम रहेको सीमा तथा विमाङ्क रकम एवं मौज्जात तालिका २.१९ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २.१८ : भा.रु. कोष सीमा तथा विमाङ्क

(रकम भा.रु.मा)

क.सं.	बैंकको नाम	भा.रु. कोष रहेको शाखा	स्वीकृत सीमा तथा विमाङ्क रकम	आ.व. २०८०/८१ सम्मको मौज्जात रकम
१.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	राजविराज	६०,००,०००।००	-
२.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	सिराहा	६०,००,०००।००	-
३.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	इनरूवा	६०,००,०००।००	-
४.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	कलैया	२५,००,०००।००	-
५.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	भद्रपुर	५०,००,०००।००	-
६.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	बैंकिङ कार्यालय	२,००,००,०००।००	-
७.	नेपाल बैंक लिमिटेड	बैंकिङ कार्यालय	२,००,००,०००।००	-
८.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	परासी	५,००,०००।००	१,००,०००।००
९.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	बैतडी	१५,००,०००।००	१०,००,०००।००
१०.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	दार्चुला	१०,००,०००।००	४,००,०००।००
११.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	बर्दघाट	१०,००,०००।००	१,००,०००।००
१२.	नेपाल बैंक लिमिटेड	काकरभिट्टा	६०,००,०००।००	५,००,०००।००
जम्मा			७,५५,००,०००।००	२१,००,०००।००

टक्सारसम्बन्धी कार्य

- २.१९६ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा “बैंकको प्रदेशस्थित कार्यालयहरूसँगको समन्वयमा विभिन्न पुरातात्विक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा ऐतिहासिक महत्वका विषयवस्तु पहिचान हुने गरी स्मारिका सिक्का तथा मेडालियन टकमरी गर्ने” उल्लेख भएबमोजिम अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।
- २.१९७ यस महाशाखाबाट बिक्री गरिने सुनका असर्फी, स्मारिका र मेडालियन बिक्री गर्दा विद्युतिय बिल (Electronic Bill) जारी गर्न सूचना प्रविधि विभागको सहयोगमा Mint Billing System (MBS) विकास गरी User Acceptance Test समेत सम्पन्न भई २०८१ साउनदेखि पूर्ण रूपमा लागु गरिएको छ ।
- २.१९८ मेसिन तथा औजारहरूको आवश्यकता सम्बन्धी प्रतिवेदन व्यवस्थापन समितिमा पेश भई आधुनिक टक्सार स्थापना गर्न यस बैंकको सानोठिमस्थित जग्गामा Turn Key Basis मा स्थापना गर्न र सोही बमोजिम Drawing design को लागि सम्पत्ति तथा सेवा व्यवस्थापन विभागलाई अनुरोध गरिएको छ ।
- २.१९९ सार्वजनिक निकाय तथा संघ संस्थाबाट समयसमयमा अनुरोध भई आएका विभिन्न पदकहरू टकमरी गरी उपलब्ध गराउने गरिएको छ ।

संचालक समितिको बैठक

२.२०० आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस बैंकको संचालक समितिको बैठक ३७ पटक तथा व्यवस्थापन समितिको बैठक ४७ पटक बसेको थियो। गत आर्थिक वर्षमा संचालक समितिको बैठक ४६ पटक र व्यवस्थापन समितिको बैठक ४७ पटक बसेको थियो।

वैदेशिक सहायता समन्वय

- २.२०१ अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको Extended Credit Facility (ECF) को Third र Fourth Review Mission क्रमशः २०८० असोज ४ देखि १८ गतेसम्म (September 21-October 5, 2023) र २०८१ जेठ ९ देखि २३ गतेसम्म (May 22-June 5, 2024) काठमाडौंमा सम्पन्न भएको थियो। ECF अन्तर्गत हालसम्म SDR 188.3 Million नेपाल सरकारलाई प्राप्त भएको छ।
- २.२०२ नेपाल राष्ट्र बैंक र भारतीय रिजर्व बैंकका अधिकारीहरूको सहभागितामा Joint Technical Coordination Committee (JTCC) को छैटौं बैठक २०८० मंसिर १२ (November 28, 2023) गते काठमाडौंमा सम्पन्न भएको थियो। साथै, (JTCC) को सातौं बैठक २०८१ वैशाख ११ गते (April 23, 2024) गते भर्चुअल माध्यमबाट सम्पन्न भएको थियो।
- २.२०३ Employee Training and Secondment सम्बन्धी Terms of Engagement on HR Cooperation मा यस बैंक र भारतीय रिजर्व बैंक बीच हस्ताक्षर भएको छ।
- २.२०४ World Bank को Women Entrepreneurs Finance Code (WE Code) Pledge स्वीकृत गरी यस बैंकले उक्त WE Code मा प्रतिबद्धता जनाएको छ।
- २.२०५ भारतको Unified Payment Interface (UPI) र नेपालको National Payments Interface (NPI) बीच भुक्तानी प्रणाली एकीकृत गर्ने (Payment Systems Integration) कार्यको नियामकीय सहजीकरण गर्न, अनुगमन गर्न तथा सोको कार्यान्वयनको आवश्यक व्यवस्था मिलाउन गठित Joint Steering Committee (JSC) को Terms of Reference मा यस बैंकको तर्फबाट हस्ताक्षर गर्ने अख्तियारी प्रदान भएको छ।
- २.२०६ २०८० साउन ९ गते बैंक अफ कोरियाको Bank of Korea-Knowledge Partnership Program (BOK-KPP) 2023 अन्तर्गत "Develop Macro Stress-testing Framework for Financial Stability Assessment" विषयमा द्विपक्षीय सम्झौतामा हस्ताक्षर भएको छ। २०८० पुस १९ गते BOK-KPP को Final Seminar काठमाडौंमा आयोजना भई Final Report प्राप्त भएको छ। साथै, २०८१ असार २५ मा 2024 BOK-KPP अन्तर्गत "Regulation and Oversight Framework of Payment System" विषयमा यस बैंक र बैंक अफ कोरिया बीच भर्चुअल माध्यमबाट द्विपक्षीय सम्झौतामा हस्ताक्षर भएको छ।
- २.२०७ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा South Asia Regional Training and Technical Assistance Center (SARTTAC) बाट Improving Foreign Exchange Reserves Management Framework, Nepal Technical Assistance Mission on Bank Regulation and Supervision, Monetary Operations and Development, External Sector Statistics लगायतका विषयहरूमा प्राविधिक सहायता प्राप्त भएको छ।
- २.२०८ भुक्तानी प्रणाली विभागको "Regulatory Sandbox/Innovation Center सम्बन्धमा सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने" कार्यको लागि International Finance Corporation (IFC) बाट प्राविधिक सहायता लिने विषयमा IFC सँग द्विपक्षीय सम्झौता (Cooperation Agreement) भएको छ।
- २.२०९ यस बैंकले सेप्टेम्बर, २०२४ देखि सेप्टेम्बर, २०२६ सम्मको अवधिका लागि SARFII को अध्यक्षता ग्रहण गर्ने सम्बन्धमा २०८१ असार २६ गते निर्णय भएको छ।

तालिम, गोष्ठी, सेमिनार, भ्रमण तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम

- २.२१० आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा स्वीकृत तालिम कार्यक्रम अन्तर्गत ३८ वटा तालिम कार्यक्रमहरू सफलताका साथ सम्पन्न भएका छन्। उक्त तालिम कार्यक्रमहरूमा नेपाल राष्ट्र बैंक भित्र तथा बाहिरका महिला ३३८ जना र पुरुष ९४२ गरी जम्मा १२८० जना प्रशिक्षार्थीहरू सहभागी रहेका थिए। कुल ४१५ वटा सेसनहरूमा ३३० जना श्रोतव्यक्तिहरूले वार्ता प्रस्तुत गरेका थिए। नेपाल राष्ट्र बैंक भित्रबाट २३६ जना तथा विभिन्न वाह्य कार्यालय/निकायबाट ९४ जना श्रोत व्यक्ति रहेका थिए।
- २.२११ ग्राहक संरक्षण सम्बन्धी निर्देशनको अनुपालनाका सम्बन्धमा “क” वर्गको वित्तीय संस्थाको हकमा १ वटा, “ख” र “ग” वर्गको हकमा १ वटा र “घ” वर्गको हकमा १ वटा साथै PSPs, PSO र Remittance Company हकमा १ वटा गरी कुल ४ वटा अन्तरक्रिया कार्यक्रम काठमाडौंमा संचालन गरिएका छन्।
- २.२१२ २०८१ वैशाख महिनामा The SEACEN Centre सँगको सहकार्यमा यस बैंकले SEACEN-BOJ-Banque de France Course on Financial Stability and Macropudential Supervision विषयक अन्तर्राष्ट्रिय तालिम काठमाडौंमा संचालन गरेको छ।

वित्तीय समावेशता

- २.२१३ वित्तीय समावेशीकरण नीति तयार गरी प्रकाशन गरिएको छ। राष्ट्रिय वित्तीय समावेशीकरण रणनीतिको मस्यौदा तयार गरी संचालक समितिबाट स्वीकृत भई नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय पठाइएको र यस बैंकको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने कार्यहरू योजना अनुरूप थालनी गर्ने निर्णय भएको छ।
- २.२१४ भूमिगत जलसिंचाई सेक्टर आयोजना (CGISP) लगायत Phase Out भएका परियोजनाको (PAPWT and TLDP) नेपाल सरकारलाई तिनुपार्ने सावाँ र व्याज चुक्ता गरि हिसाब फरफारक गरिएको छ।
- २.२१५ वित्तीय समावेशिताको अभिवृद्धिका लागि संचालित SEDRA परियोजना Phase III को नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयसँग Fund Channeling Agreement कार्य सम्पन्नभई वाणिज्य बैंकहरूसँग On lending Agreement भएको छ।
- २.२१६ SEDRA परियोजना अन्तर्गतको Revolving Fund Operation संचालनको लागि परामर्शदाताले तयार गरेको Manual उपर विभिन्न मितिमा छलफल गरी राय सुझाव दिई अन्तिम मस्यौदा प्राप्त भएको छ। SEDRA-I, II and III परियोजना अन्तर्गतका परियोजनाहरूको संचालन सम्बन्धमा धनगढी, कास्की र बागलुङ्ग जिल्लामा अनुगमन गरिएको छ।
- २.२१७ वित्तीय समावेशिताका लागि महिला उद्यमीको प्रवर्द्धन गर्न विश्व बैंक अन्तर्गतको Entrepreneurs Finance Initiative (We-Fi) Nepal Program को Pledge र कार्यक्रम अन्तर्गतको Sex Disaggregated Data Diagnostic कार्यका लागि आवश्यक सहजीकरण गरिएको छ।
- २.२१८ वित्तीय समावेशीकरण अभिवृद्धि तथा वार्षिक रूपमा समावेशीकरणको स्तर मापनका लागि Financial Inclusion Index -FII गणना सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार भएको छ।

वित्तीय साक्षरता

- २.२१९ बैंकले सामाजिक सञ्जालमा प्रत्येक मंगलबार डिजिटल/वित्तीय साक्षरता अभिवृद्धिका लागि वित्तीय साक्षरता सन्देश प्रशारण गरिरहेको छ।
- २.२२० डिजिटल/विद्युतीय कारोबारमा हुने जोखिम न्यूनिकरणको लागि वित्तीय सचेतनाका लागि Ring Back Tone (RBT) मार्फत Nepal Telecom र Ncell Axiata बाट सूचना सम्प्रेषण गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ।

- २.२२१ वित्तीय साक्षरता सम्बन्धमा १३ वटा Short Videos निर्माण गरी बैंकको सामाजिक सञ्जाल मार्फत प्रसारण भैरहेको छ । औपचारिक वित्तीय सेवा उपयोग गरी उद्यम संचालन गरिरहेका उद्यमीहरूको कथा “गरिखाने कथा” को वृत्तचित्र निर्माण गरी ३ इपिसोड प्रसारण गरिएको छ ।
- २.२२२ वित्तीय साक्षरतासम्बन्धी विषयमा Radio Jingle उज्यालो नेटवर्क (७७ जिल्लामा), कर्लस एफ एम जनकपुर (मधेश प्रदेश), रेडियो भेरी कर्णाली (कर्णाली प्रदेश) मार्फत वित्तीय साक्षरता सम्बन्धी सामाग्रीहरूको प्रसारण भैरहेको छ ।
- २.२२३ वित्तीय साक्षरता सम्बन्धि कार्यमा एकरूपता कायम गर्न वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम संचालनसम्बन्धी मापदण्ड २०८० लागु भएको छ ।
- २.२२४ वित्तीय साक्षरता तालिमलाई प्रभावकारी बनाउने उदेश्यले Bankers Training Center सँगको सहकार्यमा वित्तीय साक्षरता प्रशिक्षक (TOT) सम्पन्न गरी २५ जना वित्तीय साक्षरता प्रशिक्षक तयार गरी निजहरूको रोस्टर यस बैंकको Web Site मा प्रकाशित गरिएको छ ।
- २.२२५ वित्तीय साक्षरताका लागि यस बैंकका मुख्य कार्यहरूमा ६ वटा Podcasts निर्माण गरी बैंकको YouTube Channel मार्फत प्रसारण गरिएको छ । वित्तीय साक्षरताका लागि नेपालको बैकिङमा समयक्रमसगै भएको परिवर्तन समेटेी तयार भएको Documentary प्रशारण हुने क्रममा रहेको छ ।
- २.२२६ वित्तीय साक्षरता रूपरेखा, २०७९ बमोजिम अन्य संस्थाहरूको समन्वयमा लक्षित समूहहरू समेटेी भक्तपुर र मकवानपुरको हेटौडामा वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- २.२२७ सर्लाहीको हरिपुरमा (लक्षित समुह महिला, विद्यार्थी, व्यवसायी र बैंक तथा वित्तीय संस्थाका प्रतिनीधी गरी कूल सहभागी संख्या ९५) डिजिटल वित्तीय साक्षरता, सिन्धुलीको दुधौली नगरपालिका (लक्षित समुह महिला तथा विद्यार्थी गरी कूल सहभागी संख्या ९१), संखुवासभाको खादवारी (लक्षित समुह महिला, विद्यार्थी, किसान र मझौला तथा साना व्यवसायी गरी कूल सहभागी संख्या १०३) र सुर्खेतको विरेन्द्रनगरमा (लक्षित समुह महिला तथा विद्यार्थी गरी कूल सहभागी संख्या ६९) वित्तीय साक्षरता र बझाङको चैनपुरमा (लक्षित समुह विद्यार्थी तथा स्थानीय व्यवसायी गरी कूल सहभागी संख्या ७७) डिजिटल वित्तीय साक्षरता कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिएको छ ।

बजार आचरण सुपरिवेक्षण / वित्तीय ग्राहक संरक्षण/गुनासो व्यवस्थापन

- २.२२८ Market Conduct Supervision कार्यान्वयनको लागि नेपाल राष्ट्र बैंक निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण विनियमावली, २०७४ मा संशोधन गरिएको छ ।
- २.२२९ वित्तीय बजार आचरण सुपरिवेक्षण कार्यविधि, २०८१ (Financial Market Conduct Supervision Procedure, 2024) स्वीकृत भएको छ ।
- २.२३० वित्तीय ग्राहक हित संरक्षणका लागि तयार गर्न लागिएको “वित्तीय ग्राहक हित संरक्षण ऐन २०८०” को मस्यौदामा महाशाखाको तर्फबाट राय सुझाव पेश गरिएको छ ।
- २.२३१ महाशाखाले अनलाईन पोर्टल, इमेल, लिखित निवेदन तथा टेलिफोन र हेलो सरकारमार्फत २०८० साउनदेखि २०८१ असार मसान्तसम्ममा ३९७७ वटा गुनासो प्राप्त भएकोमा ३४३० वटा समाधान भई ५४७ वटा समाधानको प्रक्रियामा रहेका छन् ।
- २.२३२ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा विभिन्न माध्यमबाट प्राप्त गुनासाहरूको विवरण तालिका २.२० मा दिइएको छ ।

तालिका २.१९ : आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को गुनासाहरूको विवरण

आ.व. २०८०/८१	अनलाइन पोर्टल	लिखित निवेदन	अन्य (टेलिफोन, इमेल, हेलो सरकार)	जम्मा
प्राप्त भएको	३,०७५	४०४	४९८	३,९७७
समाधान भएको	२,७८५	२३४	४११	३,४३०
प्रक्रियामा रहेको	२९०	१७०	८७	५४७

अध्ययन अनुसन्धान तथा प्रकाशनसम्बन्धी कार्य

- २.२३३ वैदेशिक रोजगार बचतपत्रको स्थिति र प्रवर्द्धनका उपायहरू सम्बन्धमा अध्ययन गर्ने कार्य सम्पन्न भई प्रतिवेदन प्रकाशित भएको छ ।
- २.२३४ नेपाल भ्रमण गर्ने भारतीय पर्यटकको संख्या उल्लेख्य रहेको, भारतमा डिजिटल पेमेण्टले व्यापकता पाएको र नेपालमा भा.रु. १०० भन्दा ठूला दरका नोट ग्राह्य नभएको अवस्थालाई मध्यनजर गरी भारतीय पर्यटकको Preferred Digital Mode of Payment सम्बन्धमा सर्वेक्षण/अध्ययन गरिएको छ ।
- २.२३५ Unstructured Supplementary Service Data (USSD) कार्यान्वयन सम्बन्धमा अध्ययन सम्पन्न भएको छ ।
- २.२३६ केन्द्रीय बैंकमा उल्लेख्य प्रगति हासिल गरेका ४९ राष्ट्रहरूको अनुभव समेटी CBDC को प्रारूप, उद्देश्य तथा यसको अन्तरसम्बन्ध समेटि “Exploring the Global CBDC Landscape: Comparative Study of Selected National Initiatives” विषयक अध्ययन सम्पन्न भएको छ ।
- २.२३७ पूर्ण डिजिटल बैंक स्थापनासम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासहरूको अध्ययन गरी “Establishing Digital Bank in Nepal: A Study Report” प्रतिवेदनको मस्यौदा तयार भएको छ ।
- २.२३८ यस बैंकको नेतृत्व तथा South Asia Regional Financial Inclusion Initiative (SARFII) सदस्य राष्ट्रहरूको सहकार्यमा "Payment Innovation and Risk in South Asia" विषयक अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरि यस बैंकको वेबसाइटमा प्रकाशन गरिएको छ ।
- २.२३९ अन्तर बैंक कारोबारको एकीकृत संयन्त्र (Market-Based Mechanisms for Centralized Inter Bank Transactions) विकास गर्ने, Peer to Peer Lending and Crowdfunding विषयक अध्ययन, Big Data Analytics को सम्बन्धमा प्रारम्भिक अध्ययन र Foreign Direct Investment Survey अध्ययन सम्पन्न गरी प्रतिवेदन प्रकाशन गरिएको छ ।
- २.२४० सबै प्रदेशको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वार्षिक तथा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को अर्द्धवार्षिक प्रादेशिक आर्थिक गतिविधि अध्ययन सम्पन्न भई प्रतिवेदन प्रकाशन गरिएको छ । त्यसैगरी, आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वार्षिक आर्थिक गतिविधिको एकीकृत प्रतिवेदन र २०८०/८१ को अर्द्धवार्षिक आर्थिक गतिविधिको एकीकृत प्रतिवेदन वेबसाइटमार्फत प्रकाशन भएको छ ।
- २.२४१ आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वार्षिक बजेटको लागि पूर्वबजेटकालीन अध्ययन सम्पन्न भई सुझाव सहितको प्रतिवेदन तथा नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयमा पेश गरिएको छ ।
- २.२४२ समीक्षा वर्षमा ४ वटा त्रैमासिक Inflation Expectations Survey सम्पन्न भएका छन् भने Business Confidence Survey समेत त्रैमासिक रूपमा गरिएको छ ।
- २.२४३ समीक्षा वर्षमा Inflation Report 2079/80 प्रकाशन गरिएको छ ।
- २.२४४ कोशी प्रदेशमा उत्पादित अर्गानिक अर्थोडक्स चियाले राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा पुऱ्याएको योगदान एवम् आन्तरिक तथा बाह्य बजारमा यसको सम्भावना र चुनौतीहरू विषयक अध्ययन, मधेश प्रदेशमा धार्मिक पर्यटनको स्थिति सम्भावना तथा चुनौतीहरू विषयक अध्ययन, नेपालगञ्ज कार्यालयद्वारा बाँके, बर्दिया र दाङ जिल्लाका थारू

समुदायमा वित्तीय साक्षरताको प्रभाव विषयक विशेष अध्ययन, नेपालगञ्ज कार्यालयद्वारा सिक्टा सिँचाई आयोजनाले बाँके जिल्लाको कृषि उत्पादन लगायत आर्थिक-सामाजिक क्षेत्रमा पारेको प्रभाव विषयक परियोजना अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । गण्डकी प्रदेश भ्रमण गर्ने विदेशी पर्यटकहरूको बसाई तथा खर्चको प्रवृत्ति विषयक शिर्षकमा अध्ययन र Factors shaping household expenditure in Gandaki Province : Evidence from Panel data विषयक अध्ययन प्रतिवेदन बैंकको वेबसाईटमा प्रकाशन गरिएको छ ।

प्रदेशस्थित कार्यालयहरूका प्रमुख गतिविधिहरू

- २.२४५ Global Money Week को अवसरमा प्रदेशस्थित कार्यालयहरूद्वारा विद्यार्थीहरूलाई वित्तीय चेतना अभिवृद्धिसम्बन्धी शिक्षा प्रदान गर्ने कार्यक्रम सम्पन्न गरिएका छन् ।
- २.२४६ प्रदेशस्थित कार्यालयहरूद्वारा कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको तनाव व्यवस्थापनका लागि १ दिने कार्यक्रम संचालन गरिएका छन् ।
- २.२४७ कोशी प्रदेशमा व्यवसायिक किवी खेतीको वर्तमान अवस्था, सम्भावना र चुनौतीहरू सम्बन्धमा एक दिने ज्ञान आदानप्रदान कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- २.२४८ प्रदेश कार्यालयहरूद्वारा “आर्थिक तथ्याङ्कको महत्व, उपादेयता तथा तथ्याङ्क संकलनका समस्याहरू” विषयमा १ दिने गोष्ठी सम्पन्न गरिएका छन् ।
- २.२४९ बैंकिङ विभाग र मुद्रा व्यवस्थापन विभागसँगको समन्वयमा प्रदेशस्थित कार्यालयहरूको कार्यक्षेत्रभित्रका बैंक तथा वित्तीय संस्थाका कर्मचारीहरू र उक्त कार्यालयका कर्मचारीहरू, नेपाल प्रहरी समेतको सहभागितामा शंकास्पद विदेशी मुद्रा पहिचान, बैंकिङ कारोबार संचालन, नोट सर्तिङ तथा जाली नोट पहिचान सम्बन्धी १ दिने अनुशिक्षण कार्यक्रमहरू सम्पन्न भएका छन् ।
- २.२५० विराटनगर कार्यालयको आयोजनामा इलाम जिल्लाको पशुपतिनगरमा विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभागको समन्वयमा “भारतीय मुद्रा लगायत विदेशी मुद्रा कारोबारका विद्यमान कानुनी र नीतिगत व्यवस्था” विषयक १ दिने अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।
- २.२५१ धनगढी र पोखरामा विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभाग र गैर बैंक वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभागसँग समन्वय गरी इजाजतपत्र प्राप्त मनिचेन्जर, ट्रेकिङ एजेन्सी, होटल तथा अन्य संघ संस्थाका संचालक र कर्मचारीहरूलाई सहभागीमा Foreign Exchange Licensing & Reorting System (FXOL) र मनिचेन्जर कारोबार संचालन तथा विद्यमान नीतिगत व्यवस्था सम्बन्धमा १ (एक) दिने अनुशिक्षण कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।
- २.२५२ प्रदेशस्थित कार्यालयहरूद्वारा कार्य क्षेत्र भित्रका नोटकोषहरू र भा.रु. तथा परिवर्त्य विदेशी मुद्रा समेतको कारोबार गर्न इजाजतपत्र प्राप्त मनिचेन्जर र ट्राभल्स तथा टुर्स कम्पनीहरूको निरीक्षण कार्य सम्पन्न भएका छन् ।
- २.२५३ बैंक तथा वित्तीय संस्था र अन्य सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधीहरूसँग समसामयिक विषयमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम प्रदेशस्थित कार्यालयहरूद्वारा सम्पन्न गरिएका छन् ।
- २.२५४ प्रदेशस्थित कार्यालयहरूद्वारा ग्राहकहरूको बैंकिंग सेवा सम्बन्धमा आएका गुनासोहरूको सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय गरिएका छन् ।
- २.२५५ आर्थिक गतिविधि अध्ययन प्रतिवेदनको लागि तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधिहरूका लागि आर्थिक तथ्याङ्कको महत्व, उपादेयता तथा तथ्याङ्क संकलनका समस्याहरू विषयक एक दिने गोष्ठी कार्यक्रम प्रदेशस्थित कार्यालयहरूद्वारा आयोजना गरिएका छन् ।
- २.२५६ वीरगञ्ज कार्यालयद्वारा “मधेश प्रदेशस्थित लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको कर्जा भुक्तानीको अवस्था र चुनौती” विषयक विशेष अध्ययनको प्रारम्भिक नतिजा/प्रतिवेदन माथि छलफल गर्न एक दिने “Focus Group Discussion” चौथो त्रयमासमा संचालन गरिएको छ ।

- २.२५७ पोखरा कार्यालयले गण्डकी प्रदेश सरकारको व्याज अनुदानमा सञ्चालित कार्यक्षेत्र भित्रका “प्रदेश जीवन रक्षा कर्जा” कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिरहेका बैंकहरूको स्थलगत निरीक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गरेको छ ।
- २.२५८ पोखरा कार्यालयद्वारा त्रैमासिक रूपमा प्रदेशको आर्थिक तथा वित्तीय परिसूचकहरूको विवरण तयार गर्ने कार्यको थालनी गरिएको छ ।
- २.२५९ नेपालगञ्ज कार्यालयद्वारा “भुक्तानी तथा फछ्यौट कारोबार : विद्यमान व्यवस्था, समस्या र चुनौतीहरू विषयक एक दिने अनुशिक्षण कार्यक्रम” सम्पन्न भएको छ ।
- २.२६० वित्तीय सेवा प्रदायक संस्थाले प्रदान गर्ने सेवाको सन्दर्भमा नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभागका कार्यकारी निर्देशकको उपस्थितिमा रूपन्देही जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी, लुम्बिनी प्रदेशका गृह सचिव, सुरक्षा निकायका प्रमुखहरू, बैंक तथा वित्तीय संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत एवम् प्रदेश प्रमुख, उद्योगी, व्यवसायी, ऋणीहरू र पत्रकारहरूसँग छलफल कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- २.२६१ कर्णाली प्रदेश सरकारको सरकारी कारोबार गर्ने वाणिज्य बैंकका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू र प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय, कर्णाली प्रदेशका प्रदेश लेखा नियन्त्रक तथा प्रतिनिधिहरूसँगको समन्वयमा तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरूको उपस्थितिमा समन्वयात्मक अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- २.२६२ गभर्नरको कार्यालयसँग समन्वय गरी कर्णाली प्रदेश, दैलेख जिल्ला, नारायणी नगरपालिकामा वित्तीय चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।

तालिका १ : चलनचल्तीमा रहेका विभिन्न दरका नोटहरू

(रु. करोडमा)

दर	२०७९ असार मसान्त		२०८० असार मसान्त		२०८१ असार मसान्त	
	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१	१६.१०	०.०३	१६.१०	०.०३	१६.१०	०.०३
२	१८.५२	०.०३	१८.५२	०.०३	१८.५१	०.०३
५	३,३७.८७	०.५३	३६४.०५	०.५७	३७४.११	०.५४
१०	५,३७.५१	०.८५	५८६.७७	०.९२	६०३.१२	०.८७
२०	६,८२.५६	१.०८	७५२.४३	१.१८	८०२.४६	१.१६
२५	५.७१	०.०१	५.७०	०.०१	५.७०	०.०१
५०	१३,२४.७२	२.०९	१,४६८.६०	२.२९	१४०८.२२	२.०४
१००	२७,००.२२	४.२७	३,०३९.४६	४.७५	३२५३.१२	४.७१
२५०	८.७४	०.०१	८.७४	०.०७	८.७४	०.०१
५००	१,३२,८१.१८	२१.००	१३,०६७.०९	२०.४१	१३६८९.९४	१९.८४
१०००	४,४३,३३.८७	७०.१०	४४,६८०.५६	६९.८०	४८८३४.९७	७०.७६
जम्मा	६३,२४७.००	१००.००	६४,००८.००	१००.००	६९,०१४.९९	१००.००

तालिका २ : नोटको सुरक्षण

(रु. करोडमा)

असार मसान्त	सुन (१)	चाँदी (२)	विदेशी मुद्रा र सेक्युरिटी (३)	जम्मा	सरकारी ऋणपत्रहरू (५)	निष्काशित नोटको सुरक्षण (६)	जम्मा सुरक्षणमा विदेशी मुद्रा तथा सुन चाँदीको प्रतिशत (४÷६) × १००
				(१+२+३) (४)			(७)
२०६३	७०.३	-	७९.७५.६	८०४५.९	४१७.२	८४६३.१	९५.१
२०६४	-	-	८७३३.८	८७३३.८	४१७.२	९१३१.०	९५.४
२०६५	-	-	१०८७७.८	१०८७७.८	४१७.२	११२९५.०	९६.३
२०६६	-	-	१३७०३.८	१३७०३.८	४१७.२	१४१२१.०	९७.०
२०६७	-	-	१५७१२.८	१५७१२.८	४१७.२	१६१३०.०	९७.४
२०६८	-	-	१६३४४.८	१६३४४.८	४१७.२	१६७६२.०	९७.५
२०६९	-	-	१९७०७.८	१९७०७.८	४१७.२	२०१२५.०	९७.९
२०७०	-	-	२३३४६.०	२३३४६.०	-	२३३४६.०	१००.०
२०७१	-	-	२७३२५.०	२७३२५.०	-	२७३२५.०	१००.०
२०७२	-	-	३१९०८.०	३१९०८.०	-	३१९०८.०	१००.०
२०७३	-	-	३८६१६.०	३८६१६.०	-	३८६१६.०	१००.०
२०७४	-	-	४३०९९.०	४३०९९.०	-	४३०९९.०	१००.०
२०७५	-	-	४९४३८.९५	४९४३८.९५	-	४९४३८.९५	१००.०
२०७६	-	-	२२५.७७	२२५.७७	-	२२५.७७	१००.०
२०७७	-	-	५८८०६.००	५८८०६.००	-	५८८०६.००	१००.०
२०७८	-	-	६८३५०.००	६८३५०.००	-	६८३५०.००	१००.०
२०७९	-	-	६३२४७.००	६३२४७.००	-	६३२४७.००	१००.०
२०८०	-	-	६४००८.००	६४००८.००	-	६४००८.००	१००.०
२०८१	-	-	६९०१५.००	६९०१५.००	-	६९०१५.००	१००.००

तालिका ३ : बैंकर्स प्रशिक्षण केन्द्रबाट संचालित तालिमहरू

क. नियमित तालिम

S.N.	Training	Venue	Date	Days
1	NFRS Training	Inside valley	2080 Shrawan 18	1
2	Risk Based Internal Audit	Inside valley	2080 Shrawan 28- 32	5
3	AML CFT Regime in Nepal	Inside valley	2080 Bhadra 3-7	5
4	Ethics and Behavior in Organization	Inside valley	2080 Bhadra 10-11	2
5	SIS Operation and Technical Matters	Inside valley	2080 Bhadra 17-19	3
6	Macroeconomic Management in Nepal	Inside valley	2080 Bhadra 24-29	6
7	Central Banking Training	Outside Valley	2080 Asoj 7-12	6
8	Risk Based Supervision	Inside valley	2080 Asoj 14-19	6
9	TOT Program for Financial Literacy Trainer	Inside valley	2080 Asoj 21-26	6
10	GL Software	Outside Valley	2080 Kartik 19-21	3
11	Research Methodology and Report Writing	Inside valley	2080 Mangsir 10-15	6
12	Central Banking Training	Inside valley	2080 Mangsir 24-29	6
13	Macroeconomic Modeling & Forecasting	Inside valley	2080 Poush 1-6	6
14	Central Bank's Law & Application in Department Level Decision Making	Inside valley	2080 Poush 16-18	3
15	Coin Design and Engraving	Inside valley	2080 Magh 2-3	2
16	Management Development Program	Inside valley	2081 Baishakh 30 2081 Jestha 4	6
17	Banking Operation	Inside valley	2080 Magh 14-17	4
18	Risk Based Supervision	Inside valley	2080 Magh 21-26	6
19	Ethics and Behavior in organization	Inside valley	2080 Magh 28-29	2
20	Central Banking Training	Outside Valley	2080 Falgun 13-18	6
21	Planning, Budgeting and Risk Management	Inside valley	2080 Falgun 20-22	3
22	GL Software	Outside Valley	2080 Chaitra 4-6	3
23	Currency Management in Nepal	Inside valley	2081 Baisakh 16-18	3
24	Organizational Behavior	Inside valley	2081 Asar 09-12	4
25	Foreign Exchange Management in Nepal	Inside valley	2081 Jestha 6-8	3
26	Secretariat Training	Outside Valley	2081 Jestha 20-22	3
27	Cyber Security Issues in Payment and Settlement System in Nepal	Inside valley	2081 Jestha 27-29	3
28	Protocol Management	Inside valley	2081 Asar 3-4	2

ख. थप तालिम कार्यक्रमहरू

Workshop

29	Procurement Management in NRB	Inside Valley	2080 Mangsir 18-22	5
----	-------------------------------	---------------	--------------------	---

Residential Program

30	Protocol Management and Leadership Development (Last Year)	Residential	2081 Bhadra 15-16	2
31	Behavioral Science for Middle Level Officers	Residential	2080 Mangsir 15-16	2
32	Stress Management Program for Executives	Residential	2080 Poush 26-27	2
33	Orientation Program on Current Economic and Banking Affairs for Economic Journalists	Residential	2080 Falgun 29-30	2
34	Orientation Program on Current Economic and Banking Affairs for Economic Journalists	Residential	2080 Chaitra 15-16	2

ग. अतिरिक्त तालिम

35	Digital Financial Services Supervision for Financial Inclusion	Inside Valley	2080 Bhadra 25-29	5
36	Economic Activities Study	Inside Valley	2080 Asoj 10	1
37	Training for Office Subordinates	Outside Valley	2080 Falgun 23-24	2
38	Financial Stability and Macroprudential Supervision	Inside Valley	2081 Baishakh 31 2081 Jestha 03	4

घ. पदअनुसार स्वदेशी तालिम तथा कार्यक्रमहरूमा सहभागिताको विवरण

क्र.स.	पद	पटक
१.	कार्यकारी निर्देशक	१४
२.	निर्देशक	४१
३.	निर्देशक (सू.प्र.)	२
४.	का.मु. निर्देशक	४
५.	उप-निर्देशक	१२७
६.	उप-निर्देशक (सू.प्र.)	६
७.	सहायक निर्देशक	१०६
८.	सहायक निर्देशक (सू.प्र.)	२
९.	प्रधान सहायक	६
१०.	सहायक	७
११.	कार्यालय सहयोगी -III	१
१२.	उप प्रधान चालक	१
जम्मा		३१७

ङ. आ.व. २०७९/८० को स्वदेशी तालिम तथा कार्यक्रममा भौतिक रूपमा सहभागी कर्मचारी संख्या

क्र.स.	आयोजक	पटक
१.	International Finance Corporation (IFC)	४८
२.	Bank of Korea	३५
३.	Toronto Centre	३०
४.	SEACEN Centre	१९
५.	National Banking Institute	१८
६.	Nepal Yoga institute and Retreat P.Ltd	१२
७.	Financial Action Task Force and APG	१०
८.	Inform Solution Pvt.Ltd	१०
९.	Nepal Administrative Staff College	१०
१०.	Nepal Bank Limited	९
११.	The Institute of Chartered Accountants of Nepal	९
१२.	Management Association of Nepal	८
१३.	Shristi Sadhana Kendra	८
१४.	Asian Development Bank	७
१५.	Rastriya Banijya Bank Limited	७
१६.	Nepal Police	६
१७.	The Association of Chartered Accountants of Nepal (ACAN)	६
१८.	Central Department of Economics	५

नेपाल राष्ट्र बैंकको कामकारवाही

क्र.स.	आयोजक	पटक
१९.	Government of Nepal	५
२०.	Jeevan Vigyan	४
२१.	Monetary Management Department	४
२२.	Public Procurement Monitoring Office	४
२३.	Agriculture Development Bank Limited	३
२४.	Ministry of Finance	३
२५.	National Judicial Academy, Nepal	३
२६.	United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC)	३
२७.	Alliance for Financial Inclusion (AFI)	२
२८.	International Monetary Fund	२
२९.	KUSOM	२
३०.	Nepal Insurance Authority	२
३१.	Nepal Prasasanik Prasichhyand Pratisthan	२
३२.	Nepal Stock Exchange Ltd	२
३३.	World Bank	२
३४.	Ministry of Agriculture and Livestock Development	१
३५.	Ministry of Defence(MOD)	१
३६.	Ministry of Foreign Affairs	१
३७.	Ministry of Land Management, Cooperatives and Poverty Alleviation	१
३८.	National Planning Commission	१
३९.	Nepal Academy	१
४०.	Nepal Army	१
४१.	Nimble Infosys	१
४२.	PHDCCI India-Nepal Center	१
४३.	PUBLIC FINANCE MANAGEMENT TRAINING CENTER	१
४४.	Pulchowk Campus	१
४५.	SAARCFINANCE International Department	१
४६.	Shaskeya Sudhar Tatha Manav Sanshadan bikash shakhaa	१
४७.	SNG Solution Pvt.Ltd.	१
४८.	State Bank of Pakistan (SBP)	१
४९.	UNFPA	१
५०.	United Nation Population Fund	१
जम्मा		३१७

तालिका ४ : वैदेशिक तालिम, सेमिनार, बैठक तथा गोष्ठीहरू

क. भौतिक रूपमा सञ्चालित वैदेशिक तालिममा सहभागिता

क्र.स.	आयोजक	पटक
१.	The South East Asian Central Banks (SEACEN) Research and Training Centre	१२४
२.	Central Bank of Sri Lanka	६०
३.	Reserve Bank of India	५६
४.	IMF South Asia Regional Training and Technical Assistance Center (SARTTAC)	४४
५.	Centre for International Cooperation & Training in Agricultural Banking (CICTAB)	३५
६.	National Institute of Banking Studies & Corporate Management (NIBSCOM)	३०
७.	Standard Chartered Bank	२७
८.	Bangko Sentral ng Pilipinas	२५
९.	Alliance for Financial Inclusion	२३
१०.	Bank of Korea	२०
११.	IMF – Singapore Regional Training Institute (STI)	१८
१२.	Centre for Risk Management & Sustainability	१५
१३.	Deutsche Bundesbank	१३
१४.	International Monetary Fund (IMF)	१३
१५.	Commerce International Merchant Bankers (CIMB) Bank	१२
१६.	Bank for International Settlement (BIS)	११
१७.	Bank Indonesia	१०
१८.	IRIS Business Services Ltd.	१०
१९.	China Banknote Printing and Minting Corporation	८
२०.	China IMF Capacity Development Center	७
२१.	Asian-Pacific Rural and Agricultural Credit Association (APRACA)	५
२२.	Bangladesh Bank	४
२३.	Monetary Authority of Singapore (MAS)	४
२४.	United Nations office on Drugs and Crime	४
२५.	AFI and Central Bank of Eswatini	३
२६.	Asia Pacific Group	३
२७.	Asian Development Bank	३
२८.	Banque De France	३
२९.	Cloudfest	३
३०.	National Payments Corporation of India (NPCI) International	३
३१.	AFI & Comision Nacional de Bancos y Seguros de Honduras	२
३२.	Asian Clearing Union (ASU)	२
३३.	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA) Spain	२
३४.	Bank for Agricultural and Agricultural Co-operation	२
३५.	Bank for International Settlement (BIS) and SEACEN	२
३६.	Bank of Thailand	२
३७.	Central Bank Research Centre Asia School of Bussiness	२
३८.	Crane Currency	२
३९.	Egmont Group Secretariat	२
४०.	Federal Reserve Bank	२
४१.	Kusters Engineering	२
४२.	Mint and Print	२
४३.	National Bank of Cambodia	२
४४.	NRNA Australia	२
४५.	NRNA, World Bank and European Card Payment Association	२

क्र.स.	आयोजक	पटक
४६.	Oberthur Fiduciaire SAS	२
४७.	Reconnaissance International	२
४८.	Reserve Bank of India (RBI) and Asian Clearing Union (ACU)	२
४९.	State Bank of Pakistan	२
५०.	World Bank	२
५१.	Yunus Centre & Centre for Self Help Development	२
५२.	Zurcher Kantonalbank	२
५३.	Asian Development Institute	१
५४.	Australian Awards	१
५५.	Bank of Italy	१
५६.	Civilian Research and Development Foundation (CRDF) Global	१
५७.	De La Rue International Limited, UK	१
५८.	Egmont	१
५९.	Embassy of United States of America	१
६०.	European Central Bank	१
६१.	Franklin Templeton	१
६२.	IMF and Hawkamah Conference	१
६३.	IMF and Hawkamah, Institute of Governance	१
६४.	INTERPOL	१
६५.	Koeing and Bauer	१
६६.	Study Center Gerzensee	१
६७.	United Nation Development Programme (UNDP)	१
६८.	United Nations	१
६९.	United Nations Economic and Social Commission for Asia and The Pacific	१
७०.	Nepal Rastra Bank	१
७१.	Federal Reserve System (FED)	१
जम्मा		६५९

ख. पदअनुसार अन्तर्राष्ट्रिय सभा, बैठक तथा कार्यक्रमहरूमा सहभागिताको विवरण

क्र.स.	पद	पटक
१.	गभर्नर	८
२.	डेप्युटी गभर्नर	९
३.	संचालक	२
४.	कार्यकारी निर्देशक	४०
५.	निर्देशक	८९
६.	निर्देशक (सू.प्र.)	६
७.	का.मु. निर्देशक	४
८.	उप-निर्देशक	१९८
९.	उप-निर्देशक (सू.प्र.)	४
१०.	सहायक निर्देशक	२५४
११.	सहायक निर्देशक (मेकानिकल)	१
१२.	सहायक निर्देशक (सू.प्र.)	१
१३.	प्रधान सहायक	३८
१४.	सहायक	३
१५.	सहायक (सू.प्र.)	२
जम्मा		६५९

ग. अनलाइन माध्यमबाट सञ्चालित वैदेशिक तालिममा सहभागिता

क्र.स.	आयोजक	पटक
१.	Alliance for Financial Inclusion (AFI)	१०
२.	APRACA	२
३.	Asian Productivity Organization (APO)	१
४.	BIMSTEC	१
५.	BIS	१२
६.	BIS-IMF	५
७.	BOK-KPP	१९
८.	Bundesbank	३
९.	Central Bank of SriLanka	३
१०.	Embassy of Nepal, London, U.K	३
११.	IMF Asia and Pacific Department(APD)	३
१२.	IMF STI	८
१३.	IMF-SARTTAC	६
१४.	International Monetary Fund(IMF)	५
१५.	IRIS Business Services	१८
१६.	National Banking Institute (NBI)	२
१७.	Reserve Bank of India (RBI)	३३
१८.	SAARCFINANCE	२
१९.	State Bank of Pakistan	८
२०.	The SEACEN Center	८
जम्मा		१५२

घ. पदअनुसार अनलाइन माध्यमबाट अन्तर्राष्ट्रिय तालिम तथा कार्यक्रमहरूमा सहभागितको विवरण

क्र.स.	आयोजक	पटक
१.	गभर्नर	१
२.	डेपुटी गभर्नर	२
३.	कार्यकारी निर्देशक	८
४.	निर्देशक	१८
५.	निर्देशक (सू.प्र.)	१
६.	का.मु. निर्देशक	१
७.	उप-निर्देशक	५३
८.	उप-निर्देशक (सू.प्र.)	५
९.	सहायक निर्देशक	५४
१०.	सहायक निर्देशक (सू.प्र.)	७
११.	प्रधान सहायक	१
१२.	प्रधान सहायक (सू.प्र.)	१
जम्मा		१५२

तालिका ५ : काठमाडौं उपत्यका बाहिरका कार्यालयहरूबाट आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भएको तोडा चलान एवम् विदेशी मुद्रा खरिद-बिक्री कारोबारको विवरण

क्र. सं.	कार्यालय	तोडा चलान एवम् दाखिला								विदेशी मुद्रा खरिद बिक्री					
		(रु. करोडमा)				भा.रु. (ने. रु. करोडमा)				अन्य विदेशी मुद्रा			भा. रु.		
		तोडा चलान			तोडा दाखिला*		तोडा चलान		तोडा दाखिलाβ		(ने. रु. करोडमा)		(ने. रु. करोडमा)		
		नोटकोष संख्या+	पटक	रकम रु	पटक	रकम	पटक	रकम	पटक	रकम	खरिद	मौज्दात@	खरिद	बिक्री#	मौज्दात@
१	विराटनगर	१२.००	५३.००	२४२२.३१	९.००	१७.७३	१.००	१६.००	०.००	०.००	९.२९	३.२८	१७.४३	३.१०	८४.३९
२	जनकपुर	६.००	३१.००	१२२१.९०	५.००	८.९०	०.००	०.००	०.००	०.००	३५.७४	४.९४	४५.५१	३९.१८	१७.५४
३	वीरगञ्ज	४.००	९.००	२९३.४०	१०.००	५७७.९९	०.००	०.००	१.००	१०.००	२.२०	४.१३	१.३७	१.७१	८३.७९
४	पोखरा	९.००	४०.००	१६००.००	७.००	२०१.०३	०.००	०.००	०.००	०.००	१४६.४७	६.६७	६.४६	४.०६	१६.४५
५	सिद्धार्थनगर	९.००	५९.००	२०६४.१७	९.००	२१.३०	०.००	०.००	०.००	०.००	३.९१	२.४४	६.२८	३.९२	७७.२२
६	नेपालगञ्ज	१३.००	३१.००	१०८२.२६	१५.००	३९१.६४	०.००	०.००	०.००	०.००	२.७४	०.४८	३.९५	६.११	५४.१४
७	धनगढी	९.००	३२.००	९८७.२५	१०.००	२१८.२१	०.००	०.००	०.००	०.००	५.३०	१.२५	४.८३	२.८८	८.४१
कुल		६२.००	२५५.००	९६७१.२९	६५.००	१४३६.७९	१.००	१६.००	१.००	१०.००	२०५.६५	२३.१९	८५.८३	६०.९६	३४१.९४

+ कार्यालय अन्तर्गतको नोटकोष संख्या ।

* नोटकोष रहेका बैंक शाखाहरूबाट उक्त कोषबाटै दाखिला हुन आएको रकम मात्र ।

@ अन्य कार्यालयहरूमा रकमान्तर गरी २०८१ असार मसान्तको बाँकी मौज्दात ।

β भा.रु. दाखिला भन्नाले ने.रा. बैंक बैकिङ्ग कार्यालयबाट विभिन्न मितिमा प्राप्त भा.रु. ।

तालिका ६ : आ.व. २०८०/८१ मा बिक्री तथा वितरण गरिएका चलनचल्तीका सिक्का, सुन तथा चाँदीका स्मारिका सिक्काहरू, मेडालियनहरू तथा पदकहरूको विवरण :

क) सुनको स्मारिका:

क्र.सं.	नाम	तौल (ग्राममा)
१.	३० ग्राम ९०० टच सार्क सिक्का	३०
२.	१५ ग्राम ९०० टच सार्क सिक्का	१५

ख) चाँदीको स्मारिका तथा मेडालियन:

क्र.सं.	नाम	तौल (ग्राममा)*
१	लक्ष्मी मेडालियन	१०
२	गणेश मेडालियन	१०
३	गजलक्ष्मी	१०
४	टक्सार यान्त्रिकरण	१५
५	राज्यारोहण १ ओजेड	३११०३
६	सार्क प्रुफ सिक्का	२५
७	गाई मेडालियन २५ ग्राम	२५
८	गाई मेडालियन १० ग्राम	१०
९	श्री ५ ज्ञानेन्द्र राज्यारोहण	३११
१०	निर्यात वर्ष	२३
११	व्यवस्थापन	२३
१२	मारवाडी सेवा समिति	१८
१३	संयुक्त राष्ट्र संघ ५० वर्ष	२०
१४	राष्ट्र बैंक स्वर्ण वर्ष	३५
१५	रोटरी १०० वर्ष	३५
१६	गुरूनानक १०००	१०
१७	गुरूनानक २५००	२५
१८	सत्यमोहनजोशी १०००	१०
१९	सत्यमोहनजोशी २५००	२५
२०	धितोपत्रबोर्ड (SEBON) २५००	२५

अनुसूची २.१ : समष्टिगत निरीक्षण गरिएका वाणिज्य बैंकहरू

(क) समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण (जोखिममा आधारित)

क्र.सं.	वाणिज्य बैंकको नाम	क्र.सं.	वाणिज्य बैंकको नाम
१	नेपाल बैंक लिमिटेड	११	लक्ष्मी सनराइज बैंक नेपाल लिमिटेड
२	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लिमिटेड	१२	सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड
३	नविल बैंक लिमिटेड	१३	कृषि विकास बैंक लिमिटेड
४	नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक लिमिटेड	१४	ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेड
५	हिमालयन बैंक लिमिटेड	१५	सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल बैंक लिमिटेड
६	नेपाल एसबिआई बैंक लिमिटेड	१६	प्राइम कमर्शियल बैंक लिमिटेड
७	एभरेष्ट बैंक लिमिटेड	१७	एनएमबि बैंक लिमिटेड
८	एन्आइसी एशिया बैंक लिमिटेड	१८	प्रभु बैंक लिमिटेड
९	माछापुच्छ्रे बैंक लिमिटेड	१९	सानिमा बैंक लिमिटेड
१०	कुमारी बैंक लिमिटेड		

(ख) लक्षित स्थलगत निरीक्षण (जोखिममा आधारित)

क्र.सं.	वाणिज्य बैंकको नाम
१	स्टयाण्डर्ड चार्टर्ड बैंक नेपाल लिमिटेड
२	नेपाल इन्फास्ट्रक्चर बैंक लिमिटेड

(ग) विशेष निरीक्षण

क्र.सं.	वाणिज्य बैंकको नाम	निरीक्षणको संख्या
१	नेपाल इन्भेष्टमेन्ट मेगा बैंक लिमिटेड	१
२	नविल बैंक लिमिटेड	१
३	प्रभु बैंक लिमिटेड	३
४	लक्ष्मी सनराइज बैंक लिमिटेड	१

(घ) AML/CFT मा आधारित रही लक्षित निरीक्षण

क्र.सं.	वाणिज्य बैंकको नाम	क्र.सं.	वाणिज्य बैंकको नाम
१	नेपाल बैंक लिमिटेड	१७	सिन्धु विकास बैंक लिमिटेड
२	नविल बैंक लिमिटेड	१८	गुहेश्वरी मर्चेन्ट फाइनेन्स लि.
३	हिमालयन बैंक लिमिटेड	१९	आईसिएफसि फाइनेन्स लि.
४	ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेड	२०	गुर्खाज फाइनेन्स लि.
५	कुमारी बैंक लिमिटेड	२१	रिलायन्स फाइनेन्स लि.
६	लक्ष्मी सनराइज बैंक नेपाल लिमिटेड	२२	सेन्ट्रल फाइनेन्स लि.
७	प्रभु बैंक लिमिटेड	२३	वेस्ट फाइनेन्स लि.
८	गरिमा विकास बैंक लिमिटेड	२४	मन्जुश्री फाइनेन्स लि.
९	सागिला डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेड	२५	जानकी फाइनेन्स लि.
१०	कामना सेवा विकास बैंक लिमिटेड	२६	प्रोग्रेसिभ फाइनेन्स लि.
११	लुम्बिनी विकास बैंक लिमिटेड	२७	नेपाल फाइनेन्स लि.
१२	एक्सेल डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेड	२८	श्री इन्भेष्टमेन्ट एण्ड फाइनेन्स लि.
१३	सप्तकोशी विकास बैंक लिमिटेड	२९	समृद्धि फाइनेन्स लि.
१४	कर्पोरेट डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेड	३०	सेलकम प्रा.लि.
१५	मितेरी विकास बैंक लिमिटेड	३१	खल्ती प्रा.लि.
१६	साल्पा विकास बैंक लिमिटेड		

ड) Targeted Financial Sanctions मा आधारित रही लक्षित निरीक्षण (Targeted Inspection)

क्र.सं.	वाणिज्य बैंकको नाम
१	स्ट्याण्डर्ड चार्टर्ड बैंक नेपाल लिमिटेड
२	नविल बैंक लिमिटेड
३	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लिमिटेड
४	नेपाल एसबिआई बैंक लिमिटेड
५	सानिमा बैंक लिमिटेड

अनुसूची २.२ : समष्टिगत निरीक्षण गरिएका वित्तीय संस्थाहरू

विकास बैंकहरू

(क) समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण

१.	सप्तकोशी विकास बैंक लि.	१०.	एक्सेल विकास बैंक लि.
२.	कर्पोरेट विकास बैंक लि.	११.	मितेरी विकास बैंक लि.
३.	सांग्रिला विकास बैंक लि.	१२.	गरिमा विकास बैंक लि.
४.	कामना सेवा विकास बैंक लि.	१३.	मुक्तिनाथ विकास बैंक लि.
५.	सालपा विकास बैंक लि.	१४.	साइन रेसुङ्गा डेभलपमेन्ट बैंक लि.
६.	ग्रीन विकास बैंक लि.	१५.	लुम्बिनी विकास बैंक लि.
७.	ज्योति विकास बैंक	१६.	सिन्धु विकास बैंक
८.	कर्णाली विकास बैंक लि.	१७.	महालक्ष्मी विकास बैंक लि.
९.	नारायणी विकास बैंक		

वित्तकम्पनीहरू

(क) समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण

१.	प्रोग्रेसिभ फाइनेन्स कम्पनी लि.	१०.	रिलायन्स फाइनेन्स लि.
२.	गुडविल फाइनेन्स लि.	११.	पोखरा फाइनेन्स लि.
३.	गुर्खाज फाइनेन्स लि.	१२.	आइसिएफसि फाइनेन्स लि.
४.	नेपाल फाइनेन्स लि.	१३.	समृद्धि फाइनेन्स लि.
५.	श्री इन्भेष्टमेन्ट एण्ड फाइनेन्स कम्पनी लि.	१४.	गुहेश्वरी फाइनेन्स लि.
६.	मल्टीपर्पस फाइनेन्स कम्पनीलि.	१५.	सेन्ट्रल फाइनेन्स लि.
७.	जानकी फाइनेन्स कम्पनी लि	१६.	मन्जुश्री फाइनेन्स लि.
८.	वेष्ट फाइनेन्स लि.	१७.	नेपाल शेयर मार्केट एण्ड फाइनेन्स लि.
९.	क्यापिटल मर्चेन्ट बैंकिङ एण्ड फाइनेन्स लि.		

(ख) विशेष निरीक्षण (विकास बैंक र वित्त कम्पनी)

१.	जानकी फाइनेन्स लिमिटेड	५.	सालपा विकास बैंक
२.	गोर्खाज फाइनेन्स लिमिटेड	६.	ज्योति विकास बैंक लिमिटेड
३.	गुडविल फाइनेन्स लिमिटेड	७.	महालक्ष्मी विकास बैंक लिमिटेड
४.	सिन्धु विकास बैंक लिमिटेड		

अनुसूची २.३ : समष्टिगत निरीक्षण गरिएका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू

(क) स्थलगत निरीक्षण

क्र.सं.	संस्थाको नाम
१	श्री समाज लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., मलंगवा, सर्लाही
२	श्री आरएसडिसी लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., बुटवल, रूपन्देही
३	श्री जनउत्थान लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., बुटवल, रूपन्देही
४	श्री डिप्रोक्स लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., रत्ननगर, चितवन
५	श्री महुली लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., बगधुवा-९, सप्तरी
६	श्री सृजनशील लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., गोलबजार, सिराहा
७	श्री आशा लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., साँगा, बनेपा
८	श्री नेशनल लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., निलकण्ठ, धादिङ्ग
९	श्री मेरो माइक्रो फाइनेन्स लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., बट्टार, नुवाकोट
१०	श्री नेष्डो समृद्ध लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., कुस्मा पर्वत
११	श्री धौलागिरी लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., बागलुङ्ग-२, बागलुङ्ग
१२	श्री जाल्पा लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., पोखरा, कास्की
१३	श्री साधना लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., गोरखा
१४	श्री सिवाइसि लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., पोखरा, कास्की
१५	श्री मनकामना स्मार्ट लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., सिद्धार्थनगर, रूपन्देही
१६	श्री सूर्योदय लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., इमाडोल, ललितपुर
१७	श्री एनएमवी लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., पोखरा, कास्की
१८	श्री ग्लोबल आइएमइ लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., विजयपुर, कास्की
१९	श्री वीन नेपाल लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., साङ्गा, काभ्रेपलाञ्चोक
२०	श्री एनआइसी एशिया लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक
२१	श्री महिला लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक
२२	श्री छिमेक लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., बानेश्वर, काठमाडौं
२३	श्री स्वस्तिक लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., लहान, सिराहा
२४	श्री साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., नयाँबानेश्वर, काठमाडौं
२५	श्री विजय लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., धुलिखेल, काभ्रेपलाञ्चोक
२६	श्री निर्धन उत्थान लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., नक्साल, काठमाडौं
२७	श्री स्वावलम्बन लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., कमलपोखरी, काठमाडौं
२८	श्री फर्स्ट माइक्रो फाइनेन्स लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., ज्ञानेश्वर, काठमाडौं
२९	श्री लक्ष्मी लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., महाराजगञ्ज, काठमाडौं
३०	श्री ग्रामीण विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., बुटवल, रूपन्देही
३१	श्री कालिका लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., पोखरा, कास्की
३२	श्री जीवन विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., कटहरी, मोरङ्ग

क्र.सं.	संस्थाको नाम
३३	श्री फरवार्ड कम्युनिटी माइक्रोफाइनेन्स लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., दुहवी, सुनसरी
३४	श्री हिमालयन लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., चुच्चेपाटी, काठमाडौं
३५	श्री सपोर्ट माइक्रोफाइनेन्स लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., हाँसपोसा, सुनसरी
३६	श्री स्वरोजगार लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक
३७	श्री मानुषि लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक
३८	श्री सामुदायिक लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक
३९	श्री आरम्भ चौतारी लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक
४०	श्री अभियान लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., पनौती, काभ्रेपलाञ्चोक

(ख) विशेष स्थलगत निरीक्षण लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू :

क्र.सं.	संस्थाको नाम
१	श्री निर्धन उत्थान लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., नक्साल, काठमाडौं
२	श्री सुपर लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., तुलसीपुर, दाङ (२ पटक)
३	श्री कालिका लघुवित्त वित्तीय संस्था लि., पोखरा, कास्की

अनुसूची २.४ : बजार निर्माताको इजाजतप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू

क्र.सं.	बैंक तथा वित्तीय संस्थाको नाम
१.	नेपाल इन्भेष्टमेण्ट मेगा बैंक लिमिटेड
२.	लक्ष्मी सनराइज बैंक लिमिटेड
३.	हिमालयन बैंक लिमिटेड
४.	नबिल बैंक लिमिटेड
५.	सिटिजन्स बैंक इण्टरनेशनल लिमिटेड
६.	सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड
७.	ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेड
८.	प्रभु बैंक लिमिटेड
९.	एनएमवी बैंक लिमिटेड
१०.	सानिमा बैंक लिमिटेड
११.	कृषि विकास बैंक लिमिटेड
१२.	माछापुच्छ्रे बैंक लिमिटेड
१३.	एनआईसी एशिया बैंक लिमिटेड
१४.	प्राइम कमर्सियल बैंक लिमिटेड
१५.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लिमिटेड
१६.	कुमारी बैंक लिमिटेड
१७.	सांग्रीला डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेड
१८.	महालक्ष्मी विकास बैंक लिमिटेड

क्र.सं.	बैंक तथा वित्तीय संस्थाको नाम
१९.	गुहेश्वरी मर्चेण्ट बैंकिङ एण्ड फाइनेन्स लिमिटेड
२०.	आईसीएफसी फाइनेन्स लिमिटेड
२१.	गुडविल फाइनेन्स लिमिटेड
२२.	नागरिक लगानी कोष
२३.	एक्सेल डेभलपमेण्ट बैंक लिमिटेड
२४.	सेन्ट्रल फाइनेन्स लिमिटेड
२५.	श्री इन्भेष्टमेन्ट एण्ड फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड
२६.	मुक्तिनाथ विकास बैंक लिमिटेड
२७.	श्री रिलायन्स फाइनेन्स लिमिटेड
२८.	श्री पोखरा फाइनेन्स लिमिटेड
२९.	श्री कामना सेवा विकास बैंक लिमिटेड
३०.	शाइन रेसुझा डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेड
३१.	गोर्खाज फाइनेन्स लिमिटेड
३२.	प्रोग्रेसिभ फाइनेन्स लिमिटेड
३३.	समृद्धि फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड
३४.	नेपाल बैंक लिमिटेड
३५.	मञ्जुश्री फाइनेन्स लिमिटेड
३६.	स्टयाण्डर्ड चार्टर्ड बैंक नेपाल लिमिटेड

अनुसूची २.५ : वैदेशिक रोजगार बचतपत्रको बिक्री एजेण्टको कार्य गर्न इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाहरू

क्र.सं.	बैंक तथा रेमिट्यान्स कम्पनीहरूको नाम	ठेगाना
१.	सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल लिमिटेड	कमलादी, काठमाडौं
२.	नबिल बैंक लिमिटेड	दरबारमार्ग, काठमाडौं
३.	माछापुच्छ्रे बैंक लिमिटेड	लाजिम्पाट, काठमाडौं
४.	प्रभु बैंक लिमिटेड	बबरमहल, काठमाडौं
५.	लक्ष्मी सनराइज बैंक लिमिटेड	गैह्रिधारा, काठमाडौं
६.	सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड	हात्तिसार, काठमाडौं
७.	सानिमा बैंक लिमिटेड	नक्साल, काठमाडौं
८.	सिटी एक्सप्रेस मनि ट्रान्सफर प्रा.लि.	कमलादी, काठमाडौं
९.	आइएमई लिमिटेड	पानीपोखरी, काठमाडौं
१०.	एनएमवी बैंक लिमिटेड	बबरमहल, काठमाडौं
११.	ग्लोबल आइएमई बैंक लि.	कमलादी, काठमाडौं
१२.	नेपाल बैंक लिमिटेड	धर्मपथ, काठमाडौं
१३.	ईसेवा मनि ट्रान्सफर प्रा.लि.	पुलचोक, काठमाडौं
१४.	नेपाल रेमिट इन्टरनेशनल प्रा.लि.	कमलादी, काठमाडौं

अनुसूची २.६ : ट्रेजरी बिलको नयाँ निष्काशन (२०८०/८१)

(रु. करोडमा)

क्र.स.	ट्रेजरी बिल	सिरिज नं	निष्काशित रकम (रु.करोडमा)	डिस्काउन्ट दर
१	२८	३७१	५००.००	२.५०३४
२	९१	१७००	३००.००	३.९११५
३	९१	१७०७	५००.००	३.३८०७
४	९१	१७११	५००.००	२.८९४०
५	१८२	४१८ क	४००.००	३.७६९७
६	१८२	४२१ क	३००.००	४.०३७३
७	३६४	१६८५ क	२००.००	६.३७४७
८	३६४	१६९१ क	३००.००	६.२२१८
कुल रकम			३,०००.००	

अनुसूची २.७ : विकास ऋणपत्र निष्काशन (२०८०/८१)

(रु. करोडमा)

क्र.स.	विकास ऋणपत्र	अवधि	निष्काशित रकम (रु.करोडमा)	व्याजदर
१	२०८६ छ	६	४१६.००	६.५०
२	२०८८ ख	८	६९०.००	७.००
३	२०८६ ज	६	६८०.००	७.००
४	२०८६ झ	६	१,०००.००	७.००
५	२०८६ ट	६	८८०.००	७.००
६	२०८६ ड	६	५६०.००	७.००
७	२०८६ थ	६	६९५.००	७.००
८	२०८५ न	५	१,०००.००	७.००
९	२०८८ ग	८	१,३१०.००	७.००
१०	२०८८ ङ	८	१,०००.००	७.००
११	२०८८ घ	८	१,०००.००	७.००
१२	२०८८ च	८	७००.००	६.००
१३	२०८५ ट	५	७००.००	५.५६
१४	२०८८ छ	८	७००.००	५.९६
१५	२०८५ थ	५	१,०००.००	५.८४
१६	२०८८ ज	८	७००.००	५.९२
१७	२०८८ झ	८	८००.००	५.७४
१८	२०८६ ड	६	७६९.००	५.४८
कुल रकम			१४,६००.००	

अनुसूची २.८ : पाँच वर्षको जनशक्ति तथा कार्यरत जनशक्ति सम्बन्धी विवरण

क्रसं.	तह	२०७७ असार मसान्त			२०७८ असार मसान्त			२०७९ असार मसान्त			२०८० असार मसान्त			२०८१ असार मसान्त		
		प्रशासन	प्राविधिक	जम्मा	प्रशासन	प्राविधिक	जम्मा	प्रशासन	प्राविधिक	जम्मा	प्रशासन	प्राविधिक	जम्मा	प्रशासन	प्राविधिक	जम्मा
१	अधिकृत विशिष्ट	१७	०	१७	१७	०	१७	१८	०	१८	१८	०	१८	१८	०	१८
२	अधिकृत प्रथम	४४	१	४५	४९	१	५०	५१	४	५५	५०	५	५५	५१	५	५६
३	अधिकृत द्वितीय	१५७	१२	१६९	१६२	१०	१७२	१८६	१२	१९८	२००	९	२०९	२०३	९	२१२
४	अधिकृत तृतीय	२४३	२०	२६३	२६९	१४	२८३	२८७	३	२९०	३४०	९	३४९	३३६	९	३४५
	अधिकृत जम्मा	४६१	३३	४९४	४९७	२५	५२२	५४२	१९	५६१	६०८	२३	६३१	६०८	२३	६३१
५	सहायक प्रथम	१२०	१७	१३७	११७	१५	१३२	१४७	१७	१६४	१५८	१६	१७४	१६६	१४	१८०
६	सहायक द्वितीय	२४३	३९	२८२	२६३	३४	२९७	२३२	३०	२६२	२३९	२६	२६५	२२२	२५	२४७
७	सहायक तृतीय	१८	३	२१	१७	१	१८	१२	०	१२	११	०	११	११	०	११
	सहायक जम्मा	३८१	५९	४४०	३९७	५०	४४७	३९३	४७	४३८	४०८	४२	४५०	३९९	३९	४३८
८	का.स. प्रथम	२७	०	२७	१२	०	१२	२५	०	२५	२४	०	२४	२२	०	२२
९	का.स. द्वितीय	२४	०	२४	२४	०	२४	७	०	७	६	०	६	६	०	६
१०	का.स. तृतीय	१	०	१	०	०	०	४३	०	४२	४०	०	४०	४१	०	४१
११	का.स. चतुर्थ	५७	०	५७	५६	०	५६	९	०	९	६	०	६	०	०	०
	का.स. जम्मा	१०९	०	१०९	९२	०	९२	८४	०	८३	७६	०	७६	६९	०	६९
	कुल	९५१	९२	१०४३	९८६	७५	१०६१	१०१९	६६	१०८२	१०९२	६५	११५७	१०७६	६२	११३८

अनुसूची २.९ : आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भएको पदपूर्तिसम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	पद	सेवा	खुला प्रतियोगिता	कार्य क्षमतामूल्याङ्कन	आन्तरिक प्रतियोगिता
१	अधिकृत प्रथम	प्रशासन	-	२	१ *
२	अधिकृत द्वितीय	प्रशासन	-	८	३*
३	अधिकृत तृतीय	प्रशासन	२६*	५	५*
४	अधिकृत तृतीय	प्राविधिक	६*	२#	-
५	सहायक प्रथम	प्रशासन	-	१५	९*
६	सहायक द्वितीय	प्रशासन	२४*	-	-
७	सहायक द्वितीय	प्राविधिक	११ *	-	-
जम्मा			६७	३२	१८

*आन्तरिक प्रतियोगिता र खुला प्रतियोगिताको लिखित परीक्षा सम्पन्न भई अन्तिम नतिजा प्रकाशन हुन बाँकी रहेको ।

सम्भाव्य उम्मेदवार नभएको ।

अनुसूची २.१० : पाँच वर्षको पदपूर्तिसम्बन्धी विवरण^१

श्रेणी	पदपूर्तिको माध्यम	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
कार्यकारी निर्देशक	कार्यक्षमता मूल्यांकन	५	-	४	-	-
निर्देशक	कार्यक्षमता मूल्यांकन	९	५	५	-	२
	आन्तरिक प्रतियोगिता	४	२	१	१	१*
	प्राविधिक	-	-	३	२	-
उप निर्देशक	कार्यक्षमता मूल्यांकन	२७	१५	१५	१४	८
	आन्तरिक प्रतियोगिता	११	७	६	६	३*
	प्राविधिक	-	३	४	-	-
सहायक निर्देशक	कार्यक्षमता मूल्यांकन	-	७	११	६	५
	आन्तरिक प्रतियोगिता	-	-	-	३	५*
	खुला	३५	३८	५८**	१८	३२*
सहायक प्रथम	कार्यक्षमता मूल्यांकन	२१	७	२४	१४	१५
	आन्तरिक प्रतियोगिता	१५	३	१५	१०	९*
	प्राविधिक	१३	-	५	-	-
सहायक द्वितीय	कार्यक्षमता मूल्यांकन	४	१	३	-	-
	आन्तरिक प्रतियोगिता	-	-	-	-	-
	खुला	३१	११	२५**	२४	२४*
	प्राविधिक (खुला)	२	-	१	-	११*
कार्यालय सहयोगी	स्वत बढुवा	-	२	५८	-	-
कुल		१७७	१०१	२३८	९८	११५

१. विज्ञापन भएको वर्षको आधारमा ।

* लिखित परीक्षा सम्पन्न भई अन्तिम नतिजा प्रकाशन हुन बाँकी रहेको ।

**२०७८/७९ मा भएको ५८ जना सहायक निर्देशक र २५ जना सहायक द्वितीयको विज्ञापनको पदपूर्ति २०७९/८० मा भएको ।

अनुसूची २.११ : संचालक समिति
(२०८१ असार मसान्त)

श्री महा प्रसाद अधिकारी	अध्यक्ष
श्री, मधु कुमार मरासिनी, अर्थ मन्त्रालय	सदस्य
डा. नीलम ढुङ्गाना (तिम्सिना)	सदस्य
श्री बम बहादुर मिश्र	सदस्य
श्री चिन्तामणि शिवाकोटी	सदस्य
डा. शंकर प्रसाद आचार्य	सदस्य
डा. रवीन्द्र प्रसाद पाण्डे	सदस्य

अनुसूची २.१२ : विशिष्ट श्रेणी र प्रथम श्रेणी अधिकृतहरूको नामावली
(२०८१ असार मसान्त)

अधिकृत विशिष्ट		
१.	डा. नेफिलमातङ्ग मास्के	कार्यकारी निर्देशक, गभर्नरको कार्यालय
२.	श्री देवकुमार ढकाल	कार्यकारी निर्देशक, वित्त व्यवस्थापन विभाग
३.	श्री मुकुन्दकुमार क्षेत्री	कार्यकारी निर्देशक, सूचना प्रविधि विभाग
४.	श्री पिताम्बर भण्डारी	कार्यकारी निर्देशक, मौद्रिक व्यवस्थापन विभाग
५.	श्री ऋषिकेश भट्ट	कार्यकारी निर्देशक, संस्थागत योजना तथा जोखिम व्यवस्थापन विभाग
६.	श्री प्रदीपराज पौड्याल	कार्यकारी निर्देशक, मुद्रा व्यवस्थापन विभाग
७.	डा. गुणाकर भट्ट	कार्यकारी निर्देशक, भुक्तानी प्रणाली विभाग
८.	श्री नरेश शाक्य	कार्यकारी निर्देशक, जनशक्ति व्यवस्थापन विभाग
९.	श्री सुमनकुमार अधिकारी	कार्यकारी निर्देशक, सम्पत्ति तथा सेवा व्यवस्थापन विभाग
१०.	डा. प्रकाशकुमार श्रेष्ठ	कार्यकारी निर्देशक, आर्थिक अनुसन्धान विभाग
११.	श्री रेवतीप्रसाद नेपाल	कार्यकारी निर्देशक, आन्तरिक लेखापरीक्षण विभाग
१२.	श्री रामु पौडेल	कार्यकारी निर्देशक, बैंक सुपरिवेक्षण विभाग
१३.	श्री विश्रुत थापा	कार्यकारी निर्देशक, बैंकिङ विभाग
१४.	श्री रामबहादुर मानन्धर	कार्यकारी निर्देशक, गैरबैंक वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग
१५.	श्री दयाराम शर्मा पगेनी	कार्यकारी निर्देशक, वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग
१६.	श्री तुलसीप्रसाद घिमिरे	कार्यकारी निर्देशक, विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभाग
१७.	श्री गुरुप्रसाद पौडेल	कार्यकारी निर्देशक, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग
१८.	श्री विमलराज खनाल	कार्यकारी निर्देशक, लघुवित्त संस्था सुपरिवेक्षण विभाग
अधिकृत प्रथम		
१.	श्री विनोदराज आचार्य	निर्देशक, संस्थागत योजना तथा जोखिम व्यवस्थापन विभाग
२.	श्री रामप्रसाद गौतम	निर्देशक, बैंक सुपरिवेक्षण विभाग
३.	श्री किरण पण्डित	निर्देशक, वित्तीय समावेशिता तथा ग्राहक संरक्षण महाशाखा
४.	श्री सत्येन्द्र तिमिल्सिना	निर्देशक, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग
५.	श्री चेतप्रसाद उप्रेती	निर्देशक, लघुवित्त संस्था सुपरिवेक्षण विभाग
६.	श्री रोशनकुमार सिग्देल	निर्देशक, सम्पत्ति तथा सेवा व्यवस्थापन विभाग
७.	डा. रामशरण खरेल	निर्देशक, मौद्रिक व्यवस्थापन विभाग
८.	डा. डिल्लीराम पोखेल	निर्देशक, गभर्नरको कार्यालय
९.	श्री दीर्घबहादुर रावल	निर्देशक, वित्तीय जानकारी इकाई
१०.	श्री निश्चल अधिकारी	निर्देशक, विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभाग
११.	श्री अनुज दाहाल	निर्देशक, वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग
१२.	श्री दिपकराज लामिछाने	निर्देशक, कानून महाशाखा
१३.	श्री राजनविक्रम थापा	निर्देशक, सम्पत्ति तथा सेवा व्यवस्थापन विभाग
१४.	श्री राजेन्द्र भट्टराई	निर्देशक, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग

१५.	श्री हिमप्रसाद न्यौपाने	निर्देशक, संस्थागत योजना तथा जोखिम व्यवस्थापन विभाग
१६.	श्री मुक्तिनाथ सापकोटा	निर्देशक, गभर्नरको कार्यालय
१७.	श्री गोविन्दप्रसाद नागिला	निर्देशक, बैकिङ विभाग
१८.	श्री मीना पाण्डे	निर्देशक, वित्त व्यवस्थापन विभाग
१९.	श्री सुभाषचन्द्र घिमिरे	निर्देशक, बैंक सुपरिवेक्षण विभाग
२०.	श्री सृजना बास्तोला	निर्देशक, विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभाग
२१.	श्री बुद्धराज शर्मा	निर्देशक, नेपाल राष्ट्र बैंक, विराटनगर कार्यालय
२२.	श्री सुदिप फुयाल	निर्देशक, बैंक सुपरिवेक्षण विभाग
२३.	श्री निभा श्रेष्ठ	निर्देशक, भुक्तानी प्रणाली विभाग
२४.	श्री डिलाराम सुवेदी	निर्देशक, लघुवित्त संस्था सुपरिवेक्षण विभाग
२५.	श्री केशवबहादुर के.सी.	निर्देशक, सम्पत्ति तथा सेवा व्यवस्थापन विभाग
२६.	श्री शैलेन्द्र रेग्मी	निर्देशक, बैंकर्स प्रशिक्षण केन्द्र
२७.	श्री विरेन्द्रदत्त अवस्थि	निर्देशक, जनशक्ति व्यवस्थापन विभाग
२८.	श्री देवेन्द्र गौतम	निर्देशक, नेपाल राष्ट्र बैंक, नेपालगञ्ज कार्यालय
२९.	श्री ईश्वरीप्रसाद भट्टराई	निर्देशक, जनशक्ति व्यवस्थापन विभाग
३०.	श्री राजनदेव भट्टराई	निर्देशक, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग
३१.	श्री लक्ष्मीप्रसाद प्रसाई	निर्देशक, भुक्तानी प्रणाली विभाग
३२.	श्री रमेश आचार्य	निर्देशक, मुद्रा व्यवस्थापन विभाग
३३.	डा. राजनकृष्ण पन्त	निर्देशक, आर्थिक अनुसन्धान विभाग
३४.	श्री दुर्गेशगोपाल श्रेष्ठ	निर्देशक, विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभाग
३५.	श्री इन्द्रा चम्लागाई (मैनाली)	निर्देशक, वित्त व्यवस्थापन विभाग
३६.	श्री रन्जना पौडेल पण्डित	निर्देशक, वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग
३७.	श्री नीरा ताल्चाभडेल	निर्देशक, बैकिङ विभाग
३८.	श्री विज्ञानराज सुवेदी	निर्देशक, नेपाल राष्ट्र बैंक, सिद्धार्थनगर कार्यालय
३९.	श्री नारायणप्रसाद पोखरेल	निर्देशक, आर्थिक अनुसन्धान विभाग
४०.	श्री माधव दंगाल	निर्देशक, नेपाल राष्ट्र बैंक, जनकपुर कार्यालय
४१.	श्री सत्येन्द्र राज सुवेदी	निर्देशक, आर्थिक अनुसन्धान विभाग
४२.	श्री आर्या जोशी	निर्देशक, बैकिङ विभाग
४३.	श्री बासु देव भट्टराई	निर्देशक, मुद्रा व्यवस्थापन विभाग
४४.	श्री अशोक घिमिरे	कार्यकारी निर्देशक, आन्तरिक लेखापरीक्षण विभाग
४५.	श्री विनोदराज लेखक	निर्देशक, जनशक्ति व्यवस्थापन विभाग
४६.	श्री शरण कुमार अधिकारी	निर्देशक, नेपाल राष्ट्र बैंक, विरगञ्ज कार्यालय
४७.	श्री गिरीजा प्रसाद कोइराला	कार्यकारी निर्देशक, गैरबैंक वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग
४८.	श्री अजित रेग्मी	कार्यकारी निर्देशक, आन्तरिक लेखापरीक्षण विभाग
४९.	श्री बिना ढकाल पौडेल	निर्देशक, नेपाल राष्ट्र बैंक, पोखरा कार्यालय
५०.	श्री सुवास आचार्य	निर्देशक, नेपाल राष्ट्र बैंक, धनगढी कार्यालय
५१.	डा. हरि कुमार नेपाल	निर्देशक, जनशक्ति व्यवस्थापन विभाग
५२.	इ. सौरभ दास मानन्धर	निर्देशक (आई.टी.), सूचना प्रविधि विभाग
५३.	इ. कृष्ण राम धुञ्जु	निर्देशक (आई.टी.), भुक्तानी प्रणाली विभाग
५४.	इ. तरुण कुमार भ्ना	निर्देशक (आई.टी.), सूचना प्रविधि विभाग
५५.	इ. शहदेव चन्द	निर्देशक (आई.टी.), गैरबैंक वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग
५६.	डा. तेज नारायण ठाकुर	निर्देशक (आई.टी.), सूचना प्रविधि विभाग
५७.	डा. वीरेन्द्र बहादुर बुढा	का.मु निर्देशक, आर्थिक अनुसन्धान विभाग

भाग

३

नेपाल राष्ट्र बैंकको वार्षिक वित्तीय स्थिति

सम्पत्ति तथा दायित्व	१११
आय विवरण	११२
वार्षिक वित्तीय विवरण	११३

नेपाल राष्ट्र बैंकको वार्षिक वित्तीय विवरण

सम्पत्ति तथा दायित्व

३.१ २०८१ असार मसान्तको वासलात अनुसार नेपाल राष्ट्र बैंकको सम्पत्ति तथा दायित्व २०८० असार मसान्तको तुलनामा ३०.१५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२० खर्ब ६७ अर्ब २ करोड ४३ लाख ७८ हजार कायम भएको छ।

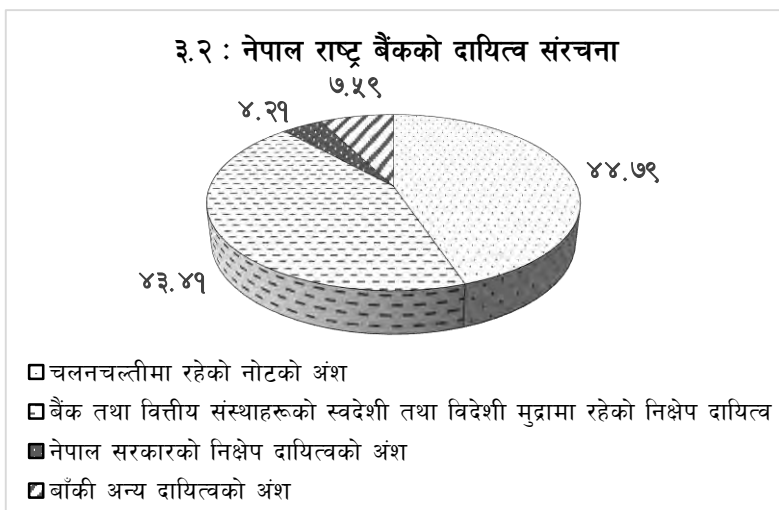
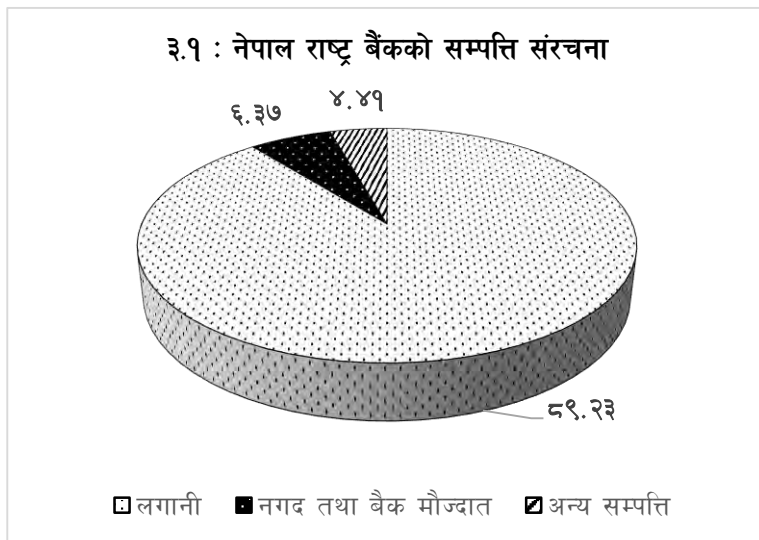
३.२ २०८१ असार मसान्तमा कायम कुल सम्पत्तिमा लगानी (Gold Certificate समेत) को अंश ८९.२३ प्रतिशत, नगद तथा बैंक मौज्जात सम्पत्तिको अंश ६.३७ प्रतिशत र बाँकी अन्य सम्पत्तिको अंश ४.४१ प्रतिशत रहेको छ। २०८० असार मसान्तमा उपर्युक्त सम्पत्तिहरूको अंश क्रमशः ८४.२८ प्रतिशत, १०.६४ प्रतिशत र ५.०८ प्रतिशत रहेको थियो।

३.३ २०८० असार मसान्तको तुलनामा २०८१ असार मसान्तमा यस बैंकले विभिन्न उपकरण (Gold Certificate समेत) मा गरेको लगानी ३७.८० प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१८ खर्ब ४४ अर्ब ३० करोड ३८ लाख ३५ हजार कायम भएको छ। २०८० असार मसान्तमा उपरोक्त बमोजिमको लगानी रु.१३ खर्ब ३८ अर्ब ४२ करोड ६९ लाख ११ हजार रहेको थियो।

३.४ २०८० असार मसान्तको तुलनामा २०८१ असार मसान्तमा यस बैंकको नगद तथा बैंक मौज्जात सम्पत्ति २२.०८ प्रतिशतले कमी आई रु.१ खर्ब ३१ अर्ब ६६ करोड ४५ लाख २२ हजार कायम भएको छ। २०८० असार मसान्तमा नगद तथा नगद सरहका सम्पत्ति रु.१ खर्ब ६८ अर्ब ९८ करोड ४२ लाख रहेको थियो।

३.५ २०८१ असार मसान्तको कुल दायित्व तथा इक्विटीमा दायित्वको अंश ७३.४५ प्रतिशत र इक्विटीको अंश २६.५५ प्रतिशत रहेको छ। २०८० असार मसान्तमा उपर्युक्त दायित्व तथा इक्विटीहरूको अंश क्रमशः ७०.४१ प्रतिशत र २९.५९ प्रतिशत रहेको थियो।

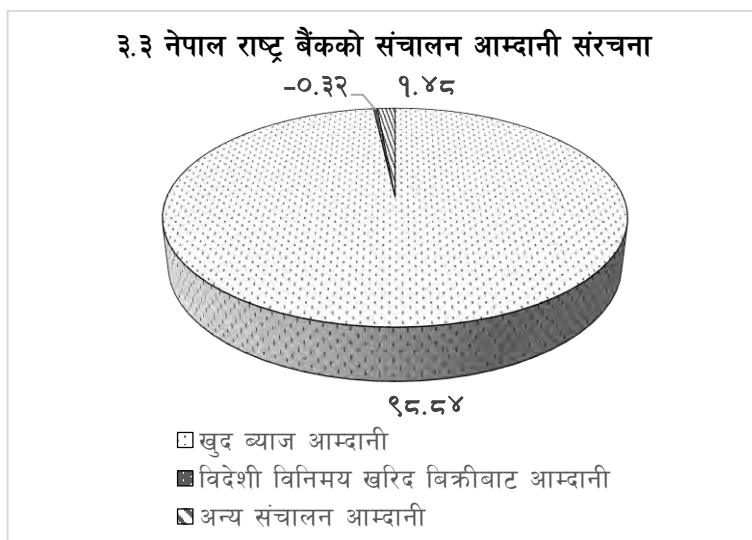
३.६ २०८१ असार मसान्तमा कायम कुल दायित्वमा चलनचल्तीमा रहेको नोटको अंश ४४.७९ प्रतिशत, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको स्वदेशी तथा विदेशी मुद्रामा रहेको निक्षेप दायित्व (SDF तथा Deposit Collection समेत) को अंश ४३.४१ प्रतिशत, नेपाल सरकारको निक्षेप दायित्वको अंश ४.२१ प्रतिशत र बाँकी अन्य दायित्वको अंश ७.५९ प्रतिशत रहेको छ। २०८० असार मसान्तमा उपर्युक्त दायित्वहरूको अंश क्रमशः ५५.९७ प्रतिशत, ३१.०४ प्रतिशत, ४.०३ प्रतिशत र ८.९६ प्रतिशत रहेको थियो।

- ३.७ २०८० असार मसान्तको तुलनामा चलनचल्तीमा रहेको नोट ८.६७ प्रतिशतले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.६ खर्ब ८० अर्ब ४ करोड ८८ लाख ३ हजार कायम भएको छ। २०८० असार मसान्तमा चलनचल्तीमा रहेको नोटको रकम रु.६ खर्ब २५ अर्ब ७८ करोड ७८ लाख ७३ हजार रहेको थियो।
- ३.८ २०८० असार मसान्तको तुलनामा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको यस बैंकमा स्वदेशी तथा विदेशी मुद्रामा रहेको निक्षेप (SDF तथा Deposit Collection समेत) ८९.८७ प्रतिशतले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा रु.६ खर्ब ५९ अर्ब ३ करोड ७१ लाख २४ हजार रहेको छ। २०८० असार मसान्तमा त्यस्तो निक्षेप दायित्व रु.३ खर्ब ४७ अर्ब १० करोड ५५ लाख ३ हजार रहेको थियो।
- ३.९ २०८० असार मसान्तको तुलनामा यस बैंकमा रहेको नेपाल सरकारको निक्षेप ४१.८४ प्रतिशतले वृद्धि भई २०८१ असार मसान्तमा ६३ अर्ब ९५ करोड ३३ लाख ९१ हजार रहेको छ। २०८० असार मसान्तमा त्यस्तो निक्षेप दायित्व रु.४५ अर्ब ८ करोड ९४ लाख ४८ हजार रहेको थियो।
- ३.१० २०८० असार मसान्तको तुलनामा २०८१ असार मसान्तमा कुल इक्विटीमा १६.७८ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। यस अन्तर्गत जगेडा कोष १६.९६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.५ खर्ब ४३ अर्ब ८१ करोड ८१ लाख ३८ हजार रहेको छ। २०८० असार मसान्तमा उक्त कोष रु.४ खर्ब ६४ अर्ब ९५ करोड ११ लाख ४२ हजार रहेको थियो।
- ३.११ २०८० असार मसान्तमा यस बैंकको शेयर पुँजी रु.५ अर्ब रहेकोमा २०८१ असार मसान्तमा समेत सोही रकम कायम रहेको छ।

आय विवरण

३.१२ २०८० साउन १ गतेदेखि २०८१ असार ३१ गते सम्मको आयविवरण अनुसार आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा नेपाल राष्ट्र बैंकको जम्मा खुद संचालन आम्दानी अघिल्लो वर्षको तुलनामा १९.९० प्रतिशतले वृद्धि भई रु.८० अर्ब २४ करोड ४७ लाख ९ हजार कायम भएको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को खुद संचालन आम्दानीमा खुद ब्याज आम्दानीको अंश ९८.८४ प्रतिशत, विदेशी विनिमय खरिद बिक्रीबाट आम्दानी ०.३२ प्रतिशत ऋणात्मक र अन्य संचालन आम्दानीको अंश १.४८ प्रतिशत रहेको छ।

- ३.१३ खुद ब्याज आम्दानी अघिल्लो वर्षको तुलनामा समीक्षा वर्षमा २६.७६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.७९ अर्ब ३१ करोड ६५ लाख ३२ हजार कायम भएको छ भने विदेशी विनिमय खरिद बिक्रीबाट हुने आम्दानी ११०.५८ प्रतिशतले कमी आई रु.२५ करोड ७२ लाख ६१ हजार ऋणात्मक रहेको छ। त्यसैगरी, अन्य आम्दानी रु.१ अर्ब १८ करोड ५४ लाख ३८ हजार कायम भएको छ।
- ३.१४ आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को विदेशी विनिमय तथा अन्य सम्पत्ति पुनर्मूल्याङ्कन लाभ/हानि समायोजन अघिको खुद आय अघिल्लो वर्षको तुलनामा २१.९६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.७३ अर्ब ७६ करोड २३ लाख २१ हजार कायम भएको छ। यस्तो खुद आय आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा रु.६० अर्ब ४८ करोड २४ लाख २ हजार रहेको थियो।
- ३.१५ आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लेखापरीक्षण समयमै सम्पन्न भएको थियो। समीक्षा वर्षको लेखापरीक्षणसमेत निर्धारित समयमै सम्पन्न भई मिति २०८१/०७/२९ को सञ्चालक समितिको बैठकबाट उक्त प्रतिवेदन उपर छलफल गरी पारित समेत भएको छ। समितिको बैठकले बैंकको खुद मूनाफाबाट विभिन्न आवश्यक कोषहरूमा छुट्टयाउनु पर्ने रकम विनियोजन गरी बाँकी वचत रकम रु.३७ अर्ब २२ करोड ३८ लाख २१ हजार नेपाल सरकारलाई उपलब्ध गराउने निर्णय गरेको छ।

Nepal Rastra Bank Statement of Financial Position

As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

ASSETS	Note	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Foreign currency financial assets			
Cash and balances with banks	4.1	131,658,377,029	168,977,007,897
Derivative financial assets		-	-
IMF related assets	4.2	23,991,803,148	25,857,875,413
Term deposit with foreign banks	4.3	598,508,477,426	522,462,011,410
Investments in foreign securities	4.4	1,127,741,874,366	660,349,505,571
Other receivables	4.5	-	-
Total foreign currency financial assets		1,881,900,531,969	1,377,646,400,291
Foreign currency non-financial assets			
Investment in Gold Certificates	4.6	83,322,433,218	66,343,243,740
Total foreign currency non-financial assets		83,322,433,218	66,343,243,740
Total foreign currency assets		1,965,222,965,187	1,443,989,644,031
Local currency financial assets			
Balances with banks		6,144,630	7,192,517
Investment in Government securities	4.7	23,047,152,978	77,286,432,125
Investment in bonds & term deposit	4.8	7,381,089,826	6,474,219,438
Advances and receivable from Government	4.9	1,946,658,278	1,606,000,000
Loan and advances to bank and financial institutions	4.10	118,433,601	1,668,021,778
Other loan and advances	4.11	9,399,741,857	7,925,776,904
Equity investment	4.12	4,302,806,764	5,511,498,272
Other receivables	4.13	1,745,467	34,176,375
Total local currency financial assets		46,203,773,401	100,513,317,409
Local currency non-financial assets			
Gold and silver assets	4.14	44,003,521,309	34,026,061,572
Inventories	4.15	1,449,807,211	1,587,137,333
Property, plant and equipment	4.16	6,437,994,139	5,624,429,738
Intangible assets	4.17	43,330,321	47,244,050
Other assets	4.18	3,662,986,225	2,337,858,811
Total local currency non-financial assets		55,597,639,205	43,622,731,504
Total local currency assets		101,801,412,606	144,136,048,913
Total assets		2,067,024,377,793	1,588,125,692,944

The significant accounting policies and notes form an integral part of the financial statements

Mr. Ram Prasad Gautam
Acting Executive Director
Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
Board Member

Mr. Chintamani Siwakoti
Board Member

As per our report of even date

Mr. Bam Bahadur Mishra
Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
Deputy Governor

CA Satish Subedi
S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
S.R Pandey & Co.

Dr. Ram Prasad Ghimire
Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
Governor

CA Bijay Kumar Agrawal
B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
Deputy Auditor General
Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

Nepal Rastra Bank
Statement of Financial Position
 As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

Liabilities & Equity	Note	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Foreign currency financial liabilities			
Derivative financial liabilities		-	-
Deposit of bank and financial institutions	4.19	12,868,855,095	6,329,971,790
IMF related liabilities	4.20	38,953,389,315	39,133,451,704
Total foreign currency financial liabilities		51,822,244,410	45,463,423,494
Local currency financial liabilities			
Bills Payable		111,732,583	115,247,041
Deposit of bank and financial institutions	4.19	290,718,269,398	280,775,531,424
Deposit of Government	4.21	63,953,391,009	45,089,447,616
Deposit of other institutions	4.22	20,063,196,070	17,951,793,496
Currency in circulation	4.23	680,048,802,701	625,787,872,530
Due to bank and financial institutions	4.24	355,450,000,000	60,000,000,000
IMF related liabilities	4.20	11,859,006,209	11,882,924,189
Surplus payable to Government		37,223,820,561	25,000,000,000
Other liabilities	4.25	1,592,587,319	1,398,701,261
Total local currency financial liabilities		1,461,020,805,850	1,068,001,517,557
Other liabilities			
Pension and other employment benefits payable	4.26	5,363,189,943	4,709,609,905
Total local currency liabilities		1,466,383,995,793	1,072,711,127,462
Total liabilities		1,518,206,240,203	1,118,174,550,956
EQUITY			
Capital		5,000,000,000	5,000,000,000
Reserves	4.27	543,818,137,590	464,951,141,988
Total equity		548,818,137,590	469,951,141,988
Total liabilities and equity		2,067,024,377,793	1,588,125,692,944

The significant accounting policies and notes form an integral part of the financial statements

Mr. Ram Prasad Gautam
 Acting Executive Director
 Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
 Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
 Board Member

Mr. Chintamani Siwakoti
 Board Member

As per our report of even date

Mr. Bam Bahadur Mishra
 Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
 Deputy Governor

CA Satish Subedi
 S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
 S.R Pandey & Co.

Dr. Ram Prasad Ghimire
 Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
 Governor

CA Bijay Kumar Agrawal
 B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
 Deputy Auditor General
 Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

Nepal Rastra Bank

Statement of Net Income and Other Comprehensive Income

For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	Note	31 Asar 2081	31 Asar 2080
OPERATING INCOME			
Foreign currency income and expenses			
Interest income on foreign currency financial assets	4.28	79,785,220,115	48,366,052,864
Interest expense on foreign currency financial liabilities	4.29	(1,618,999,680)	(1,142,224,926)
Net foreign currency income		78,166,220,435	47,223,827,938
Local currency income and expenses			
Interest income on local currency financial assets	4.30	3,336,345,665	15,430,732,700
Interest expense on local currency financial liabilities	4.31	(2,186,034,052)	(82,011,817)
Net local currency income		1,150,311,613	15,348,720,883
Net interest income		79,316,532,048	62,572,548,821
Other income			
Fee and commission income	4.32	120,714,523	126,366,094
Income on Gold Certificates	4.33	422,354,601	589,346,875
Gain or loss on sale of securities			
Realized gain/loss on foreign exchange transaction		(257,261,092)	2,432,600,882
Other income	4.34	920,665,908	1,416,838,335
Less: Fee and commission expense	4.35	(92,444,169)	(78,545,173)
Net other income		1,114,029,771	4,486,607,013
Allowance for ECL (loss)/gain on financial assets	4.36	(185,852,877)	(132,022,331)
Total net operating income		80,244,708,942	66,927,133,503
OPERATING EXPENSES			
Personnel expenses	4.37	3,873,034,981	3,922,522,977
Note printing expense		410,882,145	689,353,941
Administrative expenses	4.38	1,815,754,984	1,477,315,745
Depreciation, amortisation and impairment	4.39	382,716,123	355,539,259
Total operating expenses		6,482,388,233	6,444,731,922
Net profit/(loss) before revaluation gain/loss		73,762,320,709	60,482,401,581
Revaluation gain/(loss)			
Gold and silver revaluation gain/loss		26,596,033,683	17,112,315,089
Net foreign exchange revaluation gain/(loss)		14,995,429,467	10,009,028,778
Net profit/(loss) for the year		115,353,783,859	87,603,745,448

The significant accounting policies and notes form an integral part of the financial statements

Mr. Ram Prasad Gautam
Acting Executive Director
Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
Board Member

Mr. Chintamani Siwakoti
Board Member

As per our report of even date

Mr. Bam Bahadur Mishra
Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
Deputy Governor

CA Satish Subedi
S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
S.R Pandey & Co.

Dr. Ram Prasad Ghimire
Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
Governor

CA Bijay Kumar Agrawal
B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
Deputy Auditor General
Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

Nepal Rastra Bank
Statement of Net Income and Other Comprehensive Income
For the year ended 31 Asar 81
(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	Note	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Net profit/(loss) for the year		115,353,783,859	87,603,745,448
Other comprehensive income			
Items that are or may be reclassified subsequently to profit or loss:			
Net unrealised gain from Equity Investment at FVOCI		635,186,270	346,463,285
Subtotal		635,186,270	346,463,285
Items that will not be reclassified to profit or loss:			
Property revaluation gain/loss			
Re-measurement gain from defined benefit plan		101,846,034	(388,295,476)
Subtotal		101,846,034	(388,295,476)
Total other comprehensive income		737,032,304	(41,832,191)
Total comprehensive income		116,090,816,163	87,561,913,257

The significant accounting policies and notes form an integral part of the financial statements

Mr. Ram Prasad Gautam
Acting Executive Director
Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
Board Member

Mr. Chintamani Siwakoti
Board Member

As per our report of even date

Mr. Bam Bahadur Mishra
Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
Deputy Governor

CA Satish Subedi
S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
S.R Pandey & Co.

Dr. Ram Prasad Ghimire
Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
Governor

CA Bijay Kumar Agrawal
B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
Deputy Auditor General
Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

Nepal Rastra Bank
Statement of Changes in Equity
For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

Note	Capital	General reserve	Monetary Liability Reserve	Financial Stability Fund	Exchange Equalisation Fund	Gold and Silver Equalisation Reserve	Fair Value Reserve	Actuarial Gain Reserve	Open Market Operation Stabilization Fund	Other reserve	Retained Earning	Total
Balance as at 1 Sawan 2079	5,000,000,000	63,649,012,516	12,170,535,702	8,973,021,704	196,809,068,623	48,654,180,864	3,118,109,820	2,920,541,212	-	66,094,957,475	-	407,389,427,916
Net profit/(loss) for the year											87,603,745,448	87,603,745,448
Other comprehensive income for the year							346,463,285	(388,295,476)				(41,832,191)
Appropriation of profit :												
General reserve		12,471,113,431					(439,432,861)			(300,387,474)	(11,731,293,096)	-
Monetary liability reserve			3,024,120,079								(3,024,120,079)	-
Financial stability fund				3,024,120,079							(3,024,120,079)	-
Open Market Operation Stabilization Fund									2,196,772,113		(2,196,772,113)	-
Exchange equalisation fund					10,009,028,778						(10,009,028,778)	-
Gold and silver equalisation reserve						17,112,315,089					(17,112,315,089)	-
Other reserve										14,851,014,924	(14,851,014,924)	-
Net cumulative surplus fund										655,081,290	(655,081,290)	-
Inter fund transfer												
Administrative expense reimbursement of RSRF										(199,185)	-	(199,185)
Surplus transfer to Government											(25,000,000,000)	(25,000,000,000)
Balance as at 31 Asar 2080	5,000,000,000	76,120,125,947	15,194,655,781	11,997,141,783	206,818,097,401	65,766,495,953	3,025,140,244	2,532,245,736	2,196,772,113	81,300,467,030	-	469,951,141,988
Balance as at 1 Sawan 2080	5,000,000,000	76,120,125,947	15,194,655,781	11,997,141,783	206,818,097,401	65,766,495,953	3,025,140,244	2,532,245,736	2,196,772,113	81,300,467,030	-	469,951,141,988
Net profit/(loss) for the year											115,353,783,859	115,353,783,859
Other comprehensive income for the year							635,186,270					635,186,270
Appropriation of profit :												
General reserve		11,274,655,157									(11,274,655,157)	-
Monetary liability reserve			3,688,116,035								(3,688,116,035)	-
Financial stability fund				3,688,116,035							(3,688,116,035)	-
Exchange equalisation fund					14,995,429,467						(14,995,429,467)	-
Gold and silver equalisation reserve						26,596,033,683					(26,596,033,683)	-
Open Market Operation Stabilization Fund									12,755,571,674		(12,755,571,674)	-
Transfer from OMO									(2,088,750,238)		2,088,750,238	-
Other reserve								101,846,034		7,091,153,478	(7,091,153,478)	101,846,034
Net cumulative surplus fund										129,638,007	(129,638,007)	-
Inter fund transfer												
Administrative expense reimbursement of RSRF												
Surplus transfer to Government											(37,223,820,561)	(37,223,820,561)
Balance as at 31 Asar 2081	5,000,000,000	87,394,781,104	18,882,771,816	15,685,257,818	221,813,526,868	92,362,529,636	3,660,326,514	2,634,091,770	12,863,593,549	88,521,258,515	-	548,818,137,590

The significant accounting policies and notes form an integral part of the financial statements

Mr. Ram Prasad Gautam
Acting Executive Director
Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
Board Member

Mr. Chintamani Siwakoti
Board Member

Bam Bahadur Mishra
Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
Deputy Governor

As per our report of even date

Dr. Ram Prasad Ghimire
Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
Governor

CA Satish Subedi
S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
S.R Pandey & Co.

CA Bijay Kumar Agrawal
B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
Deputy Auditor General
Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

Nepal Rastra Bank
Statement of Cash Flows
For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Cash flows from operating activities		
Interest income received	83,121,565,780	59,476,794,402
Fees, commission and other income received	1,381,653,043	3,736,373,471
Interest expense paid	(3,805,033,732)	(102,524,970)
Personnel expense paid	(3,117,608,908)	(3,200,794,961)
Fees and commission Expense paid	(92,444,169)	(78,545,173)
Note printing expense paid	(410,882,145)	(689,353,941)
Administrative expense paid	(1,815,754,984)	(1,528,652,005)
Net cash flow from operating activities before changes in operating assets and liabilities	75,261,494,885	57,613,296,823
Net (increase)/decrease in operating assets		
Loan and advances to BFIs	1,549,797,399	268,566,128,978
Other loan and advances	(1,473,964,953)	(150,305,897)
Advances and receivable from Government	(340,658,278)	-
Inventories	137,330,122	631,747,343
Other receivables	33,594,466	(30,143,991)
Other assets	(1,325,127,414)	(632,682)
Net increase/(decrease) in operating liabilities		
Deposit of bank and financial institutions	16,481,621,279	87,678,703,908
Deposit of Government	18,863,943,393	(180,417,407,088)
Deposit of other institutions	2,111,402,574	(965,739,688)
Due to Bank and Other Financial Institutions	295,450,000,000	60,000,000,000
Other liabilities	200,978,422	126,961,517
Cash flow from changes in operating assets and operating liabilities	331,688,917,010	235,439,312,400
Net cash flow from operating activities	406,950,411,895	293,052,609,223
Cash flows from investing activities		
Net purchase of property and equipment	(1,196,280,524)	(803,692,879)
Purchase of intangible assets	3,913,729	(23,823,185)
Sale of property and equipment	8,014,435	-
Net Sale/(purchase) of securities	(298,843,488,875)	(64,329,485,015)
Receipt from/(Investment) in term deposit	(104,620,791,992)	(103,949,015,400)
Net purchase of gold and silver	(360,615,532)	5,728,833,908
Net purchase of equity instruments	1,843,877,778	(1,289,862,814)
Dividend income received	70,973,442	150,774,282
Net cash flow from investing activities	(403,094,397,539)	(164,516,271,103)

Mr. Ram Prasad Gautam
Acting Executive Director
Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
Board Member

Mr. Chintamani Siwakoti
Board Member

As per our report of even date

Mr. Bam Bahadur Mishra
Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
Deputy Governor

CA Satish Subedi
S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
S.R. Pandey & Co.

Dr. Ram Prasad Ghimire
Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
Governor

CA Bijay Kumar Agrawal
B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
Deputy Auditor General
Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

Nepal Rastra Bank

Statement of Cash Flows

For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Cash flows from financing activities		
Net increase/(decrease) in currency in circulation	54,260,930,171	13,760,268,560
Lease payments	(10,606,821)	(40,240,724)
Net increase/(decrease) in liabilities with IMF	(213,996,617)	2,677,492,493
Interest paid on IMF related liabilities	10,016,248	(856,130,578)
Surplus paid to Government	(25,000,000,000)	(11,070,000,000)
Net cash flow from financing activities	29,046,342,981	4,471,389,751
Net increase/(decrease) in cash and cash equivalents	32,902,357,337	133,007,727,871
Exchange rate effect on cash and cash equivalents	14,738,168,375	10,009,028,778
ECL effect on cash and cash equivalents	-	-
Cash and cash equivalents as at the beginning of the year	625,163,666,070	482,146,909,421
Cash and cash equivalents as at the end of the year	672,804,191,782	625,163,666,070

The significant accounting policies and notes form an integral part of the financial statements

Cash and cash equivalent includes following assets:

Assets	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Foreign currency cash in hand	25,243,089,889	30,961,825,026
Balances with other central banks	51,280,897,155	64,245,660,926
Balances with banks	55,129,173,069	73,772,790,010
SDR Holdings	23,791,069,016	25,649,141,930
Term deposit with maturity upto 3 months	43,819,360,000	71,583,174,285
Treasury bills with maturity upto 3 months	473,540,602,653	358,951,073,893
Total	672,804,191,782	625,163,666,070

Mr. Ram Prasad Gautam
Acting Executive Director
Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
Board Member

Mr. Chintamani Siwakoti
Board Member

As per our report of even date

Mr. Bam Bahadur Mishra
Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
Deputy Governor

CA Satish Subedi
S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
S.R Pandey & Co.

Dr. Ram Prasad Ghimire
Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
Governor

CA Bijay Kumar Agrawal
B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
Deputy Auditor General
Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

NEPAL RASTRA BANK
Notes Forming part of Financial Statements
Fiscal Year 2080-81 (2023-24 AD)

1 General Information

Nepal Rastra Bank (hereinafter referred to as 'NRB' or 'the Bank'), the Central Bank of Nepal, was incorporated under Nepal Rastra Bank Act, 2012 as superseded by Nepal Rastra Bank Act, 2058 (amended on 2073). The Bank is domiciled in Nepal and its central office is located at Baluwatar, Kathmandu. The Bank's jurisdiction is spread throughout the country. The primary objectives of the Bank are to maintain economic stability; price stability as well as external sector stability, promote financial access and develop secured, healthy and stable payment systems. In order to attain these objectives, the Bank's principal functions include:

- a. Formulating necessary monetary and foreign exchange policies
- b. Issuing Nepalese currency notes and coins and maintaining record of Nepalese currency in circulation
- c. Foreign reserve management
- d. Promoting stability and liquidity required in banking and financial sector
- e. Developing a secure, healthy and efficient system of payment
- f. Regulating, inspecting, supervising and monitoring the banking and financial system
- g. Promoting entire banking and financial system of Nepal

2 Basis of Preparation

2.1 Statement of Compliance

The Bank's financial statements are prepared in accordance with Nepal Financial Reporting Standards (NFRS) as issued by Accounting Standards Board, Nepal which are generally in compliance with the International Financial Reporting Standards as issued and applicable, except mentioned hereinafter. NFRS also include interpretations (IFRIC and SIC) as issued by International Accounting Standards Board.

The Bank's financial statements include Statement of Financial Position, Statement of Net Income and Other Comprehensive Income, Statement of Changes in Equity, Statement of Cash Flows and Notes to Accounts. The Bank's assets and liabilities are presented in the Statement of Financial Position in the order of their liquidity, and expenses are classified as per their nature.

2.2 Basis of Measurement

The Bank's financial statements are prepared on a historical cost basis except for following material items.

Items	Measurement Basis
Financial Instruments at Fair value through profit or Loss	Fair value
Debt Instruments and other similar financial Instruments	Fair value as well as Amortized Cost
Equity investments	Fair value
Monetary Gold	Fair value
Inventories (Including gold & silver kept for further processing)	Cost or Net realizable value whichever is lower
Net defined benefit liability/(assets)-gratuity & pension fund and staff security fund	Fair value of plan assets less the present value of the defined benefit obligation

2.3 Responsibility of Financial Statements

The Board of Directors of the Bank is responsible for preparation and presentation of the Bank's financial statements and for the estimates and judgments used in them. The Bank's financial statements are approved by the Board Meeting held on 29th Kartik 2081.

2.4 Presentation of Financial Statements

The Bank has presented its assets and liabilities broadly in order of liquidity in the statement of financial position. Income and expenses are presented in the statement of net income based on nature of income/expenses. The Bank's financial assets and financial liabilities, and their associated income and expenses are further distinguished between foreign currency and local currency.

The Bank's Cash Flow Statement has been prepared by using the "Direct Method" in accordance with the NAS 7- Statement of Cash Flow. For the purpose of the Statement of Cash Flows, cash and cash equivalents consist of cash and cash equivalents as defined in point No. 3.2 of the NAS 7- Statement of Cash Flow.

2.5 Functional and Presentation Currency

The Bank's functional and presentation currency is Nepalese Rupee (NRs). All financial information are presented in Nepalese Rupee except otherwise indicated. The figures have been rounded up to the nearest rupee.

2.6 Materiality and Aggregation

Each material class of similar items is presented separately in the Financial Statements. Items of dissimilar nature or function are presented separately unless they are immaterial.

2.7 Offsetting

Financial assets and liabilities are offset and the net amount is presented in the Statement of Financial Position when and only when, the Bank has a legal right to set off the recognized amounts and it intends either to settle on a net basis or to realize the asset and settle the liability simultaneously.

The Bank has offset the cash at vault with the currency in circulation and presented the net amount of currency in circulation as liabilities in the Statement of Financial Position.

2.8 Comparative Information

The comparative information is reclassified whenever necessary to conform with the current year's presentation. The narrative and descriptive information has been given in notes to the financial statements, where relevant, for the understanding of the current year's financial statements.

2.9 Fiscal Year

The financial statements relate to the fiscal year 2080/81 i.e. 1st Shrawan 2080 to 31st Asar 2081 corresponding to Gregorian calendar 17th July 2023 to 15th July 2024. The previous year was 1st Shrawan 2079 to 31st Asar 2080 (17th July 2022 to 16th July 2023).

2.10 Use of Estimates, Assumptions or Judgments

The preparation of the financial statements in conformity with NFRS requires management to make judgment, estimates and assumption that affect the application of accounting policies and the reported amounts of assets, liabilities, income and expenses. Actual result may differ from these estimates.

The financial statements have been prepared on going concern basis. Estimated and underlying assumptions are reviewed on an ongoing basis. Revision to accounting estimates are recognized in the period in which the estimates are revised and in any future period affected.

Information about significant areas of estimates, uncertainty and critical judgment in applying accounting policies that have the most significant effect on the amounts recognized in the financial statements are:

- Key assumptions used in discounted cash flow projections
- Measurement of defined benefit obligations
- Provisions and contingencies
- Determination of net realizable value
- Determination of useful life of the property, plants and equipment
- Determination of capitalization value and useful life of the intangible assets

2.11 Controlling Body

The controlling body of the Bank is the Government of Nepal (GoN) holding 100 percent of its share capital. In the normal course of its operations, the Bank enters into following transactions with GoN and state controlled enterprises/entities:

- The Bank shall be the banker and financial advisor of Government of Nepal and a financial agent of the Government of Nepal.
- Government of Nepal shall consult the Bank on any matters that are within the jurisdiction of its competence. It shall be the duty of the Bank to advise on matter consulted by the Government of Nepal.
- Government of Nepal shall, while preparing annual budget, consult the Bank on the domestic debt including overdrafts.
- The Bank shall submit a pre-budget review report to Government of Nepal each year on the economic and financial matters.

The Bank does not generally collect any commission, fees or other charges for services, which it renders to the Government of Nepal or related entities except where agreement states otherwise.

2.12 Basis of Consolidation

As per NFRS 10- Consolidated Financial Statements, “an investor controls an investee when it is exposed, or has rights, to variable returns from its involvement with the investee and has the ability to affect those returns through its power over the investee.” The Bank’s investment in Rastriya Beema Sansthan and Agriculture Project Service Center is in excess of 50% of the paid up capital of those entities. These investments were made under the specific directives or policies of the Government of Nepal and other relevant statutes. Accordingly, the Bank did not exercise control or significant influence on the entities except for regulatory purposes. As the requirement of NFRS 10- Consolidated Financial Statements does not meet for consolidation, the consolidation of the financial statements of the subsidiaries is not done. These investments are accounted at fair value through other comprehensive income as per NFRS 9.

2.13 Basis of Accounting for Investment in Associates

NAS 28 mentions that an entity with joint control of, or significant influence over, an investee shall account for its investment in an associate or a joint venture using the equity method. Further, the standard clarifies that significant influence is the power to participate in the financial and operating policy decisions of the investee but is not control or joint control of those policies. The Bank’s investment in National Productivity and Economic Development Ltd. is in excess of 20% of the paid up capital of the entity. These investments were made under the specific directives or policies of the Government of Nepal and other relevant statutes. Accordingly, the Bank did not exercise significant influence on the entities except for regulatory purposes. As the requirement of NAS 28- Investments in Associates for being the associates of the Bank does not meet, the equity accounting for such investment has not been done. These investments are accounted at fair value through other comprehensive income as per NFRS 9.

2.14 Changes in Accounting Policies

The bank has applied its accounting policies consistently and there is no any change in any accounting policy followed by the Bank during this fiscal year.

3 Significant Accounting Policies

3.1 Financial Assets and Financial Liabilities

A financial instrument is any contract that gives rise to a financial asset of one entity and a financial liability or equity instrument of another entity.

A. Financial Assets

A financial asset is any asset that is cash, an equity instrument of another entity, a contractual right to receive cash or another financial asset from another entity or to exchange financial assets or financial liabilities with another entity under conditions that are potentially favorable to the entity.

(i) Recognition

The Bank initially recognizes loans and advances, deposit with other bank, investment in securities on the date of which the Bank becomes a party to the instruments. All other financial instruments (including regular-way purchases and sales of financial assets) are recognized on the trade date which is the date on which the Bank becomes a party to the contractual provisions of the instruments.

(ii) Classification and measurement

The classification and measurement of financial assets will depend on how these are managed (the entity’s business model) and their contractual cash flow characteristics. These factors determine whether the financial assets are measured at amortized cost, fair value through other comprehensive income (FVTOCI) or fair value through profit or loss (FVTPL).

The Bank classifies its financial assets into one of the following categories:

- Financial assets measured at amortized cost:

Financial assets measured at amortized cost are non-derivative financial assets with fixed or determinable payments for which the business model of the Bank is to collect contractual cash flows and the contractual

cash flows include solely payment of principal and interest only. Financial assets measured at amortized cost are initially recognized at fair value plus any transaction costs. Subsequent to initial recognition, such financial assets are measured at amortized cost using effective interest rate method less any impairment losses.

Following financial instruments are measured at amortized cost:

a) Cash in hand and balance with banks

Cash in hand and balance with banks include notes and unrestricted balances held with banks domiciled domestically and at abroad. This also includes balances at current account of foreign central banks and Bank for International Settlement. These balances are measured at amortized cost and the transaction amount is the initial fair value of the asset. There is no any transaction cost on these balances and interest income if any on bank balances is recognized at effective interest rate. The Bank has recognized allowances for impairment on these assets using expected credit loss method.

b) IMF related assets

International Monetary Fund (IMF) related assets include Special Drawing Rights (SDR) holding of the Bank at IMF and interest receivable from IMF. These assets are measured at amortized cost. Initial measurement is made at fair value which is the transaction value and there is no any transaction cost. Interest income is recognized at effective interest rate. Due to the nature of the transaction with IMF, the allowance for impairment loss on this asset determined at zero.

c) Term deposit with banks

The term deposit with banks includes term deposit with foreign banks as well as domestic banks and financial institutions. These are the interest bearing deposit with banks for specific period of time. These assets are measured at amortized cost. Initial measurement is made at fair value which is the transaction value and there is no any transaction cost. Interest income is recognized at effective interest rate. The Bank has recognized allowances for impairment on these assets using expected credit loss method.

d) Investments in Government securities

Investment in Government securities includes investment in coupon bonds, treasury bills and treasury notes of foreign Government. This account also includes investment in development bonds, citizen saving bonds, foreign employment bonds and treasury bills issued by Nepal Government. These assets are measured at amortized cost. Initial measurement is made at fair value which is the transaction value. Transaction cost is recognized in this account. Any premium or discount paid/received on transaction or at the maturity of the investment is amortized over the tenure of specific instrument using effective interest rate. Interest income is recognized at effective interest rate. The Bank has recognized allowances for impairment on foreign Government securities using expected credit loss method. Allowance for impairment loss on Nepal Government's securities is determined at zero due to nature of relation with Nepal Government.

e) Loan and advances to bank and financial institutions

Loan and advances to bank and financial institutions stand for loan and advances made as per monetary policy instrument. This includes standing liquidity facilities, repo transactions, lender of last resort and refinance facilities. These assets are measured at amortized cost. Initial measurement is made at fair value which is the transaction value. Interest income is recognized at effective interest rate. The Bank has recognized allowances for impairment using expected credit loss method. Allowance for impairment loss on standing liquidity facility and repo transactions are determined at zero due to nature of transaction. These transactions are fully secured by collateral of Nepal Government securities.

f) Other Loan and Advances

Loan and advances to others include loans to employees, pension advance, construction advance, travelling advance, other advances etc. These assets are measured at amortized cost. Initial measurement is made at fair value. Since, the loan to employees is subsidized or interest free loan, its fair value is measured by adopting valuation technique of projected cash flow method. Fair value of other assets is taken as transaction value. Interest income on loan to staff is recognized at effective interest rate. The Bank has recognized allowances for impairment using expected credit loss method.

- Financial assets measured at fair value through other comprehensive income:

Financial assets measured at fair value through other comprehensive income include investment in equity instruments of other entities. The Bank has made irrevocable election at initial recognition to recognize the changes in fair value through other comprehensive income. All investments in equity instrument of other entities are classified under this heading. These investments are initially measured at fair value. The initial fair value is the transaction value. Transaction cost, if any is recognized in the investment amount. The subsequent measurement of these assets is done at fair value. The fair value is market value of particular instrument. If market value is not available for any instruments, its fair value is determined by adopting valuation method. The change in fair value is recognized in other comprehensive income.

- **Financial assets measured at fair value through profit or loss:**

All financial assets other than measured at amortized cost and at fair value through other comprehensive income are measured at financial assets measured at fair value through profit or loss. Assets classified under this class are measured at fair value. Transaction cost is recognized in statement of net income. The change in fair value is recognized to statement of net income. There is no asset classified under this heading during the year.

(iii) **De-recognition**

The Bank derecognizes financial assets when the contractual rights to the cash flow from the financial assets expire, or it transfers the rights to receive the contractual cash flows in a transaction in which substantially all of the risk and rewards of the ownership of the financial assets are transferred or in which the Bank neither transfer nor retains substantially all of the risk and rewards of the ownership and it does not retain control of the financial assets.

On de-recognition of financial assets, the difference between the carrying amount of the assets (or the carrying amount allocated to the portion of the assets derecognized) and the consideration received (including any new assets obtained less any new liability assumed) is recognized in income or expenditure. Any interest in transferred financial assets that does not qualify for de-recognition that is created or retained by the Bank is recognized as a separate assets or liability.

B. Financial liabilities

A financial liability is any liability that is a contractual obligation to deliver cash or to exchange financial assets or financial liabilities with another entity under conditions that are potentially unfavorable to the entity, a contract that will or may be settled in the entity's own equity instrument.

i) Recognition and Measurement

All financial liabilities are recognized initially on the trade date, which is the date that the bank becomes a party to the contractual provisions of the instrument except for Debt Securities which are initially recognized on the date that they are issued. Such financial liabilities are recognized initially at fair value less any directly attributable transaction cost. Subsequent to initial recognition, these financial liabilities are measured at amortized costs using effective interest rate method.

ii) De-recognition

A financial liability is derecognized when its contractual obligations are discharged, cancelled or expired.

C. Offsetting

The financial assets and financial liabilities are offset and the net amount presented in the statement of financial position when and only when, the Bank has a legal right to set off the amounts and it intends either to settle them on a net basis or to realize the asset and settle the liability simultaneously. Please refer to Note 2.7 for further details.

D. Amortized cost measurement

The 'amortized cost' of a financial asset and financial liability is the amount at which the financial asset or financial liability is measured at initial recognition, minus principal repayments, plus or minus the cumulative amortization using the effective interest method of any difference between initial amount recognized and the maturity amount minus any reduction for impairment.

E. Fair value measurement

The Bank measures financial instruments, such as, investment in equity instrument, at fair value at each reporting date. The fair values of financial instruments measured at amortized costs are disclosed in Note 5.6.4.

Fair value of a financial instrument is the amount for which an asset could be exchanged, or a liability settled, between knowledgeable, willing parties at an arm's length transaction. The fair value measurement is based on the presumption that the transaction to sell the assets or transfer the liability takes place in the principal market. Quoted market values represent fair value when a financial instrument is traded in an organized and liquid market. Where quoted market values are not available, fair values are estimated by other techniques such as discounted cash flows. All assets and liabilities for which fair value is measured or disclosed in the financial statements are categorized within the fair value hierarchy, described as follows, based on the lowest level input that is significant to the fair value measurement as a whole:

- Level 1 — Quoted (unadjusted) market prices in active markets for identical assets or liabilities
- Level 2 — Valuation techniques for which the lowest level input that is significant to the fair value measurement is directly or indirectly observable.
- Level 3 — Valuation techniques for which the lowest level input that is significant to the fair value measurement is unobservable.

Details related to fair value hierarchy is presented in Note 5.6.5.

F. Impairment of financial assets

The Bank recognizes loss allowances for expected credit loss (ECL) on the financial instruments that are measured at amortized cost. Loss allowance on financial assets measured at fair value through other comprehensive income is not recognized as this class of assets includes investment in equity instrument only which are measured at fair value. The loss allowance is recognized in profit or loss.

The Bank measures loss allowances at an amount equal to 12 months ECL for Stage 1 financial instruments. Stage 1 financial instruments include financial assets which are not due or due for up to 30 days as well as assets which are in investment grade i.e. sovereign and other investment grade rated assets. Life time loss allowance is measured on financial instrument which are classified as "Stage 2 financial instruments". Stage 2 financial instruments includes asset which are past due for more than 30 days but up to 90 days. Stage 2 financial instruments also include assets which are referred to non investment grade investment. Life time ECL is also measured for credit impaired assets which is referred to as "Stage 3 financial instruments" A financial asset is "credit-impaired" when one or more events that have a detrimental impact on the estimated future cash flows of the financial asset have occurred. Evidence that a financial asset is credit impaired includes the following observable data:

- significant financial difficulty of the borrower or issuer;
- the assets is past due for more than 90 days or a breach of contract such as a default;
- it is becoming probable that the borrower will enter bankruptcy or other financial reorganization

Measurement of allowances for expected credit loss

The Bank uses "internal default experience" method for measurement of allowances for expected credit loss. For the financial assets on which there is no any default history, allowance for expected credit loss is measuring by adopting "mapping to external data" method. The mechanism of the ECL calculations is outlined below with the key elements.

- Exposure at Default

The Exposure at Default is an estimate of the exposure at a future default date. The exposure at default includes principal amount and interest receivable. The committed amount of investment is also included in exposure at default.

- Probability of Default (PD)

The Probability of Default is an estimate of the likelihood of default over a given time horizon. A default may only happen at a certain time over the assessed period. The Bank considers a particular obligor has defaulted in any of following two events:

- The obligor is past due for more than 90 days, or
- The Bank considers that the obligor is unlikely to pay its credit obligations to the banking group in full, without recourse by the Bank to actions such as realizing security if any held.

The Bank uses credit rating specific PD's of issuers/counterparties from S&P for all its foreign investments amortized cost. Sovereign credit rating is used for central bank, foreign government and bank for international settlement. PD's for local currency is calculated based on default history. In the absence of default history, a floor rate for PD is used as backstop.

- Loss Given Default (LGD)

The Loss Given Default is an estimate of the loss arising in the case where a default due and those that the lender would expect to receive, including from the realization of any collateral. The Bank determines LGD for local assets based on historical recovery rates. Floor rate, for financial assets without default experience, is used as backstop.

Write off

Loans and debt securities are written off (either partially or in full) when there is no reasonable expectation of recovering a financial asset in its entirety or a portion thereof. This is generally the case when the Bank determines that the borrower does not have assets or sources of income that could generate sufficient cash flows to repay the amounts subject to the write off. This assessment is carried out at the individual asset level. Recoveries of amounts previously written off are included in "impairment losses on financial instruments" in the Statement of Income and OCI.

G. Designation at fair value through Profit or Loss

The Bank has designated financial assets and financial liabilities at fair value through profit or loss in either of the following circumstances:

- The assets or liabilities are managed, evaluated and reported internally on a fair value basis.
- The designation eliminates or significantly reduces an accounting mismatch that would otherwise arise.

3.2 Cash and Cash Equivalents

Cash and Cash Equivalents include notes, unrestricted balances held with banks and highly liquid financial assets with original maturities of three months or less from the acquisition date that are subject to an insignificant risk of changes in their fair value. The Bank holds Cash and Cash Equivalents for management of its short-term commitments and it is carried at amortized cost in the Statement of Financial Position. Allowance for expected credit loss is recognized on Cash and Cash Equivalents.

3.3 Trading Assets and Liabilities

Trading assets and liabilities are those assets and liabilities that the Bank acquires or incurs principally for the purpose of selling or repurchasing in the near term, or holds as part of a portfolio that is managed together for short-term profit or position taking. These assets are accounted for on trade date.

Trading assets and liabilities are initially recognized and subsequently measured at fair value in the statement of financial position with transactions cost recognized in statement of income. All changes in the fair value are recognized as part of the net trading income in statement of income. Further, the difference in the book value of the trading assets and the disposal proceeds is recognized in statement of net income.

3.4 Gold and Silver

Gold and silver assets include paper gold deposit, trading gold; and physical gold and silver held at reserve. Gold and silver is measured at fair value. Fair value of paper gold deposit and trading gold at initial recognition is measured at transaction price. Subsequently, the fair value is taken as fixing rate from London Bullion and Metal Association. The fair value of gold and silver held at reserve is measured as market rate offered by Federation of Nepal Gold and Silver Dealers Association. Transaction cost is recognized in statement of net income. The change in fair value is recognized in statement of net income. Revaluation gain/loss arises on gold and silver is appropriated to "Gold and Silver Equalization Reserve" at the time appropriation of profit.

3.5 Foreign Currency Transaction

Income and expenditure denominated in foreign currency are translated into Nepalese Rupees on the basis of exchange rate prevailing on the value date.

Monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies at the reporting date are translated into the functional currency at the rate of exchange prevailing on that date. The foreign currency gain or loss on monetary items is the difference between the amortized cost in the functional currency at the beginning of the year/origination date, adjusted for effective interest and payment during the year and the amortized cost in the foreign currency translated at the rate of exchange at the reporting date.

Non-monetary assets and liabilities are measured at fair value in a foreign currency are translated into the functional currency at the rate of exchange prevailing at the date on which the fair value is determined. Non-monetary items that are measured based on historical cost in the foreign currency are translated using the rate of exchange on the date of transactions.

An amount equivalent to the net exchange gain/loss during the year is transferred to/from 'Exchange Equalization Fund' through Statement of Appropriation.

3.6 Income tax

Income of the Bank is exempted from taxes under section 8 of the Nepal Rastra Bank Act, 2058 as well as Section 10 of Income Tax Act, 2058.

3.7 Property, Plant and Equipment

Property, plant and equipments are tangible items that:

- a. are held for use in production or supply of goods or services or for administrative purposes; and
- b. are expected to be used during more than one period.

i. Recognition

The cost of an item of property, plant and equipments is recognized as an asset if, and only if:

- a. it is probable that future economic benefits associated with the item will flow to the Bank; and
- b. cost of the item can be measured reliably.

However, any asset having value below Rs.25,000 other than land is directly expensed to statement of net income in the year of purchase.

The cost of construction or acquisition of the item of property, plant and equipments is capitalized under the respective head of Property, Plant and Equipments only on completion of the construction work.

ii. Measurement

a. Initial Measurement

The cost of an item of property, plant and equipments comprises its purchase price, including import duties and non-refundable purchase taxes, after deducting trade discounts and rebates and any costs directly attributable to bringing the assets to the location and condition necessary for it to be capable of operating in the manner intended by management. However, administration and other general overhead costs are not be capitalized.

b. Subsequent Measurement

Property, Plant and Equipments are measured using cost model. Hence, the value of the assets is recognized as cost less accumulated depreciation and any accumulated impairment losses.

iii. De-recognition

The carrying amount of an item of property, plant and equipments is derecognized on disposal or when no future economic benefits are expected from its use or disposal. Any gain or loss on disposal of an item of property and equipments (calculated as the difference between the net proceeds from disposal and carrying amount of the items) is recognized within other income in Statement of Net Income.

iv. Depreciation

Depreciation is the systematic allocation of the depreciable amount of an asset over its useful life. Depreciable amount is the cost of an asset, or other amount substituted for cost, less its residual value. Land is not depreciated. All other property, plant and equipments are depreciated from immediate next month of the date they are available for use or in respect of self-constructed assets, from the date that the construction is completed and ready for use. Similarly, while disposing any depreciable assets, the depreciation is charged till the immediate preceding month from the date of disposal.

Depreciation is charged on straight line method over the estimated useful life of current and comparative years of significant items of property, plant and equipments. The Bank estimates the useful life and residual value of the depreciable assets. Since the Bank does not have any intention to sell or dispose the items of Property, Plant and Equipments before the expiry of their useful life, the residual value of all such assets has been considered to be Re 1. Useful lives are reviewed on each reporting date and adjusted if required.

The estimated useful lives of the significant items of Property, Plant and Equipments are as follows:

Class of assets	Estimated useful life
Building	Above 33 years
Building- Temporary Structure	5 years
Office Equipment	5 years
Computer & Accessories	4 years
Fixtures and fittings	10 years
Machinery Equipments	5 years
Vehicles	4-5 years
Others	5 years

v. Impairment

At each reporting date, the Bank reviews the carrying amounts of its assets under Property, Plant and Equipments to determine where there is an indication of impairment. If such indication exists (i.e. if Book Value > Recoverable Amount), then the asset's recoverable amount is estimated.

Impairment losses are recognized in Statement of Net Income. Any reimbursements received from Insurance Companies related to the claims of the impaired assets are recognized separately as "Other Income" in the Statement of Net Income.

vi. Assets received in grant

Grant at fair value is not recognized until there is reasonable assurance that the bank will comply with the conditions attaching to them and the grant will be received. The Bank follows the alternative approach to account for the assets received in grant i.e. it records both the assets and the grant amount in nominal value.

Accordingly, equipments acquired under grant are recognized as "Grant Assets" at nominal value and included under respective head of property, plant and equipments.

3.8 Intangible Assets

An Intangible Asset is an identifiable non-monetary asset without physical substance. Intangible assets include software purchased by the Bank.

i. Recognition

An intangible asset shall be recognized if, and only if:

- a. The asset is identifiable
- b. It is probable that the economic benefits that are attributable with the item will flow to the Bank; and
- c. Cost of the asset can be measured reliably.

ii. Measurement

Intangible assets are measured initially at cost. The cost of a separately acquired intangible asset comprises its purchase price, including import duties and non-refundable purchase taxes, after deducting trade discounts and rebates; and any directly attributable cost of preparing the asset for its intended use. Subsequently, the intangible assets are measured at cost less accumulated amortization and any impairment losses. Costs incurred in the ongoing maintenance of software are expensed immediately as incurred. Subsequent cost on software is capitalized only when it increases the future economic benefits embodied in the specific assets to which it relates.

iii. Amortization

Software, useful life of which have been defined by terms of contract or conditions for use are amortized on straight line basis over the useful life of asset. Software, useful life of which have not been clearly defined by terms of contract or condition of use as well have a definite useful lives due to technological obsolescence are amortized on straight line basis over estimated useful life of ten years and five years for business application software and other software respectively.

iv. Impairment

When there is an indication of impairment (i.e. if Book Value > Recoverable Amount), then the impairment of such intangible asset is recognized. Impairment losses are recognized in Statement of Net Income.

v. De-recognition

Intangible assets are derecognized on disposal or when no future economic benefits are expected from its use or disposal. The gain or loss arising formed-recognition of an intangible asset shall be determined as the difference between the net disposal proceeds, if any, and the carrying amount of the asset. It shall be recognized in Statement of Net Income on disposal.

3.9 Leases

Payments made under operating leases are accounted as per NFRS 16. At the inception of the lease, the Bank recognizes right of use assets and lease liabilities. Right of use assets is measured at cost which comprises the amount of initial measurement of lease liabilities, any lease payments made at or before the commencement of the lease less any incentives received, any initial direct cost incurred by the Bank and an estimated cost of dismantling and removing the underlying asset. The right of use assets is subsequently depreciated using straight line method from the commencement date to the end of the lease term. In addition, the right of use assets is periodically reduced by impairment losses, if any, and adjusted for certain re-measurements of the lease liability.

Lease liability is measured at present value of lease payments that are not paid at the commencement of the lease. The lease payments are discounted by incremental borrowing rate to determine the present value. The Bank does not have any borrowing during the year, so general refinance rate is taken as proxy of incremental borrowing rate of the Bank. Subsequently, the carrying amount of lease liability is increased to reflect the interest on lease liability, decreased by the amount of lease payments and adjusted for re-measurement of carrying amount to reflect any reassessment or lease modification.

The lease liability is re-measured when there is changes in future lease payments than the agreed amount or the Bank opts for the extension of lease term. When the lease liability is re-measured, corresponding adjustment is made to the carrying amount of the right of use assets, or is recorded in income statement if the carrying amount of the right of use assets has been reduced to zero.

Interest on lease liability is recognized in statement of net income. Interest amount is determined in each period during the lease term at the amount that produce constant periodic rate of interest on outstanding lease liabilities. Variable payments if any that is not included in the measurement of lease liabilities are recognized in statement of net income in the period in which the event or condition that triggers those payments occurs.

3.10 Investment Property

Investment property is property held either to earn rental income or for capital appreciation or for both but not for sale in the ordinary course of business, use in the supply of services or for administrative purpose.

3.11 Impairment of Non-Financial Assets

At each reporting date, the Bank reviews the carrying amounts of its non-financial assets to determine where there is an indication of impairment. If such indication exists, then the asset's recoverable amount is estimated. The Bank assesses whether events or changes in circumstances indicate that the carrying value may be impaired, whether there is an indication that a non-financial asset may be impaired. If any such indication exists, the Bank makes an estimate of the asset's recoverable amount. Where the carrying amount of an asset exceeds its recoverable amount, the asset is considered impaired and is written down to its recoverable amount. The 'recoverable amount' of an asset is the greater of its value in use and its fair value less costs to sell. 'Value in use' is based on the estimated future cash flows, discounted to their present value using a pre-tax discount rate that reflects current market assessments of the time value of money.

Impairment losses are recognized in Statement of Net Income. Impairment loss is reversed only to the extent that assets carrying amount does not exceed the carrying amount that would have been determined, net of depreciation or amortization, if no impairment loss has been recognized.

3.12 Inventories

Inventories of the Bank include gold and silver stock physically held for minting and processing purpose, coin stock, metal and numismatic stock and dispensary stock. Inventories are initially measured at cost and it is carried at cost or net realizable value whichever is lower. Cost for gold and silver is determined on the basis of specific identification method where as cost for other inventories is determined under the weighted average method. Other stores items are charged directly to Statement of Net Income.

Allowance is made for slow moving inventories. Numismatic and Medallion coins and Non-moving metals are written down to zero as there is no any net realizable value of those assets in the normal course of the business. The loss is recognized in Statement of Net Income. Carrying amount of inventories are reviewed at each balance sheet date and adjusted to reflect the current best estimates. Changes in the net realizable value below the cost are recognized as income/expenses in the Statement of Net Income.

3.13 Deposits and Borrowings

Deposits and borrowings (debt securities issued) are the source of funds of the Bank in addition to its reserves. The Bank accepts interest free deposits from Government of Nepal (GON) since it acts as a banker of GON as per Nepal Rastra Bank Act, 2058. Similarly, being the banker of all banks, the Bank accepts deposits from the banks and financial institutions as well. Further, deposits from other institutions such as Public Entity, Foreign Central Banks, International Banks and other International Organizations are also accepted by the Bank during the course of its operation. These deposits are accounted for as Financial Liabilities.

Further, deposits and borrowings (including debts securities issued) are initially measured at fair value minus incremental direct transaction cost and subsequently measured at their amortized cost using the effective interest method, except where the Bank designates liabilities at fair value through profit or loss.

3.14 IMF Related Liabilities

IMF Related Liabilities include Special Drawing Rights (SDR) Allocation and Interest bearing loan under Rapid Credit Facility (RCF) and Extended Credit facility (ECF). Interest needs to be paid on amount of loan provided by IMF where as no any interest needs to be paid on deposit amount placed by IMF in NRB. Such liability is accounted at amortized cost. Contractual interest rate is considered to be the effective interest rate for accounting purpose since there is no any other directly attributable cost incurred for this purpose.

The liability is derecognized when such liability is paid off or when IMF waives the right to receive the amount of liability. Any difference in the book value and amount paid to settle the liability is recognized in Statement of Net Income.

3.15 Currency in Circulation

Currency in circulation represents notes issued by the Bank as a sole currency issuing authority in Nepal. Currency notes issued by the Bank are legal tender under the Nepal Rastra Bank Act, 2058. This represents the liability of the Bank towards the holder of the currency note. The liability for notes in circulation is recorded at face value in the balance sheet. These liabilities are secured by assets including foreign currency and foreign securities etc. as permitted by Nepal Rastra Bank Act, 2058.

The Bank also issues coins of various denominations for circulation. Currency in circulation liability does not include the liability on account of coins in circulation, as allowed by the Act.

The Bank offsets the cash at vault with the currency in circulation and presented the net amount of currency in circulation as liabilities in Statement of Financial Position.

All costs incurred during circulation of the currency are expensed in statement of net income. Any amount that has been removed from the economy is accounted for as disposal of Financial Liabilities.

3.16 Transactions on Repurchase Obligations (Repo) and Reverse Repo

Repurchase Arrangements (Repo) and Reverse Repo of securities are recorded as follows:

- Securities purchased under Repurchase Agreement (Repo) are recognized as loans and advances to BFIs under the heading of refinance and loan to banks. Interest income on Repo facility is recognized as per effective interest rate method. The difference between the purchase price and sale price is recognized as interest income over the tenure of the facility using effective interest rate.
- Securities sold under Reverse Repurchase Agreement ('Reverse Repo') are recognized as short term borrowings. Interest expense on Reserve Repo is recognized as per effective interest rate method. The difference between the sale price and purchase price is recognized as interest expenses over the tenure of the facility using effective interest rate.

Securities lent to counterparties are also retained in the statement of financial position.

3.17 Bills Payable and Bills Receivable

The Bank carries out the function of repayment of Government securities and interest thereon on behalf of the Government of Nepal (GON). Bills Payable primarily represents the year end undisbursed or unadjusted amount of payments received from GON in respect of interest/repayment liabilities of such securities. The year-end balance of Bills Purchased represents the amounts paid by the Bank to the security holders but the corresponding claim adjustment with Bills Payable is pending.

3.18 Provisions

A provision is recognized if as a result of a past event, the Bank has a present legal or constructive obligation that can be estimated reliably, and it is probable that an outflow of economic benefits will be required to settle the obligation. Provisions are determined by discounting the expected future cash flows at the pre-tax rate that reflects current market assessment of the time value of money and the risks specific to the liability. The unwinding of the discount is recognized as finance cost. Where the Bank expects a provision to be reimbursed, the reimbursement is recognized as a separate asset but only when the reimbursement is probable to be received.

3.19 Employee Benefits

- **Short term employee benefits**

Short term employee benefits are the benefits that are expected to be settled wholly before twelve months after the end of the annual reporting period in which the employees render the related services. Short term employee benefits are expensed as the related service is provided. A liability is recognized for the amount expected to be paid if the Bank has a present legal or constructive obligation to pay this amount as a result of past service provided by the employees and obligation can be estimated reliably. These includes salary, overtime, various allowance, staff Welfare etc.

- **Post Employment Benefits**

Post employment benefits are employee benefits that are payable after the completion of employment.

A. Defined Contribution Plan

A defined contribution plan is a post employment benefit plan under which an entity pays a fixed contribution to a separate entity and has no legal or constructive obligation to pay future amounts. Obligations for contributions to defined contribution plans are recognized as employee benefit expenses in the Statement of Net Income in the periods during which the related services are rendered by employees. Pre-paid contributions are recognized as an asset to the extent that cash refund or reduction in future payments is available. Contributions to a defined contribution plan being due for more than 12 months after the end of the period in which the employees render the service are discounted at their present value. Following are the defined contribution plan provided by the Bank to its employees:

i. Contributory Retirement Fund

All permanent employees are entitled for participation in employee's Provident Fund (Retirement Fund) wherein the employees contribute at various rates of their current drawn salaries. The Bank contributes 10% of basic salary (with grade) to this fund, which is separately administered as a defined contribution plan as per Nepal Rastra Bank Staff By-Law, 2068: Rule 78, Sub-rule 1(a) & 1(c). The Bank's obligations for contributions to the above Fund are recognized as an expense in Statement of Net Income as the related services are rendered.

ii. Welfare Provident Fund

Certain amounts as prescribed by the Board of the Bank are annually transferred to this fund, which is meant to be a defined contribution scheme for the welfare of the employees, as per Nepal Rastra Bank Staff By-Law 2068: Rule 78 Sub-rule 1(b) and 1(c). Contributions by the Bank are expensed in Statement of Net Income as the related services are accounted.

B. Defined Benefits Plan

A defined benefit plan is a post-employment benefit plan other than a defined contribution plan. The Bank's net obligation in respect of defined benefit plans is calculated separately for each plan by estimating the amount of future benefit that employees have earned in return for their service in current and prior periods. That benefit is discounted to determine its present value. The discount rate is the yield at the reporting date on corporate bonds, that have maturity dates approximating the terms of the Bank's obligation and that are denominated in the currency in which the benefits are expected to be paid.

The calculation of defined benefit obligation is performed annually by a qualified actuary using the projected unit credit method. The Bank recognizes all actuarial gains and losses arising from defined benefit plans immediately in the statement of other comprehensive income and all expenses related to defined benefits plans in employee benefit are expensed in Statement of Net Income.

Re-measurements of the net defined benefit liability comprise actuarial gains and losses. The return on plan assets (excluding interest) and the effect of the assets ceiling (if any excluding interest) are recognized immediately in other comprehensive income. The Bank determines the net interest expenses (income) on the net defined liability (assets) for the period by applying the discount rate used to measure the defined benefit obligation at the beginning of the annual period to the then net defined benefits liability (assets), taking into account any changes in the net defined benefits liability (asset) during the period as a result of contribution and benefits payments. Net interest expenses and other expenses related to defined benefit plans are recognized in personnel expenses in Statement of Net Income.

Following are the defined benefit plans provided by the Bank to its employees:

i. Gratuity and Pension Scheme

Gratuity and Pension Scheme is a defined benefit obligation under which employees having service period of five years or more but less than twenty years are eligible for gratuity, which is based on last pay scale of staff's existing designation and completed years of service. Similarly, employees having service period of twenty years or more are eligible for pension, which is based on last pay scale of staff's existing designation and completed years of service. The Bank measures the obligation of this plan as valued by a qualified actuary using projected unit credit method. All expenses related to defined benefit plans in employee benefit are expensed in Statement of Net Income.

ii. Staff Security Fund

Staff Security Fund is defined benefit plan under which all the permanent employees are entitled to staff security fund at the time of retirement, death or termination from the service by any other circumstances at the predetermined factor prescribed by the Bank, which is based on last drawn salary and completed years of service as per Nepal Rastra Bank Staff By-Law 2068: Rule 78 Sub-rule 1(e). Employees having service period of thirty years are eligible for maximum sixty three months salary. The Bank measures the obligation of this plan as valued by a qualified actuary using projected unit credit method. All expenses related to defined benefit plans in employee benefit are expensed in Statement of Net Income.

• **Other long term employee benefits**

Other long-term employee benefits are all employee benefits other than short term employee benefits, post-employment benefits and termination benefits. The Bank's net obligation in respect of long term employee benefits is the amount of future benefits that employees earned in return for their service in the current and prior period. That benefit is discounted to determine its present value. The present obligation on these liabilities is determined by actuary adopting projected unit credit method. Re-measurement gains/losses are recognized in Statement of Net Income in the period in which they arise.

i. Leave Encashment

As per Nepal Rastra Bank Staff By-Law, 2068: Rule 86, 87 and 91, the employees are entitled to en-cash their un-utilized accumulated leave at the time of retirement or any other prescribed time as decided by the management of the Bank. Home leave, Sick leave and Special Leave are defined benefit plans which are recognized when the leave remains un-availed at the time of closing date. Provision is created for liability on employees' leave based on obligation dischargeable to employees at balance sheet date.

ii. Staff Medical Fund

Employees are eligible for medical benefits based on the specified slabs as per medical rules, last drawn salary and completed years of service, as per Nepal Rastra Bank Staff By-Law 2068: Rule 78 Sub-rule 1(d). Incremental liability is provided for and transferred to this Fund.

• **Termination Benefits**

Termination benefits are employee benefits provided in exchange for the termination of an employee's employment as a result of either an entity's decision to terminate an employee's employment before the normal retirement date; or an employee's decision to accept an offer of benefits in exchange for the termination of employment. The termination benefits are expensed at the earlier of which the Bank can no longer withdrawn the offer of those benefits and when the Bank recognizes costs for restructuring. If benefits are not expected to be wholly settled within 12 months of the reporting date, then they are discounted.

3.20 Interest Income and Expenses

Revenue is recognized when it is probable that the economic benefits associated with the transaction will flow to the Bank and the amount of revenue can be measured reliably. Expenses are accounted on accrual basis.

Interest income/expenses is recognized in Statement of Net Income using the effective interest method when it is probable that the economic benefits associated with the transaction will flow to the Bank and the amount of revenue can be measured reliably.

The effective interest rate is the rate that exactly discount estimated future cash receipt or payment through expected life of the financial instrument or where appropriate a shorter period, to the net carrying amount of the financial asset and liability. While calculating the effective interest rate, the Bank estimates cash flows considering all contractual terms of the financial instruments but excluding future credit losses. The calculation includes all amount paid or received by the Bank that are an integral part of the effective interest rate of the financial instrument, including the transaction costs and other premium or discounts.

Interest income on stage 1 and stage 2 financial assets measured at amortized cost is recognized on gross carrying amount. Interest income on stage 3 financial assets is recognized on net carrying amount.

Interest income on investments from certain banks and financial institutions which are declared as problematic and receipt of interest from which is not forthcoming are not recognized.

3.21 Non Interest Income

i. Fees and Commission income

Fees and commission income is earned for currency exchange and government transactions and other services. These are measured on accrual basis.

ii. Net trading income

Net trading income comprises gains less losses relating to trading assets and liabilities and includes all realized and unrealized fair value changes.

iii. Net income from financial instruments designated at fair value

All gains and losses from the changes in the fair value of financial assets and liabilities designated at fair value are recognized through Net Income. Interest income and expenses and dividend income arising on these financial instruments are also included, except for interest arising from debt securities issued by the Bank, and derivatives managed in conjunction with those debt securities which is recognized in Interest expense.

Net income from other financial instruments at fair value through profit and loss related to non-trading derivatives held for risk management purposes that do not form part of the qualifying hedge relationships are recognized through statement of net income. It includes realized and unrealized fair value changes, interest, dividend and foreign exchange differences.

iv. Other Income and Expenses

Other income and expenses are recognized on an accrual basis. The following incomes are recognized based on the recognition criteria explained here under.

- Balances unclaimed and outstanding for more than three clear consecutive accounting years in unclaimed account is written back to income.
- Dividend income is recognized when the right to receive income is established.
- Penal income is accounted on cash basis.
- Profit/loss from sale of precious metal and coins are recognized when the sale is made.

- Grant income is not recognized until there is reasonable certainty that the entity will comply with the conditions attaching to it, and that the grant will be received. Grant that becomes receivable as compensation for expenses or losses already incurred or for the purpose of giving immediate financial support with no future related costs is recognized in statement of net income of the period in which it becomes receivable.

Gains and losses arising from incidental activities to the main revenue generating activities and those arising from a group of similar transactions which are not material are aggregated, reported and presented on a net basis.

3.22 Note Printing Expenses

The Bank procures note printing service from note printing service providers outside from the country. Note printing expenses include cost of printing notes and cost incurred to bring note to our premises. These costs include transportation cost, transit insurance and loading/unloading expenses. Note printing expenses is recognized in statement of net income at the time of receipt of the notes by the Bank.

3.23 Unclaimed Account

Unclaimed account under Sundry Liabilities represents amount that remained unclaimed and outstanding for more than two years. Amount outstanding for more than three years in unclaimed account is transferred to miscellaneous income in Statement of Net Income.

3.24 Contingent Liabilities and Commitments

Contingent liabilities are possible obligations whose existence will be confirmed only by uncertain future events or present obligations where the transfer of economic benefit is not probable or cannot be reliably measured. All outstanding letter of credit issued, capital commitments, litigation amount and unclaimed amount recognized as income, which are not recognized as liabilities in Statement of Financial Position, are shown under respective headings disclosed as Contingent Liabilities and Capital Commitments items. Where applicable, such amounts are measured at best estimates.

3.25 Consolidation of Project Accounts

The Bank manages and implements various projects, which are helpful in attaining its objectives, on its own by entering into project agreement with the funding agencies or subsidiary loan agreements with Government of Nepal or on behalf of Government of Nepal (GON).

The projects for which the Bank has entered into separate subsidiary loan agreements with Government of Nepal or has entered into separate project agreements with other funding agencies are consolidated with the Bank's account. For projects which are implemented by the Bank on behalf of the GON, the accounts of these projects are not consolidated with the Bank's financial statements as the Bank has no obligation towards such projects or any other counter party and there is no right of the Bank in assets, liabilities, equity, income and expenses of such projects. Disclosure of such projects is given in the notes.

3.26 Events Occurring after the Reporting Date

All material subsequent events after the reporting date have been considered and where appropriate adjustments or disclosures have been made in the respective notes to the Financial Statements.

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
4.1 Cash and balances with banks		
Foreign currency cash in hand	25,243,089,889	30,961,825,026
Balances with other central banks	51,280,897,155	64,245,660,926
Balances with foreign banks	55,123,027,468	73,765,596,523
Money at overnight placements with other central banks	-	-
Interest receivable	35,000,282	22,680,077
Less: Allowances for expected credit loss	(23,637,765)	(18,754,655)
Total cash and balance with banks	131,658,377,029	168,977,007,897
4.2 IMF related assets		
Special drawing right holding	23,791,069,016	25,649,141,930
Interest receivable	200,734,132	208,733,483
Less: Allowances for expected credit loss	-	-
Total IMF related assets	23,991,803,148	25,857,875,413
Details disclosure regarding the financial position on IMF is provided in Note 5.14		
4.3 Term deposit with foreign banks		
Term deposit with maturity of 3 months or less	43,819,360,000	71,583,174,285
Term deposit with maturity of more than 3 months	551,169,998,743	447,107,962,128
Interest receivable	3,975,886,250	4,267,570,670
Less: Allowances for expected credit loss	(456,767,567)	(496,695,673)
Total term deposit with banks	598,508,477,426	522,462,011,410
4.4 Investment in foreign securities		
Investment measured amortised cost		
Treasury bills	473,540,602,653	358,951,073,893
Treasury Notes	425,622,066,365	157,203,305,023
Mid Term Instruments (MTI)	126,282,230,415	12,516,455,931
Coupon bonds	96,453,226,913	129,436,323,270
Interest receivable	6,425,308,468	2,543,979,916
Less: Allowances for expected credit loss	(581,560,448)	(301,632,462)
Investment measured fair value through OCI		
Treasury bills		
Treasury Notes		
Coupon bonds		-
Less: Allowances for expected credit loss		-
Investment measured fair value through profit or loss		
Treasury bills		
Treasury Notes		
Coupon securities		
Coupon bonds		
Total investment in securities	1,127,741,874,366	660,349,505,571

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.5 Other receivables	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Receivable from Asian Clearing Union		
Other receivable	-	-
Less: Allowances for expected credit loss	-	-
Total interest and other receivable	-	-
4.6 Investment in Gold Certificates	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Investment in paper gold	82,431,302,171	65,812,728,226
Trading gold	-	-
Interest receivable on paper gold	891,131,047	530,515,514
Total investment in gold certificates	83,322,433,218	66,343,243,740
Details disclosure regarding the investment in gold is provided in Note 5.1		
4.7 Investment in Government securities	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Investment in treasury bills	-	43,672,157,910
Investment in bond	20,362,590,200	28,820,795,978
Investment in Government bond issued for IMF related liabilities	2,438,302,023	2,701,139,740
Interest receivable	246,260,755	2,092,338,497
Less: Allowances for expected credit loss	-	-
Total investment in Government securities	23,047,152,978	77,286,432,125
4.8 Investment in bonds & term deposit	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Investment in corporate bonds	-	-
Term deposit with Bank and Financial Institutions	7,284,800,000	6,424,200,002
Interest receivable	122,829,432	134,778,491
Less: Allowances for expected credit loss	(26,539,606)	(84,759,055)
Total fixed deposit with Bank and Financial Institutions	7,381,089,826	6,474,219,438
4.9 Advances and receivables from Government	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Overdraft provided to Government	-	-
Advance payment to Government	1,460,000,000	1,460,000,000
Receivable from Government - IMF Bond	262,837,718	-
Advance to project/fund operated by Government	-	-
Interest Receivable	223,820,560	146,000,000
Less: Allowances for expected credit loss	-	-
Total advance to Government	1,946,658,278	1,606,000,000

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
4.10 Loan and advances to bank and financial institutions		
Standing liquidity facility	-	-
Refinance	-	1,497,808,982
Lender of last resort	-	-
Securities purchased under repurchase agreement	-	-
Other loans to BFIs	118,423,040	118,423,040
Interest receivable	26,553	52,014,969
Less: Allowances for expected credit loss	(15,992)	(225,213)
Total Loan and advances to bank and financial institutions	118,433,601	1,668,021,778
4.11 Other loan and advances		
Staff loans	11,257,077,314	7,833,595,792
Less: Amortization	(3,580,874,113)	(2,256,787,609)
Pension advance	1,652,831,031	2,082,436,168
Travelling advances to staff	5,062,201	1,884,620
Advance for construction	1,501,644	221,396,701
Staff endowment policy advance	5,854,850	6,612,690
Other advance	55,588,947	34,981,588
Interest receivable	2,699,983	1,656,954
Less: Allowances for expected credit loss	-	-
Total other loan and advances	9,399,741,857	7,925,776,904
4.12 Equity investment		
Investment in equity instruments measured at fair value through OCI		
Cost price	642,480,250	2,486,358,028
Fair Value Changes	3,660,326,514	3,025,140,244
Total equity investment	4,302,806,764	5,511,498,272
Details disclosure regarding the equity investment is provided in Note 5.6.5		
4.13 Other receivables		
Dividend receivable	-	-
Sundry debtors	-	-
Deposits	1,360,679	1,374,123
Other receivables	7,960,194	40,978,960
Less: Allowances for expected credit loss	(7,575,406)	(8,176,708)
Total interest and other receivables	1,745,467	34,176,375

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.14 Gold and silver assets	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Gold held in reserve at cost	27,351,269	27,351,269
Silver held in reserve at cost	20,406,443	20,406,443
Changes in fair value	43,955,763,597	33,978,303,860
Total gold and silver assets	44,003,521,309	34,026,061,572
Details disclosure regarding the gold and silver assets is provided in Note 5.1		
Current year Income available for distribution		
4.15 Inventories	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Gold stock	1,092,816,617	1,304,156,726
Silver stock	81,897,402	84,282,890
Coin stock	270,083,340	194,420,585
Numismatic stock	3,778,067	3,782,171
Other metal stock	31,752,520	31,135,673
Dispensary stock	660,805	540,828
Gross inventories	1,480,988,751	1,618,318,873
Less: Write down of inventories to net realizable value	-	-
Coin stock	(22,465,540)	(22,465,540)
Other metal stock	(8,716,000)	(8,716,000)
Net inventories	1,449,807,211	1,587,137,333

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.16 Property, Plant and equipment

Please see accounting policy in Note 3.7. The details are given as below:

Particulars		Land	Building	Temporary Structure	Computer & Accessories	Vehicles	Machinery Equipment	Office Equipment	Furniture and Fixture	Other Assets	Right of Use Assets	Capital Work in Progress	Total Assets
Depreciation Rate			3%	20%	20%	20%-25%	20%	20%	10%	20%			
Original Cost	Balance as on 1st Sawan 2079	360,623,152	856,290,219		321,810,046	677,252,197	336,582,182	186,902,476	72,276,136	6,075,779	134,917,610	3,105,717,862	6,058,447,659
	Addition during the Year	-	25,918,184		67,630,658	44,973,000	213,507,174	21,757,262	11,656,164	950,027	44,263,538	732,436,571	1,163,092,578
	Disposal/Write Off/Adjustment	-	(94,563)		(11,798,663)	(189,307)	(813,305)	(4,832,725)	(386,527)	(204,496)		(18,147,843)	(36,467,429)
	Balance as on 31st Asar 2080	360,623,152	882,113,840		377,642,041	722,035,891	549,276,051	203,827,013	83,545,773	6,821,310	179,181,148	3,820,006,590	7,185,072,809
Accumulated Depreciation	Balance as on 1st Sawan 2079	-	362,090,951		197,634,531	350,108,370	112,190,666	142,567,701	36,301,639	5,435,583	44,689,380	-	1,251,018,821
	Depreciation for the Year	-	25,794,195		44,512,403	108,517,819	84,564,950	17,931,271	6,217,118	387,043	38,079,128	-	326,003,927
	Disposal/Write Off/Adjustment	-	12,590		(10,571,555)	(189,304)	(788,300)	(4,254,349)	(384,268)	(204,491)			(16,379,677)
	Balance as on 31st Asar 2080	-	387,897,736		231,575,379	458,436,885	195,967,316	156,244,623	42,134,489	5,618,135	82,768,508	-	1,560,643,071
Net Book Value as on 31st Asar 2080		360,623,152	494,216,104		146,066,662	263,599,006	353,308,735	47,582,390	41,411,284	1,203,175	96,412,640	3,820,006,590	5,624,429,738
Original Cost	Balance as on 1st Sawan 2080	360,623,152	882,113,840		377,642,041	722,035,891	549,276,051	203,827,013	83,545,773	6,821,310	179,181,148	3,820,006,590	7,185,072,809
	Addition during the Year		98,261,227	1,448,196	112,048,515	55,400,000.00	68,894,985.54	17,815,361.93	24,390,046.53	689,871.87	24,983,768	877,211,670	1,281,143,642
	Disposal/Write Off/Adjustment		(6,720,757)		(9,026,712)	(26,715,254.00)	(1,904,050.00)	(6,500,154.57)	(221,162.93)	(320,711.00)		(97,630,815)	(149,039,617)
	Balance as on 31st Asar 2081	360,623,152	973,654,310	1,448,196	480,663,844	750,720,637	616,266,987	215,142,220	107,714,657	7,190,471	204,164,916	4,599,587,445	8,317,176,835
Accumulated Depreciation	Balance as on 1st Sawan 2080	-	387,897,736		231,575,379	458,436,885	195,967,316	156,244,623	42,134,489	5,618,135	82,768,508	-	1,560,643,071
	Depreciation for the Year		27,910,578	271,209	80,850,726	98,167,687.74	93,957,197.39	17,918,695.85	7,289,662.02	411,102.41	39,620,298		366,397,156
	Disposal/Write Off/Adjustment		(4,707,410)		(7,994,696)	(26,715,245.00)	(1,904,048.00)	(6,025,606.84)	(189,817.59)	(320,707.00)			(47,857,530)
	Balance as on 31st Asar 2081	-	411,100,904	271,209	304,431,409	529,889,328	288,020,465	168,137,712	49,234,333	5,708,530	122,388,806	-	1,879,182,696
Net Book Value as on 31st Asar 2081		360,623,152	562,553,406	1,176,987	176,232,435	220,831,309	328,246,522	47,004,508	58,480,324	1,481,941	81,776,110	4,599,587,445	6,437,994,139

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.17 Intangible Assets

Please refer accounting policies in Notes 3.8. The details of balance are as follows:

Particulars	Computer Software			Capital Work in Progress	Total Intangible Assets	
	Useful Life Defined by Contractual Agreements	Other Useful Life				
Amortisation Rate		20%	10%			
Original Cost	Balance as on 1st Sawan 2079	10,367,411	26,421,726	243,872,285	-	280,661,422
	Addition during the Year	9,698,129	16,944,095	-	-	26,642,224
	Disposal/Write Off/Adjustment				-	-
	Balance as on 31st Asar 2080	20,065,540	43,365,821	243,872,285	-	307,303,646
Accumulated Amortisation	Balance as on 1st Sawan 2079	2,887,403	16,254,335	213,192,339	-	232,334,077
	Depreciation for the Year	3,427,327	3,822,079	20,476,113	-	27,725,519
	Disposal/Write Off/Adjustment				-	-
	Balance as on 31st Asar 2080	6,314,730	20,076,414	233,668,452	-	260,059,596
Net Book Value as on 31st Asar 2080	13,750,810	23,289,407	10,203,833	-	47,244,050	
Original Cost	Balance as on 1st Sawan 2080	20,065,540	43,365,821	243,872,285	-	307,303,646
	Addition during the Year	8,894,230	1,049,202	275,000	-	10,218,432
	Disposal/Write Off/Adjustment				-	-
	Balance as on 31st Asar 2081	28,959,770	44,415,023	244,147,285	-	317,522,078
Accumulated Amortisation	Balance as on 1st Sawan 2080	6,314,730	20,076,414	233,668,452	-	260,059,596
	Depreciation for the Year	6,032,881	6,319,158	1,480,122	-	13,832,161
	Disposal/Write Off/Adjustment		300,000		-	300,000
	Balance as on 31st Asar 2081	12,347,611	26,695,572	235,148,574	-	274,191,757
Net Book Value as on 31st Asar 2081	16,612,159	17,719,451	8,998,711	-	43,330,321	

4.18 Other Assets

Particulars	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Deferred Employees Benefits	3,580,874,113	2,256,787,609
Project Assets	-	-
Prepaid expense	82,112,112	81,071,202
Other Assets		
Total	3,662,986,225	2,337,858,811

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.19	Deposit of bank and financial institutions	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	<i>Foreign Currency</i>		
	Deposit of commercial banks	12,847,372,512	6,276,820,166
	Deposit of development banks	21,482,583	53,151,624
	Deposit of finance companies	-	-
	Deposit of microfinance financial institutions	-	-
	Total foreign currency deposit	12,868,855,095	6,329,971,790
	<i>Local Currency</i>		
	Deposit of commercial banks	259,450,328,603	253,451,624,816
	Deposit of development banks	23,529,331,854	19,968,237,855
	Deposit of finance companies	5,548,059,069	5,127,341,295
	Deposit of microfinance financial institutions	2,190,549,872	2,228,327,458
	Total local currency deposit	290,718,269,398	280,775,531,424
	Total deposit of bank and financial institutions	303,587,124,493	287,105,503,214
4.20	IMF related liabilities	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	<i>Foreign Currency</i>		
	Special Drawing Right allocation	38,627,474,746	38,817,553,383
	Interest bearing loans	-	-
	Interest payable	325,914,569	315,898,321
	Total foreign currency IMF related liabilities	38,953,389,315	39,133,451,704
	<i>Local Currency</i>		
	IMF account no.1	11,855,996,232	11,881,913,786
	IMF account no.2	3,009,977	1,010,403
	Total local currency IMF related liabilities	11,859,006,209	11,882,924,189
	Total IMF related liabilities	50,812,395,524	51,016,375,893
	Details disclosure regarding the financial position on IMF is provided in Note 5.14		
4.21	Deposit of Government	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Deposit of Central Government	(99,491,721,176)	(61,757,015,981)
	Deposit of Province Government	69,227,910,373	83,963,562,437
	Deposit of Local Authorities	94,217,201,812	22,882,901,160
	Total deposit of Government	63,953,391,009	45,089,447,616
4.22	Deposit of other institutions	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Deposit of public enterprises	2,249,194,159	2,554,494,754
	Deposit of Government for Interest Subsidy & Subsidies Loan	8,811,688,206	7,763,663,519
	LC margin deposit	8,445,825,910	7,044,368,728
	Deposit of other organisations	556,487,795	589,266,495
	Total deposit of other institutions	20,063,196,070	17,951,793,496

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
4.23 Currency in Circulation		
Currency Issued (Denomination)		
1	160,986,603	160,997,039
2	185,118,052	185,151,436
5	3,741,125,185	3,640,451,885
10	6,031,239,740	5,867,673,450
20	8,024,619,020	7,524,263,040
25	57,032,400	57,047,200
50	14,082,194,950	14,685,951,900
100	32,531,186,800	30,394,594,800
250	87,422,750	87,423,250
500	136,899,419,500	130,670,884,000
1000	488,349,655,000	446,805,562,000
Gross Amount of Currency in Circulation	690,150,000,000	640,080,000,000
Less: Cash at Vault of the Bank	(10,101,197,299)	(14,292,127,470)
Net Amount of Currency in Circulation	680,048,802,701	625,787,872,530
4.23.1 Reserve against currency in circulation	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Foreign Treasury Bills	473,540,602,653	358,951,073,893
Foreign Bank Balance (Including Term Deposits)	206,508,200,048	266,836,798,637
Total	680,048,802,701	625,787,872,530
4.24 Due to bank and financial institutions	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Holding of NRB bond issued	-	-
Deposit collection	950,000,000	20,000,000,000
Reverse repo liabilities	-	40,000,000,000
Standing Deposit Facility	354,500,000,000	-
Total due to bank and financial institutions	355,450,000,000	60,000,000,000
4.25 Other liabilities	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Payable to Asian Clearing Union	130,217,162	443,751,960
Deposit & Earnest money	24,753,000	14,355,000
Unclaimed account	57,360,703	58,360,869
Unclaimed Deposit of Bank and Financial Institutions	24,119,003	14,937,593
Lease liabilities	93,310,222	103,917,043
Loan from Government for project operation	-	-
Provision for expense	2,765,845	26,882,959
Taxes payable	41,786,447	61,241,006
Payable to retired staff	334,754,908	418,909,466
Other liabilities	883,520,029	256,345,365
Total other liabilities	1,592,587,319	1,398,701,261
4.26 Pension and other employment benefits payable	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Pension and gratuity fund	20,674,784,248	19,799,326,845
Less: Plan Assets for pension and gratuity fund	(19,764,593,229)	(19,433,209,385)
Staff security fund	2,810,347,436	2,781,136,386
Less: Plan Assets for staff security fund	(2,245,050,687)	(2,122,731,894)
Leave encashment	1,404,336,645	1,268,934,517
Staff medical fund	1,628,982,456	1,618,368,582
Welfare Provident fund	854,383,075	797,784,854
Total pension and other employment benefit payable	5,363,189,944	4,709,609,905

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.27	Reserve	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	General Reserve	87,394,781,104	76,120,125,947
	Monetary Liabilities Reserve	18,882,771,816	15,194,655,781
	Financial Stability Fund	15,685,257,818	11,997,141,783
	Open Market Operation Stabilization Fund	12,863,593,549	2,196,772,113
	Exchange Equalization Fund	221,813,526,867	206,818,097,401
	Gold and Silver Equalization Reserve	92,362,529,636	65,766,495,953
	Net Cumulative Surplus Fund	2,169,130,410	2,039,492,402
	Development Fund	76,595,989,244	70,595,989,244
	Banking Development Fund	1,601,941,806	1,601,941,806
	Mechanisation Fund	1,891,316,414	1,891,316,414
	Scholarship Fund	61,594,504	61,594,504
	Mint Development Fund	1,097,712,943	1,097,712,943
	Gold Replacement Fund	4,799,085,589	3,707,932,111
	Rural Self Reliance Fund	253,400,000	253,400,000
	Rural Self Reliance Fund (Administration Expense Reimbursement Fund)	51,087,606	51,087,606
	Actuarial Gain Reserve	2,634,091,770	2,532,245,736
	Fair Value Reserve	3,660,326,514	3,025,140,244
	Impact on Retained Earning due to ECL & Lease	-	-
	Total Reserves	543,818,137,590	464,951,141,988

4.27 (a) Appropriation of Net Profit/(Loss)

Particulars	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Net Income/(Expenditure) for the year	116,090,816,163	87,561,913,257
Less:		
Foreign Exchange Gain/(Loss) - Unrealised	(14,995,429,467)	(10,009,028,778)
Net Gold and Silver Revaluation Gain/(Loss)	(26,596,033,683)	(17,112,315,089)
Transfer to Fair Value Reserve	(635,186,270)	(346,463,285)
Transfer to Actuarial Reserve	(101,846,034)	388,295,476
Current year Income available for distribution	73,762,320,709	60,482,401,581
Transfer from Open Market Operation Stabilization Fund	2,088,750,238	-
Surplus before appropriations	75,851,070,947	60,482,401,581
Less: Appropriations		
General Reserve	(11,274,655,157)	(11,731,293,096)
Monetary Liability Reserve	(3,688,116,035)	(3,024,120,079)
Financial Stability Fund	(3,688,116,035)	(3,024,120,079)
Open Market Operation Stabilization Fund	(12,755,571,674)	(2,196,772,113)
Development Fund	(6,000,000,000)	(13,500,000,000)
Gold Replacement Fund	(1,091,153,478)	(1,351,014,924)
Net Cumulative Surplus Fund	(129,638,007)	(655,081,290)
Balance Payable to Government of Nepal	37,223,820,561	25,000,000,000

Nepal Rastra Bank

Notes to the financial statements

For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.28 Interest income on foreign currency financial assets	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Interest income on term/demand deposit	34,189,325,627	22,388,814,517
Interest income on Foreign Securities	41,499,583,052	20,994,125,972
Interest income on fixed income securities	3,009,534,429	4,183,285,053
Interest income on SDR holdings	1,086,777,007	799,827,322
Other FCY interest income	-	-
Total	79,785,220,115	48,366,052,864
4.29 Interest expense on foreign currency financial liabilities	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Interest on SDR Allocation	1,578,272,946	1,116,737,205
Interest on interest bearing loans	-	-
Other interest expense	40,726,734	25,487,721
Total	1,618,999,680	1,142,224,926
4.30 Interest income on local currency financial assets	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Interest income on Treasury Bills	950,733,324	6,242,600,503
Interest income on Government bonds	1,247,100,940	1,370,785,145
Interest income on Refinance	38,235,619	1,535,831,566
Interest income on Standing Liquidity Facility and Repo	748,110	4,813,142,666
Other LCY interest income	1,099,527,672	1,468,372,820
Total	3,336,345,665	15,430,732,700
4.31 Interest expense on local currency financial liabilities	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Interest expense on Deposit Collection	1,186,248,874	6,300,005
Interest expense on Reverse Repo	25,564,380	60,644,072
Interest expense on SDF	876,936,984	-
Interest expense on Lease Liabilities	5,076,838	4,974,568
Other interest expense	92,206,976	10,093,172
Total	2,186,034,052	82,011,817

Nepal Rastra Bank

Notes to the financial statements

For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.32	Fee and commission income	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Commission Income	109,794,706	113,653,096
	Letter of credit commission	719,973	730,107
	RTGS fee	10,199,844	11,982,891
	Total	120,714,523	126,366,094
4.33	Income on Gold Certificates	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Income on Paper Gold	422,354,601	589,346,875
	Gain or loss on revaluation of trading gold	-	-
	Total	422,354,601	589,346,875
4.34	Other income	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Income from Mint (Sale of Coin)	11,754	15,532
	Gain from Sale of Precious Metals and Coins	668,798,876	761,668,049
	Provisions written back	3,094,112	82,227,392
	Fine/Penalty Charge	33,569,234	259,675,160
	Profit/(Loss) on Sale of Investment Securities	-	-
	Profit/loss on Sale of Assets	8,014,435	6,430,166
	Dividend Income	70,973,442	150,774,282
	Project Income/(Loss)	-	11,363,117
	Grant Income	-	16
	Miscellaneous income	136,204,055	144,684,621
	Total Other Income	920,665,908	1,416,838,335
4.35	Fee and commission expense	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Agency commission and service charges	91,273,169	77,005,353
	Other fee and commission expense	1,171,000	1,539,820
	Total	92,444,169	78,545,173

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.36 Allowance for ECL (loss)/gain on financial assets

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Cash & Bank Balance	(4,882,970)	(7,583,147)
Investment in Securities	(279,927,987)	(55,787,173)
Term Deposit	98,147,556	(84,071,131)
Loans and advances to BFIs	209,222	15,105,317
Other Receivables	601,302	313,803
Total	(185,852,877)	(132,022,331)

The details of movement and stagewise information on allowance for expected credit loss/gain is further disclosed in note no. 5.6.1

4.37 Personnel expenses

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Salary	872,921,802	827,207,072
Allowances	1,046,533,648	854,283,817
Provident Fund Contribution	87,292,180	82,720,707
Staff Welfare Provident Fund Contribution	838,171,636	794,249,533
Pension & Gratuity Expense	335,718,660	393,288,733
Staff Security Expense	124,886,214	120,698,194
Staff Leave Compensation	229,012,600	82,115,522
Staff Medical Fund Contribution	97,919,671	504,674,809
Amortisation of deferred employees benefits	213,747,501	239,068,816
Others	26,831,069	24,215,774
Total	3,873,034,981	3,922,522,977

Nepal Rastra Bank

Notes to the financial statements

For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.38 Administrative expenses	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Directors Fees and Expenses	8,469,162	7,595,074
Mint Expenses	229,119,535	118,873,390
Security charges	284,677,123	282,803,383
Fund Transfer Expense	37,631,575	35,319,014
Travelling Expenses	420,579,044	280,811,283
Insurance Charges	107,431,965	105,952,076
Repair & Maintenance	46,846,747	33,263,563
Banking Promotion	113,453,856	72,516,313
Audit Fees and Expenses	4,782,945	4,001,500
Utilities Expenses	68,187,976	59,255,375
Postal and Communication Expenses	21,905,615	19,990,676
House Rent	6,808,415	2,229,806
Training Seminar and Membership	34,884,917	26,248,557
Expenses on Miscellaneous Assets	10,938,545	9,399,492
Consumable Expenses	20,119,756	22,902,215
Books and Periodicals	13,404,873	12,561,803
Software Annual Maintenance Charges	118,351,956	111,040,739
Meeting Fee and Expense	48,731,202	58,948,623
Advertisement	9,585,335	12,093,029
Wages	95,707,153	76,434,404
Miscellaneous Expenses	114,137,289	125,075,430
Total	1,815,754,984	1,477,315,745
4.39 Depreciation, amortisation and impairment	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Depreciation on Property & Equipment	326,792,907	290,671,604
Impairment of Property & Equipment	2,470,755	1,882,047
Amortisation of intangible assets	13,832,163	24,906,480
Impairment of intangible assets	-	-
Depreciation on Right of Use Assets	39,620,298	38,079,128
Total	382,716,123	355,539,259

5. Significant Disclosures

5.1. Gold and Silver

The Bank has been holding gold and silver for reserve purpose as well as for minting purpose. The gold and silver held for reserve purpose, being the financial assets, has been measured at fair value and the gold and silver held for minting purpose, being the inventories of the Bank, has been measured at lower of cost or net realizable value.

The gold and silver measured at fair value along with its quantity is as follows:

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Weight (Kg)	Total Fair Value (NRs.)	Weight (Kg)	Total Fair Value (NRs.)
Investment in Paper Gold	7,280.53	82,431,302,171	7,280.53	65,812,728,226
Trading gold	-	-	-	-
Gold held in reserve	1,953.66	24,605,397,318	1,953.66	18,793,252,571
Silver held in reserve	120,037.90	19,398,123,991	120,037.90	15,232,809,000
Total		126,434,823,480		99,838,789,797

Fair value for investment in paper gold; and gold and silver held at reserve is determined based on the closing rate prevailing in London Bullion and Metal Association; and Nepal Gold & Silver Dealer's Association respectively. For gold physically held with the Bank, the rate for Fine Gold (9999) has been considered for the purpose of fair value.

Mint Division of the Bank has held gold and silver for minting purpose and is treated as inventories kept for further processing & minting. The inventories are measured at lower of cost or net realizable value. The gold and silver held by the Bank as inventories which is measured at cost or net realizable value whichever is lower is as follows:

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Weight (Kg)	Value (NRs.)	Weight (Kg)	Value (NRs.)
Gold held in Stock	306.1465	1,092,816,617	313.0133	1,304,156,726
Silver held in Stock	3,660.35	81,897,402	4,675.38	84,282,890
Total		1,174,714,019		1,388,439,616

5.2. Year-end Exchange Rates

The year-end exchange rates of Nepalese Rupees for major currencies used for reinstating the balances of foreign currency assets and liabilities were as per below:

S. No.	Currency	Current Year (2080/81)	Previous Year (2079/80)
1	US Dollar	133.36	131.17
2	UK Pound Sterling	173.29	171.95
3	Euro	145.46	147.19
4	Swiss Franc	149.14	152.7
5	Australian Dollar	90.47	90.1
6	Canadian Dollar	97.82	99.98
7	Singapore Dollar	99.45	99.31
8	Japanese Yen	0.845	0.945
9	Chinese Yuan	18.39	18.38
10	Saudi Arabian Riyal	35.56	34.96
11	Qatari Riyal	36.57	35.98
12	Thai Baht	3.69	3.78
13	UAE Dirham	36.31	35.71
14	Malaysian Ringgit	28.56	28.98
15	South Korean Won	0.097	0.1034
16	Swedish Kroner	12.71	12.79
17	Danish Kroner	19.49	19.75

18	Hong Kong Dollar	17.08	16.78
19	Kuwait Dinar	436.39	428.35
20	Bahrain Dinar	353.74	347.99
21	SDR	176.8	177.67
22	Indian Rupees	1.6	1.6

5.3. Related Parties Disclosure

5.3.1. Key Management Personnel

The key management personnel are those persons having authority and responsibility of planning, directing and controlling the activities of the entity, directly or indirectly including the board members. The key management personnel of the Bank include members of its Board of Directors and Special Class Officers (Executive Directors). The key management personnel who are holding various positions in the Bank during the year are as follows:

S.N.	Name	Post	Date	Remarks
1	Mr. Maha Prasad Adhikari	Governor	2076.12.24	
2	Mr. Arjun Prasad Pokharel	Finance Secretary	2080.01.25	Discharge of position w.e.f. 2080.05.28
3	Dr. Krishna Hari Pushkar	Finance Secretary	2080.06.05	Discharge of position w.e.f. 2081.01.09
4	Mr. Madhu Kumar Marasini	Finance Secretary	2081.01.12	
5	Dr. Neelam Dhungana (Timsina)	Deputy Governor	2077.11.25	
6	Mr. Bam Bahadur Mishra	Deputy Governor	2077.11.25	
7	Mr. Chinta Mani Siwakoti	Board Member	2079.02.06	
8	Mr. Shankar Prasad Acharya	Board Member	2079.02.06	
9	Dr. Ravindra Prasad Pandey	Board Member	2080.01.26	

The transactions, if any, with director-related or key management personnel-related entities occurred in the normal course of the Bank's operations were conducted as arm's length transactions.

i. Transactions with Key Management Personnel

In addition to salaries, non-cash benefits (Vehicle Facility) were provided to special class officers and the executive board members. Furthermore, Governor and Deputy Governors are also entitled to post employee benefits. The data relating to total compensation paid to key management personnel are as follows:

Particulars	Current Year (NRs.)	Previous Year (NRs.)
Short term employee benefits	94,829,399	89,583,827
Post-employment and other long term benefits	5,140,976	5,104,976
Total	99,970,375	94,688,803

Other transactions with the Key Management Personnel and the status of year end balances with them are presented below:

Particulars	Current Year (NRs.)	Previous Year (NRs.)
Meeting Fees/Incidental Expenses to Directors	18,513,579	16,029,326
Loan Facilities	167,399,000	122,219,000
Total	185,912,579	138,248,326

ii. Salary, Benefits and Other Facilities of Board Members

Members of the Bank's board are entitled to a meeting allowance of NRs. 9,000 per meeting. Additionally, executive board members receive a salary along with various allowances. All board members are also entitled to benefits including fuel, vehicle repair, telephone, newspaper, internet, driver services, and medical facilities. The details of salaries, benefits, and other facilities provided to both executive and non-executive board members for the fiscal year 2080/81 are presented below:

S. No.	Name	Post	Salary	Board Meeting Allowance	Other Allowances & Facilities
1	Mr. Maha Prasad Adhikari	Governor	1,632,000	333,000	4,497,071
2	Mr. Arjun Prasad Pokharel	Finance Secretary	-	54,000	83,520
3	Dr. Krishna Hari Pushkar	Finance Secretary	-	171,000	209,839
4	Mr. Madhu Kumar Marasini	Finance Secretary	-	63,000	76,393
5	Dr. Neelam Dhungana (Timsina)	Deputy Governor	1,460,400	297,000	4,558,526
6	Mr. Bam Bahadur Mishra	Deputy Governor	1,460,400	315,000	4,070,637
7	Mr. Chinta Mani Siwakoti	Board Member	-	324,000	873,240
8	Dr. Shankar Prasad Acharya	Board Member	-	288,000	1,112,960
9	Dr. Ravindra Prasad Pandey	Board Member	-	333,000	853,393
Total			4,552,800	2,178,000	16,335,579

5.3.2. Government of Nepal

The Bank, being the Central Bank of Nepal, was incorporated under Nepal Rastra Bank Act, 2012 (currently replaced by Nepal Rastra Bank Act, 2058) and the Government of Nepal (GON) is the controlling body of the Bank holding 100% of its capital.

i. Transactions with Government of Nepal

The transaction with GON and the status of year end balances with GON are as follows:

Particulars	Current Year (NRs.)	Previous Year (NRs.)
Transactions during the year		
Commission Income received from GON	105,997,589	109,670,503
Payment made to GON from surplus (As per Financial Statement of Previous Year)	25,000,000,000	11,070,000,000
Adjustment of Receivable from Surplus Payable to GON	-	-
Balances at the year end		
Deposit from GON	63,953,391,009	45,089,447,616
Advance to GON for Business Continuity Loan	1,460,000,000	1,460,000,000
Investment in Treasury Bills (GON)	-	43,672,157,910
Investment in Bonds (GON)	18,887,992,223	27,614,214,718
Investment in Saving Certificates (GON)	3,912,900,000	3,907,721,000
Interest and Commission Receivable	465,260,755	2,047,350,761

ii. Government of Nepal Treasury Position

Balance of Government of Nepal as of 31st Asar 2081 as per the records of the Bank is a surplus balance of NRs. 63,953,391,009 (PY NRs. 45,08,94,47,616). The balance is yet to be confirmed by Comptroller General's office of GON. However, based on the past experience management believes that difference if any, between records of the Bank and Comptroller General's office will be insignificant and will not have material impact on financial position.

5.4. Inter-Office Transactions

There is no net balance of at the end of the year on inter-office transactions.

5.5. Assets Received in Grant

The various assets received as grants under the Financial Sector Restructuring Project (Phase I and Phase II) were valued at NRs. 11,585,586, with a written-down balance of NRs. 7 (PY NRs. 7) at the end of the fiscal year. With the technical and financial assistance of the Department for International Development (DFID), a Disaster Recovery Site was established in Biratnagar, valued at approximately NRs. 232,059,005 (comprising NRs. 89,344,232, USD 240,463, and GBP 646,544), which also had a written-down balance of NRs. 16 (PY NRs. 16) at year-end. Additionally, under the auspices of the Financial, Commonwealth & Development Office of the UK, the development of the Supervisory Information System (SIS) has been successfully completed and handed over. The associated computer hardware and software for this system were valued at NRs. 141,820,115. Consequently, the grant has been recorded at a nominal value of NRs. 26, with grant income of NRs. 26 duly recognized.

5.6. Financial Instruments

Financial Risk Management– Overview

Risk Management Framework

The Bank's Board of Directors has the overall responsibility for the establishment and oversight of the Bank's Risk Management Framework. The Board of Directors has formed the Risk Management Committee, which is responsible for developing and monitoring the Bank's risk management policies. The committee reports regularly to the Board of Directors about its activities.

The Bank's risk management policies are established to identify and analyze the risk faced by the Bank, set appropriate risk limits and control, and monitor risks and adherence to the limit. Risk management policies and systems are reviewed regularly to reflect the changes in market conditions and the Bank's activities. The Bank through its training and management standards and procedures, aims to develop a disciplined and constructive control environment in which all employees understand their roles and obligations.

The Bank's Audit Committee oversees how the management monitors compliance with the Bank's risk management policies and procedures and reviews the adequacy of the risk management framework in relation to the risks faced by the Bank. The Audit Committee is assisted in its oversight role by Internal Audit Department. Internal Audit Department undertakes both regular and ad hoc review of risk management controls and procedures, the results of which are reported to the Audit Committee.

The Bank has exposure to the following risk arising from financial instruments:

- A. Credit Risk
- B. Liquidity Risk
- C. Market Risk

5.6.1. Credit Risk

Credit risk is the risk of financial loss to a party if a customer or counterparty to a financial instruments fails to meet its contractual obligation. The Bank's credit risk in relation to the financial instruments is the risk that its customer or counterparty fails to discharge its obligation in accordance with agreed terms and cause the Bank to incur a financial loss. The Bank's credit risk arises principally from the Bank's investment securities and receivable from customers. The credit risk in the Bank's foreign exchange reserve is monitored and reviewed by using credit limits based on credit ratings by international rating agency.

5.6.1.1. Exposure to Credit Risk

The maximum exposure to credit risk at the year end is as follows:

a) By Nature of Assets

Particulars	Amount in NRs.	
	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080
Foreign currency financial assets		
Cash and balances with banks	131,658,377,029	168,977,007,897
Derivative financial assets	-	-
IMF related assets	23,991,803,148	25,857,875,413
Term deposit with foreign banks	598,508,477,426	522,462,011,410
Investments in foreign securities	1,127,741,874,366	660,349,505,571
Other receivables	-	-

Total foreign currency financial assets	1,881,900,531,969	1,377,646,400,291
Local currency financial assets		
Balances with Banks	6,144,630	7,192,517
Investment in Government securities	23,047,152,978	77,286,432,125
Investment in bonds & term deposit	7,381,089,826	6,620,219,438
Advances and receivable from Government	1,946,658,278	1,460,000,000
Loan and advances to bank and financial institutions	118,433,601	1,668,021,778
Other loan and advances	9,399,741,857	7,925,776,904
Equity investment	4,302,806,764	5,511,498,272
Other receivables	1,745,467	34,176,375
Total local currency financial assets	46,203,773,401	100,513,317,409
Total financial assets	1,928,104,305,370	1,478,159,717,700

b) By Geographical Region

Amount in NRs.

S. No.	Particulars	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080
1	Argentina	-	30,391,016,142
2	Bahrain	72,536,162,985	67,653,705,599
3	Canada	-	30,102,289,156
4	China	97,660,618,707	185,664,348,765
5	Germany	-	-
6	Hongkong	138,904,228,300	9,191,677,175
7	India	440,434,524,707	362,940,464,977
8	Japan	-	53,225,802,365
9	Madrid, Spain	33,183,659,335	
10	Qatar	55,208,255,724	41,395,316,724
11	Singapore	152,053,436,239	17,338,069,634
12	Switzerland	274,939,735,484	108,602,458,054
13	U.A.E.	-	67,193,324,030
14	USA	486,359,861,475	235,229,986,185
15	Nepal	177,919,920,028	270,141,503,631
	Total	1,929,200,402,984	1,479,069,962,437
	<i>Less: Expected Credit Loss</i>	<i>(1,096,097,614)</i>	<i>(910,244,737)</i>
	Grand Total	1,928,104,305,370	1,478,159,717,700

c) By Nature of the Entity

Amount in NRs.

S. No.	Particulars	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080
1	Bank for International Settlements	190,384,661,635	603,098,749
2	Central Banks	48,888,735,996	63,642,562,177
3	Foreign Commercial Banks	593,991,005,341	596,955,717,166
4	International Monetary Fund	23,991,803,148	25,649,141,930
5	Foreign Government	1,000,463,201,741	660,320,609,793
6	Domestic Banks and FIs	9,209,899,586	8,380,418,972
7	Government of Nepal	23,309,990,695	78,777,961,491
8	Equity Instruments	4,302,806,764	5,440,005,710

9	Other Parties	34,658,298,078	39,300,446,449
	Total	1,929,200,402,984	1,479,069,962,437
	<i>Less: Expected Credit Loss</i>	(1,096,097,614)	(910,244,737)
	Grand Total	1,928,104,305,370	1,478,159,717,700

d) By Credit Rating

Particulars	As on 31.03.2081		As on 31.03.2080	
	Amount (NRs.)	%	Amount (NRs.)	%
<i>Foreign Currency</i>				
AAA	79,418,855,976	4.12%	60,270,216,980	4.08%
AA+	489,284,457,268	25.38%	263,315,542,941	17.81%
AA	787,265,923	0.04%	476,875,139	0.03%
AA-	122,582,793,801	6.34%	44,133,480,632	2.99%
A+	240,559,963,528	12.46%	309,621,905,224	20.95%
A	148,377,995,062	7.70%	168,971,086,020	11.43%
A-	47,029,622,346	2.42%	38,991,854,614	2.64%
BBB+	1,481,525,453	0.08%	257,429	0.00%
BB+	-	0.00%	-	0.00%
BB	-	0.00%	-	0.00%
BBB-	514,018,022,894	26.64%	435,241,840,677	29.44%
Other*	239,421,995,501	12.42%	57,440,423,423	3.89%
Total	1,882,962,497,752	97.60%	1,378,463,483,079	93.26%
<i>Less: Expected Credit Loss</i>	(1,061,965,783)		(817,082,790)	
Total Foreign Currency Financial Assets	1,881,900,531,969		1,377,646,400,289	
<i>Local Currency</i>				
Other*	46,237,905,232	2.40%	100,606,479,359	6.81%
<i>Less: Expected Credit Loss</i>	(34,131,831)		(93,161,948)	
Total Financial Assets	1,928,104,305,370	100%	1,478,159,717,700	100%

All of the above ratings are as per S&P.

*Rating not available or rating not required as per NRB's Investment Policy

5.6.1.2. Loss Allowances for Expected Credit Loss

The Bank had recognized the allowances for impairment based on Incurred Loss model as per the requirement of NAS 39: Financial Instruments- Recognition and Measurement. From the fiscal year 2078-79, the Bank has changed its accounting policy to recognize allowance for impairment based on Expected Credit Loss model as per the requirement of NFRS 9: Financial Instruments. The change in models of accounting for allowances for impairment has resulted into the changes in accounting policy and has been required by NFRS 9. Impairment on financial asset is measured at the end of each reporting period and the movement in the allowances for impairment of financial assets during the year is as follows:

Amount in NRs.

Particulars	Allowances for Expected Credit Loss for					
	Bank Balance	Investment in Securities	Term Deposits	Loans and advances to BFIs	Other Receivable	Total
Balance as on 32 nd Asar 2079	11,172,479	245,845,289	497,383,597	15,330,530	8,490,511	778,222,406
Impairment Loss Recognized	7,583,147	55,787,173	84,071,131			147,441,451
Amount Written Off	-	-	-	-	-	-
Reversal of Impairment Loss	-	-		(15,105,317)	(313,803)	(15,419,120)

Balance as on 31st Asar 2080	18,755,626	301,632,462	581,454,728	225,213	8,176,708	910,244,737
Impairment Loss Recognized	4,882,970	279,927,987	-	-	-	284,810,957
Amount Written Off	-	-	-	-	-	-
Reversal of Impairment Loss	-	-	(98,147,556)	(209,222)	(601,302)	(98,958,080)
Balance as on 31st Asar 2081	23,638,596	581,560,449	483,307,172	15,991	7,575,406	1,096,097,614

Credit Exposure Movement- ECL Stage wise

Amount in NRs.

Allowances for Expected Credit Loss for	Balance as on 31 st Asar 2081				Balance as on 31 st Asar 2080			
	Stage I	Stage II	Stage III	Total	Stage I	Stage II	Stage III	Total
Bank Balance	19,204,196	-	4,434,400	23,638,596	14,321,226	-	4,434,400	18,755,626
Investment in Securities	581,560,449	-	-	581,560,449	301,632,462	-	-	301,632,462
Term Deposits	457,760,046	-	25,547,126	483,307,172	497,601,888	-	83,852,841	581,454,728
Loan and advances to BFIs	15,991	-	-	15,991	225,213	-	-	225,213
Other Receivables	2,288,052	-	5,287,354	7,575,406	2,705,605	-	5,471,103	8,176,708
Total	1,060,828,734	-	35,268,880	1,096,097,614	816,486,394	-	93,758,343	910,244,737

Financial assets are written off (either in full or partially) when there is no reasonable expectation of recovering a financial asset in its entirety or a portion thereof. This is generally the case when the Bank determines that the borrower does not have assets or sources of income that could generate sufficient cash flows to repay the amounts subject to the write-off.

5.6.1.3. Credit Quality

The credit quality of counterparty of the financial assets is assessed based on the credit policy (Investment Directives) formed by the Board of Directors. Investment is made in the foreign counterparty whose credit rating is within the acceptable standard. In case of domestic investment, investment is made in the counterparty who meets the minimum standard level set by the credit policy. An analysis of credit quality of financial assets not impaired is as follows:

Amount in NRs.

Counterparties	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080
External Credit Rating at least AAA/BBB- from credit rating agency	594,188,564,514	597,059,887,688
Non Rated Counterparties	25,045,530,718	31,183,748,344
Central Banks	48,888,735,996	63,642,562,177
Bank for International Settlement	190,384,661,635	603,098,749
Foreign Government	1,000,463,201,741	660,320,609,793
International Monetary Fund	23,991,803,148	25,649,141,930
Government of Nepal	23,309,990,695	78,777,961,491
Financial Assets with Other Counterparties:		
Party with Normal Risk	22,866,688,686	21,655,948,554
Party with High Risk	61,225,851	177,003,711
Total	1,929,200,402,984	1,479,069,962,437
<i>Less: Expected Credit Loss</i>	(1,096,097,614)	(910,244,737)
Grand Total	1,928,104,305,370	1,478,159,717,700

5.6.1.4. Collateral held and other credit enhancement

The Bank holds collateral and other credit enhancements against certain of its credit exposures. The following table sets out the principal types of collateral held against different types of financial assets.

Type of Credit Exposure	% of Exposure subject to collateral requirement		Principal type of collateral held
	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080	
Securities purchased under Resale Agreement	110	110	Government Securities
Refinance to BFIs	100	100	Good Loans of BFIs
Standing Liquidity Facilities	110	110	Government Securities
Loans to Staff	100-125	100-125	Land and Buildings, Insurance Policies, Retirement Fund Balance, and Accrued Retirement Benefits.

5.6.2. Liquidity Risk

Liquidity risk is the risk that the Bank will encounter difficulty in meeting the obligation associated with the financial liabilities that are settled by delivering cash or other financial assets. The Bank's approach to managing liquidity risk is to ensure as far as possible, that it will always have sufficient liquidity to meet its liabilities when due, provide finance to maintain liquidity in financial market and provide for foreign exchange to finance import of the country under both the normal and stressed conditions, without incurring unacceptable losses or risking damage to the Bank's reputation. In order to control liquidity risk, the Bank has maintained sufficient balance in the current account with other central banks, demand and call deposits with foreign banks and investment in highly liquid securities. The Bank maintains cash and cash equivalents and other highly marketable securities in excess of expected cash flows on financial liabilities and other obligations.

Further, the Bank has credit arrangement for Rapid Credit Facilities (RCF) and Extended Credit Facilities (ECF) provided by the International Monetary Fund in case of stressed condition like deficit of balance of payment of the country.

5.6.2.1. Assets Held for Managing Liquidity Risk

The Bank holds a diversified portfolio of cash, balances with foreign banks and high-quality highly-liquid securities to support payment obligations and contingent funding in a stressed market environment. The Bank's assets held for managing liquidity risk comprise:

- Cash and balances with foreign banks in the form of demand and call deposit
- Balance with foreign central banks and Bank for International Settlement
- Investment in Government of Nepal and foreign governments' bonds and other securities that are readily acceptable in repurchase agreements with central banks; and
- A secondary source of liquidity in the form of highly liquid instruments in the Bank's trading portfolios

5.6.2.2. Maturity Profile of Financial Assets and Financial Liabilities

The Bank's remaining contractual maturities and other forms of financial assets and financial liabilities at the end of the reporting period are shown in the table 1.

Table 1
The contractual maturities and other forms of financial assets and financial liabilities as at 31.03.2081

(Current Year Figures (NRs.))

Particulars	Contractual and Other Cash Flows					
	Carrying Amount	up to 1 month	1-3 months	3-12 months	1 -3 Year	More than 3 Year
Foreign currency financial assets						
Cash and balances with banks	131,682,014,794	131,682,014,794				
Derivative financial assets	-					
IMF related assets	23,991,803,148	23,991,803,148				
Term deposit with foreign banks	598,965,244,993	199,652,085,522	365,293,366,089	34,019,793,382	-	-
Investments in foreign securities	1,128,323,434,814	179,363,087,651	255,777,281,123	229,984,198,515	458,606,037,574	4,592,829,951
Other receivables	-					
Total foreign currency financial assets	1,882,962,497,749	534,688,991,115	621,070,647,212	264,003,991,897	458,606,037,574	4,592,829,951
Local currency financial assets						
Balances with banks	6,145,460	6,145,460				
Investment in government securities	23,047,152,978	246,260,755		8,581,342,630	5,591,045,600	8,628,503,993
Investment in bonds & term deposit	7,407,629,432	148,429,432		7,259,200,000		
Advances and receivable from Government	1,946,658,278	1,946,658,278				
Loan and advances to bank and financial institutions	118,449,593			118,449,593		
Other loan and advances						
Staff loan	11,257,077,314	350,095,104	664,167,562	1,350,849,278	1,575,990,824	7,315,974,546
Pension advance	1,652,831,031	48,749	1,804,119	39,287,057	280,883,383	1,330,807,723
Travelling advances to staff	5,062,201	5,062,201				
Staff endowment policy advance	5,854,850	5,854,850				
Other advance	55,588,947	55,588,947				
Interest receivable	2,699,983	2,699,983				
Equity investment	4,302,806,764					4,302,806,764
Total local currency financial assets	49,807,956,831	2,766,843,759	665,971,681	17,349,128,558	7,447,919,807	21,578,093,026
Total financial assets	1,932,770,454,580	537,455,834,874	621,736,618,893	281,353,120,455	466,053,957,381	26,170,922,977
Foreign currency financial liabilities						

Derivative financial liabilities	-					
Deposit of bank and financial institutions	12,868,855,095		12,868,855,095			
IMF related liabilities	38,953,389,315	38,953,389,315				
Total foreign currency financial liabilities	51,822,244,410	38,953,389,315	12,868,855,095	-	-	-
Local currency financial liabilities						
Bills payable	111,732,583	111,732,583				
Deposit of bank and financial institutions	290,718,269,398	58,143,653,879		29,071,826,940	203,502,788,579	
Deposit of government	63,953,391,009	13,430,212,112	15,348,813,842	20,465,085,123	14,709,279,932	
Deposit of other institutions	20,063,196,070	4,815,167,057	4,614,535,095	10,633,493,918		
IMF related liabilities	11,859,006,209	11,859,006,209				
Other liabilities	1,592,587,319		1,592,587,319			
Total local currency financial liabilities	388,298,182,588	88,359,771,840	21,555,936,256	60,170,405,981	218,212,068,511	-
Total Financial Liabilities	440,120,426,998	127,313,161,155	34,424,791,351	60,170,405,981	218,212,068,511	-
Net Financial Assets Position	1,492,650,027,582	410,142,673,719	587,311,827,542	221,182,714,474	247,841,888,870	26,170,922,977

Previous Year Figures (NRs.)

Particulars	Contractual and Other Cash Flows					
	Carrying Amount	up to 1 month	1-3 months	3-12 months	1 -3 Year	More than 3 Year
Foreign currency financial assets						
Cash and balances with banks	168,995,762,552	168,995,762,552				
Derivative financial assets	-					
IMF related assets	25,857,875,413	25,857,875,413				
Term deposit with foreign banks	522,958,707,083	125,672,207,346	18,631,000,000	378,655,499,737		
Investments in foreign securities	660,651,138,033	146,270,044,514	191,647,908,437	122,658,488,545	164,788,938,306	35,285,758,231
Other receivables	-				-	-
Total foreign currency financial assets	1,378,463,483,081	466,795,889,825	210,278,908,437	501,313,988,282	164,788,938,306	35,285,758,231
Local currency financial assets						
Balances with banks	7,194,459	7,194,459				-
Investment in government securities	77,286,432,125	9,013,133,937	25,620,317,001	19,595,377,724	12,814,393,230	10,243,210,233
Investment in bonds & term deposit	6,704,978,493	418,878,493		6,286,100,000		-
Advances and receivable from Government	1,460,000,000	1,460,000,000				
Loan and advances to bank and financial institutions	1,668,246,991			1,668,246,991		
Other loan and advances						
Staff loan	7,833,595,792	243,624,829	462,182,152	940,031,495	1,096,703,411	5,091,053,905
Pension advance	2,082,436,168	27,071,670	41,648,723	2,498,923	303,619,194	1,707,597,658
Travelling advances to staff	1,884,620	1,884,620				
Staff endowment policy advance	6,612,690	6,612,690				
Other advance	34,981,588	34,981,588				
Interest receivable	1,656,954	1,656,954				
Equity investment	5,511,498,272					5,511,498,272
Total local currency financial assets	102,599,518,152	11,215,039,240	26,124,147,876	28,492,255,133	14,214,715,835	22,553,360,068
Total financial assets	1,481,063,001,233	478,010,929,065	236,403,056,313	529,806,243,415	179,003,654,141	57,839,118,299
Foreign currency financial liabilities						

Derivative financial liabilities	-					
Deposit of bank and financial institutions	6,329,971,790		6,329,971,790			-
IMF related liabilities	39,133,451,704	39,133,451,704				
Total foreign currency financial liabilities	45,463,423,494	39,133,451,704	6,329,971,790	-	-	-
Local currency financial liabilities						
Bills payable	115,247,041	115,247,041				
Deposit of bank and financial institutions	280,775,531,424	56,155,106,285		28,077,553,142	196,542,871,997	
Deposit of government	45,089,447,616	9,468,783,999	10,821,467,428	14,428,623,237	10,370,572,952	
Deposit of other institutions	17,951,793,496	4,308,430,439	4,128,912,504	9,514,450,553		
IMF related liabilities	11,882,924,189	11,882,924,189				
Other liabilities	1,398,701,263		1,398,701,263			
Total local currency financial liabilities	357,213,645,029	81,930,491,953	16,349,081,195	52,020,626,932	206,913,444,949	-
Total Financial Liabilities	402,677,068,523	121,063,943,657	22,679,052,985	52,020,626,932	206,913,444,949	-
Net Financial Assets Position	1,078,385,932,710	356,946,985,408	213,724,003,328	477,785,616,483	(27,909,790,808)	57,839,118,299

5.6.3. Market Risk

Market risk is the risk that changes in market prices, such as foreign exchange rates, interest rates and equity prices and other assets' prices may affect the Bank's income or the value of its holding of financial instruments. Market risk arises from open position in interest rates, currency and equity products all of which are exposed to general and specific market movement and changes in the level of volatility of the market rates or interest rates, foreign exchange rates and equity prices. The objective of market risk management is to manage and control market risk exposure within the acceptable parameters, while optimizing the return.

5.6.3.1. Currency Risk

Currency risk is the risk, where the value of financial instruments may fluctuate due to changes in foreign exchange rates. Foreign currency activities result mainly from the Bank's holding of foreign currency assets under its foreign exchange reserves management function. The investment committee reviews the currency composition of the reserve and monitors the Bank's compliance with the limits established for foreign currency positions by the Bank's board. The major holding of foreign currency assets are denominated in USD, CNY, CAD, JPY, AUD, GBP, EURO and INR.

The summary quantitative data about the Bank's exposure to currency risk at the reporting period is shown in the table 2.

Table 2

The summary quantitative data about the Bank's exposure to currency risk at the reporting period

Current Year Figures (NRs.)

Particulars	USD	CNY	GBP	CAD	AUD	SAR	JPY	EUR	SDR
% of Net Total Financial Position Exposure	62.16%	9.73%	1.81%	0.15%	1.22%	0.13%	0.04%	1.23%	-0.79%
Foreign Currency Financial Assets									
Cash and balances with banks	109,066,430,119	17,533,822,872	3,329,414,473	382,689,890	1,150,265,212	2,446,357,758	6,517,443,295	12,895,158,849	-
Derivative financial assets	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMF related assets	-	-	-	-	-	-	-	-	23,791,069,016
Term deposit with foreign banks	498,760,041,977	66,314,119,132	-	2,477,521,105	17,255,476,529	-	-	10,182,200,000	-
Investments in foreign securities	550,320,894,072	96,453,226,913	30,260,383,106	-	4,422,217,659	-	-	-	-
Other receivables	8,596,785,669	1,348,240,307	300,088,598	27,927,857	111,253,753	-	-	12,902,302	-
Total foreign currency financial assets	1,166,744,151,837	181,649,409,224	33,889,886,177	2,888,138,852	22,939,213,153	2,446,357,758	6,517,443,295	23,090,261,151	23,791,069,016
Foreign Currency Financial Liabilities									
Derivative financial liabilities	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Deposit of bank and financial institutions	6,678,280,117	-	125,001,872	-	97,913,227	-	5,713,145,652	206,534,238	-
IMF related liabilities	-	-	-	-	-	-	-	-	38,627,474,746
Total foreign currency financial liabilities	6,678,280,117	-	125,001,872	-	97,913,227	-	5,713,145,652	206,534,238	38,627,474,746
Net Foreign Currency Exposure	1,160,065,871,720	181,649,409,224	33,764,884,305	2,888,138,852	22,841,299,926	2,446,357,758	804,297,643	22,883,726,913	(14,836,405,730)

Previous Year Figures (NRs.)

Particulars	USD	CNY	GBP	CAD	AUD	SAR	JPY	EUR	SDR
% of Net Total Financial Position Exposure	57.15%	15.27%	0.62%	0.22%	1.24%	0.16%	-0.02%	0.81%	-1.02%
Foreign Currency Financial Assets									
Cash and balances with banks	130,387,005,437	5,036,292,853	1,279,074,363	1,401,526,110	956,812,456	2,156,784,590	4,081,334,274	11,088,614,993	
Derivative financial assets	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMF related assets	-	-	-	-	-	-	-	-	25,649,141,930
Term deposit with foreign banks	426,628,226,326	68,012,789,493	7,047,899,909	1,546,318,122	15,455,902,564	-	-	-	-
Investments in foreign securities	202,278,216,291	129,436,323,270	-	-	-	-	-	-	-
Other receivables	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total foreign currency financial assets	759,293,448,054	202,485,405,616	8,326,974,272	2,947,844,232	16,412,715,020	2,156,784,590	4,081,334,274	11,088,614,993	25,649,141,930
Foreign Currency Financial Liabilities									
Derivative financial liabilities	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Deposit of bank and financial institutions	1,490,135,213	-	113,699,396	-	16,743,856	-	4,313,918,697	335,942,003	-
IMF related liabilities	-	-	-	-	-	-	-	-	39,133,451,704
Total foreign currency financial liabilities	1,490,135,213	-	113,699,396	-	16,743,856	-	4,313,918,697	335,942,003	39,133,451,704
Net Foreign Currency Exposure	757,803,312,841	202,485,405,616	8,213,274,876	2,947,844,232	16,395,971,164	2,156,784,590	(232,584,423)	10,752,672,990	(13,484,309,774)

Besides above currency exposures, the Bank's net foreign currency exposure also consists of major portion of Indian currency (INR) which stands 23.98% (PY 25.09%) of total net financial position exposure. Since, the exchange rate of Nepalese rupee is pegged to INR, the net exposure position of INR has not been presented in above table. Net foreign currency exposure denominated in currencies other than stated above and INR, has amounted to 0.34% (PY 0.48%) of the total foreign currency reserve.

5.6.3.2. Sensitivity Analysis of Currency Risk

A strengthening (weakening) of USD, AUD, EUR, GBP, CNY, CAD, SDR, JPY and SAR against Nepalese rupee at the end of reporting period would have affected the value of financial instruments denominated in a foreign currency and increased (decreased) in profit or loss by the amount shown below. This analysis is based on foreign exchange rate variances that the Bank considered to be reasonably possible at the end of the reporting period. This analysis assumes that all other variables, in particular interest rates, remain constant and ignore any impact of forecast cash flows.

Amount in NRs.

	Impact on Profit or Loss			
	In case of Strengthening or Weakening of Currency by 10%			
	For the Year Ended 2081		For the Year Ended 2080	
	Strengthening	Weakening	Strengthening	Weakening
USD	116,006,587,172	(116,006,587,172)	75,780,331,284	(75,780,331,284)
AUD	2,284,129,992	(2,284,129,992)	1,639,597,116	(1,639,597,116)
EUR	2,288,372,691	(2,288,372,691)	1,075,267,299	(1,075,267,299)
GBP	3,376,488,430	(3,376,488,430)	821,327,488	(821,327,488)
CNY	18,164,940,922	(18,164,940,922)	20,248,540,562	(20,248,540,562)
CAD	288,813,885	(288,813,885)	294,784,423	(294,784,423)
SDR	(1,483,640,573)	1,483,640,573	(1,348,430,977)	1,348,430,977
JPY	80,429,764	(80,429,764)	(23,258,442)	23,258,442
SAR	244,635,776	(244,635,776)	215,678,459	(215,678,459)
Total	141,250,758,059	(141,250,758,059)	98,703,837,212	(98,703,837,212)

5.6.3.3. Interest Rate Risk

Interest rate risk is the risk that the value of financial assets will fluctuate due to changes in market interest rate. Cash flow interest rate risk is the risk that the future cash flows of a financial instrument will fluctuate because of changes in market interest rates. Fair value interest rate risk is the risk that the value of a financial instrument will fluctuate because of changes in market interest rates.

The Bank takes on exposure to the effects of fluctuations in the prevailing levels of market interest rates on both its fair value and cash flow risks. Interest margins may increase as a result of such changes but may reduce losses in the event that unexpected movements arise. The Bank's board sets limits on the level of mismatch of interest rate repricing which is monitored daily by the Bank's treasury.

The Bank has kept substantial investments on short-term loans thereby controlling the interest rate risk to significant extent. The interest rate profile of the interest-bearing financial instruments is as below:

Amount in NRs.

Particulars	Weighted Average Interest Rate %	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080
Interest Sensitive Financial Assets			
Balances with Other Banks	3.22%	106,403,924,623	138,011,257,448
GOI Treasury Bills	6.95%	440,434,524,707	326,397,674,398
US Government Treasury Bills	5.30%	33,106,077,946	32,558,455,337
Time Deposit (less than 3 months)	5.15%	43,819,360,000	140,035,636,676
IMF Related Assets: SDR Holdings	4.01%	23,791,069,016	25,649,141,930
General Refinance		-	1,462,139,667
Special/Export Refinance		-	-
Zero Interest Loan		-	-

Particulars	Weighted Average Interest Rate %	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080
Loan to MSME		-	35,669,315
Standing Liquidity Facility		-	-
Loan to Employees			
House loan Uninsured	1.00%	375,000	400,000
House Repair Loan Uninsured	1.00%	2,209,273,639	1,091,882,214
Vehicle Loan Uninsured	3.00%	161,000	466,000
Staff Loan Uninsured 2068	1.00%	744,840,020	557,925,609
US Government Treasury Notes/Bonds	3.96%	425,622,066,365	157,203,305,023
Government Treasury Notes/Bonds (CNY)	2.47%	96,453,226,913	129,436,323,269
Investment in Mid-term Instruments	5.07%	126,282,230,415	12,516,455,931
Time Deposit- Investment	5.24%	551,169,998,743	447,107,962,128
Fixed Deposit with Bank & Financial Institutions	7.33%	7,284,800,000	6,424,200,002
Government Treasury Bills (GON)		-	43,672,157,910
Saving Certificates (GON)	9.38%	3,912,900,000	3,907,721,000
Total Interest Sensitive Financial Assets		1,861,234,828,387	1,466,068,773,857
Interest Sensitive Financial Liabilities			
IMF Related Liabilities	4.01%	50,486,480,955	50,700,477,572
Short Term Borrowings			
Total Interest Sensitive Financial Liabilities		50,486,480,955	50,700,477,572
Net Interest Sensitive Financial Position		1,810,748,347,432	1,415,368,296,285

5.6.3.4. Other Market Prices Risk

Equity price risk arises from investment measured at fair value through other comprehensive income as well as investment measured at fair value through profit or loss. The Bank monitors the mix of debt and equity securities in its investment portfolio based on the market indices. Material investments within the portfolio are managed on individual basis. The objective for investment in equity instruments is to promote overall financial system of the country. These investments are made under the specific directives or policies of the Government of Nepal and other relevant statutes. At the end of reporting period, the Bank holds equity instruments of the various institutions. All the investments are measured at fair value.

5.6.4. Classification and Fair Value of financial assets

The fair value of financial assets and liabilities together with the carrying amounts as at the year-end are shown in the table 3.

Table 3

The fair value of financial assets and liabilities together with the carrying amounts as at the year end

Amount in NRs.

Particulars	Fair Value through OCI	Amortized Cost	Cash & Balances with banks	Financial Liabilities	Total Carrying Amount	Fair Value
Foreign currency financial assets						
Cash and balances with banks			131,658,377,029		131,658,377,029	131,658,377,029
Derivative financial assets					-	-
IMF related assets		23,991,803,148			23,991,803,148	23,991,803,148
Term deposit with foreign banks		598,508,477,426			598,508,477,426	598,508,477,426
Investments in foreign securities		1,127,741,874,366			1,127,741,874,366	1,127,741,874,366
Other receivables					-	-
Total foreign currency financial assets	-	1,750,242,154,940	131,658,377,029	-	1,881,900,531,969	1,881,900,531,969
Local currency financial assets						
Balances with banks			6,144,630		6,144,630	6,144,630
Investment in government securities		23,047,152,978			23,047,152,978	23,047,152,978
Investment in bonds & term deposit		7,381,089,826			7,381,089,826	7,381,089,826
Advances and receivable from government		1,946,658,278			1,946,658,278	1,946,658,278
Loan and advances to bank and financial institutions		118,433,601			118,433,601	118,433,601
Other loan and advances		9,399,741,857			9,399,741,857	9,399,741,857
Equity investment	4,302,806,764				4,302,806,764	4,302,806,764
Other receivables		1,745,467			1,745,467	1,745,467
Total local currency financial assets	4,302,806,764	41,894,822,007	6,144,630	-	46,203,773,401	46,203,773,401
Total financial assets	4,302,806,764	1,792,136,976,947	131,664,521,659	-	1,928,104,305,370	1,928,104,305,370
Foreign currency financial liabilities						
Derivative financial liabilities	-	-			-	-
Deposit of bank and financial institutions				12,868,855,095	12,868,855,095	12,868,855,095
IMF related liabilities				38,953,389,315	38,953,389,315	38,953,389,315

Total foreign currency financial liabilities	-	-	-	51,822,244,410	51,822,244,410	51,822,244,410
Local currency financial liabilities						
Bills payable				111,732,583	111,732,583	111,732,583
Deposit of bank and financial institutions				290,718,269,398	290,718,269,398	290,718,269,398
Deposit of government				63,953,391,009	63,953,391,009	63,953,391,009
Deposit of other institutions				20,063,196,070	20,063,196,070	20,063,196,070
Currency in circulation				680,048,802,701	680,048,802,701	680,048,802,701
Due to bank and financial institutions				355,450,000,000	355,450,000,000	355,450,000,000
IMF related liabilities				11,859,006,209	11,859,006,209	11,859,006,209
Surplus payable to government				25,000,000,000	35,000,000,000	25,000,000,000
Other liabilities				1,592,587,319	1,592,587,319	1,592,587,319
Total local currency financial liabilities	-	-	-	1,458,796,985,289	1,458,796,985,289	1,458,796,985,289
Total Financial Liabilities	-	-	-	1,510,619,229,699	1,510,619,229,699	1,510,619,229,699
Net Financial Assets Position	4,302,806,764	1,792,136,976,947	131,664,521,659	(1,510,619,229,699)	417,485,075,671	427,485,075,671

5.6.5. Fair Value Hierarchy

Fair value measurements have been classified using a "fair value hierarchy" that categorizes the inputs to valuation techniques used to measure the fair value. The fair value hierarchy has three different levels and gives the highest priority to the quoted (unadjusted) prices in active markets and the lowest priority to unobservable inputs. The different levels are defined as follow.

Level 1 inputs are quoted (unadjusted) prices in active markets for identical assets and liabilities that the entity can access at the measurement date.

Level 2 inputs are inputs other than quoted market prices included within Level 1 that are observable for the assets or liabilities, either directly or indirectly, quoted prices for similar assets or liabilities in active markets.

Level 3 inputs are unobservable inputs for the asset or liability.

All the financial assets are measured at amortized cost except for the Equity Investment which has been recognized at fair value through other comprehensive income. The details showing the carrying amounts of financial assets that are measured at fair value using the "fair value hierarchy" and segregating fair value to Level 1–3 inputs are presented below:

Current Year Figures (NRs.)

Particulars	Carrying Value	Fair Value	Level 1	Level 2	Level 3
Equity investment	4,302,806,764	4,302,806,764		4,302,806,764	
Total financial assets at fair value	4,302,806,764	4,302,806,764		4,302,806,764	

Previous Year Figures (NRs.)

Particulars	Carrying Value	Fair Value	Level 1	Level 2	Level 3
Equity investment	5,511,498,272	5,511,498,272		5,511,498,272	
Total financial assets at fair value	5,511,498,272	5,511,498,272		5,511,498,272	

5.7. Employees Benefits - Defined Benefit Plans

The Bank currently offers two defined benefit post-employment plans to its employees, based on the length of service and amount of compensation. These post-employment benefit plans are 'Gratuity or Pension Plan' and 'Staff Security Plan'. The Bank also offers two other long term benefits: "Staff Medical Fund" and "Leave Encashment". A defined benefit plan is post-employment benefit plan other than a defined contribution plan. The Bank's net obligation in respect of defined benefit plans is calculated separately for each plan by estimating the amount of future benefit that employees have earned in return for their service in current and prior period; and the benefit is discounted to determine its present value. The Bank determines the net interest expenses (income) on the net defined benefit liability (assets) for the period by applying discount rate used to measure the defined benefit obligation at the beginning of the period to the net defined liability (assets). The obligation under 'Gratuity or Pension Plan' and 'Staff Security Plan' is calculated by a qualified actuary every year using projected unit credit method. The discount rate used is the yield at the reporting date on high quality government bond having maturity dates approximating the terms of the obligations and are denominated in the Nepalese rupee in which the benefits are expected to be paid.

The 'Gratuity or Pension Plan' and 'Staff Security Plan' are funded plan wherein the Bank makes earmarked investment out of fund created for these plans. 'Leave encashment' and "Staff Medical Fund" are not a funded plan.

There are no plan amendments and curtailments during the reporting period.

The details of the net liabilities based on actuarial valuation of obligation for the defined benefit plans, viz, Gratuity or Pension Plan and Staff Security Plan are as follows:

Amount Recognized in the Statement of Financial Position

Amount in NRs.

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Present Value of Obligations	20,674,784,248	2,810,347,436	19,799,326,845	2,781,136,386
Fair Value of Plan Assets/Current Balance of Provision Account	(19,764,593,229)	(2,245,050,687)	(19,433,209,385)	(2,122,731,894)
Net Liability/ (Assets)	910,191,019	565,296,749	366,117,460	658,404,492

Changes in Fair Value of Defined Benefit Obligations

Amount in NRs.

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Opening Obligation	19,799,326,845	2,781,136,386	18,979,279,196	2,123,566,882
Current Service Cost	335,718,660	124,886,214	393,288,733	120,698,194
Interest Cost	1,781,939,416	250,302,275	1,643,115,713	186,417,899
Actuarial Losses (Gains)	205,985,660	(272,504,513)	228,519,080	454,967,187
Losses (Gains) on Curtailments	-	-	-	-
Benefits Paid	(1,448,186,333)	(73,472,925)	(1,444,875,877)	(104,513,776)
Closing Obligation	20,674,784,248	2,810,347,437	19,799,326,845	2,781,136,386

Changes in Fair Value of Plan Assets

Amount in NRs.

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Opening Fair Value	19,433,209,385	2,122,731,894	18,966,513,926	2,024,185,776
Investment adjustment	-	-	-	-
Expected Return	1,748,988,845	191,045,870	1,641,966,839	177,473,600
Actuarial Gains (Losses)	30,581,332	4,745,849	269,604,497	25,586,294
Contribution by Employer	-	-	-	-
Benefits Paid	(1,448,186,333)	(73,472,925)	(1,444,875,877)	(104,513,776)
Closing Fair Value	19,764,593,229	2,245,050,687	19,433,209,385	2,122,731,894

Amount Recognized in the Statement of Comprehensive Income

Amount in NRs.

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Charged to Statement of Income	368,669,231	184,142,619	394,437,607	129,642,493
Actuarial Income/(Loss) Recognized in OCI	(175,404,328)	277,250,362	(41,085,417)	429,380,893
Total Employee Benefit Income /(Expense)	193,264,903	461,392,981	353,352,190	559,023,386

Major Categories of Plan Assets as a Percentage of Total Plans

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Government of Nepal Securities	0%	0%	0%	0%
High quality corporate bonds	0%	0%	0%	0%
Equity shares of listed Companies	0%	0%	0%	0%
Property	0%	0%	0%	0%
Fixed Deposit of banks and FIs	100%	100%	100%	100%
Others	-	-	-	-
Total	100%	100%	100%	100%

Principal Actuarial Assumption at the end of the Reporting Period

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Discount Rate	9%	9%	9%	9%
Expected Return on Plan Asset	9%	9%	9%	9%
Future Salary Increase	10%	10%	10%	10%
Future Pension Increase	6.67%	-	6.67%	-
Withdrawal Rate	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%

The Sensitivity of the Defined Benefit Obligations to Changes in Principal Assumptions

Particulars	Change	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
		Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Discount Rate	-1%	12.64%	7.92%	11.69%	12.24%
	1%	-10.36%	-6.85%	-9.68%	-10.22%
Salary & Pension Increment Rate	-1%	-10.18%	-6.85%	-7.24%	-9.41%
	1%	12.20%	7.77%	8.28%	11%

The above sensitivity analyses are based on a change in an assumption while holding all other assumptions constant.

Expected benefit payments to be paid out by the plans in the coming five years

Amount in NRs.

Years	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
2025	1,397,325,709	229,781,522
2026	1,479,667,496	293,264,059
2027	1,605,346,600	1,003,610,861
2028	1,670,850,726	281,088,509
2029	1,726,944,383	107,824,799
2030-2034	9,356,371,460	878,699,503

5.8. Employees Benefits – Other Long Term Benefit Plan

The Bank currently offers accumulated leave as other long term benefit plan. The Bank's net obligation in respect of other long term benefit plans is calculated separately for each plan by estimating the amount of future benefit that employees have earned in return for their service in current and prior period; and the benefit is discounted to determine its present value. The Bank determines the net interest expenses (income) on the net other long term benefit liability (assets) for the period by applying discount rate used to measure the other long term benefit obligation at the beginning of the period to the net other long term benefit liability (assets). The obligation under 'Accumulated Leave' is calculated by a qualified actuary every year using projected unit credit method. The discount rate used is the yield at the reporting date on high quality government bond having maturity dates approximating the terms of the obligations and are denominated in Nepalese rupee in which the benefits are expected to be paid.

'Leave encashment' is not a funded plan. Same assumptions are taken for measurement of the leave liabilities as adopted for defined benefit liabilities.

There are no plan amendments and curtailments during the reporting period. Actuarial gains/losses in other long term benefit plans are charged to statement of net income.

5.9. Other Employee Benefits

- Staff Welfare Fund: The Bank provides 12% of basic salary as staff welfare fund each year. During the year, the Bank has provided NRs. 104,666,745 (PY NRs. 99,181,883) as staff welfare fund.
- Staff Welfare Provident Fund: Each year, an amount as approved by the board of directors of the Bank, with an increment not exceeding 10% of amount approved by the board in previous year is provided in Staff Welfare Provident Fund. Total expenses under this heading amounts to NRs. 733,504,891 this year (PY NRs. 695,067,650).
- The Bank provides staff medical fund facility to the staff, of which payments are made as per the eligible medical claim while rest amount is paid at the retirement time. NRs. 129,821,324 (PY NRs. 97,827,966) is expensed as staff medical fund this year.

5.10. Reserves

The Bank has maintained different reserves and funds. Some of the reserves are statutory and maintained as per the requirement of the Nepal Rastra Bank Act, 2058. Section 41 of the Act has prescribed the sequences of the appropriation of the net income. As per the section, Foreign Exchange Revaluation Gain/Loss, Gold and Silver Revaluation Gain/Loss, and Securities Revaluation Gain/Loss shall be appropriated to the Foreign Exchange Equalization Reserve and respective Revaluation Reserves maintained by the Bank. The Bank shall also appropriate 10%, 5% and 5% of net income available for appropriation to General Reserve, Monetary Liability Reserve and Financial Stability Reserve respectively. In addition, an amount equal to the capital expenditure included in annual budget shall be appropriated to General Reserve and the amount decided by the Bank's board will be maintained in Net Cumulative Surplus Reserve. The purpose of these funds is specified in the Act and they shall be utilized for the said purpose. Besides these statutory funds, different other reserves and funds are maintained and a certain amount is annually allocated by the Bank's board, out of the each year's net income to those reserves and funds. The impacts resulting from other comprehensive income are directly transferred to respective reserves. The Bank's board is authorized by Nepal Rastra Bank Act, 2058 to allocate a part of net income to those reserves and funds. The details of statutory and other reserves and funds are as follows:

5.10.1. Statutory Reserves

a) Monetary Liability Reserve

This reserve is maintained as per section 41 (1) (kha) of the Nepal Rastra Bank Act, 2058 and as per the provision of the section, an amount equals to 5 percent of the net income available for appropriation shall be allocated each year and kept in such reserve. This year, NRs.3,688,116,035 (PY NRs. 3,024,120,079) is appropriated to this fund.

b) Financial Stability Reserve

This reserve is maintained as per section 41 (1) (kha) of the NRB Act and as per the provision of the section, an amount equals to 5 percent of the net income available for appropriation shall be allocated each year and kept in such reserve. This year, NRs.3,688,116,035 (PY NRs. 3,024,120,079) is appropriated to this fund.

c) General Reserve

This reserve is maintained as per section 41 (1) (kha) of the NRB Act and as per the provision of the section, an amount prescribed by the Bank's board not less than 10 percent of the net income available for appropriation shall be allocated in this general reserve fund each year. While allocating an amount in the general reserve, an additional amount shall be appropriated to cover the capital expenditure referred to in the annual budget of the Bank. Accordingly, NRs.11,274,655,157 (PY NRs. 11,731,293,096) is appropriated in general reserve during the year.

d) Net Cumulative Surplus Fund

This reserve is maintained as per section 41 (1) (kha) of the NRB Act and as per the provision of the section, an amount as decided by the Bank's board shall be allocated and kept in such reserve. This year, NRs.129,638,007 (PY NRs. 655,081,290) is appropriated to this fund. This fund is introduced after the amendments in NRB Act in 2073 BS.

e) Exchange Equalization Fund

This fund has been maintained as per section 41 (1) (ka) of the NRB Act and as per the provision of the section, the amount equals to the revaluation profit shall be kept in the revaluation reserve fund. It represents net exchange gains on various foreign currency assets and liabilities. An amount of NRs.14,995,429,467 (PY NRs. 10,009,028,778) which is equivalent to net exchange gain is appropriated to this fund during the year.

f) Gold and Silver Equalization Reserve

This fund has also been maintained as per section 41 (1) (ka) of the NRB Act. This reserve represents the gain or loss on the revaluation of gold and silver. Any appreciation or depreciation on revaluation of gold and silver is taken to/from this reserve out of net income of the year. Accordingly, an amount of NRs. 26,596,033,683 (PY NRs. 17,112,315,089) which is equivalent to net revaluation gain on revaluation of gold and silver is appropriated to this fund.

5.10.2. Other Reserves and Funds

The Board of Directors of the Bank is authorized by section 41 (1) (ga) of the NRB Act to appropriate the remaining net income in other funds as may be necessary and pay the remaining amount to Government of Nepal. Accordingly, the Bank has maintained different reserves and funds as per Accounts Directives of the Bank and the Board of Directors appropriate some part of the net income available for distribution to these reserves and funds annually. The amount kept under these reserves and funds shall be utilized for the purpose of the reserves or funds as mentioned in the Account Directives. The following reserves and funds have been maintained:

a) Development Fund

This is the specific fund created as per monetary policy of the Bank to provide support for loan and refinance to banks and financial institutions. The Board of Directors of the Bank annually appropriates a part of net income to this fund. Accordingly, an amount of NRs. 6,000,000,000. (PY NRs. 13,500,000,000) has been allocated to this fund during the year.

b) Banking Development Fund

This fund is created to meet the expenses relating to banking promotion, research and development work. The Board of Directors of the Bank annually appropriates a part of net income to this fund. No amount (PY NRs. -) has been allocated to this fund during the year. Earmarked investment of this fund has been made.

c) Mechanization Fund

This fund is created to meet the amount required to develop and install modern software, hardware and allied mechanization system. An amount as required for mechanization is allocated by the Board of Directors of the Bank to this fund annually. No amount (PY NRs.-) has been allocated to this fund during the year. Earmarked investment of this fund has been made.

d) Scholarship Fund

This fund is created to meet the amount required from time to time for the development of skilled manpower by way of providing training and higher studies to the employees of the Bank. No amount (PY NRs.-) has been allocated to this fund during the year. Earmarked investment of this fund has been made.

e) Mint Development Fund

This fund is created to meet the heavy capital expenditure required from time to time for construction of factory building and installation of machinery for minting activities. No amount (PY NRs.-) has been allocated to this fund during the year. Earmarked investment of this fund has been made.

f) Open Market Operation Stabilization Fund

This fund is created to ensure the adequacy of fund for the expenses related to various monetary instruments issued for liquidity management. The Board of Directors of the Bank annually appropriates a part of net income to this fund. Accordingly, an amount of NRs. 12,755,571,674 (PY NRs. 2,196,772,113) has been allocated to this fund during this fiscal year.

g) Gold Replacement Fund

This fund has been created for replacing the gold/silver sold during the year. An amount equals to income/ profit from gold and silver is appropriated to this fund annually and the amount kept under this fund is utilized for replacement of

gold. Accordingly, an amount of NRs.1,091,153,478 (PY NRs. 1,351,014,924) has been allocated to this fund during the year. Earmarked investment of this fund has been made.

h) Rural Self Reliance Fund (GS Kosh)

This fund is created as per the Monetary Policy of the Bank to provide wholesale credit for lending purpose to the deprived sector through MFIs, corporate and NGOs and refinancing in tea, cardamom plantation and production as well as construction of cold storages etc. No amount has been appropriated to this fund during the year.

i) Rural Self Reliance Fund (Administration Expense Reimbursement Fund)

This fund is created out of the surplus fund amounting to NRs.61,390,949 received while transferring the RSRF Program to Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Limited. The fund is utilized to provide reimbursement of the administrative expenses subsidy as claimed by the cooperative societies in case of the loan and advances disbursed and approved till the date of transfer of RSRF program to Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Limited. Accordingly, the administrative expenses subsidy amounting to NRs. - (PY Rs. 199,185) has been reimbursed in the current year from this fund.

j) Actuarial Reserve

This reserve is created out of the actuarial gain in defined benefit retirement schemes recognized in other comprehensive income (OCI). Any actuarial loss in defined benefit retirement schemes recognized in OCI shall be expensed through this reserve. An amount of NRs.101,846,034 (PY NRs. -388,295,476) has been transferred to Actuarial Gain Reserve in this year.

k) Fair Value Reserve

Fair Value Reserve in the Bank is created for maintaining the gain of investment in equity instruments classified as investment measured at fair value through other comprehensive income. A gain of NRs.635,186,270(PY NRs. 346,463,285) has been transferred to this reserve from other comprehensive income during the year.

5.11. Foreign Exchange Reserve

As per section 66 of Nepal Rastra Bank Act, 2058, the Bank shall maintain a foreign exchange reserve. As per the provision of the section, such reserve shall be denominated in the respective foreign exchange and shall consist of gold and other precious metals, foreign currencies and securities denominated in foreign currency, special drawing rights, bill of exchange, promissory note, certificate of deposit, bonds, and other debt instruments payable in convertible foreign currencies etc. The Bank also maintains record of the foreign exchange reserve held by the licensed banks and financial institutions. The gross foreign exchange reserve holding of the banking system of Nepal at the end of the reporting period is as follows:

(in NRs. billion)

Particulars	Current Year	Previous Year
Foreign Exchange Reserve		
(a) Held by Nepal Rastra Bank		
Convertible Foreign Currency	1,400.98	1,003.23
Non-Convertible Foreign Currency	447.58	331.41
Gold Reserve	82.43	65.72
Special Drawing Rights	23.79	25.42
Sub Total	1,954.78	1,425.78
(b) Held by Banks and Financial Institutions		
Convertible Foreign Currency	201.36	149.31
Non-Convertible Foreign Currency	9.29	8.07
Sub Total	210.65	157.38
Total Foreign Exchange Reserve of Banking System	2,165.43	1,583.16

Instrument-wise Investment of Foreign Exchange Reserve of the Banking System in terms of percentage of total reserve is as follows:

Particulars	Current Year (in %)	Previous Year (in %)
US Treasury Bills	1.81	2.5
Indian Treasury Bills	23.28	23.97
BIS FIXBIS	3.3	
Bonds/Notes	28.71	23.28
Mid Term Instrument	6.9	0.96
Call Deposits	3.07	4.29
Time Deposit (Currency)	29.45	40.25
Gold Deposit	3.48	4.75
Special Drawing Rights		
Balance with NRB and BFIs		
Total	100	100

5.12. Projects' Assets and Liability

The Government of Nepal, represented by the Ministry of Finance (MoF), and Nepal Rastra Bank (NRB) signed financing and separate agreements with KFW under the Project “Sustainable Economic Development in Rural and Semi-Urban Areas – MSME Finance” (SEDRA) in three separate phases under German Government Financial Cooperation with Nepal. The Project implies a financial contribution to the Government of Nepal to the total amount of EUR 20 million channeled to NRB acting as the Project-Executing Agency, which will use it exclusively to provide loans in Nepalese Rupees to Partner Financial Institutions (PFIs) for further on-lending to local MSMEs (micro, small and medium-sized enterprises) in defined rural and semi-urban areas. The disbursements for the first and second phases of SEDRA have been completed, and the disbursement for the third phase is currently in the pipeline.

As part of the Project, the MoF and NRB shall establish a financing vehicle (Revolving Fund, RF), through which accumulated principal and interest payments from Project PFIs and RF partner banks shall be used to grant new loans to selected local banks with the objective to support expanding their lending to the underserved “missing middle” segment, i.e. Nepali MSMEs demanding loans within the ticket size up to NPR 5 million which has been at the core of the SEDRA Project.

The Financial Position and Income Statements of these projects are as below:

Statement of Financial Position

Amount in NRs.

Particulars	As on 31 st Asar 2081	As on 31 st Asar 2080
	KFW	KFW
Equity		
Capital Contribution	-	-
Surplus	363,157,272	280,229,315
Financial Risk Fund	-	-
Long- term Liabilities		
Loan from ADB - Non-Current Portion	-	-
Current Liabilities and Provision		
Loan from ADB - Current Portion	-	-
Service Charge due on Loan from ADB	-	-
Loan From GON	1,713,792,715	1,405,992,343
Loan Loss Provision	-	-
Accounts Payable	-	-
Total Equity & Liabilities	2,076,949,988	1,686,221,658
Assets		
Non-Current Assets		
Fixed Assets	-	-

Loan to PFI- Non Current Portion	-	-
Investment	-	-
Current Assets		
Interest Receivables	9,811,811	30,146,775
Loan to PFI- current portion	1,568,611,149	1,302,291,203
Cash and cash equivalents	498,527,027	353,783,680
Total Assets	2,076,949,988	1,686,221,658

Statement of Comprehensive Income

Amount in NRs.

Particulars	As on 31 st Asar 2081	As on 31 st Asar 2080
	KFW	KFW
A. Income		
Interest Income	82,927,957	88,317,902
From Loan to PFIs	82,927,957	88,317,902
On deposit with Banks	-	-
On Investment	-	-
Other Income	-	-
Loan Loss Provision Written back	-	-
Total Incomes	82,927,957	88,317,902
B. Expenditure		
Administrative Expenses	-	-
Provision for Service Charge	-	-
Loan Loss Provision	-	-
Depreciation	-	-
Total Expenses	-	-
Surplus (Deficit) (A-B)	82,927,957	88,317,902

5.13. Interest in other entities

The Bank has invested in quoted and unquoted equity securities of nine different entities as presented below:

5.13.1. Investment in unquoted securities

The Bank has investment in unquoted equity securities of the following entities:

Amount in NRs.

Particulars	%	No of Shares		Investment at cost		Investment at Fair value	
		31-03-2081	31-03-2080	31-03-2081	31-03-2080	31-03-2081	31-03-2080
Agricultural Project Services Centre Pvt. Ltd.	62.5	5,000	5,000	5,000,000	5,000,000	-	-
Rastriya Jeevan Beema Company Limited	55.56	1,005,667	1,005,667	1,000,000	1,844,877,778	383,500,672	2,192,733,256
Nepal Stock Exchange Ltd.	9.51	950,637	950,637	3,321,005	3,321,005	588,339,733	589,879,764
National Productivity and Economic Development Centre Ltd.	31.52	25,000	25,000	2,500,000	2,500,000	-	-
Deposit & Credit Guarantee Fund	10	10,000,000	10,000,000	607,594,000	607,594,000	2,784,984,577	2,315,012,466
Nepal Clearing House Ltd.	9.45	1,006,637	783,375	15,000,000	15,000,000	241,170,092	181,601,993

Credit Information Bureau	9.5	414,287	414,287	3,315,096	3,315,096	284,076,596	213,440,663
National Banking Institute	9.5	187,631	47,501	4,750,150	4,750,150	20,735,094	18,830,130
Total				642,480,251	2,486,358,029	4,302,806,764	5,511,498,272

Fair Value of the share investment in unquoted equity securities has been arrived based on the latest available unaudited financial statements of respective entities.

All of the equity holdings are promoter shares which are not traded freely in the market. Hence, fair value of the shares is assumed same as the net worth per share.

5.13.2. Significant Interest in entities

The Bank has significant interest in the following entities. The details regarding interest in those entities are as under:

Name of Entity	Paid up capital (NRs.)	Investment at Face Value (NRs.)	% of share	Principal Activity	Principal Place of Business
Agricultural Project Services Centre Pvt. Ltd.	8,000,000	5,000,000	62.50	Provides services related to agricultural activity	Singhadurbar, Kathmandu
Rastriya Jeevan Beema Company Limited	181,020,000	100,566,667	55.56	Life insurance service	Ramshahpath, Kathmandu
National Productivity and Economic Development Centre Ltd.	7,932,500	2,500,000	31.52	Provides research and consultancy services, offers socio-economic, productivity, management, policy planning, and energy conservation consultancy services.	Balaju, Kathmandu

Significant interest in above three entities is because of the investment in equity instruments (promoter shares) of such entities which were made under specific directives or policies of the Government of Nepal and other relevant statutes. The Bank is in the process of divestment of such investment by selling the shares that the Bank holds. The cost and its carrying amounts of assets recognized in the financial statements on such entities are as follows:

Amount in NRs.

Particulars	Investment at cost		Carrying Amounts	
			(Investment at Fair value)	
	31-03-2081	31-03-2080	31-03-2081	31-03-2080
Agricultural Project Services Centre Pvt. Ltd.	5,000,000	5,000,000	-	-
Rastriya Jeevan Beema Company Limited	1,000,000	1,844,877,778	383,500,672	2,192,733,256
National Productivity and Economic Development Centre Ltd.	2,500,000	2,500,000	-	-
Total	8,500,000	1,852,377,778	383,500,672	2,192,733,256

In the absence of audited financial statements of Agricultural Project Services Centre Private Limited and National Productivity & Economic Development Centre Limited, the Bank is not able to estimate the fair value of investment in such entities. Therefore, the Bank has made impairment by full amount for the investment in Agricultural Project Service Centre Private Limited and National Productivity & Economic Development Centre Limited and has not expected for its recovery. In addition, Agricultural Project Service Centre Private Limited is in the process of liquidation since long time.

The carrying amount of NRs.383,500,672 (PY NRs. 2,192,733,256) as shown in above table has been included under Equity Investment in the Statement of Financial Position. Being all the above entities as limited liability company, this is the maximum exposure to the loss from its significant interest in such entities.

5.13.3. Transactions with the Entities having Significant Interest

The Bank has done some transactions with the entities having significant interest of the Bank. Such transactions are occurred in the normal course of the Bank's operations and conducted as arm's length transactions. The details of such transactions are as follows:

Entity	Nature of Transaction	FY 2080-81	FY 2079-80
Rastriya Jeevan Beema Company Limited	Insurance Premium paid by the Bank	288,857,533	302,334,635

5.14. Transaction with the International Monetary Fund (IMF)

The Bank transacts with the IMF as an agent of the Government of Nepal in respect of quota where in case of Special Drawing Rights (SDRs), loans etc. from them it transacts in its own right. The IMF revalues quota at the end of April every year and gains or losses arising from such revaluation relating to the quota are borne by the Government of Nepal. In case of other transactions, such gains/losses are borne by the Bank. The basic policies followed by the Bank on such accounts are as follows:

- Country's quota with the IMF is recorded by the Bank as depository of the Government of Nepal and exchange gains/losses arising on quota are borne by the Government.
- Exchange gains or losses in respect of borrowings under ECF and other facilities of the IMF, allocation of SDRs and holding of SDRs are recognized in the income statement of the Bank.

The position of the Bank and Nepal Government's account with the IMF account is presented as below:

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Local Currency (NRs.)	SDR Equivalentents	Local Currency (NRs.)	SDR Equivalentents
1. For Transaction with Nepal Rastra Bank				
Special Drawing Rights				
Net cumulative allocation	38,627,474,746	218,481,192	38,817,553,383	218,481,192
Holdings	23,791,069,016	134,564,870	25,649,141,930	144,363,944
2. For Transaction with Nepal Government				
Outstanding Purchases & Loans				
RCF Loans	29,630,796,000	167,595,000	31,043,390,750	174,725,000
ECF Arrangements	33,291,440,000	188,300,000	20,911,759,000	117,700,000
Other Information	Per cent of Quota		Per cent of Quota	
Quota	100	156,900,000	100	156,900,000
Currency Holding	89.81	140,911,890	89.82	140,923,637
Reserve Tranche Position	10.20	16,003,800	10.19	15,982,092

The SDR is converted into Nepalese rupees at conversion rate of NRs.176.8 (PY NRs.177.67) per SDR.

5.15. Contingent Liabilities and Capital Commitments

The Bank has following amounts of contingent liabilities and capital commitments.

PARTICULARS	As on Asar 31, 2081	As on Asar 31, 2080
	NRs.	NRs.
Note Printing Commitments	327,963,057	1,655,328,161
Unclaimed Account Transfer to P/L Account	3,405,254	22,915,528
Capital Commitments	660,711,257	1,502,577,488
Total	992,079,568	3,180,821,177

Contingent liabilities in respect of note printing commitments are determined on the basis of LCs opened for procurement of bank notes. The capital commitments include costs for the consultancy service for interior design of newly constructed Baluwatar and Thapathali building; preparation of masterplan with detailed A/E design and cost estimation for construction of physical infrastructure and Supervision at Surkhet office; preparation of masterplan, cost estimate, BOQ and specification of proposed new Building at Biratnagar office; consultancy service for drawing, design and cost estimate of Pokhara Guest House as per the contract agreements less payments made till the end of the reporting period; which are expected to be settled over the period of the buildings construction. Likewise, capital commitments also include letter of credits opened for procuring Banknote Shredding and Briquetting System (BSBS) and Currency Verification and Processing System (CVPS).

5.16. Lease liabilities

The Bank has entered with the lease agreement with different counterparties for availing office space for conduct of its operation. The Bank accounted the present value of lease assets as lease liabilities and right to use assets. Lease payments on short term leases are recognized as expenses on straight line basis. The maturity analysis of lease liabilities is present here:

Amount in NRs.

Period	FY 2080-81	FY 2079-80
Less than one year	20,510,674	29,689,619
One year to five years	39,733,966	31,075,036
More than five years	33,065,582	43,152,387
Total Lease Liabilities	93,310,222	103,917,043

5.17. Monetary Operations and Refinance

The Bank conducts open market operations to manage liquidity in banking sector. The Bank usually injects money through inter day liquidity facility, standing liquidity facility, reverse repurchase agreement and lender of the last resort. Loan amount provided under the open market operation is fully secured with collateral (110 percent of loan amount) of Nepal Government securities. The Bank absorbs excess liquidity from market through reverse repo & deposit collection.

Besides these, the Bank also provides refinance facility to banks and financial institutions for providing the loan to borrowers. The loan under refinance facility is fully secured with good loan (100 percent of loan amount) of bank and financial institutions. The year-end outstanding balances and other details of monetary operations and refinance are given below:

Amount in NRs.

Particulars	Value	Interest (min/max)	FV of collateral received
1. Monetary Operations			
<i>Assets</i>			
Standing liquidity facility			
Lender of last resort	-		
Securities purchased under repurchase agreement	-		
Inter-day liquidity facility	-		
<i>Liabilities</i>	-		
Deposit Collection	950,000,000	0.7048-3.1853%	
Reverse Repo	-		
Standing Deposit facility	354,500,000,000	3%	
2. Refinance	-		
	As on Asar 31, 2080		
1. Monetary Operations			
<i>Assets</i>			
Standing liquidity facility			
Lender of last resort	-		
Securities purchased under repurchase agreement	-		
Inter-day liquidity facility	-		
<i>Liabilities</i>	-		
Deposit Collection	20,000,000,000	3.83%	
Reverse Repo	40,000,000,000	2.3787-2.5409%	
Standing Deposit facility	-		
2. Refinance	1,497,808,982	1-5%	1,497,808,982

5.18. Claims and Litigations against the Bank

There are 238 pending cases (PY 243) filed in the court involving the Bank, either as plaintiff or defendant. It is anticipated that the Bank will not incur significant monetary liabilities in cases other than those initiated by its employees. However, the Bank may incur the loss to the extent of salaries and benefits owed to the 6 employees who have instituted legal suit against the Bank, contingent upon the nature of court's decision.

5.19. Number of Employees

The number of employees holding office at the year-end is 1,142 (PY 1,160).

5.20. Presentation (Regrouping/Rearrangement)

The presentation of some of the line items of previous year financial statements have been changed (regrouped or rearranged) to align the financial statements.

5.21. Events after the Reporting Period

In addition to above, there is no material events occurred after the reporting period that requires adjustments or disclosure in the financial statements.

5.22. Sustainability Reporting

In the global context, an understanding is gradually emerging that central banks and financial supervisors ought to address climate risks and support sustainable finance. Nepal Rastra Bank, being central bank as well as supervisor of the banks and financial institutions (BFIs) in Nepal, has also started to consider how to integrate climate and other environmental considerations into our policy frameworks, or to encourage financial institutions to incorporate environmental, social and governance (ESG) standards in lending and investment and to adopt environmental and social risk management (ESRM) practices.

For aforementioned purpose, NRB has issued a Guideline on Environmental & Social Risk Management (ESRM) for the Banks and Financial Institutions on 2018. The guideline is revised in 2022. Additionally, Unified Directives issued by NRB mandates implementation of the above guidelines. Accordingly, Directive 2, clause (29) requires the BFIs to ensure, before disbursement of loans, in case to projects for which Initial Environmental Examination (IEE)/Environmental Impact Assessment (EIA) is required for obtaining license/approval prior to establishment of project, such reports are approved from relevant authorities and in other cases, shall perform environment assessments on their own, before disbursement of loans. The BFIs are required to formulate their own policy for assessment of environmental and social risk in accordance with Environment Protection Act, 2076, Environment Protection Niyamawali, 2077, Labour Act, 2074, Guideline on Environmental & Social Risk Management (ESRM) for Banks and Financial Institutions, 2022 and relevant laws and regulations and incorporate environment and social risk assessment while making credit assessments, risk monitoring and reporting based on such policies. Also, the BFIs are required to submit reports to NRB in formats and frequency prescribed in Guideline on Environmental & Social Risk Management (ESRM) for Banks and Financial Institutions, 2022.

In addition to above, various provisions in Unified Directives, mentioned hereafter, also facilitate and encourage adoption of environment friendly measures by the BFIs. Directive No. 3, clause 12 (7) has prescribed loan to value ratio for personal electric vehicle loan at maximum 80 percent, as compared to maximum limit of 50 percent for other vehicle loans. Directive No. 5, clause (10) requires that the BFIs shall identify and assess the environment, social and climate change risk in addition to AML/CFT risk, legal risk, and they have to formulate adequate policy and procedures to manage such risks. Directive No. 6, clause 16 permits the BFIs to utilize the corporate social responsibility fund, created in accordance with the same directive, in activities relating to environment protection, social awareness programs and waste management. Directive No. 17 issued by the Bank has mandatory requirement for the BFIs to provide at least 5 percent of their total loan and advances to the deprived sector and such deprived sector loans shall also include loan of maximum 2 lakh per family provided for acquisition of renewable energy technology like domestic solar power system, solar cooker, solar water pump, biogas, improved water boiler, improved stove loan. Also, Directive No. 17 have mandated commercial banks to lend, by the end of FY 2026-27, at least 15 percent of their total credit in agriculture sector, at least 10 percent in energy sector and at least 15 percent in micro, cottage, small and medium scale industry.

In line with the Monetary Policy for 2022/23, Nepal Rastra Bank (NRB) has developed a Green Finance Taxonomy aimed at promoting the flow of domestic green finance. This initiative seeks to support the issuance of green bonds, climate risk reporting, and address the capital needs of the financial sector. The taxonomy provides a standardized framework for classifying economic activities, helping to enhance the sustainable finance sector and mobilize green investments more effectively. The Bank has also issued reference document on Nepal Green Finance Taxonomy.

The bank is also acquiring electric vehicles to enhance sustainability, reduce carbon emissions, and support its commitment to environmentally responsible practices. Further, to hear the grievances related to consumer protection, sustainable finance and other issues from the stakeholders, grievance handling portal is available on the website of the Bank.

* * *

Nepal Rastra Bank Statement of Financial Position

As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

ASSETS	Note	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Foreign currency financial assets			
Cash and balances with banks	4.1	131,658,377,029	168,977,007,897
Derivative financial assets		-	-
IMF related assets	4.2	23,991,803,148	25,857,875,413
Term deposit with foreign banks	4.3	598,508,477,426	522,462,011,410
Investments in foreign securities	4.4	1,127,741,874,366	660,349,505,571
Other receivables	4.5	-	-
Total foreign currency financial assets		1,881,900,531,969	1,377,646,400,291
Foreign currency non-financial assets			
Investment in Gold Certificates	4.6	83,322,433,218	66,343,243,740
Total foreign currency non-financial assets		83,322,433,218	66,343,243,740
Total foreign currency assets		1,965,222,965,187	1,443,989,644,031
Local currency financial assets			
Balances with banks		6,144,630	7,192,517
Investment in Government securities	4.7	23,047,152,978	77,286,432,125
Investment in bonds & term deposit	4.8	7,381,089,826	6,474,219,438
Advances and receivable from Government	4.9	1,946,658,278	1,606,000,000
Loan and advances to bank and financial institutions	4.10	118,433,601	1,668,021,778
Other loan and advances	4.11	9,399,741,857	7,925,776,904
Equity investment	4.12	4,302,806,764	5,511,498,272
Other receivables	4.13	1,745,467	34,176,375
Total local currency financial assets		46,203,773,401	100,513,317,409
Local currency non-financial assets			
Gold and silver assets	4.14	44,003,521,309	34,026,061,572
Inventories	4.15	1,449,807,211	1,587,137,333
Property, plant and equipment	4.16	6,437,994,139	5,624,429,738
Intangible assets	4.17	43,330,321	47,244,050
Other assets	4.18	3,662,986,225	2,337,858,811
Total local currency non-financial assets		55,597,639,205	43,622,731,504
Total local currency assets		101,801,412,606	144,136,048,913
Total assets		2,067,024,377,793	1,588,125,692,944

The significant accounting policies and notes form an integral part of the financial statements

Mr. Ram Prasad Gautam
Acting Executive Director
Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
Board Member

Mr. Chintamani Sivakoti
Board Member

As per our report of even date

Mr. Bam Bahadur Mishra
Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
Deputy Governor

CA Satish Subedi
S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
S.R Pandey & Co.

Dr. Ram Prasad Ghimire
Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
Governor

CA Bijay Kumar Agrawal
B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
Deputy Auditor General
Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

Nepal Rastra Bank
Statement of Financial Position
 As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

Liabilities & Equity	Note	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Foreign currency financial liabilities			
Derivative financial liabilities		-	-
Deposit of bank and financial institutions	4.19	12,868,855,095	6,329,971,790
IMF related liabilities	4.20	38,953,389,315	39,133,451,704
Total foreign currency financial liabilities		51,822,244,410	45,463,423,494
Local currency financial liabilities			
Bills Payable		111,732,583	115,247,041
Deposit of bank and financial institutions	4.19	290,718,269,398	280,775,531,424
Deposit of Government	4.21	63,953,391,009	45,089,447,616
Deposit of other institutions	4.22	20,063,196,070	17,951,793,496
Currency in circulation	4.23	680,048,802,701	625,787,872,530
Due to bank and financial institutions	4.24	355,450,000,000	60,000,000,000
IMF related liabilities	4.20	11,859,006,209	11,882,924,189
Surplus payable to Government		37,223,820,561	25,000,000,000
Other liabilities	4.25	1,592,587,319	1,398,701,261
Total local currency financial liabilities		1,461,020,805,850	1,068,001,517,557
Other liabilities			
Pension and other employment benefits payable	4.26	5,363,189,943	4,709,609,905
Total local currency liabilities		1,466,383,995,793	1,072,711,127,462
Total liabilities		1,518,206,240,203	1,118,174,550,956
EQUITY			
Capital		5,000,000,000	5,000,000,000
Reserves	4.27	543,818,137,590	464,951,141,988
Total equity		548,818,137,590	469,951,141,988
Total liabilities and equity		2,067,024,377,793	1,588,125,692,944

The significant accounting policies and notes form an integral part of the financial statements

Mr. Ram Prasad Gautam
 Acting Executive Director
 Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
 Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
 Board Member

Mr. Chintamani Siwakoti
 Board Member

As per our report of even date

Mr. Bam Bahadur Mishra
 Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
 Deputy Governor

CA Satish Subedi
 S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
 S.R Pandey & Co.

Dr. Ram Prasad Ghimire
 Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
 Governor

CA Bijay Kumar Agrawal
 B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
 Deputy Auditor General
 Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

Nepal Rastra Bank

Statement of Net Income and Other Comprehensive Income

For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	Note	31 Asar 2081	31 Asar 2080
OPERATING INCOME			
Foreign currency income and expenses			
Interest income on foreign currency financial assets	4.28	79,785,220,115	48,366,052,864
Interest expense on foreign currency financial liabilities	4.29	(1,618,999,680)	(1,142,224,926)
Net foreign currency income		78,166,220,435	47,223,827,938
Local currency income and expenses			
Interest income on local currency financial assets	4.30	3,336,345,665	15,430,732,700
Interest expense on local currency financial liabilities	4.31	(2,186,034,052)	(82,011,817)
Net local currency income		1,150,311,613	15,348,720,883
Net interest income		79,316,532,048	62,572,548,821
Other income			
Fee and commission income	4.32	120,714,523	126,366,094
Income on Gold Certificates	4.33	422,354,601	589,346,875
Gain or loss on sale of securities			
Realized gain/loss on foreign exchange transaction		(257,261,092)	2,432,600,882
Other income	4.34	920,665,908	1,416,838,335
Less: Fee and commission expense	4.35	(92,444,169)	(78,545,173)
Net other income		1,114,029,771	4,486,607,013
Allowance for ECL (loss)/gain on financial assets	4.36	(185,852,877)	(132,022,331)
Total net operating income		80,244,708,942	66,927,133,503
OPERATING EXPENSES			
Personnel expenses	4.37	3,873,034,981	3,922,522,977
Note printing expense		410,882,145	689,353,941
Administrative expenses	4.38	1,815,754,984	1,477,315,745
Depreciation, amortisation and impairment	4.39	382,716,123	355,539,259
Total operating expenses		6,482,388,233	6,444,731,922
Net profit/(loss) before revaluation gain/loss		73,762,320,709	60,482,401,581
Revaluation gain/(loss)			
Gold and silver revaluation gain/loss		26,596,033,683	17,112,315,089
Net foreign exchange revaluation gain/(loss)		14,995,429,467	10,009,028,778
Net profit/(loss) for the year		115,353,783,859	87,603,745,448

The significant accounting policies and notes form an integral part of the financial statements

Mr. Ram Prasad Gautam
Acting Executive Director
Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
Board Member

Mr. Chintamani Sivakoti
Board Member

As per our report of even date

Mr. Bam Bahadur Mishra
Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
Deputy Governor

CA Satish Subedi
S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
S.R Pandey & Co.

Dr. Ram Prasad Ghimire
Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
Governor

CA Bijay Kumar Agrawal
B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
Deputy Auditor General
Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

Nepal Rastra Bank
Statement of Net Income and Other Comprehensive Income
For the year ended 31 Asar 81
(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	Note	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Net profit/(loss) for the year		115,353,783,859	87,603,745,448
Other comprehensive income			
Items that are or may be reclassified subsequently to profit or loss:			
Net unrealised gain from Equity Investment at FVOCI		635,186,270	346,463,285
Subtotal		635,186,270	346,463,285
Items that will not be reclassified to profit or loss:			
Property revaluation gain/loss			
Re-measurement gain from defined benefit plan		101,846,034	(388,295,476)
Subtotal		101,846,034	(388,295,476)
Total other comprehensive income		737,032,304	(41,832,191)
Total comprehensive income		116,090,816,163	87,561,913,257

The significant accounting policies and notes form an integral part of the financial statements

Mr. Ram Prasad Gautam
Acting Executive Director
Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
Board Member

Mr. Chintamani Siwakoti
Board Member

As per our report of even date

Mr. Bam Bahadur Mishra
Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
Deputy Governor

CA Satish Subedi
S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
S.R Pandey & Co.

Dr. Ram Prasad Ghimire
Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
Governor

CA Bijay Kumar Agrawal
B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
Deputy Auditor General
Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

Nepal Rastra Bank
Statement of Changes in Equity
For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

Note	Capital	General reserve	Monetary Liability Reserve	Financial Stability Fund	Exchange Equalisation Fund	Gold and Silver Equalisation Reserve	Fair Value Reserve	Actuarial Gain Reserve	Open Market Operation Stabilization Fund	Other reserve	Retained Earning	Total
Balance as at 1 Sawan 2079	5,000,000,000	63,649,012,516	12,170,535,702	8,973,021,704	196,809,068,623	48,654,180,864	3,118,109,820	2,920,541,212	-	66,094,957,475	-	407,389,427,916
Net profit/(loss) for the year											87,603,745,448	87,603,745,448
Other comprehensive income for the year							346,463,285	(388,295,476)				(41,832,191)
Appropriation of profit :												
General reserve		12,471,113,431					(439,432,861)			(300,387,474)	(11,731,293,096)	-
Monetary liability reserve			3,024,120,079								(3,024,120,079)	-
Financial stability fund				3,024,120,079							(3,024,120,079)	-
Open Market Operation Stabilization Fund									2,196,772,113		(2,196,772,113)	-
Exchange equalisation fund					10,009,028,778						(10,009,028,778)	-
Gold and silver equalisation reserve						17,112,315,089					(17,112,315,089)	-
Other reserve										14,851,014,924	(14,851,014,924)	-
Net cumulative surplus fund										655,081,290	(655,081,290)	-
Inter fund transfer												
Administrative expense reimbursement of RSRF										(199,185)	-	(199,185)
Surplus transfer to Government											(25,000,000,000)	(25,000,000,000)
Balance as at 31 Asar 2080	5,000,000,000	76,120,125,947	15,194,655,781	11,997,141,783	206,818,097,401	65,766,495,953	3,025,140,244	2,532,245,736	2,196,772,113	81,300,467,030	-	469,951,141,988
Balance as at 1 Sawan 2080	5,000,000,000	76,120,125,947	15,194,655,781	11,997,141,783	206,818,097,401	65,766,495,953	3,025,140,244	2,532,245,736	2,196,772,113	81,300,467,030	-	469,951,141,988
Net profit/(loss) for the year											115,353,783,859	115,353,783,859
Other comprehensive income for the year							635,186,270					635,186,270
Appropriation of profit :												
General reserve		11,274,655,157									(11,274,655,157)	-
Monetary liability reserve			3,688,116,035								(3,688,116,035)	-
Financial stability fund				3,688,116,035							(3,688,116,035)	-
Exchange equalisation fund					14,995,429,467						(14,995,429,467)	-
Gold and silver equalisation reserve						26,596,033,683					(26,596,033,683)	-
Open Market Operation Stabilization Fund									12,755,571,674		(12,755,571,674)	-
Transfer from OMO									(2,088,750,238)		2,088,750,238	-
Other reserve								101,846,034		7,091,153,478	(7,091,153,478)	101,846,034
Net cumulative surplus fund										129,638,007	(129,638,007)	-
Inter fund transfer												
Administrative expense reimbursement of RSRF												
Surplus transfer to Government											(37,223,820,561)	(37,223,820,561)
Balance as at 31 Asar 2081	5,000,000,000	87,394,781,104	18,882,771,816	15,685,257,818	221,813,526,868	92,362,529,636	3,660,326,514	2,634,091,770	12,863,593,549	88,521,258,515	-	548,818,137,590

The significant accounting policies and notes form an integral part of the financial statements

Mr. Ram Prasad Gautam
Acting Executive Director
Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
Board Member

Mr. Chintamani Siwakoti
Board Member

Bam Bahadur Mishra
Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
Deputy Governor

As per our report of even date

Dr. Ram Prasad Ghimire
Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
Governor

CA Satish Subedi
S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
S.R Pandey & Co.

CA Bijay Kumar Agrawal
B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
Deputy Auditor General
Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

Nepal Rastra Bank
Statement of Cash Flows
For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Cash flows from operating activities		
Interest income received	83,121,565,780	59,476,794,402
Fees, commission and other income received	1,381,653,043	3,736,373,471
Interest expense paid	(3,805,033,732)	(102,524,970)
Personnel expense paid	(3,117,608,908)	(3,200,794,961)
Fees and commission Expense paid	(92,444,169)	(78,545,173)
Note printing expense paid	(410,882,145)	(689,353,941)
Administrative expense paid	(1,815,754,984)	(1,528,652,005)
Net cash flow from operating activities before changes in operating assets and liabilities	75,261,494,885	57,613,296,823
Net (increase)/decrease in operating assets		
Loan and advances to BFls	1,549,797,399	268,566,128,978
Other loan and advances	(1,473,964,953)	(150,305,897)
Advances and receivable from Government	(340,658,278)	-
Inventories	137,330,122	631,747,343
Other receivables	33,594,466	(30,143,991)
Other assets	(1,325,127,414)	(632,682)
Net increase/(decrease) in operating liabilities		
Deposit of bank and financial institutions	16,481,621,279	87,678,703,908
Deposit of Government	18,863,943,393	(180,417,407,088)
Deposit of other institutions	2,111,402,574	(965,739,688)
Due to Bank and Other Financial Institutions	295,450,000,000	60,000,000,000
Other liabilities	200,978,422	126,961,517
Cash flow from changes in operating assets and operating	331,688,917,010	235,439,312,400
Net cash flow from operating activities	406,950,411,895	293,052,609,223
Cash flows from investing activities		
Net purchase of property and equipment	(1,196,280,524)	(803,692,879)
Purchase of intangible assets	3,913,729	(23,823,185)
Sale of property and equipment	8,014,435	-
Net Sale/(purchase) of securities	(298,843,488,875)	(64,329,485,015)
Receipt from/(Investment) in term deposit	(104,620,791,992)	(103,949,015,400)
Net purchase of gold and silver	(360,615,532)	5,728,833,908
Net purchase of equity instruments	1,843,877,778	(1,289,862,814)
Dividend income received	70,973,442	150,774,282
Net cash flow from investing activities	(403,094,397,539)	(164,516,271,103)

Mr. Ram Prasad Gautam
Acting Executive Director
Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
Board Member

Mr. Chintamani Siwakoti
Board Member

As per our report of even date

Mr. Bam Bahadur Mishra
Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
Deputy Governor

CA Satish Subedi
S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
S.R Pandey & Co.

Dr. Ram Prasad Ghimire
Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
Governor

CA Bijay Kumar Agrawal
B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
Deputy Auditor General
Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

Nepal Rastra Bank
Statement of Cash Flows
For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Cash flows from financing activities		
Net increase/(decrease) in currency in circulation	54,260,930,171	13,760,268,560
Lease payments	(10,606,821)	(40,240,724)
Net increase/(decrease) in liabilities with IMF	(213,996,617)	2,677,492,493
Interest paid on IMF related liabilities	10,016,248	(856,130,578)
Surplus paid to Government	(25,000,000,000)	(11,070,000,000)
Net cash flow from financing activities	29,046,342,981	4,471,389,751
Net increase/(decrease) in cash and cash equivalents	32,902,357,337	133,007,727,871
Exchange rate effect on cash and cash equivalents	14,738,168,375	10,009,028,778
ECL effect on cash and cash equivalents	-	-
Cash and cash equivalents as at the beginning of the year	625,163,666,070	482,146,909,421
Cash and cash equivalents as at the end of the year	672,804,191,782	625,163,666,070

The significant accounting policies and notes form an integral part of the financial statements

Cash and cash equivalent includes following assets:

Assets	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Foreign currency cash in hand	25,243,089,889	30,961,825,026
Balances with other central banks	51,280,897,155	64,245,660,926
Balances with banks	55,129,173,069	73,772,790,010
SDR Holdings	23,791,069,016	25,649,141,930
Term deposit with maturity upto 3 months	43,819,360,000	71,583,174,285
Treasury bills with maturity upto 3 months	473,540,602,653	358,951,073,893
Total	672,804,191,782	625,163,666,070

Mr. Ram Prasad Gautam
Acting Executive Director
Financial Management Department

Dr. Ravindra Prasad Pandey
Board Member

Dr. Shankar Prasad Acharya
Board Member

Mr. Chintamani Siwakoti
Board Member

As per our report of even date

Mr. Bam Bahadur Mishra
Deputy Governor

Dr. Neelam Dhungana Timsina
Deputy Governor

CA Satish Subedi
S Subedi & Associates

CA Sudarshan Raj Pandey
S.R Pandey & Co.

Dr. Ram Prasad Ghimire
Secretary MOF/Board Member

Mr. Maha Prasad Adhikari
Governor

CA Bijay Kumar Agrawal
B.K Agrawal & Co.

Bamdev Sharma Adhikari
Deputy Auditor General
Office of Auditor General

Date: 29/07/2081

Place: Kathmandu

NEPAL RASTRA BANK
Notes Forming part of Financial Statements
Fiscal Year 2080-81 (2023-24 AD)

1 General Information

Nepal Rastra Bank (hereinafter referred to as 'NRB' or 'the Bank'), the Central Bank of Nepal, was incorporated under Nepal Rastra Bank Act, 2012 as superseded by Nepal Rastra Bank Act, 2058 (amended on 2073). The Bank is domiciled in Nepal and its central office is located at Baluwatar, Kathmandu. The Bank's jurisdiction is spread throughout the country. The primary objectives of the Bank are to maintain economic stability; price stability as well as external sector stability, promote financial access and develop secured, healthy and stable payment systems. In order to attain these objectives, the Bank's principal functions include:

- a. Formulating necessary monetary and foreign exchange policies
- b. Issuing Nepalese currency notes and coins and maintaining record of Nepalese currency in circulation
- c. Foreign reserve management
- d. Promoting stability and liquidity required in banking and financial sector
- e. Developing a secure, healthy and efficient system of payment
- f. Regulating, inspecting, supervising and monitoring the banking and financial system
- g. Promoting entire banking and financial system of Nepal

2 Basis of Preparation

2.1 Statement of Compliance

The Bank's financial statements are prepared in accordance with Nepal Financial Reporting Standards (NFRS) as issued by Accounting Standards Board, Nepal which are generally in compliance with the International Financial Reporting Standards as issued and applicable, except mentioned hereinafter. NFRS also include interpretations (IFRIC and SIC) as issued by International Accounting Standards Board.

The Bank's financial statements include Statement of Financial Position, Statement of Net Income and Other Comprehensive Income, Statement of Changes in Equity, Statement of Cash Flows and Notes to Accounts. The Bank's assets and liabilities are presented in the Statement of Financial Position in the order of their liquidity, and expenses are classified as per their nature.

2.2 Basis of Measurement

The Bank's financial statements are prepared on a historical cost basis except for following material items.

Items	Measurement Basis
Financial Instruments at Fair value through profit or Loss	Fair value
Debt Instruments and other similar financial Instruments	Fair value as well as Amortized Cost
Equity investments	Fair value
Monetary Gold	Fair value
Inventories (Including gold & silver kept for further processing)	Cost or Net realizable value whichever is lower
Net defined benefit liability/(assets)-gratuity & pension fund and staff security fund	Fair value of plan assets less the present value of the defined benefit obligation

2.3 Responsibility of Financial Statements

The Management of the Bank is responsible for preparation and presentation of the Bank's financial statements and for the estimates and judgments used in them. The Bank's financial statements are approved by the Board Meeting held on 29th Kartik 2081.

2.4 Presentation of Financial Statements

The Bank has presented its assets and liabilities broadly in order of liquidity in the statement of financial position. Income and expenses are presented in the statement of net income based on nature of income/expenses. The Bank's financial assets and financial liabilities, and their associated income and expenses are further distinguished between foreign currency and local currency.

The Bank's Cash Flow Statement has been prepared by using the "Direct Method" in accordance with the NAS 7- Statement of Cash Flow. For the purpose of the Statement of Cash Flows, cash and cash equivalents consist of cash and cash equivalents as defined in point No. 3.2 of the NAS 7- Statement of Cash Flow.

2.5 Functional and Presentation Currency

The Bank's functional and presentation currency is Nepalese Rupee (NRs). All financial information are presented in Nepalese Rupee except otherwise indicated. The figures have been rounded up to the nearest rupee.

2.6 Materiality and Aggregation

Each material class of similar items is presented separately in the Financial Statements. Items of dissimilar nature or function are presented separately unless they are immaterial.

2.7 Offsetting

Financial assets and liabilities are offset and the net amount is presented in the Statement of Financial Position when and only when, the Bank has a legal right to set off the recognized amounts and it intends either to settle on a net basis or to realize the asset and settle the liability simultaneously.

The Bank has offset the cash at vault with the currency in circulation and presented the net amount of currency in circulation as liabilities in the Statement of Financial Position.

2.8 Comparative Information

The comparative information is reclassified whenever necessary to conform with the current year's presentation. The narrative and descriptive information has been given in notes to the financial statements, where relevant, for the understanding of the current year's financial statements.

2.9 Fiscal Year

The financial statements relate to the fiscal year 2080/81 i.e. 1st Shrawan 2080 to 31st Asar 2081 corresponding to Gregorian calendar 17th July 2023 to 15th July 2024. The previous year was 1st Shrawan 2079 to 31st Asar 2080 (17th July 2022 to 16th July 2023).

2.10 Use of Estimates, Assumptions or Judgments

The preparation of the financial statements in conformity with NFRS requires management to make judgment, estimates and assumption that affect the application of accounting policies and the reported amounts of assets, liabilities, income and expenses. Actual result may differ from these estimates.

The financial statements have been prepared on going concern basis. Estimated and underlying assumptions are reviewed on an ongoing basis. Revision to accounting estimates are recognized in the period in which the estimates are revised and in any future period affected.

Information about significant areas of estimates, uncertainty and critical judgment in applying accounting policies that have the most significant effect on the amounts recognized in the financial statements are:

- Key assumptions used in discounted cash flow projections
- Measurement of defined benefit obligations
- Provisions and contingencies
- Determination of net realizable value
- Determination of useful life of the property, plants and equipment
- Determination of capitalization value and useful life of the intangible assets

2.11 Controlling Body

The controlling body of the Bank is the Government of Nepal (GoN) holding 100 percent of its share capital. In the normal course of its operations, the Bank enters into following transactions with GoN and state controlled enterprises/entities:

- The Bank shall be the banker and financial advisor of Government of Nepal and a financial agent of the Government of Nepal.
- Government of Nepal shall consult the Bank on any matters that are within the jurisdiction of its competence. It shall be the duty of the Bank to advise on matter consulted by the Government of Nepal.
- Government of Nepal shall, while preparing annual budget, consult the Bank on the domestic debt including overdrafts.
- The Bank shall submit a pre-budget review report to Government of Nepal each year on the economic and financial matters.

The Bank does not generally collect any commission, fees or other charges for services, which it renders to the Government of Nepal or related entities except where agreement states otherwise.

2.12 Basis of Consolidation

As per NFRS 10- Consolidated Financial Statements, “an investor controls an investee when it is exposed, or has rights, to variable returns from its involvement with the investee and has the ability to affect those returns through its power over the investee.” The Bank’s investment in Rastriya Beema Sansthan and Agriculture Project Service Center is in excess of 50% of the paid up capital of those entities. These investments were made under the specific directives or policies of the Government of Nepal and other relevant statutes. Accordingly, the Bank did not exercise control or significant influence on the entities except for regulatory purposes. As the requirement of NFRS 10- Consolidated Financial Statements does not meet for consolidation, the consolidation of the financial statements of the subsidiaries is not done. These investments are accounted at fair value through other comprehensive income as per NFRS 9.

2.13 Basis of Accounting for Investment in Associates

NAS 28 mentions that an entity with joint control of, or significant influence over, an investee shall account for its investment in an associate or a joint venture using the equity method. Further, the standard clarifies that significant influence is the power to participate in the financial and operating policy decisions of the investee but is not control or joint control of those policies. The Bank’s investment in National Productivity and Economic Development Ltd. is in excess of 20% of the paid up capital of the entity. These investments were made under the specific directives or policies of the Government of Nepal and other relevant statutes. Accordingly, the Bank did not exercise significant influence on the entities except for regulatory purposes. As the requirement of NAS 28- Investments in Associates for being the associates of the Bank does not meet, the equity accounting for such investment has not been done. These investments are accounted at fair value through other comprehensive income as per NFRS 9.

2.14 Changes in Accounting Policies

The bank has applied its accounting policies consistently and there is no any change in any accounting policy followed by the Bank during this fiscal year.

3 Significant Accounting Policies

3.1 Financial Assets and Financial Liabilities

A financial instrument is any contract that gives rise to a financial asset of one entity and a financial liability or equity instrument of another entity.

A. Financial Assets

A financial asset is any asset that is cash, an equity instrument of another entity, a contractual right to receive cash or another financial asset from another entity or to exchange financial assets or financial liabilities with another entity under conditions that are potentially favorable to the entity.

(i) Recognition

The Bank initially recognizes loans and advances, deposit with other bank, investment in securities on the date of which the Bank becomes a party to the instruments. All other financial instruments (including regular-way purchases and sales of financial assets) are recognized on the trade date which is the date on which the Bank becomes a party to the contractual provisions of the instruments.

(ii) Classification and measurement

The classification and measurement of financial assets will depend on how these are managed (the entity’s business model) and their contractual cash flow characteristics. These factors determine whether the financial assets are measured at amortized cost, fair value through other comprehensive income (FVTOCI) or fair value through profit or loss (FVTPL).

The Bank classifies its financial assets into one of the following categories:

- Financial assets measured at amortized cost:

Financial assets measured at amortized cost are non-derivative financial assets with fixed or determinable payments for which the business model of the Bank is to collect contractual cash flows and the contractual

cash flows include solely payment of principal and interest only. Financial assets measured at amortized cost are initially recognized at fair value plus any transaction costs. Subsequent to initial recognition, such financial assets are measured at amortized cost using effective interest rate method less any impairment losses.

Following financial instruments are measured at amortized cost:

a) Cash in hand and balance with banks

Cash in hand and balance with banks include notes and unrestricted balances held with banks domiciled domestically and at abroad. This also includes balances at current account of foreign central banks and Bank for International Settlement. These balances are measured at amortized cost and the transaction amount is the initial fair value of the asset. There is no any transaction cost on these balances and interest income if any on bank balances is recognized at effective interest rate. The Bank has recognized allowances for impairment on these assets using expected credit loss method.

b) IMF related assets

International Monetary Fund (IMF) related assets include Special Drawing Rights (SDR) holding of the Bank at IMF and interest receivable from IMF. These assets are measured at amortized cost. Initial measurement is made at fair value which is the transaction value and there is no any transaction cost. Interest income is recognized at effective interest rate. Due to the nature of the transaction with IMF, the allowance for impairment loss on this asset determined at zero.

c) Term deposit with banks

The term deposit with banks includes term deposit with foreign banks as well as domestic banks and financial institutions. These are the interest bearing deposit with banks for specific period of time. These assets are measured at amortized cost. Initial measurement is made at fair value which is the transaction value and there is no any transaction cost. Interest income is recognized at effective interest rate. The Bank has recognized allowances for impairment on these assets using expected credit loss method.

d) Investments in Government securities

Investment in Government securities includes investment in coupon bonds, treasury bills and treasury notes of foreign Government. This account also includes investment in development bonds, citizen saving bonds, foreign employment bonds and treasury bills issued by Nepal Government. These assets are measured at amortized cost. Initial measurement is made at fair value which is the transaction value. Transaction cost is recognized in this account. Any premium or discount paid/received on transaction or at the maturity of the investment is amortized over the tenure of specific instrument using effective interest rate. Interest income is recognized at effective interest rate. The Bank has recognized allowances for impairment on foreign Government securities using expected credit loss method. Allowance for impairment loss on Nepal Government's securities is determined at zero due to nature of relation with Nepal Government.

e) Loan and advances to bank and financial institutions

Loan and advances to bank and financial institutions stand for loan and advances made as per monetary policy instrument. This includes standing liquidity facilities, repo transactions, lender of last resort and refinance facilities. These assets are measured at amortized cost. Initial measurement is made at fair value which is the transaction value. Interest income is recognized at effective interest rate. The Bank has recognized allowances for impairment using expected credit loss method. Allowance for impairment loss on standing liquidity facility and repo transactions are determined at zero due to nature of transaction. These transactions are fully secured by collateral of Nepal Government securities.

f) Other Loan and Advances

Loan and advances to others include loans to employees, pension advance, construction advance, travelling advance, other advances etc. These assets are measured at amortized cost. Initial measurement is made at fair value. Since, the loan to employees is subsidized or interest free loan, its fair value is measured by adopting valuation technique of projected cash flow method. Fair value of other assets is taken as transaction value. Interest income on loan to staff is recognized at effective interest rate. The Bank has recognized allowances for impairment using expected credit loss method.

- Financial assets measured at fair value through other comprehensive income:

Financial assets measured at fair value through other comprehensive income include investment in equity instruments of other entities. The Bank has made irrevocable election at initial recognition to recognize the changes in fair value through other comprehensive income. All investments in equity instrument of other entities are classified under this heading. These investments are initially measured at fair value. The initial fair value is the transaction value. Transaction cost, if any is recognized in the investment amount. The subsequent measurement of these assets is done at fair value. The fair value is market value of particular instrument. If market value is not available for any instruments, its fair value is determined by adopting valuation method. The change in fair value is recognized in other comprehensive income.

- **Financial assets measured at fair value through profit or loss:**

All financial assets other than measured at amortized cost and at fair value through other comprehensive income are measured at financial assets measured at fair value through profit or loss. Assets classified under this class are measured at fair value. Transaction cost is recognized in statement of net income. The change in fair value is recognized to statement of net income. There is no asset classified under this heading during the year.

(iii) **De-recognition**

The Bank derecognizes financial assets when the contractual rights to the cash flow from the financial assets expire, or it transfers the rights to receive the contractual cash flows in a transaction in which substantially all of the risk and rewards of the ownership of the financial assets are transferred or in which the Bank neither transfer nor retains substantially all of the risk and rewards of the ownership and it does not retain control of the financial assets.

On de-recognition of financial assets, the difference between the carrying amount of the assets (or the carrying amount allocated to the portion of the assets derecognized) and the consideration received (including any new assets obtained less any new liability assumed) is recognized in income or expenditure. Any interest in transferred financial assets that does not qualify for de-recognition that is created or retained by the Bank is recognized as a separate assets or liability.

B. Financial liabilities

A financial liability is any liability that is a contractual obligation to deliver cash or to exchange financial assets or financial liabilities with another entity under conditions that are potentially unfavorable to the entity, a contract that will or may be settled in the entity's own equity instrument.

i) Recognition and Measurement

All financial liabilities are recognized initially on the trade date, which is the date that the bank becomes a party to the contractual provisions of the instrument except for Debt Securities which are initially recognized on the date that they are issued. Such financial liabilities are recognized initially at fair value less any directly attributable transaction cost. Subsequent to initial recognition, these financial liabilities are measured at amortized costs using effective interest rate method.

ii) De-recognition

A financial liability is derecognized when its contractual obligations are discharged, cancelled or expired.

C. Offsetting

The financial assets and financial liabilities are offset and the net amount presented in the statement of financial position when and only when, the Bank has a legal right to set off the amounts and it intends either to settle them on a net basis or to realize the asset and settle the liability simultaneously. Please refer to Note 2.7 for further details.

D. Amortized cost measurement

The 'amortized cost' of a financial asset and financial liability is the amount at which the financial asset or financial liability is measured at initial recognition, minus principal repayments, plus or minus the cumulative amortization using the effective interest method of any difference between initial amount recognized and the maturity amount minus any reduction for impairment.

E. Fair value measurement

The Bank measures financial instruments, such as, investment in equity instrument, at fair value at each reporting date. The fair values of financial instruments measured at amortized costs are disclosed in Note 5.6.4.

Fair value of a financial instrument is the amount for which an asset could be exchanged, or a liability settled, between knowledgeable, willing parties at an arm's length transaction. The fair value measurement is based on the presumption that the transaction to sell the assets or transfer the liability takes place in the principal market. Quoted market values represent fair value when a financial instrument is traded in an organized and liquid market. Where quoted market values are not available, fair values are estimated by other techniques such as discounted cash flows. All assets and liabilities for which fair value is measured or disclosed in the financial statements are categorized within the fair value hierarchy, described as follows, based on the lowest level input that is significant to the fair value measurement as a whole:

- Level 1 — Quoted (unadjusted) market prices in active markets for identical assets or liabilities
- Level 2 — Valuation techniques for which the lowest level input that is significant to the fair value measurement is directly or indirectly observable.
- Level 3 — Valuation techniques for which the lowest level input that is significant to the fair value measurement is unobservable.

Details related to fair value hierarchy is presented in Note 5.6.5.

F. Impairment of financial assets

The Bank recognizes loss allowances for expected credit loss (ECL) on the financial instruments that are measured at amortized cost. Loss allowance on financial assets measured at fair value through other comprehensive income is not recognized as this class of assets includes investment in equity instrument only which are measured at fair value. The loss allowance is recognized in profit or loss.

The Bank measures loss allowances at an amount equal to 12 months ECL for Stage 1 financial instruments. Stage 1 financial instruments include financial assets which are not due or due for up to 30 days as well as assets which are in investment grade i.e. sovereign and other investment grade rated assets. Life time loss allowance is measured on financial instrument which are classified as "Stage 2 financial instruments". Stage 2 financial instruments includes asset which are past due for more than 30 days but up to 90 days. Stage 2 financial instruments also include assets which are referred to non investment grade investment. Life time ECL is also measured for credit impaired assets which is referred to as "Stage 3 financial instruments" A financial asset is "credit-impaired" when one or more events that have a detrimental impact on the estimated future cash flows of the financial asset have occurred. Evidence that a financial asset is credit impaired includes the following observable data:

- significant financial difficulty of the borrower or issuer;
- the assets is past due for more than 90 days or a breach of contract such as a default;
- it is becoming probable that the borrower will enter bankruptcy or other financial reorganization

Measurement of allowances for expected credit loss

The Bank uses "internal default experience" method for measurement of allowances for expected credit loss. For the financial assets on which there is no any default history, allowance for expected credit loss is measuring by adopting "mapping to external data" method. The mechanism of the ECL calculations is outlined below with the key elements.

- Exposure at Default

The Exposure at Default is an estimate of the exposure at a future default date. The exposure at default includes principal amount and interest receivable. The committed amount of investment is also included in exposure at default.

- Probability of Default (PD)

The Probability of Default is an estimate of the likelihood of default over a given time horizon. A default may only happen at a certain time over the assessed period. The Bank considers a particular obligor has defaulted in any of following two events:

- The obligor is past due for more than 90 days, or
- The Bank considers that the obligor is unlikely to pay its credit obligations to the banking group in full, without recourse by the Bank to actions such as realizing security if any held.

The Bank uses credit rating specific PD's of issuers/counterparties from S&P for all its foreign investments amortized cost. Sovereign credit rating is used for central bank, foreign government and bank for international settlement. PD's for local currency is calculated based on default history. In the absence of default history, a floor rate for PD is used as backstop.

- Loss Given Default (LGD)

The Loss Given Default is an estimate of the loss arising in the case where a default due and those that the lender would expect to receive, including from the realization of any collateral. The Bank determines LGD for local assets based on historical recovery rates. Floor rate, for financial assets without default experience, is used as backstop.

Write off

Loans and debt securities are written off (either partially or in full) when there is no reasonable expectation of recovering a financial asset in its entirety or a portion thereof. This is generally the case when the Bank determines that the borrower does not have assets or sources of income that could generate sufficient cash flows to repay the amounts subject to the write off. This assessment is carried out at the individual asset level. Recoveries of amounts previously written off are included in "impairment losses on financial instruments" in the Statement of Income and OCI.

G. Designation at fair value through Profit or Loss

The Bank has designated financial assets and financial liabilities at fair value through profit or loss in either of the following circumstances:

- The assets or liabilities are managed, evaluated and reported internally on a fair value basis.
- The designation eliminates or significantly reduces an accounting mismatch that would otherwise arise.

3.2 Cash and Cash Equivalents

Cash and Cash Equivalents include notes, unrestricted balances held with banks and highly liquid financial assets with original maturities of three months or less from the acquisition date that are subject to an insignificant risk of changes in their fair value. The Bank holds Cash and Cash Equivalents for management of its short-term commitments and it is carried at amortized cost in the Statement of Financial Position. Allowance for expected credit loss is recognized on Cash and Cash Equivalents.

3.3 Trading Assets and Liabilities

Trading assets and liabilities are those assets and liabilities that the Bank acquires or incurs principally for the purpose of selling or repurchasing in the near term, or holds as part of a portfolio that is managed together for short-term profit or position taking. These assets are accounted for on trade date.

Trading assets and liabilities are initially recognized and subsequently measured at fair value in the statement of financial position with transactions cost recognized in statement of income. All changes in the fair value are recognized as part of the net trading income in statement of income. Further, the difference in the book value of the trading assets and the disposal proceeds is recognized in statement of net income.

3.4 Gold and Silver

Gold and silver assets include paper gold deposit, trading gold; and physical gold and silver held at reserve. Gold and silver is measured at fair value. Fair value of paper gold deposit and trading gold at initial recognition is measured at transaction price. Subsequently, the fair value is taken as fixing rate from London Bullion and Metal Association. The fair value of gold and silver held at reserve is measured as market rate offered by Federation of Nepal Gold and Silver Dealers Association. Transaction cost is recognized in statement of net income. The change in fair value is recognized in statement of net income. Revaluation gain/loss arises on gold and silver is appropriated to "Gold and Silver Equalization Reserve" at the time appropriation of profit.

3.5 Foreign Currency Transaction

Income and expenditure denominated in foreign currency are translated into Nepalese Rupees on the basis of exchange rate prevailing on the value date.

Monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies at the reporting date are translated into the functional currency at the rate of exchange prevailing on that date. The foreign currency gain or loss on monetary items is the difference between the amortized cost in the functional currency at the beginning of the year/origination date, adjusted for effective interest and payment during the year and the amortized cost in the foreign currency translated at the rate of exchange at the reporting date.

Non-monetary assets and liabilities are measured at fair value in a foreign currency are translated into the functional currency at the rate of exchange prevailing at the date on which the fair value is determined. Non-monetary items that are measured based on historical cost in the foreign currency are translated using the rate of exchange on the date of transactions.

An amount equivalent to the net exchange gain/loss during the year is transferred to/from 'Exchange Equalization Fund' through Statement of Appropriation.

3.6 Income tax

Income of the Bank is exempted from taxes under section 8 of the Nepal Rastra Bank Act, 2058 as well as Section 10 of Income Tax Act, 2058.

3.7 Property, Plant and Equipment

Property, plant and equipments are tangible items that:

- a. are held for use in production or supply of goods or services or for administrative purposes; and
- b. are expected to be used during more than one period.

i. Recognition

The cost of an item of property, plant and equipments is recognized as an asset if, and only if:

- a. it is probable that future economic benefits associated with the item will flow to the Bank; and
- b. cost of the item can be measured reliably.

However, any asset having value below Rs.25,000 other than land is directly expensed to statement of net income in the year of purchase.

The cost of construction or acquisition of the item of property, plant and equipments is capitalized under the respective head of Property, Plant and Equipments only on completion of the construction work.

ii. Measurement

a. Initial Measurement

The cost of an item of property, plant and equipments comprises its purchase price, including import duties and non-refundable purchase taxes, after deducting trade discounts and rebates and any costs directly attributable to bringing the assets to the location and condition necessary for it to be capable of operating in the manner intended by management. However, administration and other general overhead costs are not be capitalized.

b. Subsequent Measurement

Property, Plant and Equipments are measured using cost model. Hence, the value of the assets is recognized as cost less accumulated depreciation and any accumulated impairment losses.

iii. De-recognition

The carrying amount of an item of property, plant and equipments is derecognized on disposal or when no future economic benefits are expected from its use or disposal. Any gain or loss on disposal of an item of property and equipments (calculated as the difference between the net proceeds from disposal and carrying amount of the items) is recognized within other income in Statement of Net Income.

iv. Depreciation

Depreciation is the systematic allocation of the depreciable amount of an asset over its useful life. Depreciable amount is the cost of an asset, or other amount substituted for cost, less its residual value. Land is not depreciated. All other property, plant and equipments are depreciated from immediate next month of the date they are available for use or in respect of self-constructed assets, from the date that the construction is completed and ready for use. Similarly, while disposing any depreciable assets, the depreciation is charged till the immediate preceding month from the date of disposal.

Depreciation is charged on straight line method over the estimated useful life of current and comparative years of significant items of property, plant and equipments. The Bank estimates the useful life and residual value of the depreciable assets. Since the Bank does not have any intention to sell or dispose the items of Property, Plant and Equipments before the expiry of their useful life, the residual value of all such assets has been considered to be Re 1. Useful lives are reviewed on each reporting date and adjusted if required.

The estimated useful lives of the significant items of Property, Plant and Equipments are as follows:

Class of assets	Estimated useful life
Building	Above 33 years
Building- Temporary Structure	5 years
Office Equipment	5 years
Computer & Accessories	4 years
Fixtures and fittings	10 years
Machinery Equipments	5 years
Vehicles	4-5 years
Others	5 years

v. Impairment

At each reporting date, the Bank reviews the carrying amounts of its assets under Property, Plant and Equipments to determine where there is an indication of impairment. If such indication exists (i.e. if Book Value > Recoverable Amount), then the asset's recoverable amount is estimated.

Impairment losses are recognized in Statement of Net Income. Any reimbursements received from Insurance Companies related to the claims of the impaired assets are recognized separately as "Other Income" in the Statement of Net Income.

vi. Assets received in grant

Grant at fair value is not recognized until there is reasonable assurance that the bank will comply with the conditions attaching to them and the grant will be received. The Bank follows the alternative approach to account for the assets received in grant i.e. it records both the assets and the grant amount in nominal value.

Accordingly, equipments acquired under grant are recognized as "Grant Assets" at nominal value and included under respective head of property, plant and equipments.

3.8 Intangible Assets

An Intangible Asset is an identifiable non-monetary asset without physical substance. Intangible assets include software purchased by the Bank.

i. Recognition

An intangible asset shall be recognized if, and only if:

- a. The asset is identifiable
- b. It is probable that the economic benefits that are attributable with the item will flow to the Bank; and
- c. Cost of the asset can be measured reliably.

ii. Measurement

Intangible assets are measured initially at cost. The cost of a separately acquired intangible asset comprises its purchase price, including import duties and non-refundable purchase taxes, after deducting trade discounts and rebates; and any directly attributable cost of preparing the asset for its intended use. Subsequently, the intangible assets are measured at cost less accumulated amortization and any impairment losses. Costs incurred in the ongoing maintenance of software are expensed immediately as incurred. Subsequent cost on software is capitalized only when it increases the future economic benefits embodied in the specific assets to which it relates.

iii. Amortization

Software, useful life of which have been defined by terms of contract or conditions for use are amortized on straight line basis over the useful life of asset. Software, useful life of which have not been clearly defined by terms of contract or condition of use as well have a definite useful lives due to technological obsolescence are amortized on straight line basis over estimated useful life of ten years and five years for business application software and other software respectively.

iv. Impairment

When there is an indication of impairment (i.e. if Book Value > Recoverable Amount), then the impairment of such intangible asset is recognized. Impairment losses are recognized in Statement of Net Income.

v. De-recognition

Intangible assets are derecognized on disposal or when no future economic benefits are expected from its use or disposal. The gain or loss arising formed-recognition of an intangible asset shall be determined as the difference between the net disposal proceeds, if any, and the carrying amount of the asset. It shall be recognized in Statement of Net Income on disposal.

3.9 Leases

Payments made under operating leases are accounted as per NFRS 16. At the inception of the lease, the Bank recognizes right of use assets and lease liabilities. Right of use assets is measured at cost which comprises the amount of initial measurement of lease liabilities, any lease payments made at or before the commencement of the lease less any incentives received, any initial direct cost incurred by the Bank and an estimated cost of dismantling and removing the underlying asset. The right of use assets is subsequently depreciated using straight line method from the commencement date to the end of the lease term. In addition, the right of use assets is periodically reduced by impairment losses, if any, and adjusted for certain re-measurements of the lease liability.

Lease liability is measured at present value of lease payments that are not paid at the commencement of the lease. The lease payments are discounted by incremental borrowing rate to determine the present value. The Bank does not have any borrowing during the year, so general refinance rate is taken as proxy of incremental borrowing rate of the Bank. Subsequently, the carrying amount of lease liability is increased to reflect the interest on lease liability, decreased by the amount of lease payments and adjusted for re-measurement of carrying amount to reflect any reassessment or lease modification.

The lease liability is re-measured when there is changes in future lease payments than the agreed amount or the Bank opts for the extension of lease term. When the lease liability is re-measured, corresponding adjustment is made to the carrying amount of the right of use assets, or is recorded in income statement if the carrying amount of the right of use assets has been reduced to zero.

Interest on lease liability is recognized in statement of net income. Interest amount is determined in each period during the lease term at the amount that produce constant periodic rate of interest on outstanding lease liabilities. Variable payments if any that is not included in the measurement of lease liabilities are recognized in statement of net income in the period in which the event or condition that triggers those payments occurs.

3.10 Investment Property

Investment property is property held either to earn rental income or for capital appreciation or for both but not for sale in the ordinary course of business, use in the supply of services or for administrative purpose.

3.11 Impairment of Non-Financial Assets

At each reporting date, the Bank reviews the carrying amounts of its non-financial assets to determine where there is an indication of impairment. If such indication exists, then the asset's recoverable amount is estimated. The Bank assesses whether events or changes in circumstances indicate that the carrying value may be impaired, whether there is an indication that a non-financial asset may be impaired. If any such indication exists, the Bank makes an estimate of the asset's recoverable amount. Where the carrying amount of an asset exceeds its recoverable amount, the asset is considered impaired and is written down to its recoverable amount. The 'recoverable amount' of an asset is the greater of its value in use and its fair value less costs to sell. 'Value in use' is based on the estimated future cash flows, discounted to their present value using a pre-tax discount rate that reflects current market assessments of the time value of money.

Impairment losses are recognized in Statement of Net Income. Impairment loss is reversed only to the extent that assets carrying amount does not exceed the carrying amount that would have been determined, net of depreciation or amortization, if no impairment loss has been recognized.

3.12 Inventories

Inventories of the Bank include gold and silver stock physically held for minting and processing purpose, coin stock, metal and numismatic stock and dispensary stock. Inventories are initially measured at cost and it is carried at cost or net realizable value whichever is lower. Cost for gold and silver is determined on the basis of specific identification method where as cost for other inventories is determined under the weighted average method. Other stores items are charged directly to Statement of Net Income.

Allowance is made for slow moving inventories. Numismatic and Medallion coins and Non-moving metals are written down to zero as there is no any net realizable value of those assets in the normal course of the business. The loss is recognized in Statement of Net Income. Carrying amount of inventories are reviewed at each balance sheet date and adjusted to reflect the current best estimates. Changes in the net realizable value below the cost are recognized as income/expenses in the Statement of Net Income.

3.13 Deposits and Borrowings

Deposits and borrowings (debt securities issued) are the source of funds of the Bank in addition to its reserves. The Bank accepts interest free deposits from Government of Nepal (GON) since it acts as a banker of GON as per Nepal Rastra Bank Act, 2058. Similarly, being the banker of all banks, the Bank accepts deposits from the banks and financial institutions as well. Further, deposits from other institutions such as Public Entity, Foreign Central Banks, International Banks and other International Organizations are also accepted by the Bank during the course of its operation. These deposits are accounted for as Financial Liabilities.

Further, deposits and borrowings (including debts securities issued) are initially measured at fair value minus incremental direct transaction cost and subsequently measured at their amortized cost using the effective interest method, except where the Bank designates liabilities at fair value through profit or loss.

3.14 IMF Related Liabilities

IMF Related Liabilities include Special Drawing Rights (SDR) Allocation and Interest bearing loan under Rapid Credit Facility (RCF) and Extended Credit facility (ECF). Interest needs to be paid on amount of loan provided by IMF where as no any interest needs to be paid on deposit amount placed by IMF in NRB. Such liability is accounted at amortized cost. Contractual interest rate is considered to be the effective interest rate for accounting purpose since there is no any other directly attributable cost incurred for this purpose.

The liability is derecognized when such liability is paid off or when IMF waives the right to receive the amount of liability. Any difference in the book value and amount paid to settle the liability is recognized in Statement of Net Income.

3.15 Currency in Circulation

Currency in circulation represents notes issued by the Bank as a sole currency issuing authority in Nepal. Currency notes issued by the Bank are legal tender under the Nepal Rastra Bank Act, 2058. This represents the liability of the Bank towards the holder of the currency note. The liability for notes in circulation is recorded at face value in the balance sheet. These liabilities are secured by assets including foreign currency and foreign securities etc. as permitted by Nepal Rastra Bank Act, 2058.

The Bank also issues coins of various denominations for circulation. Currency in circulation liability does not include the liability on account of coins in circulation, as allowed by the Act.

The Bank offsets the cash at vault with the currency in circulation and presented the net amount of currency in circulation as liabilities in Statement of Financial Position.

All costs incurred during circulation of the currency are expensed in statement of net income. Any amount that has been removed from the economy is accounted for as disposal of Financial Liabilities.

3.16 Transactions on Repurchase Obligations (Repo) and Reverse Repo

Repurchase Arrangements (Repo) and Reverse Repo of securities are recorded as follows:

- Securities purchased under Repurchase Agreement (Repo) are recognized as loans and advances to BFIs under the heading of refinance and loan to banks. Interest income on Repo facility is recognized as per effective interest rate method. The difference between the purchase price and sale price is recognized as interest income over the tenure of the facility using effective interest rate.
- Securities sold under Reverse Repurchase Agreement ('Reverse Repo') are recognized as short term borrowings. Interest expense on Reverse Repo is recognized as per effective interest rate method. The difference between the sale price and purchase price is recognized as interest expenses over the tenure of the facility using effective interest rate.

Securities lent to counterparties are also retained in the statement of financial position.

3.17 Bills Payable and Bills Receivable

The Bank carries out the function of repayment of Government securities and interest thereon on behalf of the Government of Nepal (GON). Bills Payable primarily represents the year end undisbursed or unadjusted amount of payments received from GON in respect of interest/repayment liabilities of such securities. The year-end balance of Bills Purchased represents the amounts paid by the Bank to the security holders but the corresponding claim adjustment with Bills Payable is pending.

3.18 Provisions

A provision is recognized if as a result of a past event, the Bank has a present legal or constructive obligation that can be estimated reliably, and it is probable that an outflow of economic benefits will be required to settle the obligation. Provisions are determined by discounting the expected future cash flows at the pre-tax rate that reflects current market assessment of the time value of money and the risks specific to the liability. The unwinding of the discount is recognized as finance cost. Where the Bank expects a provision to be reimbursed, the reimbursement is recognized as a separate asset but only when the reimbursement is probable to be received.

3.19 Employee Benefits

- **Short term employee benefits**

Short term employee benefits are the benefits that are expected to be settled wholly before twelve months after the end of the annual reporting period in which the employees render the related services. Short term employee benefits are expensed as the related service is provided. A liability is recognized for the amount expected to be paid if the Bank has a present legal or constructive obligation to pay this amount as a result of past service provided by the employees and obligation can be estimated reliably. These includes salary, overtime, various allowance, staff Welfare etc.

- **Post Employment Benefits**

Post employment benefits are employee benefits that are payable after the completion of employment.

A. Defined Contribution Plan

A defined contribution plan is a post employment benefit plan under which an entity pays a fixed contribution to a separate entity and has no legal or constructive obligation to pay future amounts. Obligations for contributions to defined contribution plans are recognized as employee benefit expenses in the Statement of Net Income in the periods during which the related services are rendered by employees. Pre-paid contributions are recognized as an asset to the extent that cash refund or reduction in future payments is available. Contributions to a defined contribution plan being due for more than 12 months after the end of the period in which the employees render the service are discounted at their present value. Following are the defined contribution plan provided by the Bank to its employees:

i. Contributory Retirement Fund

All permanent employees are entitled for participation in employee's Provident Fund (Retirement Fund) wherein the employees contribute at various rates of their current drawn salaries. The Bank contributes 10% of basic salary (with grade) to this fund, which is separately administered as a defined contribution plan as per Nepal Rastra Bank Staff By-Law, 2068: Rule 78, Sub-rule 1(a) & 1(c). The Bank's obligations for contributions to the above Fund are recognized as an expense in Statement of Net Income as the related services are rendered.

ii. Welfare Provident Fund

Certain amounts as prescribed by the Board of the Bank are annually transferred to this fund, which is meant to be a defined contribution scheme for the welfare of the employees, as per Nepal Rastra Bank Staff By-Law 2068: Rule 78 Sub-rule 1(b) and 1(c). Contributions by the Bank are expensed in Statement of Net Income as the related services are accounted.

B. Defined Benefits Plan

A defined benefit plan is a post-employment benefit plan other than a defined contribution plan. The Bank's net obligation in respect of defined benefit plans is calculated separately for each plan by estimating the amount of future benefit that employees have earned in return for their service in current and prior periods. That benefit is discounted to determine its present value. The discount rate is the yield at the reporting date on corporate bonds, that have maturity dates approximating the terms of the Bank's obligation and that are denominated in the currency in which the benefits are expected to be paid.

The calculation of defined benefit obligation is performed annually by a qualified actuary using the projected unit credit method. The Bank recognizes all actuarial gains and losses arising from defined benefit plans immediately in the statement of other comprehensive income and all expenses related to defined benefits plans in employee benefit are expensed in Statement of Net Income.

Re-measurements of the net defined benefit liability comprise actuarial gains and losses. The return on plan assets (excluding interest) and the effect of the assets ceiling (if any excluding interest) are recognized immediately in other comprehensive income. The Bank determines the net interest expenses (income) on the net defined liability (assets) for the period by applying the discount rate used to measure the defined benefit obligation at the beginning of the annual period to the then net defined benefits liability (assets), taking into account any changes in the net defined benefits liability (asset) during the period as a result of contribution and benefits payments. Net interest expenses and other expenses related to defined benefit plans are recognized in personnel expenses in Statement of Net Income.

Following are the defined benefit plans provided by the Bank to its employees:

i. Gratuity and Pension Scheme

Gratuity and Pension Scheme is a defined benefit obligation under which employees having service period of five years or more but less than twenty years are eligible for gratuity, which is based on last pay scale of staff's existing designation and completed years of service. Similarly, employees having service period of twenty years or more are eligible for pension, which is based on last pay scale of staff's existing designation and completed years of service. The Bank measures the obligation of this plan as valued by a qualified actuary using projected unit credit method. All expenses related to defined benefit plans in employee benefit are expensed in Statement of Net Income.

ii. Staff Security Fund

Staff Security Fund is defined benefit plan under which all the permanent employees are entitled to staff security fund at the time of retirement, death or termination from the service by any other circumstances at the predetermined factor prescribed by the Bank, which is based on last drawn salary and completed years of service as per Nepal Rastra Bank Staff By-Law 2068: Rule 78 Sub-rule 1(e). Employees having service period of thirty years are eligible for maximum sixty three months salary. The Bank measures the obligation of this plan as valued by a qualified actuary using projected unit credit method. All expenses related to defined benefit plans in employee benefit are expensed in Statement of Net Income.

• **Other long term employee benefits**

Other long-term employee benefits are all employee benefits other than short term employee benefits, post-employment benefits and termination benefits. The Bank's net obligation in respect of long term employee benefits is the amount of future benefits that employees earned in return for their service in the current and prior period. That benefit is discounted to determine its present value. The present obligation on these liabilities is determined by actuary adopting projected unit credit method. Re-measurement gains/losses are recognized in Statement of Net Income in the period in which they arise.

i. Leave Encashment

As per Nepal Rastra Bank Staff By-Law, 2068: Rule 86, 87 and 91, the employees are entitled to en-cash their un-utilized accumulated leave at the time of retirement or any other prescribed time as decided by the management of the Bank. Home leave, Sick leave and Special Leave are defined benefit plans which are recognized when the leave remains un-availed at the time of closing date. Provision is created for liability on employees' leave based on obligation dischargeable to employees at balance sheet date.

ii. Staff Medical Fund

Employees are eligible for medical benefits based on the specified slabs as per medical rules, last drawn salary and completed years of service, as per Nepal Rastra Bank Staff By-Law 2068: Rule 78 Sub-rule 1(d). Incremental liability is provided for and transferred to this Fund.

• **Termination Benefits**

Termination benefits are employee benefits provided in exchange for the termination of an employee's employment as a result of either an entity's decision to terminate an employee's employment before the normal retirement date; or an employee's decision to accept an offer of benefits in exchange for the termination of employment. The termination benefits are expensed at the earlier of which the Bank can no longer withdrawn the offer of those benefits and when the Bank recognizes costs for restructuring. If benefits are not expected to be wholly settled within 12 months of the reporting date, then they are discounted.

3.20 Interest Income and Expenses

Revenue is recognized when it is probable that the economic benefits associated with the transaction will flow to the Bank and the amount of revenue can be measured reliably. Expenses are accounted on accrual basis.

Interest income/expenses is recognized in Statement of Net Income using the effective interest method when it is probable that the economic benefits associated with the transaction will flow to the Bank and the amount of revenue can be measured reliably.

The effective interest rate is the rate that exactly discount estimated future cash receipt or payment through expected life of the financial instrument or where appropriate a shorter period, to the net carrying amount of the financial asset and liability. While calculating the effective interest rate, the Bank estimates cash flows considering all contractual terms of the financial instruments but excluding future credit losses. The calculation includes all amount paid or received by the Bank that are an integral part of the effective interest rate of the financial instrument, including the transaction costs and other premium or discounts.

Interest income on stage 1 and stage 2 financial assets measured at amortized cost is recognized on gross carrying amount. Interest income on stage 3 financial assets is recognized on net carrying amount.

Interest income on investments from certain banks and financial institutions which are declared as problematic and receipt of interest from which is not forthcoming are not recognized.

3.21 Non Interest Income

i. Fees and Commission income

Fees and commission income is earned for currency exchange and government transactions and other services. These are measured on accrual basis.

ii. Net trading income

Net trading income comprises gains less losses relating to trading assets and liabilities and includes all realized and unrealized fair value changes.

iii. Net income from financial instruments designated at fair value

All gains and losses from the changes in the fair value of financial assets and liabilities designated at fair value are recognized through Net Income. Interest income and expenses and dividend income arising on these financial instruments are also included, except for interest arising from debt securities issued by the Bank, and derivatives managed in conjunction with those debt securities which is recognized in Interest expense.

Net income from other financial instruments at fair value through profit and loss related to non-trading derivatives held for risk management purposes that do not form part of the qualifying hedge relationships are recognized through statement of net income. It includes realized and unrealized fair value changes, interest, dividend and foreign exchange differences.

iv. Other Income and Expenses

Other income and expenses are recognized on an accrual basis. The following incomes are recognized based on the recognition criteria explained here under.

- Balances unclaimed and outstanding for more than three clear consecutive accounting years in unclaimed account is written back to income.
- Dividend income is recognized when the right to receive income is established.
- Penal income is accounted on cash basis.
- Profit/loss from sale of precious metal and coins are recognized when the sale is made.

- Grant income is not recognized until there is reasonable certainty that the entity will comply with the conditions attaching to it, and that the grant will be received. Grant that becomes receivable as compensation for expenses or losses already incurred or for the purpose of giving immediate financial support with no future related costs is recognized in statement of net income of the period in which it becomes receivable.

Gains and losses arising from incidental activities to the main revenue generating activities and those arising from a group of similar transactions which are not material are aggregated, reported and presented on a net basis.

3.22 Note Printing Expenses

The Bank procures note printing service from note printing service providers outside from the country. Note printing expenses include cost of printing notes and cost incurred to bring note to our premises. These costs include transportation cost, transit insurance and loading/unloading expenses. Note printing expenses is recognized in statement of net income at the time of receipt of the notes by the Bank.

3.23 Unclaimed Account

Unclaimed account under Sundry Liabilities represents amount that remained unclaimed and outstanding for more than two years. Amount outstanding for more than three years in unclaimed account is transferred to miscellaneous income in Statement of Net Income.

3.24 Contingent Liabilities and Commitments

Contingent liabilities are possible obligations whose existence will be confirmed only by uncertain future events or present obligations where the transfer of economic benefit is not probable or cannot be reliably measured. All outstanding letter of credit issued, capital commitments, litigation amount and unclaimed amount recognized as income, which are not recognized as liabilities in Statement of Financial Position, are shown under respective headings disclosed as Contingent Liabilities and Capital Commitments items. Where applicable, such amounts are measured at best estimates.

3.25 Consolidation of Project Accounts

The Bank manages and implements various projects, which are helpful in attaining its objectives, on its own by entering into project agreement with the funding agencies or subsidiary loan agreements with Government of Nepal or on behalf of Government of Nepal (GON).

The projects for which the Bank has entered into separate subsidiary loan agreements with Government of Nepal or has entered into separate project agreements with other funding agencies are consolidated with the Bank's account. For projects which are implemented by the Bank on behalf of the GON, the accounts of these projects are not consolidated with the Bank's financial statements as the Bank has no obligation towards such projects or any other counter party and there is no right of the Bank in assets, liabilities, equity, income and expenses of such projects. Disclosure of such projects is given in the notes.

3.26 Events Occurring after the Reporting Date

All material subsequent events after the reporting date have been considered and where appropriate adjustments or disclosures have been made in the respective notes to the Financial Statements.

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
4.1 Cash and balances with banks		
Foreign currency cash in hand	25,243,089,889	30,961,825,026
Balances with other central banks	51,280,897,155	64,245,660,926
Balances with foreign banks	55,123,027,468	73,765,596,523
Money at overnight placements with other central banks	-	-
Interest receivable	35,000,282	22,680,077
Less: Allowances for expected credit loss	(23,637,765)	(18,754,655)
Total cash and balance with banks	131,658,377,029	168,977,007,897
4.2 IMF related assets		
Special drawing right holding	23,791,069,016	25,649,141,930
Interest receivable	200,734,132	208,733,483
Less: Allowances for expected credit loss	-	-
Total IMF related assets	23,991,803,148	25,857,875,413
Details disclosure regarding the financial position on IMF is provided in Note 5.14		
4.3 Term deposit with foreign banks		
Term deposit with maturity of 3 months or less	43,819,360,000	71,583,174,285
Term deposit with maturity of more than 3 months	551,169,998,743	447,107,962,128
Interest receivable	3,975,886,250	4,267,570,670
Less: Allowances for expected credit loss	(456,767,567)	(496,695,673)
Total term deposit with banks	598,508,477,426	522,462,011,410
4.4 Investment in foreign securities		
Investment measured amortised cost		
Treasury bills	473,540,602,653	358,951,073,893
Treasury Notes	425,622,066,365	157,203,305,023
Mid Term Instruments (MTI)	126,282,230,415	12,516,455,931
Coupon bonds	96,453,226,913	129,436,323,270
Interest receivable	6,425,308,468	2,543,979,916
Less: Allowances for expected credit loss	(581,560,448)	(301,632,462)
Investment measured fair value through OCI		
Treasury bills		
Treasury Notes		
Coupon bonds		-
Less: Allowances for expected credit loss		-
Investment measured fair value through profit or loss		
Treasury bills		
Treasury Notes		
Coupon securities		
Coupon bonds		
Total investment in securities	1,127,741,874,366	660,349,505,571

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
4.5 Other receivables		
Receivable from Asian Clearing Union		
Other receivable	-	-
Less: Allowances for expected credit loss	-	-
Total interest and other receivable	-	-
4.6 Investment in Gold Certificates	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Investment in paper gold	82,431,302,171	65,812,728,226
Trading gold	-	-
Interest receivable on paper gold	891,131,047	530,515,514
Total investment in gold certificates	83,322,433,218	66,343,243,740
Details disclosure regarding the investment in gold is provided in Note 5.1		
4.7 Investment in Government securities	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Investment in treasury bills	-	43,672,157,910
Investment in bond	20,362,590,200	28,820,795,978
Investment in Government bond issued for IMF related liabilities	2,438,302,023	2,701,139,740
Interest receivable	246,260,755	2,092,338,497
Less: Allowances for expected credit loss	-	-
Total investment in Government securities	23,047,152,978	77,286,432,125
4.8 Investment in bonds & term deposit	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Investment in corporate bonds	-	-
Term deposit with Bank and Financial Institutions	7,284,800,000	6,424,200,002
Interest receivable	122,829,432	134,778,491
Less: Allowances for expected credit loss	(26,539,606)	(84,759,055)
Total fixed deposit with Bank and Financial Institutions	7,381,089,826	6,474,219,438
4.9 Advances and receivables from Government	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Overdraft provided to Government	-	-
Advance payment to Government	1,460,000,000	1,460,000,000
Receivable from Government - IMF Bond	262,837,718	-
Advance to project/fund operated by Government	-	-
Interest Receivable	223,820,560	146,000,000
Less: Allowances for expected credit loss	-	-
Total advance to Government	1,946,658,278	1,606,000,000

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
4.10 Loan and advances to bank and financial institutions		
Standing liquidity facility	-	-
Refinance	-	1,497,808,982
Lender of last resort	-	-
Securities purchased under repurchase agreement	-	-
Other loans to BFIs	118,423,040	118,423,040
Interest receivable	26,553	52,014,969
Less: Allowances for expected credit loss	(15,992)	(225,213)
Total Loan and advances to bank and financial institutions	118,433,601	1,668,021,778
4.11 Other loan and advances		
Staff loans	11,257,077,314	7,833,595,792
Less: Amortization	(3,580,874,113)	(2,256,787,609)
Pension advance	1,652,831,031	2,082,436,168
Travelling advances to staff	5,062,201	1,884,620
Advance for construction	1,501,644	221,396,701
Staff endowment policy advance	5,854,850	6,612,690
Other advance	55,588,947	34,981,588
Interest receivable	2,699,983	1,656,954
Less: Allowances for expected credit loss	-	-
Total other loan and advances	9,399,741,857	7,925,776,904
4.12 Equity investment		
Investment in equity instruments measured at fair value through OCI		
Cost price	642,480,250	2,486,358,028
Fair Value Changes	3,660,326,514	3,025,140,244
Total equity investment	4,302,806,764	5,511,498,272
Details disclosure regarding the equity investment is provided in Note 5.6.5		
4.13 Other receivables		
Dividend receivable	-	-
Sundry debtors	-	-
Deposits	1,360,679	1,374,123
Other receivables	7,960,194	40,978,960
Less: Allowances for expected credit loss	(7,575,406)	(8,176,708)
Total interest and other receivables	1,745,467	34,176,375

Nepal Rastra Bank

Notes to the financial statements

As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.14 Gold and silver assets	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Gold held in reserve at cost	27,351,269	27,351,269
Silver held in reserve at cost	20,406,443	20,406,443
Changes in fair value	43,955,763,597	33,978,303,860
Total gold and silver assets	44,003,521,309	34,026,061,572
Details disclosure regarding the gold and silver assets is provided in Note 5.1		
Current year Income available for distribution		
4.15 Inventories	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Gold stock	1,092,816,617	1,304,156,726
Silver stock	81,897,402	84,282,890
Coin stock	270,083,340	194,420,585
Numismatic stock	3,778,067	3,782,171
Other metal stock	31,752,520	31,135,673
Dispensary stock	660,805	540,828
Gross inventories	1,480,988,751	1,618,318,873
Less: Write down of inventories to net realizable value	-	
Coin stock	(22,465,540)	(22,465,540)
Other metal stock	(8,716,000)	(8,716,000)
Net inventories	1,449,807,211	1,587,137,333

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.16 Property, Plant and equipment

Please see accounting policy in Note 3.7. The details are given as below:

Particulars		Land	Building	Temporary Structure	Computer & Accessories	Vehicles	Machinery Equipment	Office Equipment	Furniture and Fixture	Other Assets	Right of Use Assets	Capital Work in Progress	Total Assets
Depreciation Rate			3%	20%	20%	20%-25%	20%	20%	10%	20%			
Original Cost	Balance as on 1st Sawan 2079	360,623,152	856,290,219		321,810,046	677,252,197	336,582,182	186,902,476	72,276,136	6,075,779	134,917,610	3,105,717,862	6,058,447,659
	Addition during the Year	-	25,918,184		67,630,658	44,973,000	213,507,174	21,757,262	11,656,164	950,027	44,263,538	732,436,571	1,163,092,578
	Disposal/Write Off/Adjustment	-	(94,563)		(11,798,663)	(189,307)	(813,305)	(4,832,725)	(386,527)	(204,496)		(18,147,843)	(36,467,429)
	Balance as on 31st Asar 2080	360,623,152	882,113,840		377,642,041	722,035,891	549,276,051	203,827,013	83,545,773	6,821,310	179,181,148	3,820,006,590	7,185,072,809
Accumulated Depreciation	Balance as on 1st Sawan 2079	-	362,090,951		197,634,531	350,108,370	112,190,666	142,567,701	36,301,639	5,435,583	44,689,380	-	1,251,018,821
	Depreciation for the Year	-	25,794,195		44,512,403	108,517,819	84,564,950	17,931,271	6,217,118	387,043	38,079,128	-	326,003,927
	Disposal/Write Off/Adjustment	-	12,590		(10,571,555)	(189,304)	(788,300)	(4,254,349)	(384,268)	(204,491)			(16,379,677)
	Balance as on 31st Asar 2080	-	387,897,736		231,575,379	458,436,885	195,967,316	156,244,623	42,134,489	5,618,135	82,768,508	-	1,560,643,071
Net Book Value as on 31st Asar 2080		360,623,152	494,216,104		146,066,662	263,599,006	353,308,735	47,582,390	41,411,284	1,203,175	96,412,640	3,820,006,590	5,624,429,738
Original Cost	Balance as on 1st Sawan 2080	360,623,152	882,113,840		377,642,041	722,035,891	549,276,051	203,827,013	83,545,773	6,821,310	179,181,148	3,820,006,590	7,185,072,809
	Addition during the Year		98,261,227	1,448,196	112,048,515	55,400,000.00	68,894,985.54	17,815,361.93	24,390,046.53	689,871.87	24,983,768	877,211,670	1,281,143,642
	Disposal/Write Off/Adjustment		(6,720,757)		(9,026,712)	(26,715,254.00)	(1,904,050.00)	(6,500,154.57)	(221,162.93)	(320,711.00)		(97,630,815)	(149,039,617)
	Balance as on 31st Asar 2081	360,623,152	973,654,310	1,448,196	480,663,844	750,720,637	616,266,987	215,142,220	107,714,657	7,190,471	204,164,916	4,599,587,445	8,317,176,835
Accumulated Depreciation	Balance as on 1st Sawan 2080	-	387,897,736		231,575,379	458,436,885	195,967,316	156,244,623	42,134,489	5,618,135	82,768,508	-	1,560,643,071
	Depreciation for the Year		27,910,578	271,209	80,850,726	98,167,687.74	93,957,197.39	17,918,695.85	7,289,662.02	411,102.41	39,620,298		366,397,156
	Disposal/Write Off/Adjustment		(4,707,410)		(7,994,696)	(26,715,245.00)	(1,904,048.00)	(6,025,606.84)	(189,817.59)	(320,707.00)			(47,857,530)
	Balance as on 31st Asar 2081	-	411,100,904	271,209	304,431,409	529,889,328	288,020,465	168,137,712	49,234,333	5,708,530	122,388,806	-	1,879,182,696
Net Book Value as on 31st Asar 2081		360,623,152	562,553,406	1,176,987	176,232,435	220,831,309	328,246,522	47,004,508	58,480,324	1,481,941	81,776,110	4,599,587,445	6,437,994,139

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.17 Intangible Assets

Please refer accounting policies in Notes 3.8. The details of balance are as follows:

Particulars	Computer Software			Capital Work in Progress	Total Intangible Assets	
	Useful Life Defined by Contractual Agreements	Other Useful Life				
Amortisation Rate		20%	10%			
Original Cost	Balance as on 1st Sawan 2079	10,367,411	26,421,726	243,872,285	-	280,661,422
	Addition during the Year	9,698,129	16,944,095	-	-	26,642,224
	Disposal/Write Off/Adjustment				-	-
	Balance as on 31st Asar 2080	20,065,540	43,365,821	243,872,285	-	307,303,646
Accumulated Amortisation	Balance as on 1st Sawan 2079	2,887,403	16,254,335	213,192,339	-	232,334,077
	Depreciation for the Year	3,427,327	3,822,079	20,476,113	-	27,725,519
	Disposal/Write Off/Adjustment				-	-
	Balance as on 31st Asar 2080	6,314,730	20,076,414	233,668,452	-	260,059,596
Net Book Value as on 31st Asar 2080	13,750,810	23,289,407	10,203,833	-	47,244,050	
Original Cost	Balance as on 1st Sawan 2080	20,065,540	43,365,821	243,872,285	-	307,303,646
	Addition during the Year	8,894,230	1,049,202	275,000	-	10,218,432
	Disposal/Write Off/Adjustment				-	-
	Balance as on 31st Asar 2081	28,959,770	44,415,023	244,147,285	-	317,522,078
Accumulated Amortisation	Balance as on 1st Sawan 2080	6,314,730	20,076,414	233,668,452	-	260,059,596
	Depreciation for the Year	6,032,881	6,319,158	1,480,122	-	13,832,161
	Disposal/Write Off/Adjustment		300,000		-	300,000
	Balance as on 31st Asar 2081	12,347,611	26,695,572	235,148,574	-	274,191,757
Net Book Value as on 31st Asar 2081	16,612,159	17,719,451	8,998,711	-	43,330,321	

4.18 Other Assets

Particulars	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Deferred Employees Benefits	3,580,874,113	2,256,787,609
Project Assets	-	-
Prepaid expense	82,112,112	81,071,202
Other Assets		
Total	3,662,986,225	2,337,858,811

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
 As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.19	Deposit of bank and financial institutions	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	<i>Foreign Currency</i>		
	Deposit of commercial banks	12,847,372,512	6,276,820,166
	Deposit of development banks	21,482,583	53,151,624
	Deposit of finance companies	-	-
	Deposit of microfinance financial institutions	-	-
	Total foreign currency deposit	12,868,855,095	6,329,971,790
	<i>Local Currency</i>		
	Deposit of commercial banks	259,450,328,603	253,451,624,816
	Deposit of development banks	23,529,331,854	19,968,237,855
	Deposit of finance companies	5,548,059,069	5,127,341,295
	Deposit of microfinance financial institutions	2,190,549,872	2,228,327,458
	Total local currency deposit	290,718,269,398	280,775,531,424
	Total deposit of bank and financial institutions	303,587,124,493	287,105,503,214
4.20	IMF related liabilities	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	<i>Foreign Currency</i>		
	Special Drawing Right allocation	38,627,474,746	38,817,553,383
	Interest bearing loans	-	-
	Interest payable	325,914,569	315,898,321
	Total foreign currency IMF related liabilities	38,953,389,315	39,133,451,704
	<i>Local Currency</i>		
	IMF account no.1	11,855,996,232	11,881,913,786
	IMF account no.2	3,009,977	1,010,403
	Total local currency IMF related liabilities	11,859,006,209	11,882,924,189
	Total IMF related liabilities	50,812,395,524	51,016,375,893
	Details disclosure regarding the financial position on IMF is provided in Note 5.14		
4.21	Deposit of Government	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Deposit of Central Government	(99,491,721,176)	(61,757,015,981)
	Deposit of Province Government	69,227,910,373	83,963,562,437
	Deposit of Local Authorities	94,217,201,812	22,882,901,160
	Total deposit of Government	63,953,391,009	45,089,447,616
4.22	Deposit of other institutions	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Deposit of public enterprises	2,249,194,159	2,554,494,754
	Deposit of Government for Interest Subsidy & Subsidies Loan	8,811,688,206	7,763,663,519
	LC margin deposit	8,445,825,910	7,044,368,728
	Deposit of other organisations	556,487,795	589,266,495
	Total deposit of other institutions	20,063,196,070	17,951,793,496

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.23	Currency in Circulation	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Currency Issued (Denomination)		
	1	160,986,603	160,997,039
	2	185,118,052	185,151,436
	5	3,741,125,185	3,640,451,885
	10	6,031,239,740	5,867,673,450
	20	8,024,619,020	7,524,263,040
	25	57,032,400	57,047,200
	50	14,082,194,950	14,685,951,900
	100	32,531,186,800	30,394,594,800
	250	87,422,750	87,423,250
	500	136,899,419,500	130,670,884,000
	1000	488,349,655,000	446,805,562,000
	Gross Amount of Currency in Circulation	690,150,000,000	640,080,000,000
	Less: Cash at Vault of the Bank	(10,101,197,299)	(14,292,127,470)
	Net Amount of Currency in Circulation	680,048,802,701	625,787,872,530
4.23.1	Reserve against currency in circulation	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Foreign Treasury Bills	473,540,602,653	358,951,073,893
	Foreign Bank Balance (Including Term Deposits)	206,508,200,048	266,836,798,637
	Total	680,048,802,701	625,787,872,530
4.24	Due to bank and financial institutions	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Holding of NRB bond issued	-	-
	Deposit collection	950,000,000	20,000,000,000
	Reverse repo liabilities	-	40,000,000,000
	Standing Deposit Facility	354,500,000,000	-
	Total due to bank and financial institutions	355,450,000,000	60,000,000,000
4.25	Other liabilities	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Payable to Asian Clearing Union	130,217,162	443,751,960
	Deposit & Earnest money	24,753,000	14,355,000
	Unclaimed account	57,360,703	58,360,869
	Unclaimed Deposit of Bank and Financial Institutions	24,119,003	14,937,593
	Lease liabilities	93,310,222	103,917,043
	Loan from Government for project operation	-	-
	Provision for expense	2,765,845	26,882,959
	Taxes payable	41,786,447	61,241,006
	Payable to retired staff	334,754,908	418,909,466
	Other liabilities	883,520,029	256,345,365
	Total other liabilities	1,592,587,319	1,398,701,261
4.26	Pension and other employment benefits payable	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Pension and gratuity fund	20,674,784,248	19,799,326,845
	Less: Plan Assets for pension and gratuity fund	(19,764,593,229)	(19,433,209,385)
	Staff security fund	2,810,347,436	2,781,136,386
	Less: Plan Assets for staff security fund	(2,245,050,687)	(2,122,731,894)
	Leave encashment	1,404,336,645	1,268,934,517
	Staff medical fund	1,628,982,456	1,618,368,582
	Welfare Provident fund	854,383,075	797,784,854
	Total pension and other employment benefit payable	5,363,189,944	4,709,609,905

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
As at 31 Asar 2081

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.27	Reserve	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	General Reserve	87,394,781,104	76,120,125,947
	Monetary Liabilities Reserve	18,882,771,816	15,194,655,781
	Financial Stability Fund	15,685,257,818	11,997,141,783
	Open Market Operation Stabilization Fund	12,863,593,549	2,196,772,113
	Exchange Equalization Fund	221,813,526,867	206,818,097,401
	Gold and Silver Equalization Reserve	92,362,529,636	65,766,495,953
	Net Cumulative Surplus Fund	2,169,130,410	2,039,492,402
	Development Fund	76,595,989,244	70,595,989,244
	Banking Development Fund	1,601,941,806	1,601,941,806
	Mechanisation Fund	1,891,316,414	1,891,316,414
	Scholarship Fund	61,594,504	61,594,504
	Mint Development Fund	1,097,712,943	1,097,712,943
	Gold Replacement Fund	4,799,085,589	3,707,932,111
	Rural Self Reliance Fund	253,400,000	253,400,000
	Rural Self Reliance Fund (Administration Expense Reimbursement Fund)	51,087,606	51,087,606
	Actuarial Gain Reserve	2,634,091,770	2,532,245,736
	Fair Value Reserve	3,660,326,514	3,025,140,244
	Impact on Retained Earning due to ECL & Lease	-	-
	Total Reserves	543,818,137,590	464,951,141,988

4.27 (a) **Appropriation of Net Profit/(Loss)**

Particulars	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Net Income/(Expenditure) for the year	116,090,816,163	87,561,913,257
Less:		
Foreign Exchange Gain/(Loss) - Unrealised	(14,995,429,467)	(10,009,028,778)
Net Gold and Silver Revaluation Gain/(Loss)	(26,596,033,683)	(17,112,315,089)
Transfer to Fair Value Reserve	(635,186,270)	(346,463,285)
Transfer to Actuarial Reserve	(101,846,034)	388,295,476
Current year Income available for distribution	73,762,320,709	60,482,401,581
Transfer from Open Market Operation Stabilization Fund	2,088,750,238	-
Surplus before appropriations	75,851,070,947	60,482,401,581
Less: Appropriations		
General Reserve	(11,274,655,157)	(11,731,293,096)
Monetary Liability Reserve	(3,688,116,035)	(3,024,120,079)
Financial Stability Fund	(3,688,116,035)	(3,024,120,079)
Open Market Operation Stabilization Fund	(12,755,571,674)	(2,196,772,113)
Development Fund	(6,000,000,000)	(13,500,000,000)
Gold Replacement Fund	(1,091,153,478)	(1,351,014,924)
Net Cumulative Surplus Fund	(129,638,007)	(655,081,290)
Balance Payable to Government of Nepal	37,223,820,561	25,000,000,000

Nepal Rastra Bank

Notes to the financial statements

For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.28 Interest income on foreign currency financial assets	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Interest income on term/demand deposit	34,189,325,627	22,388,814,517
Interest income on Foreign Securities	41,499,583,052	20,994,125,972
Interest income on fixed income securities	3,009,534,429	4,183,285,053
Interest income on SDR holdings	1,086,777,007	799,827,322
Other FCY interest income	-	-
Total	79,785,220,115	48,366,052,864
4.29 Interest expense on foreign currency financial liabilities	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Interest on SDR Allocation	1,578,272,946	1,116,737,205
Interest on interest bearing loans	-	-
Other interest expense	40,726,734	25,487,721
Total	1,618,999,680	1,142,224,926
4.30 Interest income on local currency financial assets	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Interest income on Treasury Bills	950,733,324	6,242,600,503
Interest income on Government bonds	1,247,100,940	1,370,785,145
Interest income on Refinance	38,235,619	1,535,831,566
Interest income on Standing Liquidity Facility and Repo	748,110	4,813,142,666
Other LCY interest income	1,099,527,672	1,468,372,820
Total	3,336,345,665	15,430,732,700
4.31 Interest expense on local currency financial liabilities	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Interest expense on Deposit Collection	1,186,248,874	6,300,005
Interest expense on Reverse Repo	25,564,380	60,644,072
Interest expense on SDF	876,936,984	-
Interest expense on Lease Liabilities	5,076,838	4,974,568
Other interest expense	92,206,976	10,093,172
Total	2,186,034,052	82,011,817

Nepal Rastra Bank

Notes to the financial statements

For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.32	Fee and commission income	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Commission Income	109,794,706	113,653,096
	Letter of credit commission	719,973	730,107
	RTGS fee	10,199,844	11,982,891
	Total	120,714,523	126,366,094
4.33	Income on Gold Certificates	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Income on Paper Gold	422,354,601	589,346,875
	Gain or loss on revaluation of trading gold	-	-
	Total	422,354,601	589,346,875
4.34	Other income	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Income from Mint (Sale of Coin)	11,754	15,532
	Gain from Sale of Precious Metals and Coins	668,798,876	761,668,049
	Provisions written back	3,094,112	82,227,392
	Fine/Penalty Charge	33,569,234	259,675,160
	Profit/(Loss) on Sale of Investment Securities	-	-
	Profit/loss on Sale of Assets	8,014,435	6,430,166
	Dividend Income	70,973,442	150,774,282
	Project Income/(Loss)	-	11,363,117
	Grant Income	-	16
	Miscellaneous income	136,204,055	144,684,621
	Total Other Income	920,665,908	1,416,838,335
4.35	Fee and commission expense	31 Asar 2081	31 Asar 2080
	Agency commission and service charges	91,273,169	77,005,353
	Other fee and commission expense	1,171,000	1,539,820
	Total	92,444,169	78,545,173

Nepal Rastra Bank
Notes to the financial statements
For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.36 Allowance for ECL (loss)/gain on financial assets

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Cash & Bank Balance	(4,882,970)	(7,583,147)
Investment in Securities	(279,927,987)	(55,787,173)
Term Deposit	98,147,556	(84,071,131)
Loans and advances to BFIs	209,222	15,105,317
Other Receivables	601,302	313,803
Total	(185,852,877)	(132,022,331)

The details of movement and stagewise information on allowance for expected credit loss/gain is further disclosed in note no. 5.6.1

4.37 Personnel expenses

	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Salary	872,921,802	827,207,072
Allowances	1,046,533,648	854,283,817
Provident Fund Contribution	87,292,180	82,720,707
Staff Welfare Provident Fund Contribution	838,171,636	794,249,533
Pension & Gratuity Expense	335,718,660	393,288,733
Staff Security Expense	124,886,214	120,698,194
Staff Leave Compensation	229,012,600	82,115,522
Staff Medical Fund Contribution	97,919,671	504,674,809
Amortisation of deferred employees benefits	213,747,501	239,068,816
Others	26,831,069	24,215,774
Total	3,873,034,981	3,922,522,977

Nepal Rastra Bank

Notes to the financial statements

For the year ended 31 Asar 81

(all amounts in Nepalese Rupees unless otherwise stated)

4.38 Administrative expenses	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Directors Fees and Expenses	8,469,162	7,595,074
Mint Expenses	229,119,535	118,873,390
Security charges	284,677,123	282,803,383
Fund Transfer Expense	37,631,575	35,319,014
Travelling Expenses	420,579,044	280,811,283
Insurance Charges	107,431,965	105,952,076
Repair & Maintenance	46,846,747	33,263,563
Banking Promotion	113,453,856	72,516,313
Audit Fees and Expenses	4,782,945	4,001,500
Utilities Expenses	68,187,976	59,255,375
Postal and Communication Expenses	21,905,615	19,990,676
House Rent	6,808,415	2,229,806
Training Seminar and Membership	34,884,917	26,248,557
Expenses on Miscellaneous Assets	10,938,545	9,399,492
Consumable Expenses	20,119,756	22,902,215
Books and Periodicals	13,404,873	12,561,803
Software Annual Maintenance Charges	118,351,956	111,040,739
Meeting Fee and Expense	48,731,202	58,948,623
Advertisement	9,585,335	12,093,029
Wages	95,707,153	76,434,404
Miscellaneous Expenses	114,137,289	125,075,430
Total	1,815,754,984	1,477,315,745
4.39 Depreciation, amortisation and impairment	31 Asar 2081	31 Asar 2080
Depreciation on Property & Equipment	326,792,907	290,671,604
Impairment of Property & Equipment	2,470,755	1,882,047
Amortisation of intangible assets	13,832,163	24,906,480
Impairment of intangible assets	-	-
Depreciation on Right of Use Assets	39,620,298	38,079,128
Total	382,716,123	355,539,259

5. Significant Disclosures

5.1. Gold and Silver

The Bank has been holding gold and silver for reserve purpose as well as for minting purpose. The gold and silver held for reserve purpose, being the financial assets, has been measured at fair value and the gold and silver held for minting purpose, being the inventories of the Bank, has been measured at lower of cost or net realizable value.

The gold and silver measured at fair value along with its quantity is as follows:

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Weight (Kg)	Total Fair Value (NRs.)	Weight (Kg)	Total Fair Value (NRs.)
Investment in Paper Gold	7,280.53	82,431,302,171	7,280.53	65,812,728,226
Trading gold	-	-	-	-
Gold held in reserve	1,953.66	24,605,397,318	1,953.66	18,793,252,571
Silver held in reserve	120,037.90	19,398,123,991	120,037.90	15,232,809,000
Total		126,434,823,480		99,838,789,797

Fair value for investment in paper gold; and gold and silver held at reserve is determined based on the closing rate prevailing in London Bullion and Metal Association; and Nepal Gold & Silver Dealer's Association respectively. For gold physically held with the Bank, the rate for Fine Gold (9999) has been considered for the purpose of fair value.

Mint Division of the Bank has held gold and silver for minting purpose and is treated as inventories kept for further processing & minting. The inventories are measured at lower of cost or net realizable value. The gold and silver held by the Bank as inventories which is measured at cost or net realizable value whichever is lower is as follows:

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Weight (Kg)	Value (NRs.)	Weight (Kg)	Value (NRs.)
Gold held in Stock	306.1465	1,092,816,617	313.0133	1,304,156,726
Silver held in Stock	3,660.35	81,897,402	4,675.38	84,282,890
Total		1,174,714,019		1,388,439,616

5.2. Year-end Exchange Rates

The year-end exchange rates of Nepalese Rupees for major currencies used for reinstating the balances of foreign currency assets and liabilities were as per below:

S. No.	Currency	Current Year (2080/81)	Previous Year (2079/80)
1	US Dollar	133.36	131.17
2	UK Pound Sterling	173.29	171.95
3	Euro	145.46	147.19
4	Swiss Franc	149.14	152.7
5	Australian Dollar	90.47	90.1
6	Canadian Dollar	97.82	99.98
7	Singapore Dollar	99.45	99.31
8	Japanese Yen	0.845	0.945
9	Chinese Yuan	18.39	18.38
10	Saudi Arabian Riyal	35.56	34.96
11	Qatari Riyal	36.57	35.98
12	Thai Baht	3.69	3.78
13	UAE Dirham	36.31	35.71
14	Malaysian Ringgit	28.56	28.98
15	South Korean Won	0.097	0.1034
16	Swedish Kroner	12.71	12.79
17	Danish Kroner	19.49	19.75

18	Hong Kong Dollar	17.08	16.78
19	Kuwait Dinar	436.39	428.35
20	Bahrain Dinar	353.74	347.99
21	SDR	176.8	177.67
22	Indian Rupees	1.6	1.6

5.3. Related Parties Disclosure

5.3.1. Key Management Personnel

The key management personnel are those persons having authority and responsibility of planning, directing and controlling the activities of the entity, directly or indirectly including the board members. The key management personnel of the Bank include members of its Board of Directors and Special Class Officers (Executive Directors). The key management personnel who are holding various positions in the Bank during the year are as follows:

S.N.	Name	Post	Date	Remarks
1	Mr. Maha Prasad Adhikari	Governor	2076.12.24	
2	Mr. Arjun Prasad Pokharel	Finance Secretary	2080.01.25	Discharge of position w.e.f. 2080.05.28
3	Dr. Krishna Hari Pushkar	Finance Secretary	2080.06.05	Discharge of position w.e.f. 2081.01.09
4	Mr. Madhu Kumar Marasini	Finance Secretary	2081.01.12	
5	Dr. Neelam Dhungana (Timsina)	Deputy Governor	2077.11.25	
6	Mr. Bam Bahadur Mishra	Deputy Governor	2077.11.25	
7	Mr. Chinta Mani Siwakoti	Board Member	2079.02.06	
8	Mr. Shankar Prasad Acharya	Board Member	2079.02.06	
9	Dr. Ravindra Prasad Pandey	Board Member	2080.01.26	

The transactions, if any, with director-related or key management personnel-related entities occurred in the normal course of the Bank's operations were conducted as arm's length transactions.

i. Transactions with Key Management Personnel

In addition to salaries, non-cash benefits (Vehicle Facility) were provided to special class officers and the executive board members. Furthermore, Governor and Deputy Governors are also entitled to post employee benefits. The data relating to total compensation paid to key management personnel are as follows:

Particulars	Current Year (NRs.)	Previous Year (NRs.)
Short term employee benefits	94,829,399	89,583,827
Post-employment and other long term benefits	5,140,976	5,104,976
Total	99,970,375	94,688,803

Other transactions with the Key Management Personnel and the status of year end balances with them are presented below:

Particulars	Current Year (NRs.)	Previous Year (NRs.)
Meeting Fees/Incidental Expenses to Directors	18,513,579	16,029,326
Loan Facilities	167,399,000	122,219,000
Total	185,912,579	138,248,326

ii. Salary, Benefits and Other Facilities of Board Members

Members of the Bank's board are entitled to a meeting allowance of NRs. 9,000 per meeting. Additionally, executive board members receive a salary along with various allowances. All board members are also entitled to benefits including fuel, vehicle repair, telephone, newspaper, internet, driver services, and medical facilities. The details of salaries, benefits, and other facilities provided to both executive and non-executive board members for the fiscal year 2080/81 are presented below:

Amount in NRs.

S. No.	Name	Post	Salary	Board Meeting Allowance	Other Allowances & Facilities
1	Mr. Maha Prasad Adhikari	Governor	1,632,000	333,000	4,497,071
2	Mr. Arjun Prasad Pokharel	Finance Secretary	-	54,000	83,520
3	Dr. Krishna Hari Pushkar	Finance Secretary	-	171,000	209,839
4	Mr. Madhu Kumar Marasini	Finance Secretary	-	63,000	76,393
5	Dr. Neelam Dhungana (Timsina)	Deputy Governor	1,460,400	297,000	4,558,526
6	Mr. Bam Bahadur Mishra	Deputy Governor	1,460,400	315,000	4,070,637
7	Mr. Chinta Mani Siwakoti	Board Member	-	324,000	873,240
8	Dr. Shankar Prasad Acharya	Board Member	-	288,000	1,112,960
9	Dr. Ravindra Prasad Pandey	Board Member	-	333,000	853,393
Total			4,552,800	2,178,000	16,335,579

5.3.2. Government of Nepal

The Bank, being the Central Bank of Nepal, was incorporated under Nepal Rastra Bank Act, 2012 (currently replaced by Nepal Rastra Bank Act, 2058) and the Government of Nepal (GON) is the controlling body of the Bank holding 100% of its capital.

i. Transactions with Government of Nepal

The transaction with GON and the status of year end balances with GON are as follows:

Particulars	Current Year (NRs.)	Previous Year (NRs.)
Transactions during the year		
Commission Income received from GON	105,997,589	109,670,503
Payment made to GON from surplus (As per Financial Statement of Previous Year)	25,000,000,000	11,070,000,000
Adjustment of Receivable from Surplus Payable to GON	-	-
Balances at the year end		
Deposit from GON	63,953,391,009	45,089,447,616
Advance to GON for Business Continuity Loan	1,460,000,000	1,460,000,000
Investment in Treasury Bills (GON)	-	43,672,157,910
Investment in Bonds (GON)	18,887,992,223	27,614,214,718
Investment in Saving Certificates (GON)	3,912,900,000	3,907,721,000
Interest and Commission Receivable	465,260,755	2,047,350,761

ii. Government of Nepal Treasury Position

Balance of Government of Nepal as of 31st Asar 2081 as per the records of the Bank is a surplus balance of NRs. 63,953,391,009 (PY NRs. 45,08,94,47,616). The Government transactions are being verified by the Comptroller General's office of GON on regular interval.

5.4. Inter-Office Transactions

There is no any net balance of at the end of the year on inter-office transactions.

5.5. Assets Received in Grant

The various assets received as grants under the Financial Sector Restructuring Project (Phase I and Phase II) were valued at NRs. 11,585,586, with a written-down balance of NRs. 7 (PY NRs. 7) at the end of the fiscal year. With the technical and financial assistance of the Department for International Development (DFID), a Disaster Recovery Site was established in Biratnagar, valued at approximately NRs. 232,059,005 (comprising NRs. 89,344,232, USD 240,463, and GBP 646,544), which also had a written-down balance of NRs. 16 (PY NRs. 16) at year-end. Additionally, under the auspices of the Financial, Commonwealth & Development Office of the UK, the development of the Supervisory Information System (SIS) has been successfully completed and handed over. The associated computer hardware and software for this system were valued at NRs. 141,820,115. Consequently, the grant has been recorded at a nominal value of NRs. 26, with grant income of NRs. 26 duly recognized.

5.6. Financial Instruments

Financial Risk Management– Overview

Risk Management Framework

The Bank's Board of Directors has the overall responsibility for the establishment and oversight of the Bank's Risk Management Framework. The Board of Directors has formed the Risk Management Committee, which is responsible for developing and monitoring the Bank's risk management policies. The committee reports regularly to the Board of Directors about its activities.

The Bank's risk management policies are established to identify and analyze the risk faced by the Bank, set appropriate risk limits and control, and monitor risks and adherence to the limit. Risk management policies and systems are reviewed regularly to reflect the changes in market conditions and the Bank's activities. The Bank through its training and management standards and procedures, aims to develop a disciplined and constructive control environment in which all employees understand their roles and obligations.

The Bank's Audit Committee oversees how the management monitors compliance with the Bank's risk management policies and procedures and reviews the adequacy of the risk management framework in relation to the risks faced by the Bank. The Audit Committee is assisted in its oversight role by Internal Audit Department. Internal Audit Department undertakes both regular and ad hoc review of risk management controls and procedures, the results of which are reported to the Audit Committee.

The Bank has exposure to the following risk arising from financial instruments:

- A. Credit Risk
- B. Liquidity Risk
- C. Market Risk

5.6.1. Credit Risk

Credit risk is the risk of financial loss to a party if a customer or counterparty to a financial instruments fails to meet its contractual obligation. The Bank's credit risk in relation to the financial instruments is the risk that its customer or counterparty fails to discharge its obligation in accordance with agreed terms and cause the Bank to incur a financial loss. The Bank's credit risk arises principally from the Bank's investment securities and receivable from customers. The credit risk in the Bank's foreign exchange reserve is monitored and reviewed by using credit limits based on credit ratings by international rating agency.

5.6.1.1. Exposure to Credit Risk

The maximum exposure to credit risk at the year end is as follows:

a) By Nature of Assets

Particulars	Amount in NRs.	
	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080
Foreign currency financial assets		
Cash and balances with banks	131,658,377,029	168,977,007,897
Derivative financial assets	-	-
IMF related assets	23,991,803,148	25,857,875,413
Term deposit with foreign banks	598,508,477,426	522,462,011,410
Investments in foreign securities	1,127,741,874,366	660,349,505,571
Other receivables	-	-

Total foreign currency financial assets	1,881,900,531,969	1,377,646,400,291
Local currency financial assets		
Balances with Banks	6,144,630	7,192,517
Investment in Government securities	23,047,152,978	77,286,432,125
Investment in bonds & term deposit	7,381,089,826	6,620,219,438
Advances and receivable from Government	1,946,658,278	1,460,000,000
Loan and advances to bank and financial institutions	118,433,601	1,668,021,778
Other loan and advances	9,399,741,857	7,925,776,904
Equity investment	4,302,806,764	5,511,498,272
Other receivables	1,745,467	34,176,375
Total local currency financial assets	46,203,773,401	100,513,317,409
Total financial assets	1,928,104,305,370	1,478,159,717,700

b) By Geographical Region

Amount in NRs.

S. No.	Particulars	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080
1	Argentina	-	30,391,016,142
2	Bahrain	72,536,162,985	67,653,705,599
3	Canada	-	30,102,289,156
4	China	97,660,618,707	185,664,348,765
5	Germany	-	-
6	Hongkong	138,904,228,300	9,191,677,175
7	India	440,434,524,707	362,940,464,977
8	Japan	-	53,225,802,365
9	Madrid, Spain	33,183,659,335	
10	Qatar	55,208,255,724	41,395,316,724
11	Singapore	152,053,436,239	17,338,069,634
12	Switzerland	274,939,735,484	108,602,458,054
13	U.A.E.	-	67,193,324,030
14	USA	486,359,861,475	235,229,986,185
15	Nepal	177,919,920,028	270,141,503,631
	Total	1,929,200,402,984	1,479,069,962,437
	<i>Less: Expected Credit Loss</i>	<i>(1,096,097,614)</i>	<i>(910,244,737)</i>
	Grand Total	1,928,104,305,370	1,478,159,717,700

c) By Nature of the Entity

Amount in NRs.

S. No.	Particulars	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080
1	Bank for International Settlements	190,384,661,635	603,098,749
2	Central Banks	48,888,735,996	63,642,562,177
3	Foreign Commercial Banks	593,991,005,341	596,955,717,166
4	International Monetary Fund	23,991,803,148	25,649,141,930
5	Foreign Government	1,000,463,201,741	660,320,609,793
6	Domestic Banks and FIs	9,209,899,586	8,380,418,972
7	Government of Nepal	23,309,990,695	78,777,961,491
8	Equity Instruments	4,302,806,764	5,440,005,710

9	Other Parties	34,658,298,078	39,300,446,449
	Total	1,929,200,402,984	1,479,069,962,437
	<i>Less: Expected Credit Loss</i>	(1,096,097,614)	(910,244,737)
	Grand Total	1,928,104,305,370	1,478,159,717,700

d) By Credit Rating

Particulars	As on 31.03.2081		As on 31.03.2080	
	Amount (NRs.)	%	Amount (NRs.)	%
<i>Foreign Currency</i>				
AAA	79,418,855,976	4.12%	60,270,216,980	4.08%
AA+	489,284,457,268	25.38%	263,315,542,941	17.81%
AA	787,265,923	0.04%	476,875,139	0.03%
AA-	122,582,793,801	6.34%	44,133,480,632	2.99%
A+	240,559,963,528	12.46%	309,621,905,224	20.95%
A	148,377,995,062	7.70%	168,971,086,020	11.43%
A-	47,029,622,346	2.42%	38,991,854,614	2.64%
BBB+	1,481,525,453	0.08%	257,429	0.00%
BB+	-	0.00%	-	0.00%
BB	-	0.00%	-	0.00%
BBB-	514,018,022,894	26.64%	435,241,840,677	29.44%
Other*	239,421,995,501	12.42%	57,440,423,423	3.89%
Total	1,882,962,497,752	97.60%	1,378,463,483,079	93.26%
<i>Less: Expected Credit Loss</i>	(1,061,965,783)		(817,082,790)	
Total Foreign Currency Financial Assets	1,881,900,531,969		1,377,646,400,289	
<i>Local Currency</i>				
Other*	46,237,905,232	2.40%	100,606,479,359	6.81%
<i>Less: Expected Credit Loss</i>	(34,131,831)		(93,161,948)	
Total Financial Assets	1,928,104,305,370	100%	1,478,159,717,700	100%

All of the above ratings are as per S&P.

*Rating not available or rating not required as per NRB's Investment Policy

5.6.1.2. Loss Allowances for Expected Credit Loss

The Bank had recognized the allowances for impairment based on Incurred Loss model as per the requirement of NAS 39: Financial Instruments- Recognition and Measurement. From the fiscal year 2078-79, the Bank has changed its accounting policy to recognize allowance for impairment based on Expected Credit Loss model as per the requirement of NFRS 9: Financial Instruments. The change in models of accounting for allowances for impairment has resulted into the changes in accounting policy and has been required by NFRS 9. Impairment on financial asset is measured at the end of each reporting period and the movement in the allowances for impairment of financial assets during the year is as follows:

Amount in NRs.

Particulars	Allowances for Expected Credit Loss for					
	Bank Balance	Investment in Securities	Term Deposits	Loans and advances to BFIs	Other Receivable	Total
Balance as on 32 nd Asar 2079	11,172,479	245,845,289	497,383,597	15,330,530	8,490,511	778,222,406
Impairment Loss Recognized	7,583,147	55,787,173	84,071,131			147,441,451
Amount Written Off	-	-	-	-	-	-
Reversal of Impairment Loss	-	-		(15,105,317)	(313,803)	(15,419,120)

Balance as on 31st Asar 2080	18,755,626	301,632,462	581,454,728	225,213	8,176,708	910,244,737
Impairment Loss Recognized	4,882,970	279,927,987	-	-	-	284,810,957
Amount Written Off	-	-	-	-	-	-
Reversal of Impairment Loss	-	-	(98,147,556)	(209,222)	(601,302)	(98,958,080)
Balance as on 31st Asar 2081	23,638,596	581,560,449	483,307,172	15,991	7,575,406	1,096,097,614

Credit Exposure Movement- ECL Stage wise

Amount in NRs.

Allowances for Expected Credit Loss for	Balance as on 31 st Asar 2081				Balance as on 31 st Asar 2080			
	Stage I	Stage II	Stage III	Total	Stage I	Stage II	Stage III	Total
Bank Balance	19,204,196	-	4,434,400	23,638,596	14,321,226	-	4,434,400	18,755,626
Investment in Securities	581,560,449	-	-	581,560,449	301,632,462	-	-	301,632,462
Term Deposits	457,760,046	-	25,547,126	483,307,172	497,601,888	-	83,852,841	581,454,728
Loan and advances to BFIs	15,991	-	-	15,991	225,213	-	-	225,213
Other Receivables	2,288,052	-	5,287,354	7,575,406	2,705,605	-	5,471,103	8,176,708
Total	1,060,828,734	-	35,268,880	1,096,097,614	816,486,394	-	93,758,343	910,244,737

Financial assets are written off (either in full or partially) when there is no reasonable expectation of recovering a financial asset in its entirety or a portion thereof. This is generally the case when the Bank determines that the borrower does not have assets or sources of income that could generate sufficient cash flows to repay the amounts subject to the write-off.

5.6.1.3. Credit Quality

The credit quality of counterparty of the financial assets is assessed based on the credit policy (Investment Directives) formed by the Board of Directors. Investment is made in the foreign counterparty whose credit rating is within the acceptable standard. In case of domestic investment, investment is made in the counterparty who meets the minimum standard level set by the credit policy. An analysis of credit quality of financial assets not impaired is as follows:

Amount in NRs.

Counterparties	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080
External Credit Rating at least AAA/BBB- from credit rating agency	594,188,564,514	597,059,887,688
Non Rated Counterparties	25,045,530,718	31,183,748,344
Central Banks	48,888,735,996	63,642,562,177
Bank for International Settlement	190,384,661,635	603,098,749
Foreign Government	1,000,463,201,741	660,320,609,793
International Monetary Fund	23,991,803,148	25,649,141,930
Government of Nepal	23,309,990,695	78,777,961,491
Financial Assets with Other Counterparties:		
Party with Normal Risk	22,866,688,686	21,655,948,554
Party with High Risk	61,225,851	177,003,711
Total	1,929,200,402,984	1,479,069,962,437
<i>Less: Expected Credit Loss</i>	(1,096,097,614)	(910,244,737)
Grand Total	1,928,104,305,370	1,478,159,717,700

5.6.1.4. Collateral held and other credit enhancement

The Bank holds collateral and other credit enhancements against certain of its credit exposures. The following table sets out the principal types of collateral held against different types of financial assets.

Type of Credit Exposure	% of Exposure subject to collateral requirement		Principal type of collateral held
	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080	
Securities purchased under Resale Agreement	110	110	Government Securities
Refinance to BFIs	100	100	Good Loans of BFIs
Standing Liquidity Facilities	110	110	Government Securities
Loans to Staff	100-125	100-125	Land and Buildings, Insurance Policies, Retirement Fund Balance, and Accrued Retirement Benefits.

5.6.2. Liquidity Risk

Liquidity risk is the risk that the Bank will encounter difficulty in meeting the obligation associated with the financial liabilities that are settled by delivering cash or other financial assets. The Bank's approach to managing liquidity risk is to ensure as far as possible, that it will always have sufficient liquidity to meet its liabilities when due, provide finance to maintain liquidity in financial market and provide for foreign exchange to finance import of the country under both the normal and stressed conditions, without incurring unacceptable losses or risking damage to the Bank's reputation. In order to control liquidity risk, the Bank has maintained sufficient balance in the current account with other central banks, demand and call deposits with foreign banks and investment in highly liquid securities. The Bank maintains cash and cash equivalents and other highly marketable securities in excess of expected cash flows on financial liabilities and other obligations.

Further, the Bank has credit arrangement for Rapid Credit Facilities (RCF) and Extended Credit Facilities (ECF) provided by the International Monetary Fund in case of stressed condition like deficit of balance of payment of the country.

5.6.2.1. Assets Held for Managing Liquidity Risk

The Bank holds a diversified portfolio of cash, balances with foreign banks and high-quality highly-liquid securities to support payment obligations and contingent funding in a stressed market environment. The Bank's assets held for managing liquidity risk comprise:

- Cash and balances with foreign banks in the form of demand and call deposit
- Balance with foreign central banks and Bank for International Settlement
- Investment in Government of Nepal and foreign governments' bonds and other securities that are readily acceptable in repurchase agreements with central banks; and
- A secondary source of liquidity in the form of highly liquid instruments in the Bank's trading portfolios

5.6.2.2. Maturity Profile of Financial Assets and Financial Liabilities

The Bank's remaining contractual maturities and other forms of financial assets and financial liabilities at the end of the reporting period are shown in the table 1.

Table 1
The contractual maturities and other forms of financial assets and financial liabilities as at 31.03.2081

(Current Year Figures (NRs.))

Particulars	Contractual and Other Cash Flows					
	Carrying Amount	up to 1 month	1-3 months	3-12 months	1 -3 Year	More than 3 Year
Foreign currency financial assets						
Cash and balances with banks	131,682,014,794	131,682,014,794				
Derivative financial assets	-					
IMF related assets	23,991,803,148	23,991,803,148				
Term deposit with foreign banks	598,965,244,993	199,652,085,522	365,293,366,089	34,019,793,382	-	-
Investments in foreign securities	1,128,323,434,814	179,363,087,651	255,777,281,123	229,984,198,515	458,606,037,574	4,592,829,951
Other receivables	-					
Total foreign currency financial assets	1,882,962,497,749	534,688,991,115	621,070,647,212	264,003,991,897	458,606,037,574	4,592,829,951
Local currency financial assets						
Balances with banks	6,145,460	6,145,460				
Investment in government securities	23,047,152,978	246,260,755		8,581,342,630	5,591,045,600	8,628,503,993
Investment in bonds & term deposit	7,407,629,432	148,429,432		7,259,200,000		
Advances and receivable from Government	1,946,658,278	1,946,658,278				
Loan and advances to bank and financial institutions	118,449,593			118,449,593		
Other loan and advances						
Staff loan	11,257,077,314	350,095,104	664,167,562	1,350,849,278	1,575,990,824	7,315,974,546
Pension advance	1,652,831,031	48,749	1,804,119	39,287,057	280,883,383	1,330,807,723
Travelling advances to staff	5,062,201	5,062,201				
Staff endowment policy advance	5,854,850	5,854,850				
Other advance	55,588,947	55,588,947				
Interest receivable	2,699,983	2,699,983				
Equity investment	4,302,806,764					4,302,806,764
Total local currency financial assets	49,807,956,831	2,766,843,759	665,971,681	17,349,128,558	7,447,919,807	21,578,093,026
Total financial assets	1,932,770,454,580	537,455,834,874	621,736,618,893	281,353,120,455	466,053,957,381	26,170,922,977
Foreign currency financial liabilities						

Derivative financial liabilities	-					
Deposit of bank and financial institutions	12,868,855,095		12,868,855,095			
IMF related liabilities	38,953,389,315	38,953,389,315				
Total foreign currency financial liabilities	51,822,244,410	38,953,389,315	12,868,855,095	-	-	-
Local currency financial liabilities						
Bills payable	111,732,583	111,732,583				
Deposit of bank and financial institutions	290,718,269,398	58,143,653,879		29,071,826,940	203,502,788,579	
Deposit of government	63,953,391,009	13,430,212,112	15,348,813,842	20,465,085,123	14,709,279,932	
Deposit of other institutions	20,063,196,070	4,815,167,057	4,614,535,095	10,633,493,918		
IMF related liabilities	11,859,006,209	11,859,006,209				
Other liabilities	1,592,587,319		1,592,587,319			
Total local currency financial liabilities	388,298,182,588	88,359,771,840	21,555,936,256	60,170,405,981	218,212,068,511	-
Total Financial Liabilities	440,120,426,998	127,313,161,155	34,424,791,351	60,170,405,981	218,212,068,511	-
Net Financial Assets Position	1,492,650,027,582	410,142,673,719	587,311,827,542	221,182,714,474	247,841,888,870	26,170,922,977

Previous Year Figures (NRs.)

Particulars	Contractual and Other Cash Flows					
	Carrying Amount	up to 1 month	1-3 months	3-12 months	1 -3 Year	More than 3 Year
Foreign currency financial assets						
Cash and balances with banks	168,995,762,552	168,995,762,552				
Derivative financial assets	-					
IMF related assets	25,857,875,413	25,857,875,413				
Term deposit with foreign banks	522,958,707,083	125,672,207,346	18,631,000,000	378,655,499,737		
Investments in foreign securities	660,651,138,033	146,270,044,514	191,647,908,437	122,658,488,545	164,788,938,306	35,285,758,231
Other receivables	-				-	-
Total foreign currency financial assets	1,378,463,483,081	466,795,889,825	210,278,908,437	501,313,988,282	164,788,938,306	35,285,758,231
Local currency financial assets						
Balances with banks	7,194,459	7,194,459				-
Investment in government securities	77,286,432,125	9,013,133,937	25,620,317,001	19,595,377,724	12,814,393,230	10,243,210,233
Investment in bonds & term deposit	6,704,978,493	418,878,493		6,286,100,000		-
Advances and receivable from Government	1,460,000,000	1,460,000,000				
Loan and advances to bank and financial institutions	1,668,246,991			1,668,246,991		
Other loan and advances						
Staff loan	7,833,595,792	243,624,829	462,182,152	940,031,495	1,096,703,411	5,091,053,905
Pension advance	2,082,436,168	27,071,670	41,648,723	2,498,923	303,619,194	1,707,597,658
Travelling advances to staff	1,884,620	1,884,620				
Staff endowment policy advance	6,612,690	6,612,690				
Other advance	34,981,588	34,981,588				
Interest receivable	1,656,954	1,656,954				
Equity investment	5,511,498,272					5,511,498,272
Total local currency financial assets	102,599,518,152	11,215,039,240	26,124,147,876	28,492,255,133	14,214,715,835	22,553,360,068
Total financial assets	1,481,063,001,233	478,010,929,065	236,403,056,313	529,806,243,415	179,003,654,141	57,839,118,299
Foreign currency financial liabilities						

Derivative financial liabilities	-					
Deposit of bank and financial institutions	6,329,971,790		6,329,971,790			-
IMF related liabilities	39,133,451,704	39,133,451,704				
Total foreign currency financial liabilities	45,463,423,494	39,133,451,704	6,329,971,790	-	-	-
Local currency financial liabilities						
Bills payable	115,247,041	115,247,041				
Deposit of bank and financial institutions	280,775,531,424	56,155,106,285		28,077,553,142	196,542,871,997	
Deposit of government	45,089,447,616	9,468,783,999	10,821,467,428	14,428,623,237	10,370,572,952	
Deposit of other institutions	17,951,793,496	4,308,430,439	4,128,912,504	9,514,450,553		
IMF related liabilities	11,882,924,189	11,882,924,189				
Other liabilities	1,398,701,263		1,398,701,263			
Total local currency financial liabilities	357,213,645,029	81,930,491,953	16,349,081,195	52,020,626,932	206,913,444,949	-
Total Financial Liabilities	402,677,068,523	121,063,943,657	22,679,052,985	52,020,626,932	206,913,444,949	-
Net Financial Assets Position	1,078,385,932,710	356,946,985,408	213,724,003,328	477,785,616,483	(27,909,790,808)	57,839,118,299

5.6.3. Market Risk

Market risk is the risk that changes in market prices, such as foreign exchange rates, interest rates and equity prices and other assets' prices may affect the Bank's income or the value of its holding of financial instruments. Market risk arises from open position in interest rates, currency and equity products all of which are exposed to general and specific market movement and changes in the level of volatility of the market rates or interest rates, foreign exchange rates and equity prices. The objective of market risk management is to manage and control market risk exposure within the acceptable parameters, while optimizing the return.

5.6.3.1. Currency Risk

Currency risk is the risk, where the value of financial instruments may fluctuate due to changes in foreign exchange rates. Foreign currency activities result mainly from the Bank's holding of foreign currency assets under its foreign exchange reserves management function. The investment committee reviews the currency composition of the reserve and monitors the Bank's compliance with the limits established for foreign currency positions by the Bank's board. The major holding of foreign currency assets are denominated in USD, CNY, CAD, JPY, AUD, GBP, EURO and INR.

The summary quantitative data about the Bank's exposure to currency risk at the reporting period is shown in the table 2.

Table 2

The summary quantitative data about the Bank's exposure to currency risk at the reporting period

Current Year Figures (NRs.)

Particulars	USD	CNY	GBP	CAD	AUD	SAR	JPY	EUR	SDR
% of Net Total Financial Position Exposure	62.16%	9.73%	1.81%	0.15%	1.22%	0.13%	0.04%	1.23%	-0.79%
Foreign Currency Financial Assets									
Cash and balances with banks	109,066,430,119	17,533,822,872	3,329,414,473	382,689,890	1,150,265,212	2,446,357,758	6,517,443,295	12,895,158,849	-
Derivative financial assets	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMF related assets	-	-	-	-	-	-	-	-	23,791,069,016
Term deposit with foreign banks	498,760,041,977	66,314,119,132	-	2,477,521,105	17,255,476,529	-	-	10,182,200,000	-
Investments in foreign securities	550,320,894,072	96,453,226,913	30,260,383,106	-	4,422,217,659	-	-	-	-
Other receivables	8,596,785,669	1,348,240,307	300,088,598	27,927,857	111,253,753	-	-	12,902,302	-
Total foreign currency financial assets	1,166,744,151,837	181,649,409,224	33,889,886,177	2,888,138,852	22,939,213,153	2,446,357,758	6,517,443,295	23,090,261,151	23,791,069,016
Foreign Currency Financial Liabilities									
Derivative financial liabilities	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Deposit of bank and financial institutions	6,678,280,117	-	125,001,872	-	97,913,227	-	5,713,145,652	206,534,238	-
IMF related liabilities	-	-	-	-	-	-	-	-	38,627,474,746
Total foreign currency financial liabilities	6,678,280,117	-	125,001,872	-	97,913,227	-	5,713,145,652	206,534,238	38,627,474,746
Net Foreign Currency Exposure	1,160,065,871,720	181,649,409,224	33,764,884,305	2,888,138,852	22,841,299,926	2,446,357,758	804,297,643	22,883,726,913	(14,836,405,730)

Previous Year Figures (NRs.)

Particulars	USD	CNY	GBP	CAD	AUD	SAR	JPY	EUR	SDR
% of Net Total Financial Position Exposure	57.15%	15.27%	0.62%	0.22%	1.24%	0.16%	-0.02%	0.81%	-1.02%
Foreign Currency Financial Assets									
Cash and balances with banks	130,387,005,437	5,036,292,853	1,279,074,363	1,401,526,110	956,812,456	2,156,784,590	4,081,334,274	11,088,614,993	
Derivative financial assets	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMF related assets	-	-	-	-	-	-	-	-	25,649,141,930
Term deposit with foreign banks	426,628,226,326	68,012,789,493	7,047,899,909	1,546,318,122	15,455,902,564	-	-	-	-
Investments in foreign securities	202,278,216,291	129,436,323,270	-	-	-	-	-	-	-
Other receivables	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total foreign currency financial assets	759,293,448,054	202,485,405,616	8,326,974,272	2,947,844,232	16,412,715,020	2,156,784,590	4,081,334,274	11,088,614,993	25,649,141,930
Foreign Currency Financial Liabilities									
Derivative financial liabilities	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Deposit of bank and financial institutions	1,490,135,213	-	113,699,396	-	16,743,856	-	4,313,918,697	335,942,003	-
IMF related liabilities	-	-	-	-	-	-	-	-	39,133,451,704
Total foreign currency financial liabilities	1,490,135,213	-	113,699,396	-	16,743,856	-	4,313,918,697	335,942,003	39,133,451,704
Net Foreign Currency Exposure	757,803,312,841	202,485,405,616	8,213,274,876	2,947,844,232	16,395,971,164	2,156,784,590	(232,584,423)	10,752,672,990	(13,484,309,774)

Besides above currency exposures, the Bank's net foreign currency exposure also consists of major portion of Indian currency (INR) which stands 23.98% (PY 25.09%) of total net financial position exposure. Since, the exchange rate of Nepalese rupee is pegged to INR, the net exposure position of INR has not been presented in above table. Net foreign currency exposure denominated in currencies other than stated above and INR, has amounted to 0.34% (PY 0.48%) of the total foreign currency reserve.

5.6.3.2. Sensitivity Analysis of Currency Risk

A strengthening (weakening) of USD, AUD, EUR, GBP, CNY, CAD, SDR, JPY and SAR against Nepalese rupee at the end of reporting period would have affected the value of financial instruments denominated in a foreign currency and increased (decreased) in profit or loss by the amount shown below. This analysis is based on foreign exchange rate variances that the Bank considered to be reasonably possible at the end of the reporting period. This analysis assumes that all other variables, in particular interest rates, remain constant and ignore any impact of forecast cash flows.

Amount in NRs.

	Impact on Profit or Loss			
	In case of Strengthening or Weakening of Currency by 10%			
	For the Year Ended 2081		For the Year Ended 2080	
	Strengthening	Weakening	Strengthening	Weakening
USD	116,006,587,172	(116,006,587,172)	75,780,331,284	(75,780,331,284)
AUD	2,284,129,992	(2,284,129,992)	1,639,597,116	(1,639,597,116)
EUR	2,288,372,691	(2,288,372,691)	1,075,267,299	(1,075,267,299)
GBP	3,376,488,430	(3,376,488,430)	821,327,488	(821,327,488)
CNY	18,164,940,922	(18,164,940,922)	20,248,540,562	(20,248,540,562)
CAD	288,813,885	(288,813,885)	294,784,423	(294,784,423)
SDR	(1,483,640,573)	1,483,640,573	(1,348,430,977)	1,348,430,977
JPY	80,429,764	(80,429,764)	(23,258,442)	23,258,442
SAR	244,635,776	(244,635,776)	215,678,459	(215,678,459)
Total	141,250,758,059	(141,250,758,059)	98,703,837,212	(98,703,837,212)

5.6.3.3. Interest Rate Risk

Interest rate risk is the risk that the value of financial assets will fluctuate due to changes in market interest rate. Cash flow interest rate risk is the risk that the future cash flows of a financial instrument will fluctuate because of changes in market interest rates. Fair value interest rate risk is the risk that the value of a financial instrument will fluctuate because of changes in market interest rates.

The Bank takes on exposure to the effects of fluctuations in the prevailing levels of market interest rates on both its fair value and cash flow risks. Interest margins may increase as a result of such changes but may reduce losses in the event that unexpected movements arise. The Bank's board sets limits on the level of mismatch of interest rate repricing which is monitored daily by the Bank's treasury.

The Bank has kept substantial investments on short-term loans thereby controlling the interest rate risk to significant extent. The interest rate profile of the interest-bearing financial instruments is as below:

Amount in NRs.

Particulars	Weighted Average Interest Rate %	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080
Interest Sensitive Financial Assets			
Balances with Other Banks	3.22%	106,403,924,623	138,011,257,448
GOI Treasury Bills	6.95%	440,434,524,707	326,397,674,398
US Government Treasury Bills	5.30%	33,106,077,946	32,558,455,337
Time Deposit (less than 3 months)	5.15%	43,819,360,000	140,035,636,676
IMF Related Assets: SDR Holdings	4.01%	23,791,069,016	25,649,141,930
General Refinance		-	1,462,139,667
Special/Export Refinance		-	-
Zero Interest Loan		-	-

Particulars	Weighted Average Interest Rate %	As on 31.03.2081	As on 31.03.2080
Loan to MSME		-	35,669,315
Standing Liquidity Facility		-	-
Loan to Employees			
House loan Uninsured	1.00%	375,000	400,000
House Repair Loan Uninsured	1.00%	2,209,273,639	1,091,882,214
Vehicle Loan Uninsured	3.00%	161,000	466,000
Staff Loan Uninsured 2068	1.00%	744,840,020	557,925,609
US Government Treasury Notes/Bonds	3.96%	425,622,066,365	157,203,305,023
Government Treasury Notes/Bonds (CNY)	2.47%	96,453,226,913	129,436,323,269
Investment in Mid-term Instruments	5.07%	126,282,230,415	12,516,455,931
Time Deposit- Investment	5.24%	551,169,998,743	447,107,962,128
Fixed Deposit with Bank & Financial Institutions	7.33%	7,284,800,000	6,424,200,002
Government Treasury Bills (GON)		-	43,672,157,910
Saving Certificates (GON)	9.38%	3,912,900,000	3,907,721,000
Total Interest Sensitive Financial Assets		1,861,234,828,387	1,466,068,773,857
Interest Sensitive Financial Liabilities			
IMF Related Liabilities	4.01%	50,486,480,955	50,700,477,572
Short Term Borrowings			
Total Interest Sensitive Financial Liabilities		50,486,480,955	50,700,477,572
Net Interest Sensitive Financial Position		1,810,748,347,432	1,415,368,296,285

5.6.3.4. Other Market Prices Risk

Equity price risk arises from investment measured at fair value through other comprehensive income as well as investment measured at fair value through profit or loss. The Bank monitors the mix of debt and equity securities in its investment portfolio based on the market indices. Material investments within the portfolio are managed on individual basis. The objective for investment in equity instruments is to promote overall financial system of the country. These investments are made under the specific directives or policies of the Government of Nepal and other relevant statutes. At the end of reporting period, the Bank holds equity instruments of the various institutions. All the investments are measured at fair value.

5.6.4. Classification and Fair Value of financial assets

The fair value of financial assets and liabilities together with the carrying amounts as at the year-end are shown in the table 3.

Table 3

The fair value of financial assets and liabilities together with the carrying amounts as at the year end

Amount in NRs.

Particulars	Fair Value through OCI	Amortized Cost	Cash & Balances with banks	Financial Liabilities	Total Carrying Amount	Fair Value
Foreign currency financial assets						
Cash and balances with banks			131,658,377,029		131,658,377,029	131,658,377,029
Derivative financial assets					-	-
IMF related assets		23,991,803,148			23,991,803,148	23,991,803,148
Term deposit with foreign banks		598,508,477,426			598,508,477,426	598,508,477,426
Investments in foreign securities		1,127,741,874,366			1,127,741,874,366	1,127,741,874,366
Other receivables					-	-
Total foreign currency financial assets	-	1,750,242,154,940	131,658,377,029	-	1,881,900,531,969	1,881,900,531,969
Local currency financial assets						
Balances with banks			6,144,630		6,144,630	6,144,630
Investment in government securities		23,047,152,978			23,047,152,978	23,047,152,978
Investment in bonds & term deposit		7,381,089,826			7,381,089,826	7,381,089,826
Advances and receivable from government		1,946,658,278			1,946,658,278	1,946,658,278
Loan and advances to bank and financial institutions		118,433,601			118,433,601	118,433,601
Other loan and advances		9,399,741,857			9,399,741,857	9,399,741,857
Equity investment	4,302,806,764				4,302,806,764	4,302,806,764
Other receivables		1,745,467			1,745,467	1,745,467
Total local currency financial assets	4,302,806,764	41,894,822,007	6,144,630	-	46,203,773,401	46,203,773,401
Total financial assets	4,302,806,764	1,792,136,976,947	131,664,521,659	-	1,928,104,305,370	1,928,104,305,370
Foreign currency financial liabilities						
Derivative financial liabilities	-	-			-	-
Deposit of bank and financial institutions				12,868,855,095	12,868,855,095	12,868,855,095
IMF related liabilities				38,953,389,315	38,953,389,315	38,953,389,315

Total foreign currency financial liabilities	-	-	-	51,822,244,410	51,822,244,410	51,822,244,410
Local currency financial liabilities						
Bills payable				111,732,583	111,732,583	111,732,583
Deposit of bank and financial institutions				290,718,269,398	290,718,269,398	290,718,269,398
Deposit of government				63,953,391,009	63,953,391,009	63,953,391,009
Deposit of other institutions				20,063,196,070	20,063,196,070	20,063,196,070
Currency in circulation				680,048,802,701	680,048,802,701	680,048,802,701
Due to bank and financial institutions				355,450,000,000	355,450,000,000	355,450,000,000
IMF related liabilities				11,859,006,209	11,859,006,209	11,859,006,209
Surplus payable to government				25,000,000,000	35,000,000,000	25,000,000,000
Other liabilities				1,592,587,319	1,592,587,319	1,592,587,319
Total local currency financial liabilities	-	-	-	1,458,796,985,289	1,458,796,985,289	1,458,796,985,289
Total Financial Liabilities	-	-	-	1,510,619,229,699	1,510,619,229,699	1,510,619,229,699
Net Financial Assets Position	4,302,806,764	1,792,136,976,947	131,664,521,659	(1,510,619,229,699)	417,485,075,671	427,485,075,671

5.6.5. Fair Value Hierarchy

Fair value measurements have been classified using a "fair value hierarchy" that categorizes the inputs to valuation techniques used to measure the fair value. The fair value hierarchy has three different levels and gives the highest priority to the quoted (unadjusted) prices in active markets and the lowest priority to unobservable inputs. The different levels are defined as follow.

Level 1 inputs are quoted (unadjusted) prices in active markets for identical assets and liabilities that the entity can access at the measurement date.

Level 2 inputs are inputs other than quoted market prices included within Level 1 that are observable for the assets or liabilities, either directly or indirectly, quoted prices for similar assets or liabilities in active markets.

Level 3 inputs are unobservable inputs for the asset or liability.

All the financial assets are measured at amortized cost except for the Equity Investment which has been recognized at fair value through other comprehensive income. The details showing the carrying amounts of financial assets that are measured at fair value using the "fair value hierarchy" and segregating fair value to Level 1–3 inputs are presented below:

Current Year Figures (NRs.)

Particulars	Carrying Value	Fair Value	Level 1	Level 2	Level 3
Equity investment	4,302,806,764	4,302,806,764		4,302,806,764	
Total financial assets at fair value	4,302,806,764	4,302,806,764		4,302,806,764	

Previous Year Figures (NRs.)

Particulars	Carrying Value	Fair Value	Level 1	Level 2	Level 3
Equity investment	5,511,498,272	5,511,498,272		5,511,498,272	
Total financial assets at fair value	5,511,498,272	5,511,498,272		5,511,498,272	

5.7. Employees Benefits - Defined Benefit Plans

The Bank currently offers two defined benefit post-employment plans to its employees, based on the length of service and amount of compensation. These post-employment benefit plans are 'Gratuity or Pension Plan' and 'Staff Security Plan'. The Bank also offers two other long term benefits: "Staff Medical Fund" and "Leave Encashment". A defined benefit plan is post-employment benefit plan other than a defined contribution plan. The Bank's net obligation in respect of defined benefit plans is calculated separately for each plan by estimating the amount of future benefit that employees have earned in return for their service in current and prior period; and the benefit is discounted to determine its present value. The Bank determines the net interest expenses (income) on the net defined benefit liability (assets) for the period by applying discount rate used to measure the defined benefit obligation at the beginning of the period to the net defined liability (assets). The obligation under 'Gratuity or Pension Plan' and 'Staff Security Plan' is calculated by a qualified actuary every year using projected unit credit method. The discount rate used is the yield at the reporting date on high quality government bond having maturity dates approximating the terms of the obligations and are denominated in the Nepalese rupee in which the benefits are expected to be paid.

The 'Gratuity or Pension Plan' and 'Staff Security Plan' are funded plan wherein the Bank makes earmarked investment out of fund created for these plans. 'Leave encashment' and "Staff Medical Fund" are not a funded plan.

There are no plan amendments and curtailments during the reporting period.

The details of the net liabilities based on actuarial valuation of obligation for the defined benefit plans, viz, Gratuity or Pension Plan and Staff Security Plan are as follows:

Amount Recognized in the Statement of Financial Position

Amount in NRs.

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Present Value of Obligations	20,674,784,248	2,810,347,436	19,799,326,845	2,781,136,386
Fair Value of Plan Assets/Current Balance of Provision Account	(19,764,593,229)	(2,245,050,687)	(19,433,209,385)	(2,122,731,894)
Net Liability/ (Assets)	910,191,019	565,296,749	366,117,460	658,404,492

Changes in Fair Value of Defined Benefit Obligations

Amount in NRs.

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Opening Obligation	19,799,326,845	2,781,136,386	18,979,279,196	2,123,566,882
Current Service Cost	335,718,660	124,886,214	393,288,733	120,698,194
Interest Cost	1,781,939,416	250,302,275	1,643,115,713	186,417,899
Actuarial Losses (Gains)	205,985,660	(272,504,513)	228,519,080	454,967,187
Losses (Gains) on Curtailments	-	-	-	-
Benefits Paid	(1,448,186,333)	(73,472,925)	(1,444,875,877)	(104,513,776)
Closing Obligation	20,674,784,248	2,810,347,437	19,799,326,845	2,781,136,386

Changes in Fair Value of Plan Assets

Amount in NRs.

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Opening Fair Value	19,433,209,385	2,122,731,894	18,966,513,926	2,024,185,776
Investment adjustment	-	-	-	-
Expected Return	1,748,988,845	191,045,870	1,641,966,839	177,473,600
Actuarial Gains (Losses)	30,581,332	4,745,849	269,604,497	25,586,294
Contribution by Employer	-	-	-	-
Benefits Paid	(1,448,186,333)	(73,472,925)	(1,444,875,877)	(104,513,776)
Closing Fair Value	19,764,593,229	2,245,050,687	19,433,209,385	2,122,731,894

Amount Recognized in the Statement of Comprehensive Income

Amount in NRs.

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Charged to Statement of Income	368,669,231	184,142,619	394,437,607	129,642,493
Actuarial Income/(Loss) Recognized in OCI	(175,404,328)	277,250,362	(41,085,417)	429,380,893
Total Employee Benefit Income /(Expense)	193,264,903	461,392,981	353,352,190	559,023,386

Major Categories of Plan Assets as a Percentage of Total Plans

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Government of Nepal Securities	0%	0%	0%	0%
High quality corporate bonds	0%	0%	0%	0%
Equity shares of listed Companies	0%	0%	0%	0%
Property	0%	0%	0%	0%
Fixed Deposit of banks and FIs	100%	100%	100%	100%
Others	-	-	-	-
Total	100%	100%	100%	100%

Principal Actuarial Assumption at the end of the Reporting Period

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Discount Rate	9%	9%	9%	9%
Expected Return on Plan Asset	9%	9%	9%	9%
Future Salary Increase	10%	10%	10%	10%
Future Pension Increase	6.67%	-	6.67%	-
Withdrawal Rate	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%

The Sensitivity of the Defined Benefit Obligations to Changes in Principal Assumptions

Particulars	Change	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
		Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
Discount Rate	-1%	12.64%	7.92%	11.69%	12.24%
	1%	-10.36%	-6.85%	-9.68%	-10.22%
Salary & Pension Increment Rate	-1%	-10.18%	-6.85%	-7.24%	-9.41%
	1%	12.20%	7.77%	8.28%	11%

The above sensitivity analyses are based on a change in an assumption while holding all other assumptions constant.

Expected benefit payments to be paid out by the plans in the coming five years

Amount in NRs.

Years	Pension or Gratuity Plan	Staff Security Plan
2025	1,397,325,709	229,781,522
2026	1,479,667,496	293,264,059
2027	1,605,346,600	1,003,610,861
2028	1,670,850,726	281,088,509
2029	1,726,944,383	107,824,799
2030-2034	9,356,371,460	878,699,503

5.8. Employees Benefits – Other Long Term Benefit Plan

The Bank currently offers accumulated leave as other long term benefit plan. The Bank's net obligation in respect of other long term benefit plans is calculated separately for each plan by estimating the amount of future benefit that employees have earned in return for their service in current and prior period; and the benefit is discounted to determine its present value. The Bank determines the net interest expenses (income) on the net other long term benefit liability (assets) for the period by applying discount rate used to measure the other long term benefit obligation at the beginning of the period to the net other long term benefit liability (assets). The obligation under 'Accumulated Leave' is calculated by a qualified actuary every year using projected unit credit method. The discount rate used is the yield at the reporting date on high quality government bond having maturity dates approximating the terms of the obligations and are denominated in Nepalese rupee in which the benefits are expected to be paid.

'Leave encashment' is not a funded plan. Same assumptions are taken for measurement of the leave liabilities as adopted for defined benefit liabilities.

There are no plan amendments and curtailments during the reporting period. Actuarial gains/losses in other long term benefit plans are charged to statement of net income.

5.9. Other Employee Benefits

- Staff Welfare Fund: The Bank provides 12% of basic salary as staff welfare fund each year. During the year, the Bank has provided NRs. 104,666,745 (PY NRs. 99,181,883) as staff welfare fund.
- Staff Welfare Provident Fund: Each year, an amount as approved by the board of directors of the Bank, with an increment not exceeding 10% of amount approved by the board in previous year is provided in Staff Welfare Provident Fund. Total expenses under this heading amounts to NRs. 733,504,891 this year (PY NRs. 695,067,650).
- The Bank provides staff medical fund facility to the staff, of which payments are made as per the eligible medical claim while rest amount is paid at the retirement time. NRs. 129,821,324 (PY NRs. 97,827,966) is expensed as staff medical fund this year.

5.10. Reserves

The Bank has maintained different reserves and funds. Some of the reserves are statutory and maintained as per the requirement of the Nepal Rastra Bank Act, 2058. Section 41 of the Act has prescribed the sequences of the appropriation of the net income. As per the section, Foreign Exchange Revaluation Gain/Loss, Gold and Silver Revaluation Gain/Loss, and Securities Revaluation Gain/Loss shall be appropriated to the Foreign Exchange Equalization Reserve and respective Revaluation Reserves maintained by the Bank. The Bank shall also appropriate 10%, 5% and 5% of net income available for appropriation to General Reserve, Monetary Liability Reserve and Financial Stability Reserve respectively. In addition, an amount equal to the capital expenditure included in annual budget shall be appropriated to General Reserve and the amount decided by the Bank's board will be maintained in Net Cumulative Surplus Reserve. The purpose of these funds is specified in the Act and they shall be utilized for the said purpose. Besides these statutory funds, different other reserves and funds are maintained and a certain amount is annually allocated by the Bank's board, out of the each year's net income to those reserves and funds. The impacts resulting from other comprehensive income are directly transferred to respective reserves. The Bank's board is authorized by Nepal Rastra Bank Act, 2058 to allocate a part of net income to those reserves and funds. The details of statutory and other reserves and funds are as follows:

5.10.1. Statutory Reserves

a) Monetary Liability Reserve

This reserve is maintained as per section 41 (1) (kha) of the Nepal Rastra Bank Act, 2058 and as per the provision of the section, an amount equals to 5 percent of the net income available for appropriation shall be allocated each year and kept in such reserve. This year, NRs.3,688,116,035 (PY NRs. 3,024,120,079) is appropriated to this fund.

b) Financial Stability Reserve

This reserve is maintained as per section 41 (1) (kha) of the NRB Act and as per the provision of the section, an amount equals to 5 percent of the net income available for appropriation shall be allocated each year and kept in such reserve. This year, NRs.3,688,116,035 (PY NRs. 3,024,120,079) is appropriated to this fund.

c) General Reserve

This reserve is maintained as per section 41 (1) (kha) of the NRB Act and as per the provision of the section, an amount prescribed by the Bank's board not less than 10 percent of the net income available for appropriation shall be allocated in this general reserve fund each year. While allocating an amount in the general reserve, an additional amount shall be appropriated to cover the capital expenditure referred to in the annual budget of the Bank. Accordingly, NRs.11,274,655,157 (PY NRs. 11,731,293,096) is appropriated in general reserve during the year.

d) Net Cumulative Surplus Fund

This reserve is maintained as per section 41 (1) (kha) of the NRB Act and as per the provision of the section, an amount as decided by the Bank's board shall be allocated and kept in such reserve. This year, NRs.129,638,007 (PY NRs. 655,081,290) is appropriated to this fund. This fund is introduced after the amendments in NRB Act in 2073 BS.

e) Exchange Equalization Fund

This fund has been maintained as per section 41 (1) (ka) of the NRB Act and as per the provision of the section, the amount equals to the revaluation profit shall be kept in the revaluation reserve fund. It represents net exchange gains on various foreign currency assets and liabilities. An amount of NRs.14,995,429,467 (PY NRs. 10,009,028,778) which is equivalent to net exchange gain is appropriated to this fund during the year.

f) Gold and Silver Equalization Reserve

This fund has also been maintained as per section 41 (1) (ka) of the NRB Act. This reserve represents the gain or loss on the revaluation of gold and silver. Any appreciation or depreciation on revaluation of gold and silver is taken to/from this reserve out of net income of the year. Accordingly, an amount of NRs. 26,596,033,683 (PY NRs. 17,112,315,089) which is equivalent to net revaluation gain on revaluation of gold and silver is appropriated to this fund.

5.10.2. Other Reserves and Funds

The Board of Directors of the Bank is authorized by section 41 (1) (ga) of the NRB Act to appropriate the remaining net income in other funds as may be necessary and pay the remaining amount to Government of Nepal. Accordingly, the Bank has maintained different reserves and funds as per Accounts Directives of the Bank and the Board of Directors appropriate some part of the net income available for distribution to these reserves and funds annually. The amount kept under these reserves and funds shall be utilized for the purpose of the reserves or funds as mentioned in the Account Directives. The following reserves and funds have been maintained:

a) Development Fund

This is the specific fund created as per monetary policy of the Bank to provide support for loan and refinance to banks and financial institutions. The Board of Directors of the Bank annually appropriates a part of net income to this fund. Accordingly, an amount of NRs. 6,000,000,000. (PY NRs. 13,500,000,000) has been allocated to this fund during the year.

b) Banking Development Fund

This fund is created to meet the expenses relating to banking promotion, research and development work. The Board of Directors of the Bank annually appropriates a part of net income to this fund. No amount (PY NRs. -) has been allocated to this fund during the year. Earmarked investment of this fund has been made.

c) Mechanization Fund

This fund is created to meet the amount required to develop and install modern software, hardware and allied mechanization system. An amount as required for mechanization is allocated by the Board of Directors of the Bank to this fund annually. No amount (PY NRs.-) has been allocated to this fund during the year. Earmarked investment of this fund has been made.

d) Scholarship Fund

This fund is created to meet the amount required from time to time for the development of skilled manpower by way of providing training and higher studies to the employees of the Bank. No amount (PY NRs.-) has been allocated to this fund during the year. Earmarked investment of this fund has been made.

e) Mint Development Fund

This fund is created to meet the heavy capital expenditure required from time to time for construction of factory building and installation of machinery for minting activities. No amount (PY NRs.-) has been allocated to this fund during the year. Earmarked investment of this fund has been made.

f) Open Market Operation Stabilization Fund

This fund is created to ensure the adequacy of fund for the expenses related to various monetary instruments issued for liquidity management. The Board of Directors of the Bank annually appropriates a part of net income to this fund. Accordingly, an amount of NRs. 12,755,571,674 (PY NRs. 2,196,772,113) has been allocated to this fund during this fiscal year.

g) Gold Replacement Fund

This fund has been created for replacing the gold/silver sold during the year. An amount equals to income/ profit from gold and silver is appropriated to this fund annually and the amount kept under this fund is utilized for replacement of

gold. Accordingly, an amount of NRs.1,091,153,478 (PY NRs. 1,351,014,924) has been allocated to this fund during the year. Earmarked investment of this fund has been made.

h) Rural Self Reliance Fund (GS Kosh)

This fund is created as per the Monetary Policy of the Bank to provide wholesale credit for lending purpose to the deprived sector through MFIs, corporate and NGOs and refinancing in tea, cardamom plantation and production as well as construction of cold storages etc. No amount has been appropriated to this fund during the year.

i) Rural Self Reliance Fund (Administration Expense Reimbursement Fund)

This fund is created out of the surplus fund amounting to NRs.61,390,949 received while transferring the RSRF Program to Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Limited. The fund is utilized to provide reimbursement of the administrative expenses subsidy as claimed by the cooperative societies in case of the loan and advances disbursed and approved till the date of transfer of RSRF program to Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Limited. Accordingly, the administrative expenses subsidy amounting to NRs. - (PY Rs. 199,185) has been reimbursed in the current year from this fund.

j) Actuarial Reserve

This reserve is created out of the actuarial gain in defined benefit retirement schemes recognized in other comprehensive income (OCI). Any actuarial loss in defined benefit retirement schemes recognized in OCI shall be expensed through this reserve. An amount of NRs.101,846,034 (PY NRs. -388,295,476) has been transferred to Actuarial Gain Reserve in this year.

k) Fair Value Reserve

Fair Value Reserve in the Bank is created for maintaining the gain of investment in equity instruments classified as investment measured at fair value through other comprehensive income. A gain of NRs.635,186,270(PY NRs. 346,463,285) has been transferred to this reserve from other comprehensive income during the year.

5.11. Foreign Exchange Reserve

As per section 66 of Nepal Rastra Bank Act, 2058, the Bank shall maintain a foreign exchange reserve. As per the provision of the section, such reserve shall be denominated in the respective foreign exchange and shall consist of gold and other precious metals, foreign currencies and securities denominated in foreign currency, special drawing rights, bill of exchange, promissory note, certificate of deposit, bonds, and other debt instruments payable in convertible foreign currencies etc. The Bank also maintains record of the foreign exchange reserve held by the licensed banks and financial institutions. The gross foreign exchange reserve holding of the banking system of Nepal at the end of the reporting period is as follows:

(in NRs. billion)

Particulars	Current Year	Previous Year
Foreign Exchange Reserve		
(a) Held by Nepal Rastra Bank		
Convertible Foreign Currency	1,400.98	1,003.23
Non-Convertible Foreign Currency	447.58	331.41
Gold Reserve	82.43	65.72
Special Drawing Rights	23.79	25.42
Sub Total	1,954.78	1,425.78
(b) Held by Banks and Financial Institutions		
Convertible Foreign Currency	201.36	149.31
Non-Convertible Foreign Currency	9.29	8.07
Sub Total	210.65	157.38
Total Foreign Exchange Reserve of Banking System	2,165.43	1,583.16

Instrument-wise Investment of Foreign Exchange Reserve of the Banking System in terms of percentage of total reserve is as follows:

Particulars	Current Year (in %)	Previous Year (in %)
US Treasury Bills	1.81	2.5
Indian Treasury Bills	23.28	23.97
BIS FIXBIS	3.3	
Bonds/Notes	28.71	23.28
Mid Term Instrument	6.9	0.96
Call Deposits	3.07	4.29
Time Deposit (Currency)	29.45	40.25
Gold Deposit	3.48	4.75
Special Drawing Rights		
Balance with NRB and BFIs		
Total	100	100

5.12. Projects' Assets and Liability

The Government of Nepal, represented by the Ministry of Finance (MoF), and Nepal Rastra Bank (NRB) signed financing and separate agreements with KFW under the Project “Sustainable Economic Development in Rural and Semi-Urban Areas – MSME Finance” (SEDRA) in three separate phases under German Government Financial Cooperation with Nepal. The Project implies a financial contribution to the Government of Nepal to the total amount of EUR 20 million channeled to NRB acting as the Project-Executing Agency, which will use it exclusively to provide loans in Nepalese Rupees to Partner Financial Institutions (PFIs) for further on-lending to local MSMEs (micro, small and medium-sized enterprises) in defined rural and semi-urban areas. The disbursements for the first and second phases of SEDRA have been completed, and the disbursement for the third phase is currently in the pipeline.

As part of the Project, the MoF and NRB shall establish a financing vehicle (Revolving Fund, RF), through which accumulated principal and interest payments from Project PFIs and RF partner banks shall be used to grant new loans to selected local banks with the objective to support expanding their lending to the underserved “missing middle” segment, i.e. Nepali MSMEs demanding loans within the ticket size up to NPR 5 million which has been at the core of the SEDRA Project.

The Financial Position and Income Statements of these projects are as below:

Statement of Financial Position

Amount in NRs.

Particulars	As on 31 st Asar 2081	As on 31 st Asar 2080
	KFW	KFW
Equity		
Capital Contribution	-	-
Surplus	363,157,272	280,229,315
Financial Risk Fund	-	-
Long- term Liabilities		
Loan from ADB - Non-Current Portion	-	-
Current Liabilities and Provision		
Loan from ADB - Current Portion	-	-
Service Charge due on Loan from ADB	-	-
Loan From GON	1,713,792,715	1,405,992,343
Loan Loss Provision	-	-
Accounts Payable	-	-
Total Equity & Liabilities	2,076,949,988	1,686,221,658
Assets		
Non-Current Assets		
Fixed Assets	-	-

Loan to PFI- Non Current Portion	-	-
Investment	-	-
Current Assets		
Interest Receivables	9,811,811	30,146,775
Loan to PFI- current portion	1,568,611,149	1,302,291,203
Cash and cash equivalents	498,527,027	353,783,680
Total Assets	2,076,949,988	1,686,221,658

Statement of Comprehensive Income

Amount in NRs.

Particulars	As on 31 st Asar 2081	As on 31 st Asar 2080
	KFW	KFW
A. Income		
Interest Income	82,927,957	88,317,902
From Loan to PFIs	82,927,957	88,317,902
On deposit with Banks	-	-
On Investment	-	-
Other Income	-	-
Loan Loss Provision Written back	-	-
Total Incomes	82,927,957	88,317,902
B. Expenditure		
Administrative Expenses	-	-
Provision for Service Charge	-	-
Loan Loss Provision	-	-
Depreciation	-	-
Total Expenses	-	-
Surplus (Deficit) (A-B)	82,927,957	88,317,902

5.13. Interest in other entities

The Bank has invested in quoted and unquoted equity securities of nine different entities as presented below:

5.13.1. Investment in unquoted securities

The Bank has investment in unquoted equity securities of the following entities:

Amount in NRs.

Particulars	%	No of Shares		Investment at cost		Investment at Fair value	
		31-03-2081	31-03-2080	31-03-2081	31-03-2080	31-03-2081	31-03-2080
Agricultural Project Services Centre Pvt. Ltd.	62.5	5,000	5,000	5,000,000	5,000,000	-	-
Rastriya Jeevan Beema Company Limited	55.56	1,005,667	1,005,667	1,000,000	1,844,877,778	383,500,672	2,192,733,256
Nepal Stock Exchange Ltd.	9.51	950,637	950,637	3,321,005	3,321,005	588,339,733	589,879,764
National Productivity and Economic Development Centre Ltd.	31.52	25,000	25,000	2,500,000	2,500,000	-	-
Deposit & Credit Guarantee Fund	10	10,000,000	10,000,000	607,594,000	607,594,000	2,784,984,577	2,315,012,466
Nepal Clearing House Ltd.	9.45	1,006,637	783,375	15,000,000	15,000,000	241,170,092	181,601,993

Credit Information Bureau	9.5	414,287	414,287	3,315,096	3,315,096	284,076,596	213,440,663
National Banking Institute	9.5	187,631	47,501	4,750,150	4,750,150	20,735,094	18,830,130
Total				642,480,251	2,486,358,029	4,302,806,764	5,511,498,272

Fair Value of the share investment in unquoted equity securities has been arrived based on the latest available unaudited financial statements of respective entities.

All of the equity holdings are promoter shares which are not traded freely in the market. Hence, fair value of the shares is assumed same as the net worth per share.

5.13.2. Significant Interest in entities

The Bank has significant interest in the following entities. The details regarding interest in those entities are as under:

Name of Entity	Paid up capital (NRs.)	Investment at Face Value (NRs.)	% of share	Principal Activity	Principal Place of Business
Agricultural Project Services Centre Pvt. Ltd.	8,000,000	5,000,000	62.50	Provides services related to agricultural activity	Singhadurbar, Kathmandu
Rastriya Jeevan Beema Company Limited	181,020,000	100,566,667	55.56	Life insurance service	Ramshahpath, Kathmandu
National Productivity and Economic Development Centre Ltd.	7,932,500	2,500,000	31.52	Provides research and consultancy services, offers socio-economic, productivity, management, policy planning, and energy conservation consultancy services.	Balaju, Kathmandu

Significant interest in above three entities is because of the investment in equity instruments (promoter shares) of such entities which were made under specific directives or policies of the Government of Nepal and other relevant statutes. The Bank is in the process of divestment of such investment by selling the shares that the Bank holds. The cost and its carrying amounts of assets recognized in the financial statements on such entities are as follows:

Amount in NRs.

Particulars	Investment at cost		Carrying Amounts	
			(Investment at Fair value)	
	31-03-2081	31-03-2080	31-03-2081	31-03-2080
Agricultural Project Services Centre Pvt. Ltd.	5,000,000	5,000,000	-	-
Rastriya Jeevan Beema Company Limited	1,000,000	1,844,877,778	383,500,672	2,192,733,256
National Productivity and Economic Development Centre Ltd.	2,500,000	2,500,000	-	-
Total	8,500,000	1,852,377,778	383,500,672	2,192,733,256

In the absence of audited financial statements of Agricultural Project Services Centre Private Limited and National Productivity & Economic Development Centre Limited, the Bank is not able to estimate the fair value of investment in such entities. Therefore, the Bank has made impairment by full amount for the investment in Agricultural Project Service Centre Private Limited and National Productivity & Economic Development Centre Limited and has not expected for its recovery. In addition, Agricultural Project Service Centre Private Limited is in the process of liquidation since long time.

The carrying amount of NRs.383,500,672 (PY NRs. 2,192,733,256) as shown in above table has been included under Equity Investment in the Statement of Financial Position. Being all the above entities as limited liability company, this is the maximum exposure to the loss from its significant interest in such entities.

5.13.3. Transactions with the Entities having Significant Interest

The Bank has done some transactions with the entities having significant interest of the Bank. Such transactions are occurred in the normal course of the Bank's operations and conducted as arm's length transactions. The details of such transactions are as follows:

Amount in NRs.

Entity	Nature of Transaction	FY 2080-81	FY 2079-80
Rastriya Jeevan Beema Company Limited	Insurance Premium paid by the Bank	288,857,533	302,334,635

5.14. Transaction with the International Monetary Fund (IMF)

The Bank transacts with the IMF as an agent of the Government of Nepal in respect of quota where in case of Special Drawing Rights (SDRs), loans etc. from them it transacts in its own right. The IMF revalues quota at the end of April every year and gains or losses arising from such revaluation relating to the quota are borne by the Government of Nepal. In case of other transactions, such gains/losses are borne by the Bank. The basic policies followed by the Bank on such accounts are as follows:

- Country's quota with the IMF is recorded by the Bank as depository of the Government of Nepal and exchange gains/losses arising on quota are borne by the Government.
- Exchange gains or losses in respect of borrowings under ECF and other facilities of the IMF, allocation of SDRs and holding of SDRs are recognized in the income statement of the Bank.

The position of the Bank and Nepal Government's account with the IMF account is presented as below:

Particulars	As on 31 st Asar 2081		As on 31 st Asar 2080	
	Local Currency (NRs.)	SDR Equivalentents	Local Currency (NRs.)	SDR Equivalentents
1. For Transaction with Nepal Rastra Bank				
Special Drawing Rights				
Net cumulative allocation	38,627,474,746	218,481,192	38,817,553,383	218,481,192
Holdings	23,791,069,016	134,564,870	25,649,141,930	144,363,944
2. For Transaction with Nepal Government				
Outstanding Purchases & Loans				
RCF Loans	29,630,796,000	167,595,000	31,043,390,750	174,725,000
ECF Arrangements	33,291,440,000	188,300,000	20,911,759,000	117,700,000
Other Information	Per cent of Quota		Per cent of Quota	
Quota	100	156,900,000	100	156,900,000
Currency Holding	89.81	140,918,351	89.82	140,923,637
Reserve Tranche Position	10.20	15,998,749	10.19	15,982,092

The SDR is converted into Nepalese rupees at conversion rate of NRs.176.8 (PY NRs.177.67) per SDR.

5.15. Contingent Liabilities and Capital Commitments

The Bank has following amounts of contingent liabilities and capital commitments.

PARTICULARS	As on Asar 31, 2081	As on Asar 31, 2080
	NRs.	NRs.
Note Printing Commitments	327,963,057	1,655,328,161
Unclaimed Account Transfer to P/L Account	3,405,254	22,915,528
Capital Commitments	660,711,257	1,502,577,488
Total	992,079,568	3,180,821,177

Contingent liabilities in respect of note printing commitments are determined on the basis of LCs opened for procurement of bank notes. The capital commitments include costs for the consultancy service for interior design of newly constructed Baluwatar and Thapathali building; preparation of masterplan with detailed A/E design and cost estimation for construction of physical infrastructure and Supervision at Surkhet office; preparation of masterplan, cost estimate, BOQ and specification of proposed new Building at Biratnagar office; consultancy service for drawing, design and cost estimate of Pokhara Guest House as per the contract agreements less payments made till the end of the reporting period; which are expected to be settled over the period of the buildings construction. Likewise, capital commitments also include letter of credits opened for procuring Banknote Shredding and Briquetting System (BSBS) and Currency Verification and Processing System (CVPS).

5.16. Lease liabilities

The Bank has entered with the lease agreement with different counterparties for availing office space for conduct of its operation. The Bank accounted the present value of lease assets as lease liabilities and right to use assets. Lease payments on short term leases are recognized as expenses on straight line basis. The maturity analysis of lease liabilities is present here:

Amount in NRs.

Period	FY 2080-81	FY 2079-80
Less than one year	20,510,674	29,689,619
One year to five years	39,733,966	31,075,036
More than five years	33,065,582	43,152,387
Total Lease Liabilities	93,310,222	103,917,043

5.17. Monetary Operations and Refinance

The Bank conducts open market operations to manage liquidity in banking sector. The Bank usually injects money through inter day liquidity facility, standing liquidity facility, reverse repurchase agreement and lender of the last resort. Loan amount provided under the open market operation is fully secured with collateral (110 percent of loan amount) of Nepal Government securities. The Bank absorbs excess liquidity from market through reverse repo & deposit collection.

Besides these, the Bank also provides refinance facility to banks and financial institutions for providing the loan to borrowers. The loan under refinance facility is fully secured with good loan (100 percent of loan amount) of bank and financial institutions. The year-end outstanding balances and other details of monetary operations and refinance are given below:

Amount in NRs.

Particulars	Value	Interest (min/max)	FV of collateral received
1. Monetary Operations			
<i>Assets</i>			
Standing liquidity facility			
Lender of last resort	-		
Securities purchased under repurchase agreement	-		
Inter-day liquidity facility	-		
<i>Liabilities</i>	-		
Deposit Collection	950,000,000	0.7048-3.1853%	
Reverse Repo	-		
Standing Deposit facility	354,500,000,000	3%	
2. Refinance	-		
	As on Asar 31, 2080		
1. Monetary Operations			
<i>Assets</i>			
Standing liquidity facility			
Lender of last resort	-		
Securities purchased under repurchase agreement	-		
Inter-day liquidity facility	-		
<i>Liabilities</i>	-		
Deposit Collection	20,000,000,000	3.83%	
Reverse Repo	40,000,000,000	2.3787-2.5409%	
Standing Deposit facility	-		
2. Refinance	1,497,808,982	1-5%	1,497,808,982

नेपाल राष्ट्र बैंक

बालुवाटार, काठमाडौं

फोन नं.: ०१-४५१७४९७

फ्याक्स नं.: ०१-४४३३३६५

www.nrb.org.np

5.18. Claims and Litigations against the Bank

There are 238 pending cases (PY 243) filed in the court involving the Bank, either as plaintiff or defendant. It is anticipated that the Bank will not incur significant monetary liabilities in cases other than those initiated by its employees. However, the Bank may incur the loss to the extent of salaries and benefits owed to the 6 employees who have instituted legal suit against the Bank, contingent upon the nature of court's decision.

5.19. Number of Employees

The number of employees holding office at the year-end is 1,142 (PY 1,160).

5.20. Presentation (Regrouping/Rearrangement)

The presentation of some of the line items of previous year financial statements have been changed (regrouped or rearranged) to align the financial statements.

5.21. Events after the Reporting Period

In addition to above, there is no material events occurred after the reporting period that requires adjustments or disclosure in the financial statements.

5.22. Sustainability Reporting

In the global context, an understanding is gradually emerging that central banks and financial supervisors ought to address climate risks and support sustainable finance. Nepal Rastra Bank, being central bank as well as supervisor of the banks and financial institutions (BFIs) in Nepal, has also started to consider how to integrate climate and other environmental considerations into our policy frameworks, or to encourage financial institutions to incorporate environmental, social and governance (ESG) standards in lending and investment and to adopt environmental and social risk management (ESRM) practices.

For aforementioned purpose, NRB has issued a Guideline on Environmental & Social Risk Management (ESRM) for the Banks and Financial Institutions on 2018. The guideline is revised in 2022. Additionally, Unified Directives issued by NRB mandates implementation of the above guidelines. Accordingly, Directive 2, clause (29) requires the BFIs to ensure, before disbursement of loans, in case to projects for which Initial Environmental Examination (IEE)/Environmental Impact Assessment (EIA) is required for obtaining license/approval prior to establishment of project, such reports are approved from relevant authorities and in other cases, shall perform environment assessments on their own, before disbursement of loans. The BFIs are required to formulate their own policy for assessment of environmental and social risk in accordance with Environment Protection Act, 2076, Environment Protection Niyamawali, 2077, Labour Act, 2074, Guideline on Environmental & Social Risk Management (ESRM) for Banks and Financial Institutions, 2022 and relevant laws and regulations and incorporate environment and social risk assessment while making credit assessments, risk monitoring and reporting based on such policies. Also, the BFIs are required to submit reports to NRB in formats and frequency prescribed in Guideline on Environmental & Social Risk Management (ESRM) for Banks and Financial Institutions, 2022.

In addition to above, various provisions in Unified Directives, mentioned hereafter, also facilitate and encourage adoption of environment friendly measures by the BFIs. Directive No. 3, clause 12 (7) has prescribed loan to value ratio for personal electric vehicle loan at maximum 80 percent, as compared to maximum limit of 50 percent for other vehicle loans. Directive No. 5, clause (10) requires that the BFIs shall identify and assess the environment, social and climate change risk in addition to AML/CFT risk, legal risk, and they have to formulate adequate policy and procedures to manage such risks. Directive No. 6, clause 16 permits the BFIs to utilize the corporate social responsibility fund, created in accordance with the same directive, in activities relating to environment protection, social awareness programs and waste management. Directive No. 17 issued by the Bank has mandatory requirement for the BFIs to provide at least 5 percent of their total loan and advances to the deprived sector and such deprived sector loans shall also include loan of maximum 2 lakh per family provided for acquisition of renewable energy technology like domestic solar power system, solar cooker, solar water pump, biogas, improved water boiler, improved stove loan. Also, Directive No. 17 have mandated commercial banks to lend, by the end of FY 2026-27, at least 15 percent of their total credit in agriculture sector, at least 10 percent in energy sector and at least 15 percent in micro, cottage, small and medium scale industry.

In line with the Monetary Policy for 2022/23, Nepal Rastra Bank (NRB) has developed a Green Finance Taxonomy aimed at promoting the flow of domestic green finance. This initiative seeks to support the issuance of green bonds, climate risk reporting, and address the capital needs of the financial sector. The taxonomy provides a standardized framework for classifying economic activities, helping to enhance the sustainable finance sector and mobilize green investments more effectively. The Bank has also issued reference document on Nepal Green Finance Taxonomy.

The bank is also acquiring electric vehicles to enhance sustainability, reduce carbon emissions, and support its commitment to environmentally responsible practices. Further, to hear the grievances related to consumer protection, sustainable finance and other issues from the stakeholders, grievance handling portal is available on the website of the Bank.

* * *